

Ε.Ε.Τ.Α.Α.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΕ

Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης -

Πρόγραμμα «Καλλικράτης»

N. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010)

**Επικαιροποιημένη έκδοση με τις νεότερες νομοθετικές
ρυθμίσεις και συναφή νομοθεσία**

Αθήνα, Νοέμβριος 2011

Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010):
Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και
της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης

Επιμέλεια έκδοσης:

Γεώργιος Δανόπουλος,
Προϊστάμενος Νομικής Υπηρεσίας Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Δήμητρα Κουτσούρη,
Σύμβουλος ΚΕΔΕ, τ. Γεν. Δ/ντρια Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Στη συγγραφή των κειμένων συνέπραξαν οι:

Ουρανία Μπερσίμη, Αικατερίνη Μήτσου, Σοφία Ρίζου,
Αλεξάνδρα Κανελλοπούλου

**Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010):
Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και
της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης**

ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΗΜΩΝ	24
Άρθρο 1 Σύσταση δήμων	24
Άρθρο 2 Συγκρότηση δήμων	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΣΥΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ	52
Άρθρο 3 Σύσταση και συγκρότηση περιφερειών	52
Άρθρο 4 Σχέσεις δήμων και περιφερειών.....	56
Άρθρο 5 Σφραγίδα και σήμα	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	57
Άρθρο 6 Σύσταση.....	57

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΠΡΩΤΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΔΗΜΟΙ	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	59
Άρθρο 7 Δημοτικές αρχές	59
Άρθρο 8 Δημοτικές κοινότητες - Τοπικές κοινότητες - Όργανα	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	61
Άρθρο 9 Διάρκεια δημοτικής περιόδου.....	61
Άρθρο 10 Εκλογικό δικαίωμα	62
Άρθρο 11 Άσκηση του εκλογικού δικαιώματος.....	63
Άρθρο 12 Εκλογικοί κατάλογοι	63
Άρθρο 13 Προσόντα εκλογιμότητας	64
Άρθρο 14 Κωλύματα και ασυμβίβαστα	64
Άρθρο 15 Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών	68
Άρθρο 16 Επαγγελματική δραστηριότητα του δημάρχου	69
Άρθρο 17 Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και έφοροι των αντιπροσώπων ..	69
Άρθρο 18 Υποψηφιότητες	71
Άρθρο 19 Κατάρτιση συνδυασμών.....	73
Άρθρο 20 Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών	75
Άρθρο 21 Αντικατάσταση υποψηφίων που παρατίθηκาน ή απεβίωσαν	76

Άρθρο 22	Δικαιώματα συνδυασμών	77
Άρθρο 23	Πρόγραμμα της εκλογής	77
Άρθρο 24	Μορφή των ψηφοδελτίων.....	78
Άρθρο 25	Εκλογικές περιφέρειες	78
Άρθρο 26	Περιεχόμενο των ψηφοδελτίων	79
Άρθρο 27	Σταυροί προτίμησης.....	79
Άρθρο 28	Άκυρα ψηφοδέλτια	80
Άρθρο 29	Εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών	81
Άρθρο 30	Αριθμός συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας	81
Άρθρο 31	Επιτυχών - Επιλαχόντες συνδυασμοί - Εκλογή δημάρχου	82
Άρθρο 32	Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου	82
Άρθρο 33	Επανάληψη της ψηφοφορίας	85
Άρθρο 34	Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια	87
Άρθρο 35	Παραίτηση ή θάνατος υποψήφιου δημάρχου σε περίπτωση επανάληψης ψηφοφορίας	89
Άρθρο 36	Κατανομή εδρών των συμβούλων της δημοτικής κοινότητας	89
Άρθρο 37	Εκλογή συμβούλων τοπικών κοινοτήτων και εκπροσώπου τοπικής κοινότητας.....	90
Άρθρο 38	Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία.....	91
Άρθρο 39	Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας - Ισοψηφία.....	92
Άρθρο 40	Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι του συμβουλίου των τοπικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων – Ισοψηφία.....	92
Άρθρο 41	Περιπτώσεις ισοψηφίας συνδυασμών	93
Άρθρο 42	Εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων της εκλογής	93
Άρθρο 43	Έκθεση πρακτικών.....	94
Άρθρο 44	Επικύρωση της εκλογής.....	95
Άρθρο 45	Δικαίωμα ένστασης	95
Άρθρο 46	Άσκηση ένστασης - Αρμόδιο δικαστήριο	96
Άρθρο 47	Περιεχόμενο της ένστασης.....	96
Άρθρο 48	Προθεσμία για την άσκηση ένστασης	96

Άρθρο 49	Διαδικασία εκδίκασης της ένστασης	97
Άρθρο 50	Αίτηση αναίρεσης	97
Άρθρο 51	Επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης	98
Άρθρο 52	Ορκωμοσία των δημοτικών αρχών	98
Άρθρο 53	Αποποίηση εκλογής	99
Άρθρο 54	Παραίτηση αιρετών	99
Άρθρο 55	Αναπλήρωση μελών	100
Άρθρο 56	Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων	102
Άρθρο 57	Μεταβατικές διατάξεις.....	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ		103
Άρθρο 58	Αρμοδιότητες του δημάρχου	103
Άρθρο 59	Αντιδήμαρχοι.....	104
Άρθρο 60	Εκλογή νέου δημάρχου	106
Άρθρο 61	Υποχρεώσεις δημάρχου, αντιδημάρχου και μελών επιτροπών.....	108
Άρθρο 62	Σύσταση και λειτουργία Εκτελεστικής Επιτροπής	109
Άρθρο 63	Αρμοδιότητες	109
Άρθρο 64	Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου	110
Άρθρο 65	Αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου.....	113
Άρθρο 66	Δημοτικές παρατάξεις	113
Άρθρο 67	Σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου.....	114
Άρθρο 68	Υποχρεώσεις των δημοτικών συμβούλων	117
Άρθρο 69	Λειτουργία του δημοτικού συμβουλίου.....	118
Άρθρο 70	Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου	118
Άρθρο 71	Δημοτικό κατάστημα, βιβλία, αρχεία και ιστοσελίδα	119
Άρθρο 72	Οικονομική επιτροπή - Αρμοδιότητες	120
Άρθρο 73	Επιτροπή Ποιότητας Ζωής - Αρμοδιότητες	122
Άρθρο 74	Συγκρότηση και Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής	123
Άρθρο 75	Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής	125
Άρθρο 76	Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης.....	127
Άρθρο 77	Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης	129
Άρθρο 78	Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών	131

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	133
Άρθρο 79	Πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας.....	133
Άρθρο 80	Πρόεδρος συμβουλίου και εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας.....	133
Άρθρο 81	Αρμοδιότητες προέδρου και αντιπροέδρου δημοτικής κοινότητας...	134
Άρθρο 82	Αρμοδιότητες προέδρου τοπικής κοινότητας – εκπροσώπου τοπικής κοινότητας	135
Άρθρο 83	Αρμοδιότητες συμβουλίου δημοτικής κοινότητας	136
Άρθρο 84	Αρμοδιότητες συμβουλίου τοπικής κοινότητας	139
Άρθρο 85	Συνέλευση κατοίκων τοπικής κοινότητας.....	140
Άρθρο 86	Προϋπολογισμός της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας Συμμετοχή του συμβουλίου στην κατάρτιση του επιχειρησιακού και τεχνικού προγράμματος του δήμου	141
Άρθρο 87	Διαδικασία υλοποίησης αποφάσεων συμβουλίου δημοτικής και τοπικής κοινότητας	142
Άρθρο 88	Σύγκληση του συμβουλίου τοπικής και δημοτικής κοινότητας.....	143
Άρθρο 89	Τόπος συνεδρίασης, απαρτία και λήψη αποφάσεων του συμβουλίου της τοπικής και δημοτικής κοινότητας	144
Άρθρο 90	Υποχρεώσεις συμβούλων τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων	145
Άρθρο 91	Γραφείο τοπικής ή δημοτικής κοινότητας	145
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄	ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ	146
Άρθρο 92	Αντιμισθία αιρετών	146
Άρθρο 93	Ειδική άδεια κατά τη διάρκεια της θητείας των αιρετών του δήμου που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα	147
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄	ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ	150
Άρθρο 94	Πρόσθετες αρμοδιότητες δήμων.....	150
Άρθρο 95	Άσκηση πρόσθετων αρμοδιοτήτων από τους δήμους	168
Άρθρο 96	Συμμετοχή δήμων σε προγράμματα	170
Άρθρο 97	Υπηρεσιακές μονάδες δήμων	170
Άρθρο 98	Διοικητική βοήθεια	171

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	172
Άρθρο 99 Συμβάσεις διαδημοτικής ή διαβαθμιακής συνεργασίας	172
Άρθρο 100 Προγραμματικές Συμβάσεις.....	173
Άρθρο 101 Δίκτυα δήμων και περιφερειών	176
Άρθρο 102 Ιδρύματα-νομικά πρόσωπα δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται	176
Άρθρο 103 Σύσταση - Συγχώνευση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ...	177
Άρθρο 104 Σύνδεσμοι Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συνενώνονται	180
Άρθρο 105 Σύσταση διαβαθμιακού συνδέσμου δήμων και περιφερειών	183
Άρθρο 106 Διοίκηση	184
Άρθρο 107 Επιχειρήσεις δήμων	184
Άρθρο 108 Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού που συνενώνονται.....	185
Άρθρο 109 Συγχώνευση κοινωφελών επιχειρήσεων των νέων δήμων	186
Άρθρο 110 Συγχώνευση ανωνύμων εταιριών των νέων δήμων	188
Άρθρο 111 Προσαρμογή λοιπών επιχειρήσεων	188
Άρθρο 112 Ειδικές ρυθμίσεις	190

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	193
--	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΡΧΕΣ - ΟΡΓΑΝΑ	193
Άρθρο 113 Περιφερειακές αρχές	193

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	194
Άρθρο 114 Διάρκεια περιφερειακής περιόδου.....	194
Άρθρο 115 Κανόνες διεξαγωγής των εκλογών.....	194
Άρθρο 116 Εκλογικό δικαίωμα - Εκλογείς - Εκλόγιμοι	195
Άρθρο 117 Κωλύματα και ασυμβίβαστα	196
Άρθρο 118 Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών.....	199
Άρθρο 119 Επαγγελματική δραστηριότητα του Περιφερειάρχη	200
Άρθρο 120 Υποψηφιότητες.....	200
Άρθρο 121 Κατάρτιση συνδυασμών.....	201
Άρθρο 122 Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών	204

Άρθρο 123	Αντικατάσταση υποψηφίων πριν από την εκλογή	204
Άρθρο 124	Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων	205
Άρθρο 125	Πρόγραμμα της εκλογής.....	206
Άρθρο 126	Υπολογισμός προθεσμιών.....	206
Άρθρο 127	Μορφή των ψηφοδελτίων.....	206
Άρθρο 128	Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων	206
Άρθρο 129	Περιεχόμενο ψηφοδελτίων	207
Άρθρο 130	Άκυρα ψηφοδέλτια.....	208
Άρθρο 131	Εκλογικοί φάκελοι	208
Άρθρο 132	Έναρξη και λήξη της ψηφοφορίας.....	209
Άρθρο 133	Ματαίωση της ψηφοφορίας	209
Άρθρο 134	Εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών.....	209
Άρθρο 135	Εκλογικές περιφέρειες	210
Άρθρο 136	Αριθμός συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας.....	210
Άρθρο 137	Επιτυχών συνδυασμός - Επιλαχόντες συνδυασμοί - Εκλογή περιφερειάρχη.....	211
Άρθρο 138	Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου	211
Άρθρο 139	Επανάληψη της ψηφοφορίας	214
Άρθρο 140	Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια	216
Άρθρο 141	Παραίτηση ή θάνατος υποψήφιου περιφερειάρχη σε περίπτωση επανάληψης ψηφοφορίας.....	218
Άρθρο 142	Τακτικοί και αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι - Ισοψηφία.....	218
Άρθρο 143	Περιπτώσεις ισοψηφίας συνδυασμών.....	219
Άρθρο 144	Εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων της εκλογής	220
Άρθρο 145	Έκθεση πρακτικών	220
Άρθρο 146	Επικύρωση εκλογής	221
Άρθρο 147	Δικαίωμα ένστασης.....	221
Άρθρο 148	Άσκηση - Αρμόδιο δικαστήριο.....	221
Άρθρο 149	Περιεχόμενο της ένστασης	222
Άρθρο 150	Προθεσμία για την άσκηση ένστασης.....	222
Άρθρο 151	Διαδικασία εκδίκασης της ένστασης.....	223

Άρθρο 152	Αίτηση αναίρεσως	223
Άρθρο 153	Επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης.....	224
Άρθρο 154	Ορκωμοσία των περιφερειακών αρχών.....	224
Άρθρο 155	Αποποίηση εκλογής	225
Άρθρο 156	Παραίτηση αιρετών.....	225
Άρθρο 157	Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων	226
Άρθρο 158	Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων.....	227
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....		
Άρθρο 159	Αρμοδιότητες του Περιφερειάρχη.....	229
Άρθρο 160	Αντιπεριφερειάρχες.....	230
Άρθρο 161	Αναπλήρωση και αντικατάσταση Περιφερειάρχη ή αιρετού Αντιπεριφερειάρχη.....	231
Άρθρο 162	Εκλογή νέου Περιφερειάρχη	232
Άρθρο 163	Αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου	233
Άρθρο 164	Επιτροπές Περιφερειακού Συμβουλίου	234
Άρθρο 165	Συγκρότηση - Εκλογή προεδρείου του Περιφερειακού Συμβουλίου.....	235
Άρθρο 166	Παραίτηση.....	237
Άρθρο 167	Σύγκληση Περιφερειακού Συμβουλίου	237
Άρθρο 168	Λειτουργία Περιφερειακού Συμβουλίου - Περιφερειακές παρατάξεις	239
Άρθρο 169	Απαρτία και λήψη αποφάσεων.....	241
Άρθρο 170	Πρακτικά συνεδριάσεως	242
Άρθρο 171	Υποχρεώσεις συμβούλων	243
Άρθρο 172	Κώλυμα συμμετοχής σε συνεδρίαση.....	244
Άρθρο 173	Συγκρότηση Εκτελεστικής Επιτροπής.....	244
Άρθρο 174	Αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής.....	244
Άρθρο 175	Οικονομική Επιτροπή.....	245
Άρθρο 176	Αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής.....	247
Άρθρο 177	Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής	248
Άρθρο 178	Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης.....	249
Άρθρο 179	Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης.....	251

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ.....	253
Άρθρο 180 Καταστατική θέση αιρετών της περιφέρειας.....	253
Άρθρο 181 Αντιμισθία.....	253
Άρθρο 182 Ειδική άδεια κατά τη διάρκεια της θητείας των αιρετών της περιφέρειας.....	254
Άρθρο 183 Ειδική άδεια απουσίας για την άσκηση των καθηκόντων του περιφερειακού συμβούλου.....	256
Άρθρο 184 Αποζημιώσεις – Δαπάνες μετακίνησης – Λοιπά έξοδα.....	256
Άρθρο 185 Απολογισμός πεπραγμένων του Περιφερειάρχη και της Εκτελεστικής Επιτροπής.....	257
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	259
Άρθρο 186 Αρμοδιότητες περιφερειών	259
Άρθρο 187 Μεταβίβαση άσκησης πρόσθετων αρμοδιοτήτων στις περιφέρειες.....	297
Άρθρο 188 Παροχή γνώμης της περιφέρειας για ειδικά θέματα	297
Άρθρο 189 Προθεσμία για την έκδοση απόφασης ή παροχή γνώμης από άλλες αρχές προς την περιφέρεια.....	298
Άρθρο 190 Σύσταση - Σκοπός - Αρμοδιότητες	298
Άρθρο 191 Διοίκηση - Όργανα - Αρμοδιότητες αυτών.....	300
Άρθρο 192 Πόροι - Οικονομική διαχείριση.....	301
Άρθρο 193 Οργάνωση - Κανονισμοί - Προσωπικό	302
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	304
Άρθρο 194 Επιχειρήσεις περιφερειών.....	304
Άρθρο 195 Κανόνες σύστασης	306
Άρθρο 196 Κανόνες λειτουργίας αστικών εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της περιφέρειας.....	307
Άρθρο 197 Ειδικές ρυθμίσεις για τις επιχειρήσεις των περιφερειών.....	
Άρθρο 198 Επιχειρήσεις των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και νομαρχιακών διαμερισμάτων.....	308
Άρθρο 199 Μεταβατικές ρυθμίσεις για τις περιφερειακές επιχειρήσεις - Μετατροπή - Λύση επιχειρήσεων.....	309
Άρθρο 200 Ιδρύματα.....	309
Άρθρο 201 Νομικά πρόσωπα καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και νομαρχιακών διαμερισμάτων.....	311

Άρθρο 202 Δίκτυα περιφερειών	313
Άρθρο 203 Διεθνείς συνεργασίες περιφερειών	313

ΜΕΡΟΣ Δ´

ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΟΙ ΔΗΜΟΙ - ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	315
Άρθρο 204 Αρμοδιότητες νησιωτικών δήμων	315
Άρθρο 205 Αρμοδιότητες νησιωτικών περιφερειών	320
Άρθρο 206 Τρόπος άσκησης αρμοδιοτήτων	321
Άρθρο 207 Νησιωτικές Δημοτικές Κοινότητες	322
Άρθρο 208 Ερευνητικό Ινστιτούτο Νησιωτικής Πολιτικής	322
Άρθρο 209 Τρόπος άσκησης αρμοδιοτήτων στους ορεινούς δήμους.....	323

ΜΕΡΟΣ Ε´

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	325
Άρθρο 210 Μητροπολιτικές λειτουργίες	325
Άρθρο 211 Διαχείριση στερεών αποβλήτων της Μητροπολιτικής Περιφέρειας	329
Άρθρο 212 Οργάνωση Μητροπολιτικής Περιφέρειας Αττικής	330
Άρθρο 213 Οργάνωση Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης.....	331

ΜΕΡΟΣ ΣΤ´

ΕΠΟΠΤΕΙΑ	333
Άρθρο 214 Αρχές	333
Άρθρο 215 Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. – Αρμοδιότητες	333
Άρθρο 216 Ελεγκτής Νομιμότητας	333
Άρθρο 217 Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.	335
Άρθρο 218 Διάρθρωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.	335
Άρθρο 219 Υπηρεσιακό Συμβούλιο	336
Άρθρο 220 Υπηρεσιακές μεταβολές- βαθμολογική εξέλιξη	336
Άρθρο 221 Πειθαρχικά όργανα και αρμοδιότητες	337
Άρθρο 222 Οργάνωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.....	338
Άρθρο 223 Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας	338
Άρθρο 224 Εκτελεστικότητα των πράξεων.....	339
Άρθρο 225 Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας	339

Άρθρο 226	Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας	340
Άρθρο 227	Ειδική διοικητική προσφυγή - Αιτήσεις θεραπείας.....	340
Άρθρο 228	Αναστολή εκτέλεσης.....	341
Άρθρο 229	Επιτόπιοι Έλεγχοι - Ετήσια έκθεση.....	342
Άρθρο 230	Δημοσίευση αποφάσεων του Ελεγκτή Νομιμότητας	343
Άρθρο 231	Υποχρέωση συμμόρφωσης	343
Άρθρο 232	Αστική ευθύνη.....	344
Άρθρο 233	Πειθαρχική ευθύνη	345
Άρθρο 234	Πειθαρχική διαδικασία	346
Άρθρο 235	Ιδιάζουσα δωσιδικία - Εξαίρεση από τη συνοπτική διαδικασία.....	347
Άρθρο 236	Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης.....	348
Άρθρο 237	Παύση.....	349
Άρθρο 238	Έλεγχος νομιμότητας πράξεων Ο.Τ.Α. - Αστική και πειθαρχική ευθύνη αιρετών μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.....	350
Άρθρο 239	Μετάταξη του υπηρετούντος σε κρατικές περιφέρειες και λοιπές υπηρεσίες προσωπικού στις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α.	351
Άρθρο 240	Τοποθέτηση αποφοίτων Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης σε Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α.	354

ΜΕΡΟΣ Ζ΄

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	355	
Άρθρο 241	Οργανισμός.....	355
Άρθρο 242	Εκτελεστικός Γραμματέας	357
Άρθρο 243	Ειδικοί σύμβουλοι και συνεργάτες	359
Άρθρο 244	Πρόσληψη προσωπικού – Διαδικασία πρόσληψης.....	360
Άρθρο 245	Προϊστάμενοι – Τοποθετήσεις – Μετακινήσεις	362
Άρθρο 246	Μετατάξεις.....	364
Άρθρο 247	Αποσπάσεις.....	366
Άρθρο 248	Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων	367
Άρθρο 249	Υπηρεσιακό Συμβούλιο	368
Άρθρο 250	Θητεία	370
Άρθρο 251	Εκπροσώπηση των φύλων.....	370

Άρθρο 252	Πειθαρχικό Δίκαιο – Δικαιοδοσία	371
Άρθρο 253	Ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα	372
Άρθρο 254	Κατάταξη προσωπικού συνενοούμενων Δήμων και Κοινοτήτων σε νεοσύστατους Δήμους	372
Άρθρο 255	Μεταφορά προσωπικού Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων στις Περιφέρειες.....	373
Άρθρο 256	Μετάταξη προσωπικού σε περιφέρειες	375
Άρθρο 257	Μετάταξη προσωπικού σε δήμους.....	376
Άρθρο 258	Μετάταξη προσωπικού Τμημάτων Τεχνικών Υπηρεσιών δήμων και κοινοτήτων των περιφερειών στο δήμο της έδρας του νομού.....	380

ΜΕΡΟΣ Η΄

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	383	
Άρθρο 259	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι δήμων	383
Άρθρο 260	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι περιφερειών.....	385
Άρθρο 261	Φορολογική δημοσιονομική αποκέντρωση.....	388
Άρθρο 262	Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης.....	388
Άρθρο 263	Λογαριασμός εξυγίανσης και αλληλεγγύης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης.....	393
Άρθρο 264	Πιστοληπτική πολιτική - Διαδικασία συνομολόγησης δανείου από δήμους και περιφέρειες.....	393
Άρθρο 265	Προϋποθέσεις και όροι δανεισμού.....	394
Άρθρο 266	Προγραμματισμός, προϋπολογισμός και θέματα οικονομικής διαχείρισης των νέων δήμων	395
Άρθρο 267	Μεταβατικές διατάξεις οικονομικής διαχείρισης δήμων.....	397
Άρθρο 268	Προγραμματισμός, προϋπολογισμός – λογιστικό σύστημα περιφερειών	399
Άρθρο 269	Μεταβατικές διατάξεις οικονομικής διαχείρισης περιφερειών	403
Άρθρο 270	Κόστος μεταφοράς αρμοδιοτήτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση.....	404
Άρθρο 271	Περιουσία των δήμων.....	404
Άρθρο 272	Μεταβατική διάταξη	405
Άρθρο 273	Περιουσία περιφερειών	405
Άρθρο 274	Μεταβατική διάταξη	405
Άρθρο 275	Προληπτικός έλεγχος Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	406

Άρθρο 276 Κατασταλτικός έλεγχος Ελεγκτικού Συνεδρίου	406
Άρθρο 277 Έλεγχος είσπραξης εσόδων.....	407
Άρθρο 278 Προληπτικός έλεγχος συμβάσεων.....	408
Άρθρο 279 Αίτηση ανάκλησης	409

ΜΕΡΟΣ Θ΄

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	411
Άρθρο 280 Αρμοδιότητες Αποκεντρωμένης Διοίκησης.....	411

ΜΕΡΟΣ Ι΄

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.»	421
Άρθρο 281 Πρόγραμμα Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.»	421

ΜΕΡΟΣ ΙΑ΄

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ - ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΚΑΤΑΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	423
Άρθρο 282 Γενικές μεταβατικές διατάξεις	423
Άρθρο 283 Τελικές ρυθμίσεις	428
Άρθρο 284 Ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων.....	437
Άρθρο 285 Καταργούμενες διατάξεις	442
Άρθρο 286 Έναρξη ισχύος.....	442

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ν. 3840/2010 (ΦΕΚ 53 Α΄/ 31-3-2010):

Αποκέντρωση, απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 και άλλες διατάξεις	443
Άρθρο 7	443

2. Ν. 3854/2010 (ΦΕΚ 94 Α/23-6-2010):

Τροποποίηση της νομοθεσίας για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων και τον Εθνικό Οργανισμό Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.) και άλλες διατάξεις	445
Άρθρο 9 (Ρυθμίσεις σχετικές με Φο.Δ.Σ.Α.).....	445

3. Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ 112 Α/13-7-2010):	
Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις.....	446
Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής.....	446
4. Ν. 3879/2010 (ΦΕΚ 163 Α/21-9-2010): Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις»	495
Άρθρο 7 Η Δια Βίου Μάθηση στις περιφέρειες	495
Άρθρο 8 Η Δια Βίου Μάθηση στους Δήμους.....	496
Άρθρο 21 Προγραμματικές Συμβάσεις Δια Βίου Μάθησης.....	498
Άρθρο 22 Συμμετοχή της σχολικής κοινότητας και της τοπικής κοινωνίας.....	499
Άρθρο 23 Ρύθμιση θεμάτων λαϊκής επιμόρφωσης και επαγγελματικής κατάρτισης.....	500
5. Ν. 3887/2010 (ΦΕΚ 174 Α/30-9-2010):	
Οδικές εμπορευματικές μεταφορές	449
Άρθρο 16 (Ρυθμίσεις σχετικές με μεταφορά μαθητών)	449
6. Ν. 3897/2010 (ΦΕΚ 208 Α/10-12-2010):	
Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, εποπτεία και βελτίωση του θεσμού του τεχνικού ελέγχου οχημάτων για την προαγωγή της Οδικής Ασφάλειας και την προστασία του περιβάλλοντος, κύρωση Σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ. και άλλες διατάξεις	451
Άρθρο 22 (Ρυθμίσεις σχετικές με θέματα πολεοδομίας που συμπληρώνουν αντίστοιχες πολεοδομικές φύσεως ρυθμίσεις του ν.3852/2010)	
Ρύθμιση θεμάτων του ν. 3843/2010.....	451
7. Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α/31-3-2011):	
Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις	453
Άρθρο 25	453
Άρθρο 29.....	453
Άρθρο 30 Εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων αφαλάτωσης για την εξυπηρέτηση των υδρευτικών αναγκών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης των νησιών του Αιγαίου.....	455
Άρθρο 33 Τροποποιήσεις του άρθρου 22 του ν. 3897/2010.....	456
Άρθρο 34	457

8. N. 3938/2011 (ΦΕΚ 61 Α/31-3-2011):	
Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας	
στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις	466
Άρθρο 26 Ειδικές ρυθμίσεις	466
9. N. 3943/2011 (ΦΕΚ 66 Α/31-3-2011):	
Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών	
και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών	468
Άρθρο 21 Λοιπές διατάξεις εισοδήματος	468
Άρθρο 28 Συμπλήρωση διατάξεων για το αποδεικτικό ενημερότητας χρεών	
και φορολογικών υποχρεώσεων προς το Δημόσιο	468
Άρθρο 49 Άλλες διατάξεις	470
10. N. 3961/2011 (ΦΕΚ 97 Α/29-4-2011):	
Τροποποίηση του ν. 3126/2003 για την ποινική ευθύνη των Υπουργών	
και άλλες διατάξεις	476
Άρθρο 8	476
11. N. 3965/2011 (ΦΕΚ 113 Α/18-5-2011):	
Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου αρακαταθηκών και	
Δανείων, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Δημοσίων	
Επιχειρήσεων και Οργανισμών, σύσταση Γενικής Γραμματείας	
Δημόσιας Περιουσίας και άλλες διατάξεις	478
Άρθρο 1 Λειτουργικός διαχωρισμός δραστηριοτήτων	478
Άρθρο 2 Κανόνες λειτουργίας	478
Άρθρο 3 Απόσχιση κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων	480
12. N. 3966/2011 (ΦΕΚ 118 Α / 24.05.2011):	
Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση	
Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου	
Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων ‘ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ’ και λοιπές	
διατάξεις»	481
Άρθρο 58 Λοιπά θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών,	
Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	481
Άρθρο 59 Λοιπές διατάξεις	484

13. Ν. 3979/2011 (ΦΕΚ 138 Α΄ / 16-6-2011):

Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και άλλες διατάξεις 485

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ..... 485

Άρθρο 41 Όρες εργασίας υπαλλήλων Δημοσίου, Ο.Τ.Α. και λοιπών
Ν.Π.Δ.Δ..... 485

Άρθρο 42 Θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων 487

Άρθρο 43 Ρυθμίσεις οικονομικών θεμάτων Ο.Τ.Α. 487

Άρθρο 44 Θεσμικά Ζητήματα Ο.Τ.Α. 489

Άρθρο 45 Ρυθμίσεις θεμάτων προσωπικού Ο.Τ.Α. 489

Άρθρο 47 Θέματα Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης 492

Άρθρο 48 Καταργούμενες διατάξεις 494

Άρθρο 49 Κατά προτεραιότητα καταβολή αποδοχών προσωπικού
των δήμων 495

Άρθρο 50 Αναγνώριση προϋπηρεσίας για βαθμολογική εξέλιξη
του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου
που μεταφέρθηκε στους ΟΤΑ α΄ βαθμού 496

Άρθρο 52 Μετάταξη προσωπικού πρώην ΤΥΔΚ από Δήμο Πειραιά
σε περιφερειακή ενότητα Πειραιά..... 496

Άρθρο 53 Μετατάξεις, μεταφορές, αποσπάσεις υπαλλήλων ΚΕΠ
που πάσχουν από δυσίατα ή ανίατα νοσήματα..... 497

Άρθρο 54 Διαδικασία καταβολής κύριας οφειλής
και προστίμων τρίτων προς δήμους..... 497

Άρθρο 56 Δημοσιοποίηση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης
υπόχρεων προσώπων – Ψηφιακή διακίνηση της δημοσιευτέας
ύλης προς το Εθνικό Τυπογραφείο..... 499

Άρθρο 58 Μετάταξη υπαλλήλων ΟΤΑ α βαθμού σε υπηρεσίες
του δημοσίου και ΝΠΔΔ και αντιστρόφως 499

Άρθρο 59 Υποχρεωτική μετάταξη πλεονάζοντος προσωπικού ΟΤΑ
α΄ βαθμού 500

Άρθρο 61 Σύναψη δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών
καθαριότητας..... 501

Άρθρο 62 501

14. Ν. 3982/2011 (ΦΕΚ 143 Α΄ / 17-6-2011):	
Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών, επαγγελματικών και μεταποικιακών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις	502
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	
ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΡΑ	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ	502
Άρθρο 58 Διοίκηση και διαχείριση.....	502
15. Ν. 4015/2011 (ΦΕΚ 210 Α΄ / 21-9-2011):	
Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου - Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους»	503
Άρθρο 9 Αγροδιατροφικές συμπράξεις της περιφέρειας.....	503

**Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010):
Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και
της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α΄

**ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

Οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α΄).

Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 1 Σύσταση δήμων

1. Οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.
2. Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συνιστώνται ανά νομό ως εξής:
 1. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
 - A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
 1. Δήμος Αγρινίου με έδρα το Αγρίνιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγρινίου β. Παραβόλας γ. Παρακαμпуλιών δ. Στράτου ε. Νεάπολης στ. Αγγελοκάστρου ζ. Παναιτωλικού η. Αρακύνθου θ. Μακρύνειας και ι. Θεσιέων, οι οποίοι καταργούνται.
 2. Δήμος Άκτιου - Βόνιτσας με έδρα τη Βόνιτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανακτόριου β. Παλαίρου και γ. Μεδεώνος, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Ξηρομέρου με έδρα τον Αστακό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αστακού β. Φυτειών και γ. Αλυζίας, οι οποίοι καταργούνται.
 4. Δήμος Ναυπακτίας με έδρα τη Ναύπακτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ναυπάκτου β. Αποδοτιάς γ. Πυλλήνης δ. Πλατάνου ε. Αντιρρίου και στ. Χάλκειας, οι οποίοι καταργούνται.
 5. Δήμος Αμφιλοχίας με έδρα την Αμφιλοχία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμφιλοχίας β. Ινάχου και γ. Μενιδίου, οι οποίοι καταργούνται.
 6. Δήμος Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου με έδρα το Μεσολόγγι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου β. Οινιάδων και γ. Αιτωλικού, οι οποίοι καταργούνται.
 - B. Στο δήμο Θέρμου δεν επέρχεται καμία μεταβολή. Γ. Ο Δήμος Θέρμου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

2. ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ναυπλιέων με έδρα το Ναύπλιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ναυπλιέων β. Νέας Τίρυνθας γ. Μιδέας και δ. Ασίνης, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ερμιονίδας με έδρα το Κρανίδι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ερμιόνης και β. Κρανιδίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Επιδαύρου με έδρα το Ασκληπιείο και ιστορική έδρα την Αρχαία Επίδαυρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ασκληπιείου και β. Επιδαύρου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Άργους – Μυκηνών με έδρα το Άργος και ιστορική έδρα τις Μυκίνες αποτελούμενος από τους δήμους α. Άργους β. Νέας Κίου γ. Λέρνας δ. Μυκηναίων ε. Κουτσοποδίου στ. Λυρκείας και τις κοινότητες α. Αχλαδόκαμπου β. Αλέας οι οποίοι καταργούνται.

B. Ο δήμος Επιδαύρου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

3. ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Τρίπολης με έδρα την Τρίπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Τρίπολης β. Τεγέας γ. Σκιρίτιδας δ. Μαντινείας ε. Κορυθίου στ. Φαλάνθου ζ. Λεβιδίου και η. Βαλτετισίου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Νότιας Κυνουρίας με έδρα το Λεωνίδιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Λεωνιδίου β. Τυρού και την κοινότητα Κοσμά, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Γορτυνίας με έδρα τη Δημητσάνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Δημητσάνης β. Ηραίας γ. Λαγκαδίων δ. Τρικολώνων ε. Κοντοβαζαίνης στ. Τροπαίων ζ. Κλείτορος και η. Βυτίνας, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Μεγαλόπολης με έδρα τη Μεγαλόπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Μεγαλόπολης β. Γόρτυνος και γ. Φαλαισίας, οι οποίοι καταργούνται.

B. Στο δήμο Βόρειας Κυνουρίας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

Γ. Οι δήμοι Νότιας Κυνουρίας και Βόρειας Κυνουρίας χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

4. ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αρταίων με έδρα την Άρτα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρταίων β. Αμβρακικού γ. Βλαχέρνας δ. Φιλοθέης και ε. Ξηροβουνίου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Νικολάου Σκουφά με έδρα το Πέτα και ιστορική έδρα το Κορμένο αποτελούμενος από τους δήμους α. Πέτα β. Αράχθου γ. Κομποτίου και την κοινότητα Κορμένου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη με έδρα την Άνω Καλεντίνη και ιστορική έδρα τις πηγές Τετραφυλίας αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηρακλείας β. Γεωργίου Καραϊσκάκη και γ. Τετραφυλίας, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων με έδρα το Βουλγαρέλι αποτελούμενος από τους δήμους α. Αθαμανίας β. Αγνάντων και τις κοινότητες α. Θεοδωριανών β. Μελισσοεργών, οι οποίοι καταργούνται.

B. Οι δήμοι Γεωργίου Καραϊσκάκη και Κεντρικών Τζουμέρκων χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

5. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ¹

5.1 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Φιλαδελφείας – Χαλκηδόνας με έδρα τη Νέα Φιλαδέλφεια αποτελούμενος από τους δήμους α. Νέας Φιλαδελφείας και β. Νέας Χαλκηδόνας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Παπάγου – Χολαργού με έδρα το Χολαργό αποτελούμενος από τους δήμους α. Χολαργού και β. Παπάγου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Δάφνης – Υμηττού με έδρα τη Δάφνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Δάφνης και β. Υμηττού, οι οποίοι καταργούνται.

1. Με το άρθρο 66 του ν. 3900/2010, ΦΕΚ-213 Α/17-12-10, (ισχύς από 1-1-2011), ορίζεται ότι: “Μετά τον ανακαθορισμό της εδαφικής περιφέρειας των δήμων στις Νομαρχίες του Νομού Αττικής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α’), δεν θίγεται η κατά τόπον αρμοδιότητα των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων Αθηνών και Πειραιώς, η οποία εξακολουθεί να διέπεται από τις προγενέστερες του ν. 2240/1994 (ΦΕΚ 153 Α’) διατάξεις. Η ισχύς του παρόντος άρθρου για την επίλυση των διαφορών που γεννώνται κατά τη διεξαγωγή των εκλογών της 7ης και 14ης Νοεμβρίου 2010 αρχίζει την 1η Νοεμβρίου 2010”.

4. Δήμος Κηφισιάς με έδρα την Κηφισιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Κηφισιάς β. Νέας Ερυθραίας και γ. Εκάλης, οι οποίοι καταργούνται.
 5. Δήμος Πεντέλης με έδρα τα Μελίσσια αποτελούμενος από τους δήμους α. Μελισσίων β. Πεντέλης και γ. Νέας Πεντέλης, οι οποίοι καταργούνται.
 6. Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου με έδρα το Μοσχάτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Μοσχάτου β. Ταύρου, οι οποίοι καταργούνται.
 7. Δήμος Φιλοθέης - Ψυχικού με έδρα το Ψυχικό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ψυχικού β. Νέου Ψυχικού και γ. Φιλοθέης, οι οποίοι καταργούνται.
 8. Δήμος Λυκόβρυσης – Πεύκης με έδρα την Πεύκη αποτελούμενος από τους δήμους α. Πεύκης και β. Λυκοβρύσεως, οι οποίοι καταργούνται.
 9. Δήμος Ελληνικού - Αργυρούπολης με έδρα την Αργυρούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελληνικού και β. Αργυρούπολης, οι οποίοι καταργούνται.
 10. Δήμος Αγίων Αναργύρων - Καματερού με έδρα τους Αγίους Αναργύρους αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίων Αναργύρων και β. Καματερού, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στους δήμους α. Αθηναίων β. Βύρωνος γ. Καλλιθέας δ. Καισαριανής ε. Ηρακλείου στ. Ηλιουπόλεως ζ. Ζωγράφου η. Γαλατσίου θ. Βριλησίων ι. Αμαρουσίου ια. Αλίμου ιβ. Αιγάλεω ιγ. Ιλίου ιδ. Αγίου Δημητρίου ιε. Αγίας Παρασκευής ιστ. Αγίας Βαρβάρας ιζ. Γλυφάδας ιη. Πετρούπολεως ιθ. Χαλανδρίου κ. Χαϊδαρίου κα. Περιστερίου κβ. Παλαιού Φαλήρου κγ. Νέας Ιωνίας κδ. Μεταμορφώσεως κε. Νέας Σμύρνης δεν επέρχεται καμία αλλαγή.

5.2 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κερατσινίου - Δραπετσώνας με έδρα το Κερατσίνι αποτελούμενος από τους δήμους α. Κερατσινίου και β. Δραπετσώνας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Νίκαιας – Αγίου Ιωάννη Ρέντη με έδρα τη Νίκαια αποτελούμενος από τους δήμους α. Νικαίας και β. Αγίου Ιωάννου Ρέντη, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Τροιζηνίας με έδρα το Γαλατά αποτελούμενος από τους δήμους α. Τροιζίνος και β. Μεθάνων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Κυθήρων με έδρα τα Κύθηρα αποτελούμενος από το

δήμο Κυθήρων και την κοινότητα Αντικυθήρων, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Σαλαμίνας με έδρα τη Σαλαμίνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Σαλαμίνας και β. Αμπελακίων, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Η κοινότητα Αγκιστρίου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.
- Γ. Στους δήμους α. Πειραιώς β. Περάματος γ. Κορυδαλλού δ. Αίγινας ε. Σπετσών στ. Πόρου και ζ. Ύδρας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

5.3 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ωρωπού με έδρα τον Ωρωπό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ωρωπίων β. Αυλώνος γ. Καλάμου και τις κοινότητες α. Συκάμινου β. Πολυδενδρίου γ. Μαρκοπούλου Ωρωπού δ. Μαλακάσης ε. Καπανδριτίου στ. Αφιδνών, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Μαραθώνος με έδρα το Μαραθώνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Μαραθώνος β. Νέας Μάρκας και τις κοινότητες α. Γραμματικού β. Βαρνάβα, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Ραφήνας - Πικερμίου με έδρα τη Ραφήνα αποτελούμενος από το δήμο Ραφήνας και την κοινότητα Πικερμίου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Διονύσου με έδρα τον Άγιο Στέφανο αποτελούμενος τους δήμους α. Αγίου Στεφάνου β. Δροσιάς γ. Διονύσου δ. Ανοιξέως και τις κοινότητες α. Σταμάτας β. Κρουονερίου Ροδοπόλεως, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Αχαρνών με έδρα τις Αχαρνές αποτελούμενος από τους δήμους α. Αχαρνών και β. Θρακομακεδόνων, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Παλλήνης με έδρα το Γέρακα αποτελούμενος από τους δήμους α. Παλλήνης β. Γέρακα και την κοινότητα Ανθούσης, οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Παιανίας με έδρα την Παιανία αποτελούμενος από τους δήμους α. Παιανίας και β. Γλυκών Νερών, οι οποίοι καταργούνται.
8. Δήμος Σπάτων - Αρτέμιδος με έδρα τα Σπάτα αποτελούμενος

από τους δήμους α. Σπάτων – Λούτσας και β. Αρτέμιδος (Λούτσας), οι οποίοι καταργούνται.

9. Δήμος Λαυρεωτικής με έδρα το Λαύριο αποτελούμενος από τους δήμους α. Λαυρεωτικής β. Κερατέας και την κοινότητα Αγίου Κωνσταντίνου, οι οποίοι καταργούνται.
 10. Δήμος Σαρωνικού με έδρα τα Καλύβια Θορικού αποτελούμενος από τους δήμους α. Καλυβίων Θορικού β. Αναβύσσου και τις κοινότητες α. Σαρωνίδος β. Κουβαρά γ. Παλαιάς Φώκαιας, οι οποίοι καταργούνται.
 11. Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης με έδρα τη Βούλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Βούλας β. Βάρης και γ. Βουλιαγμένης, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στους δήμους α. Κρωπίας και β. Μαρκόπουλου Μεσογαίας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

5.4 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ελευσίνας με έδρα την Ελευσίνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελευσίνος και β. Μαγούλας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Μάνδρας-Ειδυλλίας με έδρα τη Μάνδρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Μάνδρας β. Βιλίων γ. Ερυθρών και την κοινότητα Οινόης, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Μεγαρέων με έδρα τα Μέγαρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Μεγαρέων και β. Νέας Περάμου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Φυλής με έδρα τα Άνω Λιόσια αποτελούμενος τους δήμους α. Άνω Λιοσίων β. Ζεφυρίου και γ. Φυλής, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Στο δήμο Ασπροπύργου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

6. ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Πατρέων με έδρα την Πάτρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Πατρέων β. Βραχναϊκών γ. Ρίου δ. Μεσοάτιδος και ε. Παραλίας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ερυμάνθου με έδρα τη Χαλανδρίτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Τριταίας β. Φαρρών και τις κοινότητες α. Καλεντζίου β. Λεόντιου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Δυτικής Αχαΐας με έδρα την Κάτω Αχαΐα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ωλένις β. Μόβρης γ. Δύμης και δ. Λαρισσού, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Καλαβρυτών με έδρα τα Καλάβρυτα αποτελούμενος από τους δήμους α. Καλαβρυτών β. Αροανίας γ. Παϊών και δ. Κλείτορος², οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Αιγιαλείας με έδρα το Αίγιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιγίου β. Συμπολιτείας γ. Ερινεού δ. Διακοπού ε. Ακράτας και στ. Αιγείρας, οι οποίοι καταργούνται.

7. ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Τανάγρας με έδρα το Σχηματάρι αποτελούμενος από τους δήμους α. Σχηματαρίου β. Οινοφύτων γ. Τανάγρας και δ. Δερβενοχωρίων, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Θηβαίων με έδρα τη Θήβα αποτελούμενος από τους δήμους α. Θηβαίων β. Θίσβης γ. Βαγίων δ. Πλαταιών, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Αλιάρτου με έδρα την Αλιάρτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλιάρτου β. Θεσπείων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Ορχομενού με έδρα τον Ορχομενό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ορχομενού β. Ακραιφνίας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Λεβαδέων με έδρα τη Λιβαδειά αποτελούμενος από τους δήμους α. Λεβαδέων β. Χαιρωνείας γ. Δαύλειας δ. Κορώνειας και την κοινότητα Κυριακίου, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Διστόμου - Αράχοβας - Αντίκυρας με έδρα το Δίστομο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αραχόβης β. Διστόμου και την κοινότητα Αντικύρας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Αντικ. της λέξης "Λευκασίου" με τη λέξη «Κλείτορος» με την παρ. 6 του άρθ. 51 του ν. 3905/2010 (ΦΕΚ 219 Α).

Β. Ο δήμος Διστόμου - Αράχοβας – Αντίκυρας χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

8. ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Δεσκάτης με έδρα τη Δεσκάτη αποτελούμενος από τους δήμους α. Δεσκάτης και β. Χασίων, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Γρεβενών με έδρα τα Γρεβενά αποτελούμενος από τους δήμους α. Γρεβενών β. Βεντζίου γ. Ηρακλεωτών δ. Αγίου Κοσμά ε. Γόργιανης στ. Θεόδωρου Ζιάκα και τις κοινότητες α. Αβδέλλας β. Μεσολουρίου γ. Περιβολίου δ. Σαμαρίνης ε. Φιλιππαίων στ. Δότσικου ζ. Σμίξης, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Ο δήμος Δεσκάτης χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

9. ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Δράμας με έδρα τη Δράμα αποτελούμενος από το δήμο Δράμας και την κοινότητα Σιδηρονέρου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Προσοτσάνης με έδρα τη Προσοτσάνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Προσοτσάνης και β. Σιταγρών, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Παρανεστίου με έδρα το Παρανέστι αποτελούμενος από τους δήμους α. Παρανεστίου και β. Νικηφόρου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Δοξάτου με έδρα το Καλαμπάκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Δοξάτου και β. Καλαμπακίου, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Στο δήμο Κάτω Νευροκοπίου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

Γ. Οι δήμοι Κάτω Νευροκοπίου και Παρανεστίου χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

10. ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ρόδου με έδρα τη Ρόδο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ρόδου β. Νότιας Ρόδου γ. Πεταλούδων δ. Λινδίων ε. Καμείρου στ. Καλλιθέας ζ. Αφάντου η. Ιαλυσού θ. Αταβύρου και ι. Αρχαγγέλου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Κω με έδρα την Κω αποτελούμενος από τους δήμους α. Κω β. Ηρακλειδών και γ. Δικαίου, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Καρπάθου με έδρα την Κάρπαθο και ιστορική έδρα τον Όλυμπο Καρπάθου αποτελούμενος από το δήμο Καρπάθου και την κοινότητα Ολύμπου, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Η κοινότητα Αγαθονησίου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.
- Γ. Στους δήμους α. Νισύρου β. Πάτμου γ. Καλύμνιων δ. Λειψών ε. Λέρου στ. Κάσου ζ. Μεγίστης η. Σύμης θ. Τήλου ι. Χάλκας και ια. Αστυπάλαιας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

11. ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Αλεξανδρούπολης με έδρα την Αλεξανδρούπολη και ιστορική έδρα τη Βήρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλεξανδρούπολης β. Τραιανούπολης και γ. Φερών, οι οποίοι καταργούνται.
 2. Δήμος Σουφλίου με έδρα το Σουφλί αποτελούμενος από τους δήμους α. Σουφλίου και β. Τυχερού γ. Ορφέα, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Διδυμοτείχου με έδρα το Διδυμοτείχο αποτελούμενος από τους δήμους α. Διδυμοτείχου και β. Μεταξάδων, οι οποίοι καταργούνται.
 4. Δήμος Ορεσιτιάδας με έδρα την Ορεσιτιάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ορεσιτιάδος β. Βύσσας γ. Κυπρίνου και δ. Τριγώνου, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στο δήμο Σαμοθράκης δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

12. ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Χαλκιδέων με έδρα τη Χαλκίδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Χαλκιδέων β. Ληλαντίων γ. Ανθηδώνος δ. Νέας Αρτάκης και ε. Αυλίδος, οι οποίοι καταργούνται.
 2. Δήμος Διρφύων - Μεσσαπίων με έδρα τα Ψαχνά αποτελούμενος από τους δήμους α. Διρφύων και β. Μεσσαπίων, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Ερέτριας με έδρα την Ερέτρια αποτελούμενος από τους δήμους α. Ερέτριας και β. Αμαρυνθίων, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Καρύστου με έδρα την Κάρυστο αποτελούμενος από τους δήμους α. Καρύστου β. Στυρέων γ. Μαρμαρίου και την κοινότητα Καφπρέως, οι οποίοι καταργούνται.
 5. Δήμος Ιστιαίας - Αιδηψού με έδρα την Ιστιαία αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιστιαίας β. Αιδηψού γ. Αρτεμισίου δ. Ωρεών και την κοινότητα Λιχάδος, οι οποίοι καταργούνται.
 6. Δήμος Μαντουδίου - Λίμνης – Αγίας Άννας με έδρα τη Λίμνη Ευβοίας αποτελούμενος από τους δήμους α. Νηλέως β. Ελυμνίων και γ. Κηρέως, οι οποίοι καταργούνται.
 7. Δήμος Κύμης - Αλιβερίου με έδρα το Αλιβέρι και ιστορική έδρα την Κύμη αποτελούμενος από τους δήμους α. Κύμης β. Κονιστρών γ. Ταμυνέων δ. Αυλώνας και ε. Δυσιτών, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στο δήμο Σκύρου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

13. ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Καρπενησίου με έδρα το Καρπενήσι αποτελούμενος από τους δήμους α. Καρπενησίου β. Φουρνά γ. Προυσσού δ. Ποταμιάς ε. Δομνίστας και στ. Κτημενίων, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Αγράφων με έδρα το Κερασοχώρι αποτελούμενος από τους δήμους α. Φραγκίστας β. Βίνιανης γ. Ασπροποτάμου δ. Απεραντιών και ε. Αγράφων, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Ο Δήμος Αγράφων χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

14. ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Α. Συνιστάται ο κατωτέρω δήμος:

Δήμος Ζακύνθου με έδρα τη Ζάκυνθο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζακυνθίων β. Αλυκών γ. Αρκαδίων δ. Αρτεμισίων ε. Ελατίων και στ. Λαγανά, οι οποίοι καταργούνται.

15. ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ζαχάρως με έδρα τη Ζαχάρω αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζαχάρως και β. Φιγαλείας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ανδρίτσαινας - Κρεστένων με έδρα τα Κρέστενα και ιστορική έδρα την Ανδρίτσαινα αποτελούμενος από τους δήμους α. Σκιλλούντος β. Ανδριτσαίνης και γ. Αλιφείρας, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Πύργου με έδρα τον Πύργο αποτελούμενος από τους δήμους α. Πύργου β. Ωλένης γ. Ιαρδανού και δ. Βώλακος, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Ήλιδας με έδρα την Αμαλιάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμαλιάδας και β. Πηνειάς, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας με έδρα την Αρχαία Ολυμπία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρχαίας Ολυμπίας β. Λασιώνος γ. Φολόης και δ. Λαμπείας, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Ανδραβίδας - Κυλλήνης με έδρα τα Λεχαινά και ιστορική έδρα τη Βάρδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Λεχαινών β. Ανδραβίδας γ. Κάστρου – Κυλλήνης και δ. Βουπρασιάς, οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Πηνειού με έδρα τη Γαστούνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Γαστούνης β. Βαρθολομιού και γ. Τραγανού, οι οποίοι καταργούνται.

16. ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Βέροιας με έδρα τη Βέροια και ιστορική έδρα τη Βεργίνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Βέροιας β. Αποστόλου Παύλου γ. Δοβρά δ. Βεργίνας και ε. Μακεδονίδος, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Αλεξάνδρειας με έδρα την Αλεξάνδρεια αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλεξανδρείας β. Πλατέος γ. Μελίκης και δ. Αντιγονιδών, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Ηρωικής Πόλεως Νάουσας με έδρα τη Νάουσα³ αποτελούμενος από τους δήμους α. Νάουσας β. Ανθεμίων και γ. Ειρηνουπόλης, οι οποίοι καταργούνται.

17. ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ηρακλείου με έδρα το Ηράκλειο και ιστορική έδρα τη Νέα Αλικαρνασσό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηρακλείου β. Γοργολαϊνης γ. Τεμένους δ. Παλιανής και ε. Νέας Αλικαρνασσού, οι οποίοι καταργούνται.

3. Οι λέξεις «Δήμος Νάουσας» αντικαταστάθησαν από τις λέξεις «Δήμος Ηρωικής Πόλης Νάουσας» με την παρ. 12β του άρθρου 44 του ν. 3979/2011 (ΦΕΚ 138Α).

2. Δήμος Μαλεβιζίου με έδρα το Γάζι αποτελούμενος από τους δήμους α. Γαζίου β. Κρουσώνα και γ. Τυλίσου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Αρχανών - Αστερουσίων με έδρα τα Πεζιά και ιστορικές έδρες τις Αρχάνες και τον Πύργο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρχανών β. Νίκου Καζαντζάκη και γ. Αστερουσίων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Φαιστού με έδρα τις Μοίρες και ιστορική έδρα το Τυμπάκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Μοιρών β. Τυμπακίου γ. Ζαρού, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Γόρτυνας με έδρα τους Άγιους Δέκα αποτελούμενος από τους δήμους α. Κόφινα β. Αγίας Βαρβάρας γ. Γόρτυνας και δ. Ρούβα, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Χερσονήσου με έδρα τις Γούρνες αποτελούμενος από τους δήμους α. Χερσονήσου β. Γουβών γ. Μαλλίων και δ. Επισκοπής, οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Μινώα Πεδιάδας με έδρα τον Ευαγγελισμό Καστελλίου και ιστορικές έδρες το Καστέλλι και το Αρκαλοχώρι αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρκαλοχωρίου β. Καστελλίου και γ. Θραψανού, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Στο δήμο Βιάννου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

Γ. Ο δήμος Βιάννου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

18. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ηγουμενίτσας με έδρα την Ηγουμενίτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηγουμενίτσας β. Συβότων γ. Μαργαριτίου δ. Παραποτάμου και την κοινότητα Πέρδικας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Φιλιατών με έδρα τις Φιλιάτες αποτελούμενος από τους δήμους α. Φιλιατών και β. Σαγιάδας, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Σουλίου με έδρα την Παραμυθιά και ιστορική έδρα τη Σαμονίδα Σουλίου αποτελούμενος από τους δήμους α. Παραμυθιάς β. Αχέροντα και την κοινότητα Σουλίου, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Ο δήμος Φιλιατών χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

19. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Θεσσαλονίκης με έδρα τη Θεσσαλονίκη αποτελούμενος

- από τους δήμους α. Θεσσαλονίκης και β. Τριανδρίας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Κορδελιού - Εύοσμου με έδρα τον Εύοσμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελευθερίου-Κορδελιού και β. Εύοσμου, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Νεάπολης - Συκεών με έδρα τις Συκιές αποτελούμενος από τους δήμους α. Συκεών β. Αγίου Παύλου γ. Νεαπόλεως και δ. Πεύκων, οι οποίοι καταργούνται.
 4. Δήμος Παύλου Μελά με έδρα τη Σταυρούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Σταυρουπόλεως β. Πολίχνης και γ. Ευκαρπίας, οι οποίοι καταργούνται.
 5. Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης με έδρα τους Αμπελόκηπους αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμπελοκήπων και β. Μενεμένης, οι οποίοι καταργούνται.
 6. Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη με έδρα το Πανόραμα και ιστορική έδρα το Χορτιάτη αποτελούμενος από τους δήμους α. Πανοράματος β. Πυλαίας και γ. Χορτιάτη, οι οποίοι καταργούνται.
 7. Δήμος Χαλκηδόνος με έδρα τα Κουφάλια και ιστορική έδρα τη Γέφυρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Χαλκηδόνος β. Αγίου Αθανασίου και γ. Κουφαλίων, οι οποίοι καταργούνται.
 8. Δήμος Δέλτα με έδρα τη Σίνδο αποτελούμενος από τους δήμους α. Εχεδώρου β. Αξιού και γ. Χαλάστρας, οι οποίοι καταργούνται.
 9. Δήμος Ωραιοκάστρου με έδρα το Ωραιοκαστρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ωραιοκάστρου β. Μυθονίας και γ. Καλλιθέας, οι οποίοι καταργούνται.
 10. Δήμος Λαγκαδά με έδρα τον Λαγκαδά και ιστορική έδρα τον Λαχανά αποτελούμενος από τους δήμους α. Λαγκαδά β. Λαχανά γ. Ασσήρου δ. Σοχού ε. Καλλινδοίων στ. Κορωνείας και ζ. Βερτίσκου, οι οποίοι καταργούνται.
 11. Δήμος Θερμαϊκού με έδρα την Περαία αποτελούμενος από τους δήμους α. Θερμαϊκού β. Επανομής γ. Μηχανιώνας, οι οποίοι καταργούνται.
 12. Δήμος Θέρμης με έδρα τη Θέρμη αποτελούμενος από τους δήμους α. Θέρμης β. Μίκρας γ. Βασιλικών, οι οποίοι καταργούνται.
 13. Δήμος Βόλβης με έδρα το Σταυρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Γεωργίου β. Μαδύτου γ. Αρεθούσας δ. Απολλωνίας ε. Ρεντίνας και στ. Εγνατίας, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Στο δήμο Καλαμαριάς δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

20. ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ιωαννιτών με έδρα τα Ιωάννινα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιωαννιτών β. Ανατολής γ. Περάματος δ. Παμβώτιδας ε. Μπιζανίου και την κοινότητα Νήσου Ιωαννίνων, οι οποίοι καταργούνται.
 2. Δήμος Ζαγορίου με έδρα τους Ασπραγγέλους αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανατολικού Ζαγορίου β. Κεντρικού Ζαγορίου γ. Τύμφης και τις κοινότητες α. Βοβούσπης β. Πάπιγκου, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Κόνιτσας με έδρα την Κόνιτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Κόνιτσας β. Μαστοροχωρίων και τις κοινότητες α. Διστράτου β. Αετομυλίων γ. Φούρκας, οι οποίοι καταργούνται.
 4. Δήμος Πωγωνίου με έδρα το Καλπάκι και ιστορική έδρα το Δελβινάκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Καλπακίου β. Δελβινακίου γ. Άνω Πωγωνίου δ. Άνω Καλαμά και τις κοινότητες α. Πωγωνιανής β. Λάβδανης, οι οποίοι καταργούνται.
 5. Δήμος Βορείων Τζουμέρκων με έδρα τα Πράμαντα αποτελούμενος από τους δήμους α. Τζουμέρκων β. Πράμαντων γ. Κατσανοχωρίων και τις κοινότητες α. Σιράκου β. Καλαρρυτιών γ. Ματσουκίου και δ. Βαθυπέδου, οι οποίοι καταργούνται.
 6. Δήμος Μετσόβου με έδρα το Μέτσοβο αποτελούμενος από τους δήμους α. Μετσόβου β. Εγνατίας και την κοινότητα Μπλέας, οι οποίοι καταργούνται.
 7. Δήμος Δωδώνης με έδρα την Αγία Κυριακή αποτελούμενος από τους δήμους α. Δωδώνης β. Λάκκας Σουλίου γ. Αγίου Δημητρίου και δ. Σελλών, οι οποίοι καταργούνται.
 8. Δήμος Ζίτσας με έδρα την Ελεούσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζίτσας β. Πασσαρώνος γ. Μολοσσών δ. Εκάλης και ε. Ευρυμενών, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Οι δήμοι Κόνιτσας, Πωγωνίου, Βορείων Τζουμέρκων, Μετσόβου και Ζαγορίου χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

21. ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Καβάλας με έδρα την Καβάλα αποτελούμενος από τους

- δήμους α. Καβάλας και β. Φιλίππων, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Νέστου με έδρα τη Χρυσούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Χρυσούπολης β. Κεραμωτίς και γ. Ορεινού, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Παγγαίου με έδρα την Ελευθερούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελευθερούπολης β. Πιερέων γ. Παγγαίου δ. Ελευθερών και ε. Ορφανού, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στο δήμο Θάσου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

22. ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Αργιθέας με έδρα το Ανθηρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αχελώου β. Αργιθέας και την κοινότητα Ανατολικής Αργιθέας, οι οποίοι καταργούνται.
 2. Δήμος Λίμνης Πλαστήρα με έδρα το Μορφοβούνι αποτελούμενος από τους δήμους α. Νεβρόπολης Αγράφων και β. Πλαστήρα, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Παλαμά με έδρα τον Παλαμά αποτελούμενος από τους δήμους α. Παλαμά και β. Φύλλου και γ. Σελλάνων, οι οποίοι καταργούνται.
 4. Δήμος Σοφάδων με έδρα τους Σοφάδες αποτελούμενος από τους δήμους α. Σοφάδων β. Άρνης γ. Ρεντίνης δ. Ταμασίου και ε. Μενελαΐδας, οι οποίοι καταργούνται.
 5. Δήμος Καρδίτσας με έδρα την Καρδίτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Καρδίτσας β. Κάμπου γ. Ιτάμου δ. Μητρόπολης και ε. Καλλιφώνιου, οι οποίοι καταργούνται.
 6. Δήμος Μουζακίου με έδρα το Μουζάκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Μουζακίου β. Παμίσου και γ. Ιθώμης, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Οι δήμοι Αργιθέας και Λίμνης Πλαστήρα χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

23. ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Καστοριάς με έδρα την Καστοριά αποτελούμενος από τους δήμους α. Καστοριάς β. Αγίας Τριάδος γ. Μεσοποταμίας δ. Κορεστών ε. Αγίων Αναργύρων στ. Μακεδνών ζ. Βιτσιού και η. Κλεισούρας και την κοινότητα Καστρακίου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Ορεστίδος με έδρα το Άργος Ορεστικό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ορεστίδος και β. Ίωνα Δραγούμη, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Νεστορίου με έδρα το Νεστόριο αποτελούμενος από τους δήμους α. Νεστορίου β. Ακριτών και τις κοινότητες α. Γράμμου β. Αρρένων, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Ο δήμος Νεστορίου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.
24. ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Κέρκυρας με έδρα την Κέρκυρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Κερκυραίων β. Μελιτειών γ. Κορισσιών δ. Παρελίων ε. Παλιοκαστριτών στ. Λευκιμναίων ζ. Φαιάκων η. Θιναλίου θ. Εσπερίων ι. Αχιλλείων ια. Αγίου Γεωργίου ιβ. Κασσωπαίων και τις κοινότητες α. Οθώνων β. Μαθρακίου γ. Ερεικούσσης, οι οποίοι καταργούνται. Β. Στο δήμο Παξών δεν επέρχεται καμία μεταβολή.
25. ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Κεφαλλονιάς με έδρα το Αργοστόλι αποτελούμενος από τους δήμους α. Αργοστολίου β. Σάμης γ. Πυλαρέων δ. Παλικής ε. Λειβαθούς στ. Ελειού – Προνών ζ. Ερίσου και την κοινότητα Ομαλών, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στο δήμο Ιθάκης δεν επέρχεται καμία μεταβολή.
26. ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ
- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Κιλκίς με έδρα το Κιλκίς αποτελούμενος από τους δήμους α. Κιλκίς β. Κρουσσών γ. Χέρσου δ. Πικρολίμνης ε. Μουριών στ. Γαλλικού ζ. Δοϊράνης, οι οποίοι καταργούνται.
 2. Δήμος Παιονίας με έδρα το Πολύκαστρο και ιστορική έδρα τη Γουμένισσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Πολυκάστρου β. Ευρωπού γ. Αξιούπολης δ. Γουμένισσας και την κοινότητα Λιβαδίων, οι οποίοι καταργούνται.
27. ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Κοζάνης με έδρα την Κοζάνη και ιστορική έδρα την Αιανή αποτελούμενος από τους δήμους α. Κοζάνης β. Αιανής γ. Ελιμείας δ. Δημητρίου Υψηλάντη ε. Ελλησπόντου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Βοΐου με έδρα τη Σιάτιστα και ιστορική έδρα τη Νεάπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Σιάτιστας β. Νεάπολης γ. Τσουτλίου δ. Ασκίου και την κοινότητα Πεντάλοφου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Εορδαίας με έδρα την Πτολεμαΐδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Πτολεμαΐδας β. Βερμίου γ. Μουρικήου δ. Αγίας Παρασκευής και την κοινότητα Βλάστης, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Σερβίων - Βελβεντού με έδρα τα Σέρβια αποτελούμενος από τους δήμους α. Σερβίων β. Καμβουνίων γ. Βελβεντού και την κοινότητα Λιβαδερού, οι οποίοι καταργούνται.

28. ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κορινθίων με έδρα την Κόρινθο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κορινθίων β. Σαρωνικού γ. Σολυγείας δ. Άσσου – Λεκαίου ε. Τενέας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Σικωνίων με έδρα το Κιάτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Σικωνίων β. Στυμφαλίας και γ. Φενεού, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Ξυλοκάστρου - Ευρωσίνης με έδρα το Ξυλόκαστρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ευρωσίνης και β. Ξυλοκάστρου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Βέλου - Βόχας με έδρα το Ζευγολατιό αποτελούμενος από τους δήμους α. Βέλου β. Βόχας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Λουτρακίου - Αγίων Θεοδώρων με έδρα το Λουτράκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Λουτρακίου - Περαχώρας β. Αγίων Θεοδώρων, οι οποίοι καταργούνται. Β. Στο δήμο Νεμέας δεν επέρχεται καμία αλλαγή Γ. Ο δήμος Νεμέας χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

29. ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Σύρου – Ερμούπολης με έδρα την Ερμούπολη και ιστορική έδρα την Άνω Σύρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ερμούπολης β. Άνω Σύρου γ. Ποσειδωνίας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Άνδρου με έδρα την Άνδρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Άνδρου β. Υδρούσας γ. Κορθίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων με έδρα τη Νάξο αποτελού-

μενος από τους δήμους α. Νάξου β. Δρυμαλίας και τις κοινότητες α. Σχοινούσσης β. Κουφονησίων γ. Ηράκλειας δ. Δονούσης, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Θήρας με έδρα τη Θήρα αποτελούμενος από το δήμο Θήρας και την κοινότητα Οίας, οι οποίοι καταργούνται.
 5. Δήμος Τήνου με έδρα την Τήνο και ιστορική έδρα τον Πάνορμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Τήνου β. Εξωμβούργου και την κοινότητα Πανόρμου, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Οι κοινότητες α. Κιμώλου β. Φολεγάνδρου γ. Ανάφης δ. Σικίνου και ε. Αντιπάρου αναγνωρίζονται ως δήμοι με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά των αντίστοιχων τέως κοινοτήτων.
- Γ. Στους δήμους α. Μυκόνου β. Κέας γ. Σερίφου δ. Κύθου ε. Σίφνου στ. Αμοργού ζ. Ιπτών η. Μήλου θ. Πάρου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

30. ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Σπάρτης με έδρα τη Σπάρτη και ιστορική έδρα το Μυστρά αποτελούμενος από τους δήμους α. Σπάρτης β. Οινούντος γ. Μυστρά δ. Πελλάνας ε. Θεραπνών στ. Φαρίδος και την κοινότητα Καρυών, οι οποίοι καταργούνται.
 2. Δήμος Ανατολικής Μάνης με έδρα το Γύθειο και ιστορική έδρα την Αρεόπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Γυθείου β. Σμύνους γ. Οιτύλου και δ. Ανατολικής Μάνης, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Ευρώτα με έδρα τη Σκάλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Έλους β. Κροκεών γ. Σκάλας δ. Νιάτων και ε. Γερώνθρων, οι οποίοι καταργούνται.
 4. Δήμος Μονεμβασιάς με έδρα τους Μολάους αποτελούμενος από τους δήμους α. Μονεμβασιάς β. Μολάων γ. Ζάρακα δ. Ασωπού και ε. Βοιών, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Η κοινότητα Ελαφονήσου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

31. ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ

- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Ελασσόνας με έδρα την Ελασσόνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αντιχασίων β. Ελασσόνας γ. Λιβαδίου δ. Ολύμπου ε. Ποταμιάς στ. Σαρανταπόρου και τις κοινότητες α. Βερδικούσης, β. Καρυάς γ. Τσαρίτσανης, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Φαρσάλων με έδρα τα Φάρσαλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ενιππέα β. Ναρθακίου γ. Πολυδάμαντα και δ. Φαρσάλων, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Αγιάς με έδρα την Αγιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγιάς β. Ευρυμενών γ. Λακέρειας και δ. Μελιβοίας, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Τεμπών με έδρα το Μακρυχώρι και ιστορική έδρα τα Αμπελάκια αποτελούμενος από τους δήμους α. Γόννων β. Κάτω Ολύμπου γ. Μακρυχωρίου δ. Νέσσωνος και την κοινότητα Αμπελακίων, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Τυρνάβου με έδρα τον Τύρναβο αποτελούμενος από τους δήμους α. Τυρνάβου και β. Αμπελώνος, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Λαρισαίων με έδρα τη Λάρισα αποτελούμενος από τους δήμους α. Λαρισαίων β. Κοιλιάδας και γ. Γιάννουλης, οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Κιλελέρ με έδρα τη Νίκαια και ιστορική έδρα το Κιλελέρ αποτελούμενος από τους δήμους α. Πλατουκάμπου β. Κρανώνος γ. Αρμενίου δ. Κιλελέρ και ε. Νίκαιας, οι οποίοι καταργούνται.

32. ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αγίου Νικολάου με έδρα τον Άγιο Νικόλαο και ιστορική έδρα τη Νεάπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Νικολάου β. Νεάπολης και την κοινότητα Βραχασίου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Σπτείας με έδρα τη Σπτεία αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιτάνου β. Λεύκης και Σπτείας, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Ιεράπετρας με έδρα την Ιεράπετρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιεράπετρας και β. Μακρύ Γιαλού, οι οποίοι καταργούνται.

B. Στο δήμο Οροπέδιου Λασιθίου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

Γ. Ο δήμος Οροπέδιου Λασιθίου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

33. ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Λέσβου με έδρα τη Μυτιλήνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγιάσου β. Αγίας Παρασκευής γ. Γέρας δ. Ερεσού – Αντίσσης ε. Ευεγέρτουλα στ. Καλλονής ζ. Λουτροπόλεως Θερμής η. Μανταμάδου θ. Μήθυμνας ι. Μυτιλήνης ια. Πέτρας ιβ. Πλωμαρίου και ιγ. Πολιχνίτου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Λήμνου με έδρα τη Μύρινα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ατσικής β. Μουδρου γ. Μύρινας και δ. Νέας Κούταλης, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Η κοινότητα Αγίου Ευστρατίου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

34. ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ

Α. Συνιστάται δήμος Λευκάδας με έδρα τη Λευκάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Απολλωνίων β. Ελλομένου γ. Καρυάς δ. Λευκάδος ε. Σφακιωτών και τις κοινότητες α. Κάλαμου β. Καστού, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Στον δήμο Μεγανησίου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

35. ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Βόλου με έδρα το Βόλο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγριάς β. Αισωνίας γ. Βόλου δ. Ιωλκού ε. Νέας Αγκιάλου στ. Νέας Ιωνίας ζ. Πορταριάς η. Αρτέμιδας και την κοινότητα Μακρινίτσας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Ρήγα Φεραίων με έδρα το Βελεστίνο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κάρλας β. Φερών και την κοινότητα Κεραμιδίου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Ζαγοράς - Μουρσειού με έδρα τη Ζαγορά αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζαγοράς και β. Μουρσειού, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Αλμυρού με έδρα τον Αλμυρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλμυρού β. Πτελεού γ. Σούρπης και την κοινότητα Ανάβρας, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Νοτίου Πηλίου με έδρα την Αργαλαστή αποτελούμενος από τους δήμους α. Αργαλαστής β. Αφειτών γ. Μπλεών δ. Σηπιάδος και την κοινότητα Τρικερίου, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Στους δήμους Αλοννήσου, Σκιάθου, Σκοπέλου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

Γ. Ο δήμος Ζαγοράς - Μουρσειού χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

36. ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Καλαμάτας με έδρα την Καλαμάτα αποτελούμενος από

τους δήμους α. Άριος β. Αρφαρών γ. Θουρίας και δ. Καλαμάτας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Μεσσήνης με έδρα τη Μεσσήνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιπείας β. Ανδρούσας γ. Αριστομένους δ. Βουφράδων ε. Ιθώμης στ. Μεσσήνης ζ. Πεταλιδίου και την κοινότητα Τρικόρφου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Πύλου – Νέστορος με έδρα την Πύλο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κορώνης β. Μεθώνης γ. Παπαφλέσσα δ. Πύλου ε. Νέστορος και στ. Χιλιοχωρίων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Τριφυλίας με έδρα την Κυπαρισσία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αετού β. Αυλώνας γ. Γαργαλιάνων δ. Κυπαρισσίας ε. Φιλιατρών και την κοινότητα Τριπύλας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Οικαλίας με έδρα το Μελιγαλά αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανδανίας β. Δωριού γ. Είρας δ. Μελιγαλά και ε. Οικαλίας, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Δυτικής Μάνης με έδρα την Καρδαμύλη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αβίας και β. Λεύκτρου, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Ο δήμος Δυτικής Μάνης χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

37. ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ξάνθης με έδρα την Ξάνθη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ξάνθης και β. Σταυρούπολης, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Μύκης με έδρα τη Σμίνθη αποτελούμενος από το δήμο Μύκης και τις κοινότητες α. Θερμών β. Κοτύλης γ. Σατρών, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Αβδήρων με έδρα τη Γενισσέα και ιστορική έδρα τα Άβδηρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αβδήρων β. Βιστωνίδος και γ. Σελέρου, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Στο δήμο Τοπείρου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

38. ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Έδεσσας με έδρα την Έδεσσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Βεγορίτιδας και β. Έδεσσας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Αλμωπίας με έδρα την Αριδαία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αριδαίας και β. Εξαπλατάνου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Σκύδρας με έδρα τη Σκύδρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Μεννίδος και β. Σκύδρας, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Πέλλας με έδρα τα Γιαννιτσά και ιστορική έδρα την Πέλλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Γιαννιτσών β. Κύρρου γ. Πέλλας δ. Κρύας Βρύσης και ε. Μεγάλου Αλεξάνδρου, οι οποίοι καταργούνται.

39. ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Δίου – Ολύμπου με έδρα το Λιτόχωρο και ιστορική έδρα το Δίον αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανατολικού Ολύμπου β. Δίου και γ. Λιτοχώρου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Πύδνας – Κολινδρού με έδρα το Αιγίνιο και ιστορική έδρα τον Κολινδρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιγινίου β. Κολινδρού γ. Μεθώνης και δ. Πύδνας, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Κατερίνης με έδρα την Κατερίνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελαφίνας β. Κατερίνης γ. Κορινού δ. Παραλίας ε. Πέτρας και στ. Πιερίων, οι οποίοι καταργούνται.

40. ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Πρέβεζας με έδρα την Πρέβεζα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζαλόγγου και β. Λούρου και γ. Πρεβέζης, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Πάργας με έδρα το Καναλάκι και ιστορική έδρα την Πάργα αποτελούμενος από τους δήμους α. Πάργας και β. Φαναρίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Ζηρού με έδρα τη Φιλιπιάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανωγείου β. Θεσπρωτικού γ. Φιλιπιάδος και την κοινότητα Κρανέας, οι οποίοι καταργούνται.

41. ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ρεθύμνης με έδρα το Ρέθυμνο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρκαδίου β. Λαππαίων γ. Νικηφόρου Φωκά και δ. Ρεθύμνης, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Μυλοποτάμου με έδρα το Πέραμα αποτελούμενος από τους δήμους α. Γεροποτάμου β. Κουλούκωνα και την κοινότητα Ζωνιανών, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Αμαρίου με έδρα την Αγία Φωτεινή και ιστορική έδρα τον Φουρφουρά αποτελούμενος από τους δήμους α. Σιβρίτου και β. Κουρητών, οι οποίοι καταργούνται.
 4. Δήμος Αγίου Βασιλείου με έδρα το Σπήλι αποτελούμενος από τους δήμους α. Λάμπης και β. Φοίνικα, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στο δήμο Ανωγειών δεν επέρχεται καμία μεταβολή. Γ. Οι δήμοι Αμαρίου, Αγίου Βασιλείου και Ανωγειών χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

42. ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι: 1. Δήμος Κομοτηνής με έδρα την Κομοτηνή αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιγείρου β. Κομοτηνής και γ. Νέου Σιδηροχωρίου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ιάσμου με έδρα τον Ίασμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιάσμου β. Σώστου και την κοινότητα Αμαξάδων, οι οποίοι καταργούνται.
 3. Δήμος Μαρωνείας-Σαπών με έδρα τις Σάπες αποτελούμενος από τους δήμους α. Μαρωνείας και β. Σαπών, οι οποίοι καταργούνται.
 4. Δήμος Αρριανών με έδρα τη Φιλλύρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρριανών β. Φιλλύρας και τις κοινότητες α. Κέχρου β. Οργάνης, οι οποίοι καταργούνται.

43. ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Σάμου με έδρα τη Σάμο και ιστορική έδρα το Πυθαγόρειο αποτελούμενος από τους δήμους α. Βαθέος β. Καρλοβασίων γ. Μαραθοκάμπου και δ. Πυθαγορείου, οι οποίοι καταργούνται.
 2. Δήμος Ικαρίας με έδρα τον Άγιο Κήρυκο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Κηρύκου β. Ευδήλου και γ. Ραχών, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στο δήμο Φούρνων Κορσεών δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

44. ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

- Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:
1. Δήμος Σιντικής με έδρα το Σιδηρόκαστρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κερκίνης β. Πετρισιού γ. Σιδηροκάστρου και τις κοινότητες α. Αγκίστρου β. Αχλαδοχωρίου γ. Προμαχώνας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Βισαλτίας με έδρα τη Νιγρίτα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αχινού β. Βισαλτίας γ. Νιγρίτης και δ. Τραγίλου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Εμμανουήλ Παππά με έδρα το Χρυσό αποτελούμενος από τους δήμους α. Εμμανουήλ Παππά και β. Στρυμώνα, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Αμφίπολης με έδρα το Ροδολίβος αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμφίπολης β. Κορμίστας γ. Πρώτης και δ. Ροδολίβους, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Νέας Ζίχνης με έδρα τη Νέα Ζίχνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλιστράτης και β. Νέας Ζίχνης, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Ηρακλείας με έδρα την Ηράκλεια αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηρακλείας β. Σκοτούσσης και γ. Στρυμωνικού, οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Σερρών με έδρα τις Σέρρες αποτελούμενος από τους δήμους α. Σερρών β. Καπετάν Μπτρουσίου γ. Λευκώνα δ. Σκουτάρεως και τις κοινότητες α. Άνω Βροντούς β. Ορεινής, οι οποίοι καταργούνται.

45. ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Πύλης με έδρα την Πύλη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιθίων β. Γόμφων γ. Πιαλείων δ. Πύλης ε. Πινδέων και τις κοινότητες α. Μυροφύλλου β. Νεράιδας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Φαρκαδόνας με έδρα τη Φαρκαδόνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Οικαλίας β. Πελλιναίων και γ. Φαρκαδόνας, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Τρικκαίων με έδρα τα Τρίκαλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Εστιαιώτιδας β. Καλλιιδένδρου γ. Κόζακα δ. Μεγάλων Καλυβίων ε. Παλποκάστρου στ. Παραληθαίων ζ. Τρικκαίων και η. Φαλωρείας, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Καλαμπάκας με έδρα την Καλαμπάκα αποτελούμενος από τους δήμους α. Βασιλικής β. Καλαμπάκας γ. Τυμφαίων δ. Καστανιάς ε. Κλεινοβού στ. Μαλακασίου ζ. Χασιών, και την κοινότητα Ασπροποτάμου, οι οποίοι καταργούνται.

46. ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αμφίκλειας - Ελάτειας με έδρα την Κάτω Τιθορέα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμφίκλειας β. Ελάτειας και γ. Τιθορέας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Λοκρών με έδρα την Αταλάντη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αταλάντης β. Δαφνουσίων γ. Οπουντιών και δ. Μαλεσίνης, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Δομοκού με έδρα το Δομοκό αποτελούμενος από τους δήμους α. Δομοκού β. Θεσσαλιώτιδος και γ. Ξυνιάδος, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Μώλου - Αγίου Κωνσταντίνου με έδρα τα Καμένα Βούρλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Κωνσταντίνου β. Καμένων Βούρλων και γ. Μώλου, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Στυλίδας με έδρα τη Στυλίδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Εχιναιών β. Πελασγίας και γ. Στυλίδος, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Λαμιέων με έδρα τη Λαμία αποτελούμενος από τους δήμους α. Γοργοποτάμου β. Λαμιέων γ. Λειανοκλαδίου δ. Υπάτης και την κοινότητα Παύλιανης, οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Μακρακώμης με έδρα τη Σπερχειάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Γεωργίου Τυμφρηστού β. Μακρακώμης γ. Σπερχειάδος και την κοινότητα Τυμφρηστού, οι οποίοι καταργούνται.

47. ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Φλώρινας με έδρα τη Φλώρινα αποτελούμενος από τους δήμους α. Κάτω Κλεινών β. Μελίτης γ. Περάσματος και δ. Φλώρινας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Αμυνταίου με έδρα το Αμύνταιο με ιστορική έδρα το Νυμφαίο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αετού β. Αμυνταίου γ. Φιλώτα και τις κοινότητες α. Βαρικού β. Λεχόβου γ. Νυμφαίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Πρεσπών με έδρα το Λαιμό αποτελούμενος από το δήμο Πρεσπών και την κοινότητα Κρυσταλλοπηγής, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Ο δήμος Πρεσπών χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

48. ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Δελφών με έδρα την Άμφισσα και ιστορική έδρα τους Δελφούς αποτελούμενος από τους δήμους α. Άμφισσας β. Γαλαξιδίου γ. Γραβιάς δ. Δελφών ε. Δεσφίνας στ. Ιτέας ζ. Καλλιέων και η. Παρνασσού, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Δωρίδος με έδρα το Λιδωρίκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Βαρδουσιών β. Ευπαλίου γ. Λιδωρικού και δ. Τολοφώνος, οι οποίοι καταργούνται.

49. ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Πολυγύρου με έδρα τον Πολύγυρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανθεμούντα β. Ορμυλίας γ. Ζερβοχωριών και δ. Πολυγύρου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Σιθωνίας με έδρα τη Νίκητη αποτελούμενος από τους δήμους α. Σιθωνίας και β. Τορώνης, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Κασσάνδρας με έδρα την Κασσάνδρεια αποτελούμενος από τους δήμους α. Κασσάνδρας και β. Παλλήνης, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Νέας Προποντίδας με έδρα τα Μουδανιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Καλλικράτειας β. Μουδανιών και γ. Τρίγλιας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Αριστοτέλη με έδρα την Ιερισσό και ιστορική έδρα την Αρναία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρναίας β. Παναγίας και γ. Σταγίρων – Ακάνθου, οι οποίοι καταργούνται.

50. ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Χανίων με έδρα τα Χανιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Χανίων β. Ελευθερίου Βενιζέλου γ. Θερίσσου δ. Νέας Κυδωνίας ε. Σούδας στ. Ακρωτηρίου και ζ. Κεραμίων, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Αποκορώνου με έδρα τις Βρύσες Αποκορώνου και ιστορική έδρα το Βάμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Φρε β. Βάμου γ. Γεωργιουπόλεως δ. Κρυονέριδας ε. Αρμένων και την κοινότητα Ασή Γωνιάς, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Πλατανιά με έδρα το Γεράνι αποτελούμενος από τους δήμους α. Κολυμβαρίου β. Μουσούρων γ. Βουκολιών και δ. Πλατανιά, οι οποίοι καταργούνται.
 4. Δήμος Κισσάμου με έδρα τον Κίσαμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κισσάμου β. Μυθήμνης και γ. Ινναχωρίου, οι οποίοι καταργούνται.
 5. Δήμος Καντάνου – Σελίνου με έδρα την Παλαιόχωρα και ιστορική έδρα την Κάντανο αποτελούμενος από τους δήμους α. Καντάνου β. Ανατολικού Σελίνου και γ. Πελεκάνου, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Η κοινότητα Γαύδου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.
- Γ. Στο δήμο Σφακίων δεν επέρχεται καμία μεταβολή.
- Δ. Οι δήμοι Σφακίων και Καντάνου – Σελίνου χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

51. ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

- Α. Συνιστάται ο κατωτέρω δήμος:
- Δήμος Χίου με έδρα τη Χίο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Μηνά β. Αμανής γ. Ιωνίας δ. Καμποχώρων ε. Καρδαμύλων στ. Μαστιχοχωρίων ζ. Ομπρούπολης και η. Χίου, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στους δήμους Οινουσσών και Ψαρών δεν επέρχεται καμία μεταβολή⁴.

4. Η παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3889/2010 (ΦΕΚ 182 Α΄) ορίζει τα εξής: «α. Εκκρεμείς κατά την ημερομηνία δημοσίευσής του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄) διαδικασίες ανάθεσης και εκπόνησης μελετών έγκρισης ή ανάθεωρησης Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) ή Σχεδίων Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ), επιτρέπεται να συνεχίζονται και εγκρίνονται με τις διατάξεις του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α΄) στα όρια των εδαφικών περιφερειών των δήμων για τους οποίους είχαν προκηρυχθεί οι σχετικές μελέτες, υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική απόφαση ανάθεσης της εκπόνησής τους θα εκδοθεί μέχρι 31.12.2010. β. Επιτρέπεται για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος ή για λόγους άρτιας χωρικής, πολεοδομικής οργάνωσης και κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης των νέων δήμων, ήδη εγκεκριμένα ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ σε εδαφικά τμήματα του νέου Δήμου που συγκροτήθηκε με το ν. 3852/2010 να τροποποιούνται ή αναθεωρούνται κατά τις κείμενες διατάξεις χωρίς να ισχύει στην περίπτωση αυτή ο χρονικός περιορισμός της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του ν. 2508/1997».

Άρθρο 2 **Συγκρότηση δήμων**

1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενοόμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή της κοινότητας.
2. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Κ.Δ.Κ.) (ΦΕΚ 114 Α'), μετονομάζονται σε τοπικές κοινότητες, εφόσον έχουν πληθυσμό έως και 2.000 κατοίκους και σε δημοτικές κοινότητες εφόσον έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο από 2.000 κατοίκους. Τοπικές ή δημοτικές κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα.
3. Δημοτική κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα ανεξαρτίτως πληθυσμού πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο σύμφωνα με το άρθρο 1.
4. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΣΥΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 3

Σύσταση και συγκρότηση περιφερειών

1. Οι περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.
2. Οι περιφέρειες σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αιεφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.
3. Συνιστώνται οι εξής περιφέρειες:
 - α. Η περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Δράμας, Έβρου, Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης. Έδρα της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι η Κομοτηνή. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας. Ειδικά ο δήμος Θάσου αποτελεί ξεχωριστή περιφερειακή ενότητα.¹
 - β. Η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πιερίας, Πέλλας, Σερρών και Χαλκιδικής. Έδρα της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι η Θεσσαλονίκη. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.
 - γ. Η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης και Φλώρινας. Έδρα της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας είναι η Κοζάνη. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.
 - δ. Η περιφέρεια Ηπείρου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, και Πρεβέζης. Έδρα της περιφέρειας Ηπείρου είναι τα Ιωάννινα. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.

1. Προσθ. του τελευταίου εδαφίου με την παρ.10α του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 (ΦΕΚ 138Α)

ε. Η περιφέρεια Θεσσαλίας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων. Έδρα της περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η Λάρισα. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.

Ειδικά οι δήμοι Αλονήσου, Σκιάθου και Σκοπέλου αποτελούν την περιφερειακή ενότητα Σποράδων².

στ. Η περιφέρεια Ιονίων Νήσων η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Λευκάδας. Έδρα της περιφέρειας Ιονίων νήσων είναι η Κέρκυρα. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας. Ειδικά ο δήμος Ιθάκης αποτελεί αυτοτελή περιφερειακή ενότητα.

ζ. Η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας. Έδρα της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι η Πάτρα. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.

η. Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Βοιωτίας, Ευβοίας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδος και Φωκίδος. Έδρα της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι η Λαμία. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.

θ. Η περιφέρεια Αττικής, η οποία περιλαμβάνει το Νομό Αττικής. Έδρα της περιφέρειας Αττικής είναι η Αθήνα.

Η περιφερειακή ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Αθηναίων, Φιλαδέλφειας – Χαλκηδόνας, Γαλασίου, Ζωγράφου, Καισαριανής, Βύρωνος, Ηλιούπολης και Δάφνης – Υμηττού.

Η περιφερειακή ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Γλυφάδας, Ελληνικού – Αργυρούπολης, Αλίμου, Νέας Σμύρνης, Μοσχάτου – Ταύρου, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου και Αγίου Δημητρίου.

Η περιφερειακή ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Πεντέλης, Κηφισιάς, Μεταμορφώσεως, Πεύκης – Λυκόβρυσης, Αμαρουσίου, Ψυχικού – Φιλοθέης, Χολαργού – Παπάγου, Νέας

2. Προσθ. του τελευταίου εδαφίου με την παρ. 10α του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

Ιωνίας, Βριλησσιών, Αγ. Παρασκευής, Χαλανδρίου και ο δήμος Ηρακλείου³.

Η περιφερειακή ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Αιγάλεω, Περιστερίου, Πετρούπολης, Χαϊδαρίου, Αγίας Βαρβάρας, Ιλίου και Αγ. Αναργύρων – Καματερού.

Η περιφερειακή ενότητα Πειραιώς περιλαμβάνει τους δήμους Πειραιώς, Κορυδαλλού, Νίκαιας – Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Κερατοινίου – Δραπετσώνας και Περάματος.

Η περιφερειακή ενότητα Νήσων περιλαμβάνει τους δήμους Αίγινας, Τροιζηνίας, Κυθήρων, Αγκιστρίου, Σαλαμίνας, Σπετσών, Ύδρας και Πόρου.

Η περιφερειακή ενότητα Δυτικής Αττικής περιλαμβάνει τους δήμους της νομαρχίας Δυτικής Αττικής. Η περιφερειακή ενότητα Ανατολικής Αττικής περιλαμβάνει τους δήμους της νομαρχίας Ανατολικής Αττικής.

1. Η περιφέρεια Πελοποννήσου, η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Αργολίδος, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας. Έδρα της περιφέρειας Πελοποννήσου είναι η Τρίπολη. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.
- 1α. Η περιφέρεια Βορείου Αιγαίου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Λέσβου, Σάμου και Χίου. Έδρα της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι η Μυτιλήνη. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Λέσβου που περιλαμβάνει το δήμο Λέσβου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Λήμνου που περιλαμβάνει το δήμο Λήμνου και το δήμο Αγίου Ευστατίου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Χίου με έδρα τη Χίο που περιλαμβάνει το δήμο Χίου, το δήμο Ψαρών και το δήμο Οινουσσών. Συγκροτούνται η περιφερειακή ενότητα Σάμου που περιλαμβάνει το δήμο Σάμου και η περιφερειακή ενότητα Ικαρίας που περιλαμβάνει τους δήμους Ικαρίας και Φούρνων.
- 1β. Η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Κυκλάδων και Δωδεκανήσου. Έδρα της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι η Ερμούπολη. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Κω που περιλαμβάνει το δήμο Κω και το δήμο Νισύρου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Καρπάθου που περιλαμβάνει

3. Προσθ. της φράσης «και ο Δήμος Ηρακλείου» με την παρ. 10α του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

το δήμο Καρπάθου και το δήμο Κάσου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Καλύμνου που περιλαμβάνει το δήμο Καλυμνίων, το δήμο Αστυπάλαιας, το δήμο Λειψίων, το δήμο Λέρου, το δήμο Πάτμου και το δήμο Αγαθονήσιου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Ρόδου που περιλαμβάνει το δήμο Ρόδου, το δήμο Σύμης, το δήμο Χάλκης, το δήμο Μεγίστης και το δήμο Τήλου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Σύρου που περιλαμβάνει το δήμο Σύρου – Ερμούπολης. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Κέας – Κύθνου, που περιλαμβάνει το δήμο Κέας και το δήμο Κύθνου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Μήλου που περιλαμβάνει το δήμο Μήλου, το δήμο Κιμώλου, το δήμο Σέριφου και το δήμο Σίφνου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Πάρου που περιλαμβάνει το δήμο Πάρου και το δήμο Αντιπάρου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Νάξου που περιλαμβάνει το δήμο Νάξου και μικρών Κυκλάδων και το δήμο Αμοργού. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Τήνου που περιλαμβάνει το δήμο Τήνου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Μυκόνου που περιλαμβάνει το δήμο Μυκόνου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα που περιλαμβάνει το δήμο Άνδρου. Συγκροτείται η περιφερειακή ενότητα Θήρας που περιλαμβάνει το δήμο Θήρας, το δήμο Ιπτών, το δήμο Σίκινου, το δήμο Φολέγανδρου και το δήμο Ανάφης.

- ιγ. Η περιφέρεια Κρήτης η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου και Χανίων. Έδρα της περιφέρειας Κρήτης είναι το Ηράκλειο. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας⁴.

4. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 33 του ν. 4014/2011 (ΦΕΚ 209 Α΄) ορίζουν τα εξής: «1. Για καθεμία από τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Δυτικής Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου, όπως αυτές καθορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), όπως ισχύει, συστατάται Συμβούλιο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Σ.Χ.Ο.Π.Α.Δ.).

2. Για καθεμία από τις περιφερειακές ενότητες των Περιφερειών Ιονίων Νήσων, Αττικής, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης, όπως αυτές καθορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, συστατάται Συμβούλιο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Σ.Χ.Ο.Π.Α.Δ.).».

Άρθρο 4

Σχέσεις δήμων και περιφερειών

Μεταξύ των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υφίστανται σχέσεις ελέγχου και ιεραρχίας, αλλά συνεργασίας και συναλληλίας, οι οποίες αναπτύσσονται βάσει του νόμου, κοινών συμφωνιών, καθώς και με το συντονισμό κοινών δράσεων.

Άρθρο 5

Σφραγίδα και σήμα

1. Η σφραγίδα του δήμου αποτελείται από τρεις επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο 0,04 μ.. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975 (ΦΕΚ 108 Α΄), στο δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα του δήμου και στον εξωτερικό οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».
2. Οι δήμοι μπορούν να κάνουν χρήση ιδιαίτερου δηλωτικού σήματος. Το σήμα καθορίζεται με απόφαση του οικείου συμβουλίου ύστερα από σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου τοπωνυμίων, αφού συνεκτιμηθούν στοιχεία, που σχετίζονται με την ιστορία, τη μυθολογία και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά της περιοχής τους.
3. Η σφραγίδα της περιφέρειας αποτελείται από τρεις επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο 0,04 μ.. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975 (ΦΕΚ 108 Α΄), στο δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα της περιφέρειας και στον εξωτερικό οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».
4. Οι περιφέρειες μπορούν να κάνουν χρήση ιδιαίτερου δηλωτικού σήματος. Το σήμα καθορίζεται με απόφαση του οικείου συμβουλίου ύστερα από σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου τοπωνυμίων, αφού συνεκτιμηθούν στοιχεία, που σχετίζονται με την ιστορία, τη μυθολογία και τα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 6 Σύσταση

1. Συνιστώνται ως ενιαίες αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης του κράτους οι εξής Αποκεντρωμένες Διοικήσεις:
 - i. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, η οποία εκτείνεται στα όρια της περιφέρειας Αττικής με έδρα την Αθήνα.
 - ii. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, η οποία εκτείνεται στα όρια των περιφερειών Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας με έδρα τη Λάρισα.
 - iii. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, η οποία εκτείνεται στα όρια των περιφερειών Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας με έδρα τα Ιωάννινα.
 - iv. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, η οποία εκτείνεται στα όρια των περιφερειών Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου με έδρα την Πάτρα.
 - v. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, η οποία εκτείνεται στα όρια των περιφερειών Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου με έδρα τον Πειραιά¹.

1. Με την παρ. 7 του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, ορίζεται ότι: “α) Για τη στελέχωση των υπηρεσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, οι οποίες εδρεύουν στον Πειραιά είναι δυνατή, κατόπιν αιτήσεως, η μετάταξη ή η μεταφορά υπαλλήλων με σχέση εργασίας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου Υπουργείων και Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από το κράτος. Η μετάταξη ή μεταφορά γίνεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ή εποπτεύοντος οργάνου, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας. Με την ίδια απόφαση καταργούνται οι οργανικές θέσεις τις οποίες κατείχαν οι υπάλληλοι που μετατάσσονται ή μεταφέρονται.

Η αίτηση υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μήνα από τη δημοσιοποίηση σχετικής προκήρυξης, στην οποία καθορίζονται και τα κριτήρια επιλογής.

β) Μέχρι τη στελέχωση των υπηρεσιών της παραγράφου 1, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, ορίζονται οι αντίστοιχες υπηρεσιακές μονάδες, όπως προβλέπονται στον οικείο Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της, προς άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών”.

- vi. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, η οποία εκτείνεται στα όρια της περιφέρειας Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο.
 - vii. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης, η οποία εκτείνεται στα όρια της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
2. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση προΐσταται Γενικός Γραμματέας. Για τα θέματα που αναφέρονται στην υπηρεσιακή του κατάσταση και τα καθήκοντά του εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α΄).
 3. Η σφραγίδα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποτελείται από τρεις επάλλινλους και ομόκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο 0,04 μ.. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975 (ΦΕΚ 108 Α΄), στο δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στον εξωτερικό οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΠΡΩΤΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΗΜΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 7
Δημοτικές αρχές

1. Ο δήμος διοικείται από το δημοτικό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική επιτροπή και τον δήμαρχο.
2. Το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη σε δήμους με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, δεκαεπτά (17) σε δήμους με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως πέντε χιλιάδες (2.001 – 5.000) κατοίκους, είκοσι ένα (21) σε δήμους με πληθυσμό από πέντε χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (5.001-10.000) κατοίκους, είκοσι επτά (27) σε δήμους με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως τριάντα χιλιάδες (10.001- 30.000) κατοίκους, τριάντα τρία (33) σε δήμους με πληθυσμό από τριάντα χιλιάδες έναν έως εξήντα χιλιάδες (30.001-60.000) κατοίκους, σαράντα ένα (41) σε δήμους με πληθυσμό από εξήντα χιλιάδες έναν έως εκατό χιλιάδες (60.001-100.000) κατοίκους, σαράντα πέντε (45) σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες έναν έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (100.001-150.000) κατοίκους, σαράντα εννέα (49) σε δήμους με πληθυσμό από εκατόν πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) και άνω κατοίκους.
3. Σε δήμους που συνιστώνται με τη διάταξη του άρθρου 2 του παρόντος στους οποίους οι συνενοούμενοι δήμοι και κοινότητες υπερβαίνουν τους έξι (6), ο αριθμός των μελών του δημοτικού τους συμβουλίου είναι εκείνος που αντιστοιχεί στην επόμενη πληθυσμιακή κλίμακα, σε σχέση με το συνολικό τους πληθυσμό.

Άρθρο 8

Δημοτικές κοινότητες - Τοπικές κοινότητες - Όργανα

1. Τα όργανα της δημοτικής κοινότητας είναι:
 - α) Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας.
 - β) Ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας.
2. Όργανα της τοπικής κοινότητας είναι:
 - α) το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας,
 - β) ο πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας,
 - γ) ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας, προκειμένου για τοπικές κοινότητες μέχρι τριακόσιους (300) κατοίκους.
3. Σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας αποτελείται από πέντε (5) μέλη. Σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν (10.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας αποτελείται από έντεκα (11) μέλη. Σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) και άνω κατοίκους το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη.
4. Σε τοπικές κοινότητες με πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους εκλέγεται ένας (1) εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας.
Σε τοπικές κοινότητες με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, το συμβούλιο τοπικής κοινότητας αποτελείται από τρία (3) μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 9 Διάρκεια δημοτικής περιόδου

1. Ο δήμαρχος και οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και οι εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας εκλέγονται κάθε πέντε (5) χρόνια με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.
2. Η εκλογή στα ανωτέρω αξιώματα γίνεται την ίδια ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων.
3. Η εγκατάσταση των αρχών της παραγράφου 1 που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Αυγούστου του πέμπτου έτους. Σε κάθε περίπτωση η θητεία του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας λήγει με το τέλος της θητείας του δημοτικού συμβουλίου.
4. Η εκλογή των αρχών των δήμων που συνιστώνται ή συνενώνονται έως το τέλος του μηνός Μαρτίου εντός των τεσσάρων πρώτων ετών της δημοτικής περιόδου γίνεται την πρώτη Κυριακή του μηνός Ιουνίου του έτους, κατά το οποίο έγινε η αναγνώριση. Η εγκατάστασή τους γίνεται την πρώτη (1η) Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους.

Στους δήμους που συνιστώνται ή συνενώνονται από την 1η Μαρτίου έως την 31η Αυγούστου κάθε έτους της δημοτικής περιόδου, εκτός από το τέταρτο έτος, η εκλογή των αρχών γίνεται την πρώτη Κυριακή του μηνός Ιουνίου του επόμενου έτους μετά τη σύσταση ή συνένωση και η εγκατάστασή τους την πρώτη (1η) Σεπτεμβρίου του επόμενου έτους μετά τη σύσταση ή συνένωση.

Αν η σύσταση ή συνένωση ενός νέου δήμου έγινε μετά το Μάρτιο του τέταρτου έτους της δημοτικής περιόδου και έως το τέλος Μαρτίου του πέμπτου έτους της περιόδου αυτής, τα αποτελέσματα των μεταβολών αρχίζουν από τις γενικές δημοτικές εκλογές του έτους αυτού.

5. Οι νέοι δήμοι, που συνιστώνται με το άρθρο 1 αρχίζουν να λειτουργούν από την εγκατάσταση των αρχών τους, οι οποίες θα αναδειχθούν με τις

γενικές δημοτικές εκλογές της εβδομάδας Νοεμβρίου 2010. Η εγκατάσταση γίνεται την πρώτη (1η) Ιανουαρίου 2011 και η θητεία λήγει την 31η Αυγούστου του έτους 2014. Η θητεία αυτή λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες.

Άρθρο 10 **Εκλογικό δικαίωμα**

1. Δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές αρχές έχουν όλοι οι δημότες του δήμου. Οι δημότες εκλογείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων που συνενώνονται σε νέο δήμο, έχουν δικαίωμα να εκλέγουν τις αρχές του νέου δήμου που προκύπτει από τη συνένωση. Οι δημότες των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος καθίστανται αυτοδικαίως δημότες του νέου δήμου.
2. Δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές αρχές έχουν επίσης οι πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και οι ομογενείς και οι νομίμως διαμένοντες αλλοδαποί υπήκοοι τρίτων χωρών, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 3838/ 2010 (ΦΕΚ 49 Α'), οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.
3. Ως προς το όριο ηλικίας για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, όπως κάθε φορά ισχύουν. Η πρώτη (1η) Ιανουαρίου κάθε έτους θεωρείται ημερομηνία γέννησης εκείνων που έχουν γεννηθεί κατά το έτος αυτό.
4. Οι περιπτώσεις στέρησης του εκλογικού δικαιώματος που προβλέπει η νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών ισχύουν και για την εκλογή των δημοτικών αρχών.
5. Προκειμένου να γίνει μεταδημότευση για τις δημοτικές εκλογές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Δ.Κ., όπως ισχύουν, για την υποβολή υποψηφιοτήτων στους νέους δήμους που προκύπτουν από συνένωση δήμων και κοινοτήτων, η εγγραφή γίνεται στα δημοτολόγια του δήμου που ορίζεται ως έδρα του νέου δήμου. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από την πρώτη (1η) Απριλίου του έτους διενέργειας των εκλογών μέχρι την προηγούμενη ημέρα της επίδοσης ή της παράδοσης στον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου της δήλωσης κατάρτισης των συνδυασμών.

Άρθρο 11 **Άσκηση του εκλογικού δικαιώματος**

1. Το εκλογικό δικαίωμα ασκούν μόνον όσοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου, κατά τις ειδικότερες διατάξεις της νομοθεσίας.
Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών των συμβουλίων των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων έχουν οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους.
2. Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική. Κατ' εξαίρεση η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος δεν είναι υποχρεωτική για τους κατοίκους του εξωτερικού, για όσους έχουν υπερβεί το 70ό έτος της ηλικίας τους, καθώς και για όσους βρίσκονται την ημέρα της ψηφοφορίας σε απόσταση μεγαλύτερη από 200 χιλιόμετρα από το εκλογικό τμήμα όπου ψηφίζουν.
3. Στους δικαστικούς λειτουργούς και υπαλλήλους, στους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, στους στρατιωτικούς που υπηρετούν με οποιαδήποτε ιδιότητα στις ένοπλες δυνάμεις ή στην ελληνική αστυνομία ή στο λιμενικό σώμα, καθώς και στους υπαλλήλους οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τραπεζών, δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας, οι οποίοι την ημέρα της ψηφοφορίας δεν διαμένουν στο δήμο όπου ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα, χορηγείται, εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών, ειδική άδεια για να μεταβούν στο δήμο όπου δικαιούνται να ψηφίσουν. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και για το προσωπικό των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, ύστερα από σχετική απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο 12 **Εκλογικοί κατάλογοι**

Οι εκλογικοί κατάλογοι, που ισχύουν για τις βουλευτικές εκλογές, ισχύουν και για τις εκλογές των δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων. Ισχύουν επίσης οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 133/1997 (ΦΕΚ 121 Α'), όπως

τροποποιήθηκε με το π.δ. 164/1997 (ΦΕΚ 145 Α΄), το π.δ. 320/1999 (ΦΕΚ 305 Α΄) και το π.δ. 130/2002 (ΦΕΚ 107 Α΄), καθώς και των ομογενών και των νομίμως διαμενόντων αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 3838/2010.

Άρθρο 13 **Προσόντα εκλογιμότητας**

1. Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα της διενέργειας των εκλογών. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας μπορεί να εκλεγεί ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών.
2. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας μπορεί να εκλεγεί και ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο ομογενής και ο νομίμως διαμένων αλλοδαπός υπήκοος τρίτων χωρών, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3838/2010 (ΦΕΚ 49 Α΄), εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Άρθρο 14 **Κωλύματα και ασυμβίβαστα**

1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας:
 - α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών.
 - β) Γενικοί Γραμματείς και υπάλληλοι των δήμων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, καθώς και δημοτικοί συμπαραστάτες, στους δήμους όπου υπηρετούν.
 - γ) Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με εξαίρεση τα ιδρύματα, οι οποίοι δεν είναι αιρε-

τοί, υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, καθώς και διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και υπάλληλοι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι δήμοι, στους οποίους υποβάλλουν υποψηφιότητα.

δ) Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας των δήμων που συνενώνονται στο νέο δήμο που προκύπτει από τη συνένωση.

ε) Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας του Δημοσίου, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο, με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ..

στ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στους δήμους, στους οποίους έχουν την έδρα τους τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

2. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμά τους, κατόπιν αμετάκλητης καταδίκης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 236 του παρόντος.

3. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας:

α. Όποιοι συνδέονται με το δήμο ή τα νομικά τους πρόσωπα, εκτός από τους συνδέσμους, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης δημοτικού έρ-

γου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης δημοτικού έργου ή δημοτικής υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως.

- β. Γενικοί Διευθυντές, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με το δήμο, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με το δήμο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης περίπτωσης.

Αν δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση που συμβάλλεται, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και δημοτικών επιχειρήσεων.

4. Η ιδιότητα και το αξίωμα του δημάρχου, του προέδρου του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας ή η κατοχή οποιουδήποτε άλλου αιρετού αξιώματος σε όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού δεν αποτελεί λόγο ασυμβίβαστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματός τους, με την επιφύλαξη του άρθρου 16 για: α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους.
5. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς δημοτικών ακινήτων, εφόσον η εκποίηση έχει γίνει ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.
6. Δεν αποτελούν κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα μέλους της διοίκησης και η ιδιότητα του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με το δήμο με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους.
7. Το κώλυμα που προβλέπεται στις περιπτώσεις α΄ έως και δ΄ της παραγράφου 1 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. Η παραίτηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον πρόεδρο πρωτοδικών, ο οποίος την υποβάλλει αμέσως στην αρχή που είναι αρμόδια να την αποδεχθεί. Η παραίτηση θεωρείται ότι γίνεται δεκτή από την επίδοσή της και δεν ανακαλείται. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την

αποδοχή της παραίτησης των προσώπων που προβλέπει η παράγραφος 1 ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν. Τα πρόσωπα της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 που παραιτήθηκαν πρέπει επιπροσθέτως να μην έχουν υπηρετήσει στα διοικητικά όρια του δήμου που υποβάλλουν υποψηφιότητα μέσα σε χρονικό διάστημα είκοσι τεσσάρων (24) μηνών πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Το πρώτο εδάφιο αυτής της παραγράφου δεν ισχύει για τους θρησκευτικούς λειτουργούς.

8. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο δήμο εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο οικείος δήμος, με απόφασή του, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 45 του παρόντος, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 50 του παρόντος.
9. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται.
10. Σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης και του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης αποκλείεται.
11. Στους δήμους που συνιστώνται με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου τα ανωτέρω κωλύματα και ασυμβίβαστα συντρέχουν στα πρόσωπα που πληρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις στην εδαφική περιφέρεια του νέου δήμου.
12. Για τους υποψηφίους στις δημοτικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010 ισχύουν αποκλειστικά τα κωλύματα του άρθρου 29 του Κ.Δ.Κ. στα διοικητικά όρια της εκλογικής τους περιφέρειας.
Ειδικά για τους υποψηφίους στις εκλογικές περιφέρειες της περίπτωσης γ' του άρθρου 25 τα κωλύματα του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν για τα διοικητικά όρια του δήμου¹.

1. Προσθ. του εδαφίου αυτού με την παρ. 10β του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

Άρθρο 15

Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών

1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων εκείνοι που είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του δήμου, καθώς και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης του (Δ.Ε.Υ.Α.) και των δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεών του.
2. Αν οφειλέτης του δήμου ή των νομικών προσώπων της προηγούμενης παραγράφου εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του έως την ημέρα της εγκατάστασης των νέων δημοτικών αρχών.
3. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες του δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η εξόφληση των οφειλών του άρθρου αυτού δεν γίνει μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκτός από την περίπτωση διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο οικείος δήμος, με απόφασή του, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 247 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 50 του παρόντος.
4. Στις οφειλές των προηγούμενων παραγράφων εμπίπτουν και αυτές που βεβαιώνονται υπέρ των δήμων και κοινοτήτων, που συνενώνονται με το άρθρο 1 του παρόντος ή των νομικών τους προσώπων της παραγράφου 1.

Άρθρο 16

Επαγγελματική δραστηριότητα του δημάρχου

1. Αναστέλλεται η άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας των δημάρχων κατά τη διάρκεια της θητείας τους σε δήμους άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων.
2. Ο χρόνος αναστολής άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας θεωρείται πραγματικός χρόνος για τα ασφαλιστικά δικαιώματα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, το σύνολο των εισφορών στον οικείο ασφαλιστικό φορέα καταβάλλεται από το δήμο και βαρύνει τον προϋπολογισμό αυτού. Με την απόφαση της παραγράφου 4 του άρθρου 93 του παρόντος καθορίζεται η διαδικασία καταβολής των εισφορών.

Άρθρο 17

Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και έφοροι των αντιπροσώπων

1. Έφορος των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής είναι ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο δήμος. Αυτός διορίζει σε κάθε εκλογικό τμήμα της περιφέρειας του πρωτοδικείου τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία.
2. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται:
 - α) Οι εισηγητές και οι δόκιμοι εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας.
 - β) Οι πρωτοδίκες και αντεισαγγελείς πρωτοδικών, καθώς και οι αντίστοιχοι πάρεδροι.
 - γ) Οι πρωτοδίκες και οι πάρεδροι των διοικητικών πρωτοδικείων.
 - δ) Οι εισηγητές και οι δόκιμοι εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
 - ε) Οι ειρηνοδίκες και οι παισιματοδίκες.
 - στ) Οι σπουδαστές της Εθνικής Σχολής Δικαστών.
 - ζ) Οι Δικαστικοί Αντιπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
 - η) Οι δικηγόροι.
 - θ) Οι ασκούμενοι δικηγόροι και οι υπάλληλοι με βαθμό Α΄ και Β΄ της γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας και όλων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών αυτών, των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, της Γενικής Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, οι δικαστικοί υπάλληλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της υπηρεσίας Γενικού Επιτρόπου Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και οι υπάλληλοι των έμμισθων υποθηκοφυλακείων.

- 1) Οι συμβολαιογράφοι.
 - 1α) Οι έμμισθοι και άμισθοι υποθηκοφύλακες.
 - 1β) Οι Επιμελητές Ανθικών με βαθμό Α΄ και Β΄ των Δικαστηρίων Ανθικών της Χώρας και οι υπάλληλοι με βαθμό Α΄ και Β΄ της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
3. Αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής δεν μπορεί να διοριστεί όποιος έχει υπερβεί το εξηκοστό έβδομο (67ο) έτος της ηλικίας του.
4. Σε περιπτώσεις εξαιρετικής ανάγκης ο διορισμός αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής μπορεί να γίνει και έως την πέμπτη ημέρα πριν από την ψηφοφορία.
5. Αν τα πρόσωπα που ορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος δεν επαρκούν, ο έφορος των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής διορίζει ως αντιπροσώπους δικηγόρους και συμβολαιογράφους που υπηρετούν στην περιφέρεια του πρωτοδικείου.

Αν τα πρόσωπα που ορίζονται για να διορισθούν ως αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής σύμφωνα με τα ανωτέρω δεν επαρκούν, ο έφορος των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής μπορεί να διορίσει για συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού, μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους ή μόνιμους υπαλλήλους της περιφέρειας, στην οποία βρίσκεται ο δήμος, οι οποίοι είναι πτυχιούχοι Νομικής με βαθμό τουλάχιστον Β΄ ή πτυχιούχοι άλλων σχολών και οι οποίοι κατέχουν θέση προϊσταμένου, τουλάχιστον τμήματος, αρκεί να μην υπηρετούν σε υπηρεσία μέσα στα διοικητικά όρια του δήμου, σε εκλογικό τμήμα του οποίου διορίζονται.
6. Για την εφαρμογή των ανωτέρω οι Γενικοί Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων αποστέλλουν στους εφόρους των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, προέδρους των πρωτοδικείων, ονομαστικές καταστάσεις όλων των μόνιμων δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων της περιφέρειας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, των μόνιμων υπαλλήλων της περιφέρειας, που μπορούν, σύμφωνα με τα ανωτέρω, να διοριστούν αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής. Για όσους υπηρετούν σε υπηρεσίες υπουργείων, κεντρικές ή περιφερειακές, οι καταστάσεις συντάσσονται από την αρμόδια κεντρική υπηρεσία κάθε Υπουργείου και αποστέλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Διεύθυνση Εκλογών)².

2. Με το άρθρο 1 του Π.Δ. 65/2011 (ΦΕΚ 147 Α) το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης διασπάστηκε σε Υπουργείο Εσωτερικών και σε Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

- Οι καταστάσεις αυτές περιέχονται στους αποδέκτες οπωσδήποτε δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη διενέργεια της ψηφοφορίας.
7. Για τις εκλογές του Νοεμβρίου του 2010 και τις τυχόν επαναληπτικές αυτών, ως μόνιμοι υπάλληλοι των περιφερειών του άρθρου αυτού νοούνται οι μόνιμοι υπάλληλοι των Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων στην εδαφική περιφέρεια των οποίων ανήκει ο οικείος δήμος.
 8. Οι δικηγόροι που είναι βουλευτές, καθώς και αυτοί που έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι, δεν διορίζονται αντιπρόσωποι.
 9. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις δημοτικές εκλογές, μόνον αν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά. Αν δεν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου που ανήκει το εκλογικό τμήμα, στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι εγγεγραμμένοι σε εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου, τότε υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο δήμος στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και ψηφίζουν.
 10. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη των εφορευτικών επιτροπών κληρώνονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη διενέργεια της ψηφοφορίας. Αν η ψηφοφορία ματαιωθεί σύμφωνα με το άρθρο 48 Κ.Δ.Κ. ή επαναληφθεί η ψηφοφορία σύμφωνα με το άρθρο 33 του παρόντος, οι εκλογές διεξάγονται με τα ίδια μέλη των εφορευτικών επιτροπών.

Άρθρο 18 **Υποψηφιότητες**

1. Η εκλογή του δημάρχου, των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.
2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει:
 - α) Τον υποψήφιο δήμαρχο.
 - β) Τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους, σε αριθμό ίσο τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και πενήντα τοις εκατό (50%). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το

κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Στις μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων μπορεί να προσαυξηθεί έως τρεις.

- γ) Τους υποψήφιους συμβούλους της δημοτικής κοινότητας. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων της κάθε δημοτικής κοινότητας είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των μελών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, με δυνατότητα προσαύξησης κατά έναν.
- δ) Τους υποψήφιους συμβούλους της τοπικής κοινότητας ή τους εκπροσώπους της τοπικής κοινότητας. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων της κάθε τοπικής κοινότητας είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των μελών του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας, με δυνατότητα προσαύξησης κατά έναν. Ο αριθμός των υποψήφιων εκπροσώπων κάθε τοπικής κοινότητας ορίζεται μέχρι δύο.
3. Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικής κοινότητας και συμβούλων τοπικής κοινότητας από κάθε φύλο ανέρχεται τουλάχιστον στο ένα τρίτο ($1/3$) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου ή του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας που υπολογίζεται διακεκριμένα για κάθε δημοτικό συμβούλιο και κάθε συμβούλιο δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της.
- Στην περίπτωση κατά την οποία ο αριθμός των υποψήφιων μελών του δημοτικού συμβουλίου ή του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας είναι μικρότερος του συνολικού αριθμού των αντίστοιχων μελών, σύμφωνα και με την παράγραφο 2 του επόμενου άρθρου, το ανωτέρω ποσοστό υπολογίζεται επί του αριθμού των αντίστοιχων μελών, που περιλαμβάνονται στη γραπτή δήλωση του συνδυασμού³.
4. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο και για την εκλογή του ως δημάρχου, ως μέλους δημοτικού συμβουλίου, ως μέλος συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή ως εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας δεν επιτρέπεται.
5. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς.

3. Προσθ. του εδαφίου αυτού στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 18 με την παρ. 10γ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

Άρθρο 19 Κατάρτιση συνδυασμών

1. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφουν όλοι οι υποψήφιοι που τον αποτελούν.
Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά:
 - α) Το τυχόν όνομα και έμβλημα του συνδυασμού.
 - β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου. Εάν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος δήμαρχος.
 - γ) Ακολουθούν, κατά εκλογική περιφέρεια, με αλφαβητική σειρά, οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι του συνδυασμού, με αλφαβητική σειρά, με σημείωση παραπλεύρως και εντός παρενθέσεως της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιοι.
 - δ) Ακολουθούν κατά δημοτική ή τοπική κοινότητα με αλφαβητική σειρά το επώνυμο και το όνομα των υποψήφιων μελών του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή των υποψήφιων εκπροσώπων τοπικής κοινότητας με αλφαβητική σειρά.
2. Η δήλωση του συνδυασμού είναι νόμιμη:
 - α) Εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι για το ένα δεύτερο ($1/2$) του συνόλου των εκλογικών περιφερειών και ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας.
 - β) Εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν υποψήφιοι σύμβουλοι για το ένα τρίτο ($1/3$) του συνόλου των δημοτικών κοινοτήτων και ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων κάθε δημοτικής κοινότητας είναι τουλάχιστον ίσος με τα τρία πέμπτα ($3/5$) του αριθμού των μελών του συμβουλίου της.
 - γ) Εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν υποψήφιοι σύμβουλοι για το ένα τρίτο ($1/3$) του συνόλου των τοπικών κοινοτήτων που εκλέγουν τριμελή συμβούλια και εφόσον υπάρχει τουλάχιστον ένας υποψήφιος.
Η μη ύπαρξη υποψήφιου εκπροσώπου τοπικής κοινότητας δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της δήλωσης του συνδυασμού.
Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της.

3. Στη δήλωση επισυνάπτεται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού:
- α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος.
 - β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14.
 - γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος και σύμβουλος δημοτικής κοινότητας, του άρθρου 2 της παραγράφου 4 του παρόντος νόμου, έχει καταθέσει υπέρ του Δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό του εκατό ευρώ (100 €), πενήντα ευρώ (50 €) και πενήντα ευρώ (50 €). Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών μπορεί να γίνει αναπροσαρμογή των ποσών αυτών. Αντίστοιχο αποδεικτικό Δ.Ο.Υ. δεν απαιτείται για το αξίωμα του μέλους του συμβουλίου των δημοτικών κοινοτήτων του άρθρου 2 της παραγράφου 2 του παρόντος νόμου, του μέλους του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας, καθώς και του τοπικού εκπροσώπου.
 - δ) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου συμβούλου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ότι είναι κάτοικος της περιφέρειας της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας στην οποία είναι υποψήφιος.
4. Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου και υποκοριστικό αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα και τίθεται σε παρένθεση.
- Για τις γυναίκες μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου, ανεξαρτήτως με ποιο επώνυμο είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα.
5. Στη δήλωση μπορεί να ορίζεται όνομα και έμβλημα συνδυασμού. Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα σύμβολο θρησκευτικής λατρείας ή σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία προσώπου, που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή φωτογραφίες προσώπων που έχουν καταδικαστεί για τη συμμετοχή τους σε αυτό.

Αν γίνουν περισσότερες δηλώσεις με το ίδιο όνομα ή έμβλημα, δικαίωμα χρήσης έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος. Αν γίνει παράβαση των διατάξεων αυτής της παραγράφου και η παράβαση βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, η δήλωση είναι απαράδεκτη.

6. Αν δεν έχει τηρηθεί κάποια από τις διατυπώσεις ή δεν υπάρχει κάποια από τις προϋποθέσεις ή κάποιο από τα στοιχεία που προβλέπουν οι παράγραφοι 1 και 3 του παρόντος άρθρου και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο η δήλωση είναι απαράδεκτη.

Ειδικότερα, αν έχει συνταχθεί η δήλωση του συνδυασμού που προβλέπει η παράγραφος 1, με διαφορετικό τρόπο, δεν είναι απαράδεκτη, εφόσον περιλαμβάνει ρητή δήλωση που ορίζει τον υποψήφιο δήμαρχο. Απαράδεκτη είναι και η εκπρόθεσμη δήλωση, καθώς και η δήλωση που περιλαμβάνει λιγότερους υποψηφίους από τα ελάχιστα όρια της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου.

7. Η δήλωση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία των προσώπων που την υποβάλουν ή ενός εκλογέα δημότη ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία.

Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψηφίων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψηφίου δημάρχου. Στη δήλωση αυτή επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 3, καθώς και γραπτή αποδοχή του προσώπου, που προτείνεται. Μετά τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, που απαιτείται για την επίδοση ή την παράδοση στο αρμόδιο δικαστήριο, καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 20

Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών

1. Τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα πριν από την ψηφοφορία το πρωτοδικείο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίασή τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα.
2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου κοινοποιεί αμέσως στον περιφερειάρχη τις σχετικές αποφάσεις.
3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών που έχουν ανακηρυχθεί.

Άρθρο 21

Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν

1. Ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του. Η παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωσή του, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου του τόπου (8η) ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
2. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου του υποψήφιου δημάρχου, τη θέση του στο συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που επιδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου δύο ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 19, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών.
Αν δεν έγινε αντικατάσταση, τη θέση του δημάρχου καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.
3. Σε περίπτωση παραίτησης ή ανακήρυξης του ως υποψήφιου δημάρχου σε αντικατάσταση παραιτηθέντος ή αποβιώσαντος κατά την προηγούμενη παράγραφο ή θανάτου υποψήφιου δημοτικού συμβούλου ή υποψήφιου συμβούλου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή υποψήφιου εκπροσώπου τοπικής κοινότητας, τη θέση του μπορεί να καταλάβει νέος υποψήφιος, ύστερα από δήλωση του υποψήφιου δημάρχου ακόμη και αν έχει περάσει η προθεσμία της παραγράφου 7 του άρθρου 19. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 19, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται.
Για την παραίτηση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 1. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον αντικαταστάτη υποψήφιο.
4. Συνδυασμός, που περιέχει αριθμό υποψηφίων δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο της παραγράφου 3 του άρθρου 18, καθώς και της παραγράφου 2⁴ του άρθρου

4. Αντικ. του αριθμού της παρ. από 3 σε 2 με την παρ. 10δ του άρθρου 18 του Ν. 3870/2010.

19, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων του, για τους οποίους δεν δηλώθηκε αντικατάσταση, θεωρείται νόμιμος.

Άρθρο 22

Δικαιώματα συνδυασμών

1. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίσει έναν αντιπρόσωπο και δύο αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα, με γραπτή δήλωση του υποψήφιου δημάρχου.
2. Επίσης κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίζει πληρεξούσιο με συμβολαιογραφική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Ο πληρεξούσιος ενεργεί για λογαριασμό του συνδυασμού ο,τιδήποτε μπορεί να ενεργήσει, σύμφωνα με το νόμο, ο υποψήφιος δήμαρχος, κατά τη διεξαγωγή της εκλογής.
3. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δήμαρχος έχει αποβιώσει ή παραιτηθεί, ο διορισμός των αντιπροσώπων και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού.
4. Οι υποψήφιοι, οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών και οι αναπληρωτές τους έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες κατά τη διάρκεια όλης της διαδικασίας της εκλογής, ώσπου να σφραγιστούν οι σάκοι και να υποβάλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις.
5. Δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, αναπληρωτές τους ή πληρεξούσιοι συνδυασμών ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και οι εκπρόσωποι τοπικής κοινότητας, όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν και όλοι όσοι δεν μπορούν να εκλεγούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 14, εκτός αν παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των συνδυασμών. Για την παραίτηση και την αποδοχή της εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου.
6. Για τις εκλογές του Νοεμβρίου του έτους 2010 δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, αναπληρωτές τους ή πληρεξούσιοι συνδυασμών και οι σύμβουλοι δημοτικού διαμερίσματος και οι τοπικοί σύμβουλοι.

Άρθρο 23

Πρόγραμμα της εκλογής

1. Ο δήμαρχος εκδίδει και δημοσιεύει, με τοιχοκόλληση, σε όλες τις συνοικίες, σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του δήμου και αναρτά στην ιστο-

- σελίδα του δήμου τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, πρόγραμμα που αναφέρει ακριβώς την ημέρα της ψηφοφορίας, τις ώρες που αρχίζει και τελειώνει, τον τόπο και το κατάστημα της ψηφοφορίας, τις έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και τους συνδυασμούς μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων, που συγκροτούν κάθε συνδυασμό, όπως είναι γραμμένα στον πίνακα που έχει διαβιβάσει ο περιφερειάρχης.
2. Το πρόγραμμα της πρώτης εκλογής σε νέο δήμο εκδίδεται και δημοσιεύεται από τον περιφερειάρχη.
 3. Δήμαρχος για τις εκλογές του Νοεμβρίου 2010 νοείται ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας.

Άρθρο 24

Μορφή των ψηφοδελτίων

1. Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί.
2. Τα ψηφοδέλτια, για όλη την Επικράτεια, έχουν σχήμα ορθογώνιο. Οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων και ειδικότερα θέματα που αφορούν τη μορφή τους κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 26 του παρόντος, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
3. Η εκτύπωση των εντύπων ψηφοδελτίων πρέπει να είναι με μαύρη απόχρωση.

Άρθρο 25

Εκλογικές περιφέρειες

Ως περιφέρεια για την εκλογή των μελών των δημοτικών συμβουλίων ορίζεται η περιφέρεια:

- α) του δήμου, ο οποίος δεν προήλθε από συνένωση πρώην Ο.Τ.Α. κατά το άρθρο 1 του παρόντος,
- β) του συνεομένου δήμου ή κοινότητας, δηλαδή της δημοτικής ενότητας κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 του παρόντος νόμου,
- γ) οι δημοτικές κοινότητες του άρθρου 2 παράγραφος 4 του παρόντος νόμου, δηλαδή τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων.

Άρθρο 26

Περιεχόμενο των ψηφοδελτίων

1. Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνονται το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, όπως έχουν δηλωθεί και αναγράφονται στην απόφαση ανακήρυξης.
2. Σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια στο ψηφοδέλτιο μετά την ονομασία του συνδυασμού αναγράφεται το όνομα του υποψήφιου δημάρχου και ακολουθούν με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι.
Σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες στο ψηφοδέλτιο μετά την ονομασία του συνδυασμού αναγράφεται το όνομα του υποψήφιου δημάρχου και:
 - α. στο πρώτο μέρος του ψηφοδελτίου προτάσσονται, με αλφαβητική σειρά, οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας,
 - β. στο δεύτερο μέρος του ψηφοδελτίου ακολουθούν οι υποψήφιοι, με αλφαβητική σειρά, των υπόλοιπων εκλογικών περιφερειών, με σημείωση παραπλεύρως και εντός παρενθέσεως η εκλογική τους περιφέρεια, στην οποία είναι υποψήφιοι,
 - γ. στο τρίτο μέρος του ψηφοδελτίου ακολουθεί η ονομασία της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και στη συνέχεια αναγράφονται τα ονόματα των αντίστοιχων υποψηφίων με αλφαβητική σειρά.

Άρθρο 27

Σταυροί προτίμησης

1. Ο εκλογέας εκφράζει την προτίμησή του σε υποψήφιο συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό παραπλεύρως του ονόματός του.
2. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή δύο ή τριών υποψηφίων. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή δύο ή τριών υποψηφίων της εκλογικής περιφέρειας στους καταλόγους της οποίας είναι γραμμένοι και υπέρ ενός υποψηφίου σε μία από τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου. Στις μονοεδρικές, διεδρικές

και τριεδρικές εκλογικές περιφέρειες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του μόνον υπέρ ενός υποψηφίου της εκλογικής περιφέρειας στους καταλόγους της οποίας είναι γραμμένος και υπέρ ενός υποψηφίου σε μία από τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου.

3. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή υπέρ δύο υποψηφίων του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και υπέρ ενός υποψηφίου συμβούλου ή εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας.
4. Σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης, είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης σε κάποιο μέρος του είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης για την κατάταξη των υποψηφίων του μέρους αυτού.
5. Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης.
Σε κάθε άλλη περίπτωση, ο σταυρός θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ερευνάται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 28 του παρόντος.
6. Για τον υποψήφιο δήμαρχο δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και αν σημειωθεί δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.
7. Εγγραφές ή διαγραφές δεν επιτρέπονται και, αν γίνουν, επιφέρουν ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

Άρθρο 28 **Άκυρα ψηφοδέλτια**

Εκτός από την περίπτωση ακυρότητας, που προβλέπεται στην παράγραφο 7 του προηγούμενου άρθρου, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) Αν έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 24 ή η υπουργική απόφαση.
- β) Αν έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζεται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 24.

- γ) Αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.
- δ) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά και
- ε) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του άρθρου 46 Κ.Δ.Κ..

Άρθρο 29

Εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών

1. Οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών εφαρμόζονται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών για όσα θέματα δεν υφίσταται ειδική πρόβλεψη στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου και του Κ.Δ.Κ..
2. Όπου στις διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών αναφέρεται ο νομάρχης, προκειμένου για τις δημοτικές εκλογές νοείται ο περιφερειάρχης.

Άρθρο 30

Αριθμός συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας

1. Ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας για τις περιπτώσεις β' και γ' του άρθρου 25 ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με βάση τον πληθυσμό, όπως προκύπτει από την τελευταία απογραφή. Ειδικά για την περίπτωση γ' του άρθρου 25 ως πληθυσμός λαμβάνεται εκείνος, που έχει καθορισθεί με την απόφαση της παρ. 13^ς του άρθρου 283 του παρόντος.
2. Μέτρο για τον υπολογισμό του αριθμού των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας αποτελεί το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης του συνολικού πληθυσμού όλου του δήμου, όπως προκύπτει από την τελευταία γενική απογραφή πληθυσμού δια του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου κάθε δήμου.

-
5. Προσθ. της φράσης «με την απόφαση της παρ. 13» με την παρ. 10ε του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

3. Από το πηλίκο της διαίρεσης του πληθυσμού της εκλογικής περιφέρειας δια του εκλογικού μέτρου προκύπτει ο αριθμός των δημοτικών της συμβούλων.
4. Οι θέσεις των δημοτικών συμβούλων στο δημοτικό συμβούλιο που παραμένουν αδιάθετες προστίθενται ανά μία στις εκλογικές περιφέρειες με τα μεγαλύτερα, κατά σειρά, υπόλοιπα και ώσπου να συμπληρωθεί ο συνολικός αριθμός τους, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του παρόντος.
5. Εάν από την παραπάνω διαδικασία προκύψουν εκλογικές περιφέρειες χωρίς έδρα, τότε διατίθεται σε αυτή μία (1) έδρα με την αφαίρεση μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια του δήμου με το μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά φθίνουσα σειρά. Σε περίπτωση εκλογικών περιφερειών με ίδιο αριθμό εδρών, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ήδη αφαιρεθεί με τις διατάξεις αυτού του εδαφίου, η έδρα αφαιρείται από εκείνη με το μικρότερο πληθυσμό.

Άρθρο 31

Επιτυχών - Επιλαχόντες συνδυασμοί - Εκλογή δημάρχου

1. Στις εκλογές των δημάρχων και δημοτικών συμβούλων θεωρείται επιτυχών συνδυασμός αυτός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφο) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες όσοι συνδυασμοί έλαβαν έστω και μία έδρα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 32, 33 και 41 του παρόντος.
2. Δήμαρχος εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού.

Άρθρο 32

Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου

1. Τα τρία πέμπτα (3/5) των εδρών του δημοτικού συμβουλίου καταλαμβάνει ο επιτυχών συνδυασμός και τα δύο πέμπτα (2/5) οι επιλαχόντες, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4.
2. Αν ο επιτυχών συνδυασμός συγκεντρώνει ποσοστό έγκυρων ψηφοδελτίων μεγαλύτερο από το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου τους, οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των

συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5.

3. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του αριθμού των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεως της μονάδας δεν υπολογίζεται, ενώ στην περίπτωση που προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεως στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα. Με βάση τα παραπάνω, οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

στα 13μελή συμβούλια 8 και 5,
στα 17μελή συμβούλια 10 και 7,
στα 21μελή συμβούλια 13 και 8,
στα 27μελή συμβούλια 16 και 11,
στα 33μελή συμβούλια 20 και 13,
στα 41μελή συμβούλια 25 και 16,
στα 45μελή συμβούλια 27 και 18,
στα 49μελή συμβούλια 29 και 20.

4. Η αναλογική κατανομή των εδρών, μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, στην περίπτωση της παραγράφου 1 του παρόντος γίνεται ως εξής: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν σε όλα τα εκλογικά τμήματα του δήμου, όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές, εκτός από τον επιτυχόντα, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχεί στα δύο πέμπτα (2/5) και το πηλίκο τους αυξημένο κατά μία μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο με παράλειψη τυχόν κλάσματος. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι επιλαχόντες συνδυασμοί, σύμφωνα με την προηγούμενη διαδικασία, είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, ανάλογα με τα ακρησιμοποίητα υπόλοιπά τους.

Εάν συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό ακρησιμοποίητων υπολοίπων διενεργείται κλήρωση.

Εάν και μετά τη διανομή εδρών με βάση τα ακρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού.

Εάν έχει απομείνει προς διάθεση μία μόνον έδρα, την καταλαμβάνει ο επιλαχών συνδυασμός που έχει καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και παρουσιάζει το μεγαλύτερο ακραιοποίηση υπόλοιπο⁶.

Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

5. Η αναλογική κατανομή των εδρών στην περίπτωση της παραγράφου 2 του παρόντος γίνεται ως εξής:

Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σε όλα τα εκλογικά τμήματα δήμου, όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε κάθε δημοτικό συμβούλιο και το πηλίκο αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

Στην περίπτωση αυτή, ο επιτυχών συνδυασμός μπορεί να λάβει αριθμό εδρών που ξεπερνά το ποσοστό των τριών πέμπτων (3/5).

Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών ανάλογα με τα ακραιοποίηση υπόλοιπά τους.

Εάν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό ακραιοποίηση υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση.

Εάν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα ακραιοποίηση υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού.

Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

6. Σε περίπτωση που έχει ανακηρυχθεί ένας μόνος συνδυασμός υποψηφίων, ο δήμαρχος εκλέγεται από το μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι.

6. Απαλείφεται το εδάφιο αυτό της παρ. 4 του άρθρου 32 με την παρ. 10κε του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

Άρθρο 33

Επανάληψη της ψηφοφορίας

1. Εάν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους.
Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων.
Εάν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο συνδυασμοί ισοψηφίσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχότος συνδυασμού.
2. Οι έδρες των δημοτικών συμβουλίων κατανέμονται, σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας, στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές, σε δύο φάσεις, που ονομάζονται κατανομές.
Στην πρώτη (Α΄) κατανομή κατανέμονται οι μισές έδρες του δημοτικού συμβουλίου. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα.
Στη δεύτερη (Β΄) κατανομή κατανέμονται οι υπόλοιπες.
Με βάση τον αριθμό των εδρών των δημοτικών συμβουλίων οι έδρες που αναλογούν σε καθεμία από τις δύο αυτές κατανομές έχουν ως εξής:
για τα 13μελή συμβούλια οι έδρες της Α΄ κατανομής είναι 7 και της Β΄ κατανομής 6, για τα 17μελή συμβούλια 9 και 8 αντίστοιχα, για τα 21μελή συμβούλια 11 και 10 αντίστοιχα, για τα 27μελή συμβούλια 14 και 13 αντίστοιχα, για τα 33μελή συμβούλια 17 και 16 αντίστοιχα, για τα 41μελή συμβούλια 21 και 20 αντίστοιχα, για τα 45μελή συμβούλια 23 και 22 αντίστοιχα, για τα 49μελή συμβούλια 25 και 24 αντίστοιχα.
3. Οι έδρες της Α΄ κατανομής κατανέμονται αναλογικά στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:
Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν σε όλα τα εκλογικά τμήματα του δήμου όλοι οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές στην αρχική ψηφοφορία διαιρείται με τον αριθμό των εδρών της Α΄ κατανομής.
Το πηλίκο της διαίρεσης, αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο της Α΄ κατανομής. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με

το εκλογικό μέτρο και καθένas τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαιρέσης.

Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση της Α' κατανομής, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, ανάλογα με τα ακρησιμοποίητα υπόλοιπά τους.

Εάν συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό ακρησιμοποίητων υπολοίπων διενεργείται κλήρωση.

Εάν και μετά τη διανομή εδρών με βάση τα ακρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού.

Εάν έχει απομείνει προς διάθεση μία μόνον έδρα, την καταλαμβάνει ο επιλαχών συνδυασμός που έχει καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και παρουσιάζει το μεγαλύτερο ακρησιμοποίητο υπόλοιπο⁷.

4. Για τη διάθεση των εδρών της Β' κατανομής υπολογίζεται, αρχικά, πόσες από τις έδρες αυτές πρέπει να προσκυρωθούν στον επιτυχόντα συνδυασμό, ώστε να συγκεντρώσει συνολικά, συνυπολογιζομένων και των εδρών που κατανεμήθηκαν σε αυτόν από την Α' κατανομή, τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών.

Οι έδρες της Β' κατανομής που απομένουν προς διάθεση, μετά την παραχώρηση των εδρών στον επιτυχόντα συνδυασμό, διατίθενται στον άλλο συνδυασμό που έλαβε μέρος στην επαναληπτική ψηφοφορία.

Στην περίπτωση όπου λόγω του μικρού αριθμού εδρών που τους έχουν κατανεμηθεί από την Α' κατανομή, ο επιτυχών συνδυασμός δεν μπορεί να συμπληρώσει τον αριθμό των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των εδρών, προσκυρώνονται σε αυτόν όλες οι έδρες της Β' κατανομής και δεν γίνεται καμία μεταβολή στη διάθεση των εδρών της Α' κατανομής, ανάμεσα στους υπόλοιπους συνδυασμούς.

5. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην πρώτη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία μετέχουν οι υποψήφιοι δήμαρχοι όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν.
6. Σε περίπτωση ισοψηφίας στη δεύτερη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική μετέχουν ο

7. Απαλείφεται το εδάφιο αυτό της παρ. 3 του άρθρου 33 με την παρ. 10 κε του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

υποψήφιος δήμαρχος του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι δήμαρχοι των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση.

7. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 5 και 6, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που έλαβαν στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία.

Εάν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν δύο υποψήφιοι δήμαρχοι, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος δημάρχου και του συνδυασμού του.

Εάν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος δημάρχου και του συνδυασμού του και εκείνου που έχει συμμετάσχει στη Β΄ κατανομή κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.

8. Εάν κανένας από τους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές στην αρχική ψηφοφορία δεν συγκεντρώσει το εκλογικό μέτρο ή αν μόνον ένας το έχει συγκεντρώσει, τότε στην Α΄ κατανομή συμμετέχουν οπωσδήποτε οι δύο συνδυασμοί που έχουν λάβει το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων.

Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των δύο συνδυασμών συμμετέχουν και στην επαναληπτική ψηφοφορία.

9. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 32 και του άρθρου 38 του παρόντος.

Άρθρο 34

Κατανομή των έδρων του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου σε δήμο που έχει περισσότερες από μία εκλογικές περιφέρειες κατανέμονται μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, σύμφωνα με το αποτέλεσμα της πρώτης ψηφοφορίας, όπως καθορίζονται στο άρθρο 32 του παρόντος, ως εξής:

1. Η κατανομή ξεκινά αποδίδοντας στον επιτυχόντα συνδυασμό σε κάθε εκλογική περιφέρεια μία έδρα, εφόσον έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του στην οικεία εκλογική περιφέρεια.

2. Στη συνέχεια, αρχίζοντας από το μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό, ο οποίος εξασφάλισε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32 του παρόντος, συμμετοχή στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του στο δήμο διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο.
Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.
Εάν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.
Στην περίπτωση κατά την οποία δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοί του σε μια εκλογική περιφέρεια, οι έδρες αυτές παραμένουν κενές, δεν προσκυρώνονται στον επιτυχόντα συνδυασμό σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος και μειώνεται ανάλογα ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου.
3. Εάν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας.
Εάν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες.
Εάν μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής παραμένουν αδιάθετες για το συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά στις εκλογικές περιφέρειες, όπου ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.
4. Οι έδρες που κατανέμονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.
5. Με την ίδια διαδικασία κατανέμονται οι έδρες σε κάθε εκλογική περιφέρεια για καθέναν από τους άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς κατά αύξουσα σειρά εκλογής.
6. Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας και για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό, εφόσον έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοί του στις αντίστοιχες εκλογικές περιφέρειες. Τυχόν αδιάθετες έδρες δεν κατανέμονται και μειώνεται αναλόγως ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 35

Παραίτηση ή θάνατος υποψήφιου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας

1. Πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του. Η παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωσή του που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την τρίτη ημέρα, το αργότερο, πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία.
2. Αν ένας υποψήφιος δήμαρχος παραιτηθεί ή αποβιώσει, η πλειοψηφία των υποψηφίων του συνδυασμού του επιλέγει άλλον υποψήφιο δήμαρχο.
3. Αν εκείνος που έχει επιλεγεί ως υποψήφιος δήμαρχος είναι υποψήφιος σύμβουλος του συνδυασμού, η θέση του ως συμβούλου μένει κενή.
4. Η δήλωση της επιλογής για το νέο υποψήφιο δήμαρχο επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου το αργότερο τη δεύτερη ημέρα πριν από την ψηφοφορία.
Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει το νέο υποψήφιο δήμαρχο σε δημόσια συνεδρίαση ακόμη και την παραμονή της ψηφοφορίας.
5. Αν δεν υποβληθεί δήλωση επιλογής, δεν ανακηρύσσεται κανένας υποψήφιος δήμαρχος και εκλέγεται δήμαρχος ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει λάβει κατά την πρώτη εκλογή τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.
6. Η επαναληπτική ψηφοφορία γίνεται από τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους.

Άρθρο 36

Κατανομή εδρών των συμβούλων της δημοτικής κοινότητας

1. Για την εκλογή των συμβούλων της δημοτικής κοινότητας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 31, 32, 33, 35, 39, 41 και 42 του παρόντος.
2. Ο συνδυασμός του επιτυχόντος δημάρχου στις δημοτικές εκλογές λαμβάνει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών των συμβούλων σε κάθε δημοτική κοινότητα και τα δύο πέμπτα (2/5) λαμβάνουν οι επιλαχόντες συνδυασμοί, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 32, 33 και 41 του παρόντος.

Αν σε δημοτική κοινότητα δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του συνδυασμού του επιτυχόντος δημάρχου, οι έδρες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των υπόλοιπων συνδυασμών κατ' ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 32.

3. Για την κατανομή των εδρών των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων σε κάθε δημοτική κοινότητα λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός υποψήφιου δημάρχου σε όλα τα εκλογικά τμήματα της εδαφικής περιφέρειας του δήμου.

Άρθρο 37

Εκλογή συμβούλων τοπικών κοινοτήτων και εκπροσώπου τοπικής κοινότητας

1. Στις εκλογές των συμβουλίων τοπικής κοινότητας η κατανομή των εδρών γίνεται αναλογικά, μεταξύ όλων των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές και έχουν υποψηφίους για το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας, με τον ακόλουθο τρόπο:

Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην τοπική κοινότητα όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές και είχαν υποψηφίους για το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου τοπικής κοινότητας, αυξημένο κατά μία μονάδα. Το πηλίκο που προκύπτει, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσο και το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαίρεσης.

Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ όλων αυτών των συνδυασμών, ανάλογα με τα χρησιμοποιήσιμα υπόλοιπα που έχουν.

Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό χρησιμοποιήσιμων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση.

Αν και μετά τη διανομή των εδρών με βάση τα χρησιμοποιήσιμα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός.

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλειονάζουσα έδρα αφαιρείται από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικά υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

2. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός για το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας, ο πρόεδρος του συμβουλίου τοπικής κοινότητας και οι σύμβουλοι της τοπικής κοινότητας εκλέγονται από το μοναδικό αυτό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί.
3. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο μόνο συνδυασμοί για το συμβούλιο τοπικής κοινότητας ή για τον εκπρόσωπο τοπικής κοινότητας και ισοψηφίσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή στα τριμελή συμβούλια τοπικής κοινότητας κατανέμονται στον πλειοψηφούντα συνδυασμό δύο (2) έδρες και στον επιλαχόντα συνδυασμό μία (1) έδρα.
Την έδρα εκπροσώπου τοπικής κοινότητας λαμβάνει ο συνδυασμός που πλειοψήφησε.
4. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση. Στα τριμελή συμβούλια τοπικής κοινότητας ο πρώτος συνδυασμός εκλέγει τον πρόεδρο και οι άλλοι δύο συνδυασμοί από έναν σύμβολο τοπικής κοινότητας. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί για τον εκπρόσωπο της τοπικής κοινότητας το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού, ο οποίος και λαμβάνει την έδρα του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 38

Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία

1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς του άρθρου 31, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 35 του παρόντος.

Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους. Σε περίπτωση που ο συνδυασμός καταλαμβάνει έδρες σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες ο υποψήφιος δήμαρχος λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας, όπου ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες έδρες. Σε περίπτωση ίσου αριθμού εδρών σε περισσότερες περιφέρειες, τότε λαμβάνει την έδρα αυτής στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση όπου σε περισσότερες περιφέρειες ο συνδυασμός έλαβε ίσο αριθμό ψήφων, διενεργείται κλήρωση.

2. Οι λοιποί υποψήφιοι του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.
3. Εάν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 39

Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας - Ισοψηφία

1. Τακτικοί σύμβουλοι του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς των υποψηφίων δημάρχων, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.
2. Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.
3. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 40

Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι του συμβουλίου των τοπικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων – Ισοψηφία

1. Τακτικοί σύμβουλοι του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας εκλέγονται από τους υποψηφίους κάθε συνδυασμού, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.

Εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας εκλέγεται από τους υποψηφίους του συνδυασμού που πλειοψήφησε αυτός που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.

2. Πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού ο οποίος έχει λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.
3. Οι λοιποί υποψήφιοι είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας.
4. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 41

Περιπτώσεις ισοψηφίας συνδυασμών

1. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο μόνο συνδυασμοί και ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή οι έδρες των συμβούλων κατανέμονται κατά τα τρία πέμπτα (3/5) στον επιτυχόντα συνδυασμό και κατά τα δύο πέμπτα (2/5) στον επιλαχόντα.
2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 32 και του άρθρου 38 του παρόντος.

Άρθρο 42

Εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων της εκλογής

1. Σε δήμους όπου υπάρχουν από ένα έως πέντε εκλογικά τμήματα οι εφορευτικές επιτροπές συνεδριάζουν μετά το τέλος της διαλογής στην έδρα του δήμου και εξαγουν το γενικό αποτέλεσμα, σύμφωνα με τα πρακτικά της ψηφοφορίας των τμημάτων, το οποίο δημοσιεύεται αμέσως, με τοιοκοκλόληση, στο δημοτικό κατάστημα.
2. Στους δήμους όπου υπάρχουν περισσότερα από πέντε εκλογικά τμήματα οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής αποστέλλουν με ασφαλή τρόπο τα εκλογικά στοιχεία στον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου. Μετά τη συγκέντρωση των στοιχείων όλων των εκλογικών τμημάτων του δήμου, ο πρόεδρος του πρωτοδικείου εξάγει το γενικό αποτέλεσμα, το οποίο δημοσιεύει αμέσως με τοιοκοκλόληση στο δημοτικό κατάστημα της έδρας του δικαστηρίου.

3. Η τοιχοκόλληση και η δημοσίευση των προηγούμενων παραγράφων περιλαμβάνει πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας, ο οποίος καταρτίζεται από το όργανο που είναι αρμόδιο για τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας. Ο πίνακας αυτός περιέχει: α) τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων, β) το συνολικό αριθμό ψηφισάντων, γ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων, δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων, ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων και στ) την εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού, δηλαδή το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων τα οποία έλαβε κάθε συνδυασμός.

Στον πίνακα προτάσσονται οι συνδυασμοί, σύμφωνα με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης. Κάτω από τον πίνακα συντάσσεται πράξη, στην οποία αναγράφονται ολογράφως τα πιο πάνω στοιχεία για κάθε περίπτωση και υπογράφεται από τον πρόεδρο. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μπορεί να παρίσταται ένας αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό.

4. Οι εφορευτικές επιτροπές και ο πρόεδρος του πρωτοδικείου γνωστοποιούν αμέσως το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας στον περιφερειάρχη.

Άρθρο 43

Έκθεση πρακτικών

1. Αμέσως μετά τη δημοσίευση του αποτελέσματος της εκλογής, ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή άλλο μέλος της παραδίδει τα πρακτικά της, τα λοιπά εκλογικά έγγραφα, τα δέματα των ψηφοδελτίων ταξινομημένα κατά συνδυασμούς και με τη σειρά που είναι αριθμημένα, καθώς και τους φακέλους στον πρόεδρο πρωτοδικών.
2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών, εκθέτει τα πρακτικά της εκλογής μαζί με τον πίνακα των αποτελεσμάτων της στο κατάστημα του πρωτοδικείου επί πέντε (5) ημέρες και συντάσσει για την έκθεση αυτή πρακτικό, που τοιχοκολλάται επίσης έξω από το δικαστικό κατάστημα.
3. Οι εφορευτικές επιτροπές, μόλις δημοσιευθεί το αποτέλεσμα της εκλογής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 42 γνωστοποιούν με ανακοίνωσή τους, που δημοσιεύεται στο δημοτικό κατάστημα του δήμου, ότι τα πρακτικά της εκλογής μαζί με τον πίνακα των αποτελεσμάτων της και με τα λοιπά στοιχεία θα εκτεθούν σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 42, η έκθεση των πρακτικών γνωστοποιείται με ανακοίνωση, που εκδίδει ο πρόεδρος του πρωτοδικείου, η οποία τοιχοκολλάται στο δημοτικό κατάστημα του δήμου, καθώς και στο κατάστημα του δικαστηρίου.

Άρθρο 44

Επικύρωση της εκλογής

1. α. Το πολυμελές πρωτοδικείο μετά από τη λήξη του πενθημέρου της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, τον δήμαρχο, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους των δημοτικών κοινοτήτων, τους συμβούλους των τοπικών κοινοτήτων, τους εκπροσώπους της τοπικής κοινότητας με τους αναπληρωματικούς τους.
- β. Με την ανωτέρω απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ανακηρύσσονται οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε συνδυασμού.
- γ. Με την ίδια απόφαση ανακηρύσσονται οι τακτικοί σύμβουλοι κάθε συνδυασμού σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας του δήμου.

Οι σύμβουλοι των δημοτικών ή των τοπικών κοινοτήτων κατατάσσονται με τη σειρά της εκλογής τους, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει και, αν δεν υπάρχουν σταυροί, με αλφαβητική σειρά.

2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου εκθέτει τις αποφάσεις στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) συνεχείς ημέρες και αποστέλλει αντίγραφο τους στον περιφερειάρχη και στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αντίγραφο των αποφάσεων αποστέλλει ο αρμόδιος Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε κάθε δήμο που ανήκει στη χωρική αρμοδιότητα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο 45

Δικαίωμα ένστασης

Ένσταση μπορεί να ασκήσει:

- α) κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου, καθώς και β) ο υποψήφιος κατά τις εκλογές στον οικείο δήμο.

Άρθρο 46

Άσκηση ένστασης - Αρμόδιο δικαστήριο

1. Η ένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται μαζί με τρία αντίγραφα στην αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη.
Η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης ή η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.
2. Το δικόγραφο της ένστασης απαιτείται να περιέχει τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 251 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, ΦΕΚ 97 Α΄).
3. Οι ενστάσεις εκδικάζονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος δήμος. 4. Η διαβίβαση της ένστασης στο αρμόδιο για την εκδίκασή της δικαστήριο γίνεται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Άρθρο 47

Περιεχόμενο της ένστασης

1. Η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του σχετικού πίνακα των αποτελεσμάτων ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτή.
2. Λόγους ένστασης μπορούν να θεμελιώσουν:
 - α) η έλλειψη νόμιμων προσόντων και η συνδρομή κωλυμάτων σε υποψηφίους που έχουν εκλεγεί ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη,
 - β) η παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών ή κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των προσώπων που ανήκουν σε αυτούς,
 - γ) η ακυρότητα ή η εσφαλμένη αρίθμηση των ψηφοδελτίων.

Άρθρο 48

Προθεσμία για την άσκηση ένστασης

1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχό-

ντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, κατά το άρθρο 44 του παρόντος.

2. Η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου δεν παρεκτείνεται σε καμία περίπτωση.

Άρθρο 49

Διαδικασία εκδίκασης της ένστασης

1. Για τα θέματα της προδικασίας, της κύριας διαδικασίας, της παρέμβασης, της αντένστασης, της αποδεικτικής διαδικασίας, του παρεμπόπτοντος ελέγχου, της απόφασης του δικαστηρίου, καθώς και της γνωστοποίησής της εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 253 έως και 260 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως κάθε φορά ισχύει, ο οποίος και εφαρμόζεται για κάθε σχετικό θέμα, που δεν ρυθμίζεται, ειδικώς, από τις διατάξεις του παρόντος. Κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει τα ίδια θέματα διαφορετικά καταργείται.
2. Ο κατά το άρθρο 258 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας παρεμπόπτον έλεγχος της εγγραφής, μετεγγραφής ή διαγραφής εκλογέα στους ή από τους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου, χωρεί κατά των πράξεων αυτών μόνον αν αυτές έγιναν κατά τη σύνταξη ή αναθεώρηση των εκλογικών καταλόγων κατά τη διάρκεια του έτους, που προηγείται της ημερομηνίας διενέργειας των δημοτικών εκλογών.
3. Αίτηση αναθεώρησης, τριτανakoπή και αίτηση ερμηνείας ή διόρθωσης ασκούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 261 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Άρθρο 50

Αίτηση αναίρεσης

1. Κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν από τα τριμελή διοικητικά πρωτοδικεία χωρεί αίτηση αναίρεσως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την παρέλευση του πενήτηρου που ορίζεται στο άρθρο 260 παράγραφος 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.
2. Όταν σκεφείται αίτηση αναίρεσως δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της αναίρεσιβαλλόμενης απόφασης.

3. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών, το βραδύτερο, από την περιέλευση της αιτήσεως αναίρεσεως σε αυτό.
4. Αν η τελεσίδικη απόφαση, βάσει της οποίας μεταβλήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο η αρχική εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, αναιρεθεί και κριθεί κατ' ουσίαν η διαφορά από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, εκείνοι που ανακηρύσσονται ως επιτυχόντες μετά την απόφαση θεωρούνται ότι εγκαταστάθηκαν αναδρομικά, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 9 του παρόντος. Η αναδρομική αυτή εγκατάσταση δεν θίγει το κύρος των πράξεων που εκδόθηκαν ή δημοσιεύθηκαν από τις αρχές των οποίων η εκλογή ακυρώθηκε από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο.

Άρθρο 51

Επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης

1. Αν ακυρωθεί η εκλογή για παράβαση νόμου ή για οποιαδήποτε πλημμέλεια, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία ανάμεσα στους ίδιους υποψηφίους, που είχαν ανακηρυχθεί νόμιμα.
2. Ο δήμαρχος εκδίδει χωρίς καθυστέρηση πρόγραμμα, με το οποίο καλεί τους δημότες εκλογείς για την επανάληψη της εκλογής για τον υπολειπόμενο χρόνο της δημοτικής περιόδου. Το πρόγραμμα δημοσιεύεται με τοιχοκόλληση δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα που έχει οριστεί για την ψηφοφορία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου.

Άρθρο 52

Ορκωμοσία των δημοτικών αρχών

1. Μετά την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και οι τοπικοί εκπρόσωποι κοινοτήτων πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων τους δίνουν τον ακόλουθο όρκο: «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου».
2. Η ορκωμοσία γίνεται στο κατάστημα του δήμου σε δημόσια συνεδρίαση, της οποίας ο ακριβής χρόνος (ημερομηνία και ώρα) ορίζεται από τον εκλεγέντα δήμαρχο.

3. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από το δήμαρχο, τους συμβούλους και τους τοπικούς εκπροσώπους που ορκίστηκαν.
Το πρακτικό αυτό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα αντίτυπο παραμένει στο δήμο και το άλλο αποστέλλεται στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τα προαναφερόμενα πρόσωπα αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους από την ημέρα της εγκατάστασης.
4. Σε όσες περιπτώσεις η ορκωμοσία δεν πραγματοποιήθηκε για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο δήμαρχος καλεί τον επιτυχόντα προς ορκωμοσία εντός πέντε (5) ημερών, αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων.
5. Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 47 και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση του άρθρου 44, η διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του δημάρχου που εκλέγεται με βάση τη δικαστική απόφαση.

Άρθρο 53

Αποποίηση εκλογής

1. Αιρετός ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη της δημοτικής περιόδου, θεωρείται ότι την έχει αποδεχθεί.
2. Αιρετός ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του και δεν δίδει τον όρκο του προηγούμενου άρθρου μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκπίπει αυτοδικαίως. Η σχετική διαπιστωτική πράξη εκδίδεται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας.

Άρθρο 54

Παραίτηση αιρετών

1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γίνεται οριστική, αφότου ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης την αποδεχθεί ή μετά την παρέλευση ενός μηνός από την κατάθεση της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο.
2. Ο δήμαρχος που παραιτείται προκειμένου να θέσει υποψηφιότητα στις βουλευτικές εκλογές μπορεί, εφόσον το επιθυμεί, να καταλάβει θέση

δημοτικού συμβούλου και, στην περίπτωση αυτή, θεωρείται ότι είναι ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης δημοτικός σύμβουλος. Τη βούλησή του αυτή γνωστοποιεί εγγράφως στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συνυποβάλλοντας τη δήλωση παραίτησής του από το αξίωμα. Η θέση του δημοτικού συμβούλου καταλαμβάνεται από την ημερομηνία εκλογής του νέου δημάρχου.

3. Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο και γίνεται οριστική, αφότου ο δήμαρχος την αποδεχθεί ή μετά την παρέλευση ενός μηνός από την κατάθεση της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο.

4. Σε κάθε άλλη περίπτωση η παραίτηση των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν, ως εκ της ιδιότητάς τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν.

Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών τους γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου, κατά την οποία οι παραιτηθέντες ασκούσαν καθήκοντα.

Η παραίτηση θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή μετά την παρέλευση ενός μήνα από την κατάθεση της σχετικής αίτησης στο πρωτόκολλο της υπηρεσίας.

Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής και αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης των παραιτουμένων εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 55 **Αναπλήρωση μελών**

1. Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων, καθώς και τις θέσεις των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές, καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί του ίδιου συνδυασμού.

2. Ο δήμαρχος καλεί αμέσως τους αναπληρωματικούς συμβούλους, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία μέσα σε πέντε (5) ημέρες αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του δημάρχου. Αν δεν εμφανισθούν στην προθεσμία αυτή αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού.

3. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών του συνδυασμού αυτού, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε

λόγο, αναπληρωματικοί από άλλους συνδυασμούς, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί οι αναπληρωματικοί κάθε συνδυασμού.

4. Στην περίπτωση θέσης σε αργία μελών δημοτικών συμβουλίων ή συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, εάν ο αριθμός των μελών που απομένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, ο δήμαρχος για το μέχρι λήξης της αργίας χρόνο, καλεί αναπληρωματικούς συμβούλους από το συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους. Σε περίπτωση θέσης σε αργία μελών συμβουλίων τοπικών κοινοτήτων ή τοπικών εκπροσώπων, ο δήμαρχος για το μέχρι λήξης της αργίας χρόνο καλεί τους αναπληρωματικούς τους.
5. Αν μείνουν κενές έδρες συμβούλων των συνδυασμών και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο, την εκλογή τόσων συμβούλων όσες είναι οι κενές έδρες και ισάριθμων αναπληρωματικών.
6. Στην αναπληρωματική εκλογή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν την υποβολή υποψηφιότητας και την κατάρτιση συνδυασμών. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς που συγκέντρωσαν ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, αναλόγως με την εκλογική δύναμη του καθενός από αυτούς.
7. Στο τελευταίο όμως έτος της δημοτικής περιόδου γίνεται εκλογή, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την ύπαρξη απαρτίας.
8. Τα δημοτικά συμβούλια λειτουργούν νόμιμα, έστω και με ελλιπή σύνθεση που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, σε όλες τις περιπτώσεις όπου μέλη δημοτικού συμβουλίου αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές θέσεις να συμπληρωθούν με αναπλήρωση ή με εκλογές ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.
9. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 52 και 9 του παρόντος.
10. Όταν το δημοτικό συμβούλιο δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη μελών του, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες, των

οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

Άρθρο 56 **Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων**

1. Αν ένα δημοτικό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 237, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει εκλογές ένα (1) μήνα το αργότερο από τη διάλυση. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και αναπληρωματικοί.
2. Αν ένα δημοτικό συμβούλιο διαλυθεί, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, συμπαρασύρει και τα μέλη των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων, καθώς και τους τοπικούς εκπροσώπους κοινοτήτων. Όταν προκηρυχθεί η εκλογή νέου δημοτικού συμβουλίου, τότε, κατά την εκλογή αυτή, εκλέγονται και τα μέλη των δημοτικών ή τοπικών συμβουλίων και οι τοπικοί εκπρόσωποι.

Άρθρο 57 **Μεταβατικές διατάξεις**

Για τις δημοτικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010, όπου αναφέρεται στις διατάξεις ο περιφερειάρχης, νοείται ο νομάρχης στη διοικητική περιφέρεια του οποίου ανήκει ο συγκεκριμένος δήμος, και όπου αναφέρεται ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, νοείται ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας στη διοικητική περιφέρεια του οποίου ανήκει ο συγκεκριμένος δήμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Άρθρο 58 Αρμοδιότητες του δημάρχου

1. Ο δήμαρχος προασπίζει τα τοπικά συμφέροντα, κατευθύνει τις δράσεις του δήμου για την υλοποίηση του σχεδίου ανάπτυξης, διασφαλίζει την ενότητα της τοπικής κοινωνίας και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας.

Ειδικότερα, ο δήμαρχος:

- α) Εκπροσωπεί το δήμο στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή.
- β) Εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής. Η μη εκτέλεση των αποφάσεων αυτών συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.
- γ) Ορίζει τους αντιδημάρχους, συγκαλεί και προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών της.
- δ) Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του δήμου. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού του δήμου εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου.
- ε) Συνυπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής των δαπανών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου.
- στ) Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο δήμος.
- ζ) Εκδίδει τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις που διέπουν τις αρμοδιότητες του δήμου.
- η) Εκδίδει πιστοποιητικά προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών, καθώς και τις βεβαιώσεις μόνιμης κατοικίας.
- θ) Συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του δημοτικού συμβουλίου, υπαλλήλους του δήμου, υπαλλήλους του δημοσίου τομέα ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του δήμου, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.
- ι) Μπορεί να αναθέτει, χωρίς αμοιβή, την εποπτεία και το συντονισμό συγκεκριμένων δράσεων του δήμου σε μέλη του δημοτικού συμβουλίου¹.

1. Η περίπτωση 'ι' προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

2. Όταν δημιουργείται άμεσος και προφανής κίνδυνος ή απειλείται άμεση ζημία των δημοτικών συμφερόντων από την αναβολή λήψης απόφασης, ο δήμαρχος μπορεί να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της οικονομικής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής. Στην περίπτωση αυτή οφείλει να υποβάλει προς έγκριση τη σχετική απόφασή του κατά την επόμενη συνεδρίαση της αντίστοιχης επιτροπής.
3. Σε περίπτωση όπου τα ιδιωτικά συμφέροντα του δημάρχου ή συγγενή του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγκρούονται με τα συμφέροντα του δήμου, ο δήμαρχος υποχρεούται να απέχει και τα αντίστοιχα καθήκοντα ασκεί αντιδήμαρχος ή σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που ορίζεται από το δημοτικό συμβούλιο. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.
4. Στις περιπτώσεις που ο δήμαρχος εκτελεί αποφάσεις σύμφωνα με τη ρύθμιση του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του παρόντος, δεν υπέχει αστική, ποινική και πειθαρχική ευθύνη, εφόσον αυτές δεν έχουν ακυρωθεί, ανακληθεί ή ανασταλεί.
5. Ο δήμαρχος δεν θεωρείται υπόλογος κατά την έννοια του άρθρου 25 του π.δ. 774/1980 (ΦΕΚ 189 Α'), όπως ισχύει, και σε βάρος του επιτρέπεται καταλογισμός μόνο για δόλο ή βαριά αμέλεια.
6. Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 4 και 5 ισχύουν και για τους αντιδημάρχους όταν σε αυτούς ανατίθεται η άσκηση αρμοδιοτήτων του δημάρχου.

Άρθρο 59 **Αντιδήμαρχοι**

1. Το δήμαρχο επικουρούν οι αντιδήμαρχοι. Αντιδήμαρχοι είναι οι σύμβουλοι της πλειοψηφίας που ορίζει ο δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην και κατά τόπο. Οι κατά τόπον αρμοδιότητες ασκούνται στα όρια μιας ή περισσότερων δημοτικών ενοτήτων της παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος.
2. Ο αριθμός των αντιδημάρχων στους δήμους που προέρχονται από συνένοση κατά τον παρόντα νόμο ορίζεται ως εξής: Σε δήμους με πληθυσμό έως πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους ορίζονται έως δύο (2) αντιδήμαρχοι, ενώ σε δήμους με πληθυσμό πάνω από πέντε χιλιάδες έναν (5.001) και έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ορίζονται έως τέσσερις (4). Σε δήμους που έχουν πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες έναν (20.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους ορίζονται έως πέντε (5) αντιδήμαρχοι.

χοι, ενώ σε δήμους από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζονται έως έξι (6) αντιδήμαρχοι. Σε δήμους από εκατό χιλιάδες έναν (100.001) κατοίκους και άνω ορίζονται έως οκτώ (8) αντιδήμαρχοι. Ο αριθμός των αντιδημάρχων αυξάνεται κατά έναν (1), εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που συνενώθηκαν είναι από πέντε (5) έως και επτά (7), κατά δύο (2) εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι από οκτώ (8) έως και εννέα (9) και κατά τρεις (3) εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι δέκα (10) και ανώτερος. Σε περίπτωση που στους νησιωτικούς δήμους ο αριθμός των αντιδημάρχων που ορίζεται βάσει του πληθυσμού τους είναι μικρότερος από τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων, τότε αυτός προσαυξάνεται ισάριθμα.

3. Ο αριθμός των αντιδημάρχων στους δήμους που δεν προέρχονται από συνένωση Ο.Τ.Α. κατά τον παρόντα νόμο ορίζεται ως εξής: Σε δήμους με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους ορίζεται ένας (1) αντιδήμαρχος. Στους δήμους με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν (2.001) έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους ορίζονται έως δύο (2) αντιδήμαρχοι. Στους δήμους με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν (10.001) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ορίζονται έως τρεις (3) αντιδήμαρχοι. Από είκοσι χιλιάδες έναν (20.001) έως σαράντα χιλιάδες (40.000) κατοίκους ορίζονται έως τέσσερις (4) αντιδήμαρχοι. Στους δήμους με πληθυσμό σαράντα χιλιάδες έναν (40.001) κατοίκους έως εκατό χιλιάδες (100.000) ορίζονται έως πέντε (5) αντιδήμαρχοι. Στους δήμους με πληθυσμό εκατό χιλιάδες έναν (100.001) κατοίκους και άνω που διαιρούνται σε δημοτικές κοινότητες ο αριθμός των αντιδημάρχων είναι ίσος με τον αριθμό των δημοτικών κοινοτήτων και μπορεί να αυξηθεί κατά τρεις (3).
4. Οι αντιδήμαρχοι εκτός των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζει σε αυτούς ο δήμαρχος, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οπωσδήποτε και οι αρμοδιότητες για θέματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ασκούν και τις ακόλουθες κατά τόπον αρμοδιότητες:
 - α) Έχουν την ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα.
 - β) Παρακολουθούν την εξέλιξη των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα.
 - γ) Μεριμνούν για την καλή κατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα.
 - δ) Υπογράφουν με εξουσιοδότηση του δημάρχου, βεβαιώσεις, πιστο-

ποινικικά και λοιπά διοικητικά έγγραφα που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της δημοτικής ενότητας.

- ε) Συνεργάζονται με τους προέδρους των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων και τους εκπροσώπους των τοπικών κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.
- στ) Ασκούν κάθε άλλη αρμοδιότητα που μπορεί να τους μεταβιβάζει με απόφασή του ο δήμαρχος, που αφορά τη δημοτική ενότητα.
5. Η θητεία των αντιδημάρχων δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύομισι ετών. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους δεν μπορούν να εκλεγούν μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου. Η ανάκληση αντιδημάρχου πριν τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δημάρχου.
6. Η απόφαση του δημάρχου με την οποία ορίζονται οι αντιδήμαρχοι και τους μεταβιβάζονται αρμοδιότητες κατά την παράγραφο 1 του παρόντος δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα και, αν δεν υπάρχει ημερήσια, σε μία εβδομαδιαία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού και αναρτάται και στην ιστοσελίδα του δήμου.
7. Αν ο αντιδήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, τις αρμοδιότητές του ασκεί ο ίδιος ο δήμαρχος. Τις κατά τόπον αρμοδιότητες του αντιδημάρχου που απουσιάζει ή κωλύεται ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο ή ο ίδιος ο δήμαρχος².

Άρθρο 60 **Εκλογή νέου δημάρχου**

1. Αν η θέση του δημάρχου μείνει κενή για οποιονδήποτε λόγο, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών αφότου κενώθηκε η θέση, οι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού συνέρχονται σε ειδική συνεδρίαση, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού αυτού, που έχει εκλεγεί με τους περισσότερους σταυρούς προτιμήσεως και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος, κατά σειρά, στην απόφαση του δικαστηρίου και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία και με την
-
2. Η παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Για την υποστήριξη τυφλού αντιδημάρχου επιτρέπεται η πρόσληψη ιδιαίτερου γραμματέα-βοηθού για όσο διάστημα ο αντιδήμαρχος ασκεί τα καθήκοντά του. Για την πρόσληψή του και την υπηρεσιακή του κατάσταση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 162 του ν. 3584/2007 (Α' 143)».

απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των συμβούλων του συνδυασμού, έναν από αυτούς, ως δήμαρχο.

Στη συνεδρίαση προεδρεύει εκείνος που συγκάλεσε το συμβούλιο. Η πρόσκληση επιδίδεται με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο ή όργανο του δήμου, ακόμη και την παραμονή της συνεδρίασεως.

2. Αν ύστερα από δύο διαδοχικές ψηφοφορίες κανείς δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία που απαιτεί η παράγραφος 1 γίνεται τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία εκλέγεται όποιος συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία. Όλες οι ψηφοφορίες γίνονται στην ίδια συνεδρίαση. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι έλαβαν ίσο αριθμό ψήφων γίνεται κλήρωση ανάμεσά τους. Για την εκλογή αυτή γίνεται λεπτομερής μνεία στα πρακτικά.
3. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2.
4. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν υπήρξε απαρτία, διενεργείται τρίτη συνεδρίαση κατά την οποία εκλέγεται αυτός που θα λάβει το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση.
5. Κάθε απόφαση σχετική με την εκλογή του δημάρχου υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) ημερών στον Ελεγκτή Νομιμότητας, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή ενός δημότη δήμου ελέγχει τη νομιμότητά της και εκδίδει απόφαση μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο, αφότου την έλαβε. Αν ο Ελεγκτής Νομιμότητας ακυρώσει την εκλογή του δημάρχου, οι σύμβουλοι συνέρχονται πάλι για να εκλέξουν τον δήμαρχο πέντε (5) ημέρες μετά την περιέλευση της ακυρωτικής αποφάσεως στο δήμο.
6. Αν αυτός που έχει εκλεγεί δήμαρχος αποποιηθεί την εκλογή του, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των αρχών του δήμου, μετά την εγκατάστασή τους και μέχρι να εκλεγεί νέος δήμαρχος, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 4, τα καθήκοντά του εκτελεί, ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στο πολυπληθέστερο διαμέρισμα και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση. Η προθεσμία της παραγράφου 1 για την εκλογή νέου δημάρχου αρχίζει από την ημερομηνία εγκατάστασης των αρχών του δήμου. Σε όλες τις προαναφερόμενες περιπτώσεις της παρούσας παραγράφου ο Ελεγκτής Νομιμότητας εκδίδει διαπιστωτική πράξη.

Άρθρο 61

Υποχρεώσεις δημάρχου, αντιδημάρχου και μελών επιτροπών

1. Ο δήμαρχος, ο αντιδήμαρχος και τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής κατά την άσκηση των καθηκόντων τους θα πρέπει:
 - α) να εκπληρώνουν ευσυνείδητα τις υποχρεώσεις τους και να ασκούν τα καθήκοντά τους με γνώμονα την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος,
 - β) να σέβονται και να διασφαλίζουν τα δικαιώματα των πολιτών και να μεριμνούν για την καθολική εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους προς το δήμο χωρίς διακρίσεις σε βάρος οποιουδήποτε προσώπου ή του κοινού συμφέροντος,
 - γ) να δηλώνουν κάθε προσωπικό συμφέρον (ιδιοκτησιακό ή οικογενειακό) που έχουν σε σχέση με θέματα του δήμου,
 - δ) να ενθαρρύνουν και να προωθούν κάθε μέτρο που προάγει τη διαφάνεια και την καταπολέμηση της διαφθοράς στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους και λειτουργίας του δήμου.
2. Με ευθύνη των δημοτικών συμβουλίων σε κάθε δήμο:
 - α) καταρτίζονται κώδικες δεοντολογίας για τους αιρετούς εκπροσώπους τους εντός εξαμήνου από τη δημοσίευση της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του άρθρου 21 παρ. 3 του ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263 Α'),
 - β) διασφαλίζεται ότι οι κώδικες δεοντολογίας διανέμονται στους αιρετούς εκπροσώπους, τις κεντρικές αρχές, άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και στο κοινό, χρησιμοποιώντας κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και των τεχνολογιών της πληροφορικής και επικοινωνίας.
3. Ο δήμαρχος και ο αντιδήμαρχος υποχρεούνται να απαντούν εγγράφως ή προφορικά, στα ερωτήματα που τους υποβάλλουν τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου μέσα σε ένα (1) μήνα.
4. Ο δήμαρχος, ο αντιδήμαρχος και τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν την επίσημη δήλωση για την περιουσιακή τους κατάσταση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και να τη δημοσιοποιούν με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του δήμου.
5. Ο δήμαρχος και ο αντιδήμαρχος δεν επιτρέπεται να απουσιάσουν πε-

ρισσότερο από τριάντα (30) ημέρες συνολικά κάθε χρόνο, χωρίς άδεια του δημοτικού συμβουλίου. Η απουσία αυτή μπορεί να παρατείνεται για εξαιρετικούς λόγους, έως τρεις (3) μήνες, με άδεια του συμβουλίου.

6. Ο δήμαρχος και ο αντιδήμαρχος είναι υποχρεωμένοι να κατοικούν στο δήμο με εξαίρεση τους δημάρχους και αντιδημάρχους των δήμων των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.

Άρθρο 62

Σύσταση και λειτουργία Εκτελεστικής Επιτροπής

1. Σε όλους τους δήμους που έχουν περισσότερους από έναν αντιδήμαρχο συνιστάται εκτελεστική επιτροπή στην οποία μετέχουν ο δήμαρχος και οι αντιδήμαρχοι. Η εκτελεστική επιτροπή είναι συλλογικό συντονιστικό και εκτελεστικό όργανο του δήμου και παρακολουθεί την εφαρμογή της δημοτικής πολιτικής σε όλους τους τομείς καθώς και την εφαρμογή του επιχειρησιακού σχεδίου του δήμου, του μεσοχρόνιου, ετήσιου και πενταετούς προγράμματος δράσης.
2. Πρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής είναι ο δήμαρχος. Στις συνεδριάσεις καλείται ο πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας, όταν συζητείται θέμα που την αφορούν ειδικά, καθώς και οι πρόεδροι των νομικών προσώπων του δήμου και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες όποτε τούτο κρίνεται αναγκαίο.
3. Υπάλληλος του δήμου τρείς εγγράφως πρακτικά των συνεδριάσεων της εκτελεστικής επιτροπής.

Άρθρο 63

Αρμοδιότητες

Η εκτελεστική επιτροπή ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου.
- β) Συντονίζει την κατάρτιση και παρακολουθεί την εκτέλεση του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο.
- γ) Καταρτίζει και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου και έχει την ευθύνη της υλοποίησής του.
- δ) Συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου στο

πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και εισηγείται το προσχέδιο του προϋπολογισμού και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης προς την οικονομική επιτροπή.

- ε) Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού.
- στ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια:
 - i) Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας,
 - ii) Κανονισμού μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία.
- ζ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το Σχέδιο Χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων και μεριμνά για την έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση του Οδηγού του Δημότη, στον οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών του δήμου σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.
- η) Εισηγείται το σχέδιο του κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και του κανονισμού διαβούλευσης.
- θ) Εισηγείται τα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών, σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της περιφέρειας και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.
- ι) Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των νομικών προσώπων και υπηρεσιών του δήμου και ενημερώνει σχετικά το δημοτικό συμβούλιο.

Άρθρο 64 **Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου**

1. Την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου, της έναρξης της δημοτικής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του μηνός Μαρτίου του τρίτου έτους αυτής, το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου.
Στη συνεδρίαση αυτή, στην οποία προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, το σώμα εκλέγει, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα του. Ο πρόεδρος προτείνεται από τον πλειοψηφίσαντα συνδυασμό, ο αντιπρόεδρος προτείνεται από τη μείζονα παράταξη της μειοψηφίας και ο γραμματέας από τις λοιπές παρατάξεις της μειοψηφίας και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν προτείνεται από την παράταξη της πλειοψηφίας. Ο σύμβουλος που προε-

δρεύει αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου.

2. Για την εκλογή του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου τηρείται η ακόλουθη διαδικασία:

Κατά τη συνεδρίαση που έχει οριστεί για την εκλογή του προεδρείου, ο πλειοψηφίας συνδυασμός εκλέγει μεταξύ των μελών του τον υποψήφιο για το αξίωμα του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειοψηφίσαντος συνδυασμού. Εάν κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειοψηφίσαντος συνδυασμού ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψηφίων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Την κλήρωση διενεργεί ο προεδρεύων σύμβουλος.

Στην ίδια συνεδρίαση γίνεται η εκλογή για την ανάδειξη του υποψηφίου για το αξίωμα του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου. Οι υποψήφιοι για τα αξιώματα αυτά αναδεικνύονται κατά τον ίδιο τρόπο και με την ίδια διαδικασία που ακολουθείται για την ανάδειξη του προέδρου, ο μὲν αντιπρόεδρος από τους συμβούλους της μείζονος μειοψηφίας ο δε γραμματέας από το σύνολο των συμβούλων των λοιπών δημοτικών παρατάξεων.

Σε περίπτωση που η μείζονα μειοψηφία δεν υποδείξει υποψήφιο αντιπρόεδρο ή η ελάσσονα μειοψηφία δεν υποδείξει γραμματέα, αυτοί υποδεικνύονται από την ελάσσονα ή τη μείζονα μειοψηφία αντίστοιχα και σε διαφορετική περίπτωση από την πλειοψηφία.

Μετά την εκλογή των υποψηφίων για τα αξιώματα του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου διενεργείται η εκλογή, από το σύνολο των συμβούλων, για την ανάδειξη του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του οργάνου. Για να εκλεγεί ο προταθείς πρέπει να συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Εάν κατά την πρώτη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του προηγούμενου εδαφίου, διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία. Εάν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία

κατά την οποία αρκεί η ύπαρξη πλειοψηφίας των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου.

3. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συγκληθεί, όπως ορίζει η παράγραφος 1, συνέχεται χωρίς πρόσκληση την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου στις 10 το πρωί. Αν ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που πλειοψήφησε απουσιάζει, τον αντικαθιστά ένας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, κατά τη σειρά της επιτυχίας που προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου.

4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2.

Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, πρόεδρος και γραμματέας, οι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε, και αντιπρόεδρος ο σύμβουλος του πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού της μειοψηφίας που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση.

5. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Ελεγκτή Νομιμότητας ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιόν του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών, από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής.

6. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, επαναλαμβάνεται την πρώτη Κυριακή, πέντε (5) ημέρες μετά την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης.

7. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου υποβάλλεται στο δημοτικό συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση.

Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος και δεν μπορεί να επανεκλεγεί στο ίδιο αξίωμα μέσα στην ίδια διετία.

Στην ίδια συνεδρίαση το συμβούλιο, μετά την αποδοχή της παραίτησης, προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα κατά τον ίδιο τρόπο και την ίδια διαδικασία των παραγράφων 1 και 2.

8. Η εκλογή στη θέση του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στις επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 65

Αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου

1. Το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν το δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν εκ του νόμου στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου ή το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο μεταβίβασε σε επιτροπή του.
2. Το δημοτικό συμβούλιο εκφράζει τις θέσεις του σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος και γνωμοδοτεί όποτε δημόσιες αρχές ή αρμόδια όργανα ζητούν τη γνώμη του.
3. Ορίζει τους φόρους, τα τέλη, τα δικαιώματα και τις εισφορές.
4. Καταρτίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του τον κανονισμό λειτουργίας του, με βάση τον πρότυπο κανονισμό του άρθρου 67 του παρόντος.
Αν δεν έχει θεσπισθεί κανονισμός λειτουργίας από το δημοτικό συμβούλιο, τότε ισχύει ο εν λόγω πρότυπος κανονισμός.
5. Ένα (1) μήνα πριν από τη διενέργεια των εκλογών και μέχρι την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει μόνο για θέματα που αναφέρονται σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης.
6. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να μεταβιβάζει στην επιτροπή ποιότητας ζωής, αρμοδιότητές του σχετικές με το αντικείμενό της.

Άρθρο 66

Δημοτικές παρατάξεις

1. Οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν απεριόριστο το δικαίωμα της γνώμης και της ψήφου κατά συνείδηση.
2. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου ανήκουν σε δημοτικές παρατάξεις, ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί.
3. Επικεφαλής της δημοτικής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος δήμαρχος και, στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδυναμίας

του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των δημοτικών συμβούλων που ανήκουν στην παράταξη.

4. Μέλος του δημοτικού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωσή του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη δημοτική παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.
5. Εάν η δημοτική παράταξη έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της.
6. Το μέλος του δημοτικού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του δεν μπορεί να ενταχθεί σε άλλη παράταξη και δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου ή της οικονομικής επιτροπής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής, όπου εκλέχτηκε ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, καθώς και να ορισθεί ή να παραμείνει αντιδήμαρχος κατά τη διάρκεια της θητείας του. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξή του στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.
7. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των δημοτικών παρατάξεων η δημοτική αρχή οφείλει να παραχωρεί σε αυτές κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο, καθώς και γραμματειακή υποστήριξη.

Άρθρο 67

Σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου

1. Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου τουλάχιστον μία φορά το μήνα.
2. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή η οικονομική ή η επιτροπή ποιότητας ζωής ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου ή το σύνολο των συμβούλων της μειοψηφίας. Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στις ίδιες περιπτώσεις δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθουν δύο (2) μήνες, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση του συμβουλίου, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.

Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του μίσεως (0,5).

Αν το συμβούλιο δεν προσκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή του.

3. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα του προέδρου με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας, σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος.
4. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου. Η πρόσκληση επιδίδεται ή γνωστοποιείται στους συμβούλους τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση.
Δημοτικός σύμβουλος, που δεν κατοικεί στη διοικητική περιφέρεια του δήμου, οφείλει αμέσως μετά την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών να δηλώσει στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου τη διεύθυνση κατοικίας του και να ορίσει με την ίδια δήλωση αντίκλιτο στην έδρα του δήμου, στον οποίο επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και να ορίσει με την ίδια δήλωση οποιοδήποτε, κατά την επιλογή του, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση των ανωτέρω προσκλήσεων. Αν δεν ορίζεται αντίκλιτος ή πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση, αρκεί η δημοσίευση της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα του δήμου.
5. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.
6. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου προσκαλείται ο δήμαρχος, αλλιώς η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο δήμαρχος μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο δήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του

δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν το λόγο, εκτός του δημάρχου και του αρμόδιου αντιδημάρχου, οι επικεφαλής των παρατάξεων και ειδικοί αγορητές ανά θέμα, που ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωσή τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και δημοτικοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, επιβάλλονται πάντως αντίστοιχοι χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο δημοτικό συμβούλιο, για τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου.

7. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος, η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και η οικονομική επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής. Το δημοτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση-εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου ή συμβούλου επικεφαλής δημοτικής παράταξης και χωρίς συζήτηση, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση γι' αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον δήμαρχο εκφράζουν τις απόψεις τους οι επικεφαλής των παρατάξεων, σύμφωνα με τη σειρά εκλογής.
8. Στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου προσκαλούνται οι πρόεδροι των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνονται ειδικά θέματα, που αφορούν τις αντίστοιχες κοινότητες. Για τα θέματα αυτά, τα ανωτέρω πρόσωπα μετέχουν στη συζήτηση με δικαίωμα ψήφου. Σε περίπτωση μη πρόσκλησης, η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου είναι άκυρη.
9. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης³, μετά από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, μπορεί να εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας

3. Η φράση «Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» προστέθηκε με την παρ. 10στ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

του δημοτικού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

10. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάσει, εκτός της έδρας του, στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες, ύστερα από απόφαση των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των μελών του.

Άρθρο 68

Υποχρεώσεις των δημοτικών συμβούλων

1. Οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν υποχρέωση να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και των επιτροπών του, στις οποίες έχουν εκλεγεί, καθώς και να εκτελούν με επιμέλεια τα καθήκοντά τους και κάθε εργασία που τους αναθέτει νόμιμα το συμβούλιο.
2. Ο δημοτικός σύμβουλος εκφράζει τη γνώμη του και ψηφίζει κατά συνείδηση, αποβλέποντας πάντοτε στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος του συνόλου των δημοτών.
3. Σε σύμβουλο που απουσιάζει αδικαιολόγητα σε τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις, μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος, η πειθαρχική ποινή της αργίας και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης. Σύμβουλος, που επιθυμεί να μην εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες, πρέπει να έχει τη σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου.
4. Σε σύμβουλο που δεν εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις (3) συνεχείς μήνες, χωρίς την άδεια του συμβουλίου, μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος, η πειθαρχική ποινή της αργίας ή η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας.
5. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου υποχρεούται να ενημερώνει γραπτώς τον Ελεγκτή Νομιμότητας για κάθε περίπτωση αδικαιολόγητης απουσίας συμβούλου σε τρεις συνεχείς συνεδριάσεις, καθώς και σε κάθε περίπτωση μη εκτέλεσης των υποχρεώσεων συμβούλου για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις (3) συνεχείς μήνες. Η παράλειψη αυτής της υποχρέωσης από τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου αποτελεί σοβαρή παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 69

Λειτουργία του δημοτικού συμβουλίου

1. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου διευθύνει τη συζήτηση και λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ευταξία της συνεδρίασης. Μπορεί να ζητήσει και την αποβολή κάθε προσώπου που διαταράσσει τη συνεδρίαση.
2. Αν ο πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τον αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και ο αντιπρόεδρος, όποιος από τους παρόντες συμβούλους του επιτυχόντος συνδυασμού έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου, ασκεί τα καθήκοντα του προέδρου.
3. Κάθε δημοτικός σύμβουλος μπορεί να ζητά από τον δήμαρχο, την οικονομική επιτροπή και την επιτροπή ποιότητας ζωής πληροφορίες και συγκεκριμένα στοιχεία, που είναι χρήσιμα για την άσκηση των καθηκόντων του. Ο δήμαρχος οφείλει να παρέχει τις πληροφορίες εντός μηνός.
Το δημοτικό συμβούλιο, δια του προέδρου του, δύναται να καλεί στη συνεδρίαση δημοτικούς υπαλλήλους ή ιδιώτες για να του δώσουν πληροφορίες σχετικές με τα θέματα που συζητούνται. Η παρουσία των καλούμενων υπαλλήλων είναι υποχρεωτική και σε αυτούς καταβάλλεται, για την παράστασή τους, ενώπιον του δημοτικού συμβουλίου, αποζημίωση αντίστοιχη με εκείνη που λαμβάνουν τα μέλη συλλογικών οργάνων, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 17 του ν. 3205/2003 (ΦΕΚ 297 Α'), όπως ισχύει.

Άρθρο 70

Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου

1. Το δημοτικό συμβούλιο με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του μπορεί να συγκροτεί επιτροπές για την επεξεργασία και εισήγηση θεμάτων της αρμοδιότητάς του. Ειδικότερα στους τουριστικούς δήμους συγκροτείται επιτροπή για την επεξεργασία και εισήγηση στο δημοτικό συμβούλιο θεμάτων τουριστικής ανάπτυξης και προβολής του δήμου.
2. Στις επιτροπές προεδρεύει δημοτικός σύμβουλος που ορίζεται με την απόφαση της συγκρότησης. Σε αυτές μετέχουν σύμβουλοι που προτείνονται από όλες τις δημοτικές παρατάξεις του δημοτικού συμβουλίου, υπάλληλοι

της αρμόδιας διεύθυνσης του δήμου, καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της επιτροπής και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής.

3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, που συγκροτούνται από το συμβούλιο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για τις μετακινήσεις στο εσωτερικό καθορίζεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης και τα έξοδα κίνησης στο εξωτερικό καθορίζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις.
4. Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη, ύστερα από πρόταση του δημάρχου, μπορούν να παραπεμφθούν σε επιτροπή μόνο με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισηγήσεως. Θέματα που εισάγει, προς συζήτηση η οικονομική ή η επιτροπή ποιότητας ζωής, δεν παραπέμπονται σε επιτροπή.
Πλν των ανωτέρω θεμάτων, ο πρόεδρος δύναται να παραπέμψει σε επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη.

Άρθρο 71

Δημοτικό κατάστημα, βιβλία, αρχεία και ιστοσελίδα

1. Οι δήμοι είναι υποχρεωμένοι να έχουν ιδιαίτερο κατάστημα για τη στέγαση και τη λειτουργία των υπηρεσιών τους.
2. Κάθε δήμος τηρεί τα βιβλία και τα αρχεία που είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Αυτά ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με όμοια απόφαση μπορεί να ορίζονται οι προδιαγραφές και ο τρόπος ψηφιακής τήρησης βιβλίων και αρχείων.
3. Ο δήμος διαθέτει επίσημη ιστοσελίδα. Σε αυτήν, πέραν από όσα ειδικότερα αναφέρονται στον παρόντα νόμο, αναρτώνται σε κάθε περίπτωση όλες οι αποφάσεις των οργάνων του, σύμφωνα με τα όσα ειδικότερα ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών,

Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορούν να ορίζονται ειδικότερες τεχνικές και άλλες προδιαγραφές ως προς τη σύνθεση, το περιεχόμενο, την προσβασιμότητα και γενικότερα τη δημιουργία, συντήρηση, ανανέωση και λειτουργία της ιστοσελίδας του δήμου.

Άρθρο 72 **Οικονομική Επιτροπή - Αρμοδιότητες**

1. Η οικονομική επιτροπή είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Ειδικότερα έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
 - α) συντάσσει τον προϋπολογισμό του δήμου,
 - β) ελέγχει την υλοποίηση του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του δήμου. Η έκθεση αυτή στην οποία καταχωρούνται και τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου,
 - γ) προελέγχει τον απολογισμό,
 - δ) αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει αιτιολογημένα και για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις,
 - ε) με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος, καταρτίζει τους όρους, συντάσσει τη διακήρυξη, διεξάγει και κατακυρώνει όλες τις δημοπρασίες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τη διεξαγωγή των δημοπρασιών και την αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να συγκροτεί επιτροπές, από μέλη της, δημοτικούς ή δημόσιους υπαλλήλους ή ειδικούς επιστήμονες,
 - στ) μελετά την ανάγκη συνάψεως δανείων, καταρτίζει τους όρους τους και εισπηγείται σχετικά στο δημοτικό συμβούλιο,
 - ζ) εισπηγείται προς το δημοτικό συμβούλιο την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών,
 - η) αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών,
 - θ) εισπηγείται στο δημοτικό συμβούλιο επίσιο σχέδιο διαχείρισης και αξι-

οποίησης της περιουσίας του δήμου. Παρακολουθεί την υλοποίηση του εν λόγω σχεδίου και ενημερώνει το δημοτικό συμβούλιο,

- 1) αποφασίζει για ζητήματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης,
 - ια) εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων του δήμου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 73 παρ.1Β ν) και παρακολουθεί την υλοποίησή τους,
 - ιβ) αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές,
 - ιγ) αποφασίζει για την άσκηση όλων των ενδίκων βοηθημάτων και των ενδίκων μέσων,
 - ιδ) αποφασίζει για το δικαστικό συμβιβασμό και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο για τον εξώδικο συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχουν αντικείμενο μέχρι ποσού τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ,
 - ιε) αποφασίζει για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και για την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, σε όσους δήμους, είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία, είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια.

Μπορεί επίσης να αναθέτει την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία. Με απόφασή της είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του δήμου και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 281 του Κ.Δ.Κ..

2. Για τις περιπτώσεις ιβ', ιγ' και ιδ' της προηγούμενης παραγράφου, η απόφαση λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η ανυπαρξία της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Προκειμένου για μισθολογικές απαιτήσεις, κάθε μορφής, περιλαμβανομένων και των επιδομάτων, δεν είναι δυνατή η παραίτηση από την άσκηση ενδίκων μέσων, ο δικαστικός ή εξώδικος συμβιβασμός και η κατάργηση δίκης, εκτός από τις περιπτώσεις που το νομικό ζήτημα έχει κριθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου.

Η παρούσα ρύθμιση ισχύει και όταν αποφασίζει, σχετικά, το δημοτικό συμβούλιο, λόγω υπέρβασης του αντικειμένου των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ της περίπτωσης ιδ' της προηγούμενης παραγράφου.

3. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες των προηγούμενων παραγράφων.
4. Η οικονομική επιτροπή με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της μπορεί να παραπέμψει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

Άρθρο 73

Επιτροπή Ποιότητας Ζωής - Αρμοδιότητες

1. Η επιτροπή ποιότητας ζωής συνιστάται σε δήμους άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων, είναι αποφασιστικό και εισηγητικό όργανο άσκησης των σχετικών με την ποιότητα ζωής, τη χωροταξία, την πολεοδομία και την προστασία του περιβάλλοντος αρμοδιοτήτων του δήμου. Κατά την άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων της λαμβάνει ειδική μέριμνα για το σχεδιασμό δράσεων που αποβλέπουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και εν γένει την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρίες. Ειδικότερα:
 - A. Είναι αρμόδια, με την επιφύλαξη του άρθρου 83, για:
 - i) τη χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου,
 - ii) την ανάκληση ή την οριστική αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων επιχειρήσεων και λοιπών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αρμοδιότητας του δήμου,
 - iii) τη χορήγηση ή ανάκληση της άδειας λειτουργίας μουσικής.

Η σχετική απόφαση λαμβάνεται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες αφότου περιέλθουν στην επιτροπή όλα τα νόμιμα δικαιολογητικά και στοιχεία.

- B. Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο:
 - i) θέματα καθορισμού χρήσεων γης,
 - ii) θέματα ρυθμιστικών σχεδίων, προγραμματισμού εφαρμογής ρυθμιστικών σχεδίων, οικιστικής οργάνωσης ανοικτών πόλεων, εφαρμογής Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.), πολεοδομικών μελετών, ανάπτυξης περιοχών, πολεοδομικών επεμβάσεων, χρηματοδότησης προγραμμάτων ανάπτυξης, ανασυγκρότησης υποβαθμισμένων

- περιοχών, πολεοδομικής αναμόρφωσης προβληματικών περιοχών, αποζημίωσης ρυμοτομούμενων, πολεοδομικών ρυθμίσεων, εισφοράς σε γη ή σε χρήμα, περιοχών ειδικά ρυθμιζόμενης πολεοδομίας (Π.Ε.Ρ.Π.Ο.) και έγκρισης πολεοδομικών μελετών,
- iii) τη λήψη αποφάσεων για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος,
 - iv) τη λήψη αποφάσεων για θέματα χωροθέτησης κοιμητηρίων, κατά τις προβλέψεις του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α΄), κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και άλλων, σχετικών με το αντικείμενο, αρμοδιοτήτων του,
 - v) το σχέδιο κανονιστικών αποφάσεων των άρθρων 79 και 82 του Κ.Δ.Κ..
2. Η επιτροπή ποιότητας ζωής συντάσσει ετήσια έκθεση πεπραγμένων στους τομείς αρμοδιότητάς της, η οποία συζητείται και εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο.
 3. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες των προηγούμενων παραγράφων.
 4. Η επιτροπή ποιότητας ζωής με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της μπορεί να παραπέμψει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

Άρθρο 74

Συγκρότηση και Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής

1. Η οικονομική επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελούνται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο ως πρόεδρο και από έξι (6) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και είκοσι επτά (27) μέλη, οκτώ (8) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και σαράντα πέντε (45) μέλη, και δέκα (10) μέλη, αν το συμβούλιο έχει πάνω από σαράντα πέντε (45) μέλη. Δύο (2) μέλη στις επταμελείς, τρία (3) μέλη στις εννεαμελείς και τέσσερα (4) μέλη στις εντεκαμελείς επιτροπές εκλέγονται από τις δημοτικές παρατάξεις της μειοψηφίας.
2. Το δημοτικό συμβούλιο, με την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 64 του παρόντος και κατά τη

διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής. Πρώτα εκλέγονται τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και στη συνέχεια τα μέλη της επιτροπής ποιότητας ζωής. Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος της οικονομικής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου.

- Κάθε σύμβουλος ψηφίζει υποψήφιους ισάριθμους με τα μέλη της αντίστοιχης επιτροπής. Εκλέγονται από την πλειοψηφία και τη μειοψηφία, αντίστοιχα, όσοι λάβουν την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται για τις θέσεις για τις οποίες δεν επιτυγχάνεται απόλυτη πλειοψηφία. Αν δεν επιτυγχάνεται απόλυτη πλειοψηφία και στη δεύτερη ψηφοφορία, γίνεται τρίτη ψηφοφορία οπότε εκλέγονται όσοι λάβουν τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Αν σε οποιαδήποτε ψηφοφορία υπάρχει ισοψηφία, ο πρόεδρος του συμβουλίου ενεργεί κλήρωση στην ίδια συνεδρίαση. Στην ίδια συνεδρίαση και με τον ίδιο τρόπο εκλέγονται για την οικονομική επιτροπή και, αντιστοίχως, για την επιτροπή ποιότητας ζωής πέντε (5) αναπληρωματικά μέλη, αν η επιτροπή αποτελείται από επτά (7) ή εννέα (9) μέλη και έξι (6) αναπληρωματικά μέλη στις ενδεκαμελείς. Από τα αναπληρωματικά μέλη δύο (2) για τις επταμελείς και τις εννεαμελείς και τρία (3) για τις ενδεκαμελείς εκλέγονται από το σύνολο των μελών των δημοτικών παρατάξεων της μειοψηφίας για την αναπλήρωση των τακτικών μελών που εκπροσωπούν τη μειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου. Με την ίδια διαδικασία εκλέγονται νέα αναπληρωματικά μέλη σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο αριθμός τούτων ανά κατηγορία.

- Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3.

Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται για μεν την οικονομική επιτροπή, ανάλογα με την περίπτωση, για τις θέσεις της πλειοψηφίας, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στη δημοτική παράταξη της πλειοψηφίας, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε και για τις θέσεις της μειοψηφίας εκείνοι που στην πρώτη σε ψήφους δημοτική παράταξη της μειοψηφίας έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση, για δε την επιτροπή ποιότητας ζωής

οι αμέσως επόμενοι κατά σειρά, στις αντίστοιχες κατηγορίες.

Αν από τις δημοτικές παρατάξεις της μειοψηφίας δεν υπάρξει υποψήφιος, τότε στη θέση τους εκλέγεται σύμβουλος της δημοτικής παράταξης της πλειοψηφίας.

5. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Ελεγκτή Νομιμότητας, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιόν του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής.
6. Οι επιτροπές στην πρώτη συνεδρίαση μετά την εκλογή τους εκλέγουν μεταξύ των μελών τους, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο, ο οποίος προέρχεται από τη μειοψηφία. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής.
7. Τα αναπληρωματικά μέλη ανά κατηγορία, με τη σειρά της εκλογής τους, παίρνουν τις θέσεις των τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της διετίας. Όταν τα μέλη της μειοψηφίας παραιτηθούν κατά τη διάρκεια της διετίας και δεν υπάρχει αντικαταστάτης τους, τη θέση τους καταλαμβάνουν τα μέλη της πλειοψηφίας.
8. Όταν τα μέλη της οικονομικής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής παύουν για οποιονδήποτε λόγο να είναι μέλη των αντίστοιχων δημοτικών παρατάξεων, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την οικονομική ή την επιτροπή ποιότητας ζωής και αντικαθίστανται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου αυτού.

Άρθρο 75

Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής

1. Οι επιτροπές έχουν απαρτία, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Οι επιτροπές συνεδριάζουν δημόσια και αποφασίζουν με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Αν σε δύο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, αρμόδιο να λάβει απόφαση είναι το δημοτικό συμβούλιο.
2. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο πρόεδρος της επιτροπής, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου το μέλος της πλειοψηφίας το οποίο έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους.

Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους.

3. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος. Η επιτροπή μπορεί να αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον να το συζητά και να λαμβάνει απόφαση γι' αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.
4. Αν ένα μέλος της επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) τουλάχιστον συνεχείς συνεδριάσεις, το δημοτικό συμβούλιο με πράξη του το αντικαθιστά.
5. Ο πρόεδρος της επιτροπής καλεί τα μέλη της σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην ίδια περίπτωση δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθει δίμηνο, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση της επιτροπής, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν η επιτροπή δεν συγκληθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή της.
Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου για δύο συνεχείς φορές να καλέσει την οικονομική ή την επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελεί σοβαρή παράβαση καθήκοντος.
6. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου. Η πρόσκληση επιδίδεται ή γνωστοποιείται στα μέλη τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση η επιτροπή αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.
7. Οι συνεδριάσεις των επιτροπών είναι δημόσιες και γίνονται στο δημοτικό

κατάστημα. Η επιτροπή με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο.

8. Αν κάποιο μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος λογίζονται ως αρνητικές ψήφοι. Τα μέλη της επιτροπής που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία ακόμα και αν αποχωρήσουν λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής τηρούνται πρακτικά.
9. Μέλος της επιτροπής δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον. Απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη. Το μέλος που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση διαπράττει σοβαρή παράβαση καθήκοντος και τιμωρείται με την ποινή της αργίας.
10. Οι αποφάσεις των παραπάνω επιτροπών δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου τους.

Άρθρο 76 **Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης**

1. Στους δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους συγκροτείται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του και εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, δημοτική επιτροπή διαβούλευσης ως όργανο με συμβουλευτικές

αρμοδιότητες. Η διάρκεια της θητείας της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης δεν υπερβαίνει τα δύομισα έτη. Δημοτική επιτροπή διαβούλευσης μπορεί να συγκροτηθεί και σε μικρότερους δήμους, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των φορέων της τοπικής κοινωνίας, όπως:

- α) των τοπικών εμπορικών και επαγγελματικών συλλόγων και οργανώσεων
- β) των επιστημονικών συλλόγων και φορέων
- γ) των τοπικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών
- δ) των εργαζομένων στο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα
- ε) των ενώσεων και συλλόγων γονέων
- στ) των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων
- ζ) των εθελοντικών οργανώσεων και κινήσεων πολιτών
- η) άλλων οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών
- θ) εκπρόσωποι των τοπικών συμβουλίων νέων και
- ι) δημότες.

Ο συνολικός αριθμός των μελών της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, μπορεί να είναι από είκοσι πέντε (25) έως πενήντα (50) μέλη. Σε ποσοστό ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών εκπροσώπων φορέων ορίζονται επιπλέον μέλη, μετά από κλήρωση, δημότες εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους καθώς και όσοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους. Στη δημοτική επιτροπή διαβούλευσης προεδρεύει ο δήμαρχος ή ο αντιδήμαρχος που ορίζει ο δήμαρχος με απόφασή του. Στις συνεδριάσεις της επιτροπής καλούνται κατά περίπτωση και συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου και εκπρόσωποι αρμόδιων κρατικών αρχών, των τοπικών οργανώσεων πολιτικών κομμάτων, καθώς και οι επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο δημοτικό συμβούλιο.

2. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης:

- α) Γνωμοδοτεί στο δημοτικό συμβούλιο σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα και τα προγράμματα δράσης του δήμου, το επιχειρησιακό πρόγραμμα και το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου.
- β) Γνωμοδοτεί για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το δημοτικό συμβούλιο ή τον δήμαρχο.
- γ) Εξετάζει τα τοπικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του δήμου και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.

δ) Δύνεται να διατυπώνει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου των κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 79 του Κ.Δ.Κ..

Η διατύπωση γνώμης από τη δημοτική επιτροπή διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της ηλεκτρονικής διαβούλευσης συγκεντρώνονται και συστηματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου και παρουσιάζονται από τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίασή της.

3. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια, μετά από πρόσκληση του προέδρου της, υποχρεωτικά μια φορά το χρόνο, πριν από τη σύνταξη των προσεδίων του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης και τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις (3) μήνες για άλλα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση. Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση και περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, οπότε θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι υφίσταται απαρτία. Η γραμματειακή υποστήριξη της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης γίνεται από τις υπηρεσίες του δήμου και τηρούνται πρακτικά. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνει τη γνώμη της μετά από σχετική συζήτηση. Στην εισήγησή της αναγράφονται όλες οι γνώμες που διατυπώνονται.
4. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να ψηφίζει σχετικό κανονισμό διαβούλευσης, ο οποίος ρυθμίζει όλα τα θέματα τα σχετικά με τις διαδικασίες διαβούλευσης, τη συμμετοχή φορέων και πολιτών σε αυτή, καθώς και την παρουσίαση των πορισμάτων της διαβούλευσης στο αρμόδιο όργανο του δήμου.

Άρθρο 77

Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης

1. Στους δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιλέγεται, κατόπιν προκηρύξεως που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του

δημοτικού συμβουλίου κατά την έναρξη της διαδικασίας επιλογής. Ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός δήμου, περιφέρειας ή βουλευτής. Ως προς το αξίωμα του συμπαραστάτη του δημότη ισχύουν τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα που προβλέπονται στο άρθρο 14 του παρόντος. Η θητεία του συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών.

2. Η διαδικασία για την επιλογή του συμπαραστάτη γίνεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών⁴. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης επιλέγεται με απόφαση η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία. Είναι επιτρεπτή με την ίδια πλειοψηφία και την αυτή διαδικασία η ανάκληση του συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.
3. Ο συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες του δήμου, δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεών του και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερόμενους.
4. Η υποβολή καταγγελίας ή αναφοράς στο συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής, ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, καθώς και του Ελεγκτή Νομιμότητας.
5. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης συντάσσει ετήσια έκθεση. Η ετήσια έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου για τον απολογισμό της δημοτικής αρχής κατά τις διατάξεις του άρθρου 217 του Κ.Δ.Κ., εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της. Ο συμπαραστάτης μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεών της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής του, όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι

4. Το α' εδάφιο της παρ. 2 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011.

ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη υποβάλλονται στον δήμαρχο και κοινοποιούνται στο δημοτικό συμβούλιο και στον γενικό γραμματέα του δήμου. Τόσο η επίσια έκθεση όσο και οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου με φροντίδα των δημοτικών υπηρεσιών.

6. Ο συμπαραστάτης του δήμου και της επιχείρησης λαμβάνει αντιμισθία ισόποση με την αντιμισθία του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Ως προς την καταστατική θέση και τις ευθύνες του συμπαραστάτη και της επιχείρησης ισχύουν οι σχετικές διατάξεις για τους δημοτικούς συμβούλους.

Άρθρο 78 **Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών**

1. Σε κάθε δήμο συγκροτείται και λειτουργεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, συμβούλιο ένταξης μεταναστών ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία. Τα συμβούλια ένταξης μεταναστών αποτελούνται από πέντε (5) έως έντεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Ως μέλη ορίζονται δημοτικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι φορέων μεταναστών, εφόσον η έδρα αυτών ή παραρτήματος βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου, ή εκπρόσωποι που επιλέγονται από την κοινότητα των μεταναστών που κατοικούν μόνιμα στον οικείο δήμο, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει σχετικός κανονισμός, που εκδίδει με απόφασή του το οικείο δημοτικό συμβούλιο, καθώς και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων οι οποίοι αναπτύσσουν εντός της διοικητικής περιφέρειας του οικείου δήμου δράση σχετική με τα προβλήματα των μεταναστών. Με την ίδια απόφαση ορίζεται πρόεδρος στο συμβούλιο ένταξης μεταναστών ένας εκ των δημοτικών συμβούλων μελών του. Στα παραπάνω συμβούλια ορίζονται υποχρεωτικά ως μέλη αλλοδαποί δημοτικοί σύμβουλοι που έχουν τυχόν εκλεγεί. Η συμμετοχή στα ανωτέρω συμβούλια είναι τιμητική και άμισθη.
2. Έργο των συμβουλίων ένταξης μεταναστών είναι η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του οικείου δήμου, ως προς την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιες αρχές ή τη δημοτική αρχή, η υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των

μεταναστών και, εν γένει, την επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες, καθώς και τη διοργάνωση σε συνεργασία με τον οικείο δήμο εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 79 **Πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας**

1. Την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου, της έναρξης της δημοτικής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του μηνός Φεβρουαρίου του τρίτου έτους αυτής, το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας συνέρχεται, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και σε περίπτωση ισοψηφίας εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου και εκλέγει με φανερή ψηφοφορία τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρό του.
2. Αν η θέση του προέδρου ή του αντιπροέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας μείνει κενή λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου, εκλέγεται νέος πρόεδρος ή αντιπρόεδρος εντός μηνός, από την ημερομηνία όπου η θέση έμεινε κενή. Για την εκλογή νέου προέδρου ή αντιπροέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.
3. Στον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας παρέχονται από το δήμο έξοδα κίνησης που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων.

Άρθρο 80 **Πρόεδρος συμβουλίου και εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας**

1. Πρόεδρος του συμβουλίου τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας είναι ο υποψήφιος του πλειοψηφίσαντος συνδυασμού στην τοπική κοινότητα που έχει λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης και σε περίπτωση ισοψηφίας αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση της ανακήρυξης.
2. Αν η θέση του προέδρου του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου τοπικής κοινότητας κενωθεί λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου, τη θέση

του καταλαμβάνει ο επόμενος σε σταυρούς προτίμησης στην τοπική κοινότητα.

3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας είναι μέλος του τοπικού συμβουλίου και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας και ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας μετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη τοπική κοινότητα.
4. Στον πρόεδρο του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας και στον εκπρόσωπο τοπικής κοινότητας παρέχονται από το δήμο έξοδα κίνησης, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων.

Άρθρο 81

Αρμοδιότητες προέδρου και αντιπροέδρου δημοτικής κοινότητας

1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας πέρα από τις αρμοδιότητες εκείνες που προβλέπονται από άλλες διατάξεις, ασκεί και τις εξής αρμοδιότητες:
 - α) Εκπροσωπεί το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας.
 - β) Ασκεί κάθε αρμοδιότητα που του ανατίθεται από τον δήμαρχο. Μεταφέρει και παρουσιάζει στον δήμαρχο και στα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου τα προβλήματα της κοινότητας, συνεργάζεται με τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους και τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες προκειμένου να προετοιμάσει κάθε θέμα που θα συζητηθεί στο συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, παρακολουθεί την προώθηση από το δήμο των θεμάτων που αναφέρονται στις αποφάσεις του συμβουλίου που έχουν σταλεί σε αυτόν. Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, στις οποίες καλείται υποχρεωτικά με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη δημοτική κοινότητα.
 - γ) Εκτελεί τις αποφάσεις του συμβουλίου που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του επόμενου άρθρου.
 - δ) Ένεργει πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συνιστάται κατά τις σχετικές διατάξεις.

2. Στον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας παρέχονται από το δήμο έξοδα κίνησης, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
3. Ο αντιπρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας αναπληρώνει τον πρόεδρο του συμβουλίου σε όλα τα καθήκοντά του, όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται.

Άρθρο 82

Αρμοδιότητες προέδρου τοπικής κοινότητας – εκπροσώπου τοπικής κοινότητας

- Ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας ή ο εκπρόσωπος ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
- α) μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της τοπικής κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία δια του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές,
 - β) μεριμνά για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου για την καλή τήρηση αυτής,
 - γ) λαμβάνει μέτρα για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών επείγοντος χαρακτήρα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις αναθέτει την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης ζημιών μικρής κλίμακας εάν από την καθυστέρηση αποκατάστασης δημιουργείται άμεσος κίνδυνος για την επαρκή υδροδότηση της τοπικής κοινότητας, ενημερώνοντας εγγράφως για το λόγο αυτόν τον αρμόδιο αντιδήμαρχο ή τον πρόεδρο της ΔΕΥΑ,
 - δ) μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών και την καλή λειτουργία του δικτύου δημοτικού φωτισμού και συνεργάζεται γι' αυτό με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου,
 - ε) μεριμνά για την καλή κατάσταση και την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών και συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λειτουργίας των παιδικών χαρών του δήμου,
 - στ) μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία, τη συντήρηση και την ευταξία του κοιμητηρίου της τοπικής κοινότητας, προεγκρίνει την κατασκευή οικογενειακών τάφων και λοιπών ταφικών μνημείων και εκδίδει τις άδειες ταφής, παράτασης ταφής και ανακομιδής οστών,

- ζ) καταγράφει τα μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό που μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και είναι υπεύθυνος της ομάδας πυρασφάλειας της τοπικής κοινότητας. Για την κατάρτιση του σχεδίου πρόληψης πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα του δήμου ενώ κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων αντιμετώπισης πυρκαγιών ή φυσικών καταστροφών τίθεται στη διάθεση των αρμοδίων αρχών,
- η) είναι υπεύθυνος για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια της τοπικής κοινότητας και έχει καθήκον να αναφέρει αμελλήτι στον δήμαρχο ή στον αρμόδιο αντιδήμαρχο ζημιές ή προσβολές των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του δήμου,
- θ) εισηγείται στο τοπικό συμβούλιο θέματα της αρμοδιότητάς του και εκτελεί τις αποφάσεις του τοπικού συμβουλίου,
- ι) ενεργεί πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συνιστάται κατά τις σχετικές διατάξεις.

Άρθρο 83

Αρμοδιότητες συμβουλίου δημοτικής κοινότητας

1. Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες στα όρια της δημοτικής κοινότητας:
 - α) αποφασίζει για την προέγκριση ίδρυσης ή εγκατάστασης καταστημάτων, επιχειρήσεων και λοιπών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία,
 - β) αποφασίζει για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας μουσικής,
 - γ) προτείνει τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών, τις θέσεις όπου επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία εμποροπανηγύρεων, χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά οι υπαίθριες εμπορικές δραστηριότητες. Οι αποφάσεις του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας για τις περιπτώσεις αυτές, λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και αποστέλλονται στην επιτροπή ποιότητας ζωής, προκειμένου να διαμορφώσει την εισήγησή της προς το δημοτικό συμβούλιο για την έκδοση των προβλεπόμενων σχετικών τοπικών κανονιστικών αποφάσεων.
2. Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας εκφράζει γνώμες και διατυπώνει προτάσεις είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν παραπομπής, από τα αρμόδια όργανα του δήμου, σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

- α) τις υπηρεσιακές μονάδες του δήμου για τις οποίες συντρέχουν δυνατότητες λειτουργίας τους στη δημοτική κοινότητα με κριτήριο ότι θα συμβάλλουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και στην ανάπτυξη της περιοχής,
- β) την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου που βρίσκονται στην περιοχική της δημοτικής κοινότητας,
- γ) την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής,
- δ) τη συντήρηση των δημοτικών οδών, τη συντήρηση, καθαριότητα και λειτουργία των πλατειών, δημοτικών αλσών, κήπων, υπαίθριων χώρων αναψυχής και γενικά όλων των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων της περιοχής της δημοτικής κοινότητας,
- ε) την κυκλοφορία και τη συγκοινωνία της περιοχής της δημοτικής κοινότητας,
- στ) την εκτέλεση νέων έργων, τη συντήρηση και λειτουργία των έργων που έχουν εκτελεστεί,
- ζ) την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της αισθητικής περιοχών, καθώς και για την καθαριότητα αυτών,
- η) την προστασία της δημόσιας υγείας και την προστασία των κατοίκων από την πχορύπανση,
- θ) την περισυλλογή και εν γένει τη μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα,
- ι) τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και γενικότερα την ανάπτυξη της περιοχής της δημοτικής κοινότητας σε πολιτιστικά, πνευματικά, κοινωνικά θέματα,
 - ια) τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και γενικά τη φροντίδα ώστε η λειτουργία και ανάπτυξη της περιοχής της δημοτικής κοινότητας να αποβλέπει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της,
 - ιβ) την εύρυθμη λειτουργία των δημοτικών ιδρυμάτων, δημοτικών νομικών προσώπων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δημοτικών επιχειρήσεων και γενικότερα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην περιφέρεια της δημοτικής κοινότητας,
 - ιγ) την τροποποίηση των ορίων της δημοτικής κοινότητας,
 - ιδ) την εξέταση γενικών ή ειδικών προβλημάτων που αφορούν τους κατοίκους και την περιφέρεια της δημοτικής κοινότητας ιδίως αστέγων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της περιοχής της,

ιε) την αξιοποίηση των τοπικών πόρων της περιοχής της δημοτικής κοινότητας.

3. Προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της τοπικής κοινότητας.
4. Ο πρόεδρος και τα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων ασκούν και τις αρμοδιότητες του προέδρου και των συμβουλίων των τοπικών κοινοτήτων που προβλέπονται στα άρθρα 82 και 84 του παρόντος.
5. Οι αποφάσεις των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων δημοσιεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου.
Ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από τη συνεδρίαση διαβιβάζει στο δήμαρχο απόσπασμα των πρακτικών του συμβουλίου, το οποίο περιλαμβάνει κάθε απόφαση του συμβουλίου χωριστά, μαζί με αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης.
Οι σχετικές διατάξεις για τα κωλύματα συμμετοχής στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου εφαρμόζονται και στα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων.
6. Οι αποφάσεις των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων είναι εκτελεστές από τη δημοσίευσή τους, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1.
7. Οι πράξεις των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προσβάλλονται με ειδική διοικητική προσφυγή ενώπιον του Ελεγκτή Νομιμότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 227 του παρόντος.
8. Ο δήμαρχος, με απόφασή του, που δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα και στην ιστοσελίδα του δήμου μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στους προέδρους των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων.
9. Το δημοτικό συμβούλιο με απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να μεταβιβάζει συγκεκριμένες αρμοδιότητές του στα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα, και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται μέσα στα όρια της δημοτικής κοινότητας.

Άρθρο 84

Αρμοδιότητες συμβουλίου τοπικής κοινότητας

Το συμβούλιο στα όρια της τοπικής κοινότητας ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Διατυπώνει γνώμη στο δημοτικό συμβούλιο για:
 - α) τον ορισμό των υπηρεσιακών μονάδων του δήμου που υπάρχει ανάγκη να λειτουργήσουν στην περιφέρειά του,
 - β) την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου, που βρίσκονται στην τοπική κοινότητα,
 - γ) την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής,
 - δ) τον τρόπο διάθεσης των βοσκήσιμων εκτάσεων που βρίσκονται στην περιφέρεια της τοπικής κοινότητας,
 - ε) την εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία δημοτικών δασικών εκτάσεων, που βρίσκονται στην περιφέρεια της τοπικής κοινότητας,
 - στ) για την εκποίηση, εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση χρήσης, ανταλλαγή και δωρεά, περιουσιακών στοιχείων του δήμου που βρίσκονται στα όρια της τοπικής κοινότητας.
2. Προτείνει στην επιτροπή ποιότητας ζωής:
 - α) τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών και τις θέσεις που επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία των εμποροπανηγύρεων, των χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιφέρειά του,
 - β) τους χώρους στάθμευσης οχημάτων.
3. Με αιτιολογημένη απόφασή του, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο, όταν ληφθεί από αυτό σχετική απόφαση, για τη χορήγηση χρηματικών βοηθημάτων και ειδών διαβίωσης ή περίθαλψης σε οικονομικά αδύνατους κατοίκους και πολύτεκνους, καθώς και τη μείωση δημοτικών φόρων ή τελών ή απαλλαγή από αυτούς για τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις πρόσωπα, καθώς και τα πρόσωπα που χρήζουν «βοήθειας στο σπίτι» και «διοικητικής βοήθειας».
4. Η αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς, η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά για τοπική κοινότητα, γίνεται από την οικονομική επιτροπή μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου συμβουλίου.
5. Προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της τοπικής κοινότητας.

6. Το δημοτικό συμβούλιο στην αρχή κάθε δημοτικής περιόδου, με απόφασή του, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να αναθέτει στα συμβούλια τοπικών κοινοτήτων την άσκηση και άλλων αρμοδιοτήτων, εκτός από:
- i. την έκδοση κανονιστικών πράξεων,
 - ii. την επιβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων,
 - iii. τη σύναψη δανείων,
 - iv. τη σύσταση και λειτουργία δημοτικών ιδρυμάτων και λοιπών δημοτικών νομικών προσώπων, καθώς και για την εκλογή των μελών των συλλογικών οργάνων που τα διοικούν και
 - v. τις αποφάσεις που κατά ειδικές διατάξεις λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία των μελών του δημοτικού συμβουλίου.
- Η απόφαση αυτή αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον εφημερίδα του νομού.
7. Αν για οποιονδήποτε λόγο το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας δεν ασκεί τις παραπάνω αρμοδιότητες, τότε τις ασκεί ο δήμος με τα αρμόδια όργανά του. Σχετική διαπιστωτική πράξη εκδίδει το δημοτικό συμβούλιο, μετά από σχετική εισήγηση του κατά τόπο αρμόδιου αντιδημάρχου.
8. Στις τοπικές κοινότητες στις οποίες εκλέγεται τοπικός εκπρόσωπος αυτός ασκεί και τις αρμοδιότητες του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας.
9. Με απόφαση του δημάρχου μετά από εισήγηση της εκτελεστικής επιτροπής ορίζονται υπάλληλοι του δήμου για τη γραμματειακή εξυπηρέτηση των συμβουλίων των τοπικών κοινοτήτων, του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας, τη στελέχωση των υπηρεσιών του δήμου που εδρεύουν σε τοπικές κοινότητες, καθώς και για την παροχή «διοικητικής βοήθειας» των κατοίκων και διατίθενται κατάλληλοι χώροι και εξοπλισμός για τις ανάγκες της τοπικής κοινότητας.
10. Ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας διαβιβάζει, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη συνεδρίαση, στον δήμαρχο, απόσπασμα των πρακτικών του συμβουλίου, το οποίο περιλαμβάνει κάθε απόφαση του συμβουλίου χωριστά, μαζί με αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης.

Άρθρο 85

Συνέλευση κατοίκων τοπικής κοινότητας

Στις τοπικές κοινότητες, με ευθύνη του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας ή του προέδρου του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας σε συνεργασία με

τον αρμόδιο αντιδήμαρχο, καλούνται οι κάτοικοι και οι φορείς της τοπικής κοινότητας, τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος σε συνέλευση, και προτείνουν στα αρμόδια όργανα του δήμου, ανάλογα με το χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της τοπικής κοινότητας και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει ο δήμος ιδίως ως προς:

- α) την παροχή κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής τους,
- β) τη λήψη μέτρων για την προστασία των ηλικιωμένων και των παιδιών στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου,
- γ) τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν στην τοπική κοινότητα,
- δ) την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή της τοπικής κοινότητας,
- ε) την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και
- στ) κάθε άλλο θέμα που αφορά την τοπική κοινότητα.

Για την ανωτέρω διαδικασία τηρούνται πρακτικά από υπάλληλο του δήμου ενώ οι αποφάσεις για τα ανωτέρω θέματα λαμβάνονται από τους παρόντες με σχετική πλειοψηφία.

Άρθρο 86

Προϋπολογισμός της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας Συμμετοχή του συμβουλίου στην κατάρτιση του επιχειρησιακού και τεχνικού προγράμματος του δήμου

1. Κάθε έτος το δημοτικό συμβούλιο με απόφασή του καθορίζει το ανώτατο ύψος του προϋπολογισμού εξόδων του επόμενου έτους της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται στο συμβούλιό της έως το τέλος Ιουνίου.
2. Το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας καταρτίζει σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων της κοινότητας για το επόμενο οικονομικό έτος. Ο προϋπολογισμός δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό που καθορίστηκε σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Το σχέδιο συνοδεύεται από αιτιολογική έκθεση, η οποία περιέχει αιτιολόγηση κάθε εγγραφής και αποστέλλεται έγκαιρα στην οικονομική επιτροπή έως το τέλος Αυγούστου.
3. Η οικονομική επιτροπή εξετάζει:
 - ι) αν οι συνολικές δαπάνες που αναγράφονται στο σχέδιο του προϋπολογι-

σμού εξόδων της κοινότητας υπερβαίνουν το ανώτατο ποσό που έχει καθοριστεί από το δημοτικό συμβούλιο για κάθε δημοτική ή τοπική κοινότητα,

- ii) αν οι δαπάνες αφορούν τις αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβαστεί από το δημοτικό συμβούλιο στο συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας και
- iii) αν οι δαπάνες είναι νόμιμες.

Η οικονομική επιτροπή διαγράφει κάθε δαπάνη που δεν συγκεντρώνει τις πιο πάνω υπο στοιχεία ii) και iii) προϋποθέσεις και, σε περίπτωση υπέρβασης του πιο πάνω ανώτατου ποσού, περικόπτει τα επί μέρους κονδύλια. Το σχέδιο προϋπολογισμού εξόδων των δημοτικών κοινοτήτων, όπως τελικά διαμορφώνεται από την οικονομική επιτροπή, εντάσσεται στο σχέδιο προϋπολογισμού του δήμου. Στον προϋπολογισμό του δήμου περιλαμβάνονται ιδιαίτερα κεφάλαια για κάθε τοπική και δημοτική κοινότητα. Το πιο πάνω σχέδιο προϋπολογισμού εξόδων τοπικής και δημοτικής κοινότητας, αν δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή, καταρτίζεται από αυτήν.

- 4. Το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας με απόφαση που λαμβάνεται ένα μήνα τουλάχιστον πριν την κατάρτιση του επιχειρησιακού και τεχνικού προγράμματος του δήμου, εισηγείται στην εκτελεστική επιτροπή με σειρά προτεραιότητας, ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της περιφέρειάς του και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να περιλαμβάνει το επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου και τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν.
- 5. Στη συνεδρίαση του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας για τη λήψη των αποφάσεων της προηγούμενης παραγράφου, καλούνται οι κοινωνικοί φορείς της περιφέρειάς της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας, προκειμένου να υποβάλλουν τις προτάσεις τους. Εάν το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας δεν υποβάλλει εισήγηση εμπρόθεσμα στην εκτελεστική επιτροπή, το σχέδιο του επιχειρησιακού και τεχνικού προγράμματος του δήμου καταρτίζεται χωρίς αυτήν.

Άρθρο 87

Διαδικασία υλοποίησης αποφάσεων συμβουλίου δημοτικής και τοπικής κοινότητας

- 1. Οι αποφάσεις του συμβουλίου με τις οποίες διατυπώνονται οι προτάσεις για τα θέματα της αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των

άρθρων 83 και 84 του παρόντος, διαβιβάζονται στον δήμαρχο μέσα σε προθεσμία οκτώ (8) ημερών από τη συνεδρίαση. Ο δήμαρχος φροντίζει να τεθούν αμέσως υπόψη των αρμόδιων οργάνων του δήμου τα οποία οφείλουν να τις μελετήσουν και να ενημερώσουν σχετικά για κάθε θέμα το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας μέσα σε ένα (1) μήνα.

2. Τα αρμόδια όργανα μπορούν:

- α) να επιστρέψουν την απόφαση του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας με παρατηρήσεις για επανεξέταση τυχόν του θέματος,
- β) να την παραπέμψουν στο δημοτικό συμβούλιο,
- γ) να τη διαβιβάσουν στις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου για να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες.

Σε κάθε περίπτωση τα αρμόδια όργανα του δήμου οφείλουν να ενημερώνουν τον πρόεδρο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας για τα μέτρα που παίρνονται για την προώθηση των θεμάτων που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας.

3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου, της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας στον οποίο κοινοποιούνται όλες οι ενέργειες, πράξεις και παρατηρήσεις των οργάνων και υπηρεσιών του δήμου που αναφέρονται στις αποφάσεις γενικά του συμβουλίου της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας, υποχρεούται να ενημερώνει αμέσως το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας.
4. Στα συμβούλια των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων αποστέλλεται αντίγραφο της ημερήσιας διάταξης του δημοτικού συμβουλίου και των αποφάσεων αυτού και των άλλων συλλογικών οργάνων του δήμου.

Άρθρο 88

Σύγκληση του συμβουλίου τοπικής και δημοτικής κοινότητας

1. Το συμβούλιο της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του υποχρεωτικά τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα, καθώς και όταν το απαιτούν οι υποθέσεις της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας.
2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση ή ηλεκτρονικά, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στο γραφείο της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας, και επιδίδεται στους συμβούλους τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση.

3. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.
4. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο, όποτε το ζητήσει, με γραπτή αίτηση, το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον των κατοίκων της τοπικής κοινότητας. Στην αίτηση αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Εάν ο πρόεδρος δεν συγκαλέσει το συμβούλιο το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή της αίτησης, το συμβούλιο συνέρχεται με πρόσκληση του αμέσως επόμενου πλειοψηφίσαντος συμβούλου.
5. Αν ο πρόεδρος της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας παραλείπει αδικαιολόγητα επί δύο (2) συνεχείς μήνες ή δύο (2) συνεχείς φορές κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων να συγκαλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής να τιμωρηθεί με την ποινή της έκπτωσης από το αξίωμα κατά την προβλεπόμενη πειθαρχική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 234 του παρόντος.

Άρθρο 89

Τόπος συνεδρίασης, απαρτία και λήψη αποφάσεων του συμβουλίου της τοπικής και δημοτικής κοινότητας

1. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου της τοπικής και δημοτικής κοινότητας είναι δημόσιες και γίνονται στο γραφείο αυτής υπό την προεδρία του προέδρου του συμβουλίου.
2. Το συμβούλιο έχει απαρτία όταν είναι παρόντα τα δύο τρίτα (2/3) των μελών του.
3. Το συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που ορίζει διαφορετικά.
4. Αν κάποιο μέλος του συμβουλίου αρνηθεί την ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και η ψήφος του λογίζεται ως αρνητική.
5. Τα μέλη του συμβουλίου της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, και αν ακόμη αποχωρήσουν, λογίζονται, ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης. Ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται όχι μόνο για τη συζήτηση κάθε συγκεκριμένου θέματος αλλά και για ολόκληρη συνεδρίαση. Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης επί κάθε συγκεκριμένου

θέματος η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.

6. Οι διατάξεις που αναφέρονται στο κώλυμα συμμετοχής δημοτικού συμβούλου στη συνεδρίαση του συμβουλίου εφαρμόζονται και για τους συμβούλους της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας.

Άρθρο 90

Υποχρεώσεις συμβούλων τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων

1. Οι σύμβουλοι της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας έχουν υποχρέωση να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του συμβουλίου και όλων των επιτροπών στις οποίες τους έχει εκλέξει το συμβούλιο, καθώς και να εκτελούν τα λοιπά καθήκοντά τους, όπως προβλέπει ο νόμος.
Έχουν, επίσης, υποχρέωση, μέσα στο πλαίσιο των καθηκόντων τους, να εκτελούν με επιμέλεια κάθε εργασία που τους αναθέτει νόμιμα το συμβούλιο.
2. Ο σύμβουλος της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας εκφράζει τη γνώμη του και ψηφίζει κατά συνείδηση, αποβλέποντας πάντοτε στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος του συνόλου των κατοίκων της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας.
3. Οι σύμβουλοι των τοπικών ή δημοτικών κοινοτήτων έχουν τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των δημοτικών συμβούλων. Η παραβίαση των σχετικών διατάξεων επιφέρει τις αντίστοιχες συνέπειες.

Άρθρο 91

Γραφείο τοπικής ή δημοτικής κοινότητας

Κάθε τοπική ή δημοτική κοινότητα διαθέτει τοπικό ή δημοτικό γραφείο. Το δημοτικό συμβούλιο καθορίζει ποιες υπηρεσιακές μονάδες μπορούν να λειτουργήσουν στις τοπικές ή δημοτικές κοινότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ

Άρθρο 92 Αντιμισθία αιρετών

1. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων, λαμβάνουν αντιμισθία η οποία καταβάλλεται από το δήμο.
2. Η αντιμισθία των δημάρχων σε δήμους με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων είναι ισόποση με το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, των δημάρχων των δήμων με πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες (20.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους είναι ισόποση με το ογδόντα τοις εκατό (80%) των ανωτέρω αποδοχών και των δημάρχων των δήμων με πληθυσμό κάτω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων είναι ισόποση με το εξήντα τοις εκατό (60%) των ανωτέρω αποδοχών.
3. Οι αντιδήμαρχοι λαμβάνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) της αντιμισθίας που αναλογεί στο δήμαρχο, ενώ οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν το σαράντα τοις εκατό (40%) αυτής.
4. Η αντιμισθία που δικαιούνται τα αιρετά όργανα των δήμων, τα οποία χαρακτηρίζονται ως Άτομα με Αναπηρίες, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, προσαυξάνεται κατά είκοσι τοις εκατό (20%).
5. Αν η αντιμισθία δημάρχων, αντιδημάρχων και προέδρων δημοτικών συμβουλίων της παραγράφου 1 του άρθρου 93 είναι μικρότερη των, πάσης φύσεως, αποδοχών της θέσης τους, η αντιμισθία προσαυξάνεται κατά το ποσό της διαφοράς ως εξής:
 - α) του δημάρχου μέχρι το ύψος των αποδοχών του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, και
 - β) του αντιδημάρχου και προέδρου δημοτικού συμβουλίου μέχρι το ύψος της αντιμισθίας του οικείου δημάρχου, χωρίς να υπολογίζεται η προσαύξηση που τυχόν λαμβάνει ο δήμαρχος¹.
6. Αν οι δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων έχουν τεθεί σε αργία, την αντιμισθία τους λαμβάνουν οι αναπληρωτές τους. Αν ο αναπληρωτής είναι αντιδήμαρχος λαμβάνει αντιμισθία από ένα μόνο αξίωμα.

1. Η παρ. 5 αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4018/2011.

7. Δήμαρχοι που απουσιάζουν δικαιολογημένα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, λαμβάνουν το ήμισυ (1/2) της αντιμισθίας. Το υπόλοιπο ήμισυ (1/2) καταβάλλεται στον αντίστοιχο αναπληρωτή. Αν απουσιάζει αντιδήμαρχος για το ίδιο χρονικό διάστημα, λαμβάνει το ήμισυ (1/2) της αντιμισθίας που δικαιούται.
8. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι, καθώς και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και οι σύμβουλοι που έχουν περισσότερα από ένα αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, λαμβάνουν τις απολαβές μόνο από ένα αξίωμα. Οι ανωτέρω επιλέγουν τις απολαβές που λαμβάνουν από κάθε αξίωμα με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλεται και στους δύο φορείς.

Άρθρο 93

Ειδική άδεια κατά τη διάρκεια της θητείας των αιρετών του δήμου που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα

1. Στους δημάρχους, αντιδημάρχους και προέδρους δημοτικών συμβουλίων όλων των δήμων² με πληθυσμό άνω των πέντε χιλιάδων κατοίκων, καθώς και στους προέδρους συνδέσμων, των οποίων ο πληθυσμός των μελών του συνολικά είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων που είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ή υπάλληλοι κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και σε εκείνους που είναι υπάλληλοι λοιπών Ν.Π.Ι.Δ. χορηγείται άδεια άνευ αποδοχών για όλο το διάστημα της θητείας τους. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται και στον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης.
2. Την ειδική άδεια του παρόντος άρθρου λαμβάνουν υποχρεωτικά τα ανωτέρω πρόσωπα ανεξαρτήτως υποβολής σχετικής αίτησης, εκτός των δημάρχων και αντιδημάρχων, οι οποίοι είναι γιατροί του Ε.Σ.Υ. σε δήμους κάτω των πέντε χιλιάδων κατοίκων, καθώς και των προέδρων δημοτικών συμβουλίων όλων των δήμων και των προέδρων συνδέσμων³. Το χρονικό διάστημα χρήσης της θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για

2. Η προσθ. των λέξεων «με πληθυσμό άνω των πέντε χιλιάδων κατοίκων» έγινε με την παρ. 4 του άρθ. 58 του ν. 3918/2011 (ΦΕΚ 31 Α), η οποία ωστόσο καταργήθηκε με το άρθρο 60 παρ. 4γ του ν. 3966/2011 (ΦΕΚ 118 Α).

3. Το α^ο εδάφιο της παρ. 2 τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011.

- όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν. Τα ανωτέρω πρόσωπα στην περίπτωση που δεν λάβουν την ειδική άδεια κατά τα ανωτέρω, επιλέγουν είτε την αντιμισθία είτε το μισθό της θέσης τους, εκτός των δημάρχων σε δήμους κάτω των πέντε χιλιάδων (5.000) κατοίκων που είναι γιατροί του Ε.Σ.Υ. και ασκούν το ιατρικό επάγγελμα σε δυσπρόσιτα ιατρεία, όπως ορίζονται από το ν. 3868/2010⁴.
3. Οι εισφορές επί των αποδοχών της θέσης των αιρετών της παραγράφου 1 που αντιστοιχούν στον ασφαλισμένο αιρετό, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου, ενώ οι τυχόν εισφορές που αντιστοιχούν στον εργοδότη βαρύνουν τον προϋπολογισμό του φορέα από τον οποίο προέρχεται. Για τους υπαλλήλους των λοιπών Ν.Π.Ι.Δ. το σύνολο των εισφορών τους βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου.
 4. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται, η διαδικασία καταβολής των εισφορών, επί των αποδοχών της οργανικής θέσης, στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς.
 5. Στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων που έχουν την ιδιότητα της παραγράφου 1 του παρόντος χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης ειδική άδεια εξήντα (60) ημερών κατ' έτος επιπλέον της κανονικής και με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι δεν είναι δήμαρχοι ή αντιδήμαρχοι ή πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων. Με τις ίδιες προϋποθέσεις χορηγείται ειδική άδεια μέχρι τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες, κατ' έτος, επιπλέον της κανονικής τους άδειας, στους προέδρους των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, καθώς και στους προέδρους των Συνδέσμων Δήμων. Ειδική άδεια εξήντα (60) ημερών λαμβάνουν, επίσης, και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων και τριάντα (30) ημερών οι πρόεδροι ή οι εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων. Η ειδική άδεια των εξήντα (60) και τριάντα (30) ημερών μπορεί να χορηγείται και τμηματικά σε εργάσιμες ημέρες και ώρες μετά από σχετική αίτηση του αιρετού. Η άδεια αυτή χορηγείται υποχρεωτικά από την υπηρεσία του αιρετού και το χρονικό διάστημα χρήσης της θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν.

4. Το εδάφιο αυτό τροποποιήθηκε αρχικά με την παρ. 1 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011 και εν συνεχεία με την παρ. 20 του άρθρου 66 του ν. 3984/2011 (ΦΕΚ 150 Α).

Δημοτικοί σύμβουλοι δήμων που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα και υπηρετούν ή κατοικούν σε δημοτικές κοινότητες που εκτείνονται στην περιφέρεια ενός νησιού δικαιούνται να απουσιάζουν από την εργασία τους για δύο (2) ημέρες, περιλαμβανομένης της ημέρας συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις αυτού⁵.

6. Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για όσους είναι ιατροί του Ε.Σ.Υ., μέλη Δ.Ε.Π Πανεπιστημίων και Ε.Π.Τ.Ε.Ι. περιλαμβανομένων και του ειδικού και επιστημονικού προσωπικού, καθώς και για αναπληρωτές καθηγητές μέσης εκπαίδευσης και δικηγόρους με σχέση έμμισθης εντολής.
7. Δημόσιοι υπάλληλοι και υπάλληλοι των φορέων του δημόσιου τομέα με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, εκλεγόμενοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, καθώς και πρόεδροι δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων, διαρκούσης της θητείας τους, δεν μετατίθενται ούτε αποσπώνται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου στον οποίο έχουν εκλεγεί. Οι υπάλληλοι αυτοί, εφόσον υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλου δήμου μετά από αίτησή τους μετατίθενται ή αποσπώνται εκεί όπου έχουν εκλεγεί. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει αντίστοιχη υπηρεσία ή θέση, μετατίθενται ή αποσπώνται στην πλησιέστερη υπηρεσία προς το δήμο όπου εξελέγησαν.

5. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 του παρόντος άρθρου προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4018/2011.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Άρθρο 94 Πρόσθετες αρμοδιότητες δήμων^{1,2,3}

1. Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και υπό τον τομέα β΄ («Περιβάλλον») προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:
 - «11. Η έκδοση οικοδομικών αδειών, ο προέλεγχος για την έκδοσή τους, ο έλεγχος μελετών για οικοδομικές άδειες, συναφούς χαρακτήρα πολεοδομικές αρμοδιότητες, καθώς και ο έλεγχος και η επιβολή προστίμων για την κατασκευή αυθαιρέτων κτισμάτων, κατά την κείμενη νομοθεσία, υπό την επιφύλαξη της περίπτωσης 45 του άρθρου 280 του παρόντος.
 12. Ο έλεγχος των αρχιτεκτονικών, των στατικών, των υδραυλικών και των ηλεκτρομηχανολογικών μελετών, της μελέτης θερμομόνωσης, της μελέτης παθητικής πυροπροστασίας και των σχετικών φορολογικών στοιχείων για την έκδοση ή αναθεώρηση οικοδομικών αδει-

1. Με την παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3889/2010, ΦΕΚ-182 Α/14-10-10, ορίζεται ότι: “α. Εκκρεμείς κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄) διαδικασίες ανάθεσης και εκπόνησης μελετών έγκρισης ή αναθεώρησης Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) ή Σχεδίων Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ), επιτρέπεται να συνεχίζονται και εγκρίνονται με τις διατάξεις του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α΄) στα όρια των εδαφικών περιφερειών των δήμων για τους οποίους είχαν προκηρυχθεί οι σχετικές μελέτες, υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική απόφαση ανάθεσης της εκπόνησής τους θα εκδοθεί μέχρι 31.12.2010.
β. Επιτρέπεται για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος ή για λόγους άρτιας χωρικής, πολεοδομικής οργάνωσης και κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης των νέων δήμων, ήδη εγκεκριμένα ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ σε εδαφικά τμήματα του νέου Δήμου που συγκροτήθηκε με το ν. 3852/2010 να τροποποιούνται ή αναθεωρούνται κατά τις κείμενες διατάξεις χωρίς να ισχύει στην περίπτωση αυτή ο χρονικός περιορισμός της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του ν. 2508/1997”.
2. Βλ. άρθρο 204 του παρόντος για μεταφορά αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων στους δήμους των περιφερειών Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίου, πλέον των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 94.
3. Βλ. άρθρο 284 παρ. 2 του παρόντος για αυτοδίκαιη παράταση συμβάσεων που λήγουν προ της 31.12.2010 και αφορούν μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι αρμοδιότητες των οποίων περιέρχονται από 1.1.2011 στους Δήμους σύμφωνα με το άρθρο 94 του παρόντος, εφόσον δεν προβλέπουν δυνατότητα παράτασης, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του π.δ. 242/1996.

- ών βιομηχανικών κτιρίων, κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 έως και 3 του άρθρου 5 του π.δ. 78/2006 (ΦΕΚ 80 Α΄).
13. Ο έλεγχος εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος πριν την έγκριση των πινακίδων εφαρμογής.
 14. Η σύνταξη διαγραμμάτων εφαρμογής και διαγραμμάτων διαμορφωμένης κατάστασης.
 15. Ο έλεγχος τοπογραφικών διαγραμμάτων που προορίζονται για σύνταξη πράξεων τακτοποιήσεως και αναλογισμού ή πράξεων εφαρμογής.
 16. Επίβλεψη τοπογραφικών μελετών και μελετών Πράξεων Εφαρμογής Σ.Π..
 17. Η σύνταξη Πράξεων Εφαρμογής. Το άρθρο 12 του ν. 1337/1983 (Συνολική Π.Ε., Μεμονωμένη Π.Ε., Διορθωτική Π.Ε.), συμπεριλαμβανομένων και όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών⁴.
 18. Η παρακολούθηση του Προγράμματος Καθαρές Ακτές – Καθαρές Θάλασσες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
 19. Η έκδοση απόφασης για τον καθορισμό μεμονωμένων κτιρίων ή των περιοχών, εντός των οποίων οι όψεις των κτιρίων πρέπει να αποπερατώνονται μέσα σε έξι (6) έτη από την έκδοση της οικοδομικής άδειας ή της ανωτέρω απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 6 του ν. 1577/1985 (ΦΕΚ 210 Α΄).
 20. Η προκαταρκτική πρόταση ανάπλασης ορισμένης περιοχής, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 9 και 10 του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α΄).
 21. Η γνωμοδότηση για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης κατασκευής κτιρίων που προορίζονται για γεω-κτηνοτροφικές, γεωπηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγαστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό.
 22. Η εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων και συναφών εκτελεστών πράξεων, που δεν έχουν γενικότερο χαρακτήρα.
 23. Ο έλεγχος εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος, κατ' άρθρο 115 Κ.Β.Π.Ν..

4. Το στοιχείο 17 αντικαταστάθηκε με την παρ. 10α του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

24. Η εφαρμογή εγκεκριμένων σχεδίων επί του εδάφους, κατά την πρόβλεψη της παρ. 1 του άρθρου 155 Κ.Β.Π.Ν..
25. Η διαχείριση στερεών αποβλήτων, σε επίπεδο προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας, ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης, διάθεσης, λειτουργίας σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευής μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης, καθώς και αποκατάστασης υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.). Η διαχείριση πραγματοποιείται, σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό, που καταρτίζεται από την Περιφέρεια κατά την ειδικότερη ρύθμιση του άρθρου 186 παρ. ΣΤ' αριθμ. 29 του παρόντος νόμου.
26. Η μέριμνα, σύμφωνα με τις ισχύουσες πυροσβεστικές διατάξεις, για την τήρηση των υποχρεώσεων καθαρισμού, από τους ιδιοκτήτες, νομείς, και επικαρπωτές, των οικοπεδικών και λοιπών ακάλυπτων χώρων, που βρίσκονται εντός πόλεων, κωμοπόλεων και οικισμών και σε απόσταση μέχρι 100 μέτρων από τα όριά τους, καθώς και η υποχρέωση αυτεπάγγελτου καθαρισμού από τους δήμους, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των υπόχρεων. Σε βάρος εκείνων που δεν συμμορφώνονται επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα (50) λεπτών, ανά τετραγωνικό μέτρο του οικείου χώρου, το οποίο και αποτελεί έσοδο του οικείου δήμου, βεβαιούται εις βάρος τους η ισόποση σχετική δαπάνη του δήμου προς καθαρισμό και υποβάλλεται μήνυση για το αδίκημα του άρθρου 433 του Ποινικού Κώδικα.
27. Η διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ποιότητα των καλύβων οπλισμού σκυροδέματος.
28. Η διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ποιότητα των προϊόντων τσιμέντου.
29. Η χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας στεγνοκαθαριστηρίων, πλυντηρίων ρούχων, σιδηρωτηρίων ρούχων και ταπτοκαθαριστηρίων.»
30. Η σύνταξη των πράξεων αναλογισμού αποζημίωσης, τακτοποίησης, προσκύρωσης κατά τις διατάξεις του ν.δ. 17.7.1923 συμπεριλαμβανομένων και όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών.
31. Η επιμέλεια μεταγραφής ή καταχώρισης των Πράξεων Εφαρμογής του άρθρου 12 του ν. 1337/1983 σε Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολόγιο.

32. Η σύσταση επιτροπής του άρθρου 1 του π.δ. 5/1986 (Α΄ 2) για τον προσδιορισμό της αξίας ακινήτων για την εισφορά σε χρήμα⁵.
2. Στο άρθρο 75 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, υπό τον τομέα γ΄ («Ποιότητα Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων»), προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:
- «15. Η μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης του οδικού δικτύου αρμοδιότητας δήμου.
16. Η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και η μελέτη, εκτέλεση και επίβλεψη των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμού του οδικού δικτύου του δήμου.
17. Ο καθορισμός των αστικών γραμμών λεωφορείων, της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος των αντίστοιχων γραμμών, καθώς και ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών αστικών και υπεραστικών γραμμών.
18. Ο καθορισμός κομίστρων αστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου.
19. Η ρύθμιση κάθε θέματος, το οποίο αφορά στην εγκατάσταση, λειτουργία και στη συντήρηση ανεγκυστήρων, καθώς και η χορήγηση των σχετικών τεχνικών επαγγελματικών αδειών, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 4 του π.δ. 78/2006 (ΦΕΚ 80 Α΄) και των σχετικών Κ.Υ.Α..
20. Η χορήγηση έγκρισης δομικής κατασκευής κεραίας σταθμού στην ξηρά, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 2801/2000 (ΦΕΚ 46 Α΄) και το άρθρο 24 Α΄ παρ. 5 εδάφιο ε΄ του ν. 2072/1992 (ΦΕΚ 129 Α΄), όπως ισχύει, καθώς και η επιβολή κυρώσεων στους παραβάτες⁶.
21. Η χορήγηση άδειας εγκατάστασης και άδειας λειτουργίας φωτοβόλων, σωλήνων, φωτεινών επιγραφών και ηλεκτροκίνητων ανυψωτικών μηχανημάτων, καθώς και ο έλεγχος της λειτουργίας αυτών.
22. Η σύσταση επιτροπής φιλικού διακανονισμού για την εξώδικη επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών, η τήρηση αρχείων των πορισμάτων της οικείας επιτροπής καθώς και η τήρηση μητρώου καταναλωτών.

5. Οι περιπτώσεις 30-32 προστέθηκαν με την παρ. 10β του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

6. Αντικ. της αρμοδιότητας αυτής με την παρ. 10ζ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

23. Ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγαστρων αναμονής επιβατών των αστικών και υπεραστικών γραμμών.
24. Η απαγόρευση της δημιουργίας θέσεων στάθμευσης σε συγκεκριμένους χώρους.
25. Η παραλαβή των αποσυρόμενων δικύκλων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, όπου δεν υπάρχουν υποκαταστήματα του Ο.Δ.Δ.Υ..
26. Ο καθορισμός του εξωτερικού χρωματισμού των ΤΑΞΙ.
27. Η ανάκληση άδειας κυκλοφορίας αστικού λεωφορείου, από τον κύκλο εργασίας, εντός του ιδίου ημερολογιακού έτους κατ' άρθρο 31 του ν. 2963/2001.
28. Η περισυλλογή αδέσποτων σκύλων, καθώς και η ίδρυση ή βελτίωση εγκαταστάσεων καταφυγίων αδέσποτων σκύλων.
29. Ο καθορισμός των ωρών έναρξης και λήξης της εργασίας των ναυτεργατών και των αρτεργατών.
30. Η χορήγηση βιβλιαρίων υγείας στους εκδοροσφαγείς.
31. Η χορήγηση των αδειών παραγωγών και η θεώρησή τους από τον οικείο δήμο, όπου ο παραγωγός κατοικεί. Η αρμοδιότητα αυτή δεν αφορά την έκδοση αδειών στους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης.
32. Η συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και η διενέργεια ελέγχων ή άλλων πράξεων, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους.
33. Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος τεχνιτών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.
34. Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα επιβατών και εμπορευμάτων.
35. Η χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εκγυμναστών, καθώς και ίδρυσης και λειτουργίας σχολών υποψηφίων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών.
36. Η έκδοση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας συνεργείων επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων και λοιπών συναφών εγκαταστάσεων, καθώς και η διενέργεια επιθεωρήσεων και ηλεκτρολογικών ελέγχων.
37. Η χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για διάθεση Κάρτας Ελέγχου Καυσαερίων (Κ.Ε.Κ.), καθώς και η παρακολούθηση και ο έλεγχος των Κέντρων Ελέγχου Καυσαερίων.

38. Η χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για τοποθέτηση συστημάτων περιορισμού ταχυτήτων.
39. Η θεώρηση των Καρτών Επιθεώρησης και Επισκευών των ενοικιαζόμενων οχημάτων.»
3. Α. α. Με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, μεταβιβάζονται στους δήμους αρμοδιότητες που ασκούνται από τις Δ.Υ.Π.Ε. περιλαμβανομένων και αρμοδιοτήτων των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Υγείας (Μ.Π.Υ.), καθώς και αρμοδιότητες τοπικού χαρακτήρα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
- β. Στο ίδιο διάταγμα καθορίζονται οι σχετικές ρυθμίσεις και η μεταβατική περίοδος για την έναρξη άσκησης των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τη διετία από τη δημοσίευση του παρόντος.
- γ. Με το ανωτέρω διάταγμα ρυθμίζεται η απόδοση στους δήμους των ανάλογων οικονομικών πόρων, για την άσκηση των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων, η κατάργηση υπηρεσιακών μονάδων των Δ.Υ.Π.Ε. και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων, καθώς και οι ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις μετάταξης του προσωπικού, που κατείχε, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, τις καταργηθείσες οργανικές θέσεις, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 257 του παρόντος.
- δ. Οικονομικές υποχρεώσεις σε σχέση με τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες των Δ.Υ.Π.Ε. οι οποίες έχουν αναληφθεί σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσης του προεδρικού διατάγματος των προηγούμενων εδαφίων, δεν μπορούν να βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των δήμων.
- Β. Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υπό τον τμήμα ε' («Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης») προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:
- « 7. Η εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών και η διενέργειά τους.
 8. Η τήρηση κανόνων υγιεινής των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων.
 9. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής

πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία, που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.

10. Η άσκηση ελέγχου και εποπτείας στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και η ευθύνη λειτουργίας των παιδικών εξοχών.⁷
11. Η εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, καθώς και η έγκριση του προϋπολογισμού τους, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των επιχορηγήσεων, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς.
12. Η οικονομική ενίσχυση αυτοστεγαζόμενων, η μίσθωση ακινήτων, η ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και η επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας.
13. Ο διορισμός μελών διοικητικών συμβουλίων, η εποπτεία και η ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΙΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ).
14. Ο ορισμός ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας.
15. Η χορήγηση της Κάρτας Αναπηρίας, μετά από σχετική γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας.
16. Η έκδοση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας.
17. Η καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους, ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 57/1973

7. Με την παρ. 3Α του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, ορίζεται ότι: “Οι αρμοδιότητες υπ’ αριθμ. 10, 22 και 24 της παρ. 3Β, οι υπ’ αριθμ. 5 και 7 της παρ. 5 και υπ’ αριθμ. 37 της παρ. 6 του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 ασκούνται από 1.7.2011. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία εξακολουθούν να ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων περιφερειών”.

(ΦΕΚ 149 Α'), της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.

18. Η δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων λόγω απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους.
19. Η αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.
20. Η υλοποίηση:
 - α) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου,
 - β) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση,
 - γ) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
21. Η έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας.
22. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.⁸
23. Η χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών.
24. Η έκδοση τοπικών υγειονομικών διατάξεων και η λήψη μέτρων σε θέματα δημόσιας υγιεινής.⁹
25. Η πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.
26. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανάια από κινητική αναπηρία.
27. Η επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων.
28. Η οργάνωση αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες ειδικών προγραμμάτων για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδι-

8. Με την παρ. 3Α του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από 1.7.2011. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία εξακολουθούν να ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων περιφερειών.

9. Με την παρ. 3Α του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από 1.7.2011. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία εξακολουθούν να ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων περιφερειών.

όπτιάς τους, κατά τις ρυθμίσεις της παρ. 7 του άρθρου 14 του ν. 3172/2003 (ΦΕΚ 197 Α΄).

29. Η εφαρμογή προγραμμάτων για την καταπολέμηση λοιμωδών και παρασιτικών νοσημάτων ζώων.
 30. Η επιβολή ή άρση υγειονομικών μέτρων, λόγω εμφάνισης βαριάς επιζωοτίας για την έκδοση πιστοποιητικών προς μεταφορά ζώων.
 31. Ο ορισμός ελεγκτή γιατρού Ο.Γ.Α. για τα Ν.Π.Δ.Δ. του νομού.
 32. Ο ορισμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων, από το δήμο όπου εδρεύουν τα ταμεία.
 33. Η εφαρμογή, οργάνωση και εποπτεία της τεχνητής σπερματέγχυσης και του συγχρονισμού του οίστρου των ζώων.
 34. Η παροχή γνώμатуεуπς από τον αρμόδιο κτηνίατρο για υγειονομική καταλληλότητα των ζώων όταν πρόκειται για πλανόδια έκθεση ζώων.»
4. Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, υπό τον τομέα στ΄ («Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού»), προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:
- « 13. Η εκτέλεση προγραμμάτων δια βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία¹⁰.
 14. Η συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηριστεί ως διδακτήριο.
 15. Η απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και η ανέγερση σχολικών κτιρίων.
 16. Η μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, η στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης ο καθορισμός της αποκλειστικής χρήσης ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και της κοινής

10. Στην παρ. 7 του άρθρου 282 του παρόντος ορίζεται ότι: «Ο χρόνος έναρξης άσκησης, από τους δήμους και τις περιφέρειες, των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 94 παράγραφος 4 αριθμ. 13 και 186 παράγραφος Η΄ υπ΄ αριθμ.1 και 2 ορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι αντίστοιχοι οικονομικοί πόροι.

- χρήσης των υπολοίπων χώρων και των ωρών λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας.
17. Η διάθεση διδασκτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων, κοινού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Σχολική Επιτροπή.
 18. Η μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, περιλαμβανομένης της μεταφοράς των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, καθώς και της μεταφοράς και σίτισης μαθητών μουσικών και καλλιτεχνικών και λυκείων¹¹.
 19. Η εποπτεία και ο έλεγχος των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων.
 20. Η έγκριση της εγκατάστασης, μεταφοράς ή επισκευής τηλεφωνικών συνδέσεων (κυρίων, δευτερευουσών, πρόσθετων και παράλληλων) στα σχολεία.
 21. Η οργάνωση συναυλιών ή άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων για τους μαθητές, κατόπιν έγκρισης της Σχολικής Επιτροπής.
 22. Ο διορισμός και η αντικατάσταση διοικητών των ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες, εφόσον έχουν τοπική σημασία.
 23. Η έγκριση οποιασδήποτε μίσθωσης ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων και υλικών προς κάλυψη σχολικών αναγκών.
 24. Ο καθορισμός κοινωφελούς χρήσης των σχολείων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους.
 25. Η κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.
 26. Η επιβολή κυρώσεων, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους.
 27. Η διακοπή μαθημάτων, λόγων έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου.
 28. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου), σύμφωνα με τις διατάξεις του β.δ. 16/1966 (ΦΕΚ 7 Α´).

11. Βλ. σχετικά άρθρο 16 του ν. 3887/2010 (ΦΕΚ 174 Α) και άρθρο 49 παρ. 6 του ν. 3943/2011 (ΦΕΚ 66Α).

29. Η συμμετοχή εκπροσώπου του οικείου δήμου στην οργανωτική επιτροπή φεστιβάλ τοπικής εμβέλειας.
30. Η επιχορήγηση φορέων που αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του δήμου, καθώς και όσων συμβάλλουν στην τουριστική ανάπτυξη και προβολή του, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του.
31. Η άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πολιτισμού και Τουρισμού. Με την απόφαση αυτή, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνώμης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, προσδιορίζονται ειδικότερα τα Εθνικά Αθλητικά Κέντρα, κατ' αντιστοιχία προς τους οικείους δήμους, εξειδικεύονται τα θέματα που αναφέρονται στην εποπτεία, καθώς και κάθε σχετικό τεχνικό, λεπτομερειακό και διαδικαστικό ζήτημα.»
5. Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων προστίθεται τομέας υπό στοιχείο η' και υπό τον τίτλο «Αγροτική Ανάπτυξη – Κτηνοτροφία – Αλιεία», στον οποίο περιλαμβάνονται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:
- « 1. Η σύσταση και λειτουργία Γραφείων Γεωργικής Ανάπτυξης (Γ.Γ.Α.).
 2. Η μελέτη και εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγχειοβελτιωτικά έργα.
 3. Η άσκηση εποπτείας από τους δήμους, όπου εδρεύουν, των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (Π.Δ.Ε.) και των Τοπικών Επιτροπών Άρδρευσης (Τ.Ε.Α.) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 3881/1958 (ΦΕΚ 181 Α'), όπως ισχύει και τις κατ' εξουσιοδότησή του εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, καθώς και η αξιοποίηση εγχειοβελτιωτικών έργων με εφαρμογή σωστής άρδευσης και στραγγίσις.
 4. Η διαχείριση βοσκοτόπων.
 5. Η παροχή γνώμης για τον καθορισμό Βιομηχανικών και Επιχειρη-

σιακών Περιοχών (Β.Ε.Π.Ε.) και για τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κατ' άρθρο 5 του ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254 Α')¹².

6. Η έρευνα και μελέτη κάθε θέματος για την ανάπτυξη της γεωργίας, κτηνοτροφίας, και αλιείας, καθώς και τη διατήρηση του αγροτικού, κτηνοτροφικού και αλιευτικού πληθυσμού στις εστίες τους.
7. Η ανάπτυξη, προστασία, εκτίμηση και παρακολούθηση της φυτικής και ζωικής παραγωγής¹³.
8. Η σύνδεση αγροτικής παραγωγής και τουριστικής ανάπτυξης.
9. Η προώθηση προγραμμάτων εγκατάστασης νέων αγροτών.
10. Η εκτίμηση και παρακολούθηση της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής ως και των απολαμβανομέ-νων υπό των παραγωγών τιμών γεωργικών προϊόντων.
11. Η παρακολούθηση της πορείας των αγορών των γεωργικών προϊό-ντων και η λήψη αντιπροσωπευτικών τιμών.
12. Η ενημέρωση του αγροτικού πληθυσμού για τις βελτιωμένες μεθό-δους παραγωγής και οργάνωσης των εκμεταλλεύσεων για την αντι-μετώπιση των τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλη-μάτων στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.
13. Η συνεργασία με ιδρύματα έρευνας της αγροτικής, κτηνοτροφικής και αλιευτικής παραγωγής.
14. Η ευρύτερη διάδοση στον αγροτικό κόσμο, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, γνώσεων για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων καλλιέργειας.
15. Η καλύτερη οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο πλαίσιο σχεδίων βελτίωσης.
16. Η χορήγηση άδειας για τη λειτουργία κτηνιατρικού γραφείου για τα παραγωγικά ζώα, καθώς και ειδικής άδειας για αποθήκευση φαρμα-κευτικών προϊόντων.
17. Η εφαρμογή και ο έλεγχος του συστήματος αναγνώρισης και κατα-γραφής του ζωικού κεφαλαίου του δήμου (ενώτια για την ατομική

12. Με την παρ. 3Α του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από 1.7.2011. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία εξακολουθούν να ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων περιφερειών.

13. Με την παρ. 3Α του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από 1.7.2011. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία εξακολουθούν να ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων περιφερειών.

αναγνώριση των ζώων, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, διαβατήρια ζώων, τήρηση ατομικών μητρώων).

18. Η χορήγηση αδειών λειτουργίας καταστημάτων διατήρησης, εμπορίας και διακίνησης ζώων.
19. Η παροχή γνωμάτευσης για υγειονομική καταλληλότητα των ζώων, όταν πρόκειται για πλανόδια έκθεση ζώων.
20. Η χορήγηση αδειών για την ίδρυση και λειτουργία κτηνοπτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3698/2008 (ΦΕΚ 198 Α΄).
21. Η χορήγηση αδειών, ανανέωσης, ανάκλησης και μεταβίβασης λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης κτηνιατρικών και αγροτικών φαρμακευτικών προϊόντων.
22. Η χορήγηση των σχετικών αδειών για την καταλληλότητα των αυτοκινήτων που μεταφέρουν ζώα.
23. Η χορήγηση αδειών λειτουργίας και η εποπτεία των ιδιωτικών κτηνιατρείων, κλινικών ιατρείων.
24. Η άδεια για την ίδρυση και λειτουργία ζωολογικών κήπων, η σύσταση των γνωμοδοτικών επιτροπών του π.δ. 98/2004 (ΦΕΚ 69 Α΄), η διενέργεια επιθεωρήσεων και ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 4 του π.δ. 98/2004.
25. Η άσκηση εποπτείας και ελέγχου στον τομέα της αλιείας στην περιοχή δικαιοδοσίας του δήμου.
26. Η εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων γης για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς, κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, εγκαταστάσεις θερμοκηπίων και για μονάδες στους τομείς αλιείας.
27. Οι αποφάσεις καταστροφής, εκποίησης και έγκρισης του αποτελέσματος της σχετικής δημοπρασίας ή διάθεσης των δημευθέντων υλικών και μέσων αλιείας (άρθρο 7 παρ. 3 και 4 του ν.δ. 420/1970, ΦΕΚ 27 Α΄).
28. Η απόφαση εφαρμογής του προγράμματος ανάπτυξης των ιχθυοκαλλιεργειών με την έγκαιρη και επαρκή παραγωγή του αναγκαίου (γόνου) ιχθυδίων για τον εφοδιασμό με αυτόν των ενδιαφερόμενων ιδιωτών πεστροφοκαλλιεργητών (άρθρο 110 παρ. α΄ του π.δ. 433/1977).
29. Η συγκέντρωση και η τήρηση στοιχείων των υδατοκαλλιεργειών και της αλιείας στα εσωτερικά ύδατα.

30. Η κατάρτιση μελετών και η σύνταξη εκλαϊκευμένων εντύπων που αφορούν δραστηριότητες θαλάσσιας αλιείας, υδατοκαλλιεργειών και προστασίας των υδάτινων οικοσυστημάτων.
31. Η διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με αλιείς, υδατοκαλλιεργητές και γενικά εργαζόμενους σε επιχειρήσεις του αλιευτικού τομέα.
32. Η έγκριση για τη διενέργεια εμπλουτισμού λιμνών και ποταμών και ο καθορισμός της απαγορευτικής περιόδου αλιείας με κάθε μέσο και εργαλείο στις λίμνες.
33. Η χορήγηση άδειας σε αλιευτικά σκάφη για διενέργεια δοκιμαστικής αλιείας.
34. Η απόφαση καθορισμού των όρων χορήγησης ερασιτεχνικών αδειών αλιείας και η απόφαση για περιορισμό της αλιείας στη λίμνη Ταυρωπού (άρθρο 18 παράγραφοι 1 και 2 του ν.δ. 420/1970).
35. Η έγκριση της χορήγησης από τις αρμόδιες αρχές, αδειών απόπλου στα αλιευτικά σκάφη για τη διενέργεια αλιείας στα διεθνή ύδατα και η ανάκληση της έγκρισης αυτής (άρθρο 8 παρ. β΄ εδάφ. γγ΄ του π.δ. 915/1981, άρθρο 14 του β.δ. 666/1966, ΦΕΚ 160 Α΄ και άρθρο 1 παρ. 2 του β.δ. 152/1969 (ΦΕΚ 56 Α΄).
36. Η απόφαση διάθεσης σε δημόσιες υπηρεσίες ή σε ερευνητικά ιδρύματα ή σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα των πλωτών μέσων, εργαλείων και λοιπού εξοπλισμού που δημεύτηκε, εφόσον δεν έχει πλειστηριασθεί (άρθρο 2 παρ. 3 του ν.1740/1987, ΦΕΚ 221 Α΄, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 2040/1992 (ΦΕΚ 70 Α΄).
37. Η τήρηση στοιχείων των πάσης φύσεως αλιευτικών εκμεταλλεύσεων.
38. Η αντιμετώπιση θεμάτων και η εισήγηση μέτρων που αφορούν τη διακίνηση, μεταποίηση, τυποποίηση, συντήρηση και εμπορία των αλιευτικών προϊόντων σε συνεργασία με αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.
39. Η επιβολή ειδικών ή πρόσθετων περιοριστικών μέτρων της αλιείας για ποτάμους, λιμναίους, λιμνοθαλάσσιους και άλλους υδάτινους χώρους (άρθρο 10 του ν.δ. 420/1970, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν.1740/1987 και το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 2040/1992).
40. Η έγκριση για διενέργεια αθλητικής αλιείας (π.δ. 373/1985 άρθρο 5 παρ. 2 ΦΕΚ 131 Α΄).

41. Η χορήγηση ερασιτεχνικής άδειας αλιείας (β.δ. 666/1966 άρθρα 1, 2, 3 (ΦΕΚ 160 Α΄) και π.δ. 373/1985).
42. Η άδεια χρήσης καταδυτικών συσκευών σε περιπτώσεις διεξαγωγής ερευνών (π.δ. 373/1985 άρθρο 3 παρ. 2).
43. Η έγκριση αντικατάστασης αλιευτικού σκάφους (β.δ. 666/1966, π.δ. 261/1991 άρθρο 1 παρ. 1α, 1β, 1γ και άρθρα 3 και 4, ΦΕΚ 98 Α΄).
44. Η χορήγηση επαγγελματικής άδειας αλιείας (β.δ. 666/1966, π.δ. 261/1991, άρθρο 1 παρ.1δ).
45. Η άδεια μεταβίβασης κυριότητας επαγγελματικής άδειας αλιείας σκάφους (π.δ. 261/1991 άρθρο 2).
46. Η άδεια αντικατάστασης μηχανής αλιευτικού σκάφους (π.δ. 261/1991 άρθρο 4).
47. Η επιβολή κυρώσεων σε όσους δεν παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή και αξία αλιευμάτων των επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών (π.δ. 333/1990 άρθρο 2, ΦΕΚ 143 Α΄).
48. Η χορήγηση άδειας αλιείας γόνου ιχθύων και λοιπών υδρόβιων οργανισμών (π.δ. 54/1978, ΦΕΚ 10 Α΄, π.δ. 398/1990 άρθρο 5 παρ. 2β, ΦΕΚ 159 Α΄).
49. Η σύμφωνη γνώμη για την εισαγωγή από το εξωτερικό ζώντων υδρόβιων ζώων και φυτών ή φυκιών ή των αυγών τους για τεχνητή εκτροφή ή εμπλουτισμό υδάτων.
50. Η έγκριση της χορήγησης, από τις αρμόδιες αρχές, αδειών αλιείας στα επαγγελματικά ή ερασιτεχνικά σκάφη αλιείας ή σπογγαλιείας (π.δ. 915/1981 άρθρο 8 παρ. β΄, γγ΄, β.δ. 666/1966 άρθρα 2, 3, 4 παρ. 2 και 11, β.δ. 152/1969 άρθρο 1 παρ. 2, ΦΕΚ 43 Α΄).
51. Ο καθορισμός της διάρκειας, έναρξης και λήξης της απαγορευτικής περιόδου αλιείας στους ποταμούς χωρικής αρμοδιότητας του οικείου δήμου (π.δ. 235/1979 άρθρο 2 παρ.1 ΦΕΚ 65 Α΄).
52. Ο καθορισμός του αριθμού των με μηχανικό αλιευτικό συγκρότημα (γρι-γρι) αλιευόντων συγκροτημάτων στο ελληνικό τμήμα της Λίμνης Μεγάλη Πρέσπα και των προϋποθέσεων με τις οποίες θα διενεργείται η αλιεία (β.δ. 142/1971 άρθρο 2 παρ. Β1, ΦΕΚ 49 Α΄).
53. Ο καθορισμός της απαγορευτικής περιόδου αλιείας με κάθε μέσο και εργαλείο στις λίμνες χωρικής αρμοδιότητας του οικείου δήμου (β.δ. 142/1971 άρθρο 2 παρ. Β2).
54. Ο καθορισμός περιορισμών κατά τη διενέργεια αλιείας εντός των

- τεχνικών λιμνών για την προστασία των έργων που υπάρχουν σε αυτές (β.δ. 142/1971 άρθρο 2 περ. Γ3).
55. Η απαγόρευση ή έγκριση χρησιμοποίησης ορισμένων αλιευτικών εργαλείων στις λίμνες Μεγάλη Πρέσπα και Δοϊράνη (β.δ. 249/1972 άρθρο 1 παρ. 2).
 56. Η έκτακτη αναστολή των αδειών αλιείας και σπογγαλιείας για ορισμένη περίοδο σε περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του οικείου δήμου, όταν το επιβάλλει η προστασία της ιχθυοπαραγωγής και η ρύθμιση της αλιείας και σπογγαλιείας (β.δ. 666/1966 άρθρο 7, β.δ.152/1969 άρθρο 1 παρ. 2).
 57. Η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων για απόδοση εσόδων από την εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου - Αιτωλικού (άρθρο 65 παρ. 2 του ν.δ. 420/1970).
 58. Η έγκριση για μετατροπή ή αντικατάσταση εργαλείων στη λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού (β.δ. 435/1970, ΦΕΚ 142 Α΄).
 59. Η πρόταση για εγγραφή πιστώσεων για απαλλοτρίωση υδάτινων και χερσαίων εκτάσεων (άρθρο 3 του ν.δ. 420/1970, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 1 εδάφ. 3 του ν.1740/1987).
 60. Η απόφαση για τον καθορισμό όρων χορήγησης ερασιτεχνικών αδειών σε κατοίκους άλλων περιοχών στις τεχνητές λίμνες Πολυφύτου και Μόρνου (άρθρο 5 παρ. 5 του ν. 972/1979, ΦΕΚ 224 Α΄).
 61. Η απόφαση αξιοποίησης, ιχθυοτροφικά, των μη εκμεταλλεύσιμων τελμάτων ή άγονων εκτάσεων σε συνεργασία με τις υπηρεσίες (π.δ. 402/1988, άρθρο 18 παρ. Βii) άρθρο 1 του ν.δ. 420/1970).
 62. Η απόφαση εξαιρέσεων υποχρέωσης προσκόμισης αλιευμάτων στις ιχθυόσκαλες (άρθρο 24 παρ. 1α του ν.δ. 420/1970).
 63. Η σύσταση τριμελών συμβουλίων εκδίκασης αλιευτικών προσφυγών (άρθρο 9 παρ. 4 του ν. 2040/1992).
 64. Η έγκριση και τροποποίηση καταστατικών αλιευτικών συνεταιρισμών και η παροχή σε αυτούς τεχνικών οδηγιών.
 65. Η έγκριση για την τροποποίηση ή συμπλήρωση του είδους των εργαλείων με τα οποία και μόνο επιτρέπεται η αλιεία στις λίμνες (άρθρο 1 του β.δ. 249/1972, ΦΕΚ 58 Α΄).
 66. Η χορήγηση ειδικής άδειας για αλιεία αθερίνας στη λίμνη Τριωνίδα (άρθρο 1 του π.δ. 99/2003, ΦΕΚ 94 Α΄), καθώς και η έκδοση απόφασης για την κοπή των καλάμων στις λίμνες (άρθρο 2 παρ. 2 του β.δ. 249/1972, ΦΕΚ 58 Α΄).

67. Η κατασκευή και λειτουργία αλιευτικών καταφυγίων, υποδομών και εξοπλισμών σε λιμένες αλιευτικούς ή λιμένες που εξυπηρετούν αλιευτικά σκάφη.
 68. Η παροχή γνώμης για κάθε τεχνική τροποποίηση ή διαρρύθμιση που αφορά ή θίγει τα κρηπιδώματα και τη χερσαία ζώνη των ιχθυοσκαλών (ν.δ. 420/1970, άρθρο 22 παρ. 3, π.δ. 422/1991 άρθρο 1 παρ. 3, ΦΕΚ 154 Α΄).
 69. Η γνωμοδότηση για την παραχώρηση, μίσθωση και αναμίσθωση υδάτινων εκτάσεων για την ίδρυση, επέκταση και μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντατικής ή ημιεντατικής μορφής των ιχθυοτρόφων υδάτων, καθώς και για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους.»
6. Στο άρθρο 75 παρ. II του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:
- « 26. Η πρόσληψη και αλλαγή επωνύμου, καθώς και η πρόσληψη πατρωνύμου και μητρωνύμου από παιδιά, που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους ή είναι αγνώστων γονέων.
 27. Ο εξελπνισμός του ονοματεπωνύμου Ελλήνων του εξωτερικού, ομογενών αλλοδαπών, που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια και παλιννοσπισάντων ομογενών, που έχουν την ελληνική ιθαγένεια.
 28. Ο καθορισμός των χρονικών ορίων λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων.
 29. Η χορήγηση (από το δημοτικό συμβούλιο) αδειών ίδρυσης υπεργωνών λιανικού εμπορίου.
 30. Η χορήγηση (με απόφαση δημοτικού συμβουλίου) άδειας άσκησης υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου και ο καθορισμός του ανώτατου αριθμού των αδειών αυτών στο δήμο, καθώς και η συγκρότηση (με απόφαση δημάρχου) της Επιτροπής Υπαίθριου Πλανόδιου Εμπορίου.
 31. Η έγκριση (με απόφαση δημοτικού συμβουλίου) της λειτουργίας Κυριακάτικων Αγορών, καθώς και η χορήγηση άδειας συμμετοχής στις αγορές αυτές.
 32. Η έκδοση αποφάσεων για την ίδρυση, τη μετακίνηση, τη διάλυση και τον καθορισμό του τρόπου της εν γένει λειτουργίας Λαϊκών Αγορών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περιλαμβανομένης της χορήγησης επαγγελματικών και παραγωγικών αδειών, καθώς

και κάθε άλλου συναφούς αντικειμένου, εκτός από την απόφαση τοποθέτησης των πωλητών στις Λαϊκές Αγορές, η οποία εκδίδεται από το περιφερειακό συμβούλιο, ανά περιφερειακή ενότητα. Οι ανωτέρω αρμοδιότητες δεν αφορούν τους δήμους των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.

33. Η συγκρότηση Επιτροπών για τον έλεγχο των πωλητών, παραγωγών και επαγγελματιών των Λαϊκών Αγορών.
34. Η εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης περιπτέρων και πώλησης προϊόντων καπνού, καθώς και παραχώρησης του δικαιώματος εκμετάλλευσης κυλικείου - καφενείου κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του ν.δ. 1044/1971, όπως ισχύει¹⁴.
35. Η λήψη απόφασης σχετικά με τον καθορισμό των ωρών ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής και κλεισίματος των φαρμακείων και φαρμακαποθηκών, καθώς και τον καθορισμό για κάθε έτος του αριθμού των φαρμακείων που διημερεύουν και διανυκτερεύουν.
36. Η παροχή άδειας σε πρόσωπο που διατηρεί κατάσταση πώλησης σκύλων ή γατών (μετά από έκθεση Κτηνιατρικής Αρχής), καθώς και σχετικής άδειας λειτουργίας του καταστήματος.
37. Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος κουρέα, κομμωτή, τεχνίτη περιποίησης χεριών και ποδιών, καθώς και η συγκρότηση σχετικής εξεταστικής επιτροπής και πειθαρχικού συμβουλίου¹⁵.
38. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας εκθέσεων βιβλίου και' άρθρο 17 του ν. 3377/2005, καθώς και ο σχετικός έλεγχος και η επιβολή κυρώσεων.
39. Η χορήγηση αδειών για την οργάνωση εκθέσεων (εκτός των διεθνών), η ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας τους και η εποπτεία αυτών.
40. Η χορήγηση αδειών καταλληλότητας εκθεσιακών χώρων στεγασμένων μόνιμα ή προσωρινά ή υπαίθριων ή μικτών.
41. Η δημιουργία χώρων στάθμευσης τροχοφόρων και με δυνατότητα μίσθωσης ακινήτων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
42. Η δυνατότητα παραχώρησης χρήσης δημοτικών ακινήτων ή η κα-

14. Το στοιχείο 34 συμπληρώθηκε με την παρ. 10γ του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

15. Με την παρ. 3Α του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από 1.7.2011. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία εξακολουθούν να ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων περιφερειών.

ταβολή του μισθώματος προς κάλυψη στεγαστικών αναγκών της πυροσβεστικής υπηρεσίας.»

Άρθρο 95

Άσκηση πρόσθετων αρμοδιοτήτων από τους δήμους

1. α) Από 1ης Ιανουαρίου 2011 ασκούνται, από τους δήμους, οι πρόσθετες αρμοδιότητες που τους απονέμονται, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 (υπ' αριθμούς 11 έως και 26), 2 (υπ' αριθμούς 15 έως και 28), 3 (υπ' αριθμούς Β7 έως και 25), 4, 5 (υπ' αριθμούς 1 έως και 7) και 6 του προηγούμενου άρθρου.

Κατ' εξαίρεση ως χρόνος έναρξης άσκησης από τους δήμους της αρμοδιότητας της παρ. 4 υπ' αριθμ. 18 του προηγούμενου άρθρου, η οποία περιλαμβάνει και τα μουσικά και καλλιτεχνικά γυμνάσια και λύκεια, ορίζεται η 1η Ιουλίου 2011¹⁶.

- β) Η έναρξη άσκησης των λοιπών πρόσθετων αρμοδιοτήτων που περιλαμβάνονται στις παραγράφους 1 (υπ' αριθμούς 27 έως και 29), 2 (υπ' αριθμούς 29 έως και 39), 3 (υπ' αριθμούς Β26 έως και 34) και 5 (υπ' αριθμούς 8 έως 69) του προηγούμενου άρθρου πραγματοποιείται από την 1η Ιανουαρίου 2013.

Πριν την προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου και κατ' εξαίρεση των κειμένων διατάξεων, οι δήμοι δύνανται να εγγράφουν στον προϋπολογισμό τους πιστώσεις και να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, που αφορούν την άσκηση της αρμοδιότητας της παραγράφου 4 υπ' αριθμ. 18 του προηγούμενου άρθρου για το σχολικό έτος 2011-2012¹⁷.

2. Αν σε δήμους του ίδιου νομού, δεν υφίστανται υπηρεσίες, με επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής και προσωπικού, προς άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων που απονέμονται σε αυτούς με το άρθρο 94, περιλαμβανομένων και των τεχνικών υπηρεσιών, για τις σχετικές αρμοδιότητες παρέχεται, υποχρεωτικώς, διοικητική υποστήριξη από το δήμο της έδρας του νομού ή από άλλο εγγύτερο δήμο, όπως αυτός ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία εκδίδεται μέχρι 31.10.2010. Για την έκδοση της προηγούμενης απόφασης, σχετικά

16. Το εδάφιο αυτό προστέθηκε στο τέλος της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 95 με την παρ. 10η του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

17. Η περίπτωση β' συμπληρώθηκε με την παρ. 10 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011.

με τον προσδιορισμό του εγγύτερου δήμου, απαιτείται προηγούμενη εισήγηση του δήμου που θα εξυπηρετηθεί διοικητικά, η οποία παρέχεται εντός μηνός αφότου ζητηθεί. Αποφασιστικές ή γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, οι οποίες προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για τα μονομελή ή συλλογικά αιρετά όργανα ασκούνται από τον οικείο δήμο.

3. Ο δήμος της έδρας του νομού παρέχει, επίσης, διοικητική υποστήριξη για την έκδοση οικοδομικών αδειών. Εάν η οικεία αρμοδιότητα έχει απονεμηθεί με σχετικό προεδρικό διάταγμα, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 61 του ν. 947/1979 (ΦΕΚ 69 Α΄) σε άλλους δήμους του ίδιου νομού, οι δήμοι αυτοί εξακολουθούν να την ασκούν.
4. Η διοικητική υποστήριξη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των προηγούμενων παραγράφων από το δήμο της έδρας του νομού παρέχεται μέχρι 31.12.2012. Μέχρι την ίδια ημερομηνία οι λοιποί δήμοι του ίδιου νομού υποχρεούνται να έχουν οργανώσει αντίστοιχες υπηρεσιακές μονάδες.
5. Σε όσους δήμους λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων με αρμοδιότητες της παραγράφου 1α του παρόντος οι υπηρεσίες αυτές καταργούνται και οι αρμοδιότητές τους, από 1.1.2011, ασκούνται από τους αντίστοιχους δήμους.

Η στελέχωση των οικείων υπηρεσιών των ανωτέρω δήμων γίνεται με μετάταξη των υπαλλήλων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που υπηρετούν στις καταργούμενες κατά το προηγούμενο εδάφιο υπηρεσίες. Το προσωπικό τους μετατάσσεται στον αντίστοιχο δήμο, όπου λειτουργούσε η καταργούμενη αποκεντρωμένη νομαρχιακή υπηρεσία, με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας που ορίζεται στις παραγράφους 1 έως και 7 του άρθρου 257 του παρόντος νόμου.

6. α) Μέχρι 31.12.2012 οι αρμοδιότητες της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να ασκούνται από την περιφέρεια.
- β) Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, προβλέπεται η ολική ή μερική κατάργηση των υπηρεσιακών μονάδων της περιφέρειας, που ασκούσαν τις αρμοδιότητες, οι οποίες μεταβιβάζονται στους δήμους από 1.1.2013, σύμφωνα με την παρ.1 β΄ του παρόντος άρθρου, καθώς και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων.

Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα ρυθμίζεται η μετάταξη του προσωπικού των περιφερειών, που κατείχε τις οργανικές θέσεις του προηγούμενου

εδαφίου οι οποίες καταργούνται, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας, η οποία ορίζεται στις παραγράφους 2, 3, 5, 6 και 7 του άρθρου 257 του παρόντος νόμου, καθώς και η απόδοση των ανάλογων οικονομικών πόρων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων, που μεταβιβάζονται.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό ζήτημα, το οποίο σχετίζεται με την άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων, την παροχή διοικητικής υποστήριξης και τη μεταφορά εξοπλισμού από τις υπηρεσίες που ασκούσαν αρμοδιότητες μεταβιβαζόμενες στους δήμους.

Άρθρο 96

Συμμετοχή δήμων σε προγράμματα

Οι δήμοι και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αυτών, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του ή του οικείου οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου, μπορούν να συμμετέχουν και να συγχρηματοδοτούν την κατάρτιση και εκτέλεση οποιασδήποτε κατηγορίας προγραμμάτων και μέτρων, εφόσον οι δράσεις τους, ανεξαρτίτως εάν συνάπτονται με αρμοδιότητες των δήμων, συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική πρόνοια και συνοχή, την περιβαλλοντική προστασία και την εν γένει βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Άρθρο 97

Υπηρεσιακές μονάδες δήμων

Οι συνιστώμενοι δια του παρόντος δήμοι και στο πλαίσιο κατάρτισης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας και της Συγκρότησης των υπηρεσιών τους, σύμφωνα με το άρθρο 10 του κυρωτικού νόμου 3584/2007 (ΦΕΚ 143 Α'), υποχρεούνται μέχρι 31.12.2012 να περιλάβουν, στους ανωτέρω οργανισμούς, και υπηρεσιακές μονάδες με τα ακόλουθα αντικείμενα:

- α) Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
- β) Οικονομική υπηρεσία
- γ) Τεχνική υπηρεσία
- δ) Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- ε) Διαφάνειας στ) Νομικής υποστήριξης
- ζ) Διοίκησης – Διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού

- η) Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- θ) Περιβάλλοντος – Πολιτικής Προστασίας
- ι) Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού, Νέας Γενιάς και
- ια) Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας, εφόσον ασκούνται αντίστοιχες αρμοδιότητες.

Άρθρο 98 **Διοικητική βοήθεια**

1. Οι δήμοι συνιστούν ειδικό αυτοτελές γραφείο το οποίο υπάγεται απευθείας στον δήμαρχο, για την παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις υπηρεσίες τους ή στα αρμόδια Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.).
2. Στο ανωτέρω γραφείο τοποθετούνται και υπηρετούν, με απόφαση του δημάρχου, υπάλληλοι, οι οποίοι έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις και ανάλογη διοικητική εμπειρία, προς παροχή κατ' οίκον εξυπηρέτησης των δημοτών της προηγούμενης παραγράφου, ως «δημοτικοί ανταποκριτές», για το σύνολο των αρμοδιοτήτων του.
3. Ο δήμος, δια του ειδικού γραφείου της παραγράφου 1 και οι υπηρετούντες σε αυτό υπάλληλοι συνεργάζονται με τα αντίστοιχα Κ.Ε.Π. και αξιοποιούν την εθελοντική προσφορά δημοτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 99

Συμβάσεις διαδημοτικής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας

1. Δήμοι της ίδιας περιφέρειας ή όμοροι δήμοι μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησής τους. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του δήμου που αναλαμβάνει την αρμοδιότητα ή σύνδεσμος στον οποίον μετέχει ο δήμος που αναλαμβάνει την αρμοδιότητα. Οι συμβάσεις αυτές καλούνται «συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας».
2. Δήμοι της ίδιας περιφέρειας και η οικεία περιφέρεια μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις συνεργασίας, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιότητας ή την υποστήριξη της άσκησής τους, για λογαριασμό ενός ή περισσότερων των συμβαλλόμενων μερών. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή σύνδεσμος στον οποίο μετέχει ο φορέας που αναλαμβάνει την αρμοδιότητα. Οι συμβάσεις αυτές καλούνται «συμβάσεις διαβαθμιδικής συνεργασίας».
3. Στις συμβάσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων ορίζεται, ιδίως, ο τρόπος άσκησης της ανατιθέμενης αρμοδιότητας ή υποστήριξης της άσκησής τους και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών, και ειδικότερα:
 - α) Ο σκοπός και η διάρκεια της σύμβασης.
 - β) Η διάθεση του προσωπικού των συμβαλλόμενων ή η σύσταση θέσεων προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) του φορέα που αναλαμβάνει την άσκηση της αρμοδιότητας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
 - γ) Η διάθεση μηχανολογικού εξοπλισμού, οχημάτων και άλλων τεχνικών μέσων ή ακινήτων και εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση του σκοπού της σύμβασης.
 - δ) Τα ποσά χρηματοδότησης των επενδυτικών και των λειτουργικών δαπανών για την εφαρμογή της σύμβασης. Τα έσοδα αυτά μπορούν να προέρχονται από τέλη, δικαιώματα και εισφορές, τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.), τη Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.) ή τα Αναπτυξιακά Προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- ε) Το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της σύμβασης.
στ) Το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης.
4. Οι προβλεπόμενες στη σύμβαση δαπάνες εγγράφονται ως υποχρεωτικές στους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων φορέων και αποδίδονται στον αναλαμβάνοντα την αρμοδιότητα φορέα.
 5. Τα χρησιμοποιούμενα τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις μπορεί να φέρουν ως διακριτικό τον τίτλο «Διαδημοτική Συνεργασία» ή «Διαβαθμιδική Συνεργασία.....», αντίστοιχα, που συμπληρώνεται με τα ονόματα των συμβαλλόμενων φορέων ή με άλλο όνομα δηλωτικό της γεωγραφικής ενότητας των φορέων αυτών.
 6. Οι αποφάσεις των οικείων συμβουλίων για την έγκριση συμβάσεων διαδημοτικής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών εκάστου.
 7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 100 **Προγραμματικές Συμβάσεις**

1. α. Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους, οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι δήμων, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, μεταξύ τους ή και με φορείς του δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, μεμονωμένα ή από κοινού. Στις προγραμματικές συμβάσεις, που μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση. Οι ανω-

τέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

β. Στις προγραμματικές συμβάσεις επιτρέπεται και η συμμετοχή επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) με οποιαδήποτε νομική μορφή και αν λειτουργούν, των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, επιμελητηρίων, επιστημονικών φορέων δημοσίου δικαίου, Ερευνητικών Πανεπιστημιακών Ινστιτούτων (Ε.Π.Ι.), συνεταιρισμών, ενώσεων συνεταιρισμών και εργοδοτικών και εργατοϋπαλληλικών ενώσεων. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να επιτρέπεται και η συμμετοχή τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων.

γ. Είναι επιτρεπτή η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ των φορέων της περίπτωσης α' και κοινωφελών ιδρυμάτων, καθώς και κληροδοτημάτων που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς. Κατά την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτουν, θεωρούνται φορείς κατασκευής του έργου κατά την έννοια του άρθρου 3 του ν. 1418/1984 (ΦΕΚ 23 Α'), όπως ισχύει, και εκτελούν τις συμβάσεις αυτές με τα προβλεπόμενα στις περιπτώσεις ε', στ' και ζ' του ίδιου άρθρου όργανα και υπηρεσίες που συνιστούν με αποφάσεις των διοικητικών τους συμβουλίων.

2. α. Στις προγραμματικές συμβάσεις απαραίτητα ορίζονται το αντικείμενο της σύμβασης, ο σκοπός και το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων ή των υπηρεσιών, ο προϋπολογισμός τους, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις και η διάρκεια της σύμβασης.

Επίσης ορίζεται το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της και οι αρμοδιότητές του, καθώς και ρήτρες σε βάρος του συμβαλλόμενου που παραβαίνει τους όρους της προγραμματικής σύμβασης.

β. Με την προγραμματική σύμβαση επίσης ορίζεται ο συμβαλλόμενος, στον οποίο μπορεί να ανατεθεί η διαχείριση, εκμετάλλευση και συντήρηση των έργων του προγράμματος μετά την ολοκλήρωσή του, εφόσον προβλέπεται αντίστοιχο στάδιο.

γ. Αν ο συμβαλλόμενος σε προγραμματική σύμβαση αναθέσει σε τρίτον τη διαχείριση, εκμετάλλευση και συντήρηση των έργων αυτών, η ανά-

θεση γίνεται σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τον κατά τη σύμβαση υπόχρεο συμβαλλόμενο.

3. Οι συμβαλλόμενοι φορείς για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων μπορεί να χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μέσω προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους, τον Τακτικό Προϋπολογισμό ή άλλα εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα, καθώς και από τους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων φορέων. Είναι δυνατή η χρηματοδότηση των συμβαλλομένων και από φορείς του δημόσιου τομέα που δεν μετέχουν στην προγραμματική σύμβαση.
4. Για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων και στο πλαίσιο των συμφωνούμενων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων οργανισμών και φορέων, επιτρέπεται η απασχόληση προσωπικού του ενός συμβαλλομένου στον άλλον, καθώς και η παραχώρηση της χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και μέσων.
5. Εφόσον τα προβλεπόμενα στην προγραμματική σύμβαση έργα, προγράμματα και υπηρεσίες είναι πολιτιστικού χαρακτήρα, όπως η ανάδειξη, προστασία και συντήρηση μνημείων, οι παρεμβάσεις σε διατηρητέα ή παραδοσιακά κτίρια και οικισμούς, η διάσωση και διάδοση στοιχείων του πολιτισμού, η ανέγερση και λειτουργία χώρων πολιτισμικών λειτουργιών, η υποστήριξη δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που αφορούν την επιστήμη, τα γράμματα και τις τέχνες, συμμετέχει, ως συμβαλλόμενος, το Υπουργείο Πολιτισμού. Η προγραμματική σύμβαση καλείται «προγραμματική σύμβαση πολιτισμικής ανάπτυξης». Το τέλος ανταποδοτικού χαρακτήρα που μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, για τη χρηματοδότηση έργων, εργασιών, προγραμμάτων και υπηρεσιών της προγραμματικής σύμβασης, καλείται «Πολιτιστικό Τέλος».
6. Δήμοι, σύνδεσμοι, περιφέρειες και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού μπορούν να συμβάλλονται μεταξύ τους για την παροχή υπηρεσιών με αντικείμενο τη βεβαίωση και είσπραξη τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και προστίμων. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων των συμβαλλόμενων φορέων για τη συμμετοχή τους σε συγκεκριμένη σύμβαση, λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους. Οι συμβαλλόμενοι φορείς μπορεί να χρηματοδοτούνται για την εκτέλεση των συμβάσεων της παραγράφου αυτής και από τον Κρατικό Προϋπολο-

γισμό ή το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων ή τους προϋπολογισμούς άλλων φορέων του δημόσιου τομέα¹.

Άρθρο 101 **Δίκτυα δήμων και περιφερειών**

1. Δύο ή περισσότεροι δήμοι ή δήμοι και περιφέρειες, με κοινά χαρακτηριστικά, μπορούν να συνιστούν δίκτυα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 219 και 220 του Κ.Δ.Κ., με τη μορφή αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του Α.Κ..
2. Τα ανωτέρω δίκτυα συνιστώνται με αποφάσεις των οικείων συμβουλίων των συμμετεχόντων Ο.Τ.Α., και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 267 του Κ.Δ.Κ., όπως ισχύει, και το άρθρο 741 του Α.Κ..
3. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών του δικτύου δύνανται να συμμετέχουν σε αυτό κοινωνικοί φορείς με σκοπούς αντίστοιχους αυτών του δικτύου, καθώς και πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα.
4. Με το καταστατικό τους καθορίζονται οι πόροι, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών, η διοίκησή τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και τη λειτουργία τους.

Άρθρο 102 **Ιδρύματα-νομικά πρόσωπα δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται**

1. Τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που έχουν συσταθεί από δήμο ή κοινότητα που συνενώνεται, περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο δήμο από την έναρξη λειτουργίας του.
2. Οι δήμοι που προκύπτουν από συνένωση υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των συνενομένων δήμων ή κοινοτήτων, ως προς τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Στα εν λόγω

1. Η παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 4019/2011 (ΦΕΚ 216 Α΄) ορίζει ότι: «Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις ως συμβαλλόμενοι μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με αντισυμβαλλόμενος το Δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, για την υλοποίηση δράσεων που αναφέρονται στους καταστατικούς σκοπούς των αντισυμβαλλομένων, τριουμένων, κατά τα λοιπά, των αναφερομένων στο άρθρο 100 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87)».

δικαιώματα και τις υποχρεώσεις περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου, μέχρι τη λήξη τους.

3. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο δήμο, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό των αυτών ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με την ίδια σχέση εργασίας.

Άρθρο 103

Σύσταση - Συγχώνευση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

1. Κάθε δήμος μπορεί να συνιστά ή να έχει:
 - α) Έως δύο (2) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος, όπως αυτοί προβλέπονται στο άρθρο 75 του ν. 3463/2006, όπως ισχύει. Εάν ο δήμος διαθέτει κοινωφελή επιχείρηση τότε μπορεί να έχει έως ένα (1) νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.
Στους δήμους με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων, μπορεί να λειτουργούν έως δύο
(2) νομικά πρόσωπα για καθέναν από τους τομείς αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.
 - β) Ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου για τη διοίκηση και διαχείριση ζώνης λιμένα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
2. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που περιέρχονται στο νέο δήμο σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε ένα νομικό πρόσωπο για καθέναν από τους τομείς αρμοδιότητας που προβλέπονται στην περίπτωση α' της προηγούμενης παραγράφου.
Ειδικά για τις σχολικές επιτροπές, αυτές συγχωνεύονται σε δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και ένα για τις σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στους δήμους με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων μπορεί να συσταθούν αντίστοιχες σχολικές επιτροπές για καθεμία δημοτική κοινότητα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών, την κατανομή των πιστώσεων, τον τρόπο και

τη διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ύστερα από αίτηση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, επιτρέπεται να διατηρηθούν ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δήμων εκείνα των οποίων η δραστηριότητα από πλευράς ευρύτερης αναγνώρισης, εξειδικευμένου αντικειμένου, μακροχρόνιας απόδοσης έργου και γενικότερης καταξίωσης της προσφοράς τους δικαιολογεί την ανωτέρω διατήρηση.

Για την υποβολή του αιτήματος απαιτείται απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, στην οποία αιτιολογείται ειδικά η συνδρομή των προϋποθέσεων του προηγούμενου εδαφίου.

4. Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η διοίκηση, η περιουσία και οι πόροι του νομικού προσώπου που προκύπτει από τη συγχώνευση. Η πράξη αυτή μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου νομιμότητας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως από τον οικείο δήμο. Στην ίδια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζεται το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 240 του ν. 3463/2006, όπως ισχύει. Μέχρι τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης του δημοτικού συμβουλίου παρατείνεται αυτοδικαίως η θητεία των μελών των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων που περιέρχονται στο νέο δήμο.
5. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το νέο νομικό πρόσωπο που δημιουργείται, υποκαθιστά αυτοδικαίως τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στα οποία περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους, εξομοιούμενο με καθολικό διάδοχο. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδικα μέρη είναι νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν, συνεχίζονται αυτοδικαίως από το νέο νομικό πρόσωπο, χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθένα από τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν.
6. Στην περιφέρεια του νέου δήμου είναι δυνατόν να λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες, υπό μορφή παραρτημάτων των ανωτέρω νομικών προσώπων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων. Στις υπηρεσίες

αυτές, εφόσον οι παρεχόμενες λειτουργίες είναι κοινωνικού χαρακτήρα, όπως φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων, αθλητικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες, συγκροτούνται, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, αντίστοιχες άμισθες επιτροπές, στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δύο (2) εκπρόσωποι των χρηστών των παρεχόμενων υπηρεσιών και ο προϊστάμενος, και εάν δεν υπάρχει, ο οριζόμενος από τον πρόεδρο του Δ.Σ. του νομικού προσώπου υπάλληλος της αποκεντρωμένης υπηρεσίας, ως πρόεδρος. Οι επιτροπές αυτές εισηγούνται για την καλύτερη λειτουργία, διαπιστώνουν τυχόν προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία της υπηρεσίας και διατυπώνουν σχετικές προτάσεις στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας των ως άνω νομικών προσώπων και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών τους, ανά κατηγορία παρεχόμενων υπηρεσιών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.
8. Το μόνιμο προσωπικό, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι νομικοί σύμβουλοι, καθώς και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής, των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό και παρέχει τις υπηρεσίες του στο νέο νομικό πρόσωπο που προκύπτει από τη συγχώνευση, με την ίδια σχέση εργασίας και έμμισθης εντολής.
9. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης συγχώνευσης, θεσπίζεται ο οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3584/2007, όπως ισχύει.
10. Το μόνιμο προσωπικό κατατάσσεται σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο, το δε προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατατάσσεται σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας και ειδικότητας, οι οποίες συνιστώνται στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του νομικού προσώπου και καταργούνται κατά την αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη γίνεται με απόφαση του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
11. Το προσωπικό των νομικών προσώπων μπορεί να αποσπάται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του

νομικού προσώπου, είτε σε άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του οικείου δήμου είτε σε υπηρεσία του δήμου, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, και χωρίς να απαιτείται υποβολή σχετικής αίτησης. Στο ανωτέρω προσωπικό μπορεί να ανατίθενται παράλληλα καθήκοντα. Η μισθοδοσία του αποσπασμένου προσωπικού βαρύνει τον φορέα υποδοχής.

12. Τα ιδρύματα δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 104

Σύνδεσμοι Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συνενώνονται

1. Ο σύνδεσμος στον οποίο συμμετέχουν δήμοι ή κοινότητες που συνενώνονται σε νέο δήμο, καταργείται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας του νέου δήμου, αν η περιοχή της αρμοδιότητας του δήμου αυτού είναι η ίδια ή μεγαλύτερη από την εδαφική περιφέρεια του συνδέσμου. Την εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο είχε συσταθεί ο σύνδεσμος, αναλαμβάνει και συνεχίζει ο νέος δήμος, ο οποίος καθίσταται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία και υπεισέρχεται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του συνδέσμου, συμπεριλαμβανομένων και τυχόν συμβάσεων μίσθωσης έργου ή ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από το νέο δήμο χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση.
2. Το μόνιμο προσωπικό, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, καθώς και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής του συνδέσμου μεταφέρεται αυτοδικαίως, με την ίδια σχέση εργασίας και παροχής υπηρεσιών στο νέο δήμο από την έναρξη της λειτουργίας του και κατατάσσεται σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο ή σε προσωποπαγείς θέσεις του δήμου. Η απόφαση κατάταξης του προσωπικού σε κενές οργανικές θέσεις ή σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
3. Το προσωπικό που μεταφέρεται στο δήμο μπορεί να διατηρήσει το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς, στο οποίο υπαγόταν πριν από την κατάταξή του στο νέο δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, όπως ισχύει.
- 4.α. Εντός των διοικητικών ορίων κάθε περιφέρειας και υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 6 οι σύνδεσμοι και οι ανώνυμες εταιρείες που έχουν συσταθεί ως Φ.Ο.Δ.Σ.Α. ή άλλες επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δη-

μοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟ.Δ.Σ.Α. κατά το μέρος που ασκούν αντίστοιχες αρμοδιότητες, συγχωνεύονται σε ενιαίο σύνδεσμο, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 6, στον οποίο συμμετέχουν υποχρεωτικά οι δήμοι όλων των διαχειριστικών ενότητων της περιφέρειας, σύμφωνα και με τη διάταξη του άρθρου 30 του ν. 3536/2007. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δήμοι ασκούν αρμοδιότητες ΦΟ.Δ.Σ.Α. και διαχειρίζονται εγκαταστάσεις προσωρινής αποθήκευσης, επεξεργασίας και διάθεσης στερεών αποβλήτων, η διαχείριση αυτή ανατίθεται στον ενιαίο σύνδεσμο,

- β. Εντός ενός μηνός από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 6 του παρόντος, εκδίδεται πράξη του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην οποία αναφέρονται οι συγχωνευόμενοι φορείς της προηγούμενης παραγράφου, η επωνυμία του νέου συνδέσμου, η διοίκηση, η έδρα, η διάρκεια και οι πόροι αυτού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εντός δεκαπενθημέρου από τη δημοσίευση της ανωτέρω πράξης, τα οικεία δημοτικά συμβούλια ορίζουν τους εκπροσώπους τους στο διοικητικό συμβούλιο του νέου ΦΟ.Δ.Σ.Α.. Η θητεία των διοικητικών συμβουλίων των υπό συγχώνευση φορέων παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου του νέου ΦΟ.Δ.Σ.Α.²
5. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο νέος σύνδεσμος που δημιουργείται καθίσταται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία των φορέων της παραγράφου 4α³ των συνδέσμων που συγχωνεύονται και υπεισέρχεται, αυτοδικαίως, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών, στα εν λόγω δε δικαιώματα και υποχρεώσεις περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις έργου εξομοιούμενος με καθολικό διάδοχο. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από το νέο σύνδεσμο, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.
6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μέχρι 30 Ιουνίου 2011, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, ρυθμίζεται η διαδικασία συγχώνευσης των φορέων της πα-

2. Η παρ. 4 αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 3979/2011.

3. Η παρ. 5 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 55 του 3979/2011.

ραγράφου 4α, η διοίκηση του νέου ΦΟ.Δ.Σ.Α., η έδρα, η χρονική του διάρκεια, ο τρόπος καθορισμού του ύψους των επίσιων εισφορών των δήμων, σε συνάρτηση με την αποτίμηση των τυχόν περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων φορέων, καθώς και η διαδικασία ανάθεσης της διαχείρισης των εγκαταστάσεων που ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4α⁴.

Με το ανωτέρω διάταγμα στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων και Βορείου και Νοτίου Αιγαίου μπορεί να καθορίζεται διαφορετική χωρική αρμοδιότητα των νέων ΦΟ.Δ.Σ.Α..

Σε περίπτωση κατά την οποία τα όρια της χωρικής αρμοδιότητας συμπίπτονται με τα όρια ενός δήμου, ο ΦΟ.Δ.Σ.Α. λειτουργεί ως Ν.Π.Δ.Δ. του δήμου⁴.

7. Το μόνιμο προσωπικό καθώς και εκείνο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των φορέων της παραγράφου 4α⁵ που συγχωνεύονται, καθίσταται αυτοδικαίως με την ίδια σχέση εργασίας προσωπικό του νέου συνδέσμου που προκύπτει από τη συγχώνευση με την ίδια σχέση εργασίας. Συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που βρίσκονται σε ισχύ, συνεχίζονται από το νέο σύνδεσμο μέχρι τη λήξη τους.
8. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση της πράξης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης⁶, καθορίζεται το αναγκαίο προσωπικό για την κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών του συνδέσμου, προκειμένου να προβλεφθούν οι αντίστοιχες θέσεις στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της συγχώνευσης, ψηφίζεται ο οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας του συνδέσμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3584/2007, όπως ισχύει.
9. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των φορέων της παραγράφου 4α⁷ που συγχωνεύονται ή λύνονται σύμφωνα τις διατάξεις της παρ. 6 του παρόντος άρθρου

4. Η παρ. 6 αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 55 του 3979/2011.

5. Η παρ. 7 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 55 του 3979/2011.

6. Οι λέξεις «δημοσίευση της πράξης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης» προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 3979/2011.

7. Η παρ. 9 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 55 του 3979/2011.

περιλαμβανομένων και όσων απασχολούνται με σχέση έμμισθης εντολής, κατατάσσεται σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο ή σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις του συνδέσμου, οι οποίες καταργούνται κατά την αποχώρηση του υπαλλήλου. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο χρόνος προϋπηρεσίας του ανωτέρω προσωπικού αναγνωρίζεται για όλες τις συνέπειες.

Άρθρο 105

Σύσταση διαβαθμιδικού συνδέσμου δήμων και περιφερειών

1. Ένας ή περισσότεροι δήμοι και η περιφέρεια στην οποία έχουν την έδρα τους οι δήμοι αυτοί, μπορούν, με απόφαση των δημοτικών τους συμβουλίων και του περιφερειακού συμβουλίου, να συστήσουν σύνδεσμο με ειδικό σκοπό την εκτέλεση έργων ή την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους. Οι σύνδεσμοι αυτοί αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.
2. Η απόφαση των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, περιέχει τον ειδικό σκοπό για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, τη χρονική διάρκεια και την έδρα του, καθώς και τις εισφορές που πρέπει να καταβάλλει κάθε χρόνο κάθε μέλος. Στην απόφαση σύστασης του Συνδέσμου αναφέρονται ρητά και οι υπηρεσίες για τις οποίες επιβάλλονται τέλη.
3. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αφού ο Ελεγκτής Νομιμότητας εξετάσει τη νομιμότητα των σχετικών αποφάσεων των συμβουλίων που αφορούν τη σύσταση του συνδέσμου, εγκρίνεται η απόφαση σύστασης. Με την ίδια πράξη, σε περίπτωση που υπάρχει διαφωνία των συμβουλίων, ορίζεται και η έδρα του συνδέσμου.
4. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να γίνει υποχρεωτική για ένα δήμο η συμμετοχή σε σύνδεσμο, που έχει συσταθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εφόσον συντρέχουν, αθροιστικά, οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) αν στο σύνδεσμο μετέχουν τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των δήμων της οικείας περιφέρειας,
 - β) αν αποφασίσει τη συμμετοχή το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου

με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του και γ) εφόσον εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον.

5. Η συμμετοχή νέου δήμου σε υφιστάμενο σύνδεσμο ή η αποχώρηση από αυτό μέλους του επιτρέπεται, αν το αποφασίσει το συμβούλιο του ενδιαφερόμενου δήμου και αποδεχθεί την απόφαση το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου με απόφασή του που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Αν το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου δεν αποδέχεται χωρίς ειδική αιτιολογία τη συμμετοχή στο σύνδεσμο ενός δήμου, η συμμετοχή αποφασίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αν οι ανάγκες των κατοίκων δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν διαφορετικά και δεν παρεμποδίζεται η εκπλήρωση του σκοπού του συνδέσμου. Το ίδιο ισχύει και για την αποχώρηση από το σύνδεσμο ενός δήμου.

Άρθρο 106 **Διοίκηση**

1. Ο διαβαθμιδικός σύνδεσμος διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο, την εκτελεστική επιτροπή και τον πρόεδρό του.
2. Το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται από αιρετούς αντιπροσώπους του κάθε μέλους, που συμμετέχει, οι οποίοι εκλέγονται από τα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλιά τους. Οι αντιπρόσωποι της περιφέρειας αποτελούν το 50% του αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου του συνδέσμου. Το υπόλοιπο 50% αποτελείται από αντιπροσώπους των δήμων μελών του συνδέσμου, ανάλογα με τον πληθυσμό τους, με βάση τον πληθυσμό του μικρότερου δήμου, που εκπροσωπείται με έναν αντιπρόσωπο. Για τον υπολογισμό του αριθμού των μελών του συνδέσμου αυτής της μορφής, για τα θέματα διοίκησης, λειτουργίας και για τα λοιπά σχετικά θέματα εφαρμόζονται αναλόγως οι οικείες διατάξεις για τους συνδέσμους του Κ.Δ.Κ., όπως ισχύει.

Άρθρο 107 **Επιχειρήσεις δήμων**

1. Οι δήμοι μπορεί να έχουν μόνον:
 - α) μία κοινωφελή επιχείρηση,

- β) μία δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.),
 - γ) μία επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες στους συνενοούμενους δήμους, και
 - δ) μία δημοτική ανώνυμη εταιρία του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ., εφόσον είχαν συσταθεί τέτοιες εταιρίες στους συνενοούμενους δήμους.
2. Οι δήμοι δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρίες, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, εκτός από εκείνες που είχαν συσταθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και υπό την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 194 αυτού⁸.
 3. Υφιστάμενες αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα συνεχίζουν να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 267 του Κ.Δ.Κ. και με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 111 του παρόντος⁹.

Άρθρο 108

Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού που συνενώνονται

1. Οι δήμοι που προκύπτουν από συνένωση υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας τους, στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των συνενοούμενων δήμων και κοινοτήτων, ως προς τις επιχειρήσεις αυτών, καθώς και στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που έχουν υπογράψει, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις εργασίας ή έργου μέχρι τη λήξη τους.
2. Οι ανώνυμες εταιρίες των συνενοούμενων Ο.Τ.Α., πρώτου βαθμού, στις οποίες συμμετέχουν δύο (2) ή περισσότεροι νέοι δήμοι, περιέρχονται αυτοδικαίως σε αυτούς, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στις ανωτέρω εταιρίες.

8. Η παρ. 2 του άρθρου 107 αντικ. με την παρ. 10ι του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

9. Με την παρ. 4 του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, ορίζεται ότι: “Δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού εξακολουθούν να λειτουργούν με το υφιστάμενο νομικό καθεστώς που τις διέπει μέχρι 30.6.2011”.

Άρθρο 109

Συγχώνευση κοινωφελών επιχειρήσεων των νέων δήμων

1. Κοινωφελείς επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α., πρώτου βαθμού, που συνενώνονται σε ένα νέο δήμο, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε μία κοινωφελή επιχείρηση. Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, ορίζεται η επωνυμία, ο σκοπός, η διοίκηση, το κεφάλαιο, οι πόροι, η διάρκεια, η έδρα της κοινωφελούς επιχείρησης και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο κατά την κρίση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου νομιμότητας. Κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων περιέρχονται αυτοδικαίως στην επιχείρηση που προκύπτει, η οποία υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδικο μέρος είναι οι συγχωνευθείσες επιχειρήσεις, συνεχίζονται αυτοδικαίως από τη νέα κοινωφελή επιχείρηση χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές. Μέχρι τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης παρατείνεται αυτοδικαίως η θητεία των διοικήσεων των υφιστάμενων επιχειρήσεων.
2. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται μεταφέρεται στη νέα επιχείρηση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της. Ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού στις επιχειρήσεις που συγχωνεύονται λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.
3. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1 του δημοτικού συμβουλίου, συντάσσεται εσωτερικός κανονισμός προσωπικού, στον οποίο εντάσσονται οι θέσεις του αναγκαίου προσωπικού.
4. Με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μεταφέρεται τυχόν πλεονάζον προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των ανωτέρω επιχειρήσεων σε νομικά πρόσωπα του δήμου με την ίδια σχέση εργασίας. Το προσωπικό αυτό διέπεται ως προς

τους όρους και το ύψος της αμοιβής της εργασίας του από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που ισχύουν εκάστοτε για το προσωπικό των νομικών προσώπων στα οποία μεταφέρεται. Ο χρόνος της προϋπηρεσίας του προσωπικού που μεταφέρεται λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.

5. Το προσωπικό που μεταφέρεται σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του δήμου κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας και αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το μεταφερόμενο προσωπικό σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του δήμου κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις, με απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου.
6. Οι διατάξεις των ανωτέρω παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και στη συγχώνευση των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.).
7. Σε περίπτωση λύσης κοινωφελούς επιχείρησης ή Δ.Ε.Υ.Α. και ανάληψης των δραστηριοτήτων της από τον οικείο δήμο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου αυτού, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου μεταφέρεται στον αντίστοιχο φορέα με την ίδια σχέση εργασίας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Συμβάσεις έργου που έχουν συναφθεί από τις επιχειρήσεις που λύονται εκτελούνται από τον αντίστοιχο φορέα άσκησης των σχετικών αρμοδιοτήτων¹⁰.
7. α) Από 1.1.2011 η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Μείζονος περιοχής Βόλου (ΔΕΥΑΜΒ) διέπεται σχετικά με την εν γένει λειτουργία της από τις σχετικές διατάξεις του ν. 1069/1980. Οι αντίστοιχες διατάξεις του ν. 890/1979 καταργούνται. Η θητεία του παρόντος διοικητικού συμβουλίου λήγει με την εγκατάσταση του νέου, το οποίο ορίζεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 1069/1980.
β) Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού είναι επιτρεπτή η πραγματοποίηση δαπανών, χωρίς τους περιορισμούς των δωδεκαμησίων, από δήμους και περιφέρειες, οι οποίες αφορούν την εκπλήρωση ανεληγμένων συμβατικών υποχρεώσεων¹¹.

Οφειλές των ανωτέρω επιχειρήσεων προς το Ελληνικό Δημόσιο, τα ασφα-

10. Η παρ. 7 προστέθηκε στο άρθρο 109 με την παρ. 6 του άρθ. 26 του ν. 3938/2011 (ΦΕΚ 61 Α).

11. Η παρ. 7α,β προστέθηκε στο άρθ. 109 με την παρ. 7 του άρθ. 49 του ν. 3943/2011.

λιστικά ταμεία και προς τρίτους, περιλαμβανομένων και δεδουλευμένων αποδοχών του μεταφερόμενου προσωπικού τους, μπορούν να καταβάλλονται από τον οικείο δήμο μετά από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται αναλογικά και για οφειλές αμιγών επιχειρήσεων του π.δ. 410/1995, που λύθηκαν¹².

Άρθρο 110

Συγχώνευση ανωνύμων εταιριών των νέων δήμων

1. Σε περίπτωση όπου σε ένα νέο δήμο λειτουργούν περισσότερες από μία ανώνυμες εταιρίες της ίδιας κατηγορίας που το σύνολο των μετοχών ανήκει στο νέο δήμο που προκύπτει από τη συνένωση και στα νομικά του πρόσωπα, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε μία ανώνυμη εταιρία. Το δημοτικό συμβούλιο λαμβάνει σχετική απόφαση με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση της νέας δημοτικής αρχής. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο ν.δ. 1297/1972, στο ν. 2166/1993 και συμπληρωματικά στον κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας παρατείνεται η θητεία των διοικήσεων των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται.
2. Το προσωπικό με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου των εταιριών που συγχωνεύονται μεταφέρεται στη νέα εταιρεία και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της. Ο χρόνος της προϋπηρεσίας του προσωπικού που μεταφέρεται λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.

Άρθρο 111

Προσαρμογή λοιπών επιχειρήσεων

1. α. Οι δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα των αστικών εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 267 του ν. 3463/2006, στις οποίες συμμετέχει ένας δήμος και νομικά του πρόσωπα, περιέρχονται στην

12. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 7 προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 43 του ν. 3979/2011.

κοινοφελή επιχείρηση του νέου δήμου, σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών. Το προσωπικό που απασχολείται στις δράσεις αυτές με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου μεταφέρεται με την ίδια σχέση εργασίας στην κοινοφελή επιχείρηση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις της επιχείρησης με απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου. Συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου που τυχόν έχουν συναφθεί για τις δράσεις που περιέχονται στην κοινοφελή επιχείρηση του νέου δήμου, συνεχίζονται από αυτή μέχρι τη λήξη τους.

- β. Οι αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 267 του Κ.Δ.Κ., στις οποίες συμμετέχουν περισσότεροι δήμοι ή και άλλοι φορείς, συνεχίζονται να λειτουργούν ως έχουν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη. Κατ' εξαίρεση, η διάρκεια των αστικών εταιριών Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της παραγράφου αυτής, οι οποίες διαχειρίζονται Ευρωπαϊκά Προγράμματα, παρατείνεται σε κάθε περίπτωση μέχρι τη λήξη των προγραμμάτων αυτών.
2. Υφιστάμενες διαδημοτικές ή αμιγείς επιχειρήσεις του π.δ. 410/1995, στις οποίες είχε ανατεθεί σύμφωνα με το καταστατικό τους η παροχή υπηρεσιών για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και η αποκομιδή των απορριμμάτων, λύονται υποχρεωτικά μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών και τίθενται υπό εκκαθάριση. Οι δραστηριότητες που ασκούσαν περιέχονται στον οικείο δήμο. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των ανωτέρω επιχειρήσεων μεταφέρεται στον οικείο δήμο με την ίδια σχέση εργασίας και κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας και αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας. Από την κατάταξη του το μεταφερόμενο προσωπικό υπάγεται στο υπηρεσιακό και μισθολογικό καθεστώς που ισχύει για το αντίστοιχο προσωπικό του δήμου. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού αυτού λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και κοινωνικοασφαλιστικές συνέπειες. Συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου που έχουν συναφθεί από τις ανωτέρω επιχειρήσεις συνεχίζονται από τον οικείο δήμο μέχρι τη λήξη τους. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και σε δημοτικές επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής κατά το μέρος που οι σκοποί τους περιλαμβάνουν και την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας.

3. Τυχόν υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης του άρθρου 277 του πδ. 410/1995 δύνανται είτε να συγχωνευθούν με υφιστάμενες Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α) είτε να συνεχίσουν να λειτουργούν με ειδικό σκοπό την τηλεθέρμανση, διεπόμενες από τις διατάξεις του ν.1069/1980. Η προσαρμογή του καταστατικού τους γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, εφαρμοζομένων αναλογικά των διατάξεων του άρθρου 109 του παρόντος.
4. Με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου μπορεί υπάλληλοι του δήμου να αποσπώνται σε δημοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ. του οικείου δήμου, προς κάλυψη λειτουργικών αναγκών, για ένα (1) έτος, με δυνατότητα επέκτασης παράτασης.

Άρθρο 112

Ειδικές ρυθμίσεις

1. Συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα, που υλοποιούνται από τα συγχωνεύσιμα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, συνεχίζουν να υλοποιούνται από το νέο νομικό πρόσωπο ή την επιχείρηση που προκύπτει από τη συγχώνευση, τα οποία θεωρούνται καθολικός διάδοχος ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τα προγράμματα αυτά. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται όσες απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις του προσωπικού ορισμένου χρόνου που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών, ανανεώνονται από το νομικό πρόσωπο ή την επιχείρηση που προκύπτει, ως διάδοχο σχήμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994, όπως ισχύει.
2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν επιτρέπεται η σύσταση επιχείρησης με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, καθώς και μονομετοχικών ανωνύμων εταιριών του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ..
- 2α. Συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα ή προγράμματα που επιδοτούνται από εθνικούς πόρους και υλοποιούνται από επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ή υλοποιούνταν από επιχειρήσεις οι οποίες λύθηκαν, μπορεί να μεταφέρονται σε κάθε έναν εξυπηρετούμενο δήμο ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που υπάγεται σε αυτόν ή σε κοινωφελή

επιχείρηση του δήμου ή στην περιφέρεια ή στην επιχείρηση αυτής που αναλαμβάνει την εκπλήρωση των σκοπών της επιχείρησης που λύεται, εφόσον τα παραπάνω νομικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις προβλέπονται ως δυννητικοί φορείς υλοποίησης των σχετικών υπηρεσιών, από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση εκάστου προγράμματος. Η μεταφορά των προγραμμάτων στους ανωτέρω φορείς γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου κάθε εξυπηρετούμενου δήμου ή του περιφερειακού συμβουλίου. Τα μεταφερόμενα προγράμματα συνεχίζουν να υλοποιούνται από τους ανωτέρω φορείς, οι οποίοι θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τα προγράμματα αυτά, στα οποία περιλαμβάνονται όσα απορρέουν από τις συμβάσεις έργου ή από τις συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, οι οποίες συνεχίζονται μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις αυτές ανανεώνονται ή παρατείνονται, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994, όπως ισχύει, από 1.1.2011. Το προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που απασχολείται στο πλαίσιο των ανωτέρω προγραμμάτων, μεταφέρεται με την ανωτέρω απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η δε σύσταση των αντίστοιχων θέσεων και η κατάταξη του προσωπικού γίνεται σύμφωνα με τις οργανικές διατάξεις του διάδοχου φορέα, αφού ληφθεί υπόψη η προϋπηρεσία του¹³.

13. Η παρ. 2 α προστέθηκε στο άρθρο 112 με την παρ. 4 του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΡΧΕΣ - ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 113
Περιφερειακές αρχές

1. Όργανα της περιφέρειας είναι ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες, το περιφερειακό συμβούλιο, η οικονομική επιτροπή και η εκτελεστική επιτροπή.
2. Σε κάθε περιφέρεια τον περιφερειάρχη επικουρούν αντιπεριφερειάρχες που εκλέγονται άμεσα κατ' αντιστοιχία προς τον αριθμό των περιφερειακών ενοτήτων και οι οποίοι δεν καταλαμβάνουν θέση περιφερειακού συμβούλου. Ο αριθμός των αντιπεριφερειαρχών προσαυξάνεται κατά τρεις (3), κατά την ειδικότερη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 160 του παρόντος. Ειδικά στις περιφέρειες Βορείου, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων οι ανωτέρω αντιπεριφερειάρχες εκλέγονται ανά ένας σε κάθε νομό.
3. Το περιφερειακό συμβούλιο αποτελείται από σαράντα ένα (41) μέλη σε περιφέρειες με πληθυσμό έως 300.000 κατοίκους, πενήντα ένα (51) μέλη σε περιφέρειες με πληθυσμό από 300.001 έως 800.000 κατοίκους, εβδομήντα ένα (71) μέλη σε περιφέρειες άνω των 800.000 κατοίκων. Το περιφερειακό συμβούλιο της περιφέρειας Αττικής αποτελείται από εκατόν ένα (101) μέλη. Το περιφερειακό συμβούλιο Νοτίου Αιγαίου αποτελείται από πενήντα ένα (51) μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 114

Διάρκεια περιφερειακής περιόδου

1. Ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες και τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.
2. Οι εκλογές γίνονται κάθε πέντε (5) χρόνια, ταυτόχρονα με τις δημοτικές εκλογές, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και εφόρους αντιπροσώπων, αλλά η ψηφοφορία διενεργείται σε διαφορετικές κάλπες. Οι εκλογές διενεργούνται ταυτόχρονα σε ολόκληρη την επικράτεια.
3. Η εγκατάσταση του περιφερειάρχη, των αντιπεριφερειάρχων και των μελών του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται την 1η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Αυγούστου του πέμπτου έτους.
4. Οι Ενιές Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις που καταργούνται κατά το άρθρο 283 εξακολουθούν να λειτουργούν μέχρι τη λήξη της διανυόμενης νομαρχιακής περιόδου 2006 – 2010.
5. Οι περιφέρειες, που συνιστώνται με το άρθρο 3, αρχίζουν να λειτουργούν από την εγκατάσταση των αρχών τους, οι οποίες θα προκύψουν από τις περιφερειακές εκλογές του Νοεμβρίου 2010. Η εγκατάστασή τους γίνεται την 1η Ιανουαρίου 2011. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου αυτού.

Άρθρο 115

Κανόνες διεξαγωγής των εκλογών

Η προεκλογική περίοδος αρχίζει τριάντα (30) ημέρες πριν τη διενέργειά τους. Κατά τη διάρκειά της εφαρμόζονται οι διατάξεις του πρώτου μέρους του ν. 3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α΄), όπως ισχύει.

Άρθρο 116

Εκλογικό δικαίωμα - Εκλογείς - Εκλόγιμοι

1. Εκλογικό δικαίωμα έχουν οι δημότες εκλογείς των δήμων της οικείας περιφέρειας. Οι δημότες εκλογείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων και των κοινοτήτων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Νομαρχιακών Διαμερισμάτων που συνενώνονται, σύμφωνα με το άρθρο 3, έχουν δικαίωμα να εκλέγουν τις αρχές της περιφέρειας που προκύπτει από τη συνένωση.
Κατά τα λοιπά, για την απόκτηση, τη στέρηση, την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, τις κυρώσεις για τη μη άσκησή του, καθώς και για τους εκλογικούς καταλόγους, ισχύουν οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών.
2. Περιφερειάρχης και αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας μπορεί να εκλεγεί δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει την ικανότητα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του, κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να εκλεγεί δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει την ικανότητα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών. Ως προς το όριο ηλικίας, για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, όπως κάθε φορά ισχύουν. Η 1η Ιανουαρίου κάθε έτους θεωρείται ημερομηνία γέννησης εκείνων που έχουν γεννηθεί κατά το έτος αυτό.
3. Ειδικά, για την υποβολή υποψηφιότητας επιτρέπεται η μεταδημότευση σε δήμο της οικείας περιφέρειας, χωρίς τη συνδρομή της προϋπόθεσης της διετούς κατοικίας. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από την 1η Απριλίου του έτους διενέργειας των εκλογών, μέχρι την προηγούμενη ημέρα της κατάθεσης στο αρμόδιο δικαστήριο της δήλωσης κατάρτισης των συνδυασμών. Η απόφαση μεταδημότευσης εκδίδεται, υποχρεωτικά, μέσα στην ίδια προθεσμία και είναι αμέσως εκτελεστή.
Η απόφαση μεταδημότευσης παύει να ισχύει μετά παρέλευση τριών (3) μηνών από την ανακήρυξη των συνδυασμών, εφόσον αυτός που μεταδημότευσε δεν ανακηρυχθεί υποψήφιος.

Άρθρο 117

Κωλύματα και ασυμβίβαστα

1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι:
 - α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών.
 - β) Εκτελεστικοί Γραμματείς Περιφερειών και περιφερειακοί συμπαραστάτες, στις περιφέρειες όπου υπηρετούν.
 - γ) Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με εξαίρεση τα ιδρύματα, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί, προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας των ανωτέρω νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, καθώς και διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι περιφέρειες, στις οποίες υποβάλλουν υποψηφιότητα.
 - δ) Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας του Δημοσίου, των δήμων και των περιφερειών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο, με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στις περιφέρειες στα διοικητικά όρια των οποίων άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης, μέσα στο δεκαοκτάμηνο (18) πριν από τη διενέργεια των περιφερειακών εκλογών.
 - ε) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στις περιφέρειες, στις οποίες έχουν την έδρα τους τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των περιφερειακών εκλογών.

2. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξιώμά τους, κατόπιν αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για παρακράδα, κίβδηλα, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, καταπίεση, αιμομιξία, μαστροπεία, σωματεμπορία, παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη λαθρεμπορία, καθώς και για παράβαση καθήκοντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 236 του παρόντος.

Το κώλυμα αυτό ισχύει για την επόμενη της έκπτωσης περιφερειακή περίοδο.

3. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι:

α. Όποιοι συνδέονται με την περιφέρεια ή τα νομικά της πρόσωπα, με συμβάσεις προμήθειας, εκτέλεσης περιφερειακού έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης περιφερειακού έργου ή περιφερειακής υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως.

β. Γενικοί διευθυντές, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με την περιφέρεια, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με την περιφέρεια, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης περίπτωσης.

Αν περιφέρεια συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση που συμβάλλεται, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς της περιφέρειας που μετέχουν στη διοίκηση δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και περιφερειακών επιχειρήσεων.

4. Η ιδιότητα του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη ή οποιουδήποτε άλλου αιρετού αξιώματος σε όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού δεν αποτελεί λόγο ασυμβίβαστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματός τους, με την επιφύλαξη του άρθρου 119 για:

α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνο-

λογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους.

5. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς ακινήτων της περιφέρειας, εφόσον η εκποίηση έχει γίνει ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.
6. Δεν αποτελούν κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα μέλους της διοίκησης και η ιδιότητα του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με την περιφέρεια με σύμβαση, που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους.
7. Το κώλυμα που προβλέπεται στις περιπτώσεις α΄ έως και γ΄ της παραγράφου 1 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει, παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. Η παραίτηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον Πρόεδρο Εφετών, ο οποίος την υποβάλλει αμέσως στην αρχή που είναι αρμόδια να την αποδεχθεί. Η παραίτηση θεωρείται ότι γίνεται δεκτή από την επίδοσή της και δεν ανακαλείται. Εξακολουθούν να ισχύουν ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων, που προβλέπει η παράγραφος 1 ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους. Τα πρόσωπα της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 που παραιτήθηκαν πρέπει επιπροσθέτως να μην έχουν υπηρετήσει στην περιφέρεια, όπου θα υποβάλουν υποψηφιότητα μέσα στους είκοσι τέσσερις (24) μήνες, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Το πρώτο εδάφιο της παρούσας δεν ισχύει για τους θρησκευτικούς λειτουργούς.
8. Περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες περιφερειακών ενοτήτων ή περιφερειακοί σύμβουλοι που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή αποκτούν δημοτικότητα δήμου, εκτός της περιφέρειας στην οποία εξελέγησαν, εκπίπτουν, αυτοδικαίως, από το αξίωμά τους. Το Διοικητικό Εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται η οικεία περιφέρεια, με απόφασή του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα, στο άρθρο 147 του παρόντος, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 152 του παρόντος.

9. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται.
10. Σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποκλείεται.
11. Για τις περιφερειακές εκλογές του Νοεμβρίου του 2010 και για τη διανυόμενη περιφερειακή περίοδο ισχύουν τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα του άρθρου 21 του π.δ. 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α΄), όπως ισχύει, κατ' αντιστοιχία προς τις υφιστάμενες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα.

Άρθρο 118 **Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών**

1. Δεν μπορούν να είναι περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι, όποιοι είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες των περιφερειών, καθώς και των νομικών της προσώπων δημοσίου δικαίου.
2. Αν οφειλέτης της περιφέρειας και των νομικών τους προσώπων εκλεγεί περιφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του, έως την ημέρα της εγκατάστασης των περιφερειακών αρχών.
3. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες της περιφέρειας ή των νομικών τους προσώπων μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η εξόφληση των οφειλών του άρθρου αυτού δεν γίνει κατά τη διάρκεια των ανωτέρω προθεσμιών, εκτός από την περίπτωση διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το Διοικητικό Εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο οικείος δήμος, κατόπιν ενστάσεως, με απόφασή του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα. Κατά τις απόφασες με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 152 του παρόντος.
4. Για τις περιφερειακές εκλογές του Νοεμβρίου του έτους 2010 και τις τυχόν επαναληπτικές αυτών, και μόνο, το ασυμβίβαστο των ανωτέρω παραγράφων ισχύει για οφειλές προς τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και

τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα, καθώς και προς τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 119 **Επαγγελματική δραστηριότητα του Περιφερειάρχη**

1. Κατά τη διάρκεια της θητείας του αναστέλλεται η άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του Περιφερειάρχη.
2. Ο χρόνος αναστολής άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας θεωρείται πραγματικός χρόνος για τα ασφαλιστικά δικαιώματα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, το σύνολο των εισφορών στον οικείο ασφαλιστικό φορέα καταβάλλεται από την περιφέρεια και βαρύνει τον προϋπολογισμό αυτής. Με την απόφαση της παραγράφου 9 του άρθρου 182 του παρόντος καθορίζεται η διαδικασία καταβολής των εισφορών.

Άρθρο 120 **Υποψηφιότητες**

1. Η εκλογή του περιφερειάρχη, των αντιπεριφερειάρχων περιφερειακών ενοτήτων και των μελών του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται κατά συνδυασμούς.
Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.
2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει:
 - α) Έναν υποψήφιο περιφερειάρχη.
 - β) Τους υποψηφίους αντιπεριφερειάρχες σε αριθμό ίσο με τον αριθμό των περιφερειακών ενοτήτων.
Ειδικά για τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας ο αριθμός των υποψήφιων αντιπεριφερειάρχων είναι ίσος με τον αριθμό των νομών¹.
 - γ) Υποψήφιους περιφερειακούς συμβούλους σε αριθμό ίσο, τουλάχιστον, με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας, με δυνατότητα προσαύξησης του αριθμού αυτού μέχρι πενήντα τοις εκατό (50%). Το

1. Το εδάφιο αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 10ια του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

- κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.
3. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων κάθε συνδυασμού από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το ένα τρίτο ($1/3$) του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της.
 4. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο και για την εκλογή του ως περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη ή μέλους περιφερειακού συμβουλίου δεν επιτρέπεται.
 5. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς.

Άρθρο 121

Κατάρτιση συνδυασμών

1. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση την οποία υπογράφουν όλοι οι υποψήφιοι που τον αποτελούν.
Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά:
 - α) Το τυχόν όνομα και έμβλημα του συνδυασμού.
 - β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου περιφερειάρχη. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος περιφερειάρχης.
 - γ) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψήφιων αντιπεριφερειάρχων ανά περιφερειακή ενότητα, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου αντιπεριφερειάρχη. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού σε κάθε περιφερειακή ενότητα θεωρείται υποψήφιος αντιπεριφερειάρχης. Ειδικά για τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας² τα ανωτέρω στοιχεία και οι οικείες ενδείξεις των υποψήφιων αντιπεριφερειάρχων αναγράφονται ανά νομό. Οι υποψήφιοι
2. Προσθήκη των λέξεων «Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας» με την παρ.10ιβ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

αντιπεριφερειάρχες είναι επικεφαλής του συνδυασμού στην εκλογική περιφέρεια που είναι υποψήφιοι.

- δ) Στη δήλωση ακολουθούν, κατά εκλογική περιφέρεια, με αλφαβητική σειρά, οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι του συνδυασμού, με αλφαβητική σειρά, με σημείωση παραπλεύρως και εντός παρενθέσεως της εκλογικής περιφέρειας, στην οποία είναι υποψήφιοι.
2. Η δήλωση συντάσσεται σε απλό φύλλο χάρτου και επισυνάπτονται τα εξής δικαιολογητικά για καθέναν υποψήφιο:
- α) Πιστοποιητικό εγγραφής του υποψηφίου στο δημοτολόγιο δήμου της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιος.
 - β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής.
 - γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., που να αποδεικνύει κατάθεση χρηματικού ποσού εκατόν πενήντα (150) ευρώ.
3. Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου και υποκοριστικό αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή, το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα και τίθεται σε παρένθεση.
- Για τις γυναίκες μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου, ανεξαρτήτως με ποιο επώνυμο είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα.
4. Ο συνδυασμός δηλώνεται νόμιμα, όταν περιλαμβάνει αριθμό υποψηφίων τουλάχιστον ίσο με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας.
5. Στη δήλωση μπορεί να ορίζεται όνομα και έμβλημα του συνδυασμού. Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα οποιοδήποτε σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, η σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργανώσεως, φωτογραφία προσώπου, κάθε έμβλημα που χρησιμοποιείται ή χρησιμοποιήθηκε από το κράτος, καθώς και συμβόλων ή εμβλημάτων του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή φωτογραφιών προσώπων, που έχουν καταδικαστεί για τη συμμετοχή τους σε αυτό. Αν γίνουν περισσότερες δηλώσεις, με το ίδιο όνομα ή έμβλημα, δικαίωμα χρήσεως έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος. Αν γίνει παράβαση των διατάξεων της παρούσας και η παράβαση βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, η δήλωση είναι απαράδεκτη.

6. Αν δεν έχει τηρηθεί κάποια από τις διατυπώσεις ή δεν υπάρχει κάποια από τις προϋποθέσεις ή κάποιο από τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο η δήλωση είναι απαράδεκτη.

Ειδικότερα, αν έχει συνταχθεί η δήλωση του συνδυασμού που προβλέπει η παράγραφος 1, με διαφορετικό τρόπο, δεν είναι απαράδεκτη, εφόσον περιλαμβάνει ρητή δήλωση που ορίζει τον υποψήφιο περιφερειάρχη και αντιπεριφερειάρχη. Απαράδεκτη είναι και η εκπρόθεσμη δήλωση, καθώς και η δήλωση που περιλαμβάνει λιγότερους υποψηφίους από τα ελάχιστα όρια της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου.

7. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο περιφερειάρχη ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου περιφερειάρχη, είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας, στον πρόεδρο του αρμόδιου πολυμελούς πρωτοδικείου. Στη δήλωση αυτή επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 1, καθώς και γραπτή αποδοχή των προσώπων που προτείνονται. Μετά τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, που απαιτείται για την επίδοση στο αρμόδιο δικαστήριο, καμία μεταβολή της δηλώσεως δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 123 του παρόντος νόμου. Αρμόδιο δικαστήριο είναι το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της περιφέρειας.

Το Πρωτοδικείο Αθηνών είναι αρμόδιο για την περιφέρεια Αττικής.

Το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της περιφέρειας και το Πρωτοδικείο Αθηνών στην περιφέρεια Αττικής είναι αρμόδια και για τις ενέργειες που ορίζονται στα άρθρα 122, 123, 138, 141, 142, 143, 144, 145 και 146 του παρόντος νόμου.

8. Συμπλήρωση του συνδυασμού επιτρέπεται να γίνει μέχρι τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, που απαιτείται για την επίδοση της δήλωσης του συνδυασμού στο αρμόδιο δικαστήριο και μόνο προκειμένου να συμπληρωθεί ο συνδυασμός, έως τον επιτρεπόμενο αριθμό υποψηφίων συμβούλων. Προς τούτο υποβάλλεται συμπληρωματική δήλωση του υποψήφιου περιφερειάρχη, στην οποία επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Στις περιπτώσεις αυτές απαραίτως επισυνάπτεται, πέραν των δικαιολογητικών που τον αφορούν, και γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται.

Άρθρο 122

Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών

1. Τη δέκατη πέμπτη ημέρα πριν από την ψηφοφορία το αρμόδιο πρωτοδικείο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα.
2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου κοινοποιεί αμέσως τις σχετικές αποφάσεις στον περιφερειάρχη.
3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών, που έχουν ανακηρυχθεί.

Άρθρο 123

Αντικατάσταση υποψηφίων πριν από την εκλογή

1. Ο υποψήφιος περιφερειάρχης ή αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας ή περιφερειακός σύμβουλος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του. Η παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωσή του, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την όγδοη ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
2. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου υποψήφιου περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη περιφερειακής ενότητας, τη θέση του στο συνδυασμό μπορεί να καταλάβει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψηφίους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 121, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον νέο υποψήφιο. Τη θέση υποψήφιου περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη περιφερειακής ενότητας σε περίπτωση μη αντικατάστασής του καταλαμβάνει όποιος σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.
3. Υποψήφιος σύμβουλος που παραιτήθηκε ή απεβίωσε επιτρέπεται να αντικατασταθεί με δήλωση του υποψήφιου περιφερειάρχη ακόμη και αν έχει περάσει η προθεσμία της παραγράφου 5 του άρθρου 121. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζουν οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 121, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον νέο υποψήφιο.

4. Συνδυασμός που περιέχει αριθμό υποψήφιων συμβούλων μικρότερο από το ελάχιστο όριο, περιλαμβανομένου και του ποσοστού από κάθε φύλο, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων του, μετέχει νόμιμα στην εκλογή.

Άρθρο 124

Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων

1. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να ορίσει έναν αντιπρόσωπο και δύο αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα, με γραπτή δήλωση του υποψήφιου περιφερειάρχη.
2. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίζει πληρεξούσιο με συμβολαιογραφική δήλωση του υποψήφιου περιφερειάρχη. Ο πληρεξούσιος ενεργεί για λογαριασμό του συνδυασμού ο,τιδήποτε μπορεί, σύμφωνα με το νόμο, να ενεργήσει ο υποψήφιος περιφερειάρχης, κατά τη διεξαγωγή της εκλογής.
3. Αν υποψήφιος περιφερειάρχης παραιτηθεί ή αποβιώσει και δεν αντικατασταθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 123, ο διορισμός των αντιπροσώπων και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού.
4. Οι υποψήφιοι, οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών και οι αναπληρωτές τους έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες κατά τη διάρκεια όλης της διαδικασίας της εκλογής και να υποβάλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις.
5. Δεν μπορούν να διοριστούν ως αντιπρόσωποι, αναπληρωτές ή πληρεξούσιοι συνδυασμών, περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες περιφερειακής ενότητας, μέλη περιφερειακού συμβουλίου, όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα να εκλέγονται και όλοι όσοι δεν μπορούν να εκλεγούν, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 117, εκτός αν παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των συνδυασμών. Για την παραιτήση και την αποδοχή της εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 117 του παρόντος.
6. Για τις εκλογές του Νοεμβρίου του 2010 δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, αναπληρωτές ή πληρεξούσιοι συνδυασμών οι νομάρχες και οι νομαρχιακοί σύμβουλοι των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων ή Νομαρχιακών Διαμερισμάτων που καταργήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος.

Άρθρο 125

Πρόγραμμα της εκλογής

Ο περιφερειάρχης εκδίδει και δημοσιεύει, με τοιχοκόλληση, σε όλες τις συνοικίες, σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του δήμου και αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, πρόγραμμα που αναφέρει ακριβώς την ημέρα της ψηφοφορίας, τις ώρες που αρχίζει και περατώνεται, τον τόπο και το κατάστημα της ψηφοφορίας, τις έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και τους συνδυασμούς μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων, που συγκροτούν κάθε συνδυασμό, όπως είναι γραμμένα στον πίνακα που έχει διαβιβάσει ο περιφερειάρχης.

Άρθρο 126

Υπολογισμός προθεσμιών

1. Στις προθεσμίες που ορίζονται κατά τη διαδικασία εκλογής των περιφερειακών αρχών, δεν υπολογίζεται η ημέρα της ψηφοφορίας.
2. Η προθεσμία λήγει μόλις παρέλθει και η τελευταία ημέρα της, έστω και αν είναι ημέρα αργίας.

Άρθρο 127

Μορφή των ψηφοδελτίων

1. Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί.
2. Τα ψηφοδέλτια για όλη την επικράτεια έχουν σχήμα ορθογώνιο. Οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
3. Η εκτύπωση των εντύπων ψηφοδελτίων πρέπει να είναι με μαύρη απόχρωση.

Άρθρο 128

Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων

1. Οι συνδυασμοί οφείλουν να τυπώσουν τα ψηφοδέλτια και να τα παραδώσουν, με απόδειξη, στον οικείο δήμαρχο, οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, σε αριθμό επαρκή για τις ανάγκες των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειας του δήμου.

2. Ο οικείος δήμαρχος οφείλει να εφοδιάσει τις εφορευτικές επιτροπές των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειάς του με ψηφοδέλτια κάθε συνδυασμού, κατά είκοσι τοις εκατό (20%), τουλάχιστον, περισσότερα από τους εκλογείς του τμήματος.

Άρθρο 129 **Περιεχόμενο ψηφοδελτίου**

1. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια ο συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο επάνω μέρος του οποίου σημειώνεται το τυχόν έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού και ακολουθεί το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου, ακολουθεί το όνομα του υποψήφιου αντιπεριφερειάρχη της συγκεκριμένης εκλογικής περιφέρειας, στη συνέχεια το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψήφιων συμβούλων της εκλογικής περιφέρειας με αλφαβητική σειρά.
2. Εγγραφές και διαγραφές δεν επιτρέπονται και αν γίνουν έχουν ως αποτέλεσμα την ακυρότητα του ψηφοδελτίου.
3. Η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται με σταυρό, που σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης δίπλα στο ονοματεπώνυμο κάθε υποψηφίου.
4. Σταυρός προτίμησης που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο, θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ερευνάται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 130 του παρόντος.
5. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράζει την προτίμησή του προς έναν (1) υποψήφιο, στις εκλογικές περιφέρειες στις οποίες εκλέγονται έως τρεις (3) περιφερειακοί σύμβουλοι, προς έναν ή δύο υποψηφίους στις εκλογικές περιφέρειες στις οποίες εκλέγονται από τέσσερις (4) έως και επτά (7) περιφερειακοί σύμβουλοι, προς έναν ή δύο ή τρεις υποψηφίους στις εκλογικές περιφέρειες στις οποίες εκλέγονται από οκτώ (8) έως και δώδεκα (12) περιφερειακοί σύμβουλοι και προς έναν ή δύο ή τρεις ή τέσσερις υποψηφίους στις εκλογικές περιφέρειες στις οποίες εκλέγονται περισσότεροι από δώδεκα (12) περιφερειακοί σύμβουλοι. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους σταυρούς προτίμησης από τους ανωτέρω κατά περίπτωση οριζόμενους είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.

6. Για τον υποψήφιο περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη περιφερειακής ενότητας, δεν χρειάζεται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδέλιου.

Άρθρο 130 **Άκυρα ψηφοδέλτια**

Εκτός από την περίπτωση ακυρότητας, κατά την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) Αν έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή από αυτά που ορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 127 του παρόντος και η υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην ίδια παράγραφο.
- β) Αν έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή από αυτό, που ορίζεται στις παράγραφους 1 και 3 του άρθρου 127 του παρόντος.
- γ) Αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.
- δ) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά και
- ε) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του επόμενου άρθρου.

Άρθρο 131 **Εκλογικοί φάκελοι**

1. Οι φάκελοι, στους οποίους εσωκλείονται τα ψηφοδέλτια, κατασκευάζονται για όλη την επικράτεια με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης από χαρτί αδιαφανές και έχουν στην εμπρός πλευρά έντυπο γνώρισμα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι διαστάσεις των φακέλων, το έντυπο γνώρισμά τους και η απόχρωσή τους.
2. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης φροντίζει να αποστέλλεται, εγκαίρως, στους περιφερειάρχες επαρ-

κής αριθμός φακέλων. Οι περιφερειάρχες φροντίζουν να διαβιβάζονται, εγκαίρως, οι φάκελοι αυτοί στις δημοτικές αρχές, που εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές κάθε εκλογικού τμήματος της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

3. Αν δεν υπάρχουν οι ανωτέρω φάκελοι, η εφορευτική επιτροπή πιστοποιεί την έλλειψη και προμηθεύεται άλλους ομοίομορφους φακέλους.
4. Εκτός από το έντυπο γνώρισμα, τίποτε άλλο δεν αναγράφεται πάνω στο φάκελο. Αν σημειωθούν πάνω στο φάκελο στίγματα, σημεία ή λέξεις, μπορούν να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.

Άρθρο 132

Έναρξη και λήξη της ψηφοφορίας

Η ψηφοφορία αρχίζει την 07.00΄ και λήγει την 19.00΄ ώρα της ίδιας ημέρας.

Άρθρο 133

Ματαίωση της ψηφοφορίας

Αν κατά την ημέρα διενέργειας των περιφερειακών εκλογών σε ένα ή περισσότερα εκλογικά τμήματα δεν διεξήχθη ψηφοφορία, αυτή διεξάγεται την επόμενη Τετάρτη.

Άρθρο 134

Εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών

1. Οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών εφαρμόζονται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των περιφερειακών εκλογών, για όσα θέματα δεν υφίσταται ειδική πρόβλεψη στις ρυθμίσεις του παρόντος.
2. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις περιφερειακές εκλογές, μόνο αν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά. Αν δεν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου που ανήκει το εκλογικό τμήμα, στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου της οικείας περιφέρειας, τότε υπογράφουν υπεύθυνα δήλωση στην οποία αναφέρεται ο δήμος

- στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι γραμμένοι και ψηφίζουν.
3. Κατά την ψηφοφορία χρησιμοποιούνται ιδιαίτερες κάλπες που φέρουν κατάλληλο διακριτικό γνώρισμα. Το διακριτικό αυτό γνώρισμα και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά το μέγεθος, το σχήμα κ.λπ. των καλπών, καθώς και θέματα που ανακύπτουν από την ταυτόχρονη διενέργεια των εκλογών των δημοτικών αρχών και των αρχών της περιφέρειας και οι αναγκαίες λεπτομέρειες, καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
 4. Όπου στις διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών αναφέρεται ο νομάρχης, προκειμένου για τις περιφερειακές εκλογές νοείται ο περιφερειάρχης.
 5. Για τις περιφερειακές εκλογές του έτους 2010 όπου αναφέρεται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ο περιφερειάρχης νοείται ο νομάρχης στη διοικητική περιφέρεια του οποίου ανήκει ο συγκεκριμένος δήμος και όπου αναφέρεται ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης νοείται ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας στη διοικητική περιφέρεια του οποίου ανήκει, ο συγκεκριμένος δήμος.

Άρθρο 135 **Εκλογικές περιφέρειες**

Κάθε περιφερειακή ενότητα κατά την έννοια του άρθρου 3 του παρόντος συνιστά αντίστοιχη εκλογική περιφέρεια.

Άρθρο 136 **Αριθμός συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας**

1. Ο αριθμός των περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με βάση τον πληθυσμό της, όπως προκύπτει από την τελευταία απογραφή και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις επόμενες παραγράφους.
2. Μέτρο για τον υπολογισμό του αριθμού των περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας αποτελεί το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης του συνολικού αριθμού των κατοίκων όλης της περιφέρειας δια του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου.

3. Από το πηλίκο της διαίρεσης του αριθμού των κατοίκων κάθε εκλογικής περιφέρειας δια του εκλογικού μέτρου προκύπτει ο αριθμός των περιφερειακών της συμβούλων.
4. Οι θέσεις στο περιφερειακό συμβούλιο που παραμένουν αδιάθετες προσίθονται ανά μία στις εκλογικές περιφέρειες με τα μεγαλύτερα, κατά σειρά, υπόλοιπα και ώσπου να συμπληρωθεί ο συνολικός αριθμός τους, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 113 του παρόντος.
5. Εάν από την παραπάνω διαδικασία προκύψουν εκλογικές περιφέρειες με αριθμό εδρών μικρότερο των τριών (3), οι ελλείπουσες συμπληρώνονται με την αφαίρεση μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια με το μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά αύξουσα σειρά. Σε περίπτωση εκλογικών περιφερειών με τον ίδιο αριθμό εδρών, στις οποίες περιλαμβάνονται όσες έχουν ήδη αφαιρεθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, η έδρα αφαιρείται από εκείνη με το μικρότερο πληθυσμό. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται για τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Αττικής³.

Άρθρο 137

Επιτυχών συνδυασμός - Επιλαχόντες συνδυασμοί - Εκλογή περιφερειάρχη

1. Στις εκλογές των περιφερειαρχών και περιφερειακών συμβούλων θεωρείται επιτυχών συνδυασμός αυτός που πλειοψήφησε με ποσοστό τουλάχιστον μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% +1 ψήφο) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες συνδυασμοί, όσοι συνδυασμοί έλαβαν έστω και μία έδρα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 138, 139 και 143 του παρόντος.
2. Περιφερειάρχη εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού.

Άρθρο 138

Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου

1. Τα τρία πέμπτα (3/5) των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου κατα-

3. Το εδάφιο αυτό της παρ. 5 του άρθρου 136 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω με την παρ. 10θ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

λαμβάνει ο επιτυχών συνδυασμός και τα δύο πέμπτα (2/5) οι επιλαχόντες, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4.

2. Αν ο επιτυχών συνδυασμός συγκεντρώνει ποσοστό έγκυρων ψηφοδελτίων μεγαλύτερο από το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου τους, οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5.

3. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του αριθμού των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεως της μονάδας δεν υπολογίζεται, ενώ στην περίπτωση που προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεως στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα. Με βάση τα παραπάνω, οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

στα 41 μελή συμβούλια 25 και 16,

στα 51 μελή συμβούλια 31 και 20,

στα 71 μελή συμβούλια 43 και 28,

στα 101 μελή συμβούλια 61 και 40,

4. Η αναλογική κατανομή των εδρών μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών στην περίπτωση της παραγράφου 1 του παρόντος γίνεται ως εξής:

Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στο σύνολο της περιφέρειας όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές, εκτός από τον επιτυχόντα, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχεί στα δύο πέμπτα (2/5) και το πηλίκό τους, αυξημένο κατά μία μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο με παράλειψη τυχόν κλάσματος. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκό της διαιρέσεως.

Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι επιλαχόντες συνδυασμοί, σύμφωνα με την προηγούμενη διαδικασία, είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, ανάλογα με τα ακραιοποιήματα υπόλοιπά τους.

Εάν συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό ακραιοποιήτων υπολοίπων, διενεργείται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

Εάν και μετά την κατανομή εδρών με βάση τα ακραιοποιήματα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ανάλογα

με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού.

Εάν έχει απομείνει για κατανομή μία μόνο έδρα, την καταλαμβάνει ο επιλαχών συνδυασμός που έχει καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και παρουσιάζει το μεγαλύτερο ακρησιμοποίητο υπόλοιπο⁴.

Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

5. Η αναλογική κατανομή των εδρών στην περίπτωση της παραγράφου 2 του παρόντος γίνεται ως εξής:

Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στο σύνολο της περιφέρειας όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε κάθε περιφερειακό συμβούλιο και το πηλίκο αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθέναν τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

Στην περίπτωση αυτή, ο επιτυχών συνδυασμός μπορεί να λάβει αριθμό εδρών που ξεπερνά το ποσοστό των τριών πέμπτων (3/5).

Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών ανάλογα με τα ακρησιμοποίητα υπόλοιπά τους.

Εάν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό ακρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση.

Εάν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα ακρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού.

Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

6. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο περιφερειαρχης εκλέγεται από το μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε

4. Το εδάφιο αυτό της παρ. 4 του άρθρου 138 απαλήφθηκε με την παρ. 10κε του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

σταυρούς προτίμησης, και έως ότου συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι.

Άρθρο 139 **Επανάληψη της ψηφοφορίας**

1. Εάν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους περιφερειάρχες των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος περιφερειάρχης και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Εάν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το οικείο πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού.
2. Οι έδρες των περιφερειακών συμβουλίων κατανέμονται, σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας, στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές, σε δύο φάσεις, που ονομάζονται κατανομές. Στην πρώτη (Α΄) κατανομή κατανέμονται οι μισές έδρες του περιφερειακού συμβουλίου. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα. Στη δεύτερη (Β΄) κατανομή κατανέμονται οι υπόλοιπες. Με βάση τον αριθμό των εδρών των περιφερειακών συμβουλίων οι έδρες που αναλογούν σε καθεμία από τις δύο αυτές κατανομές έχουν ως εξής:
 - για τα 41 μέλη συμβούλια οι έδρες της Α΄ κατανομής είναι 21 και της Β΄ κατανομής 20,
 - για τα 51 μέλη συμβούλια 26 και 25 αντίστοιχα,
 - για τα 71 μέλη συμβούλια 36 και 35 αντίστοιχα,
 - για τα 101 μέλη συμβούλια 51 και 50 αντίστοιχα.
3. Οι έδρες της Α΄ κατανομής κατανέμονται αναλογικά στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στο σύνολο της περιφέρειας όλοι οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές στην αρχική ψηφοφορία διαιρείται με τον αριθμό των εδρών της Α΄ κατανομής. Το πηλίκο της διαίρεσης, αυξημένο κατά μία μονάδα παραλειπομένου του

κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο της Α' κατανομής. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθέναν τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση της Α' κατανομής, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, ανάλογα με τα αξιοσημείωτα υπόλοιπά τους.

Εάν συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό αξιοσημείωτων υπολοίπων, διενεργείται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

Εάν και μετά τη διανομή εδρών με βάση τα αξιοσημείωτα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού. Εάν έχει απομείνει προς διάθεση μία μόνο έδρα, την καταλαμβάνει ο επιλαχών συνδυασμός που έχει καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και παρουσιάζει το μεγαλύτερο αξιοσημείωτο υπόλοιπο⁵.

4. Για την κατανομή των εδρών της Β' κατανομής, υπολογίζεται, αρχικά, πόσες από τις έδρες αυτές πρέπει να προσκυρωθούν στον επιτυχόντα συνδυασμό, ώστε να συγκεντρώσει συνολικά, συνυπολογιζομένων και των εδρών που του απονεμήθηκαν από την Α' κατανομή, τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών.

Οι έδρες της Β' κατανομής που θα απομείνουν προς κατανομή, μετά την παραχώρηση των εδρών στον επιτυχόντα συνδυασμό, διατίθενται στον άλλο συνδυασμό που πήρε μέρος στην επαναληπτική ψηφοφορία.

Στην περίπτωση, όπου λόγω του μικρού αριθμού εδρών που τους έχουν απονεμηθεί από την Α' κατανομή, ο επιτυχών συνδυασμός δεν μπορεί να συμπληρώσει τον αριθμό των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των εδρών, προσκυρώνονται σε αυτόν όλες οι έδρες της Β' κατανομής και δεν γίνεται καμία μεταβολή στην κατανομή των εδρών της Α' κατανομής, ανάμεσα στους υπόλοιπους συνδυασμούς.

5. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην πρώτη θέση κατά την πρώτη ψηφοφορία, δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία μετέχουν οι υποψήφιοι περιφερειάρχες όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν.
6. Σε περίπτωση ισοψηφίας στη δεύτερη θέση, κατά την αρχική ψηφοφορία

5. Το εδάφιο αυτό της παρ. 3 του άρθρου 139 απαλήφθηκε με την παρ. 10 κε του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική μετέχουν ο υποψήφιος περιφερειάρχης του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση.

7. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 5 και 6, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος περιφερειάρχης και ο συνδυασμός του που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία.

Εάν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν δύο υποψήφιοι περιφερειάρχες, το Πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος περιφερειάρχη και του συνδυασμού του.

Εάν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί, το Πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος περιφερειάρχη και του συνδυασμού του και εκείνου που θα συμμετάσχει στη Β΄ κατανομή σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4.

8. Εάν κανένας από τους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές στην αρχική ψηφοφορία δεν συγκεντρώσει το εκλογικό μέτρο ή αν μόνο ένας συνδυασμός το έχει συγκεντρώσει, τότε στην Α΄ κατανομή συμμετέχουν οπωσδήποτε οι δύο συνδυασμοί που έχουν λάβει το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων.

Οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των δύο συνδυασμών συμμετέχουν και στην επαναληπτική ψηφοφορία.

9. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 138 και του άρθρου 142 του παρόντος.

Άρθρο 140

Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια κατανέμονται μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, όπως καθορίζονται στο άρθρο 138 του παρόντος, ως εξής:

1. Ο επιτυχών συνδυασμός λαμβάνει καταρχήν μία (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια.
2. Η κατανομή συνεχίζεται αρχίζοντας από το μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό, ο οποίος εξασφάλισε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο

άρθρο 138 του παρόντος, συμμετοχή στο περιφερειακό συμβούλιο.

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού αυτού στην περιφέρεια διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού αυτού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες σε κάθε περιφέρεια όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

Εάν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο περιφερειακό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

3. Εάν στην πρώτη κατά σειρά εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός εκεί, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας.

Εάν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνο οι διαθέσιμες.

Εάν μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτές παραμένουν αδιάθετες για το συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά στις εκλογικές περιφέρειες, όπου ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

4. Οι έδρες που κατανέμονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.
5. Με την ίδια διαδικασία κατανέμονται οι έδρες σε κάθε εκλογική περιφέρεια για καθέναν από τους άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς κατά αύξουσα σειρά εκλογής.
6. Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας και για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

Άρθρο 141

Παραίτηση ή θάνατος υποψήφιου περιφερειάρχη σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας

1. Πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία ο υποψήφιος περιφερειάρχης μπορεί να παραιτηθεί από την υπο-ψηφιότητά του. Η παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωσή του που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την τρίτη ημέρα, το αργότερο, πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία.
2. Αν ένας υποψήφιος περιφερειάρχης παραιτηθεί ή αποβιώσει, τότε η πλειοψηφία των υποψηφίων του συνδυασμού του επιλέγει άλλον υποψήφιο περιφερειάρχη.
3. Αν εκείνος που έχει επιλεγεί ως υποψήφιος περιφερειάρχης είναι υποψήφιος σύμβουλος του συνδυασμού, η θέση του ως συμβούλου μένει κενή.
4. Η δήλωση της επιλογής του νέου υποψήφιου περιφερειάρχη επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου το αργότερο τη δεύτερη ημέρα πριν από την ψηφοφορία. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει το νέο υποψήφιο σε δημόσια συνεδρίαση ακόμη και την παραμονή της ψηφοφορίας.
5. Αν δεν υποβληθεί δήλωση επιλογής, δεν ανακηρύσσεται κανένας υποψήφιος και εκλέγεται περιφερειάρχης ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει λάβει κατά την πρώτη εκλογή τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.
6. Η επαναληπτική ψηφοφορία γίνεται από τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους.

Άρθρο 142

Τακτικοί και αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι - Ισοψηφία

1. Τακτικοί περιφερειακοί σύμβουλοι εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς του άρθρου 137, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 141 του παρόντος.
2. Οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους. Αν ο συνδυασμός καταλαμβάνει έδρες σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, ο υποψήφιος

περιφερειάρχης λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας, όπου ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες έδρες. Σε περίπτωση ίσου αριθμού εδρών σε περισσότερες περιφέρειες, τότε λαμβάνει την έδρα αυτής στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση όπου σε περισσότερες περιφέρειες ο συνδυασμός έλαβε ίσο αριθμό ψήφων, διενεργείται κλήρωση.

3. Οι υποψήφιοι αντιπεριφερειάρχες των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται επιτυχόντες σύμβουλοι του συνδυασμού τους στην εκλογική περιφέρεια στην οποία ήταν υποψήφιοι, εφόσον ο συνδυασμός τους έλαβε έδρα. Ειδικά για τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας⁶ οι υποψήφιοι αντιπεριφερειάρχες των επιλαχόντων συνδυασμών καταλαμβάνουν θέση περιφερειακού συμβούλου στην εκλογική περιφέρεια που ήταν υποψήφιοι και ο συνδυασμός τους έλαβε τις περισσότερες έδρες. Σε περίπτωση ίσου αριθμού εδρών σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, τότε λαμβάνει την έδρα αυτής στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες ψήφους.
4. Οι λοιποί υποψήφιοι του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας, με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.
5. Εάν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 143

Περιπτώσεις ισοψηφίας συνδυασμών

1. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο μόνο συνδυασμοί και ισοψηφήσουν το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή οι έδρες των συμβούλων κατανέμονται κατά τα τρία πέμπτα (3/5) στον επιτυχόντα συνδυασμό και κατά τα δύο πέμπτα (2/5) στον επιλαχόντα.
2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 138 και του άρθρου 142 του παρόντος.

6. Προσθήκη των λέξεων «Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας» με την παρ. 5 του άρθ. 51 του ν. 3905/2010.

Άρθρο 144

Εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων της εκλογής

1. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής στέλνουν με ασφαλή τρόπο τα εκλογικά στοιχεία στον πρόεδρο του πρωτοδικείου και στην περιφέρεια. Αφού συγκεντρωθούν τα στοιχεία όλων των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειας, ο πρόεδρος του πρωτοδικείου εξάγει το γενικό αποτέλεσμα, το οποίο δημοσιεύει αμέσως με τοιχοκόλληση στο πρωτοδικείο και γνωστοποιεί στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
2. Ο πίνακας των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας, ο οποίος καταρτίζεται από τον πρόεδρο του πρωτοδικείου, περιέχει:
 - α) τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων,
 - β) το συνολικό αριθμό ψηφισάντων,
 - γ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων,
 - δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,
 - ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων και
 - στ) την εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού, δηλαδή το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων τα οποία έλαβε κάθε συνδυασμός.Στον πίνακα προτάσσονται οι συνδυασμοί, σύμφωνα με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης. Κάτω από τον πίνακα συντάσσεται πράξη, στην οποία αναγράφονται ολογράφως τα πιο πάνω στοιχεία για κάθε περίπτωση και υπογράφεται από τον πρόεδρο. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μπορεί να παρίσταται ένας αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό.
3. Οι εφορευτικές επιτροπές και ο πρόεδρος του πρωτοδικείου γνωστοποιούν αμέσως το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας στον περιφερειάρχη.

Άρθρο 145

Έκθεση πρακτικών

Ο πρόεδρος του Πρωτοδικείου εκθέτει τα πρακτικά της εκλογής και τον πίνακα των αποτελεσμάτων στο κατάστημα του πρωτοδικείου επί πέντε (5) ημέρες και συντάσσει για την έκθεση αυτή πρακτικό, που τοιχοκολλείται επίσης έξω από το δικαστικό κατάστημα.

Άρθρο 146 **Επικύρωση εκλογής**

1. α. Το πολυμελές πρωτοδικείο μετά τη λήξη του πενθημέρου του προηγούμενου άρθρου ανακηρύσσει, με απόφασή του, τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, τον περιφερειάρχη, τους αντιπεριφερειάρχες και τους τακτικούς και αναπληρωματικούς περιφερειακούς συμβούλους κάθε συνδυασμού που εκλέγονται. Αν ο υποψήφιος περιφερειάρχης του επιτυχόντος συνδυασμού απεβίωσε ή παραιτήθηκε πριν από την εκλογή και δεν έγινε αντικατάστασή του σύμφωνα με το άρθρο 141 παράγραφος 4, περιφερειάρχης ανακηρύσσεται ο πλειοψηφίας σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού.
β. Με την ανωτέρω απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ανακηρύσσονται οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτιμήσεως που έχουν λάβει. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση.
γ. Στην ίδια απόφαση ανακηρύσσονται οι τακτικοί σύμβουλοι μόνο κάθε συνδυασμού σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει.
2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου αναρτά αντίγραφο των πράξεων στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) συνεχείς ημέρες και αποστέλλει αντίγραφο τους στον περιφερειάρχη και στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο 147 **Δικαίωμα ένστασης**

Ένσταση μπορεί να ασκήσει:

- α) κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους της οικείας περιφέρειας, καθώς και
- β) όποιος υπήρξε υποψήφιος κατά τις εκλογές στην οικεία περιφέρεια.

Άρθρο 148 **Άσκηση - Αρμόδιο δικαστήριο**

1. Η ένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται, μαζί με τρία αντίγραφα, στο πρωτοδικείο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη.

Η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης ή η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.

2. Το δικόγραφο της ένστασης απαιτείται να περιέχει τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 251 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, ΦΕΚ 97 Α'), όπως εκάστοτε ισχύει.
3. Οι ενστάσεις εκδικάζονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το Διοικητικό Εφετείο, στο οποίο υπάγεται η έδρα της οικείας περιφέρειας.
4. Η διαβίβαση της ένστασης στο αρμόδιο για την εκδίκασή της δικαστήριο γίνεται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Άρθρο 149

Περιεχόμενο της ένστασης

1. Η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του σχετικού πίνακα των αποτελεσμάτων ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτή.
2. Λόγους ένστασης μπορούν να θεμελιώσουν:
 - α) η έλλειψη νόμιμων προσόντων και η συνδρομή κωλυμάτων σε υποψηφίους που έχουν εκλεγεί, ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη,
 - β) η παράβαση νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών ή κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των προσώπων που ανήκουν σε αυτούς,
 - γ) η ακυρότητα ή η εσφαλμένη αρίθμηση των ψηφοδελτίων.

Άρθρο 150

Προθεσμία για την άσκηση ένστασης

1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, σύμφωνα με το άρθρο 146 του παρόντος.

2. Η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου δεν παρεκτείνεται σε καμία περίπτωση.

Άρθρο 151

Διαδικασία εκδίκασης της ένστασης

1. Για τα θέματα της προδικασίας, της κύριας διαδικασίας, της παρέμβασης, της αντένστασης, της αποδεικτικής διαδικασίας, του παρεμπόπτοντος ελέγχου, της απόφασης του δικαστηρίου, καθώς και της γνωστοποίησής της εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 253 έως και 260 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως κάθε φορά ισχύει, ο οποίος και εφαρμόζεται για κάθε σχετικό θέμα, που δεν ρυθμίζεται, ειδικώς, από τις διατάξεις του παρόντος. Κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει τα ίδια θέματα διαφορετικά, καταργείται.
2. Ο κατά το άρθρο 258 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας παρεμπόπτον έλεγχος της εγγραφής, μετεγγραφής ή διαγραφής εκλογέα στους ή από τους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου, χωρεί κατά των πράξεων αυτών μόνο αν αυτές έγιναν κατά τη σύνταξη ή αναθεώρηση των εκλογικών καταλόγων κατά τη διάρκεια του έτους, που προηγείται της ημερομηνίας διενέργειας των περιφερειακών εκλογών.
3. Αίτηση αναθεώρησης, τριτανακοπή και αίτηση ερμηνείας ή διόρθωσης ασκούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 261 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Άρθρο 152

Αίτηση αναιρέσεως

1. Κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν από τα διοικητικά εφετεία χωρεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την παρέλευση του πενήτημέρου που ορίζεται στο άρθρο 260 παράγραφος 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.
2. Όταν ασκείται αίτηση αναιρέσεως δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.
3. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών, το βραδύτερο, από την περιέλευση της αιτήσεως αναιρέσεως σε αυτό.

4. Αν η τελεσίδικη απόφαση, βάσει της οποίας μεταβλήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο η αρχική εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών, αναιρεθεί και κριθεί κατ' ουσίαν η διαφορά από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, εκείνοι που ανακηρύσσονται ως επιτυχόντες μετά την απόφαση θεωρούνται ότι εγκαταστάθηκαν αναδρομικά, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 114. Η αναδρομική αυτή εγκατάσταση δεν θίγει το κύρος των πράξεων που εκδόθηκαν ή δημοσιεύτηκαν από τις αρχές των οποίων η εκλογή ακυρώθηκε από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο.

Άρθρο 153

Επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης

1. Αν ακυρωθεί η εκλογή για παράβαση νόμου ή για οποιαδήποτε πλημμέλεια, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία ανάμεσα στους ίδιους υποψηφίους, που είχαν ανακηρυχθεί νόμιμα.
2. Ο δήμαρχος εκδίδει χωρίς καθυστέρηση πρόγραμμα, με το οποίο καλεί τους δημότες εκλογείς για την επανάληψη της εκλογής για τον υπολειπόμενο χρόνο της περιόδου. Το πρόγραμμα δημοσιεύεται με τοιχοκόλληση δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα που έχει οριστεί για την ψηφοφορία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου και της περιφέρειας.

Άρθρο 154

Ορκωμοσία των περιφερειακών αρχών

1. Μετά την επικύρωση της εκλογής και ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών και πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων τους, ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες περιφερειακών ενοτήτων και οι περιφερειακοί σύμβουλοι δίνουν τον ακόλουθο όρκο:
«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνειδήτητα τα καθήκοντά μου.»
2. Η ορκωμοσία γίνεται στο κατάστημα της περιφέρειας σε δημόσια συνεδρίαση, που ορίζεται από τον νεοεκλεγέντα περιφερειάρχη.

3. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον περιφερειάρχη και όλους τους συμβούλους που ορκίστηκαν.
Το πρακτικό αυτό συντάσσεται σε δύο αντίτυπα, από τα οποία το ένα αντίτυπο παραμένει στην περιφέρεια και το άλλο αποστέλλεται στον οικείο Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τα προαναφερόμενα πρόσωπα αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους από την ημέρα της εγκατάστασης.
4. Σε όσες περιπτώσεις η ορκωμοσία δεν πραγματοποιήθηκε για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο περιφερειάρχης καλεί τον επιτυχόντα προς ορκωμοσία εντός πέντε (5) ημερών, αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων.
5. Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 149 και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση του άρθρου 146, η διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του περιφερειάρχη που εκλέγεται με βάση τη δικαστική αυτή απόφαση.

Άρθρο 155 **Αποποίηση εκλογής**

1. Ο ανακηρυχθείς περιφερειάρχης ή αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας ή περιφερειακός σύμβουλος που δεν αποποιείται την εκλογή του με γραπτή δήλωσή του προς τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης έως την παραμονή εγκατάστασής τους θεωρείται ότι την έχει αποδεχθεί.
2. Ο μη προσερχόμενος να δώσει όρκο, εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμά του. Η σχετική διαπιστωτική πράξη εκδίδεται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας.

Άρθρο 156 **Παραίτηση αιρετών**

1. Η παραίτηση περιφερειάρχη υποβάλλεται εγγράφως στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η παραίτηση γίνεται οριστική, αφότου ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης την αποδεχθεί, άλλως από την παρέλευση μηνός από την κατάθεσή της στο οικείο πρωτόκολλο.

2. Η παραίτηση των αιρετών αντιπεριφερειάρχων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο περιφερειάρχη, η οποία γίνεται οριστική, αφότου ο περιφερειάρχης την αποδεχθεί, άλλως από την παρέλευση μηνός από την κατάθεσή της στο οικείο πρωτόκολλο. Η πλήρωση της θέσης που κενώνεται διενεργείται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 162 του παρόντος.
3. Η παραίτηση των περιφερειακών συμβούλων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο περιφερειάρχη. Γίνεται οριστική, αφότου ο περιφερειάρχης την αποδεχθεί, άλλως από την παρέλευση μηνός από την κατάθεσή της στο οικείο πρωτόκολλο.
4. Σε κάθε άλλη περίπτωση η παραίτηση των αιρετών των περιφερειών από τις θέσεις που κατέχουν, ως εκ της ιδιότητάς τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τα εξέλεξαν ή τα διόρισαν. Γίνεται οριστική αφότου τα όργανα αυτά την αποδεχθούν, άλλως από την παρέλευση μηνός από την κατάθεσή της στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.
Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών τους γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου, για το οποίο θα ασκούσαν καθήκοντα οι παραιτηθέντες.
Εξακολουθούν να ισχύουν διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής και αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης των παραιτούμενων.

Άρθρο 157

Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων

1. Τις θέσεις περιφερειακών συμβούλων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές, καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί του ίδιου συνδυασμού.
Ο περιφερειάρχης καλεί αμέσως τους αναπληρωματικούς συμβούλους, με τη σειρά της εκλογής τους. Αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία μέσα σε πέντε (5) μέρες από την επίδοση της πρόσκλησης. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του περιφερειάρχη. Αν δεν παρουσιαστούν μέσα στην προθεσμία αυτή, αποβάλλουν, αυτοδικαίως, την ιδιότητα του αναπληρωματικού.
2. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών του συνδυασμού αυτού, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις, που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί από άλλους συνδυασμούς, με τη σειρά της εκλογικής δύναμης των συνδυασμών και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί οι αναπληρωματικοί του κάθε συνδυασμού.

3. Στην περίπτωση θέσης σε αργία μελών περιφερειακών συμβουλίων, εάν ο αριθμός των μελών που απομένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, ο περιφερειάρχης για το μέχρι λήξης της αργίας χρόνο, καλεί αναπληρωματικούς συμβούλους από το συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία, με τη σειρά της εκλογής τους.
4. Αν δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, που να συμπληρώσουν κενές θέσεις συμβούλων, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο, την εκλογή τόσων συμβούλων όσες είναι οι κενές θέσεις και ισάριθμων αναπληρωματικών.
5. Στην αναπληρωματική εκλογή εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις του παρόντος, που αφορούν την υποβολή υποψηφιότητας και την κατάριση συνδυασμών. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς που συγκέντρωσαν ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, αναλόγως με την εκλογική δύναμη του καθενός από αυτούς.
6. Στο τελευταίο έτος της περιφερειακής περιόδου, εκλογή γίνεται μόνο αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την ύπαρξη απαρτίας.
7. Τα περιφερειακά συμβούλια λειτουργούν νόμιμα, έστω και με ελλιπή σύνθεση, που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, σε όλες τις περιπτώσεις, που μέλη περιφερειακού συμβουλίου αποποιθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές θέσεις να συμπληρωθούν.
8. Η απαρτία και οι πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των περιφερειακών συμβούλων, που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 154 και 113 του παρόντος.
9. Όταν το περιφερειακό συμβούλιο δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη μελών του, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες, των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

Άρθρο 158 **Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων**

1. Αν ένα περιφερειακό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με το άρθρο 237, ο

Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης προκηρύσσει εκλογές ένα (1) μήνα το αργότερο από τη διάλυση. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και αναπληρωματικοί.

2. Ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναθέτει σε υψηλόβαθμο δημόσιο υπάλληλο τα καθήκοντα του περιφερειάρχη, τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής, καθώς και τη διεκπεραίωση των επείγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Άρθρο 159 Αρμοδιότητες του Περιφερειάρχη

1. Ο περιφερειάρχης προασπίζει το δημόσιο συμφέρον, κατευθύνει την υλοποίηση του σχεδίου περιφερειακής ανάπτυξης και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας. Ο περιφερειάρχης έχει επίσης τις κατωτέρω αρμοδιότητες:
 - α) εκδίδει όλες τις πράξεις μη κανονιστικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,
 - β) εκτελεί τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της εκτελεστικής επιτροπής και της οικονομικής επιτροπής,
 - γ) συγκαλεί και προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών της,
 - δ) εκπροσωπεί την περιφέρεια δικαστικώς και εξωδίκως,
 - ε) είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών της περιφέρειας. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού της περιφέρειας εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου,
- στ) διατάσσει την είσπραξη των εσόδων της περιφέρειας και αποφασίζει για τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού,
 - ι) υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει η περιφέρεια,
 - ια) συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του περιφερειακού συμβουλίου, υπαλλήλους της περιφέρειας, υπάλληλους του δημόσιου τομέα ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων της περιφέρειας, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.
 - ιβ) συγκροτεί συλλογικά όργανα, εφόσον η συγκρότησή τους δεν ανατίθεται από το νόμο σε άλλα όργανα και
 - ιγ) μπορεί να μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε μέλη του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και να παρέχει εξουσιοδότηση υπογραφής με εντολή του σε προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας, με εξαίρεση χρηματικά εντάλματα πληρωμών.

2. Ο περιφερειάρχης μπορεί, κατ' εξαίρεση, να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της οικονομικής επιτροπής όταν δημιουργείται άμεσος κίνδυνος βλάβης των συμφερόντων της περιφέρειας από την αναβολή λήψης απόφασης. Στην περίπτωση αυτή ο περιφερειάρχης οφείλει να υποβάλει προς έγκριση τη σχετική απόφασή του κατά την επόμενη συνεδρίαση της οικονομικής επιτροπής.
3. Σε περίπτωση όπου τα ιδιωτικά συμφέροντα του περιφερειάρχη ή συγγενή του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγκρούονται με τα συμφέροντα της περιφέρειας, ο περιφερειάρχης υποχρεούται να απέχει και τα αντίστοιχα καθήκοντα ασκεί αντιπεριφερειάρχης που ορίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.
4. Ο περιφερειάρχης προσέρχεται μια φορά κατ' έτος στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής σύμφωνα με τον Κανονισμό αυτής, όπου παρουσιάζει τον ετήσιο απολογισμό πεπραγμένων του περιφερειάρχη και της εκτελεστικής επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 185, συνοδευόμενο με τα πρακτικά της συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου, την ετήσια έκθεση του περιφερειακού συμπαραστάτη, καθώς και την ετήσια έκθεση του οικείου ελεγκτή νομιμότητας για την περιφέρειά του. Ο ανωτέρω ετήσιος απολογισμός κοινοποιείται και στον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
5. Ο περιφερειάρχης παρουσιάζει τον προϋπολογισμό της περιφέρειας στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής σύμφωνα με τα οριζόμενα σε σχετικές διατάξεις του Κανονισμού της.

Άρθρο 160 **Αντιπεριφερειάρχες**

1. Τον περιφερειάρχη επικουρούν οι αντιπεριφερειάρχες που εκλέγονται άμεσα καθώς και τρεις (3) επιπλέον αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Με όμοια απόφαση ο περιφερειάρχης αναθέτει σε όλους τους αντιπεριφερειάρχες την άσκηση τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας και μπορεί, επίσης, να τους μεταβιβάζει την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του.

Στις νησιωτικές περιφέρειες του άρθρου 205 παράγραφος 1 και για την αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων σε ορισμένα νησιά, ο περιφερειάρχης μπορεί να αναθέτει την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων στους αντιπεριφερειάρχες που ορίζονται από αυτόν.

3. Οι άμεσα εκλεγόμενοι αντιπεριφερειάρχες έχουν και τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
 - α) συντονίζουν και εποπτεύουν τις υπηρεσίες της περιφέρειας που λειτουργούν στα όρια της περιφερειακής ενότητας,
 - β) εκτελούν τις αποφάσεις του περιφερειάρχη, του περιφερειακού συμβουλίου και της οικονομικής επιτροπής, που αφορούν την περιφερειακή ενότητα όπου είναι κατά τόπο αρμόδιοι,
 - γ) ασκούν όλες τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης,
 - δ) διατυπώνουν εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο για το σχεδιασμό μέτρων πολιτικής προστασίας της περιφερειακής ενότητας,
 - ε) έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των φυσικών και άλλων καταστροφών στην περιφερειακή ενότητά τους, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχει ο περιφερειάρχης,
 - στ) προεδρεύουν του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας της περιφερειακής ενότητας.
4. Η θητεία των αντιπεριφερειάρχων που ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 είναι ίση με το ήμισυ της θητείας των περιφερειακών αρχών.
5. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αντιπεριφερειάρχη οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τον περιφερειάρχη ή άλλον αντιπεριφερειάρχη που ορίζει ο περιφερειάρχης με την πράξη της παραγράφου 2.

Άρθρο 161

Αναπλήρωση και αντικατάσταση Περιφερειάρχη ή αιρετού Αντιπεριφερειάρχη

1. Τον περιφερειάρχη όταν απουσιάζει ή κωλύεται ή έχει τεθεί σε αργία ή για οποιονδήποτε λόγο η θέση είναι κενή, στα καθήκοντά του τον αναπληρώνει ένας από τους αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά αναπλήρωσης που αυτός έχει ορίσει.
2. Αν ο περιφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλο-

γή του, τα καθήκοντά του ασκεί, ώσπου να εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, ένας από τους αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά αναπλήρωσης, που αυτός έχει ορίσει.

3. Αν δεν έχει οριστεί αντιπεριφερειάρχης, η αναπλήρωση του περιφερειάρχη γίνεται από τον περιφερειακό σύμβουλο του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στην πολυπληθέστερη περιφερειακή ενότητα και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση.
4. Αν ο αιρετός αντιπεριφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του, τη θέση του καταλαμβάνει περιφερειακός σύμβουλος της πλειοψηφίας που έχει εκλεγεί στην ίδια περιφερειακή ενότητα. Η εκλογή του διενεργείται με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του επόμενου άρθρου.

Άρθρο 162 **Εκλογή νέου Περιφερειάρχη**

1. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 161, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών αφότου κενώθηκε η θέση, οι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού συνέχονται σε ειδική συνεδρίαση, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού αυτού, που έχει εκλεγεί με τους περισσότερες σταυρούς προτίμησης στην πολυπληθέστερη περιφερειακή ενότητα και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος, κατά σειρά, στην απόφαση του δικαστηρίου και εκλέγουν, με μυστική ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των συμβούλων του συνδυασμού, έναν από αυτούς, ως περιφερειάρχη.
Στη συνεδρίαση προεδρεύει εκείνος που συγκάλεσε το συμβούλιο. Η πρόσκληση επιδίδεται με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο ή όργανο της περιφέρειας, ακόμη και την παραμονή της συνεδρίασης.
2. Αν ύστερα από δύο διαδοχικές ψηφοφορίες κανείς δε συγκεντρώνει την πλειοψηφία που απαιτεί η παράγραφος 1, γίνεται τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία εκλέγεται όποιος συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία. Όλες οι ψηφοφορίες γίνονται στην ίδια συνεδρίαση. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι έλαβαν ίσο αριθμό ψήφων, γίνεται κλήρωση ανάμεσα τους. Για την εκλογή αυτή γίνεται λεπτομερής μνεία στα πρακτικά.
3. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2.

4. Αν και στη συνεδρίαση αυτή δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν υπήρξε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγεται απευθείας ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνος που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου.
5. Η απόφαση για την εκλογή του περιφερειάρχη υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) ημερών στον οικείο Ελεγκτή Νομιμότητας, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη της περιοχής της περιφέρειας ελέγχει τη νομιμότητά της και εκδίδει απόφαση μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο, αφότου την έλαβε. Αν ο Ελεγκτής Νομιμότητας ακυρώσει την εκλογή του περιφερειάρχη, οι σύμβουλοι συνεχονται πάλι για να εκλέξουν περιφερειάρχη την πρώτη Κυριακή μετά πάροδο τριών (3) ημερών από την περιέλευση της ακυρωτικής απόφασης στην περιφέρεια και τηρείται η προβλεπόμενη κατά τα ανωτέρω διαδικασία.
6. Αν αυτός που έχει εκλεγεί περιφερειάρχης αποποιηθεί την εκλογή του, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του ή η θέση του μείνει κενή για οποιονδήποτε λόγο, στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των αρχών της περιφέρειας, τα καθήκοντά του εκτελεί, μέχρι να εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 4, ο αιρετός αντιπεριφερειάρχης της περιφερειακής ενότητας της έδρας της περιφέρειας. Η προθεσμία της παραγράφου 1 για την εκλογή νέου περιφερειάρχη αρχίζει από την ημερομηνία εγκατάστασης των αρχών της περιφέρειας. Σε όλες τις περιπτώσεις της παρούσας ο Ελεγκτής Νομιμότητας εκδίδει διαπιστωτική πράξη.

Άρθρο 163

Αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου

Το περιφερειακό συμβούλιο ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που ανήκουν στην περιφέρεια, εκτός από εκείνες που έχουν ανατεθεί με ρητή διάταξη σε άλλο όργανο της περιφέρειας ή έχουν μεταβιβαστεί από το ίδιο το συμβούλιο σε επιτροπή του.

Το περιφερειακό συμβούλιο είναι αρμόδιο ιδίως για:

- α) την έγκριση και παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος της περιφέρειας,
- β) την έγκριση και παρακολούθηση αναπτυξιακών προγραμμάτων κατά την κείμενη νομοθεσία,

- γ) την έγκριση του προϋπολογισμού και του απολογισμού της περιφέρειας,
- δ) την επιβολή τελών, εισφορών και δικαιωμάτων,
- ε) την απαλλοτρίωση ακινήτων,
- στ) την εκποίηση, ανταλλαγή και δωρεά ακινήτων, καθώς και τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων,
- ζ) την αγορά, παραχώρηση χρήσης, μίσθωση και εκμίσθωση κινήτων και ακινήτων,
- η) τη σύναψη δανείων,
- θ) την έγκριση του κανονισμού των εργασιών του, του κανονισμού των εργασιών της οικονομικής επιτροπής και των επιτροπών του άρθρου 164, καθώς και του οργανισμού των υπηρεσιών της περιφέρειας,
- ι) την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων προσωπικού της περιφέρειας,
- ια) το πρόγραμμα των εκτελεστέων έργων και προμηθειών,
- ιβ) τη σύσταση επιτροπών στις οποίες μεταβιβάζει αρμοδιότητες του κατά τις διατάξεις του επόμενου άρθρου.

Άρθρο 164

Επιτροπές Περιφερειακού Συμβουλίου

1. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να συστήνονται μέχρι δύο (2) επιτροπές, στις οποίες το συμβούλιο μεταβιβάζει αρμοδιότητες του για συγκεκριμένους τομείς περιφερειακής πολιτικής που ορίζονται από αυτό ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της οικείας περιφέρειας. Μέλη των επιτροπών αυτών ορίζονται περιφερειακοί σύμβουλοι ανάλογα της δύναμης των περιφερειακών παρατάξεων. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η ταυτόχρονη συμμετοχή των περιφερειακών συμβούλων στην οικονομική επιτροπή και στις επιτροπές του άρθρου αυτού. Ο αριθμός των μελών της κάθε επιτροπής καθορίζεται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου.
2. Πρόεδρος της κάθε επιτροπής είναι ο αρμόδιος σχετικά με το αντικείμενο της επιτροπής αντιπεριφερειάρχης. Αντιπρόεδρος εκλέγεται στην πρώτη συνεδρίαση ένα από τα μέλη της επιτροπής που προέρχεται από τη μειοψηφία.
3. Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες που είχε

μεταβιβάσει στις περιφερειακές επιτροπές. Οι επιτροπές, με απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, μπορούν να παραπέμπουν συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς τους στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνουν ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητα του. 4. Για τη σύσταση των επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου, τη σύγκληση, την απαρτία, την πλειοψηφία, τη λήψη απόφασης και κάθε άλλο σχετικό θέμα ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις για την οικονομική επιτροπή.

Άρθρο 165

Συγκρότηση - Εκλογή προεδρείου του Περιφερειακού Συμβουλίου

1. Την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου, της έναρξης της περιφερειακής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του μηνός Μαρτίου του τρίτου έτους αυτής, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται για την εκλογή του προεδρείου του. Κατά το πρώτο έτος συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου, ενώ κατά το τρίτο έτος με πρόσκληση του προέδρου του. Αν για οποιονδήποτε λόγο το συμβούλιο δεν προσκληθεί σε συνεδρίαση, τότε συνέρχεται αυτεπαγγέλτως στις 11 το πρωί της ημέρας αυτής.
2. Στην ανωτέρω συνεδρίαση προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλωσε το συμβούλιο και, αν αυτός απουσιάζει, ένας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, κατά τη σειρά της επιτυχίας που προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου. Καθήκοντα ειδικού γραμματέα, κατά μεν τη συνεδρίαση του πρώτου χρόνου της περιφερειακής περιόδου ασκεί ο νεότερος περιφερειακός σύμβουλος κατά δε τη συνεδρίαση του τρίτου έτους ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου. Το συμβούλιο εκλέγει ανάμεσα στα μέλη του, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα του. Ο πρόεδρος προέρχεται από την πλειοψηφία, ενώ ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας από τις παρατάξεις της μειοψηφίας. Σε περίπτωση που η μειοψηφία δεν υποδείξει υποψήφιο αντιπρόεδρο ή γραμματέα ή ο υποδειχθείς δεν αποδεχθεί την υποψηφιότητα, η εκλογή του γίνεται από τους συμβούλους της πλειοψηφίας.
3. Για την εκλογή του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου τηρείται η ακόλουθη διαδικασία:

Κατά τη συνεδρίαση που έχει οριστεί για την εκλογή του προεδρείου, ο πλειοψηφίας συνδυασμός εκλέγει μεταξύ των μελών του τον υποψήφιο για το αξίωμα του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειοψηφίας συνδυασμού. Εάν κανείς από τους ενδιαφερομένους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειοψηφίας συνδυασμού ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψηφίων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση από τον προεδρεύοντα σύμβουλο.

Στην ίδια συνεδρίαση γίνεται η εκλογή για την ανάδειξη του υποψηφίου για το αξίωμα του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου. Οι υποψήφιοι για τα αξιώματα αυτά αναδεικνύονται από το σύνολο των συμβούλων των παρατάξεων της μειοψηφίας κατά τον ίδιο τρόπο και με την ίδια διαδικασία που ακολουθείται για την ανάδειξη του προέδρου.

Μετά την εκλογή των υποψηφίων για τα αξιώματα του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου διενεργείται η εκλογή, από το σύνολο των συμβούλων, για την ανάδειξη του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του οργάνου. Για να εκλεγεί ο προταθείς πρέπει να συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Εάν κατά την πρώτη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του προηγούμενου εδαφίου, διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία. Εάν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία κατά την οποία αρκεί η ύπαρξη πλειοψηφίας των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου.

Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι λάβουν ίσο αριθμό ψήφων, ο σύμβουλος που προεδρεύει διενεργεί μεταξύ αυτών κλήρωση.

4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή, για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θε-

ωρείται ότι εκλέγονται πρόεδρος, αντιπρόεδρος και γραμματέας, ανάλογα με την περίπτωση:

- α) αν πρόκειται για την πρώτη διετία της περιφερειακής περιόδου, οι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε και
 - β) αν πρόκειται για τη δεύτερη διετία, εκείνοι που είχαν τα αξιώματα αυτά την προηγούμενη διετία.
5. Τα πρακτικά της εκλογής αποστέλλονται, μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών, στον Ελεγκτή Νομιμότητας ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή ενός δημότη της περιοχής της περιφέρειας κρίνει μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ημέρα παραλαβής των πρακτικών, αν είναι νόμιμη η εκλογή.
- Αν ακυρωθεί η εκλογή, επαναλαμβάνεται τη μεθεπόμενη Κυριακή μετά την περιέλευση της ακυρωτικής αποφάσεως στην περιφέρεια.

Άρθρο 166 **Παραίτηση**

1. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου υποβάλλεται στο συμβούλιο και οριστικοποιείται, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος και δεν μπορεί να επανεκλεγεί στο ίδιο αξίωμα μέσα στην ίδια διετία.
2. Για την εκλογή νέου προέδρου ή αντιπροέδρου ή γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου εφαρμόζεται η διαδικασία του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 167 **Σύγκληση Περιφερειακού Συμβουλίου**

1. Το περιφερειακό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της έδρας της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο μετά από απόφαση του συμβουλίου. Το συμ-

βούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Στις νησιωτικές περιφέρειες σε εξαιρετικές και επείγουσες περιπτώσεις το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει μέσω τηλεδιάσκεψης.

2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και συνοδεύεται από γραπτή εισήγηση επί των θεμάτων που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και αποστέλλεται ηλεκτρονικά ή ταχυδρομικά μαζί με τις εισηγήσεις στους συμβούλους πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Ο περιφερειακός σύμβουλος οφείλει αμέσως μετά την εγκατάστασή του να δηλώσει στον πρόεδρο τη διεύθυνση κατοικίας του και τα στοιχεία επικοινωνίας ή να ορίσει με την ίδια δήλωση αντίκλιτο στην έδρα της περιφέρειας, στον οποίο θα επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και να ορίσει με την ίδια δήλωση οποιοδήποτε, κατά την επιλογή του, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

3. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο, όποτε το ζητήσει ο περιφερειάρχης, η οικονομική επιτροπή ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου με γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην περίπτωση αυτή τα θέματα αυτά προηγούνται, έναντι των λοιπών θεμάτων, στη συζήτηση κατά τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Οι συνεδριάσεις που συγκαλούνται στη δεύτερη, τρίτη και τέταρτη περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής δεν μπορεί να είναι περισσότερες από μία, αντίστοιχα, το μήνα.

Αν το συμβούλιο δεν συγκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2, ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή του. Αν

ο πρόεδρος παραλείπει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί με απόφαση του οικείου Ελεγκτή Νομιμότητας, να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα, σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234.

4. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου καλείται ο περιφερειάρχης και οι άμεσα εκλεγμένοι αντιπεριφερειάρχες, διαφορετικά η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο περιφερειάρχης και οι άμεσοι εκλεγμένοι αντιπεριφερειάρχες μετέχουν στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Ο περιφερειάρχης έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου μπορούν να λάβουν το λόγο, εκτός του περιφερειάρχη, οι αντιπεριφερειάρχες, οι επικεφαλής των παρατάξεων και οι ειδικοί αγορητές ανά θέμα, οι οποίοι ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωσή τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και οι περιφερειακοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου επιβάλλονται χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο περιφερειακό συμβούλιο, για τον περιφερειάρχη, τους αντιπεριφερειάρχες, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τους περιφερειακούς συμβούλους.
5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μετά από πρόταση της Ένωσης Περιφερειών, μπορεί να εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εάν δεν έχει θεοπισθεί κανονισμός λειτουργίας από το περιφερειακό συμβούλιο, ισχύει ο πρότυπος κανονισμός.

Άρθρο 168

Λειτουργία Περιφερειακού Συμβουλίου - Περιφερειακές παρατάξεις

1. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, στην οποία αναγράφει υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο περιφερειάρχης και η οικονομική επιτροπή. Θέματα που είναι κατεπείγοντα συζητούνται πριν από τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, μόνο αν αποφασίσει το περιφερειακό συμβούλιο με απόλυτη πλειοψηφία. Τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και ο αντιπρό-

δρος, καθήκοντα προέδρου ασκεί όποιος από τους παρόντες συμβούλους του επιτυχόντος συνδυασμού έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου.

2. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να ζητεί στοιχεία από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και να καλεί στις συνεδριάσεις οποιονδήποτε για τη διατύπωση απόψεων ή παροχή στοιχείων και πληροφοριών για τις υποθέσεις της περιφέρειας.
3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διευθύνει τη συζήτηση, λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης και μπορεί να διατάξει την αποβολή από την αίθουσα κάθε προσώπου από το ακροατήριο, που διαταράσσει τη συνεδρίαση.
4. Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου ορίζονται υπάλληλοι της περιφέρειας με απόφαση του περιφερειάρχη. Στους υπαλλήλους αυτούς παρέχεται, για κάθε συνεδρίαση στην οποία λαμβάνουν μέρος, αποζημίωση ίση με τα δύο τρίτα (2/3) της αποζημίωσης που λαμβάνουν τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου.
5. Τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου ανήκουν σε περιφερειακές παρατάξεις ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί, ανεξαρτήτως αριθμού εκλεγέντων.
6. Επικεφαλής της περιφερειακής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος περιφερειάρχης και στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των περιφερειακών συμβούλων, που ανήκουν στην παράταξη.
7. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον περιφερειάρχη οι επικεφαλής των παρατάξεων εκφράζουν τις απόψεις τους σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους.
8. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωσή του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη περιφερειακή παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.
9. Εάν η περιφερειακή παράταξη έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της.
Το μέλος του περιφερειακού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του δεν μπορεί να ενταχθεί σε άλλη παράταξη και δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου, της οικονομικής επιτροπής ή των επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου

όπου έχει εκλεγεί ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, καθώς και να ορισθεί ή να παραμείνει αντιπεριφερειάρχης, κατά τη διάρκεια της θητείας του. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξη στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.

10. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των περιφερειακών παρατάξεων η περιφερειακή αρχή τους παραχωρεί κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο και γραμματειακή υποστήριξη.

Άρθρο 169

Απαρτία και λήψη αποφάσεων

1. Το συμβούλιο έχει απαρτία εφόσον τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα.
2. Το συμβούλιο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που να ορίζει διαφορετικά. Σε κάθε περίπτωση, αν υπάρξει ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του προέδρου, εκτός αν η ψηφοφορία είναι μυστική, οπότε αυτή επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά, η τυχόν δε νέα ισοψηφία ισοδυναμεί με απόρριψη. Αν μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος λογίζονται ως αρνητικές ψήφοι.
3. Τα μέλη του συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία και αν ακόμα αποχωρήσουν μεταγενέστερα λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά με βάση τον αριθμό των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.

Άρθρο 170

Πρακτικά συνεδριάσεως

1. Στη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου τηρούνται πρακτικά με ευθύνη του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου. Τα πρακτικά καταρτίζονται με τη βοήθεια μαγνητοφωνικής ή μαγνητοσκοπικής συσκευής ή με κάθε άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο. Ο αρμόδιος περιφερειακός υπάλληλος κρατεί παράλληλα και πρόχειρα συνοπτικά πρακτικά.
2. Τα απομαγνητοφωνημένα ή απομαγνητοσκοπημένα κείμενα αποτυπώνονται γραπτά και τα σχετικά φύλλα αριθμεί και μονογράφει ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου. Στο τέλος του έτους, τα πρακτικά αυτά βιβλιοδοτούνται, με ευθύνη του προέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου. Αν σε κάποια συνεδρίαση δεν είναι δυνατή η χρήση μαγνητοφωνικής ή μαγνητοσκοπικής συσκευής, τηρούνται πρόχειρα πρακτικά, τα οποία αντιγράφονται και φέρουν τη μονογραφή του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου. Τα φύλλα αυτά παίρνουν αριθμηση που αποτελεί συνέχεια της αριθμώσεως των απομαγνητοφωνημένων ή απομαγνητοσκοπημένων κειμένων και βιβλιοδοτούνται μαζί με τα κείμενα αυτά.

Η μη τήρηση των πρακτικών, σύμφωνα με τα ανωτέρω, συνιστά πειθαρχικό αδίκημα για τον πρόεδρο και τον γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου.

3. Τα πρακτικά, τα οποία ορίζουν οι προηγούμενες παράγραφοι, υπογράφονται από τα μέλη του προεδρείου και τον γραμματέα και επικυρώνονται στην επόμενη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου.
4. Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης παίρνουν ιδιαίτερο αύξοντα αριθμό, με διακεκριμένη αριθμηση κατ' έτος. Πρακτικό συντάσσεται και όταν η συνεδρίαση ματαιώνεται για οποιονδήποτε λόγο. Κάθε απόφαση του συμβουλίου παίρνει ιδιαίτερο αριθμό και στην αρχή κάθε χρόνου γίνεται νέα αριθμηση.
5. Οποιοσδήποτε περιφερειακός σύμβουλος το ζητήσει μπορεί να λάβει αντίγραφο των πρακτικών ή να λάβει πλήρη γνώση αυτών ή ηλεκτρονικό αντίγραφο στην περίπτωση που είναι δυσχερής η έκδοση αντιγράφων.
6. Τρεις (3) ημέρες μετά τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου, με ευθύνη του γραμματέα, δημοσιεύεται πίνακας στον οποίο σημειώνονται τα θέματα που συζητήθηκαν, ο αριθμός των αποφάσεων και το περιεχόμενό τους. Ο πίνακας αυτός αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της πε-

ριφέρειας, παράλληλα με άλλες διατάξεις που προβλέπουν τυχόν ειδικό τρόπο για τη δημοσίευση των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου.

7. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει, εγγράφως, κυρωμένα αντίγραφα συγκεκριμένων πρακτικών και αποφάσεων ή να λάβει πλήρη γνώση αυτών στην περίπτωση που είναι δυσχερής η έκδοση αντιγράφων.
8. Η μη δημοσίευση των αποφάσεων στην ιστοσελίδα συνιστά λόγο ακυρότητας της απόφασης.
9. Οι ρυθμίσεις του άρθρου 71 του παρόντος νόμου για το κατάστημα, τα βιβλία, τα αρχεία και την ιστοσελίδα εφαρμόζονται αναλόγως στις περιφέρειες.

Άρθρο 171 **Υποχρεώσεις συμβούλων**

1. Οι σύμβουλοι υποχρεούνται να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του συμβουλίου και όλων των επιτροπών, στις οποίες τους έχει εκλέξει το περιφερειακό συμβούλιο.
2. Ο σύμβουλος εκφράζει τη γνώμη του και ψηφίζει κατά συνείδηση.
3. Σε σύμβουλο που απουσιάζει αδικαιολόγητα σε τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος, η πειθαρχική ποινή της αργίας και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης. Σύμβουλος που επιθυμεί να μην εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες, πρέπει να έχει τη σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου.
4. Σε σύμβουλο που δεν εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις (3) συνεχείς μήνες, χωρίς την άδεια του συμβουλίου, μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος, η πειθαρχική ποινή της αργίας ή η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας.
5. Σε κάθε περίπτωση, ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου έχει το καθήκον να ενημερώνει γραπτώς τον Ελεγκτή Νομιμότητας για κάθε περίπτωση αδικαιολόγητης απουσίας συμβούλου από τρεις (3) ή περισσότερες συνεχείς συνεδριάσεις, καθώς και σε κάθε περίπτωση μη εκτέλεσης των υποχρεώσεων συμβούλου για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις (3) συνεχείς μήνες. Η παράλειψη αυτής της υποχρέωσης από τον πρόεδρο

το περιφερειακό συμβούλιο αποτελεί το πειθαρχικό παράπτωμα της σοβαρής παράβασης καθήκοντος.

Άρθρο 172

Κώλυμα συμμετοχής σε συνεδρίαση

Ο περιφερειακός σύμβουλος δεν μπορεί να μετάρσει στη συζήτηση ενός θέματος ή στην κατάρτιση και λήψη απόφασης του συμβουλίου ή να συμμετέχει σε γνωμοδοτικά συλλογικά όργανα τα οποία γνωμοδοτούν για θέμα που θα εισαχθεί στο συμβούλιο, εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του, έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον. Απόφαση που λαμβάνεται κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη. Σε σύμβουλο που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος, η πειθαρχική ποινή της αργίας ή η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας.

Άρθρο 173

Συγκρότηση Εκτελεστικής Επιτροπής

1. Η εκτελεστική επιτροπή αποτελείται από τον περιφερειάρχη, ως πρόεδρο, και τους αντιπεριφερειάρχες. Η εκτελεστική επιτροπή είναι συλλογικό συντονιστικό και εκτελεστικό όργανο της περιφέρειας και παρακολουθεί την εφαρμογή της περιφερειακής πολιτικής σε όλους τους τομείς αρμοδιότητας της περιφέρειας, καθώς και την εφαρμογή του προγράμματος περιφερειακής ανάπτυξης.
2. Στις συνεδριάσεις της εκτελεστικής επιτροπής καλείται υποχρεωτικά και συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου ο εκτελεστικός γραμματέας της περιφέρειας, ενώ καλούνται επίσης, όποτε κρίνεται αναγκαίο, οι προϊστάμενοι των γενικών διευθύνσεων, διευθύνσεων και λοιπών οργανικών μονάδων της περιφέρειας.

Άρθρο 174

Αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής

Η εκτελεστική επιτροπή ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Συντονίζει την κατάρτιση και έχει την ευθύνη της υλοποίησης του επι-

χειρσοιακού προγράμματος της περιφέρειας, το οποίο και εισπγείται στο περιφερειακό συμβούλιο.

- β) Καταρτίζει και εισπγείται στο περιφερειακό συμβούλιο τα τομεακά προγράμματα δράσης και έχει την ευθύνη της υλοποίησής τους.
- γ) Συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και εισπγείται το προσχέδιο του προϋπολογισμού προς την οικονομική επιτροπή.
- δ) Συντάσσει και εισπγείται προς το περιφερειακό συμβούλιο τις προβλεπόμενες εκθέσεις πεπραγμένων.
- ε) Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού.
- στ) Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των υπηρεσιών της περιφέρειας.
- ζ) Εισπγείται στο περιφερειακό συμβούλιο το σχέδιο:
 - i) οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας,
 - ii) κανονισμού λειτουργίας υπηρεσιών,
 - iii) κανονισμού μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των περιφερειακών υπηρεσιών.
- η) Εισπγείται στο περιφερειακό συμβούλιο σχέδιο χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών και μεριμνά για την έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση οδηγού του πολίτη για τις παρεχόμενες υπηρεσίες της περιφέρειας σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.
- θ) Εισπγείται το σχέδιο του κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και του κανονισμού διαβούλευσης.
 - ι) Εισπγείται τα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών, σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.
 - ια) Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των νομικών προσώπων που ανήκουν στην εποπτεία της περιφέρειας.
 - ιβ) Καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας της.

Άρθρο 175 **Οικονομική Επιτροπή**

1. Η οικονομική επιτροπή αποτελείται από τον περιφερειάρχη ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιπεριφερειάρχη ως πρόεδρό της και έξι (6) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό έως 300.000 κατοίκους, οκτώ (8) μέλη στις

περιφέρειες έως 800.000 κατοίκους και δέκα (10) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό άνω των 800.000 κατοίκων. Τα μέλη της οικονομικής επιτροπής εκλέγονται από το περιφερειακό συμβούλιο. Στις οικονομικές επιτροπές, συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου, που έχουν επτά (7) μέλη, δύο (2) μέλη εκλέγονται από το σύνολο της μειοψηφίας του περιφερειακού συμβουλίου, στις οικονομικές επιτροπές που εκλέγουν εννέα (9) μέλη, τρία (3) μέλη εκλέγονται από το σύνολο της μειοψηφίας, στις οικονομικές επιτροπές που έχουν ένδεκα (11) μέλη, τέσσερα (4) εκλέγονται από το σύνολο της μειοψηφίας. Αν σύμβουλοι της μειοψηφίας δεν δέχονται να εκλεγούν ως μέλη της οικονομικής επιτροπής, εκλέγονται στη θέση τους άλλα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Η διάρκεια της θητείας της οικονομικής επιτροπής είναι δύομιση έτη. Το περιφερειακό συμβούλιο, μετά την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 165 του παρόντος και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία τα μέλη της οικονομικής επιτροπής. Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος της οικονομικής επιτροπής ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου.
3. Κάθε σύμβουλος ψηφίζει υποψήφιους ισάριθμους με τα μέλη της οικονομικής επιτροπής. Εκλέγονται από την πλειοψηφία και τη μειοψηφία, αντίστοιχα, όσοι λάβουν την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται για τις θέσεις για τις οποίες δεν επιτυγχάνεται απόλυτη πλειοψηφία. Αν δεν επιτυγχάνεται απόλυτη πλειοψηφία και στη δεύτερη ψηφοφορία, γίνεται τρίτη ψηφοφορία οπότε εκλέγονται όσοι λάβουν τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Αν σε οποιαδήποτε ψηφοφορία υπάρχει ισοψηφία, ο πρόεδρος του συμβουλίου ενεργεί κλήρωση στην ίδια συνεδρίαση. Στην ίδια συνεδρίαση και με τον ίδιο τρόπο εκλέγονται και, ισάριθμα με τα τακτικά, αναπληρωματικά μέλη κατά αντιστοιχία προς τη σύνθεση της επιτροπής, τα οποία με τη σειρά της εκλογής τους παίρνουν τις θέσεις των τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Αναπληρώνουν, επίσης, τα τακτικά μέλη σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος.
4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3.

Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται για τις θέσεις της πλειοψηφίας, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στην παράταξη της πλειοψηφίας, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε και για τις θέσεις της μειοψηφίας οι της πρώτης σε ψήφους παράταξης της μειοψηφίας που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση. Αν από τις παρατάξεις της μειοψηφίας δεν υπάρξει υποψήφιος, τότε στη θέση τους εκλέγεται σύμβουλος της παράταξης της πλειοψηφίας.

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 165 του παρόντος εφαρμόζονται και για την εκλογή των μελών της οικονομικής επιτροπής.
6. Αντιπρόεδρος της οικονομικής επιτροπής εκλέγεται στην πρώτη συνεδρίαση αυτής, μετά την εκλογή της, ένα από τα μέλη της με μυστική ψηφοφορία. Δικαίωμα ψήφου έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής. Ο αντιπρόεδρος της οικονομικής επιτροπής αναπληρώνει τον πρόεδρο όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται.

Άρθρο 176

Αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής

1. Η οικονομική επιτροπή είναι αρμόδια για:
 - α) Την κατάρτιση σχεδίου του προϋπολογισμού της περιφέρειας και την εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο για ψήφιση.
 - β) Την κατάρτιση, επεξεργασία, προέλεγχο του απολογισμού και υποβολή σχετικής έκθεσης στο περιφερειακό συμβούλιο.
 - γ) Την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους της περιφέρειας ή δημόσιους υπαλλήλους.
 - δ) Τη μελέτη της ανάγκης σύναψης δανείων, τον καθορισμό των όρων τους και την υποβολή της σχετικής εισήγησης στο περιφερειακό συμβούλιο.
 - ε) Την άσκηση όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και την παραίτηση από αυτά.
 - στ) Την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές.

- ζ) Το συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο μέχρι ποσού δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου.
- η) Την πρόσληψη δικηγόρου και την ανάκληση της πληρεξουσιότητας του, όταν δεν έχει προσληφθεί δικηγόρος με πάγια αντιμισθία ή ο προσληφθείς δεν έχει δικαίωμα παράστασης στο δικαστήριο που είναι διάδικος η περιφέρεια. Η αμοιβή του δικηγόρου στις περιπτώσεις αυτές ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Περί Δικηγόρων, όπως ισχύουν κάθε φορά, με βάση πίνακα αμοιβών, που ελέγχεται ως προς το κανονικό των αμοιβών και θεωρείται από τον πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου της έδρας της περιφέρειας.
2. Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες των προηγούμενων παραγράφων.
 3. Η οικονομική επιτροπή με ειδική απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της, μπορεί να παραπέμψει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

Άρθρο 177 **Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής**

Η οικονομική επιτροπή συνεδριάζει, κατόπιν προσκλήσεως του προέδρου της, τουλάχιστον μια φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Η επιτροπή μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο μετά από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των μελών της. Η επιτροπή, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.

Η οικονομική επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Η επιτροπή αποφασίζει με απόλυ-

τη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Αν μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και, τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος λογίζονται ως αρνητικές ψήφοι.

Αν σε δυο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, το σχετικό θέμα παραπέμπεται στο περιφερειακό συμβούλιο για λήψη αποφάσεως με ευθύνη του προέδρου της περιφερειακής επιτροπής.

Άρθρο 178

Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης

1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται, με απόφαση του περιφερειάρχη, η οποία εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών, περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης ως γνωμοδοτικό όργανο. Η θητεία της επιτροπής διαβούλευσης ακολουθεί τη θητεία των περιφερειακών αρχών. Η περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης αποτελείται από τους δημάρχους της περιφέρειας και έως είκοσι (20) συνολικά εκπροσώπους¹:

α) των οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων,

β) των επιμελητηρίων και των επιστημονικών οργανώσεων, συλλόγων και φορέων,

γ) των συνεταιριστικών οργανώσεων,

δ) της αποκεντρωμένης διοίκησης στην οποία υπάγεται η περιφέρεια,

ε) των κρατικών υπηρεσιών που έχουν την έδρα τους στην περιφέρεια, στ) οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών στην περιφέρεια και

ζ) πολίτες.

Ο συνολικός αριθμός των μελών της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, είναι τριάντα πέντε (35) έως εξήντα (60) μέλη. Σε ποσοστό ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών ορίζονται ως μέλη μετά από κλήρωση και δημότες εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους. Στην περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης προεδρεύει ο περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης που ορίζει ο περιφερειάρχης με απόφασή του. Στις συνεδριάσεις της περιφε-

1. Το β' εδάφιο της παρ. 1 τροποποιήθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

ριακής επιτροπής διαβούλευσης προσκαλούνται και συμμετέχουν και οι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή, καθώς και οι επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο περιφερειακό συμβούλιο².

2. Η περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης:

α) Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο σχετικά με τις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της περιφέρειας.

β) Γνωμοδοτεί ως προς θέματα γενικότερου περιφερειακού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το περιφερειακό συμβούλιο ή τον περιφερειάρχη.

γ) Εξετάζει τα προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιφέρειας και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.

Η διατύπωση γνώμης από την περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της ηλεκτρονικής διαβούλευσης συγκεντρώνονται και συστηματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας και παρουσιάζονται από τον πρόεδρο της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίασή της.

3. Η περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια τουλάχιστον μια φορά ανά τρίμηνο και διατυπώνει τη γνώμη της για τα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση. Η σύγκλησή της γίνεται με πρόσκληση του προέδρου της, η οποία κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση. Η πρόσκληση περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, οπότε θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι υφίσταται απαρτία. Η γραμματειακή στήριξη της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης γίνεται από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και τηρούνται πρακτικά. Η περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνει τη γνώμη της μετά από συζήτηση στην οποία αναγράφονται όλες οι γνώμες των μελών της.

2. Το δ' εδάφιο της παρ. 1: «Ο συνολικός αριθμός των μελών της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, είναι τριάντα πέντε (35) έως εξήντα (60) μέλη» καταργήθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

Άρθρο 179

Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης

1. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, επιλέγεται πολίτης που αποτελεί προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους ως περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης. Η σχετική διαδικασία γίνεται εντός δύο (2) μηνών³ από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου κατά την έναρξη της διαδικασίας επιλογής. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία. Είναι επιτρεπτή με την ίδια πλειοψηφία και την αυτή διαδικασία η ανάκληση του συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου. Ως περιφερειακός συμπαραστάτης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός δήμου ή περιφέρειας ή βουλευτής. Η θητεία του περιφερειακού συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των περιφερειακών αρχών. Ως προς την καταστατική θέση του περιφερειακού συμπαραστάτη εφαρμόζονται αναλόγως τα ισχύοντα για τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου.
2. Ο περιφερειακός συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες της περιφέρειας, δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών της περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και επιχειρήσεων και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους διοικούμενους.
3. Η υποβολή καταγγελίας ή αναφοράς στον περιφερειακό συμπαραστάτη δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, καθώς και του Ελεγκτή Νομιμότητας.
4. Ο περιφερειακός συμπαραστάτης συντάσσει ετήσια έκθεση. Η ετήσια έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου για τον απολογισμό πεπραγ-

3. Τα β' εδάφιο της παρ. 1 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011.

μένων της περιφερειακής αρχής κατά τις διατάξεις του άρθρου 185 του παρόντος. Ο περιφερειακός συμπαραστάτης μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της περιφερειακής διοίκησης και των σχέσεών της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής του όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση οι ειδικές προτάσεις του περιφερειακού συμπαραστάτη υποβάλλονται στον περιφερειάρχη και κοινοποιούνται στο περιφερειακό συμβούλιο και στον εκτελεστικό γραμματέα της περιφέρειας. Τόσο η ετήσια έκθεση όσο και οι ειδικές προτάσεις του περιφερειακού συμπαραστάτη αναρτώνται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας με φροντίδα των περιφερειακών υπηρεσιών.

5. Ο περιφερειακός συμπαραστάτης λαμβάνει αντιμισθία ισόποση με την αντιμισθία του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ

Άρθρο 180 Καταστατική θέση αιρετών της Περιφέρειας

Οι περιφερειάρχες και οι περιφερειακοί σύμβουλοι:

- α) Διαθέτουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ως εκπρόσωποι του λαού της περιφέρειάς τους, που εκλέγονται με άμεση ψηφοφορία, το δικαίωμα της κατά συνείδηση γνώμης και ψήφου.
- β) Έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση να εκτελούν την αποστολή τους, έχοντας στη διάθεσή τους τον ανάλογο χρόνο, τις υπηρεσίες και τα μέσα υποστήριξης, καθώς και τους ανάλογους οικονομικούς πόρους, ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη εκπλήρωση της λαϊκής εντολής.
- γ) Μεριμνούν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους για την τήρηση των αρχών της νομιμότητας, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και της χρηστής διοίκησης στους οργανισμούς όπου υπηρετούν, ενώ απέχουν υποχρεωτικά από τη συζήτηση και τη λήψη αποφάσεων, που σχετίζονται άμεσα με τα ιδιωτικά τους συμφέροντα ή με τα συμφέροντα συγγενών τους έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας.

Άρθρο 181 Αντιμισθία

1. Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι πρόεδροι των περιφερειακών συμβουλίων δικαιούνται αντιμισθίας, η οποία καταβάλλεται από την περιφέρεια.
2. Η αντιμισθία του περιφερειάρχη είναι ισόποση με τις κάθε είδους αποδοχές, τα έξοδα παράστασης και τα επιδόματα ή προσαυξήσεις του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.
3. Στον αντιπεριφερειάρχη και στον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου καταβάλλεται αντιμισθία ίση με το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της αντιμισθίας του περιφερειάρχη.
4. Η αντιμισθία που δικαιούνται τα ανωτέρω αιρετά όργανα, τα οποία χαρακτηρίζονται ως Άτομα με Αναπηρίες, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, προσαυξάνεται κατά είκοσι τοις εκατό (20%).

5. Σε περίπτωση που η αντιμισθία των αντιπεριφερειάρχων και προέδρων περιφερειακών συμβουλίων της παραγράφου 1 του άρθρου 182 είναι μικρότερη των πάσης φύσεως αποδοχών της θέσης τους, η αντιμισθία προσαυξάνεται κατά το ποσό της διαφοράς και μέχρι το ύψος της αντιμισθίας του περιφερειάρχη.
6. Αν ο περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης ή ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου έχει τεθεί σε αργία, την αντιμισθία του λαμβάνει ο αναπληρωτής του. Αν ο αναπληρωτής είναι αντιπεριφερειάρχης λαμβάνει αντιμισθία από ένα μόνο αξίωμα.
7. Περιφερειάρχης που απουσιάζει δικαιολογημένα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, λαμβάνει το ήμισυ (1/2) της αντιμισθίας. Το υπόλοιπο ήμισυ (1/2) καταβάλλεται στον αντίστοιχο αναπληρωτή. Αν ο αναπληρωτής είναι αντιπεριφερειάρχης, λαμβάνει αντιμισθία από ένα μόνο αξίωμα. Αν απουσιάζει αντιπεριφερειάρχης για το ίδιο χρονικό διάστημα, λαμβάνει το ήμισυ (1/2) της αντιμισθίας που δικαιούται.
8. Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες καθώς και οι πρόεδροι των περιφερειακών συμβουλίων και οι σύμβουλοι που έχουν περισσότερα από ένα αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, υποχρεούνται να εισπράττουν την αντιμισθία μόνο από ένα αξίωμα. Οι ανωτέρω επιλέγουν την αντιμισθία που λαμβάνουν από κάθε αξίωμα με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλεται και στους δύο φορείς.

Άρθρο 182

Ειδική άδεια κατά τη διάρκεια της θητείας των αιρετών της Περιφέρειας

1. Στους περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες και προέδρους του περιφερειακού συμβουλίου που είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ή υπάλληλοι κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. και δημόσιων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και σε εκείνους που είναι υπάλληλοι λοιπών Ν.Π.Ι.Δ. χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης υποχρεωτικά, ανεξαρτήτως υποβολής σχετικής αίτησης, ειδική άδεια άνευ αποδοχών για όλο το διάστημα που ασκούν τα καθήκοντά τους.
Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται και ως προς τον περιφερειακό συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης.

2. Στα μέλη της οικονομικής επιτροπής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών της περιφέρειας, τα οποία έχουν την ιδιότητα της παραγράφου 1 χορηγείται από την υπηρεσία τους ειδική άδεια έως εξήντα (60) ημέρες το χρόνο για την άσκηση των καθηκόντων τους.
3. Στους επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων που έχουν την ιδιότητα της παραγράφου 1 χορηγείται από την υπηρεσία τους ειδική άδεια τριάντα (30) εργάσιμων ημερών επιπλέον της κανονικής άδειας.
4. Στα μέλη του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου της Ένωσης Περιφερειών, που δεν έχουν τα αξιώματα της παραγράφου 1, χορηγείται άδεια εξήντα (60) ημερών το χρόνο.
5. Η ειδική άδεια των τριάντα (30) ή εξήντα (60) ημερών μπορεί να χορηγείται και τμηματικά σε εργάσιμες ημέρες και ώρες με αίτηση του αιρετού και χορηγείται επιπλέον των ημερών απουσίας του άρθρου 183 του παρόντος.
6. Το χρονικό διάστημα χρήσης της ειδικής άδειας θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν.
7. Οι ασφαλιστικές εισφορές των αιρετών οργάνων της παραγράφου 1 βαρύνουν τον προϋπολογισμό της οικείας περιφέρειας.
Για τους υπαλλήλους των λοιπών Ν.Π.Ι.Δ. της παραγράφου 1 το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών βαρύνει τον προϋπολογισμό της οικείας περιφέρειας.
8. Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για όσους είναι ιατροί του Ε.Σ.Υ., μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων και Ε.Π. Τ.Ε.Ι. περιλαμβανομένου και του ειδικού και επιστημονικού προσωπικού, καθώς και για αναπληρωτές καθηγητές μέσων εκπαίδευσης και δικηγόρους με σχέση έμμισθης εντολής.
9. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται τα θέματα τα σχετικά με τη διαδικασία καταβολής των εισφορών, επί των αποδοχών της θέσης που κατέχουν τα ανωτέρω αιρετά όργανα στους οικείους ασφαλιστικούς φορείς, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση ρυθμίζονται και τα σχετικά θέματα της παραγράφου 2 του επόμενου άρθρου.
10. Δημόσιοι υπάλληλοι και υπάλληλοι των φορέων του δημόσιου τομέα με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, εκλεγόμενοι περιφερειακοί σύμβουλοι, διαρκούς της θητείας τους, δεν μετατίθενται ούτε αποσπώνται εκτός της εκλογικής περιφέρειας στην οποία έχουν εκλεγεί.

Οι υπάλληλοι αυτοί υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλης περιφέρειας. Μετά από αίτησή τους μετατίθενται ή αποσπώνται εκεί όπου έχουν εκλεγεί. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει αντίστοιχη υπηρεσία ή θέση, μετατίθενται ή αποσπώνται στην πλησιέστερη υπηρεσία προς την εκλογική περιφέρεια όπου εξελέγησαν¹.

Άρθρο 183

Ειδική άδεια απουσίας για την άσκηση των καθηκόντων του περιφερειακού συμβούλου

1. Οι περιφερειακοί σύμβουλοι οι οποίοι είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα έχουν δικαίωμα να απουσιάσουν από την εργασία τους για δύο (2) ημέρες περιλαμβανομένης της ημέρας της συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου. Οι περιφερειακοί σύμβουλοι που κατοικούν και εργάζονται σε νησί έχουν δικαίωμα να απουσιάσουν από την εργασία τους μία (1) ημέρα επιπλέον των ανωτέρω.
2. Στους περιφερειακούς συμβούλους και μέλη της οικονομικής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών που υπηρετούν ως υπάλληλοι στον ιδιωτικό τομέα καταβάλλεται από την περιφέρεια αποζημίωση που αντιστοιχεί στις μικτές αποδοχές, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, αναλογικά για κάθε ημέρα απουσίας κατά το παρόν άρθρο.
3. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου ή της αντίστοιχης περιφερειακής επιτροπής χορηγεί στους περιφερειακούς συμβούλους που εμπίπτουν στις παραγράφους 2 ή 3 βεβαίωση συμμετοχής στη συνεδρίαση, για την υπηρεσία ή τον εργοδότη. Με βάση την ίδια βεβαίωση εκκαθαρίζεται και καταβάλλεται η αποζημίωση που προβλέπεται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 184

Αποζημιώσεις – Δαπάνες μετακίνησης – Λοιπά έξοδα

1. Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες και οι περιφερειακοί σύμβου-

1. Η παρ. 9 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011 ορίζει ότι: «Οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 93 και της παραγράφου 10 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 δεν εφαρμόζονται για τους εκπαιδευτικούς που προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση».

- λοι μετακινούνται εκτός της έδρας της περιφέρειας για εκτέλεση υπηρεσίας μετά από απόφαση της οικονομικής επιτροπής και κατά παρέκκλιση των σχετικών εγκριτικών πράξεων μετακίνησης. Σε περίπτωση κατεπείγοντος επιτρέπεται να μετακινηθούν χωρίς απόφαση της οικονομικής επιτροπής, η οποία αποφασίζει στην πρώτη συνεδρίαση μετά τη μετακίνηση αν η μετακίνηση ήταν επιβεβλημένη ή όχι.
2. Σε όσους μετακινούνται κατά την προηγούμενη παράγραφο καταβάλλονται με απόφαση της οικονομικής επιτροπής οι δαπάνες μετακίνησης και διαμονής, που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις του ν. 2685/ 1999 (ΦΕΚ 35 Α'), όπως ισχύει.
 3. Οι περιφερειακοί σύμβουλοι και οι αντιπεριφερειάρχες δικαιούνται εξόδων μετακίνησης σύμφωνα με την παράγραφο 2, για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της εκτελεστικής επιτροπής, της οικονομικής επιτροπής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών, καθώς και για μετακίνηση στην έδρα της περιφέρειας για εκτέλεση υπηρεσίας. Για τον υπολογισμό των εξόδων κίνησης λαμβάνεται υπόψη η χιλιομετρική απόσταση του τόπου κατοικίας τους από την έδρα της περιφέρειας.
 4. Οι περιφερειακοί σύμβουλοι δικαιούνται αποζημίωσης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της οικονομικής επιτροπής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών. Η αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση και μέχρι τέσσερις (4) το πολύ συνεδριάσεις το μήνα είναι ίση με ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί της μηνιαίας αποζημίωσης του περιφερειάρχη.

Άρθρο 185 **Απολογισμός πεπραγμένων του Περιφερειάρχη** **και της Εκτελεστικής Επιτροπής**

1. Κάθε χρόνο σε ειδική συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται ο απολογισμός πεπραγμένων της περιφερειακής αρχής σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του ετήσιου προγράμματος δράσης, την οικονομική κατάσταση και τη διοίκηση της περιφέρειας.
2. Η ειδική δημόσια συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται μέχρι 31 Ιανουαρίου του επόμενου έτους, με εξαίρεση το πρώτο έτος της εγκατάστασης των περιφερειακών αρχών και ανακοινώνεται πριν από δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες με κάθε πρόσφορο μέσο. Σε αυτή

καλούνται τα μέλη της επιτροπής περιφερειακής διαβούλευσης, οι δήμαρχοι των δήμων της περιφέρειας και εκπρόσωποι πολιτικών κομμάτων. Το περιφερειακό συμβούλιο επιλέγει τον προσφορότερο χώρο για τη διεξαγωγή της ανωτέρω συνεδρίασης.

3. Κατά την ειδική δημόσια συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου μετά την παρουσίαση των πεπραγμένων της περιφερειακής αρχής από τον περιφερειάρχη τοποθετούνται οι μετέχοντες.
4. Η περιφέρεια μεριμνά για τη μετάδοση της συνεδρίασης από τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, το διαδίκτυο, καθώς και για τη χρήση κάθε άλλου μέσου ενημέρωσης των πολιτών.
5. Σε περίπτωση που το χρονικό διάστημα που προβλέπει το παρόν άρθρο παρέλθει χωρίς να κινηθούν οι διαδικασίες για την πραγματοποίηση δημόσιας συνεδρίασης απολογισμού, μπορούν οι περιφερειακοί σύμβουλοι να προκαλέσουν τη συνεδρίαση αυτή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 167 για τη σύγκληση του περιφερειακού συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 186 Αρμοδιότητες περιφερειών

- I. α. Τα όργανα των περιφερειών ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας.
Η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους οριοθετείται από τις σχετικές διατάξεις των νόμων και των κανονιστικών διατάξεων της διοίκησης.
- β. Κατά την άσκσή τους θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:
- I. Οι εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους.
 - II. Η ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού με άλλες τοπικές ή δημόσιες αρχές και οργανισμούς.
 - III. Οι διαθέσιμοι πόροι για την κάλυψη των αρμοδιοτήτων και η ανάγκη να διασφαλισθεί η επωφελής και αποτελεσματική χρήση τους, καθώς και η ισόρροπη κατανομή τους.
 - IV. Η ανάγκη οργάνωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η επάρκεια και η ποιότητά τους, η διαφάνεια και η ισονομία, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και
 - V. Η ανάγκη αειφόρου ανάπτυξης και προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- II. Οι αρμοδιότητες των περιφερειών, αφορούν τους τομείς:
- A. Προγραμματισμού - Ανάπτυξης**, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:
1. Ο περιφερειακός αναπτυξιακός σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, η υλοποίηση των σχετικών με αυτόν δράσεων και η παρακολούθηση της αναπτυξιακής πορείας της περιφέρειας.
 2. Η εξειδίκευση των στόχων και των κατευθύνσεων της αναπτυξιακής πολιτικής, στο επίπεδο της περιφέρειας, η υλοποίηση των διαδικασιών του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, για τα ετήσια και μεσοχρόνια προγράμματα ανάπτυξης.

3. Η σύνταξη προτάσεων για τη διαμόρφωση της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής.
4. Η προώθηση των εθνικών στρατηγικών στόχων.
5. Η διαχείριση, ο έλεγχος και η εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, όπως αυτή οριοθετείται από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.), για τα περιφερειακά όργανα στις διατάξεις του ν. 3614/2007 (ΦΕΚ 267 Α'), όπως ισχύει, περιλαμβανομένης και της υποστήριξης του συνόλου των φορέων της Αυτοδιοίκησης, καθώς και της κατάρτισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π.).
6. Η κατάρτιση του αναπτυξιακού προγράμματος της περιφέρειας.
7. Η έγκριση των μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, που εκπονούνται στο πλαίσιο των αντίστοιχων περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων.
8. Ο συντονισμός των φορέων εκτέλεσης και η παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής του αναπτυξιακού προγράμματος της περιφέρειας.
9. Η διατύπωση προς τους κεντρικούς φορείς του δημόσιου τομέα προτάσεων για έργα και μέτρα πολιτικής, εθνικής σημασίας, που αφορούν την περιφέρεια, αλλά εντάσσονται στο μεσοχρόνιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.
10. Η εκπόνηση γενικών και ειδικών αναπτυξιακών μελετών που αφορούν τη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.
11. Η συνεργασία με φορείς της περιφέρειας για τη σύνταξη και υποβολή προτάσεων υλοποίησης έργων που χρηματοδοτούνται από τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και προγράμματα διαπεριφερειακής συνεργασίας.
12. Η τελική διαμόρφωση, η μέριμνα για την έγκριση και η παρακολούθηση της εκτέλεσης των ετήσιων Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων περιφερειακού επιπέδου.
13. Η πορεία υλοποίησης, η διενέργεια ελέγχων, ως δικαιούχος, στους φορείς υλοποίησης έργων, για την τήρηση των δεσμεύσεων, τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών, την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου και την αξιοπιστία των οικονομικών στοιχείων.

14. Η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων που χρηματοδοτούνται με εθνικούς πόρους, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή άλλους πόρους.
15. Η κατανομή των πιστώσεων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.
16. Η κατανομή των αντίστοιχων ποσών και η έγκριση της εκταμίευσής τους από τους λογαριασμούς, που τηρεί το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης στην Τράπεζα της Ελλάδος.
17. Ο προσδιορισμός των δικαιούχων των πιστώσεων, που εγκρίνονται κατά πρόγραμμα και διαρθρωτικό ταμείο.
18. Η συγκέντρωση, επεξεργασία και τεκμηρίωση γεωγραφικών, δημογραφικών, οικονομικών, κοινωνικών και άλλων στοιχείων που αφορούν την περιφέρεια.
19. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του σχεδιασμού και της υλοποίησης όλων των αναπτυξιακών και θεσμικών παρεμβάσεων στη χωρική αρμοδιότητά της.
20. Η σύσταση Περιφερειακής Γνωμοδοτικής Επιτροπής, η οποία γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων.
21. Η παραλαβή των αιτήσεων υπαγωγής επενδύσεων, ο έλεγχος των στοιχείων, η αξιολόγησή τους, η εισήγηση στην Περιφερειακή Γνωμοδοτική Επιτροπή, η έκδοση της απόφασης υπαγωγής, οι αποφάσεις τροποποίησης και η παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ανάκλησης υπαγωγής και επιστροφής ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων.
22. Η συγκρότηση των Περιφερειακών Οργάνων Ελέγχου των επενδύσεων για την πιστοποίηση των δαπανών και την υλοποίηση των εγκεκριμένων εργασιών, σύμφωνα με τις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων.
23. Η καταβολή της επιχορήγησης του κόστους επένδυσης, η ολοκλήρωση και πιστοποίηση έναρξης παραγωγικής λειτουργίας.
24. Η καταγραφή των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από την υλοποίηση των εγκεκριμένων επενδύσεων.

25. Η παροχή στοιχείων προς καταγραφή σε βάση δεδομένων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας των στοιχείων των ενισχυόμενων επενδύσεων.
26. Η σύνταξη τεχνικών δελτίων των ιδιωτικών επενδύσεων που εντάσσονται στα επιχειρησιακά προγράμματα.
27. Η λειτουργία βάσης δεδομένων για την ενίσχυση, παρακολούθηση και εξέλιξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της περιφέρειας, κατά κλάδο και τομείς της οικονομίας.
28. Η διατύπωση προτάσεων πολιτικής και μέτρων για την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων προς το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.
29. Η πληροφόρηση και υποβοήθηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε κλαδικό ή άλλο επίπεδο, με σκοπό την ανάπτυξη της επιχειρηματικής ικανότητας και ανταγωνιστικότητάς τους.
30. Η παρακολούθηση και η επισήμανση στους αρμόδιους φορείς ζητημάτων, που αναφέρονται στη λήψη των αναγκαίων μέτρων προς βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών.
31. Η γνωμοδότηση για κάθε θέμα τοπικού ή ευρύτερου ενδιαφέροντος για το οποίο ζητείται η παροχή γνώμης.

Β. Γεωργίας – Κτηνοτροφίας – Αλιείας, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

α. Υποτομέας Προγραμματισμού

1. Η κατάρτιση ετήσιων και πολυετών περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων για τη γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία, καθώς και η εκπόνηση και αξιολόγηση σχετικών μελετών και μέτρων πολιτικής.
2. Η παρακολούθηση εκτέλεσης των ανωτέρω προγραμμάτων.
3. Η έγκριση, ο έλεγχος, η πληρωμή και η παραλαβή έργων και εργασιών περιφερειακού επιπέδου.
4. Ο προγραμματισμός, η μελέτη και η κατασκευή εγγειοβελτιωτικών, αρδευτικών, υδροληπτικών και αντιδιαβρωτικών έργων και η μέριμνα για τη χρηματοδότησή τους.
5. Ο έλεγχος και η επεξεργασία των τεχνικών και κατασκευαστικών στοιχείων και μελετών των εγγειοβελτιωτικών έργων.
6. Η διενέργεια δημοπρατίσεων των εγγειοβελτιωτικών έργων και μελετών.

7. Η επίβλεψη και ο έλεγχος της κατασκευής πάσης φύσεως γεωτεχνικών έργων κατά τις διατάξεις του ν. 1418/1984 (ΦΕΚ 23 Α΄) και του π.δ. 609/1985 (ΦΕΚ 223 Α΄), όπως ισχύουν.
8. Η εκπόνηση γεωργοτεχνικών, γεωργοοικονομικών, εδαφολογικών μελετών.
9. Η διαφύλαξη και προστασία της γεωργικής γης από αλλαγή χρήσης της και ιδιαίτερα της γεωργικής γης με υψηλή παραγωγικότητα.
10. Η σύνταξη τομεακών και λοιπών προγραμμάτων έργων υποδομής για τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και η πρόταση για την ένταξή τους σε τομεακά εθνικά προγράμματα.
11. Η αντιμετώπιση των τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
12. Η κατάρτιση μελετών και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ιχθυοπονηκού πλούτου των ορεινών ρεόντων υδάτων, σε συνεργασία με τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες (π.δ. 402/1988, άρθρο 18 παρ. ι κ΄, άρθρο 1 του ν.δ. 420/1970 και άρθρο 14 του π.δ. 915/1981).
13. Η κατάρτιση μελετών ανάπτυξης του ιχθυοπονηκού εν γένει πλούτου.

β. Υποτομέας Γεωργίας

14. Η προώθηση της εκμχάνισης και εξηλεκτρισμού της γεωργίας.
15. Η άσκηση εποπτείας επί των Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Γ.Ο.Ε.Β.), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 3881/1958 (ΦΕΚ 181 Α΄), όπως ισχύει, η δυνατότητα συγχώνευσης και κατάργησης των ανωτέρω οργανισμών, η εφαρμογή των λοιπών διατάξεων του ίδιου νόμου και των κατ' εξουσιοδότησή του κανονιστικών πράξεων, καθώς και η άσκηση εποπτείας του Αρδευτικού Οργανισμού Στυμφαλίας και του Οργανισμού Κωπαΐδας.
16. Η αξιοποίηση των στοιχείων των μητρών για τον πρωτογενή τομέα, τα οποία τηρούνται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

17. Η προώθηση για συγκρότηση ομάδων παραγωγών και στήριξη αυτών για την αντιμετώπιση οικονομικών και διαρθρωτικών θεμάτων σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία.
18. Η απόφαση σύστασης πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων επιτροπών για την αναγνώριση των ομάδων παραγωγών (άρθρο 60 παρ. 1 περιπτώσεις α΄ και β΄ του ν. 2637/1998).
19. Η εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων απεντόμωσης εξαγόμενων από τη χώρα γεωργικών προϊόντων, των εισαγόμενων φυτών και προϊόντων και των διακινούμενων στο εσωτερικό της χώρας φυτών και προϊόντων.
20. Η εξέταση προσφυγής κατά της απορριπτικής απόφασης του σχεδίου βελτίωσης, καθώς και του κύρους των καταλόγων δικαιούχων εξισωτικής αποζημίωσης.
21. Ο ορισμός για την εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Ανάπτυξης Δυτικής Κρήτης των αντιπροσώπων των οργανισμών εγγείων βελιώσεων των Νομών Χανίων και Ρεθύμνης (άρθρο μόνο παρ.2 του π.δ. 158/1991, ΦΕΚ 63 Α΄).
22. Ο καθορισμός ζωνών προστασίας και η καταστροφή εντός αυτών των παράνομων καλλιιεργειών.
23. Η χορήγηση αδειών αναφύτευσης αμπελώνων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
24. Η τήρηση μητρώου ελαίας και αμπέλου σε επίπεδο περιφέρειας, με βάση το αντίστοιχο μητρώο που τηρείται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
25. Η προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για τη χωροθέτηση βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων που αφορούν την οινοποίηση – οξοποίηση, καθώς και την παραγωγή, επεξεργασία, συσκευασία και τυποποίηση χυμού σπόρων¹.
26. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της παραγωγής και διακίνησης οίνου.

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4014/2011 (ΦΕΚ 209 Α΄) ορίζεται ότι: «Τα έργα και οι δραστηριότητες των παραγράφων 25, 34 και 58 της ενότητας Β΄ «Γεωργία - Κτηνοτροφία - Αλιεία», 48 της ενότητας Γ΄ «Φυσιικών Πόρων - Ενέργειας - Βιομηχανίας» και 29 της ενότητας «Εργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος» του II μέρους του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) υπόκεινται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου».

27. Η μέριμνα για την παροχή του απαραίτητου άνοσου πολλαπλασιαστικού υλικού αμπέλου εγκατάστασης και εμβολιοληψίας.
28. Η τήρηση Μητρώου εγγραφής παραγωγών, διακινητών, εξαγωγέων, εισαγωγέων φυτών, φυτικών προϊόντων και των ενώσεων αυτών, σε επίπεδο περιφέρειας με βάση το αντίστοιχο μητρώο που τηρείται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
29. Η διεξαγωγή ελέγχων και σε συνεργασία με τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, επί των εκμεταλλεύσεων, επιχειρήσεων και ενώσεων αυτών, που εμπλέκονται σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγής και εμπορίας φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων.
30. Η επισήμανση και παρακολούθηση της εξέλιξης εκθρών και ασθενειών των καλλιεργειών και εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπισή τους.
31. Η κατάρτιση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος των προγραμμάτων υποχρεωτικών ή συλλογικών καταπολεμήσεων, όπως η καταπολέμηση του δάκου, αρουραίων, ακρίδων κ.ά..

γ. Υποτομέας Κτηνοτροφίας

32. Η έρευνα και η μελέτη κάθε θέματος που σχετίζεται με την υγιεινή κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου, χερσαίου, υδροβίου και αμφίβιου και της προστασίας γενικά της υγείας των ζώων.
33. Η εκτέλεση προγράμματος παραγωγής ζωοτροφών σε ορεινές - μειονεκτικές περιοχές.
34. Η προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για την ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων για την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς και σφαγείων και πτηνοσφαγείων².

2. Με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4014/2011 ορίζεται ότι: «Τα έργα και οι δραστηριότητες των παραγράφων 25, 34 και 58 της ενότητας Β΄ «Γεωργία - Κτηνοτροφία - Αλιεία», 48 της ενότητας Γ΄ «Φυτικών Πόρων - Ενέργειας - Βιομηχανίας» και 29 της ενότητας «Εργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος» του II μέρους του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) υπόκεινται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου».

35. Η χορήγηση άδειας σκοπιμότητας για την ίδρυση σφαγείου παραγωγής κρέατος δυναμικότητας 801 και άνω τόνων ετησίως παραγωγής κρέατος ή πηνοσφαγεί-ου δυναμικότητας 1.001 και άνω κεφαλών σφαζόμενων ορνιθοειδών ωριαίως (άρθρο 2 περ. β΄ του ν. 111/1975, ΦΕΚ 174 Α΄).
36. Ο συντονισμός και η εποπτεία της εφαρμογής των προγραμμάτων υγείας ζώων.
37. Ο έλεγχος της νομιμότητας στην κυκλοφορία των γεωργικών και κτηνοτροφικών φαρμακευτικών προϊόντων και η λήψη δειγμάτων για ανάλυση εγγυημένης σύνθεσης.
38. Η τήρηση μητρώων εμπόρων ζωικών προϊόντων και προϊόντων ζωικής προέλευσης από περιφερειακού επιπέδου κτηνιατρικές αρχές.
39. Η παρακολούθηση του ενδοκοινοτικού εμπορίου των ζώων και εισαγόμενων ζώων, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος.
40. Η μέριμνα για την επιζωοτιολογική διερεύνηση των νοσημάτων των άγριων ζώων που μπορούν να μεταδοθούν στον άνθρωπο ή τα λοιπά ζώα, καθώς και ο συντονισμός των ενεργειών με τους αρμόδιους φορείς για τη λήψη κάθε αναγκαίου μέτρου που να αποτρέπει αποτελεσματικά τη μετάδοσή τους.
41. Η διενέργεια ελέγχων στις βιομηχανίες παραγωγής ζωοτροφών.
42. Ο συντονισμός, η εφαρμογή προγράμματος, η λήψη υγειονομικών μέτρων, η σφαγή ή θανάτωση αιγοπροβάτων θετικών στη βουκέλλωση και ο έλεγχος εισαγωγής βοοειδών, χοίρων και αιγοπροβάτων, καθώς και διακίνησης δερμάτων.
43. Η εκτέλεση κρεοσκοπικού ελέγχου και ελέγχου στις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταποίησης, διακίνησης και διάθεσης αυτών.
44. Η διενέργεια ελέγχων ζωοτροφών σχετικά με την επισήμανση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών.

δ. Υποτομέας Αλιείας

45. Η διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των ιχθυοτρόφων εν γένει υδάτων (άρθρο 1 παρ. 1 του ν.δ. 4520/ 1970, β.δ. 18.3.40, ΦΕΚ 94 Α΄ και άρθρο 109 παρ. 1 περ. η΄ του π.δ. 433/1977, ΦΕΚ 133 Α΄).
46. Η μίσθωση, με δημοπρασία, των ιχθυοτρόφων υδάτων, εν γένει, ο καθορισμός της προστατευτικής ζώνης πέριξ του τοποθε-

τουμένου αλιευτικού εργαλείου, σε θαλάσσιους παραλιακούς χώρους (άρθρο 38 παράγραφοι 1, 3 εδάφια 2 και 4 του ν.δ. 420/1970).

47. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης υπό του Δημοσίου, των ιχθυοτρόφων υδάτων (π.δ. 915/1981 άρθρο 8 παρ. 2ε, ΦΕΚ 232 Α΄).
48. Η υποβολή αιτήματος προς παροχή σύμφωνης γνώμης του Γενικού Επιτελείου Στρατού για τον καθορισμό των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης των εφαπτόμενων των συνόρων λιμνών ή ιχθυοτρόφων υδάτων (άρθρο 42 παρ. 1 του ν.δ. 420/1970).
49. Η απόφαση μονομερούς λύσης της σύμβασης μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε περίπτωση εκτέλεσης έργων (άρθρα 43 και 59 του ν.δ. 420/1970).
50. Ο καθορισμός προστατευτικής ζώνης εκμισθουμένου ιχθυοτροφείου (άρθρο 44 παράγραφοι 1 και 2 του ν.δ. 420/1970).
51. Η απόφαση επιβολής ποινών και αποβολής ελεύθερων αλιέων από μίσθιο, συνεπεία αλιευτικής παράβασης (άρθρο 44 παρ. 4 του ν.δ. 420/1970).
52. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης συσκευαστηρίων νωπών αλιευμάτων και εργαστηρίων συσκευασίας και μεταποίησης κατεψυγμένων αλιευμάτων.
53. Η απόφαση αυξομείωσης των συμβατικών δόσεων μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε ιδιώτες (άρθρο 46 παρ. 1 του ν.δ. 420/1970).
54. Η απόφαση μείωσης ή πλήρους απαλλαγής από το συμβατικό μίσθωμα, λόγω αδυναμίας αλιευτικής εκμετάλλευσης (άρθρο 47 παρ. 1 του ν.δ. 420/1970).
55. Η απόφαση για τη λύση μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 47 παρ. 2 του ν.δ. 420/1970).
56. Η απόφαση για την παράταση της μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 47 παρ. 3 του ν.δ. 420/1970).
57. Η απόφαση εκμίσθωσης ιχθυοτροφείου χωρίς δημοπρασία σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς, η υπογραφή της σχετικής σύμβασης και ο καθορισμός του μισθώματος (άρθρα 50 παράγραφοι 1 και 3 και 51 του ν.δ. 420/1970).

58. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειών (άρθρο 4 του ν.1650/ 1986, ΦΕΚ 160 Α')³.
59. Ο χαρακτηρισμός ως γεωργικών επιχειρήσεων βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων που αφορούν υδατοκαλλιεργητικές εκμεταλλεύσεις.
60. Ο καθορισμός της χωρικής περιφέρειας κάθε ιχθυοσκαλας (ν.δ. 420/1970 άρθρο 22 παρ.1).
61. Η ίδρυση ιχθυοσκαλών και ο καθορισμός της έδρας αυτών.
62. Η παρακολούθηση της ρύπανσης και της μόλυνσης του υδάτινου περιβάλλοντος, η κατάρτιση μελετών και η εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης και ανάπτυξης που έχουν σχέση με την αλιεία, τις υδατοκαλλιέργειες και την εν γένει αξιοποίηση των αλιευτικών πόρων.
63. Η απόφαση επιλογής του τρόπου εκμετάλλευσης των ιχθυοτροφών υδάτων (άρθρο 35 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' του ν.δ. 420/1970).
64. Ο καθορισμός κάθε δαπάνης που απαιτείται για την προσωρινή εκμετάλλευση ιχθυοτροφείου (άρθρο 40 του π.δ. 420/1970).
65. Η απόφαση μετάθεσης της ημερομηνίας έναρξης της μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 41 παρ.1 του π.δ. 420/1970).
66. Η απόφαση εισαγωγής και κατάθεσης εσόδων και η ενέργεια εξόδων προσωρινής εκμετάλλευσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 41 παρ. 2 του ν.δ. 420/1970).
67. Η απόφαση επιλογής της καταβολής του μισθώματος ιχθυοτροφείου σε είδος ή χρήμα, ο καθορισμός της αποβάθρας συγκέντρωσης των αλιευμάτων ιχθύων και η ανάθεση διαχείρισης στην ΑΤΕ του ποσοστού μισθώματος που καθορίστηκε σε είδος (άρθρο 52 του ν.δ. 420/ 1970).
68. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της διαχείρισης μισθωτού αλιευτικού συνεταιρισμού και των εργασιών καλλιέργειας και

3. Με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4014/2011 ορίζεται ότι: «Τα έργα και οι δραστηριότητες των παραγράφων 25, 34 και 58 της ενότητας Β' «Γεωργία - Κτηνοτροφία - Αλιεία», 48 της ενότητας Γ' «Φυσικών Πόρων - Ενέργειας - Βιομηχανίας» και 29 της ενότητας «Εργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος» του II μέρους του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α' 87) υπόκεινται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου».

εκμετάλλευσης του ιχθυοτρόφου ύδατος (άρθρο 53 του ν.δ. 420/1970).

69. Η απόφαση καταγγελίας της μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 55 του ν.δ. 420/1970).
70. Η απόφαση εκμίσθωσης, χωρίς δημοπρασία, επαπτόμενου των συνόρων ιχθυοτρόφου ύδατος και ο καθορισμός των όρων της σύμβασης (άρθρο 56 του ν.δ. 420/1970).
71. Η απόφαση εκμίσθωσης χώρων καταλλήλων για καλλιέργεια οστρέων και μυτίλων (άρθρο 57 του ν.δ. 420/1970).
72. Η απόφαση δοκιμαστικής τοποθέτησης ταλιανίων και η εν συνεχεία εκμίσθωση της έκτασης (άρθρο 63 του ν.δ. 420/1970).
73. Η απόφαση παραχώρησης χώρων για δοκιμαστική εγκατάσταση πρωτοτύπου μορφής καλλιέργειας υδρόβιων ζώων και η εν συνεχεία μίσθωση των χώρων και η απόφαση ανανέωσης της μίσθωσης (άρθρο 64 του ν.δ. 420/1970).
74. Η πρόσληψη επιστατοφυλάκων και ο καθορισμός της μηνιαίας αντιμισθίας ή ημερομισθίου αυτών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις αμοιβής του με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού (άρθρο 61 παράγραφοι 1 και 3 του ν.δ. 420/1970).
75. Η έγκριση διάθεσης πίστωσης και πληρωμών βελτιωτικών έργων στα εσωτερικά ύδατα από το ποσοστό 5% της αξίας της αλιευόμενης παραγωγής του μισθίου.

Γ. Φυσικών Πόρων – Ενέργειας – Βιομηχανίας, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

α. Υποτομέας Διαχείρισης Υδάτων

Η άσκηση αρμοδιοτήτων για την προστασία και διαχείριση των υδάτων. Ειδικότερα οι ανωτέρω αρμοδιότητες αφορούν:

- i. Τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για:
Τη συμμετοχή σε προγράμματα διαπεριφερειακών η διμερών συμφωνιών, σε συνεργασία με την Ειδική Γραμματεία Υδάτων για τη διαχείριση και προστασία των υδάτων.
- ii. Τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων που προβλέπονται από τα σχέδια διαχείρισης και τα προγράμματα μέτρων, ώστε να πραγματοποιείται:
Ο έλεγχος της διαχείρισης υπόγειων και επιφανειακών αρδευτικών υδάτων.

Ο έλεγχος της εκτέλεσης εργασιών για την ανεύρεση υπόγειων υδάτων και έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

Η εξέταση αιτήσεων για τη χορήγηση αδειών χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

- iii. Την έκδοση αποφάσεων του περιφερειάρχη για την επιβολή περιορισμών ή άλλων μέτρων για τη χρήση των υδάτων και την εκτέλεση έργων αξιοποίησής τους.
- iv. Τη διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων για την ενημέρωση του κοινού σε θέματα προστασίας των υδάτινων οικοσυστημάτων.
- v. Τη μέριμνα για τον έλεγχο των σημειακών και διάχυτων εκπομπών ρύπων στα επιφανειακά, υπόγεια και παράκτια ύδατα.
- vi. Την εφαρμογή και την επιβολή όλων των αναγκαίων προληπτικών μέτρων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.
- vii. Την επιβολή μέτρων και κυρώσεων για την προστασία των υδάτων και την αντιμετώπιση αυξητικών τάσεων που προκύπτουν από ανθρώπινες δραστηριότητες στις συγκεντρώσεις ουσιών στα υπόγεια ύδατα, και
- viii. Τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ποιότητα των πλαστικών σωλήνων και των εξαρτημάτων από μη πλαστικοποιημένο πολυβινυλοχλωρίδιο (σκληρό PVC), που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά πόσιμου νερού και αποχετευτικών λυμάτων, καθώς και για συστήματα αποχετεύσεως στα κτίρια.

β. Υποτομέας ορυκτού πλούτου

1. Ο καθορισμός και ο αποχαρακτηρισμός λατομικών περιοχών.
2. Η χορήγηση αδειών μεταλλευτικών ερευνών και η άσκηση συναφών αρμοδιοτήτων, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 3 παράγραφοι 1 έως και 8 του π.δ. 78/2006.
3. Η χορήγηση και η ανάκληση αδειών εκμετάλλευσης σε ιδιόκτητα λατομεία αδρανών υλικών, καθώς και σε δημοτικά, κοινοτικά και λατομεία Ν.Π.Δ.Δ. σύμφωνα και με την παράγραφο 10 του άρθρου 3 του π.δ. 78/2006.
4. Η παράταση αδειών λειτουργίας λατομείων αδρανών υλικών, που λειτουργούν εκτός λατομικών περιοχών, εφόσον συντρέχουν προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 20 του ν. 2115/1993 (ΦΕΚ 15 Α΄).

5. Η χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης λατομείων αργίλων και μαργών πλινθοποιίας και κεραμοποιίας.
6. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων λατομείων αδρανών υλικών.
7. Η χορήγηση αδειών διενέργειας γομώσεων και πυροδοτήσεων υπονόμων, καθώς και αποκολλήσεων επισφαλών όγκων από τα μέτωπα εξόρυξης σε μεταλλεία και λατομεία.
8. Η χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης λατομείων οξιστολιθικών πλακών.
9. Η σφράγιση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων λατομείων αδρανών υλικών, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 21 του π.δ. 78/2006.
10. Η έγκριση ατελούς εισαγωγής μηχανημάτων, που προορίζονται για μεταλλευτικές και λατομικές εγκαταστάσεις και ειδικών μηχανημάτων για τις ανάγκες των μεταλλείων.
11. Η έγκριση εισφοράς σε εταιρεία του συνόλου των μισθωτικών δικαιωμάτων, επί ιδιωτικών λατομείων.
12. Η έκδοση απόφασης για το χαρακτηρισμό των λατομικών επιχειρήσεων αδρανών υλικών.

γ. Υποτομέας Ενέργειας

13. Η υλοποίηση προγραμμάτων υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αξιοποίησης των ήπιων μορφών ενέργειας, όπως ηλιακή, αιολική, γεωθερμία, καθώς και η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων και σχεδίων αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
14. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης για ίδια χρήση ενεργειακών συστημάτων θέρμανσης ή ψύξης χώρων, μέσω της εκμετάλλευσης της θερμότητας των γεωλογικών σχηματισμών και των νερών επιφανειακών και υπογείων, που δεν χαρακτηρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3175/2003 (ΦΕΚ 207 Α΄) γεωθερμικό υλικό.
15. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής σε ιδιώτες.

16. Η χορήγηση άδειας μεταπωλητή πετρελαιοειδών προϊόντων για θέρμανση⁴.
17. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και λειτουργίας, σύμφωνα με το ν. 3325/ 2005 (Α´ 68), όπως ισχύει, στις:
- α) Βιομηχανίες παραγωγής πετρελαιοειδών και λιπαντικών (διυλιστήρια) με εγκατεστημένη παραγωγική ισχύ μέχρι και 367 KW (500 HP) και αποθηκευτική ικανότητα μέχρι και 10.000 m³.
 - β) Εγκαταστάσεις εναποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, υγραερίων και ασφάλτου, εμφιάλωσης υγραερίων και συσκευασίας λιπαντικών, με αποθηκευτική ικανότητα μέχρι και 50.000 m³ και με εγκατεστημένη παραγωγική ισχύ μέχρι και 367 KW (500HP), με εξαίρεση την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, για την οποία ισχύει μέχρι και 1.470 KW (2.000 HP).
 - γ) Εγκαταστάσεις αναγέννησης ορυκτελαίων χωρίς περιορισμό στην εγκατεστημένη ισχύ και με αποθηκευτική ικανότητα μέχρι και 10.000 m³.
 - δ) Εγκαταστάσεις ερευνών και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, αποθήκευσης, διακίνησης και διανομής φυσικού αερίου, με εγκατεστημένη παραγωγική ισχύ μέχρι και 367 KW (500 HP) και αποθηκευτική ικανότητα μέχρι και 10.000 m³.
- Οι άδειες που έχουν εκδοθεί είτε από τα όργανα της Κεντρικής Διοίκησης είτε από τα όργανα της Περιφέρειας, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1. 2011 μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρείται ότι έχουν εκδοθεί αρμοδίως⁵.
18. Η χορήγηση άδειας για⁶ διανομή και εμφιάλωση υγραερίου, καθώς και η επιβολή κυρώσεων σε διυλιστήρια και σε εταιρίες εμπορίας με εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, υγραερίων, λιπαντικών και ασφάλτου, στις

4. Η αρμοδιότητα αυτή απαλήφθηκε με την παρ. 10ιγ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

5. Το στοιχείο 17 αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 192 του ν. 4001/2011 (ΦΕΚ 179 Α).

6. Η φράση «Η χορήγηση άδειας για» προστέθηκε με την παρ. 10ιγ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

μονάδες εμφιάλωσης υγραερίου και στους πωλητές πετρελαίου θέρμανσης.

19. Η έκδοση απόφασης σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 2244/1994 (ΦΕΚ 168 Α΄), όπως ισχύει, με την οποία σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής, που προκαλούν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή κίνδυνο για τους εργαζόμενους αυτούς εξαιρούνται από την απαλλαγή υποχρέωσης εφοδιασμού με άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας.
 20. Η χορήγηση άδειας εγκατάστασης, λειτουργίας ή επέκτασης σταθμού ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 3468/2006 (ΦΕΚ 129 Α΄)⁷.
- δ. Υποτομέας Βιομηχανίας και Βιοτεχνίας**
21. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας βιομηχανιών και βιοτεχνιών, σύμφωνα με το ν. 3325/2005 (ΦΕΚ 68 Α΄), όπως ισχύει.
 22. Η ενημέρωση των επενδυτών σε θέματα ίδρυσης επιχειρήσεων, αναπτυξιακών προγραμμάτων, δικαιολογητικών και διαδικασιών προκειμένου να χορηγηθούν οι απαιτούμενες άδειες και οι επί μέρους εγκρίσεις.
 23. Η συνεργασία με αρμόδιους συλλογικούς φορείς και Επιμελητήρια για την εξέταση θεμάτων, τα οποία αφορούν στην αδειοδότηση και στη λειτουργία των μεταποιητικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, για την υπαγωγή των ανωτέρω επιχειρηματικών μονάδων σε αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια και γενικά στη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
 24. Η υποβολή προτάσεων στο αρμόδιο Υπουργείο, σχετικά με την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο νομό, με τις διαμορφούμενες τάσεις οικονομικής δραστηριότητας, με την υπαγωγή των μεταποιητικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών σε αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια, καθώς και με τη βελτίωση των διαδικασιών αδειοδότησης των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

7. Το στοιχείο 20 καταργήθηκε με την παρ. 3 στ του άρθρου 195 του ν. 4001/2011.

25. Η επιβολή κυρώσεων σε όσους ιδρύουν, επεκτείνουν, εκσυγχρονίζουν και λειτουργούν βιομηχανίες, βιοτεχνίες, επαγγελματικά εργαστήρια και αποθήκες, κατά παράβαση των κείμενων διατάξεων.
26. Η έγκριση παραγωγής και κυκλοφορίας εκρηκτικών υλικών, καθώς και:
- α) Η αποδοχή των πιστοποιητικών καταλληλότητας των μηχανμάτων παραγωγής εκρηκτικών υλών, β) η αποδοχή του διορισμού, της απολύσεως ή της παραιτήσεως των υπευθύνων συντηρήσεως και του Διευθυντή παραγωγής των μονάδων παραγωγής εκρηκτικών υλών, καθώς και η διενέργεια ελέγχου περί του εάν συντρέχει η προϋπόθεση της διετούς προϋπηρεσίας σε εργοστάσιο παραγωγής εκρηκτικών υλών στην περίπτωση διορισμού του ως άνω Διευθυντή, γ) η αποδοχή της αναφοράς των μονάδων παραγωγής εκρηκτικών υλών για τυχόν ατυχήματα που έχουν συμβεί και η σύνταξη σχετικής έκθεσης, δ) η έγκριση της γενικής διαταγής που εκδίδει κάθε μονάδα παραγωγής εκρηκτικών υλών, ε) η θεώρηση των ημερολογίων - βιβλίων των μονάδων παραγωγής εκρηκτικών υλών για τις πραγματοποιούμενες δοκιμές και ελέγχους των εκρηκτικών και για τη συντήρηση του μηχανολογικού εξοπλισμού.
27. Η έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. 3329/1989 κοινής υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 132 Β'), σχετικά με τη μείωση των αποστάσεων ασφαλείας, μεταξύ εργοστασίου και αποθήκης, προκειμένου για εγκαταστάσεις εργοστασίου εκρηκτικών.
28. Η επιβολή προστίμων σε βάρος οποιουδήποτε παράγει, κατέχει ή διαθέτει στην αγορά εκρηκτικά που δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.
29. Η χορήγηση βεβαιώσεων σε βιομηχανίες, για την πλήρωση των προϋποθέσεων, που απαιτούνται, κατά το άρθρο 4 παρ. 16 του π.δ. 78/2006.
30. Η πραγματοποίηση δειγματοληπτικών ελέγχων και τήρησης προδιαγραφών κατασκευής παιχνιδιών, που διακινούνται στην αγορά, κατ' άρθρο 4 παρ. 8 του π.δ. 78/2006.
31. Η χορήγηση μηχανολογικών αδειών εγκατάστασης, επέκτασης

- και εκουγχρονισμού σε βιομηχανικές, βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, επαγγελματικά εργαστήρια και αποθήκες κατά την ειδικότερη πρόβλεψη του άρθρου 1 παρ. 1 του π.δ. 78/2006.
32. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης εγκατάστασης και λειτουργίας αρτοποιείων.
 33. Η έγκριση τεχνικών μελετών ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ. συνολικού προϋπολογισμού άνω των 5.870 ευρώ.
 34. Η χορήγηση ειδικών αδειών εργοστασίων κατασκευής και επισκευής ατμολεβήτων και ο έλεγχος τούτων.
 35. Η απόφαση απαλλαγής από την καταβολή των προβλεπόμενων δασμών, του Φ.Π.Α., καθώς και του προβλεπόμενου ειδικού φόρου κατά την εισαγωγή των φορτηγών οχημάτων, κατά το άρθρο 4 παρ. 17 του π.δ. 78/ 2006.
 36. Η έγκριση ατελούς εισαγωγής μηχανημάτων και εξαρτημάτων προοριζόμενων για επαρχιακές βιομηχανίες, βιοτεχνίες και επαγγελματικά εργαστήρια.
 37. Η έγκριση ατελούς εισαγωγής κάθε είδους εξοπλισμού που προορίζεται για επαρχιακές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.
 38. Η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 3325/2005, καθώς και από τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφοι 30 και 37, 38 και 39 του π.δ. 78/2006, όπως ισχύουν.
 39. Η τήρηση και ενημέρωση ηλεκτρονικού Ειδικού Μητρώου των επιχειρήσεων ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων, η εγγραφή στο Ειδικό Μητρώο και η διαγραφή από το Μητρώο αυτό των ανωτέρω επιχειρήσεων, η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η επιβολή σε αυτές των προβλεπόμενων κυρώσεων.
 40. Η χορήγηση βεβαίωσης σχετικά με την αρτιότητα και καταλληλότητα του μηχανολογικού εξοπλισμού βιομηχανικών - βιοτεχνικών μονάδων επεξεργασίας βιομηχανικής υιομάτας.
 41. Η χορήγηση βεβαίωσης ότι προϊόντα που εισάγονται από το εξωτερικό, απευθείας, από εγχώριες βιομηχανίες, βιοτεχνίες ή επαγγελματικά εργαστήρια, για να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά ως πρώτες ύλες, δεν παράγονται από την εγχώρια βιομηχανία κατάλληλα για τη χρήση που προορίζονται και σε

επάρκεια και ότι η οικονομική σημασία του παραγόμενου τελικού προϊόντος δικαιολογεί τον προθεσμιακό διακανονισμό ή την απαλλαγή από την υποχρέωση κατάθεσης χρηματικών προκαταβολών.

42. Η χορήγηση βεβαίωσης ότι μηχανήματα, ανταλλακτικά μηχανημάτων, καθώς και κάθε άλλο είδος εγχώριας ή ξένης προέλευσης, τα οποία έχουν ανάγκη επισκευής, δεν μπορούν να επισκευασθούν από εγχώριες επιχειρήσεις, προκειμένου να επιτραπεί η εξαγωγή των μηχανημάτων αυτών για την επισκευή και την εκ νέου εισαγωγή τους.
43. Η χορήγηση βεβαίωσης για την ύπαρξη ή μη εγχώριας επιχείρησης κατασκευής γεωργικών μηχανημάτων, προκειμένου τα εισαγόμενα γεωργικά μηχανήματα να χρηματοδοτούνται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος.
44. Η χορήγηση βεβαίωσης ότι μορφές χλωριούχου πολυβινυλίου δεν παράγονται από την εγχώρια βιομηχανία, κατάλληλα και σε επάρκεια, προκειμένου να μην επιβάλλεται, κατά την εισαγωγή τους, ο προβλεπόμενος δασμός.
45. Η εκτίμηση της αξίας μηχανημάτων για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας τους.
46. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για βιομηχανικές, βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, επαγγελματικά εργαστήρια, αποθήκες και ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών, κατηγορίας Β4, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΗΠ15393/2332/2002 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1022 Β'), όπως ισχύει.
47. Ο έλεγχος, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α') τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, προκειμένου περί μονάδων του ν. 3325/2005, όπως ισχύει.
48. Ο έλεγχος της πληρότητας του φακέλου της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης, της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της περιβαλλοντικής έκθεσης, που υποβάλλονται στην αδειοδοτούσα αρχή και αφορούν μονάδες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3325/2005 (ΦΕΚ 68 Α'), όπως ισχύει και η αποστολή στις αρμόδιες υπηρεσίες του φακέλου της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής

εκτίμησης και αξιολόγησης και της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων⁸.

Δ. Απασχόλησης – Εμπορίου – Τουρισμού, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Η συμμετοχή και η υλοποίηση σε προγράμματα δράσεων και πρωτοβουλιών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων στο πλαίσιο των Εθνικών και Ευρωπαϊκών πολιτικών.
2. Η έγκριση ή απόρριψη των ομαδικών απολύσεων που προγραμματίζονται από τον εργοδότη και η παράταση διαβουλεύσεων μεταξύ εργοδότη και εργαζομένων.
3. Η επιβολή της ποινής του προστίμου σε εργοδότες, βάσει εισήγησης της οικείας Συμβουλευτικής Επιτροπής.
4. Η κύρωση εσωτερικών κανονισμών εργασίας επιχειρήσεων, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 3789/1957 (ΦΕΚ 210 Α΄). Η έγκριση ή απόρριψη παραπόνων οργανώσεων εργαζομένων κατά διατάξεων κανονισμών εργασίας, βάσει της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν.δ. 3789/1957. Η επέκταση της υποχρέωσης κύρωσης εσωτερικών κανονισμών εργασίας σε επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες, που απασχολούν προσωπικό κατώτερο των 70 ατόμων. Η εκδίκαση εφέσεων κατά ποινών, που επιβάλλονται στους εργαζομένους με βάση τους κανονισμούς εργασίας, που έχουν κυρωθεί κατά τη διαδικασία του ν.δ. 3789/1957⁹.

8. Με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4014/2011, ΦΕΚ 209 Α΄ / 21-09-2011, ορίζεται ότι: “Τα έργα και οι δραστηριότητες των παραγράφων 25, 34 και 58 της ενότητας Β΄ “Γεωργία - Κτηνοτροφία - Αλιεία”, 48 της ενότητας Γ΄ “Φυσικών Πόρων - Ενέργειας - Βιομηχανίας” και 29 της ενότητας “Εργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος” του II μέρους του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) υπόκεινται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου”.

9. Το στοιχείο 4 καταργήθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 33 του ν. 3996/2011 (ΦΕΚ 170 Α΄ / 5/8/2011), η οποία προβλέπει τα εξής: «Μέχρι την έναρξη ισχύος του άρθρου 10 ισχύουν το π.δ. 136/1999 (Α΄ 134), το άρθρο 1 του ν. 3762/2009, το άρθρο 11 του ν. 3144/2003, το άρθρο 28 του ν. 2956/2001, η υ.α. 80068/2003 (Β΄ 1447) και η υ.α. 80031/2003 (Β΄ 905), καθώς και κάθε άλλη διάταξη που ισχύει κατά τη δημοσίευση του παρόντος και ρυθμίζει διαφορετικά τη διοικητική διάρθρωση των διευθύνσεων και τμημάτων του Σ.Ε.Π.Ε. στις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες του, την κατανομή των οργανικών θέσεων και αρμοδιοτήτων στο καταργούμενο Σ.Ε.Π.Ε. του ν. 2639/1998. Μετά την έναρξη ισχύος του άρθρου 10 καταργούνται το π.δ. 136/1999, το άρθρο 1 του ν. 3762/2009, το άρθρο 11 του ν. 3144/2003, το άρθρο 28 του ν. 2956/2001, η υ.α. 80068/2003 (Β΄ 1447) και η υ.α. 80031/2003 (Β΄ 905), καθώς και κάθε άλλη αντίθετη διάταξη που προβλέπει διαφορετική ρύθμιση ως προς τη διοικητική

5. Η επέκταση της τήρησης Ημερολογίου Μέτρων Ασφαλείας στις οικοδομές και σε πόλεις με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων. Η επιβολή προστίμου σε εργοδότη, που δεν συμμορφώθηκε στις υποδείξεις σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τη χρήση βενζολίου.
6. Η συγκρότηση συμβουλίων και επιτροπών αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.
Από τις ανωτέρω αρμοδιότητες, εξαιρείται η αρμοδιότητα συγκρότησης των Διοικητικών Συμβουλίων των Ασφαλιστικών Οργανισμών που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, των Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών των Υποκαταστημάτων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Νομού Αττικής, των Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών των Περιφερειακών Διευθύνσεων του ΟΑΕΕ Νομού Αττικής, η οποία ασκείται από τον αρμόδιο Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, των συλλογικών οργάνων της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των Ασφαλιστικών Οργανισμών, σε όποιες περιπτώσεις προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις ότι η αρμοδιότητα συγκρότησής τους ανήκει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και η αρμοδιότητα συγκρότησης των Υγειονομικών Επιτροπών των Ασφαλιστικών Οργανισμών¹⁰.
7. Η μετάθεση της εικοσιτετράωρης ανάπαυσης των μισθωτών των επιχειρήσεων θεάτρου από τη Δευτέρα, η εξαίρεση επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων, υπηρεσιών ή εργασιών γενικά από τις διατάξεις περί ανάπαυσης κατά Κυριακή και κατά ημέρες αργίας. Η εξαίρεση από την εκπεριτροπής Κυριακή αργία των εστιατορίων, ζαχαροπλασθειών, καφετειών κ.λπ., που λειτουργούν ως εξοχικά. Η χορήγηση αναπληρωματικής ανάπαυσης των μισθωτών σε άλλη ημέρα, εκτός από την Κυριακή. Η επέκταση της ανάπαυσης σε ημέρα Κυριακή και σε ημέρες αργίας.
8. Η έκδοση απόφασης, όταν λόγω ειδικών κλιματολογικών συνθηκών καθυστερεί η έναρξη της τυροκομικής περιόδου, με την οποία και καθορίζεται η έναρξη, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες κάθε νομού της περιφέρειας, χωρίς να είναι δυνατόν να υπερβεί το πεντάμηνο.

διάρθρωση των διευθύνσεων και τμημάτων του Σ.ΕΠ.Ε. στις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες του, την κατανομή των αρμοδιοτήτων και των οργανικών θέσεων στις υπηρεσίες του».

10. Το β' εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 77 του ν. 3996/2011.

9. Η άσκηση αρμοδιοτήτων σχετικά με την ίδρυση, λειτουργία, λύση των ανωνύμων εταιρειών κ.λπ. θέματα που αφορούν τις εταιρείες αυτές, όπως:
- Η έγκριση καταστατικών ανωνύμων εταιρειών και η τροποποίηση αυτών.
 - Η έγκριση συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών.
 - Η έγκριση διάσπασης Α.Ε. ή η μετατροπή τους σε Ε.Π.Ε..
 - Η έγκριση σύστασης Α.Ε. με μετατροπή ή συγχώνευση επιχειρήσεων άλλης μορφής, καθώς και η τήρηση του μητρώου ανωνύμων εταιρειών και η άσκηση εποπτείας επί των Α.Ε. και των υποκαταστημάτων αλλοδαπών Α.Ε. και Ε.Π.Ε..
10. Η παράταση, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, του εθνικού ενιαίου πλαισίου λειτουργίας των καταστημάτων κάθε είδους.
11. Η διενέργεια ελέγχων και η επιβολή προστίμων για ανακριβείς ή παραπλανητικές εκπτώσεις ή προσφορές και η συγκρότηση της οικείας επιτροπής επιβολής προστίμων.
12. Η διατύπωση γνώμης από την αρμόδια Οικονομική Επιτροπή της περιφέρειας για την ίδρυση Εμπορευματικού Κέντρου.
13. Η τήρηση Μητρώου χονδρεμπόρων πρωτογενών προϊόντων γης και ανθέων.
14. Η συγκρότηση δευτεροβάθμιου συμβουλίου Θεάτρων – Κινηματογράφου και Καταστημάτων άνω των διακοσίων (200) καθισμάτων.
15. Η έρευνα και ο προσδιορισμός του κόστους παραγωγής, εισαγωγής και διακίνησης αγαθών.
16. Ο έλεγχος τιμών, η επάρκεια και ομαλή λειτουργία της αγοράς, καθώς και ο έλεγχος της κανονικότητας των τιμών παρεχόμενων υπηρεσιών.
17. Η εξακρίβωση της τήρησης των περί σημανσεων διατυπώσεων, η τήρηση Μητρώου των επαγγελματιών, που χρησιμοποιούν τα όργανα μέτρησης που κατασκευάζονται ή εισάγονται από επιχειρήσεις, καθώς και η διενέργεια, σε συνεργασία με τις Αστυνομικές Αρχές, εκτάκτων Αγορανομικών Ελέγχων στα μετρικά Όργανα και Σταθμικές Μονάδες¹¹.
18. Η χορήγηση άδειας παρασκευής, εισαγωγής και γενικά εμπορίας διαλυτικών, αραιωτικών, διαβρωτικών, βερνικιών, νιτρογλυκερίνης και

11. Το στοιχείο αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 10ηγ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

οξικής κυτταρίνης, καθώς και των βοηθητικών υλών που χρησιμοποιούνται στις βαφές.

19. Η κατάρτιση προγραμμάτων για τον τουριστικό σχεδιασμό, καθώς και για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της περιφέρειας, σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Τ. και τους δήμους της περιφέρειας.
20. Η παροχή γνωμοδότησης, κατ' άρθρο 29 παρ. 3 του ν. 2545/1997, για χαρακτηρισμό και οριοθέτηση Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.).
21. Η κατάρτιση, στο πλαίσιο των αναπτυξιακών προγραμμάτων, σχεδίου ανάπτυξης υποδομών για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής στον τουρισμό.

Ε. Μεταφορών-Επικοινωνιών, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Η έκδοση απόφασης για την αλλαγή έδρας επιβατηγών οχημάτων δημόσιας χρήσης, κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3109/2003 (ΦΕΚ 38 Α').
2. Η χορήγηση άδειας σύστασης ανωνύμων εταιρειών και συνεταιρισμών από ιδιοκτήτες επιβατηγών δημόσιας χρήσης.
3. Η χορήγηση, η αναθεώρηση και η ανάκληση των αδειών οδήγησης οχημάτων και της ειδικής άδειας οδήγησης επιβατηγών δημόσιας χρήσης.
4. Ο καθορισμός των υπεραστικών γραμμών λεωφορείων, καθώς και της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος κάθε λεωφορειακής γραμμής Κ.Τ.Ε.Λ..
5. Ο καθορισμός του ελάχιστου αριθμού των υποχρεωτικών δρομολογίων κοινών, ταχέων και υπερταχέων του Κ.Τ.Ε.Λ. και η κατανομή αυτών ανά 24ωρο, μετά από εισήγηση του Κ.Τ.Ε.Λ. και γνώμη της Τοπικής Ένωσης Δήμων προκειμένου για υπεραστικές γραμμές.
6. Ο καθορισμός του ύψους κομίστρου στα όρια ευθύνης κάθε Κ.Τ.Ε.Λ..
7. Ο καθορισμός κομίστρων υπεραστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου, με βάση τις ρυθμίσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2963/2001 (ΦΕΚ 268 Α').
8. Η ανάκληση άδειας κυκλοφορίας υπεραστικού λεωφορείου από τον κύκλο εργασίας μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος.
9. Η συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιβολής κυρώσεων σε φορείς παροχής συγκοινωνιακού έργου και σε ιδιοκτήτες λεωφορείων.
10. Η οργάνωση του περιοδικού τεχνικού ελέγχου των μηχανοκίνητων

οχημάτων, κάθε είδους, από τα Δημόσια Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου (Κ.Τ.Ε.Ο.) κάθε νομού, σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 3α του ν. 3446/2006 (ΦΕΚ 49 Α΄).

11. Ο καθορισμός του αριθμού των νέων επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων με ή χωρίς μετρητή, που είναι αναγκαίος για την αντιμετώπιση των σχετικών μεταφορικών αναγκών κάθε νομού της περιφέρειας.
12. Η έγκριση θέσης σε κυκλοφορία αυτοκινήτων επιβατηγών δημόσιας χρήσης από δήμους ή επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών τους, καθώς και ο καθορισμός της χρονολογίας μέχρι της οποίας επιτρέπεται η κυκλοφορία των αυτοκινήτων αυτών, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας παράτασής της.
13. Ο καθορισμός και άλλων χώρων της ίδιας έδρας, εκτός των προβλεπομένων, στους οποίους οι διαπραττόμενες σοβαρές παραβάσεις επιβατικών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων επισύρουν πειθαρχικές, καθώς και διοικητικές κυρώσεις.
14. Η διάθεση νέων αδειών κυκλοφορίας φορτηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων σε άλλους δικαιούχους, σε περιπτώσεις παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας άσκησης του παραχωρούμενου δικαιώματος από τους αρχικούς δικαιούχους.
15. Η κατ' εξαίρεση χορήγηση οριστικών αδειών κυκλοφορίας φορτηγών ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτων σε ημεδαπά ή αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία πραγματοποιούν στην Ελλάδα σημαντικές επενδύσεις ή σε επιχειρήσεις, οι οποίες υπάγονται σε αναπτυξιακούς νόμους.
16. Η έκδοση απόφασης για προσωρινή και σε εξαιρετικές περιπτώσεις οριστική εξακολούθηση της λειτουργίας μεταφορικής επιχείρησης, σε περίπτωση θανάτου ή φυσικής ανικανότητας ή νομικής αδυναμίας του μεταφορέα επιβατών ή εμπορευμάτων.
17. Η έκδοση και ανάκληση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας πρατηρίων υγρών καυσίμων – υγραερίων και μικτών πρατηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 118/2006 (ΦΕΚ 119 Α΄), 595/1984 (ΦΕΚ 218 Α΄), πλυντηρίων, λιπαντηρίων και σταθμών αυτοκινήτων, κατά το άρθρο 23 του π.δ. 455/1976 (ΦΕΚ 169 Α΄), καθώς και η διενέργεια αυτοψιών γηπέδων για τη διαπίστωση της καταλληλότητας της θέσης προς ίδρυσή τους.

18. Η τήρηση Μητρώου αδειών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων και Μητρώο οδηγών Ε.Δ.Χ..
19. Η χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ραδιοσταθμών CB, καθώς και η σφράγισή τους.
20. Η επιβολή διοικητικών κυρώσεων στους παραβάτες των κανονισμών λειτουργίας ερασιτεχνικών και πειραματικών σταθμών ασυρμάτου, ειδικών ραδιοδικτύων και ραδιοσταθμών CB, καθώς και σχετικών τηλεπικοινωνιακών συστημάτων.
21. Η χορήγηση αδειών κατασκευής, κατοχής, εγκατάστασης και λειτουργίας ερασιτεχνικών και πειραματικών σταθμών ασυρμάτου και ειδικών ραδιοδικτύων, καθώς και η ανάκληση αδειών λειτουργίας αυτών.
22. Η χορήγηση άδειας σε πλωτά μέσα, που κινούνται σε φυσικές και τεχνητές λίμνες, καθώς και σε πλωτούς ποταμούς για την άσκηση τουριστικών και συγκοινωνιακών πλόων.
23. Ο προγραμματισμός και η διενέργεια εξετάσεων, η συγκρότηση εξεταστικών επιτροπών και η χορήγηση πιστοποιητικών επαγγελματικής ικανότητας οδικού μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων στους απόφοιτους των σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων.
24. Η μεταφορά προσώπων σε συνέδρια, σεμινάρια, πολιτιστικές, αθλητικές και κοινωνικές εκδηλώσεις κ.λπ., από τα οικεία Κ.Τ.Ε.Λ. ή ΡΟ-ΔΑεντός της περιφέρειας ή σε όμορους νομούς και για δρομολόγια χωρίς διανυκτέρευση των επιβατών, εφόσον διαπιστωθεί ανεπάρκεια τουριστικών λεωφορείων από την προβλεπόμενη επιτροπή και ο καθορισμός της συγκρότησης και του τρόπου λειτουργίας της ίδιας επιτροπής.
25. Ο καθορισμός, μετά από πρόταση της οικείας Δ.Ο.Υ., του χρηματικού ποσού που καταβάλλεται από ιδιοκτήτη Ε.Δ.Χ. οχήματος, προκειμένου να του επιτραπεί να συνεργαστεί με ιδιοκτήτη όμοιου οχήματος, που ανήκει σε άλλη διοικητική έδρα, για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένης τουριστικής περιοχής.
26. Η καθιέρωση νέας υπεραστικής διαπεριφερειακής γραμμής, καθώς και ο καθορισμός των όρων συνεκμετάλλευσης αυτής στην περίπτωση που το Κ.Τ.Ε.Λ., στην περιοχή ευθύνης του οποίου βρίσκεται το τέρμα της γραμμής, δεχθεί τη συνεκμετάλλευση.
27. Η ανάθεση της εκμετάλλευσης νέας υπεραστικής διαπεριφερειακής γραμμής στο Κ.Τ.Ε.Λ. που υποβάλλει σχετική αίτηση. Στην περίπτωση που το τέρμα της διαπεριφερειακής γραμμής βρίσκεται σε νομό άλ-

- λης περιφέρειας, η ανάθεση της εκμετάλλευσης αυτής γίνεται με κοινή απόφαση των περιφερειαρχών.
28. Η ανάθεση στον οικείο δήμο της εκμετάλλευσης νέας αστικής και ενδοπεριφερειακής υπεραστικής γραμμής στην περίπτωση που η μέση πληρότητα των πρώτων 6 μηνών λειτουργίας και εκμετάλλευσης της γραμμής από το Κ.Τ.Ε.Λ., στο οποίο έχει χορηγηθεί η άδεια, αποδεικνύεται ότι είναι κατώτερη του 20% και το Κ.Τ.Ε.Λ. αρνηθεί την εκμετάλλευση της γραμμής, εφόσον όμως δεν έχει αρνηθεί την πρόταση για κάλυψη των απωλειών εσόδων στο ποσοστό του 20%.
 29. Η δυνατότητα ανάθεσης της συγκοινωνιακής εξυπηρέτησης νησιού, που διενεργείται από Κ.Τ.Ε.Λ. νομού της ηπειρωτικής χώρας σε δήμο του νησιού μετά από σχετική αίτησή του και σύμφωνη γνώμη του Δ.Σ. του Κ.Τ.Ε.Λ. του νομού αυτού.
 30. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών Κ.Τ.Ε.Ο., καθώς και η ανάκληση, προσωρινά ή οριστικά, της άδειας, αν διαπιστωθεί ότι έπαυσαν να ισχύουν οι προϋποθέσεις με τις οποίες χορηγήθηκε.
 31. Η χορήγηση κοινοτικής άδειας για διεθνή οδική μεταφορά επιβατών, για λογαριασμό άλλου, με πούλμαν και λεωφορεία, στο έδαφος της Κοινότητας, βάσει του άρθρου 13α του Καν. (ΕΟΚ) αριθ. 684/92 του Συμβουλίου της 16ης Μαρτίου 1992, όπως τροποποιήθηκε με Καν. (ΕΚ) αριθ. 11/98.
 32. Η έκδοση Βιβλιαρίου Φύλλων Πορείας για διεθνή έκτακτα δρομολόγια που πραγματοποιούνται με πούλμαν και λεωφορεία μεταξύ κρατών – μελών, βάσει του άρθρου 11 του Καν. (ΕΟΚ) αριθμ. 684/92 και για έκτακτα δρομολόγια ενδομεταφορών, βάσει του άρθρου 6 του Καν. (ΕΚ) αριθ. 12/98.
 33. Η χορήγηση βεβαίωσης για οδικές μεταφορές, για ίδιο λογαριασμό, που εκτελούνται με πούλμαν και λεωφορεία μεταξύ κρατών που είναι είτε κράτη - μέλη της Ε.Ε. είτε κράτη της ΕΖΕΣ, βάσει του άρθρου 13 του Καν. (ΕΟΚ) αριθ. 684/92.
 34. Η έκδοση Βιβλίων Φύλλων Ελέγχου για απελευθερωμένες έκτακτες διεθνείς μεταφορές επιβατών με πούλμαν και λεωφορεία, προβλεπόμενα από τις πολυμερείς συμφωνίες ASOR και INTERBUS (82/505/ΕΟΚ της 12ης Ιουλίου 1982 και 2002/917/ΕΚ της 3ης Οκτωβρίου 2002 Αποφάσεις του Συμβουλίου αντίστοιχα).
 35. Η έκδοση ειδικών αδειών ρυμούλκησης για Ε.Ι.Χ. και Φ.Ι.Χ. αυτοκίνητα.

36. Η χορήγηση σχετικών βεβαιώσεων και πιστοποιητικών σε εισαγόμενα μεταχειρισμένα οχήματα αντιρρυπαντικής τεχνολογίας.
37. Η διενέργεια εξετάσεων και η χορήγηση πτυχίου χειριστή ασυρμάτου και ραδιοερασιτέχνη, καθώς και η χορήγηση άδειας άσκησης επαγγελματία ραδιοηλεκτρολόγου και ραδιοτεχνίτη.
38. Η έκδοση των αδειών δοκιμαστικής κυκλοφορίας (Δ.Ο.Κ.) Επιβατηγών Φορτηγών και Μοτοσυκλετών.
39. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας σχολών επαγγελματικής κατάρτισης οδηγών οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.).

ΣΤ. Έργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Η κατασκευή, η συντήρηση και ανακαίνιση των οδών, που η συντήρησή τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
2. Η μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης των οδών, που η συντήρησή τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
3. Ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών, αντιπλημμυρικών, κτιριακών, ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων.
4. Η κατάρτιση προσκεδίων προγραμμάτων εκτέλεσης έργων.
5. Η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και ο έλεγχος των μελετών αυτών.
6. Η άσκηση αρμοδιοτήτων επί θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, όπως οι μετρήσεις, η σήμανση των οδών που η συντήρησή τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, καθώς και η σηματοδότηση και ο φωτισμός αυτών.
7. Η εφαρμογή των μελετών, η συμπλήρωση και προσαρμογή μελετών συγκοινωνιακών έργων, καθώς και η κατάρτιση συμπληρωματικών μελετών τούτων.
8. Η συντήρηση και αποκατάσταση ζημιών του πάσης φύσεως μηχανικού εξοπλισμού, καθώς και η φύλαξή του.
9. Η παραλαβή και αποθήκευση των πάσης φύσεως εφοδίων και υλικών συντήρησης σήμανσης, καθώς και η διαχείριση και αποθήκευση αυτών.

10. Η θεώρηση και έγκριση των μελετών ιδιωτικών λιμενικών έργων.
11. Τα έργα που εκτελούνται από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων χαρακτηριζόμενα ως έργα εθνικού επιπέδου (άρθρο 10 παρ. 4 του ν. 679/1977 και άρθρο 59 του π.δ. 609/1985) τα οποία έχουν αμιγώς διάσταση επιπέδου περιφέρειας ή νομού.
12. Η διαχείριση ειδικών έργων περιφερειακού επιπέδου που έχουν εκτελεστεί από τις ΕΥΔΕ και περιέρχονται στις περιφέρειες.
13. Η παροχή γνώμης του περιφερειακού συμβουλίου για τη χωροθέτηση Β.Ε.ΠΕ..
14. Η ευθύνη τήρησης και παρακολούθησης της διαδικασίας κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτριώσης για εκτέλεση δημοσίων έργων αρμοδιότητας περιφέρειας.
15. Ο καθαρισμός και αστυνόμευση ρεμάτων και απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα.
16. Ο έλεγχος τήρησης εφαρμογής των προδιαγραφών και κανονισμών που αφορούν τα υλικά και τους τρόπους κατασκευής δημόσιων έργων.
17. Η σύμπραξη σε Συμβάσεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) κατά τις ρυθμίσεις του ν. 3389/2005 (ΦΕΚ 232 Α΄), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
18. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για έργα και δραστηριότητες Β΄ και Γ΄ κατηγορίας, κατά το άρθρο 2 του ν. 3010/2002 (ΦΕΚ 91 Α΄).
19. Η παρακολούθηση της εφαρμογής και η αξιολόγηση των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας, καθώς και των σχεδίων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 15 του ν. 2742/1999 (ΦΕΚ 207 Α΄), όπως ισχύει.
20. Η έκδοση αδειών διάθεσης βιομηχανικών λυμάτων και αστικών λυμάτων από σταθμούς επεξεργασίας, κατά τις ρυθμίσεις της κ.υ.α. 5673/400/1997 (ΦΕΚ 192 Β΄).
21. Ο έλεγχος τήρησης περιβαλλοντικών όρων, προς εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος, κατά το άρθρο 26 του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α΄).
22. Η επιβολή προστίμων για θέματα προστασίας περιβάλλοντος, κατά τις προβλέψεις των άρθρων 30 του ν. 1650/1986 και 4 του ν. 3010/2002.
23. Η ανάθεση εκπόνησης και η παρακολούθηση εφαρμογής Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.), Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2508/1997.

24. Η χορήγηση άδειας για την εναπόθεση ή αποθήκευση αποβλήτων που περιέχουν αμίαντο.
25. Η παροχή γνώμης του περιφερειακού συμβουλίου κατά τη διαδικασία κατάρτισης των περιφερειακών χωροταξικών σχεδίων.
26. Η εξειδίκευση των κατευθυντήριων γραμμών περιβαλλοντικής πολιτικής σε επίπεδο περιφέρειας.
27. Η μέριμνα συγκέντρωσης των γενικών πληροφοριών για την ποιότητα του περιβάλλοντος και τις ρυπογόνες δραστηριότητες στην περιοχή, καθώς και για τη λειτουργία του εθνικού δικτύου πληροφορικής για το περιβάλλον.
28. Η εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο, με βάση περιβαλλοντικά κριτήρια, για την εξασφάλιση χρηματοδοτικών πηγών και την κατανομή των σχετικών πιστώσεων, καθώς και για προτάσεις μέτρων προς προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής και ιδιαίτερα των ευαίσθητων περιοχών (βιότοπων κ.λπ.).
29. Η κατάρτιση και έγκριση του περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού σχεδιασμού, ο οποίος αποσκοπεί, κυρίως, στη μελέτη και τον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης, καθώς και στη χωροθέτηση των πάσης φύσεως σχετικών εγκαταστάσεων περιλαμβανόμενης και της έκδοσης των κατά περίπτωση αδειών, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. Κατά το σχεδιασμό λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικές, οικονομικές, τεχνικές, περιβαλλοντικές, καθώς και οι ειδικές συνθήκες της περιοχής¹².
30. Η παροχή γνωμοδότησης, από το περιφερειακό συμβούλιο, σχετικά με το χαρακτηρισμό και την οριοθέτηση εκτάσεων ως Π.Ο.Α.Π.Δ. (Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων) από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
31. Η παροχή γνωμοδότησης, από το περιφερειακό συμβούλιο, σχετικά με το χαρακτηρισμό Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων προς έκδοση της προβλεπόμενης από την κείμενη νομοθεσία κοινής υπουργικής απόφασης.

12. Με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4014/2011 ορίζεται ότι: «Τα έργα και οι δραστηριότητες των παραγράφων 25, 34 και 58 της ενότητας Β΄ «Γεωργία - Κτηνοτροφία - Αλιεία», 48 της ενότητας Γ΄ «Φυσικών Πόρων - Ενέργειας - Βιομηχανίας» και 29 της ενότητας «Εργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος» του II μέρους του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) υπόκεινται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου».

32. Η παροχή γνωμοδότησης, από το περιφερειακό συμβούλιο για Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.), όταν η διαδικασία κινείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
33. Η σύνταξη, η παρακολούθηση της εφαρμογής και η αξιολόγηση των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης για προστατευόμενες περιοχές.
34. Η παρακολούθηση εφαρμογής Ειδικών Χωροταξικών Μελετών και ΖΟΕ.
35. Η χορήγηση, από την περιφέρεια του τόπου, όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος ακινήτου, των εγκρίσεων, αδειών, βεβαιώσεων και λοιπών εγγράφων που απαιτούνται για τη βιομηχανική, τουριστική και πολεοδομική ανάπτυξη εκτάσεων γης, που αποτελούν ή πρόκειται να συνενωθούν σε ενιαίο κτίριο, το οποίο τέμνεται από τα όρια δύο ή περισσότερων νομών, που ανήκουν σε πλείονες περιφέρειες.
36. Ο σχεδιασμός παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων από λιμενικές εγκαταστάσεις.
37. Η γνωμοδότηση για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης για κατασκευή κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγαστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό.
38. Ο συντονισμός της υλοποίησης των προγραμμάτων εκτέλεσης έργων που προβλέπονται από τα γενικά πολεοδομικά σχέδια (Γ.Π.Σ.) και τις πολεοδομικές μελέτες.
39. Η έγκριση σημειακών – εντοπισμένων τροποποιήσεων των εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων και των χρήσεων και όρων δόμησης αυτών, υπό την προϋπόθεση τήρησης των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 2831/2000 (ΦΕΚ 140 Α´), όπως ισχύει και υπό την προϋπόθεση, επίσης, ότι δεν εμπíπτουν σε ζώνη πεντακοσίων μέτρων από την ακτή, σε παραδοσιακούς οικισμούς, σε τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σε αρχαιολογικούς χώρους, σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε περιοχές προστατευόμενες βάσει διεθνών συνθηκών (π.χ. RAM-SAR) ή βάσει των άρθρων 18 και 19 του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α´), όπως ισχύει.
40. Η κύρωση ή ακύρωση της πράξης αναλογισμού αποζημίωσης, τακτο-

ποίησης, προσκύρωσης κατά τις διατάξεις του ν.δ. 17.7.1923 και η κρίση των ενστάσεων που υπεβλήθησαν κατ' αυτών¹³.

41. Η κύρωση της πράξης εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης κατά τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 1337/1983 (Συνολική Π.Ε., Μεμονωμένη Π.Ε., Διορθωτική Π.Ε.) και κρίση των ενστάσεων που υπεβλήθησαν κατ' αυτών.
42. Η απόφαση για κατ' εξαίρεση σύνταξη μεμονωμένης Πράξης Εφαρμογής.
43. Η απόφαση χαρακτηρισμού ως οικοδομήσιμου οικοπέδου αποκλεισμένου από τις οδούς του εγκεκριμένου σχεδίου¹⁴.

Z. Υγείας:

- I. α. Οι περιφέρειες ασκούν τις αρμοδιότητες των Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.Π.Ε.) της χώρας, οι οποίες τους μεταβιβάζονται σύμφωνα με τα επόμενα εδάφια.
 - β. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, καθορίζονται οι σχετικές ρυθμίσεις και η μεταβατική περίοδος για την έναρξη άσκησής τους, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τη διαίτη από τη δημοσίευση του παρόντος.
 - γ. Στο ίδιο διάταγμα μπορεί να προβλεφθεί η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων τοπικού χαρακτήρα προς τις περιφέρειες που ασκούνται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
 - δ. Με το ανωτέρω διάταγμα ρυθμίζεται η απόδοση στις περιφέρειες των ανάλογων οικονομικών πόρων, για την άσκηση των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων, η κατάργηση υπηρεσιακών μονάδων των Δ.Υ.Π.Ε. και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων, καθώς και οι ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις μετάταξης

13. Η υπό στοιχείο 40 αρχική αρμοδιότητα («Η κύρωση πράξης εφαρμογής πολεοδομικής μελέτης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 1337/1983 (ΦΕΚ 33 Α'), όπως ισχύει») απαλείφθηκε με την παρ.3β του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, η δε ρύθμιση του στοιχείου 41, όπως αρχικά είχε διατυπωθεί με την παρ. 2β του άρθρου 30 του ν. 3889/2010 (ΦΕΚ 182 Α') αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω και αναριθμήθηκε ως στοιχείο 40 με την παρ. 10 δ του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

14. Οι περιπτώσεις 41 - 43 προστέθηκαν με την παρ. 10 ε του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

του προσωπικού, που κατείχε, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, τις καταργηθείσες οργανικές θέσεις, περιλαμβανομένων και των δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 256 του παρόντος.

- ε. Οικονομικές υποχρεώσεις σε σχέση με τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες των Δ.Υ.Π.Ε., οι οποίες έχουν αναληφθεί σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσης του προεδρικού διατάγματος των προηγούμενων εδαφίων, δεν μπορούν να βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των περιφερειών.

II. Στον ανωτέρω τομέα περιλαμβάνονται ιδίως:

1. Η χορήγηση και ανάκληση αδειών άσκησης επαγγελματιών υγείας, καθώς και αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών κλινικών, ιδιωτικών προνοιακών επιχειρήσεων, ιατρείων, οδοντιατρείων, εργαστηρίων και πάσης φύσεως χώρων άσκησης ιδιωτικού επαγγέλματος υγείας και πρόνοιας.
2. Η άσκηση αρμοδιοτήτων που αφορούν θέματα διακρατικών υιοθεσιών.
3. Η έκδοση άδειας εισαγωγής εγκατάστασης και λειτουργίας μηχανημάτων παραγωγής ιοντιζουσών ακτινοβολιών για ιατρικούς σκοπούς, γενικά, όπως και εγκατάστασης και λειτουργίας εργαστηρίων ραδιοϊσοτόπων για ιατρικές εφαρμογές.
4. Η επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς και οδοντίατρους, κατά τις προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας.
5. Η επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς και οδοντίατρους, οι οποίοι αναγράφουν ναρκωτικά σε απλές συνταγές και όχι στις ειδικές για το σκοπό αυτόν, καθώς και στους φαρμακοποιούς, που πωλούν ναρκωτικά με απλές και όχι με ειδικές συνταγές.
6. Η υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγείας, κατά τις ρυθμίσεις του άρθρου 12 του ν. 3172/2003 (ΦΕΚ 197 Α').
7. Ο καθορισμός των όρων και της διαδικασίας παραχώρησης ακινήτων σε δικαιούχους, η έκδοση και ανάκληση παραχωρητηρίων, η ρύθμιση των δόσεων και η βεβαίωση των χρεών παλαιών και νέων προσφύγων, η νομιμοποίηση ανωμάλων αγοραπωλησιών και τα σχετικά με την ανταλλαγή και μεταβίβαση παραχωρηθέντων ακινήτων.
8. Η επιχορήγηση αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τις οποίες είχε ιδρύσει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή μετείχε σε

αυτές, εφόσον ο σκοπός τους αναφέρεται στην αντιμετώπιση προβλημάτων, που απορρέουν από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και εφόσον η πραγματοποίηση του σκοπού τους ασκείται, κατά διανομή, από την περιφέρεια.

9. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών Μονάδων Ψυχικής Υγείας.
10. Η έκδοση αδειών εμπορίας κτηνιατρικών φαρμάκων.
11. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων για την ηλεκτρονική συμβατότητα σύμφωνα με την κ.υ.α. 50268/ 5137/3.9.2007 (ΦΕΚ 1853 Β΄) και ο καθορισμός των οργάνων τήρησης αυτών.
12. Η εποπτεία Ιατρικών, Οδοντιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων των νομών της περιφέρειας.
13. Η ανάληψη χορηγούμενων οικονομικών ενισχύσεων σε φορείς κοινωνικής αντίληψης που εποπτεύονται από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας που αποτελούν προϊόν των Ειδικών Κρατικών Λαχείων.
14. Η χορήγηση αδειών διενέργειας εράνων, λαχειοφόρων και φιλανθρωπικών αγορών σε υπερτοπικό επίπεδο.
15. Η διενέργεια κοινωνικών ερευνών για την εφαρμογή των προγραμμάτων πρόνοιας, καθώς και θέματα άσκησης κοινωνικής εργασίας.
16. Ο καθορισμός των προϋποθέσεων και τρόπου άσκησης του αντικείμενου της κοινωνικής εργασίας σε όλους τους τομείς εφαρμογής, καθώς και η εκπαίδευση σπουδαστών κοινωνικής εργασίας κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.
17. Η χορήγηση και η ανάκληση της άδειας άσκησης επαγγέλματος κοινωνικού λειτουργού και της άδειας άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και η τήρηση σχετικού μητρώου με διαρκή ενημέρωση.
18. Η άσκηση αρμοδιοτήτων σχετικών με τον Κοινωνικό Σύμβουλο, κατ'εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995, καθώς και αρμοδιοτήτων ελέγχου του ιδρύματος ή της Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) και των Φορέων παιδικής προστασίας, περιλαμβανομένης της σύνταξης σχετικών εκθέσεων και διατύπωσης αντίστοιχων προτάσεων.
19. Η εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας της μητέρας και των παιδιών προσχολικής ηλικίας.

20. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας Μονάδων Αδυνατίσματος μετά από εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής που συγκροτείται στην έδρα της οικείας περιφέρειας.
21. Ο υγειονομικός έλεγχος καταστημάτων, βιοτεχνιών και βιομηχανιών παρασκευής και επεξεργασίας τροφίμων ζωικής προέλευσης, καθώς και οι λοιποί υγειονομικοί έλεγχοι, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία σε περιφερειακό επίπεδο.
22. Η χορήγηση αδειών για την καταλληλότητα ζωικών τροφίμων.
23. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των κάθε είδους δημόσιων και ιδιωτικών εργαστηρίων, τα οποία πραγματοποιούν μικροβιολογικές εξετάσεις ελέγχου νερού, τροφίμων ή ποτών, με εξαίρεση τα εργαστήρια του Γενικού Χημείου του Κράτους, το κλείσιμο όσων λειτουργούν χωρίς τη νόμιμη άδεια και η επιβολή προστίμου σε βάρους αυτών.

Η. Παιδείας – Πολιτισμού – Αθλητισμού, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Η εξειδίκευση και κατάρτιση προγραμμάτων, προς υποστήριξη της διαβίου μάθησης, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων και του σχεδιασμού του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σύμφωνα και με την κείμενη νομοθεσία.
2. Η άσκηση λειτουργικού χαρακτήρα αρμοδιοτήτων, περιλαμβανομένης και της θεματικής εξειδίκευσης, για τα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
3. Η εκπόνηση και εκτέλεση προγραμμάτων, τα οποία αφορούν θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, Νέας Γενιάς και εκπαίδευσης ενηλίκων σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό και τις εφαρμοζόμενες, από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, πολιτικές.
4. Ο διορισμός και η αντικατάσταση διοικητών ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες στη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.
5. Η διακοπή μαθημάτων, λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου στη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.
6. Η αντικατάσταση των κινητήρων αυτοκινήτων των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθώς και η έγκριση της εγκατάστασης, μεταφοράς ή επισκευής οποιασδήποτε κατηγορίας τηλεφωνικών συνδέσεων για τις ανωτέρω υπηρεσίες.
7. Η έγκριση σχολικών εκδρομών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.

8. Η συγκρότηση σχολικών εφορειών, που λειτουργούν στις σχολικές μονάδες εκκλησιαστικής εκπαίδευσης.
9. Η έγκριση της αδελφοποίησης σχολείων της χώρας με σχολεία της αλλοδαπής, της συνεργασίας αυτών, καθώς και της συμμετοχής μαθητών σε διεθνείς μαθητικές συναντήσεις.
10. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, Χορού και Κινηματογράφου κατά τις ρυθμίσεις του ν. 1158/1981 (ΦΕΚ 127 Α΄).
11. Η συμμετοχή σε προγράμματα πολιτιστικών και αθλητικών φορέων της περιφέρειας και των δήμων.
12. Ο συντονισμός δράσεων των πολιτιστικών φορέων της περιφέρειας.
13. Η υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων υπερτοπικής σημασίας.
14. Η θέσπιση βραβείων, χορηγιών και άλλων μέσων για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης των γραμμάτων και των τεχνών, με παράλληλη εποπτεία και ενίσχυση συλλόγων και φορέων που επιδιώκουν αντίστοιχους σκοπούς.
15. Η κοινή οργάνωση με τοπικούς φορείς πολιτιστικών εκδηλώσεων με σκοπό τη διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς και τη διάδοσή της στους νέους.
16. Η σύσφιξη σχέσεων της περιφέρειας με τις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Οργανώσεις Αποδήμων, που εκπροσωπούν πανελλαδικά ή διεθνώς όλους τους αποδήμους.
17. Η συγκρότηση και η μέριμνα για τη λειτουργία των υφιστάμενων Νομαρχιακών Επιτροπών Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.), καθώς και η διαχείριση των λογαριασμών τους, που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος.
18. Ο συντονισμός των επιμορφωτικών φορέων, που συμμετέχουν στις υφιστάμενες Ν.Ε.Λ.Ε.¹⁵.
19. Η υλοποίηση Αθλητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, αθλητικούς συλλόγους, δήμους, καθώς και με άλλους φορείς Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου.
20. Η άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης

15. Οι περιπτώσεις 17 και 18 καταργήθηκαν με το άρθρο 30 του ν. 3879/2010 (ΦΕΚ 163 Α).

και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πολιτισμού και Τουρισμού. Με την απόφαση αυτή, η οποία εκδίδεται, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, προσδιορίζονται ειδικότερα τα Εθνικά Αθλητικά Κέντρα, κατ' αντιστοιχία προς τις οικείες περιφέρειες, εξειδικεύονται τα θέματα που αναφέρονται στην εποπτεία, καθώς και κάθε σχετικό τεχνικό, λεπτομερειακό και διαδικαστικό ζήτημα¹⁶.

Θ. Πολιτικής Προστασίας και Διοικητικής Μέριμνας, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών, εντός των ορίων της εδαφικής της περιφέρειας, στο πλαίσιο και του ν. 3013/2002 (ΦΕΚ 102 Α'), όπως ισχύει.
2. Η ευθύνη για την εφαρμογή του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, κατά το σκέλος που τα οικεία προγράμματα, μέτρα και δράσεις εφαρμόζονται σε επίπεδο περιφέρειας.
3. Η διατύπωση εισηγήσεων για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιφέρειας, προκειμένου να αποτελέσουν αντικείμενο της εισήγησης για τον ετήσιο εθνικό σχεδιασμό πολιτικής προστασίας από τη Διυπουργική Επιτροπή.
4. Η υποβολή εισήγησης στον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας για την έκδοση απόφασης κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, στις περιπτώσεις τοπικών καταστροφών.
5. Η έκδοση αποφάσεων κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, προκειμένου για τοπικές καταστροφές μικρής έντασης.
6. Ο σχεδιασμός και η οργάνωση θεμάτων πρόληψης, ενημέρωσης και αντιμετώπισης των καταστροφών ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, καθώς και η διάθεση και ο συντονισμός της δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων προς την κατεύθυνση αυτή.
7. Ο συντονισμός όλων των υπηρεσιών της περιφέρειας, καθώς και του

¹⁶. Με την παρ. 7 του άρθρου 282 του παρόντος ορίζεται ότι: «Ο χρόνος έναρξης άσκησης, από τους δήμους και τις περιφέρειες, των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 94 παράγραφος 4 αριθμ. 13 και 186 παράγραφος Η' υπ' αριθμ.1 και 2 ορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι αντίστοιχοι οικονομικοί πόροι».

δημόσιου και ιδιωτικού δυναμικού και μέσων για την εξασφάλιση της ετοιμότητας, την αντιμετώπιση των καταστροφών και την αποκατάσταση των ζημιών.

8. Η έκδοση απόφασης για την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών, καθώς και κινητών και ακινήτων, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 41 του ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42 Α΄).
9. Η συμμετοχή στην εκπόνηση προγραμμάτων αντιπυρικής προστασίας δασικών εκτάσεων, στο σχεδιασμό και στη μελέτη μεθόδων και μέσων για την πρόληψη και καταστολή τους.
10. Η συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς για την καταστολή των δασικών πυρκαγιών.
11. Η συμμετοχή στο συντονισμό και στην αξιοποίηση των εναέριων και επίγειων μέσων, στο πλαίσιο συνεργασίας με τους αρμόδιους φορείς, για τη δασοπυρόσβεση.
12. Η χορήγηση της επισημείωσης της Σύμβασης της Χάγης σε έγγραφα των υπηρεσιών της περιφέρειας.
13. Η προμήθεια μηχανημάτων και αυτοκινήτων για τις ανάγκες της περιφέρειας.
14. Η μέριμνα εκποίησης άχρηστων και ακατάλληλων υλικών και εξοπλισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

III. Οι αρμοδιότητες των περιφερειών ασκούνται από 1.1.2011, εκτός εκείνων του τομέα Α΄ (Προγραμματισμού – Ανάπτυξης) υπ’ αριθμούς 1 έως και 31, του υποτομέα Διαχείρισης Υδάτων, ο οποίος περιλαμβάνεται στον τομέα Γ΄ (Φυσικών πόρων - Ενέργειας - Βιομηχανίας) και του τομέα ΣΤ΄ (Εργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος) υπ’ αριθμούς 1 έως 12 του παρόντος άρθρου, οι οποίες ασκούνται από την 1.7.2011.

Οι αρμοδιότητες του υποτομέα Αλιείας, οι οποίες είχαν απονεμηθεί στις κρατικές περιφέρειες, ασκούνται από 1.1.2012 κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις της κείμενης νομοθεσίας.

Ο χρόνος έναρξης των ανωτέρω αρμοδιοτήτων περιλαμβάνει και τις αντίστοιχες της μητροπολιτικής περιφέρειας Αττικής και της μητροπολιτικής ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας του άρθρου 210.

Μέχρι τις ανωτέρω ημερομηνίες οι αρμοδιότητες αυτές εξακολουθούν να ασκούνται από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις.

Ειδικότερα οι αρμοδιότητες των παραγράφων II. Α.9 & II.Γ.10 το άρθρο 210 ασκούνται από την 1η Σεπτεμβρίου 2011¹⁷.

IV. Οι αρμοδιότητες των παραγράφων 1 (υπ' αριθμούς 27 έως και 29), 2 (υπ' αριθμούς 29 έως και 39), 3 (υπ' αριθμούς Β26 έως και 34) και 5 (υπ' αριθμούς 8 έως 69) του άρθρου 94 του παρόντος νόμου εξακολουθούν να ασκούνται από τις περιφέρειες, μέχρι 31.12.2012 σύμφωνα και με τη ρύθμιση της παραγράφου 6 του άρθρου 95 του ίδιου νόμου.

V. Τα υφιστάμενα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.), τα οποία είχαν συσταθεί και λειτουργούσαν σε Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις μετατρέπονται και λειτουργούν, από την 1η Ιανουαρίου 2011, ως Κ.Ε.Π. του δήμου, όπου είναι εγκατεστημένα.

Ο εξοπλισμός τους περιέρχεται στον ανωτέρω δήμο και το υπηρετούν προσωπικό τους μετατάσσεται στον ίδιο δήμο, σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου 257 παρ. 8 του παρόντος.

VI.1. Σε κάθε περιφέρεια συγκροτείται, με απόφαση του Περιφερειάρχη, Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, η οποία αποτελείται από:

- α) τον περιφερειάρχη, ως πρόεδρο, και τον οριζόμενο από αυτόν, σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του, αντιπεριφερειάρχη,
- β) ένα μέλος του περιφερειακού συμβουλίου, που ορίζεται από το συμβούλιο,
- γ) εκπρόσωπο των δήμων της περιφέρειας, που υποδεικνύεται από την οικεία Περιφερειακή Ένωση Δήμων,
- δ) εκπρόσωπο αντιπροσωπευτικής γυναικείας οργάνωσης της περιφέρειας, που υποδεικνύεται από αυτή και
- ε) εκπρόσωπο της Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, που υποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Γενικό Γραμματέα.

Τα υπό στοιχεία β' έως και ε' μέλη ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, για τετραετή θητεία.

Χρέη γραμματέα της ανωτέρω Επιτροπής εκτελεί υπάλληλος της περιφέρειας, ο οποίος ορίζεται από τον περιφερειάρχη.

2. Η Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) μεριμνά και υποστηρίζει την ένταξη της ισότητας των φύλων στην αναπτυξιακή πολιτική της περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων του Υπουρ-

17. Το εδάφιο αυτό προστέθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 4018/2011.

- γείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- β) Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα της περιφέρειας τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής.
 - γ) Εισηγείται προς το περιφερειακό συμβούλιο την ένταξη έργων στις Σ.Α.Ε.Π. που προωθούν τα ανωτέρω μέτρα και τις σχετικές δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης των πολιτών και
 - δ) συνεργάζεται με το Συμβουλευτικό Κέντρο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, στην περιφέρεια, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών.
- VII. α. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθορίζονται τα αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, για θέματα έργων, μελετών και υπηρεσιών του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α΄) των περιφερειών.
- β. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζεται ο τρόπος διενέργειας των προμηθειών των περιφερειών, στο πλαίσιο σχετικού κανονισμού.
 - γ. Η παροχή των υπηρεσιών, με εξαίρεση εκείνες που υπάγονται στις ρυθμίσεις του ν. 3316/2005 διέπεται από τις διατάξεις του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α΄), των προεδρικών διαταγμάτων 59/2007 (ΦΕΚ 63 Α΄), 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α΄), όπως ισχύουν, με ανάλογη, επίσης, εφαρμογή και των διατάξεων του π.δ. 118/2007 (ΦΕΚ 150 Α΄), όπως ισχύει.
- VIII. Όπου στις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας που διέπει την Πολιτική Άμυνα και τον Πολιτικό Σχεδιασμό Έκτακτης Ανάγκης αναφέρεται Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση νοείται, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, περιφέρεια.
- IX. Με αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του, κατά περίπτωση, αρμόδιου Υπουργού, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα, που σχετίζονται με τον τρόπο άσκησης των απονεμόμενων στις περιφέρειες αρμοδιοτήτων.

Άρθρο 187

Μεταβίβαση άσκησης πρόσθετων αρμοδιοτήτων στις περιφέρειες

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατόπιν γνώμης της Ένωσης Περιφερειών, μπορεί να μεταβιβάζονται στις περιφέρειες αρμοδιότητες της Κεντρικής Διοίκησης, που συνάπτονται με εκείνες που απονέμονται, κατά τομείς, με το προηγούμενο άρθρο, εφόσον υπηρετούν αναπτυξιακού και λειτουργικού χαρακτήρα περιφερειακές ανάγκες και δεν αφορούν θέματα άσκησης ενιαίας κρατικής πολιτικής.

Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζεται και η απόδοση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων για την άσκσή τους.

Με όμοια διατάγματα, με τις ίδιες προϋποθέσεις και με την ίδια διαδικασία αρμοδιότητες που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κοινής ωφέλειας, που συνάπτονται με τους ανωτέρω τομείς, μπορεί να μεταβιβάζονται στις περιφέρειες μετά από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου τους.

Άρθρο 188

Παροχή γνώμης της περιφέρειας για ειδικά θέματα

1. Προκειμένου η Κρατική Διοίκηση να εκδώσει οποιαδήποτε κανονιστική πράξη, η οποία αφορά την αιεφόρο ανάπτυξη, τα ρυθμιστικά ή χωροταξικά ή πολεοδομικά σχέδια και τις αποφάσεις χωροθέτησης εγκαταστάσεων και λοιπών δραστηριοτήτων, οφείλει να ζητά τη γνώμη των οικείων αιρετών συλλογικών οργάνων των περιφερειών.
2. Στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου η γνώμη πρέπει να παρέχεται στην αρμόδια αρχή μέσα σε ένα μήνα, από την περιέλευση του ερωτήματος στην περιφέρεια.
3. Στα συλλογικά όργανα της Διοίκησης που καταρτίζουν τα προγράμματα για την περιφερειακή ανάπτυξη, τη χωροταξία και την αιεφόρο ανάπτυξη μετέχουν υποχρεωτικά και εκπρόσωποι των περιφερειών.

Άρθρο 189

Προθεσμία για την έκδοση απόφασης ή παροχή γνώμης από άλλες αρχές προς την περιφέρεια

Όπου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απαιτείται προηγούμενη απόφαση ή γνώμη οποιασδήποτε αρχής, για θέματα που αποφασίζουν οι περιφέρειες, η σχετική πράξη εκδίδεται ή η οικεία γνώμη παρέχεται, μέσα σε ένα μήνα, αφότου η αρμόδια αρχή παρέλαβε το σχετικό έγγραφο με τα προβλεπόμενα ή ζητηθέντα στοιχεία. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει χωρίς να έχει εκδοθεί η οικεία πράξη ή να έχει παρασχεθεί η σχετική γνώμη τότε τα όργανα της περιφέρειας ασκούν την αποφασιστική τους αρμοδιότητα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 190

Σύσταση - Σκοπός - Αρμοδιότητες

1. Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης που συστήθηκε στην έδρα κάθε κρατικής περιφέρειας σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α΄) υπάγεται στην περιφέρεια του παρόντος νόμου με την επωνυμία «Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης », το οποίο φέρει το όνομα της περιφέρειας και εποπτεύεται από τον από τον Ελεγκτή Νομιμότητας¹⁸.
2. Σκοπός και αρμοδιότητες του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης είναι:
 - α) Η διαχείριση, σύμφωνα με τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου πιστώσεων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, χρηματοδοτήσεων φορέων του δημόσιου τομέα και άλλων νομικών προσώπων, χρηματοδοτήσεων προερχομένων από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών και λοιπών φορέων του εξωτερικού, οι οποίες αφορούν τα περιφερειακά και τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα της περιοχής της Περιφέρειας.

18. Η παρ. 1 του άρθρου αυτού τροποποιήθηκε με την παρ. 12α του άρθρου 44 του ν. 3979/2011. Περαιτέρω η παρ. 12β του άρθρου 44 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 225 του ν. 3852/2010 περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης».

Κατ' εξαίρεση των ισχυουσών διατάξεων περί Δημοσίων Επενδύσεων το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης ορίζεται υπόλογος Διαχειριστής για πληρωμές έργων σε βάρος του προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

β) Η υποστήριξη του έργου της Εκτελεστικής Επιτροπής και της οικείας Διεύθυνσης.

γ) Η υποστήριξη του αναπτυξιακού σχεδιασμού ευρύτερων της περιφέρειας χωρικών αναπτυξιακών ενοτήτων, με την παροχή αναγκαίων στοιχείων, στις οικείες υπηρεσίες.

Η υποστήριξη των δικαιούχων κατά τη διαδικασία ιεράρχησης των έργων προς υλοποίηση, προετοιμασία και ένταξή τους στα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα, καθώς και η υποστήριξη κατά την εκτέλεση έως και την ολοκλήρωσή τους.

δ) Η τεχνική υποστήριξη της περιφέρειας, ιδίως στον τομέα της εκπόνησης μελετών και ερευνών και εφαρμογής προγραμμάτων που αναθέτει στο Ταμείο η περιφέρεια για την αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων.

ε) Η άσκηση της ταμειακής του διαχείρισης.

στ) Η επιβολή, βεβαίωση και η είσπραξη τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υπέρ του Ταμείου, μετά από απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου και έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

ζ) Η συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

η) Η σύναψη δανείων με χρηματοδοτικούς φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού για την εκτέλεση έργων, την παροχή υπηρεσιών και την εφαρμογή προγραμμάτων.

θ) Η παροχή υπηρεσιών, η διεξαγωγή ερευνών και η εκπόνηση αναπτυξιακών, τεχνικοοικονομικών, οργανωτικών μελετών, καθώς και η επίβλεψη και υλοποίηση προγραμμάτων η διενέργεια των οποίων ανατίθεται στο Ταμείο, από τα Υπουργεία, από την Περιφέρεια, από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, από δήμους και από Ν.Π.Δ.Δ.. Στην πράξη της ανάθεσης προβλέπονται οι όροι διενέργειας και η αμοιβή του Ταμείου. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., καθορίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες είναι δυνατή η καταβολή της αμοιβής του Ταμείου από τους πόρους του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), όπως ισχύει, όταν η ανάθεση προς το Ταμείο έχει γίνει από δήμο.

Άρθρο 191

Διοίκηση - Όργανα - Αρμοδιότητες αυτών

1. Το ταμείο διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο και τον πρόεδρο. Το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του περιφερειάρχη για πενταετή θητεία και αποτελείται από:
 - α) τον περιφερειάρχη ως πρόεδρο,
 - β) ένα μέλος της εκτελεστικής επιτροπής της περιφέρειας,
 - γ) ένα μέλος της οικονομικής επιτροπής της περιφέρειας,
 - δ) έναν εκπρόσωπο του πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού που υποδεικνύεται από αυτόν,
 - ε) δύο εκπροσώπους προερχόμενους από τις εργοδοτικές οργανώσεις και τα οικεία Επιμελητήρια,
 - στ) έναν εκπρόσωπο προερχόμενο από τις εργατικές ενώσεις,
 - ζ) δύο προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας οριζόμενους από τον περιφερειάρχη, κατά προτίμηση από την οικεία Διεύθυνση.Τα υπό στοιχεία β', γ', ε', στ', ζ' μέλη ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, από τον περιφερειάρχη. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ένα από τα μέλη του Δ.Σ. ως αντιπρόεδρος.
2. Το διοικητικό συμβούλιο επιμελείται των υποθέσεων και των συμφερόντων του ταμείου και το διοικεί. Αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες του ταμείου, εκτός από τα θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του προέδρου.
3. Ο πρόεδρος του Ταμείου:
 - α) Εκπροσωπεί το Ταμείο στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή και δίνει όρκους που επιβάλλονται στο ταμείο.
 - β) Εκτελεί τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου.
 - γ) Είναι προϊστάμενος του προσωπικού του Ταμείου, αποφασίζει για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου, σύμφωνα με τον οικείο κανονισμό και εκδίδει τις σχετικές πράξεις.
 - δ) Διατάζει την είσπραξη των εσόδων του Ταμείου και εκδίδει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού.
 - ε) Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει το Ταμείο.
 - στ) Άσκει τις αρμοδιότητες που ανατίθενται από το νόμο ή άλλες διατάξεις, από τον κανονισμό και με αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

ζ) Μπορεί με απόφασή του να αναθέτει στον αντιπρόεδρο και σε στελέχη του Ταμείου την εξουσία να υπογράφουν, με εντολή αυτού, αποφάσεις, έγγραφα, εντάλματα ή άλλες πράξεις της αρμοδιότητάς του. Τον περιφερειάρχη ως Πρόεδρο του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, όταν απουσιάζει ή κωλύεται ή η θέση είναι κενή, αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος.

Άρθρο 192

Πόροι - Οικονομική διαχείριση

1. Οι πόροι του Ταμείου είναι:
 - α) Ποσοστό από τις χρηματοδοτήσεις τις οποίες διαχειρίζεται και το οποίο προσδιορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.
 - β) Έσοδα από την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών.
 - γ) Έσοδα από τη συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - δ) Έσοδα από τη σύναψη δανείων.
 - ε) Έσοδα από την παροχή υπηρεσιών, την εκτέλεση εργασιών και τη διεξαγωγή ερευνών και την εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων.
 - στ) Έσοδα από κάθε είδους επιχορηγήσεις.
 - ζ) Έσοδα από δωρεές, κληροδοτήματα, κληρονομίες.
 - η) Έσοδα από την περιουσία του Ταμείου.
 - θ) Έσοδα από κάθε άλλη πηγή.
2. Η οικονομική διαχείριση του Ταμείου γίνεται με το δικό του προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων. Το οικονομικό έτος συμπίπτει με το ημερολογιακό. Το Ταμείο έχει τη δική του ταμειακή υπηρεσία και διατάκτης των δαπανών του είναι ο πρόεδρος, αναπληρούμενος από το νόμιμο αναπληρωτή του.
3. Σε όσους κάνουν χρήση σημαντικών έργων τα οποία εκτελούνται με δαπάνες του Ταμείου ή υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται με μέριμνα και δαπάνες του Ταμείου, το Ταμείο δικαιούται να επιβάλει τέλη ή δικαιώματα τα οποία ορίζονται με απόφαση του διοικητικού του συμβουλίου.
4. Οι πόροι από κάθε πηγή του Ταμείου, καθώς και οι μεταβιβαζόμενες κάθε φορά πιστώσεις προς διαχείριση στο πλαίσιο υλοποίησης των σκοπών και αρμοδιοτήτων του Ταμείου, κατατίθενται έντοκα σε λογαριασμούς που ορίζει το Διοικητικό του Συμβούλιο στην Τράπεζα της Ελλάδος ή

στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε άλλη τράπεζα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζεται η χρήση των εσόδων από τους τόκους.

5. Κατά τη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων έργων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και το πλαίσιο διαχείρισης των αντίστοιχων έργων που διαχειρίζονται.

Άρθρο 193

Οργάνωση - Κανονισμοί - Προσωπικό

1. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης καταρτίζεται ο κανονισμός προσωπικού του Ταμείου ο οποίος εγκρίνεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με τον κανονισμό αυτόν καθορίζονται οι θέσεις του προσωπικού, οι θέσεις ειδικών επιστημόνων που μπορεί να προσλαμβάνονται με θητεία, τα προσόντα, ο τρόπος πρόσληψης του προσωπικού, το μισθολόγιο και κάθε άλλο θέμα που αφορά την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού. Οι ειδικοί επιστήμονες που προσλαμβάνονται με θητεία αποχωρούν αυτοδίκαια με τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου που τους προσέλαβε, χωρίς δικαίωμα αποζημίωσης ή οποιαδήποτε άλλη αξίωση.
2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ύστερα από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου, καταρτίζεται ο κανονισμός της οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης, της επιβολής, βεβαίωσης και είσπραξης των τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, καθώς και του τακτικού και έκτακτου οικονομικού ελέγχου των Ταμείων.
3. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου μπορεί να συντάσσονται και άλλοι κανονισμοί που κρίνονται απαραίτητοι για τη λειτουργία του, οι οποίοι και εγκρίνονται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
4. α) Με απόφαση του περιφερειάρχη μπορεί να αποσπώνται στο Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης υπάλληλοι που κατέχουν οργανικές θέσεις στην οικεία περιφέρεια. Οι θέσεις Διευθυντών των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης μπορεί να καλύπτονται κατ' όμοιο τρόπο.
β) Οι αποσπάσεις της προηγούμενης περίπτωσης γίνονται για χρονικό

διάστημα μέχρι δύο (2) ετών, το οποίο μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα. Με την απόφαση απόσπασης καθορίζεται ο φορέας που κα-ταβάλλει τις αποδοχές του αποσπασμένου υπαλλήλου.

γ) Οι υπηρετούντες αποσπασμένοι υπάλληλοι στο Ταμείο, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εξακολουθούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους μέχρι τη λήξη του χρόνου της απόσπασής τους. Ο περιφερειάρχης μπορεί μετά από γνώμη του φορέα της οργανικής θέσης να παρατείνει την απόσπασή του για μία ακόμη διετία.

ε) Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων δημοσίων υπαλλήλων σε θέση Διευθυντή ή Προϊσταμένου Τμήματος στο Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης συνυπολογίζεται ως χρόνος άσκησης καθηκόντων Προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Προϊσταμένου Τμήματος, αντιστοίχως όπου κατά τις οικείες διατάξεις ή κανονισμούς εσωτερικής υπηρεσίας απαιτείται ως προϋπόθεση για την εξέλιξη σε Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης ή την επιλογή σε αντίστοιχο επίπεδο καθηκόντων.

Κατ' όμοιο τρόπο συνυπολογίζεται ως χρόνος άσκησης καθηκόντων Προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Προϊσταμένου Τμήματος, αντιστοίχως και για τους αποσπασμένους υπαλλήλους που κατέχουν οργανικές θέσεις στην οικεία περιφέρεια.

5. Η πρόσληψη του πρόσθετου επιστημονικού προσωπικού, το οποίο απαιτείται για την εκτέλεση προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή για την επίβλεψη και υλοποίηση προγραμμάτων η διενέργεια των οποίων ανατίθεται στο Ταμείο από τα Υπουργεία, τη Γενική Διοίκηση, τους Δήμους και τα Ν.Π.Δ.Δ. ή έργων που χρηματοδοτούνται ή επιδοτούνται από διεθνείς οργανισμούς ή προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας ή για την εκπλήρωση υποχρεώσεων από συμβάσεις με διεθνείς οργανισμούς, γίνεται με σύμβαση μίσθωσης έργου κατ' εφαρμογή του άρθρου 10 του ν. 3812/2009 (ΦΕΚ 234 Α'). Το προσωπικό αυτό εμπίπτει στην εξαίρεση της περίπτωσης δ' της παρ. 4 του άρθρου 10 του ανωτέρω νόμου και προσλαμβάνεται από τον Πρόεδρο του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, μετά από σχετική έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι συμβάσεις του προσωπικού αυτού έχουν διάρκεια αντίστοιχη με εκείνη της λήξης του χρόνου εκτέλεσης του προγράμματος ή ολοκλήρωσης του έργου, αποκλειόμενης, σε κάθε περίπτωση της αναγνώρισής τους ως συμβάσεων αορίστου χρόνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 194 Επιχειρήσεις περιφερειών

1. Οι περιφέρειες μπορούν να συνιστούν μία επιχείρηση, η οποία έχει τη μορφή της αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρίας, εφόσον δεν συμμετέχουν σε άλλη αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία στην οποία κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Η αναπτυξιακή εταιρεία λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων. Αποκλειστικό αντικείμενο της ανωτέρω επιχείρησης είναι:
 - α) Η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των περιφερειών, της Ένωσης Περιφερειών και των φορέων της παραγράφου 2.
 - β) Η προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης της περιφέρειας, καθώς και η ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος.
 - γ) Η συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαπεριφερειακό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.
2. Στο μετοχικό κεφάλαιο των αναπτυξιακών ανωνύμων εταιριών συμμετέχουν περιφέρειες και δήμοι ή και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στην ανώνυμη εταιρία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή και φορέων του δημόσιου τομέα, συνεταιρισμών και ενώσεων αυτών, επιστημονικών φορέων, επιμελητηρίων, φορέων συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση αυτή οι περιφέρειες, οι δήμοι και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου.
 - α) Οι περιφέρειες, οι δήμοι και οι λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το υπόλοιπο μπορεί να συμμετέχουν το Δημόσιο και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.
 - β) Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του κ.ν. 2190/1920 και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου.

- γ) Αν η επιχείρηση λυθεί, οι περιφέρειες, οι δήμοι και οι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συμμετέχουν σε αυτήν, έχουν δικαίωμα προτίμησης για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας.
3. Οι περιφέρειες δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρίες εκτός από εκείνες στις οποίες μετείχαν οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα νομαρχιακά διαμερίσματα που καταργούνται.
 4. Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες επιτρέπεται να συμμετέχουν σε άλλες επιχειρήσεις για την προώθηση των αναπτυξιακών σκοπών της περιφέρειας. Προς τούτο απαιτείται απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου της εταιρίας και σύμφωνη γνώμη του οικείου περιφερειακού συμβουλίου με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των ρυθμίσεων του κ.ν. 2190/1920.
 5. Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρίες και δεν επιχορηγούνται από τις περιφέρειες, εκτός αν τούτο επιτρέπεται από ειδική διάταξη νόμου.
 6. Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες επιτρέπεται να συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις.
 7. Το προσωπικό προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 όπως ισχύουν. Για τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2527/1997, όπως ισχύουν.
 8. Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες διενεργείται βάσει κανονισμού, ο οποίος καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας. Σε αυτόν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με τα αρμόδια όργανα της εταιρίας, τις προϋποθέσεις και τους όρους ανάθεσης ανάλογα με την εφαρμοζόμενη διαδικασία (ανοικτός, κλειστός διαγωνισμός, ανάθεση με διαπραγμάτευση) και τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής, ούτως ώστε να εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και αντικειμενικότητας.
Για τις αναθέσεις της παραγράφου αυτής, των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει τα όρια που προβλέπουν οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές οδηγίες, εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτών.
 9. Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες λύνονται υποχρεωτικώς, αν για τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις μετά την πάροδο διετίας από την ίδρυσή τους είναι ζημιογόνες ή, αν για ισάριθμες φορές εντός δεκαετίας, τα ίδια αυτά κεφάλαια όπως προσδιορίζονται στο υπόδειγμα ισολογισμού που

προβλέπεται από το άρθρο 42γ του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, γίνουν κατώτερα του πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου.

Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 47 του κ.ν. 2190/1920, τυχόν αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που καταβάλλεται από τις περιφέρειες δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό μεγαλύτερο του ενός δευτέρου (1/2) του ποσού της αύξησης.

10. Οι εκπρόσωποι της περιφέρειας για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρίας ορίζονται από το οικείο περιφερειακό συμβούλιο.

Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρίας δεν μπορεί να είναι αιρετό όργανο της περιφέρειας.

11. Το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει τους απαιτούμενους για τη λειτουργία της κανονισμούς, όπως εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών, κανονισμό προσωπικού και τους λοιπούς κανονισμούς¹.

Άρθρο 195

Κανόνες σύστασης

1. Η σύσταση αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρείας γίνεται μετά από απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και υποβάλλεται για έλεγχο νομιμότητας στον Ελεγκτή Νομιμότητας. Στην απόφαση αυτή καθορίζονται η επωνυμία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα της επιχείρησης, το κεφάλαιο, η διοίκηση, οι πόροι και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο, κατά την κρίση του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Για τη λήψη απόφασης απαιτείται να εκπονηθεί προηγουμένως σχετική οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

1. Η παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 4019/2011 ορίζει τα εξής: «Εταίροι των Αναπτυξιακών Συμπράξεων μπορεί να είναι: α) τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, β) οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και οι κοινωφελείς επιχειρήσεις τους, γ) οι δημόσιοι οργανισμοί και επιχειρήσεις, δ) οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 194 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και της περίπτωσης β' της παρ. 3 του άρθρου 252 του ν. 3463/2006 (Α' 114), ε) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κερδοσκοπικού ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και στ) οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων. Οι υπό στοιχεία α', β' και γ' φορείς δεν δύναται να ορισθούν συντονιστές εταίροι των Συμπράξεων.

Οι Αναπτυξιακές Συμπράξεις δεν μπορούν να αποτελούνται από λιγότερους των τριών εταίρων, επί ποινή απαραδέκτου, άλλως δεν μπορούν να καταστούν δικαιούχοι κατά την έννοια της παραγράφου 1».

3. Η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, που εισφέρονται από την περιφέρεια στην εταιρεία ενεργείται από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Οι εκθέσεις εκτίμησης δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 196

Κανόνες λειτουργίας αστικών εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της περιφέρειας

1. Αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα οι οποίες έχουν συσταθεί από νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και νομαρχιακά διαμερίσματα περιέρχονται στις περιφέρειες. Εφεξής, η σύσταση αστικής εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα από περιφέρειες ή άλλους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης επιτρέπεται μόνον, εφόσον τούτο προβλέπεται ρητά από ειδική νομοθετική ρύθμιση ή από το κανονιστικό πλαίσιο εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων και με την προϋπόθεση της συμβατότητας της δράσης αυτών, με τις εθνικές πολιτικές και την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, εφόσον αφορούν εδαφική συνεργασία.
2. Δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εκτός εκείνων που έχουν ως αντικείμενο προγράμματα και δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα και προληπτικής ιατρικής ή παροχής πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας².
3. Δεν επιτρέπεται η επιχορήγηση των αστικών εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εκτός εάν προβλέπεται η επιχορήγηση τέτοιων εταιρειών από ειδική νομοθετική διάταξη.
Οι επίσης εισφορές, τις οποίες οι περιφέρειες υποχρεούνται να καταβάλουν ως εταίροι, σύμφωνα με το καταστατικό τους, σε αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στις οποίες συμμετέχουν, δεν θεωρούνται επιχορήγηση. Οποιοδήποτε ποσό έχει καταβληθεί ή καταβάλλεται από περιφέρεια, στο πλαίσιο συμμετοχής της στην καταβολή της επίσης εισφοράς προς τις ανωτέρω εταιρίες, δεν συνιστά επιχορήγηση και η καταβολή του είναι νόμιμη.

2. Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε με την παρ. 11 του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

4. Το προσωπικό προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 όπως ισχύουν. Για τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2527/1997, όπως ισχύουν.
5. Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών διενεργείται βάσει κανονισμού, ο οποίος καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας.
6. Οι αστικές εταιρίες τηρούν λογιστικά βιβλία Γ' κατηγορίας με τη διπλογραφική μέθοδο για την οικονομική διοίκηση και τη διαχείριση της περιουσίας τους από την πρώτη διαχειριστική περίοδο, που αρχίζει μετά τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σε περίπτωση που τα βιβλία αυτά τηρούνται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του Κ.Β.Σ., υποκαθιστούν την οριζόμενη από τον Κώδικα αυτόν υποχρέωση τήρησης βιβλίων Β' και Γ' κατηγορίας.

Άρθρο 197

Ειδικές ρυθμίσεις για τις επιχειρήσεις των περιφερειών

1. α) Δημιουργείται Μητρώο επιχειρήσεων των περιφερειών, το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία, που αφορούν τη σύσταση και λειτουργία των επιχειρήσεων του παρόντος νόμου. Τα ανωτέρω στοιχεία κοινοποιούνται από τις περιφέρειες στην οικεία αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση, η οποία τηρεί σχετική βάση δεδομένων, γνωστοποιούνται δε μετά από έλεγχο της πληρότητάς τους στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
- β) Με βάση τα στοιχεία του Μητρώου, η οικεία αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση εκδίδει κάθε χρόνο βεβαίωση, η οποία περιέχει τα στοιχεία κάθε περιφερειακής επιχείρησης, που είναι καταχωρημένη στο ανωτέρω Μητρώο. Η βεβαίωση αυτή συνυποβάλλεται στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) μαζί με τη φορολογική δήλωση της επιχείρησης.
- γ) Επιχείρηση της περιφέρειας δεν επιτρέπεται να συμμετάσχει σε δημόσιο διαγωνισμό ή να εισπράξει οποιοδήποτε χρηματικό ποσό από περιφέρεια ή φορέα του δημόσιου τομέα, αν δεν υποβάλλει μαζί με τα αναγκαία, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά, τη βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου.
- δ) Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που εκδίδεται μετά από γνώμη της Ένωσης

Περιφερειών, ορίζονται τα ειδικότερα στοιχεία που γνωστοποιούν οι επιχειρήσεις, ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής των στοιχείων και έκδοσης της αντίστοιχης βεβαίωσης, η διαδικασία δημιουργίας και τήρησης του Μητρώου, ο χρόνος έναρξης εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας παραγράφου, καθώς και κάθε ειδικό θέμα αναγκαίο για την εφαρμογή τους. Στα κοινοποιούμενα στοιχεία περιλαμβάνονται οπωσδήποτε οι προσλήψεις προσωπικού που οι περιφερειακές επιχειρήσεις διενεργούν, καθώς και οι συμβάσεις μίσθωσης έργου και ανάθεσης ή ανάληψης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών, που αυτές συνάπτουν.

2. Δικηγόροι συνδεόμενοι με την περιφέρεια με σχέση έμμισθης εντολής δεν επιτρέπεται να παρέχουν υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις της, καθ' υπέρβαση της σύμβασης έμμισθης εντολής που έχουν καταρτίσει με την περιφέρεια.

Άρθρο 198

Επιχειρήσεις των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και νομαρχιακών διαμερισμάτων

Οι περιφέρειες που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και νομαρχιακών διαμερισμάτων, ως προς τις επιχειρήσεις αυτών. Σε αυτά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις περιλαμβάνονται, μέχρι τη λήξη τους, και οι συμβάσεις μίσθωσης έργου, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας αορίστου και ορισμένου χρόνου.

Άρθρο 199

Μεταβατικές ρυθμίσεις για τις περιφερειακές επιχειρήσεις - Μετατροπή - Λύση επιχειρήσεων

1. Από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών, υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων που καταργούνται, λύονται και τίθενται σε εκκαθάριση. Η εκπλήρωση των σκοπών των επιχειρήσεων που λύονται γίνεται είτε από επιχειρήσεις στις οποίες μετέχει η περιφέρεια είτε από την ίδια την περιφέρεια με αντίστοιχη αναδοχή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους. Αμιγείς επιχειρήσεις οι οποίες εκτελούν προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

συνεχίζουν τη λειτουργία τους μέχρι την ημερομηνία λήξης της εκτέλεσης των προγραμμάτων αυτών.

Για τη λύση των ανωτέρω επιχειρήσεων η σχετική απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου λαμβάνεται εντός εξαμήνου από την εγκατάσταση των νέων περιφερειακών αρχών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται η διαδικασία λύσης και εκκαθάρισης των επιχειρήσεων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.
3. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου αμιγών επιχειρήσεων που λύονται, μεταφέρεται, στην επιχείρηση που αναλαμβάνει τους σκοπούς της ή στην περιφέρεια και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου μετά από εισήγηση της εκτελεστικής επιτροπής.
4. Το μεταφερόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας και αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας, διέπεται δε, ως προς τους όρους και το ύψος της αμοιβής της εργασίας του, από τα ισχύοντα εκάστοτε για το προσωπικό των φορέων, στους οποίους μεταφέρονται. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού στις επιχειρήσεις από τις οποίες μεταφέρεται λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.
5. Τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) που έχουν συσταθεί από τις καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και έχουν πιστοποιηθεί ως τέτοια κατά την οικεία νομοθεσία, περιέρχονται αυτοδικαίως στις οικείες περιφέρειες, από την έναρξη της λειτουργίας τους. Τα ανωτέρω Κ.Ε.Κ. συνεχίζουν να λειτουργούν με τη μορφή σύμφωνα με την οποία ιδρύθηκαν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης. Εξακολουθούν να διέπονται από τις ιδρυτικές τους διατάξεις, τους όρους του καταστατικού τους και τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν προβλέπεται στη συστατική τους πράξη συγκεκριμένος χρόνος λειτουργίας, αυτός λήγει με την πάροδο εικοσαετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος.
6. Για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Κ.Ε.Κ., που έχουν συσταθεί από τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση ή στα

οποία συμμετέχουν, κατά πλειοψηφία, φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και τα οποία συγχωνεύονται, λύονται ή εξαντλείται ο χρόνος λειτουργίας τους κατά τη συστατική τους πράξη, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 200 **Ιδρύματα**

1. Τα νομαρχιακά ιδρύματα που είχαν συσταθεί από τις καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα καταργούμενα νομαρχιακά διαμερίσματα, περιέρχονται αυτοδικαίως στην οικεία περιφέρεια από την έναρξη της λειτουργίας της.
2. Οι περιφέρειες που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, υπεισέρχονται αυτοδικαίως, από την έναρξη λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων που καταργούνται και βρίσκονται μέσα στα διοικητικά τους όρια ως προς τα νομαρχιακά ιδρύματα. Σε αυτά τα δικαιώματα και υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις που έχουν συναφθεί με το προσωπικό τους μέχρι τη λήξη τους.
3. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των νομαρχιακών ιδρυμάτων που περιέρχονται αυτοδικαίως στην οικεία περιφέρεια, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό των ιδρυμάτων αυτών, με την ίδια σχέση εργασίας.

Άρθρο 201 **Νομικά πρόσωπα καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και νομαρχιακών διαμερισμάτων**

1. Τα νομαρχιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που είχαν συσταθεί από τις καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και διαμερίσματα, καταργούνται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών. Το Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο Λάρισας και το Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο Θεσσαλονίκης καταργούνται και το σύνολο των αρμοδιοτήτων τους μεταφέρεται σε αυτοτελείς υπηρεσίες των αντίστοιχων δήμων, με την ονομασία «Λιμενικό Γραφείο», οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις περί λιμενικών γραφείων του άρθρου 28 του ν.

- 2738/1999. Οι αντίστοιχοι δήμοι υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε όλα τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, πόρους, δικαιώματα και εν γένει υποχρεώσεις των λιμενικών ταμείων που καταργούνται. Για το προσωπικό των ανωτέρω λιμενικών ταμείων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 257 παράγραφος 2 και επόμενες του παρόντος.
2. Οι περιφέρειες, που συστήνονται με τον παρόντα νόμο, υπεισέρχονται αυτοδικαίως, από την έναρξη της λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων που καταργούνται, ως προς τα νομαρχιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.
 3. Η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ανωτέρω νομικών προσώπων που καταργούνται, περιέρχεται στις οικείες περιφέρειες. Για καθένα από τα ακίνητα που περιέρχεται στην περιουσία της περιφέρειας, το περιφερειακό συμβούλιο καταρτίζει σχετική πράξη από την οποία προκύπτει η ταυτότητα του ακινήτου. Η πράξη αυτή αποτελεί μεταγραφτέο τίτλο και καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία των Υποθηκοφυλακείων. Οι ιδιωτικές περιουσίες που έχουν περιέλθει στις οικείες περιφέρειες εξακολουθούν να διατίθενται αποκλειστικά για το σκοπό, για τον οποίο αφιερώθηκαν.
 4. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των καταργούμενων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό της οικείας περιφέρειας, με την ίδια σχέση εργασίας και κατατάσσεται σε αντίστοιχες, κατά κατηγορία ή εκπαιδευτική βαθμίδα και κλάδο ή ειδικότητα, κενές οργανικές θέσεις και αν δεν υφίστανται τέτοιες, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, που καταργούνται κατά την αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη γίνεται με απόφαση του αρμόδιου για το διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την κατάταξή του, το προσωπικό υπάγεται στο υπηρεσιακό και μισθολογικό καθεστώς που ισχύει για το αντίστοιχο προσωπικό της περιφέρειας. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές, καθώς και τα πάσης φύσεως επιδόματα διατηρούνται ως προσωπική διαφορά.
 5. Το προσωπικό που μεταφέρεται στην περιφέρεια μπορεί να διατηρήσει το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς, στο οποίο υπαγόταν πριν από την κατάταξή του στην περιφέρεια, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006.

Άρθρο 202

Δίκτυα περιφερειών

1. Δύο ή περισσότερες περιφέρειες με κοινά χαρακτηριστικά μπορούν να συνιστούν δίκτυα κατά τις διατάξεις του άρθρου 203 του παρόντος με τη μορφή αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του ΑΚ, για τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα και τη συνεργασία με αντίστοιχα δίκτυα του εξωτερικού ή και για άλλες δράσεις.
2. Τα ανωτέρω δίκτυα συστήνονται με αποφάσεις των οικείων συμβουλίων των συμμετεχόντων περιφερειών και λειτουργούν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 741 του ΑΚ, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 196 του παρόντος.
3. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών του δικτύου μπορούν να συμμετέχουν σε αυτό κοινωνικοί φορείς με σκοπούς αντίστοιχους με αυτούς του δικτύου, καθώς και πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα.
4. Με το καταστατικό τους καθορίζονται οι πόροι, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών, η διοίκησή τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία τους.

Άρθρο 203

Διεθνείς συνεργασίες περιφερειών

1. Οι περιφέρειες μπορούν να συνεργάζονται με αντίστοιχους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και με λοιπούς φορείς της αλλοδαπής, στο πλαίσιο πάντοτε των αρμοδιοτήτων τους και με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας:
 - α) Σε διεθνές επίπεδο, για την προαγωγή και διευκόλυνση της διακρατικής, διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και εδαφικής συνεργασίας με τη συμμετοχή τους σε δίκτυα κρατικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών και σε λοιπούς διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς.
 - β) Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με τη συμμετοχή τους σε δίκτυα, προγράμματα, δράσεις και πρωτοβουλίες των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης και σε λοιπούς ευρωπαϊκούς οργανισμούς.
2. Οι περιφέρειες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και των ρυθμίσεων της προηγούμενης παραγράφου, μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες ή να συστήνουν δίκτυα για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής τους.

3. Οι περιφέρειες μπορούν να συμμετέχουν σε Ευρωπαϊκούς Ομίλους Εδαφικής Συνεργασίας (Ε.Ο.Ε.Σ.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εθνικό και κοινοτικό δίκαιο και με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 3613/2007 (ΦΕΚ 263 Α΄).
4. Για τη συμβατότητα όλων των ανωτέρω δράσεων των περιφερειών με τις εθνικές πολιτικές, την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, σε σχέση με το εύρος των αρμοδιοτήτων τους και με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας, απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 4 παρ. 2β του ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138 Α΄), όπως κάθε φορά ισχύει.
5. Για την υλοποίηση των συνεργασιών των ανωτέρω παραγράφων, οι περιφέρειες μπορούν να προβλέπουν σχετική πίστωση στον κωδικό αριθμό εξόδων του προϋπολογισμού τους.
6. Οι αρχές των περιφερειών εκπροσωπούνται στην αντιπροσωπευτική συνέλευση της Επιτροπής των Περιφερειών και στο Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, σύμφωνα με τις διατάξεις του κοινοτικού και του εθνικού δικαίου.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΟΙ ΔΗΜΟΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Άρθρο 204

Αρμοδιότητες νησιωτικών δήμων

Στους δήμους των περιφερειών Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίου μεταφέρονται, πλέον των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 94, οι εξής αρμοδιότητες των καταργούμενων οικείων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων:

A. Από τον τομέα Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας:

1. Η προστασία της γεωργικής γης από άλλες χρήσεις και ιδιαίτερα αυτής με υψηλή παραγωγικότητα.
2. Η γνωμοδότηση για το επίσιο πρόγραμμα δασοπονίας στα όρια του δήμου που καταρτίζουν οι οικείες δασικές υπηρεσίες.
3. Η εισήγηση για σύσταση, κατάργηση και συγχώνευση των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων.
4. Η τήρηση μητρώου αγροτών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων, με βάση το μητρώο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
5. Η προώθηση της συγκρότησης ομάδων παραγωγών και η στήριξη τους για την αντιμετώπιση οικονομικών και διαρθρωτικών θεμάτων σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία.
6. Η αντιμετώπιση των τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
7. Ο καθορισμός ζωνών προστασίας και η καταστροφή σε αυτές των παρανόμων καλλιεργειών.
8. Η χορήγηση αδειών αναφύτευσης αμπελώνων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
9. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της διακίνησης οίνου.
10. Η μέριμνα για την παροχή του απαραίτητου άνοσου πολλαπλασιαστικού υλικού αμπέλου εγκατάστασης και εμβολιοληψίας.
11. Η μίσθωση, με δημοπρασία, των ιχθυοτρόφων υδάτων, εν γένει, ο καθορισμός της προστατευτικής ζώνης πέριξ του τοποθετούμενου αλιευτικού εργαλείου, σε θαλάσσιους παραλιακούς χώρους (άρθρο 38 παράγραφος 1, 3 εδάφια 2 και 4 του ν.δ. 420/1970).

12. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης υπό του δημοσίου, των ιχθυο-τρόφων υδάτων (π.δ. 915/1981 άρθρο 8 παρ. 2ε (γγ), ΦΕΚ 232 Α΄, ν. 992/1979 άρθρο 38, ΦΕΚ 280 Α΄).
13. Η υποβολή αιτήματος προς παροχή γνώμης του Γενικού Επιτελείου Στρατού για τον καθορισμό των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης των επαπτόμενων των συνόρων λιμνών ή ιχθυοτρόφων υδάτων (άρθρο 42 παρ. 1 του ν.δ. 420/1970).
14. Η απόφαση μονομερούς λύσης της σύμβασης μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε περίπτωση εκτέλεσης έργων (άρθρα 43 και 59 του ν.δ. 420/1970).
15. Ο καθορισμός προστατευτικής ζώνης εκμισθουμένου ιχθυοτροφείου (άρθρο 44 παράγραφοι 1 και 2 του ν.δ. 420/1970).
16. Η απόφαση επιβολής ποινών και αποβολής ελεύθερων αλιείων από μίσθιο, συνεπεία, αλιευτικής παράβασης (άρθρο 44 παρ. 4 του ν.δ. 420/1970).
17. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης συσκευαστηρίων νωπών αλιευμάτων και εργαστηρίων συσκευασίας και μεταποίησης κατεψυγμένων αλιευμάτων.
18. Η απόφαση αυξομείωσης των συμβατικών δόσεων μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε ιδιώτες (άρθρο 46 παρ. 1 του ν.δ. 420/1970).
19. Η απόφαση μείωσης ή πλήρους απαλλαγής από το συμβατικό μίσθωμα, λόγω αδυναμίας αλιευτικής εκμετάλλευσης (άρθρο 47 παρ. 1 του ν.δ. 420/1970).
20. Η απόφαση για τη λύση μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 47 παρ. 2 του ν.δ. 420/1970).
21. Η απόφαση για την παράταση της μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 47 παρ. 3 του ν.δ. 420/1970).
22. Η απόφαση εκμίσθωσης ιχθυοτροφείου χωρίς δημοπρασία σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς, η υπογραφή της σχετικής σύμβασης και ο καθορισμός του μισθώματος (άρθρα 50 παράγραφοι 1 και 3 και 51 του ν.δ. 420/1970).
23. Η γνωμοδότηση για την παραχώρηση, μίσθωση και αναμίσθωση υδάτινων εκτάσεων για την ίδρυση επέκταση και μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας ενταϊκής ή ημιενταϊκής μορφής των ιχθυοτρόφων υδάτων, καθώς και για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους.

24. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιεργειών (άρθρο 4 του ν.1650/ 1986, ΦΕΚ 160 Α΄).
25. Ο χαρακτηρισμός ως γεωργικών επιχειρήσεων βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων που αφορούν υδατοκαλλιεργητικές εκμεταλλεύσεις.
26. Ο καθορισμός της χωρικής περιφέρειας κάθε ιχθυόσκαλας (ν.δ. 420/1970 άρθρο 22 παρ.1).
27. Η ίδρυση ιχθυοσκαλών και ο καθορισμός της έδρας αυτών.
28. Η παρακολούθηση της ρύπανσης και της μόλυνσης του υδάτινου περιβάλλοντος, η κατάρτιση μελετών και η εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης και ανάπτυξης που έχουν σχέση με την αλιεία, τις υδατοκαλλιεργείες και την εν γένει αξιοποίηση των αλιευτικών πόρων.

B. Από τους τομείς Φυσικών Πόρων, Ενέργειας και Βιομηχανίας:

1. Η χορήγηση άδειας πωλητή πετρελαιοειδών προϊόντων για θέρμανση, για διανομή και εμφιάλωση υγραερίου, καθώς και η επιβολή κυρώσεων σε εταιρίες εμπορίας με εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, υγραερίων, λιπαντικών και ασφάλτου, σε μονάδες εμφιάλωσης υγραερίου και στους πωλητές πετρελαίου θέρμανσης.
2. Η υλοποίηση των προγραμμάτων υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων και σχεδίων αρμοδιότητας του οικείου Υπουργείου.
3. Η υλοποίηση προγραμμάτων αξιοποίησης των ήπιων μορφών ενέργειας.
4. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής σε ιδιώτες.
5. Η τήρηση και η ενημέρωση του ηλεκτρονικού ειδικού μητρώου των επιχειρήσεων ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων, η εγγραφή στο ειδικό μητρώο και η διαγραφή από το μητρώο αυτό των ανωτέρω επιχειρήσεων, καθώς και η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η επιβολή σε αυτές των προβλεπόμενων κυρώσεων.
6. Η ενημέρωση των επενδυτών σε θέματα ίδρυσης επιχειρήσεων, αναπτυξιακών προγραμμάτων, δικαιολογητικών και διαδικασιών προκειμένου να χορηγηθούν οι απαιτούμενες άδειες και οι επί μέρους εγκρίσεις.

7. Η συνεργασία με τους αρμόδιους συλλογικούς φορείς και τα επιμελητήρια για την εξέταση θεμάτων τα οποία αφορούν στην αδειοδότηση και στη λειτουργία των μεταποιητικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, στην υπαγωγή των ανωτέρω επιχειρηματικών μονάδων σε αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια και γενικά στη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
8. Ο έλεγχος της διαχείρισης υπόγειων και επιφανειακών αρδευτικών υδάτων.
9. Ο έλεγχος της εκτέλεσης εργασιών για την ανεύρεση υπόγειων υδάτων και έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.
10. Η εξέταση αιτήσεων για τη χορήγηση αδειών χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

Γ. Από τους τομείς Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού:

1. Η εξαίρεση επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων, υπηρεσιών ή εργασιών γενικά από τις διατάξεις περί ανάπαυσης την Κυριακή και τις λοιπές ημέρες αργίας. Η εξαίρεση από την εκ περιτροπής Κυριακή αργία των εστιατορίων, ζαχαροπλαστείων, καφενείων, που λειτουργούν ως εξοχικά. Η χορήγηση αναπληρωματικής ανάπαυσης των μισθωτών σε άλλη ημέρα, εκτός από την Κυριακή. Η επέκταση της ανάπαυσης την Κυριακή και τις ημέρες αργίας.
2. Η έκδοση απόφασης, όταν λόγω ειδικών κλιματολογικών συνθηκών καθυστερεί η έναρξη της τυροκομικής περιόδου, με την οποία καθορίζεται η έναρξή της, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες του δήμου, χωρίς αυτή να είναι δυνατόν να υπερβεί το πεντάμηνο.
3. Η διατύπωση γνώμης για την ίδρυση Εμπορευματικού Κέντρου.
4. Ο έλεγχος τιμών, η επάρκεια και ομαλή λειτουργία της αγοράς, καθώς και ο έλεγχος της κανονικότητας των τιμών παρεχόμενων υπηρεσιών.

Δ. Από τους Τομείς Μεταφορών και Επικοινωνιών:

1. Ο καθορισμός των υπεραστικών γραμμών λεωφορείων, της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος κάθε λεωφορειακής γραμμής Κ.Τ.Ε.Λ. εντός του νησιού, καθώς και ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών αστικών και υπεραστικών γραμμών.
2. Ο καθορισμός του ελάχιστου αριθμού των υποχρεωτικών δρομολογίων κοινών, ταχέων και υπερταχέων του Κ.Τ.Ε.Λ. και η κατανομή

- αυτών ανά 24ωρο, μετά από εισήγηση του Κ.Τ.Ε.Λ., καθώς και ο καθορισμός του ύψους κομίστρου στα όρια ευθύνης κάθε Κ.Τ.Ε.Λ..
3. Ο καθορισμός κομίστρων υπεραστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου, με βάση τις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 2963/2001.
 4. Η ανάκληση άδειας κυκλοφορίας υπεραστικού λεωφορείου από τον κύκλο εργασίας μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος.
 5. Η συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιβολής κυρώσεων σε φορείς παροχής συγκοινωνιακού έργου και σε ιδιοκτήτες λεωφορείων.
 6. Ο καθορισμός του αριθμού των νέων επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων με ή χωρίς μετρητή, που είναι αναγκαίος για την αντιμετώπιση των σχετικών μεταφορικών αναγκών του δήμου.
 7. Η ανάθεση της εκμετάλλευσης νέας υπεραστικής γραμμής στην περίπτωση που η μέση πληρότητα των πρώτων 6 μηνών λειτουργίας και εκμετάλλευσης της γραμμής από το Κ.Τ.Ε.Λ., στο οποίο έχει χορηγηθεί η άδεια, αποδεικνύεται ότι είναι κατώτερη του 20%, το Κ.Τ.Ε.Λ. αρνηθεί την εκμετάλλευση της γραμμής και υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν έχει αρνηθεί την πρόταση για κάλυψη των απωλειών εσόδων σε ποσοστό 20%.
 8. Η έκδοση απόφασης για την αλλαγή έδρας επιβατηγών οχημάτων δημόσιας χρήσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3109/2003 (ΦΕΚ 38 Α΄).

Ε. Από τους Τομείς Έργων, Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος:

1. Η κατασκευή, η συντήρηση και ανακαίνιση των οδών των οποίων η συντήρηση ανήκει κατά την ψήφιση του παρόντος στην αρμοδιότητα της κρατικής περιφέρειας και των αντίστοιχων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.
2. Η μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης των οδών των οποίων η συντήρηση ανήκει κατά την ψήφιση του παρόντος στην αρμοδιότητα της κρατικής περιφέρειας και των αντίστοιχων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.
3. Η ευθύνη τήρησης και παρακολούθησης της διαδικασίας κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτριώσεως για εκτέλεση δημοσίων έργων.
4. Ο καθαρισμός και η αστυνόμευση των ρεμάτων και των απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα.

- ΣΤ. Η συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς και με το Ε.Κ.Α.Β. για την αριότερη οργάνωση της αερομεταφοράς ασθενών, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας χρήσης ιδίου μέσου.
- Ζ. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, είναι δυνατή η μεταβίβαση άσκησης κατηγορίας ή μεμονωμένων αρμοδιοτήτων των προηγούμενων παραγράφων σε δήμους νησιών που περιλαμβάνονται και σε άλλες περιφέρειες, πέραν των αναφερομένων στο άρθρο αυτό, ύστερα από αίτημα του οικείου δημοτικού συμβουλίου και γνώμη του αντίστοιχου περιφερειακού. Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζεται η απόδοση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων και καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων.

Άρθρο 205

Αρμοδιότητες νησιωτικών περιφερειών

1. Οι περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίου είναι αρμόδιες και για το σχεδιασμό, την έγκριση και την παρακολούθηση των σχεδίων των ενδοπεριφερειακών συγκοινωνιών.
2. Οι αρμοδιότητες της προηγούμενης παραγράφου ασκούνται από τις περιφέρειες από την 1.7.2011.
3. Με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ρυθμίζεται η απόδοση των ανάλογων οικονομικών πόρων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στην παράγραφο 1.
4. Ειδικά η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι αρμόδια για την εκτέλεση έργων και μελετών για τους δήμους της περιφέρειας με πληθυσμό μέχρι 4.000 κατοίκους, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα στον περιφερειάρχη¹, από τον οικείο δήμο, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του.

1. Η παρ. 3 τροποποιήθηκε με την παρ. 10ιδ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

Άρθρο 206

Τρόπος άσκησης αρμοδιοτήτων

1. Η έναρξη άσκησης των πρόσθετων αρμοδιοτήτων, που απονέμονται στους δήμους, με το άρθρο 204, πραγματοποιείται από 1ης Ιανουαρίου 2013. Μέχρι 31.12.2012 οι αρμοδιότητες του άρθρου 204 ασκούνται από την περιφέρεια.
2. Με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ρυθμίζεται η απόδοση των ανάλογων οικονομικών πόρων για την άσκηση των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων του άρθρου 204.
3. Οι μεγαλύτεροι σε πληθυσμό δήμοι των περιφερειακών ενότητων των περιφερειών του άρθρου 204 υποχρεούνται να παρέχουν πλήρη διοικητική υποστήριξη στους λοιπούς δήμους της περιφερειακής ενότητας, που δεν διαθέτουν την αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή και το απαραίτητο προσωπικό για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται σε αυτούς με τον παρόντα νόμο. Αποφασιστικές ή γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, οι οποίες παρέχονται από την κείμενη νομοθεσία στα μονομελή ή συλλογικά αιρετά όργανα ασκούνται από τον οικείο δήμο. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται ο μεγαλύτερος σε πληθυσμό δήμος της περιφερειακής ενότητας, μετά από προηγούμενη εισήγηση του εξυπηρετούμενου δήμου, που παρέχεται εντός μηνός αφότου ζητηθεί και ρυθμίζεται κάθε ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό ζήτημα, το οποίο σχετίζεται με την άσκηση των αρμοδιοτήτων και την παροχή διοικητικής υποστήριξης.
4. Οι δήμοι του άρθρου 204 που αποκτούν το απαραίτητο προσωπικό και την αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή για την άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται σε αυτούς με τον παρόντα νόμο υποβάλλουν σχετικό αίτημα εξαιρέσής τους από την εφαρμογή της παραγράφου 3 προς τον οικείο Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Το σχετικό αίτημα υποβάλλεται μετά από απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εφόσον διαπιστώσει την τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας και το αιτιολογημένο του αιτήματος, εκδίδει σχετική διαπιστωτική απόφαση.
5. Νησιωτικοί δήμοι μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας, καθώς και συμβάσεις διαβαθμιδικής συνεργασίας, κατά την

έννοια των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 99 του παρόντος, με δήμους άλλης περιφέρειας, καθώς και με περιφέρειες διάφορες εκείνων στις οποίες ανήκουν οι ίδιοι.

6. Στους νησιωτικούς δήμους Βορείου, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίου οι διατάξεις των παραγράφων 4 έως 9 του άρθρου 104 του παρόντος εφαρμόζονται στο πλαίσιο λειτουργίας ενός ΦΟ.Δ.Σ.Α. ανά περιφερειακή ενότητα. Σε περίπτωση κατά την οποία τα όρια της περιφερειακής ενότητας συμπίπτουν με τα όρια ενός δήμου, ο ΦΟ.Δ.Σ.Α. λειτουργεί ως Ν.Π.Δ.Δ. του δήμου².
7. Αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις σε νησιωτικούς δήμους, με σκοπό την εκτέλεση συγκοινωνιακού έργου συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι την προσαρμογή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Δ.Κ..

Άρθρο 207 **Νησιωτικές Δημοτικές Κοινότητες**

1. Στα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του παρόντος προεδρεύει ο αρμόδιος για τη δημοτική κοινότητα αντιδήμαρχος χωρίς δικαίωμα ψήφου.
2. Ο αρμόδιος για τη δημοτική κοινότητα αντιδήμαρχος, πλέον των αρμοδιοτήτων του ως προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ασκεί, κατά τόπον, τις αρμοδιότητες της χορήγησης των αδειών καταστημάτων και επιχειρήσεων αρμοδιότητας του δήμου, της έκδοσης πιστοποιητικών προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών και της έκδοσης βεβαιώσεων μόνιμης κατοικίας. Ασκεί επίσης και κάθε άλλη αρμοδιότητα που του μεταβιβάζει ο δήμαρχος.

Άρθρο 208 **Ερευνητικό Ινστιτούτο Νησιωτικής Πολιτικής**

1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία Ερευνητικό Ινστιτούτο Νησιωτι-

2. Η παρ. 6 καταργήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 55 του ν. 3979/2011.

κής Πολιτικής και καθορίζονται οι πόροι, η διοίκηση και η έδρα του.

Το νομικό αυτό πρόσωπο υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Το Ινστιτούτο ενεργεί ως σύμβουλος του κράτους και της αυτοδιοίκησης για τα θέματα χάραξης και άσκησης πολιτικών ως προς τις νησιωτικές περιοχές και συνεργάζεται με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, καθώς και με ομοειδούς αντικειμένου Ινστιτούτα της αλλοδαπής. Για το σκοπό αυτόν συντάσσει και υποβάλλει ετήσια έκθεση απολογισμού της δράσης του στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων.

2. Ειδικότεροι σκοποί του Ινστιτούτου Νησιωτικής Πολιτικής είναι η έρευνα και η εκπόνηση μελετών για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των νησιωτικών περιοχών.

Άρθρο 209

Τρόπος άσκησης αρμοδιοτήτων στους ορεινούς δήμους

Η διαδικασία του άρθρου 206 παράγραφος 4 εφαρμόζεται και για τους ορεινούς δήμους, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του παρόντος. Η διοικητική υποστήριξη παρέχεται από τον εγγύτερο μη ορεινό δήμο, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Άρθρο 210

Μητροπολιτικές λειτουργίες

Ι. Η μητροπολιτική περιφέρεια Αττικής και η μητροπολιτική ενότητα Θεσσαλονίκης της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ασκούν πλέον των αρμοδιοτήτων του άρθρου 186 και αρμοδιότητες μητροπολιτικού χαρακτήρα, στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος και του προϋπολογισμού που καταρτίζονται από το περιφερειακό συμβούλιο. Οι λειτουργίες μητροπολιτικού χαρακτήρα αφορούν τους τομείς περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής, χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων, μεταφορών και συγκοινωνιών, πολιτικής προστασίας και ασφάλειας, που υπερβαίνουν τα διοικητικά όρια δήμου και είναι οι εξής:

A. Τομέας περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Η εξειδίκευση των κατευθυντήριων γραμμών περιβαλλοντικής πολιτικής σε επίπεδο μητροπολιτικής περιφέρειας.
2. Ο σχεδιασμός της διαχείρισης στερεών αποβλήτων σε επίπεδο περιφέρειας.
3. Η εκπόνηση στρατηγικών σχεδίων, προγραμμάτων και μελετών για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου.
4. Η διαχείριση των μητροπολιτικού χαρακτήρα πάρκων και των υπερτοπικών χώρων πρασίνου, όπως οριοθετούνται από την κείμενη νομοθεσία. Η διαχείριση αυτή ασκείται εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος και δεν θίγει δικαιώματα δήμων επί επιτρεπτών, κατά την κείμενη νομοθεσία, χρήσεων, εντός των ανωτέρω πάρκων και χώρων πρασίνου.
5. Ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός διαχείρισης και η εποπτεία των ορεινών όγκων της Αττικής και Θεσσαλονίκης, με εξαίρεση τους εθνικούς δρυμούς και τα εθνικά πάρκα.

6. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για: α) έργα και δραστηριότητες μητροπολιτικές και διαδημοτικές εμπέλειας και β) έργα που πραγματοποιούνται από τις υπηρεσίες της μητροπολιτικής αυτοδιοίκησης¹.
7. Ο έλεγχος της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και η επιβολή κυρώσεων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις ισχύουσες διατάξεις.
8. Ο συντονισμός των ενεργειών για την παρακολούθηση και προστασία του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου ο φυσικός αποδέκτης, οι προστατευτέοι φυσικοί πόροι, οι ρυπαίνουσες δραστηριότητες ή οι ενδεικνυόμενες λύσεις παρουσιάζουν διαδημοτικό χαρακτήρα.
9. Οι αρμοδιότητες για τα έργα του άρθρου 16 του π.δ. 69/1988².
10. Η εποπτεία του Οργανισμού Λαϊκών Αγορών Αθήνας - Πειραιά, κατά το άρθρο 6 του ν. 3190/2003 και η εποπτεία του Οργανισμού Λαϊκών Αγορών Θεσσαλονίκης, κατά το άρθρο 8 του ν. 3190/2003, αντίστοιχα.

-
1. 2. Τα έργα και οι δραστηριότητες της παραγράφου 6 της Α' ενότητας του Ι μέρους του άρθρου 210 του ν. 3852/2010 υπόκεινται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.
 2. Με το άρθρο 8 του ν. 4018/2011 ορίζονται τα εξής: «1. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των παραγράφων Π.Α.9 και Π.Γ.10 του άρθρου 210 του ν. 3852/2010, το μόνιμο και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό που υπηρετεί στις Διευθύνσεις: α) Οδικών Έργων Περιφέρειας Αττικής (Δ9), β) Υδραυλικών Έργων Περιφέρειας Αττικής (Δ10), γ) Κατασκευές Έργων Οδοποιίας (ΔΚΕΟ), δ) Κατασκευές Έργων Συντήρησης Οδοποιίας (ΔΚΕΣΟ) και ε) Κατασκευές Υδραυλικών Έργων (ΔΚΥΕ), καθώς και στο Αυτοτελές Τμήμα Κυκλοφορίας, Φωτεινής Σηματοδότησης και Τηλεματικής 2004 της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μετατάσσεται αυτοδικαίως τη 15η Οκτωβρίου του 2011 στην Περιφέρεια Αττικής, με ταυτόχρονη κατάργηση των αντίστοιχων θέσεων και υπηρεσιών.
Για τη μετάταξη εκδίδεται διαπιστωτική πράξη των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με απόφαση του Περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το προσωπικό αυτό κατατάσσεται σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα.
2. Το παραπάνω προσωπικό διέπεται ως προς το υπηρεσιακό του καθεστώς, το μόνιμο από τις διατάξεις του ν. 3852/2010, καθώς και εκείνες του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύουν, το δε ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 3801/2009 (Α' 163) και του π.δ. 410/1988 (Α' 191), όπως ισχύει.
3. Ως προς το ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς του μετατασσόμενου προσωπικού ισχύει η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3408/2005 (Α' 272), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (Α' 265)....»

11. Η συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και η διενέργεια ελέγχων ή άλλων πράξεων, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους.

Β. Τομέας χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Η εξειδίκευση των γενικών κατευθύνσεων και η έκδοση οδηγιών στα θέματα πολεοδομικού σχεδιασμού οικιστικής πολιτικής και κατοικίας, καθώς και οικοδομικού και κτιριοδομικού κανονισμού.
2. Η εξειδίκευση των στρατηγικών κατευθύνσεων για το χωροταξικό σχεδιασμό σε επίπεδο μητροπολιτικής περιφέρειας.
3. Η προώθηση προγραμμάτων, έργων και αναπλάσεων μητροπολιτικής και υπερτοπικής σημασίας.
4. Η εποπτεία και ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για τη διαφημιστική προβολή στο οδικό δίκτυο της μητροπολιτικής περιοχής.

Γ. Τομέας μεταφορών και συγκοινωνιών, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Η εκπόνηση μελετών, προγραμμάτων και σχεδίων συγκοινωνιακών έργων.
2. Η κατασκευή συγκοινωνιακών έργων και οι εργασίες συντήρησης συγκοινωνιακών έργων μητροπολιτικού επιπέδου.
3. Ο συντονισμός των φορέων που λειτουργούν σε επίπεδο μητροπολιτικής αυτοδιοίκησης και παρέχουν συγκοινωνιακές υπηρεσίες, στο πλαίσιο λειτουργίας της αντίστοιχης μητροπολιτικής επιτροπής.
4. Η επί τόπου εφαρμογή των μελετών, η συμπλήρωση και προσαρμογή μελετών συγκοινωνιακών έργων, καθώς και η κατάρτιση συμπληρωματικών μελετών συγκοινωνιακών έργων.
5. Η εκπόνηση ή ανάθεση εκπόνησης κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και ο έλεγχος, από κυκλοφοριακής απόψεως, των μελετών αυτών.
6. Ο συντονισμός και η εποπτεία συγκοινωνιακών έργων που εκτελούνται στα όρια της μητροπολιτικής αυτοδιοίκησης.
7. Η μελέτη των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμού του επαρχιακού οδικού δικτύου.
8. Η εκτέλεση ή η επίβλεψη εκτέλεσης των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης, ως και ηλεκτροφωτισμού του επαρχιακού οδικού δικτύου.
9. Η συγκέντρωση και η εισήγηση για την κατάρτιση προσχεδίων προγραμμάτων εκτέλεσης έργων του άρθρου 6 παρ. 3α του ν. 2503/1997.

10. Οι αρμοδιότητες για τα έργα του άρθρου 15 του π.δ. 69/1988.
11. Ο καθορισμός του εξωτερικού χρωματισμού των ΤΑΞΙ.

Δ. Τομέας πολιτικής προστασίας και ασφάλειας, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Η εκπόνηση σχεδίων έκτακτης ανάγκης.
2. Η συγκρότηση και λειτουργία συντονιστικού μητροπολιτικού οργάνου για την πρόληψη και αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.
3. Η διαχείριση και εφαρμογή προγραμμάτων πολιτικής προστασίας.
4. Ο σχεδιασμός των αναδασώσεων και της αντιχειμαρρικής προστασίας και η μέριμνα για την κατάρτιση πολυετών προγραμμάτων περιφερειακού επιπέδου.
5. Η μέριμνα για το σχεδιασμό της αντιπυρικής προστασίας και η οργάνωση της αρωγής και συνεργασίας των εμπλεκόμενων κρατικών και άλλων φορέων και των Ο.Τ.Α. στο έργο της καταστολής των δασικών πυρκαγιών.

II. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να μεταβιβάζονται στη μητροπολιτική περιφέρεια Αττικής, καθώς και στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για τη μητροπολιτική ενότητα Θεσσαλονίκης, μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, επιπλέον αρμοδιότητες οι οποίες συνάπτονται με τους ανωτέρω τομείς αρμοδιοτήτων και αφορούν περιφερειακές ή τοπικές υποθέσεις, ασκούνται δε από Υπουργείο ή αυτοτελή αποκεντρωμένη δημόσια υπηρεσία. Με τα ίδια προεδρικά διατάγματα καθορίζονται τα μονομελή ή συλλογικά όργανα που ασκούν τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες, μεταφέρονται οι αναγκαίοι πόροι για την άσκσή τους, συνιστώνται οργανικές θέσεις προσωπικού, οι οποίες προστίθενται στις υφιστάμενες οργανικές θέσεις των περιφερειών και κατανέμονται στις υπάρχουσες οργανικές μονάδες ή εντάσσονται σε νέες οργανικές μονάδες που ιδρύονται. Με όμοια επίσης διατάγματα, με τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας, μπορεί να μεταβιβάζονται στις περιφέρειες αρμοδιότητες που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κοινής ωφέλειας που συνάπτονται με τους ανωτέρω τομείς μετά και από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου τους.

Άρθρο 211

Διαχείριση στερεών αποβλήτων της Μητροπολιτικής Περιφέρειας

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται ειδικός διαβαθμιακός σύνδεσμος, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με έδρα την Αθήνα, στον οποίο μετέχουν η μητροπολιτική περιφέρεια Αττικής και υποχρεωτικά όλοι οι δήμοι του Νομού Αττικής.
Σκοπός του συνδέσμου είναι η προσωρινή αποθήκευση, η επεξεργασία, η ανακύκλωση και η εν γένει αξιοποίηση και διάθεση στερεών αποβλήτων, η λειτουργία σχετικών εγκαταστάσεων, η κατασκευή μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης, καθώς και η αποκατάσταση υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.) εντός της χωρικής αρμοδιότητας της περιφέρειας Αττικής.
2. Πρόεδρος του συνδέσμου είναι ο περιφερειάρχης Αττικής ή αντιπεριφερειάρχης που ορίζεται από αυτόν. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από εξήντα (60) μέλη, εκ των οποίων τα είκοσι τέσσερα (24) ορίζονται από το περιφερειακό συμβούλιο και εκπροσωπούν την περιφέρεια και τα υπόλοιπα τριάντα έξι (36) ορίζονται από την περιφερειακή ένωση δήμων Αττικής και εκπροσωπούν τους δήμους.
3. Με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 καθορίζονται οι επίσιες εισφορές που καταβάλλουν τα μέλη του συνδέσμου, η διαδικασία αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων του Ε.Σ.Κ.Δ.Ν.Α., οι υπηρεσίες για τις οποίες επιβάλλονται τέλη, ο χρόνος έναρξης λειτουργίας του, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. 3. Με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 καθορίζονται οι επίσιες εισφορές που καταβάλλουν τα μέλη του συνδέσμου, η διαδικασία αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων του Ε.Σ.Κ.Δ.Ν.Α., οι υπηρεσίες για τις οποίες επιβάλλονται τέλη, ο χρόνος έναρξης λειτουργίας του, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια³.
4. Ο Ενιαίος Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής (Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.) λύεται και τίθεται σε εκκαθάριση με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνη-

3. Η παρ. 3 αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 55 του ν. 3979/2011.

σης, με την οποία ορίζονται οι εκκαθαριστές του, ο χρόνος αποπεράτωσης της εκκαθάρισης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια^{4,5}.

5. Ο διαβαθμιδικός σύνδεσμος καθίσταται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία του και υπεισέρχεται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του συμπεριλαμβανομένων και τυχόν συμβάσεων έργου. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από το διαβαθμιδικό σύνδεσμο χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

Το μόνιμο προσωπικό του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α., καθώς και εκείνο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου καθίσταται αυτοδικαίως με την ίδια σχέση εργασίας προσωπικό του διαβαθμιδικού συνδέσμου.

Άρθρο 212

Οργάνωση Μητροπολιτικής Περιφέρειας Αττικής

1. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, για καθέναν από τους τομείς αρμοδιοτήτων μητροπολιτικού χαρακτήρα του άρθρου 210, συγκροτούνται πενταμελείς συντονιστικές μητροπολιτικές επιτροπές επίβλεψης και προετοιμασίας. Οι επιτροπές αυτές δεν μπορεί να είναι περισσότερες από τέσσερις.
2. Έργο των επιτροπών αυτών είναι η προετοιμασία, η επίβλεψη, ο έλεγχος και ο συντονισμός των αντίστοιχων δράσεων μητροπολιτικού χαρακτήρα που τους έχουν ανατεθεί. Οι επιτροπές επεξεργάζονται τα σχέδια και προγράμματα δράσης ανά τομέα αρμοδιοτήτων, ενημερώνουν και εισηγούνται στο περιφερειακό συμβούλιο τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την καλύτερη άσκηση των αρμοδιοτήτων του.
3. Μέλη των επιτροπών είναι περιφερειακοί σύμβουλοι, οι οποίοι εκλέγονται από το περιφερειακό συμβούλιο με φανερά ψηφοφορία. Δύο μέλη

4. Η παρ. 4 καταργήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 55 του ν. 3979/2011.

5. Με την παρ. 3 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011 προστέθηκε παράγραφος 3 στο άρθρο 9 του ν. 3854/2010 (ΦΕΚ 94 Α΄) η οποία έχει ως εξής: «3. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 4 του άρθρου 211 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) το οφειλόμενο ποσό της τριμηνιαίας δόσης της ετήσιας εισφοράς των Ο.Τ.Α. μελών του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. προς αυτόν, μπορεί να παρακρατείται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) των υπόχρεων δήμων, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η απόφαση εκδίδεται μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου, που συνοδεύεται είτε από απόφαση που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του ή κατόπιν ομόφωνης απόφασης της Εκτελεστικής Επιτροπής του, εφόσον έχει μεταβιβαστεί σε αυτήν η αντίστοιχη αρμοδιότητα.»

προέρχονται υποχρεωτικά από την πλειοψηφούσα παράταξη και δύο μέλη από τη μειοψηφία του περιφερειακού συμβουλίου. Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται για καθμία ένας αντιπεριφερειάρχης.

4. Η διάρκεια της θητείας των επιτροπών είναι δυόμισι έτη. Είναι δυνατή η ταυτόχρονη συμμετοχή των περιφερειακών συμβούλων στη μητροπολιτική επιτροπή και στις λοιπές επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου.
5. Για την εκλογή των μελών των μητροπολιτικών επιτροπών, τη λειτουργία, τη σύγκληση, την απαρτία, την πλειοψηφία, τη λήψη απόφασης και κάθε άλλο σχετικό θέμα ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις για την οικονομική επιτροπή.

Άρθρο 213

Οργάνωση Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης

1. Στη μητροπολιτική ενότητα Θεσσαλονίκης συγκροτείται μητροπολιτική επιτροπή, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες του άρθρου 210 του παρόντος.
2. Η μητροπολιτική επιτροπή αποτελείται από δεκαπέντε μέλη, τα οποία εκλέγονται, με μυστική ψηφοφορία, μεταξύ των περιφερειακών συμβούλων που έχουν εκλεγεί στη μητροπολιτική ενότητα Θεσσαλονίκης. Η εκλογή πραγματοποιείται τον πρώτο και τον τρίτο χρόνο της περιφερειακής περιόδου την επομένη ημέρα της συνεδρίασης για την εκλογή του προεδρείου και της οικονομικής επιτροπής. Εννέα (9) μέλη της επιτροπής προέρχονται υποχρεωτικά από την παράταξη που πλειοψήφησε στην περιφέρεια και έξι (6) μέλη προέρχονται από τη μειοψηφία με αναλογική εκπροσώπηση όλων των παρατάξεων.
3. Για την εκλογή των μελών της μητροπολιτικής επιτροπής, τη λειτουργία, τη σύγκληση, την απαρτία, την πλειοψηφία, τη λήψη απόφασης και κάθε άλλο σχετικό θέμα ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις για την οικονομική επιτροπή.
Είναι δυνατή η ταυτόχρονη συμμετοχή των περιφερειακών συμβούλων στη μητροπολιτική επιτροπή και στις επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου.
4. Στην πρώτη συνεδρίαση μετά την εκλογή της μητροπολιτικής επιτροπής εκλέγεται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος από τα μέλη της.
5. Η μητροπολιτική επιτροπή κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της έχει τις αρμοδιότητες του περιφερειακού συμβουλίου. Ο αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλονίκης έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται από την παράγραφο

3 του άρθρου 160 του παρόντος, καθώς και την ευθύνη συντονισμού του έργου της μητροπολιτικής επιτροπής. Ο περιφερειάρχης και ο αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλονίκης καλούνται υποχρεωτικά στις συνεδριάσεις της και διατυπώνουν γνώμη για όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, κατά προτεραιότητα.

6. Στον πρόεδρο της μητροπολιτικής επιτροπής καταβάλλεται αντιμισθία ισόποση με την αντιμισθία που λαμβάνει ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου και του χορηγείται άδεια σύμφωνα με την παράγραφο Ι του άρθρου 182, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο αυτή⁶.

6. Η παρ. 6 προστέθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 44 του 3979/2011.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Άρθρο 214 Αρχές

1. Στους δήμους και τις περιφέρειες, καθώς και στα νομικά πρόσωπα αυτών ασκείται εποπτεία από το Κράτος, η οποία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας των πράξεών τους και σε πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών.
2. Η εποπτεία δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ούτε να θίγει τη διοικητική και την οικονομική αυτοτέλειά τους.

Άρθρο 215 Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. – Αρμοδιότητες

1. Ιδρύεται στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., που αποτελεί αποκεντρωμένη υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό.
Όταν προσβάλλονται πράξεις της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α, ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων, παρίσταται ως διάδικος, πλην του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός.
2. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. είναι αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και για τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών κατά το άρθρο 102 παράγραφος 4 του Συντάγματος.
3. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. μπορεί να εκδίδει οδηγίες υπαγορεύτως με σκοπό τη διασφάλιση της νομιμότητας στη δράση τους.

Άρθρο 216 Ελεγκτής Νομιμότητας

1. Σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνιστάται θέση προϊσταμένου αυτής, που φέρει τον τίτλο Ελεγκτής Νομιμότητας, ο οποίος εί-

ναι ανώτατος υπάλληλος που διορίζεται με πενταετή θητεία και λαμβάνει αποδοχές υπαλλήλου με βαθμό 1ο κατηγορίας ειδικών θέσεων.

2. Τα προσόντα που απαιτούνται για διορισμό στη θέση του Ελεγκτή Νομιμότητας είναι: α) πτυχίο νομικού τμήματος Α.Ε.Ι., β) είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής στο γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου ή αστικού ή εμπορικού δικαίου είτε πενταετής δικηγορική εμπειρία ή προϋπηρεσία σε συναφές με τη θέση αντικείμενο και γ) άριστη ή πολύ καλή γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας.
3. Για τη θέση αυτή μπορεί να υποβάλλει υποψηφιότητα και μόνιμος δημόσιος υπάλληλος, κάτοχος πτυχίου νομικού τμήματος Α.Ε.Ι., με άριστη ή πολύ καλή γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, ο οποίος έχει ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης. Στην περίπτωση αυτή ο Ελεγκτής Νομιμότητας κατά τη διάρκεια της θητείας του τελεί αυτοδικαίως σε απόσπαση από την οργανική του θέση και λαμβάνει τις αποδοχές μόνον του Ελεγκτή Νομιμότητας.
4. Ο ορισμός δικηγόρου σε θέση Ελεγκτή Νομιμότητας δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου, αναστέλλει όμως την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος κατά τη διάρκεια της θητείας του.
5. Η επιλογή του Ελεγκτή Νομιμότητας γίνεται, μετά από προκήρυξη του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.). Το ΕΙ.Σ.Ε.Π. επιλέγει τον καταλληλότερο μεταξύ των υποψηφίων, μετά από συνέντευξη, με βάση τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του. Ο επιλεγείς διορίζεται, ως Ελεγκτής Νομιμότητας και τοποθετείται σε μία από τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Ο.Τ.Α., με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
6. Τον Ελεγκτή Νομιμότητας, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο προϊστάμενος Διεύθυνσης της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. τον οποίο ορίζει ο Ελεγκτής Νομιμότητας με απόφασή του. Σε περίπτωση κατά την οποία η θέση του Ελεγκτή Νομιμότητας είναι κενή, τα καθήκοντα Ελεγκτή Νομιμότητας ασκεί ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Γενικών Υποθέσεων.
7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τα ανωτέρω προσόντα των υποψηφίων και τη διαδικασία επιλογής του Ελεγκτή Νομιμότητας.

Άρθρο 217

Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.

1. Σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνιστώνται θέσεις μονίμων υπαλλήλων κατηγοριών ΠΕ, ΔΕ και ΥΕ, οι οποίοι διορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994, όπως ισχύει.
2. Για διορισμό στις θέσεις της κατηγορίας ΠΕ απαιτείται: α) πτυχίο νομικού τμήματος ελληνικών Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής και είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής στο γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου ή αστικού ή εμπορικού δικαίου είτε δικηγορική εμπειρία ή προϋπηρεσία σε συναφές με τις θέσεις αντικείμενο, β) πτυχίο οικονομικών επιστημών ή πολυτεχνικών σχολών ελληνικών Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής και είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής είτε εμπειρία ή προϋπηρεσία σε αντικείμενο σχετικό με τις λειτουργίες της διοίκησης, γ) άριστη ή πολύ καλή γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας.
3. Στις θέσεις κατηγορίας ΠΕ διορίζονται και απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κάτοχοι πτυχίου νομικού τμήματος Α.Ε.Ι., ή οικονομικών επιστημών, πολιτικών επιστημών ή δημόσιας διοίκησης ή πολυτεχνικών σχολών.
4. Οι οργανικές θέσεις κατηγορίας ΠΕ για τις οποίες προβλέπεται ως τυπικό προσόν διορισμού πτυχίο οικονομικών επιστημών ή πολυτεχνικών σχολών δεν υπερβαίνουν το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των θέσεων της κατηγορίας ΠΕ σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α..

Άρθρο 218

Διάρθρωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.

Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. διαρθρώνεται στις εξής Διευθύνσεις:

- α. Διεύθυνση Γενικών Υποθέσεων
- β. Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων
- γ. Διεύθυνση Τεχνικών Υποθέσεων

Άρθρο 219 **Υπηρεσιακό Συμβούλιο**

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Υπηρεσιακό Συμβούλιο της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., αποτελούμενο από τον Αντιπρόεδρο ή τον Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υπηρετεί στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ως πρόεδρο, δύο Συμβούλους ή Παρέδρους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, έναν ακόμα Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του ίδιου Υπουργείου, ως μέλη, μαζί με τους αναπληρωτές τους. Καθήκοντα γραμματέα ασκεί υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ κλάδου Διοικητικού της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α. του ανωτέρω Υπουργείου.
2. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. και ασκεί τις προβλεπόμενες από τον Υπαλληλικό Κώδικα πειθαρχικές αρμοδιότητες. Στην περίπτωση αυτή τη θέση του ενός από τους δύο Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων καταλαμβάνει ο Ελεγκτής Νομιμότητας ή ο αναπληρωτής του, στην υπηρεσία του οποίου υπηρετεί ο υπάλληλος.
3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζονται ζητήματα που σχετίζονται με τον ορισμό των μελών του Υπηρεσιακού Συμβουλίου της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. και τη διαδικασία ενώπιον αυτού.

Άρθρο 220 **Υπηρεσιακές μεταβολές - Βαθμολογική εξέλιξη**

1. Για το προσωπικό της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί μεταθέσεων, με εξαίρεση τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα περί αμοιβαίων μεταθέσεων. Οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης δεν μετατίθενται στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α..
2. Η μετάταξη του προσωπικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. σε άλλη υπηρεσία επιτρέπεται μετά την πάροδο πενταετίας από

το διορισμό του, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες περί μετατάξεων διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

3. Οι υπάλληλοι της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. που έχουν τα απαιτούμενα από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις προσόντα δικαιούνται να υποβάλλουν αίτηση προς επιλογή σε θέσεις Γενικών Διευθυντών Υπουργείων και άλλων δημοσίων υπηρεσιών.
4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Άρθρο 221

Πειθαρχικά όργανα και αρμοδιότητες

1. Στον Ελεγκτή Νομιμότητας επιβάλλονται οι εξής πειθαρχικές ποινές:
 - α) η έγγραφη επίπληξη,
 - β) το πρόστιμο έως τις αποδοχές τριών (3) μηνών,
 - γ) η οριστική παύση.
2. Όταν ως Ελεγκτής Νομιμότητας υπηρετεί μόνιμος δημόσιος υπάλληλος και επιβληθεί σε αυτόν η ποινή της οριστικής παύσης από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του άρθρου 219 παρ.1 του παρόντος νόμου απολύεται από τη θέση του Ελεγκτή Νομιμότητας, στη συνέχεια δε το ίδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο κρίνει αν η σοβαρότητα του διαπραχθέντος πειθαρχικού παραπτώματος επιβάλλει να απολυθεί και από τη θέση του δημοσίου υπαλλήλου ή να του επιβληθεί άλλη πειθαρχική ποινή.
3. Την πειθαρχική εξουσία στον Ελεγκτή Νομιμότητας ασκούν:
 - α. Ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ως πειθαρχικός Προϊστάμενος και
 - β. το Υπηρεσιακό Συμβούλιο της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. του άρθρου 219 παρ.1 του παρόντος.
4. Ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης δύναται μετά από γνώμη του ανωτέρω Υπηρεσιακού Συμβουλίου να επιβάλλει στον Ελεγκτή Νομιμότητας μέχρι την ποινή του προστίμου έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο δύναται να επιβάλλει οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή. Κατά των αποφάσεων του Υπηρεσιακού Συμβουλίου που επιβάλλουν ποινές στον Ελεγκτή Νομιμότητας ασκείται προσφυγή ουσίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.
5. Για τον Ελεγκτή Νομιμότητας ισχύουν κατά τα λοιπά οι πειθαρχικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

6. Την πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους που υπηρετούν στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. ασκούν:
- α) ο Ελεγκτής Νομιμότητας και
 - β) το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του άρθρου 219 παρ. 1 του παρόντος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Άρθρο 222

Οργάνωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας, καθορισμού των οργανικών μονάδων και των αρμοδιοτήτων τους, σύστασης και κατανομής οργανικών θέσεων της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Επίσης με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να ρυθμίζονται, κατά παρέκκλιση του εκάστοτε ισχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα, οι αποσπάσεις των υπαλλήλων που υπηρετούν στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., καθώς και τα τυπικά προσόντα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. εφόσον δεν επαρκούν οι υπηρετούντες υπάλληλοι που έχουν τα προβλεπόμενα από τον Υπαλληλικό Κώδικα τυπικά προσόντα.

Άρθρο 223

Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας στο οποίο προεδρεύει ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ως πρόεδρος, και συμμετέχουν οι Ελεγκτές Νομιμότητας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., ως μέλη.
2. Το Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας συγκαλείται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και αποσκοπεί στο συντονισμό της δράσης των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., καθώς και στην αντιμετώπιση σημαντικών ζητημάτων που ανακύπτουν τόσο κατά την οργάνωση και τη λειτουργία τους όσο και κατά τον έλεγχο των Ο.Τ.Α..

3. Το Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας μπορεί να απευθύνει ερωτήματα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για ζητήματα μείζονος σημασίας που συνάπτονται με τον ασκούμενο από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. έλεγχο. Η γνώμη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για τα ζητήματα αυτά είναι υποχρεωτική εφόσον γίνει δεκτή από τον αρμόδιο Υπουργό.

Άρθρο 224

Εκτελεσιτότητα των πράξεων

Οι αποφάσεις των συλλογικών και μονομελών οργάνων των δήμων και των περιφερειών και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών είναι εκτελεστές αφότου εκδοθούν, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 228 του παρόντος.

Άρθρο 225

Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας

1. Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., εφόσον αφορούν: α) ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου, β) την ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών, γ) την αγορά και εκποίηση ακινήτων, δ) την κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, ε) την επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων, στ) τη σύναψη κάθε μορφής συμβάσεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και εκείνες που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ζ) τη σύναψη δανείων, η) τη διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος όταν τούτο προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και θ) τις διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Επίσης αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις των επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών, εκτός από τις αποφάσεις των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν έχουν την πλειοψηφία, που αφορούν: α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων και γ) λήψη δανείων¹.

1. Η παρ. 12 β του άρθρου 44 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 225 του ν. 3852/2010 περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης».

2. Η απόφαση αποστέλλεται για έλεγχο νομιμότητας συνοδευόμενη από αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και από τα έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη νόμιμη έκδοσή της, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου. Οι δήμοι, οι περιφέρειες και οι ανωτέρω επιχειρήσεις τους υποχρεούνται να διαβιβάσουν και κάθε επιπλέον στοιχείο που ζητείται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α..
3. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας ελέγχει τη νομιμότητα της απόφασης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία σαράντα (40) ημερών από την περιέλευσή της στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. και εκδίδει υποχρεωτικά ειδική πράξη. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η απόφαση είναι παράνομη, τότε αυτή ακυρώνεται².

Άρθρο 226

Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας

1. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί αυτεπαγγέλτως να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και των επιχειρήσεών τους, εκτός από τις αποφάσεις των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν έχουν την πλειοψηφία, καθώς και των συνδέσμων για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δύο μηνών αφότου η απόφαση έχει δημοσιευθεί ή εκδοθεί.
2. Οι δήμοι, οι περιφέρειες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών και οι επιχειρήσεις τους, καθώς και οι σύνδεσμοι υποχρεούνται να παρέχουν κάθε στοιχείο που ζητείται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. με σκοπό την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας.

Άρθρο 227

Ειδική διοικητική προσφυγή - Αιτήσεις θεραπείας

1. α. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει τις αποφάσεις των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφε-

2. Με την παρ. 10Ιζ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 ορίζεται ότι: “Στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 225 περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις των Ν.Π.Δ.Δ. των δήμων και των περιφερειών”.

ρειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και των συνδέσμων για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίησή της ή αφότου έλαβε γνώση αυτής.

- β. Προσφυγή επιτρέπεται και κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή η προσφυγή ασκείται εντός δεκαήμερου από την άπρακτη παρέλευση της ειδικής προθεσμίας που, τυχόν, τάσσει ο νόμος για την έκδοση της οικείας πράξης, διαφορετικά μετά την παρέλευση τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου.
2. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας αποφαινεται επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Αν παρέλθει η ανωτέρω προθεσμία χωρίς να εκδοθεί απόφαση θεωρείται ότι η προσφυγή έχει σιωπηρώς απορριφθεί.
 3. Η άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων.
 4. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας είναι αρμόδιος να αποφαινεται επί:
 - α) αιτήσεων θεραπείας για έργα με προϋπολογισμό μέχρι 5.000.000 ευρώ προ Φ.Π.Α., μελετών και υπηρεσιών που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α΄) και αφορούν δήμους,
 - β) αιτήσεων θεραπείας για έργα με προϋπολογισμό μέχρι 5.000.000 ευρώ προ Φ.Π.Α., μελετών και υπηρεσιών που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α΄) και αφορούν περιφέρειες.

Άρθρο 228

Αναστολή εκτέλεσης

1. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με την προσφυγή του προηγούμενου άρθρου, να αναστέλλει με απόφασή του την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. Τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 περ. α΄ του άρθρου 227 ειδοποιούνται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. για την άσκηση της προσφυγής και τους παρέχεται σύντομη προθεσμία για την έκθεση των απόψεών τους. Αν συντρέχει εξαιρετικός λόγος επείγοντος ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί να αναστείλει την προσβαλλόμενη πράξη και πριν από τη διαβίβαση των απόψεων των ανωτέρω νομικών προσώπων.

2. Η αναστολή χορηγείται εφόσον η προσφυγή παρίσταται προδήλως βάσιμη ή κρίνεται ότι ο ασκών την ειδική διοικητική προσφυγή θα υποστεί ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη μέχρι την εξέτασή της.
3. Η πράξη αναστολής ισχύει μέχρι την έκδοση απόφασης του Ελεγκτή Νομιμότητας επί της προσφυγής ή την άπρακτη πάροδο των δύο (2) μηνών, εντός των οποίων οφείλει να αποφανθεί ο Ελεγκτής Νομιμότητας κατά την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου.
4. Ανάκληση της απόφασης που χορηγεί την αναστολή επιτρέπεται μόνο εφόσον γίνει επίκληση νεότερων κρίσιμων στοιχείων τα οποία δεν είχαν τεθεί υπόψη του Ελεγκτή Νομιμότητας κατά την έκδοση της απόφασής του ή μεταβλήθηκαν τα δεδομένα βάσει των οποίων χορηγήθηκε η αναστολή.
5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα της διαδικασίας για τη χορήγηση αναστολής.

Άρθρο 229

Επιτόμιοι έλεγχοι - Ετήσια έκθεση

1. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. μπορεί στο πλαίσιο του έργου της να ενεργεί επιτόπιους ελέγχους προκειμένου να διαμορφώνει ίδια αντίληψη.
2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται η διαδικασία διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων.
3. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας συντάσσει στο τέλος κάθε έτους έκθεση στην οποία καταγράφει το έργο της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., της οποίας προΐσταται και ειδικότερα τον αριθμό των πράξεων που ελέγχθηκαν, τις προσφυγές που εξετάστηκαν και τα ζητήματα εν γένει που απασχόλησαν την υπηρεσία κατά τη διενέργεια της εποπτείας, όπως τυχόν καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην υπηρεσία από πρόσωπα για θέματα νομιμότητας. Στην ίδια έκθεση μπορεί να προτείνονται μέτρα, νομοθετικά και άλλα, τα οποία πρέπει να ληφθούν για την αποτελεσματικότερη διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας. Η έκθεση υποβάλλεται στον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και κοινοποιείται δια του Υπουργού στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων και στον Συνήγορο του Πολίτη. Οι εκθέσεις των Ελεγκτών Νομιμότητας όλων των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας

Ο.Τ.Α. συζητούνται στο Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας το οποίο μπορεί να συντάξει πορίσματα που αφορούν τον έλεγχο νομιμότητας και εν γένει την κρατική εποπεία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 230

Δημοσίευση αποφάσεων του Ελεγκτή Νομιμότητας

1. Οι αποφάσεις του Ελεγκτή Νομιμότητας, οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 225 έως 228 του παρόντος, κοινοποιούνται στα οριζόμενα από τις διατάξεις αυτές νομικά πρόσωπα, καθώς και σε αυτόν που έχει ασκήσει την προσφυγή εντός πέντε ημερών από την έκδοσή τους.
2. Οι αποφάσεις της παραγράφου 1 αναρτώνται στο διαδίκτυο αμελλητί και δημοσιεύονται υποχρεωτικά, με φροντίδα των νομικών προσώπων που ορίζονται στα άρθρα 225 παρ.1, 226 παρ.1 και 227 παρ.1, στο κατάστημά τους. Για τη δημοσίευση αυτή συντάσσεται αποδεικτικό ενώπιον δύο (2) μαρτύρων.
3. Οι αποφάσεις του Ελεγκτή Νομιμότητας προσβάλλονται στα αρμόδια δικαστήρια με τα ένδικα βοηθήματα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 231

Υποχρέωση συμμόρφωσης

1. Όλα τα όργανα των δήμων και των περιφερειών, συλλογικά και μονομελή, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών, οι επιχειρήσεις τους, καθώς και οι σύνδεσμοι έχουν υποχρέωση συμμόρφωσης χωρίς καθυστέρηση προς τις αποφάσεις του Ελεγκτή Νομιμότητας που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 225 έως 228 του παρόντος.
2. Την υποχρέωση της παραγράφου 1 έχει και το πάσης φύσεως προσωπικό που υπηρετεί στα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου με οποιαδήποτε σχέση εργασίας.
3. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων των προηγούμενων παραγράφων συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος, η οποία ελέγχεται πειθαρχικά κατά τις οικείες διατάξεις που διέπουν τους αιρετούς και το προσωπικό των ανωτέρω νομικών προσώπων.

Άρθρο 232

Αστική ευθύνη

1. Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι περιφερειακοί σύμβουλοι, οι δήμαρχοι, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι τοπικών ή δημοτικών κοινοτήτων και οι εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων, καθώς και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου των δημοτικών και περιφερειακών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και της εκτελεστικής επιτροπής των αντίστοιχων ιδρυμάτων, οφείλουν να αποζημιώσουν το δήμο, την περιφέρεια, το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή το ίδρυμα για κάθε θετική ζημία, που προξένησαν σε βάρος της περιουσίας τους από δόλο ή βαριά αμέλεια. Οι ανωτέρω δεν υπέχουν ευθύνη αποζημίωσης έναντι τρίτων.
2. Η ζημία καταλογίζεται στα πρόσωπα αυτά με αιτιολογημένη πράξη τριμελούς ελεγκτικής επιτροπής, που συγκροτείται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα αυτής, και αποτελείται από:
 - α. Τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ή όπου δεν υπηρετεί Επίτροπος, από έναν ανώτερο υπάλληλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
 - β. Τον Ελεγκτή Νομιμότητας της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπείας Ο.Τ.Α. μαζί με τον αναπληρωτή του που ορίζεται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας.
 - γ. Όταν αφορά δήμους ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ιδρύματα αυτών έναν εκπρόσωπο της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων με τον αναπληρωτή του που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής. Όταν αφορά περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ιδρύματα αυτών έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών και τον αναπληρωτή του που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής. Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπείας Ο.Τ.Α. που ορίζεται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας.
3. Η επιτροπή εξετάζει τις υποθέσεις ύστερα από αίτηση του δήμου ή της περιφέρειας ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή του ιδρύματος ή με αίτημα του οικείου Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε δημότη, και αποφασίζει μέσα σε εύλογο διάστημα, αφού κάνει έρευνα και καλέσει

τα πρόσωπα που θεωρούνται υπεύθυνα για την πρόκληση της ζημίας, προς παροχή εξηγήσεων.

4. Κατά των πράξεων της επιτροπής επιτρέπεται προσφυγή από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και από το πρόσωπο σε βάρους του οποίου έγινε ο καταλογισμός στο Διοικητικό Εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μέσα σε προθεσμία 60 ημερών από την κοινοποίηση της πράξης καταλογισμού σε αυτούς. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης της επιτροπής.
5. Κατά της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου μπορεί να ασκηθεί αίτηση αναίρεσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.
6. Εάν επιβληθεί καταλογισμός στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου σε ένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, αποκλείεται η αστική ευθύνη έναντι του οικείου Ο.Τ.Α. για τυχόν προκληθείσα ζημία, εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία. Σε περίπτωση επιγενόμενου καταλογισμού στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου, μετά από ανόρθωση της ζημίας από τον υπαίτιο κατά τη διαδικασία του παρόντος άρθρου, συμπληφίζεται το ήδη καταβληθέν ποσό με το καταλογιζόμενο εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία.

Άρθρο 233 **Πειθαρχική ευθύνη**

1. Στους περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, περιφερειακούς συμβούλους, δημάρχους, δημοτικούς συμβούλους, συμβούλους τοπικών ή δημοτικών κοινοτήτων και εκπροσώπους τοπικών κοινοτήτων, επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της αργίας έως έξι μηνών και της έκπτωσης.
2. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί να επιβάλλει τις πειθαρχικές ποινές της προηγούμενης παραγράφου στους αιρετούς που αναφέρονται σε αυτή:
 - α. αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαριά αμέλεια,
 - β. αν έχουν διαπράξει παραβάσεις των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί σύμφωνα με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις.
3. Οι πειθαρχικές ποινές της παραγράφου 1 επιβάλλονται μετά προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας του επόμενου άρθρου.

4. Τα πειθαρχικά παραπτώματα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή, η οποία αρχίζει από την ημέρα που διαπράχθηκαν.

Άρθρο 234 **Πειθαρχική διαδικασία**

1. Οι πειθαρχικές ποινές της αργίας και της έκπτωσης επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας, αφού προηγηθεί απολογία του εγκαλούμενου ή περάσει η προθεσμία που έχει τάξει ο Ελεγκτής Νομιμότητας με γραπτή κλήση στον εγκαλούμενο, χωρίς αυτός να έχει απολογηθεί. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα ημέρες.
2. Για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών της αργίας και τη διάρκειά της, καθώς και της έκπτωσης απαιτείται σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου, το οποίο αποτελείται: α) από τον πρόεδρο του Εφετείου της έδρας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο, β) δύο εφέτες με τους αναπληρωτές τους, γ) έναν Προϊστάμενο Διεύθυνσης της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. με τον αναπληρωτή του και δ) έναν αιρετό εκπρόσωπο της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων, όταν ελέγχεται πειθαρχικά αιρετός δήμων, ή της Ένωσης Περιφερειών, όταν ελέγχεται πειθαρχικά αιρετός περιφέρειας, ως μέλη. Γραμματέας του συμβουλίου και αναπληρωτής του ορίζεται υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α..
3. Ο εγκαλούμενος μπορεί να εμφανίζεται αυτοπροσώπως, καθώς και με πληρεξούσιο δικηγόρο ή να εκπροσωπείται από πληρεξούσιο δικηγόρο στο συμβούλιο και να υπερασπίζεται τον εαυτό του. Το συμβούλιο συνεδριάζει σε δημόσια συνεδρίαση για την οποία συντάσσονται πρακτικά, μπορεί να εξετάζει μάρτυρες και να εκτιμά οποιοδήποτε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο. Η σύμφωνη γνώμη παρέχεται ύστερα από μυστική διάσκεψη, δύο (2) μήνες το αργότερο, αφότου το συμβούλιο έλαβε το σχετικό παραπεμπτικό έγγραφο του Ελεγκτή Νομιμότητας. Η ποινή πρέπει να είναι ανάλογη με τη βαρύτητα του παραπτώματος, στο οποίο έχει υποπέσει ο εγκαλούμενος.

4. α. Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου της παραγράφου 2 ορίζονται με απόφαση του οργάνου που διευθύνει το δικαστήριο, ύστερα από αίτημα του Ελεγκτή Νομιμότητας. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και τα αναπληρωματικά μέλη, εφόσον ο αριθμός αυτών που υπηρετούν είναι επαρκής.
 - β. Ο αιρετός εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας ή ο αιρετός εκπρόσωπος της Ένωσης Περιφερειών μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της οικείας Ένωσης.
 - γ. Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. μαζί με τον αναπληρωτή του, καθώς και ο γραμματέας, ορίζονται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας.
5. Το συμβούλιο της παραγράφου 2 συγκροτείται κάθε δύο χρόνια με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας.
6. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης του Ελεγκτή Νομιμότητας να προσφύγει κατά αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατ' ουσίαν. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ποινή. Αν ασκηθεί η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας, η επιτροπή αναστολών του δικαστηρίου, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, κρίνει για τη χορήγηση αναστολής εκτέλεσης της ποινής σταθμίζοντας και τη συνδρομή του δημόσιου συμφέροντος. Σε περίπτωση κατάθεσης αίτησης αναστολής, η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της επιτροπής αναστολών.

Άρθρο 235

Ιδιάζουσα δωσιδικία - Εξαίρεση από τη συνοπτική διαδικασία

1. Οι δήμαρχοι, οι περιφερειάρχες, καθώς και οι πρόεδροι των συνδέσμων υπάγονται στην ιδιάζουσα δωσιδικία των άρθρων 111 παρ. 7 και 112 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως κάθε φορά ισχύει.
 2. Για παίσματα ή πλημμελήματα των αιρετών της προηγούμενης παραγράφου που διαπράττονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και εξαιτίας αυτών, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 409-413 και 417-427 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως κάθε φορά ισχύει³.
-
3. Βλ. ωστόσο το άρθρο 10 του ν. 3904/2010 (ΦΕΚ 218Α) που τροποποιεί σχετικά το άρθρο 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 236

Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης

1. Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι δήμαρχοι, οι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων και οι εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους:
 - α. Αν στερηθούν τη διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.
 - β. Αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.
 - γ. Αν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για παραχάραξη, κιβδηλεία, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, καταπίεση, αιμομιξία, μα-στροπεία, σωματεμπορία, παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη λαθρεμπορία, καθώς και για παράβαση καθήκοντος. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Ελεγκτή Νομιμότητας.
2. α. Όταν γίνεται παραπομπή για κακούργημα με αμετάκλητο βούλευμα ή με απευθείας κλήση, κατά της οποίας έχει εξαντληθεί το δικαίωμα προσφυγής, ο Ελεγκτής Νομιμότητας οφείλει να θέσει τον κατηγορούμενο σε κατάσταση αργίας, η οποία διατηρείται σε περίπτωση έκδοσης καταδικαστικής απόφασης του ποινικού δικαστηρίου. Εάν εκδοθεί αθωωτική απόφαση, η αργία αίρεται αυτοδικαίως και θεωρείται ως μηδβ.α. Εάν εκδοθεί καταδικαστική απόφαση του Ποινικού Δικαστηρίου, σε πρώτο βαθμό, για τα πλημμελήματα της προηγούμενης παραγράφου ή για κακουργήματα, ο Ελεγκτής Νομιμότητας οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα σε κατάσταση αργίας, ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση, οπότε και αίρεται αυτοδικαίως, η αργία και το διοικητικό μέτρο θεωρείται ως ουδέποτε επιβληθέν.
 - β. β. Για τους δημάρχους και τους περιφερειάρχες, ως καταδικαστική απόφαση, σε πρώτο βαθμό θεωρείται αυτή που εκδίδεται από το Τριμελές Ποινικό Εφετείο, σύμφωνα με το άρθρο 111 παράγραφος 7 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 237

Παύση

1. Περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, δήμαρχοι, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων επιτρέπεται να παυθούν για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη έκθεση του οικείου Ελεγκτή Νομιμότητας και σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου, το οποίο αποτελείται: α) από έναν πρόεδρο εφετών Αθηνών, ως πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του β) δύο εφέτες, που έχουν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτόν και υπηρετούν στο Εφετείο Αθηνών, με τους αναπληρωτές τους, γ) έναν προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και δ) τον πρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, προκειμένου για τους αιρετούς των δήμων, ή τον πρόεδρο της Ένωσης Περιφερειών, προκειμένου για τους αιρετούς των περιφερειών. Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου, τακτικά και αναπληρωματικά, ορίζονται από το όργανο που διευθύνει το Εφετείο Αθηνών. Ο ανωτέρω προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης ορίζεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι αναπληρωτές του προέδρου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και του προέδρου της Ένωσης Περιφερειών ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών. Το πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
2. Για τον ίδιο λόγο και με την ίδια διαδικασία, μπορεί να διαλυθεί ένα δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Η διάλυση αυτή συνεπφέρει και τη διάλυση των συμβουλίων των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων. Στην περίπτωση αυτή γίνεται νέα εκλογή σύμφωνα με τα άρθρα 56 και 158 του παρόντος.
3. Κατά της απόφασης της παραγράφου 1 που διατάσσει την παύση, ο παυθείς μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίησή της σε αυτόν.
4. α. Καθήκοντα γραμματέα του συμβουλίου της παραγράφου 1 εκτελεί υπάλληλος της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Κλάδου ΠΕ Δι-

οικητικού, βαθμού Α', που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

- β. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 3 και 5 του άρθρου 234 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 238

Έλεγχος νομιμότητας πράξεων Ο.Τ.Α. - Αστική και πειθαρχική ευθύνη αιρετών μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.

1. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων κατά τα άρθρα 225, 226 και 227 του παρόντος ασκείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κ.Δ.Κ, οι οποίες βρίσκονται στις έδρες των περιφερειών που ανήκουν στην ανωτέρω Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθώς και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996), που βρίσκονται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι επιτροπές αυτές συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Στην κατά το άρθρο 232 παράγραφος 2 ελεγκτική επιτροπή του παρόντος μετέχει, αντί του Ελεγκτή Νομιμότητας, προϊστάμενος Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον οικείο Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τις αρμοδιότητες του Ελεγκτή Νομιμότητας που προβλέπονται στα άρθρα 233, 234, 236 και 237 του παρόντος ασκεί ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου στις διατάξεις αυτές προβλέπεται η συμμετοχή υπαλλήλου της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ορίζεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, υπάλληλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
2. Η έναρξη λειτουργίας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
3. Οι πράξεις των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, των επιχειρήσεών τους, των συνδέσμων, καθώς και τυχόν προσφυγές που εκκρεμούν προς έλεγχο νομιμότητας, κατά το

χρόνο έναρξης λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης και των ως άνω Επιτροπών, διαβιβάζονται στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. και οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν από την περιέλευσή τους στην εν λόγω Υπηρεσία.

4. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 3 του άρθρου 227 του παρόντος.

Άρθρο 239

Μετάταξη του υπηρετούντος σε κρατικές περιφέρειες και λοιπές υπηρεσίες προσωπικού στις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α.

1. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων ΠΕ Διοικητικού με πτυχίο Νομικού Τμήματος, ΠΕ Οικονομικού και ΠΕ Μηχανικών διαφόρων κλάδων των υπηρεσιών των κρατικών περιφερειών, των οποίων αρμοδιότητες δεν απονέμονται στις περιφέρειες της οικείας χωρικής αρμοδιότητας, είτε για το σύνολο συγκεκριμένου τομέα είτε μεμονωμένως, μπορεί με αίτησή του να ζητήσει τη μετάταξή του στην οικεία Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Η αίτηση υποβάλλεται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση σχετικής πρόσκλησης για την υποβολή αιτήσεων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η μετάταξη του προσωπικού αυτού γίνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου του άρθρου 219 του παρόντος, με βάση τα ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή των αιτήσεων. Η απόφαση αυτή, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τίθεται σε ισχύ από 1.1.2011. Οι μετατασσόμενοι καταλαμβάνουν προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας.

Σε περίπτωση που η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. δεν αρχίσει να λειτουργεί από 1.1.2011 οι ανωτέρω υπάλληλοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους, για το διάστημα που μεσολαβεί στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση που έχει την ίδια έδρα με την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. στην οποία έχουν μεταταχθεί καταλαμβάνοντας προσωρινές θέσεις.

2. Μόνιμοι υπάλληλοι δημόσιων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού ΠΕ Διοικητικού με πτυχίο Νομικού Τμήματος, ΠΕ Οικονομικού και ΠΕ Μηχανικών διαφόρων κλάδων που διαθέτουν είτε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών είτε προϋπηρεσία σε θέσεις με αντικείμενο συναφές με αυτό της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., μπορούν με αίτησή τους να ζητήσουν τη μετάταξή τους σε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Επίσης μπορεί να ζητήσουν τη μετάταξή τους στην εν λόγω Υπηρεσία δημόσιοι υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης και είναι κάτοχοι πτυχίου νομικού τμήματος Α.Ε.Ι. ή οικονομικών επιστημών, πολιτικών επιστημών ή δημόσιας διοίκησης ή πολυτεχνικών σχολών. Για την υποβολή αιτήσεων από τους αποφοίτους της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν ισχύουν οι περιορισμοί της παραγράφου 5 του άρθρου 71 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α΄) που προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν. 3801/ 2009 (ΦΕΚ 163 Α΄). Η αίτηση υποβάλλεται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της σχετικής πρόσκλησης για την υποβολή αιτήσεων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συνοδευόμενη από τα στοιχεία εκείνα που αποδεικνύουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων. Με την αίτηση ο υποψήφιος μπορεί να εκδηλώσει προτίμηση για την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. στην οποία θέλει να υπηρετήσει. Η μετάταξη του προσωπικού αυτού γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας για την υποβολή των αιτήσεων ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου του άρθρου 219 του παρόντος. Η επιλογή γίνεται με βάση τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων προς μετάταξη. Με τις σχετικές κοινές υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται ο χρόνος μετάταξης των υπαλλήλων, καθώς και η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. στην οποία τοποθετούνται με βάση τις υπηρεσιακές ανάγκες αφού συνεκτιμηθεί η προτίμηση των υπαλλήλων. Οι μετατασσόμενοι καταλαμβάνουν προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας. Δεν επιτρέπεται να μετα-

ταγούν περισσότεροι από οκτώ (8) υπάλληλοι από κάθε φορέα. Ειδικά για τους δήμους δεν επιτρέπεται να μεταταγούν περισσότεροι από δύο (2) υπάλληλοι από κάθε δήμο, για δε τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις δεν επιτρέπεται να μεταταγούν περισσότεροι από τέσσερις (4) υπάλληλοι από κάθε νομαρχιακή αυτοδιοίκηση.

Σε περίπτωση που η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. δεν αρχίσει να λειτουργεί από 1.1.2011, οι υπάλληλοι που προέρχονται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, παρέχουν τις υπηρεσίες τους, για το διάστημα που μεσολαβεί, στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση που έχει την ίδια έδρα με την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. στην οποία έχουν μεταταχθεί, καταλαμβάνοντας προσωρινές θέσεις.

3. Με την ανωτέρω διαδικασία μπορούν να ζητήσουν τη μετάταξή τους στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. υπάλληλοι ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων και ΥΕ Γενικών Καθηκόντων δημόσιων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Η επιλογή των μετατασσόμενων γίνεται με βάση τα στοιχεία του μητρώου τους. Δεν επιτρέπεται να μεταταγούν περισσότεροι από τέσσερις (4) υπάλληλοι από κάθε φορέα.
4. Οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που διαθέτουν τα προσόντα των παραγράφων 2 και 3 μπορούν, εντός της προθεσμίας και με τη διαδικασία που ορίζεται στην παράγραφο 2, να υποβάλλουν αίτηση για να μετατεθούν στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Δεν επιτρέπεται να μετατεθούν περισσότεροι από τριάντα (30) υπάλληλοι.
5. Οι θέσεις του προσωπικού των προηγούμενων παραγράφων περιλαμβάνονται στις προβλέψεις του π.δ. 49/1988 «Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών» (ΦΕΚ 18 Α΄), όπως ισχύει. Στις θέσεις αυτές κατατάσσεται το προσωπικό των προηγούμενων παραγράφων με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
6. α. Το προσωπικό που μετατάσσεται από τις κρατικές περιφέρειες και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού λογίζεται από 1.1.2011 ως προσωπικό του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και διέπεται ως προς το υπηρεσιακό του καθεστώς από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και εκείνες του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007).
β. Το προσωπικό που μετατάσσεται από τις λοιπές υπηρεσίες λογίζεται

ως προσωπικό του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. και διέπεται επίσης από το καθεστώς του προηγούμενου εδαφίου.

7. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές διατηρούνται ως προσωπική διαφορά, η οποία μειώνεται με οποιαδήποτε αύξηση των αποδοχών ή απολαβών μέχρι την πλήρη εξίσωσή τους με τις αποδοχές της νέας θέσης.

Άρθρο 240

Τοποθέτηση αποφοίτων Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης σε Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α.

1. Οι απόφοιτοι της 20ής εκπαιδευτικής σειράς της ΕΣΔΔ και της 3ης εκπαιδευτικής σειράς της ΕΣΤΑ που διαθέτουν πτυχίο νομικού τμήματος ή τμήματος πολιτικών επιστημών ή δημόσιας διοίκησης ή πτυχίο οικονομικών επιστημών ή πολυτεχνικών σχολών μπορούν με αίτηση τους να μετατάσσονται σε κενές οργανικές θέσεις στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Οι θέσεις που καλύπτονται με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν μπορούν να υπερβούν το 20% των οργανικών θέσεων του κλάδου στον οποίο θα μεταταγούν.
Η μετάταξη τους γίνεται, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού, χωρίς γνώμη υπηρεσιακών συμβουλίων, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 71 του ν. 3528/2007 όπως προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163 Α') ύστερα από πρόσκληση της Υπηρεσίας με αίτηση τους, η οποία υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από την έκδοση της πρόσκλησης που προβλέπεται στο άρθρο 222 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α').
2. Στην περίπτωση που υποβληθούν περισσότερες αιτήσεις σε σχέση με τις θέσεις που διατίθενται, η επιλογή τους θα γίνει με βάση ενιαίο πίνακα, στον οποίο περιλαμβάνονται οι απόφοιτοι και των δύο Σχολών, με φθίνουσα σειρά βαθμολογίας⁴.

4. Αντικ. του άρθρου 240 με την παρ. 10η του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

ΜΕΡΟΣ Ζ΄
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ –
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Άρθρο 241
Οργανισμός

1. Τα οικεία περιφερειακά συμβούλια καταρτίζουν τον εσωτερικό οργανισμό οργάνωσης και λειτουργίας των περιφερειών.
Στον Οργανισμό καθορίζονται:
 - α) οι υπηρεσιακές τους μονάδες,
 - β) η διάρθρωση των υπηρεσιακών μονάδων (Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, Αυτοτελείς Διευθύνσεις, αυτοτελή Τμήματα, Τμήματα, αυτοτελή Γραφεία και Γραφεία)¹,
 - γ) ο τίτλος, οι αρμοδιότητες και η έδρα κάθε μονάδας,
 - δ) οι οργανικές θέσεις ανά Διεύθυνση, κατά κατηγορίες, κλάδους, ειδικότητες και βαθμούς, του μόνιμου προσωπικού,
 - ε) οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, που μπορεί να προσλαμβάνεται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου,
 - στ) οι κατηγορίες και οι κλάδοι του προσωπικού, των οποίων οι υπάλληλοι κρίνονται για την κατάληψη θέσεων προϊσταμένων, ανάλογα με την ειδικότητα του κλάδου και το αντικείμενο των συγκεκριμένων οργανικών μονάδων και
 - ζ) η λειτουργία τους.
2. Οι διατάξεις του π.δ. 50/2001 «Καθορισμός των προσόντων διορισμού σε θέσεις των δημοσίων υπηρεσιών και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου» (ΦΕΚ 39 Α΄), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, εφαρμόζονται και στο προσωπικό των περιφερειών.
3. α. Οι θέσεις προσωπικού των κατηγοριών Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ) κατατάσσονται σε πέντε συνολικά βαθμούς ως εξής:
Βαθμός Α΄,

1. Το στοιχείο β τροποποιήθηκε με την παρ. 10η του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

Βαθμός Β´,
Βαθμός Γ´,
Βαθμός Δ´ και
Βαθμός Ε´.

Οι θέσεις των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Δ´, Γ´, Β´ και Α´, από τους οποίους κατώτερος είναι ο Δ´ και ανώτερος ο Α´.

Οι θέσεις της κατηγορίας ΥΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Ε´, Δ´, Γ´ και Β´ από τους οποίους κατώτερος είναι ο Ε´ και ανώτερος ο Β´.

Εισαγωγικός βαθμός των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ είναι ο βαθμός Δ´ και της κατηγορίας ΥΕ ο βαθμός Ε´.

Για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος, συναφούς με τα αντικείμενα στα οποία είναι δυνατόν, κατά τις οικείες οργανικές διατάξεις, να απασχοληθούν, εισαγωγικός βαθμός είναι ο Γ´.

- β) Για τους αποφοίτους της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.), της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), εισαγωγικός βαθμός είναι ο Β´. Ο χρόνος φοίτησης στην Ε.Σ.Δ.Δ. και την Ε.Σ.Τ.Α. υπολογίζεται ως πλεονάζων στο Β´ βαθμό. Για τους αριστούχους προσμετράται ένα επιπλέον έτος στον ίδιο βαθμό.

Στις περιπτώσεις που ισχύουν αθροιστικά οι ιδιότητες του αποφοίτου της Ε.Σ.Δ.Δ. ή Ε.Σ.Τ.Α. και του κατόχου μεταπτυχιακού τίτλου ή διδακτορικού διπλώματος, εφαρμόζεται η ευνοϊκότερη ρύθμιση.

Οι θέσεις όλων των βαθμών των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ είναι σε κάθε κατηγορία, οργανικά, ενιαίες.

- γ) Θέσεις κλάδων ή ειδικοτήτων ΠΕ ή ΤΕ καλύπτονται, επίσης και από κατόχους πτυχίων ή τίτλων τριτοβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που έχουν αποκτηθεί σε χώρες μέλη της Ε.Ε., στους οποίους έχει χορηγηθεί, είτε πράξη αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας από το Συμβούλιο Ισοτιμιών του π.δ. 165/2000 (ΦΕΚ 149 Α´), είτε απόφαση αναγνώρισης επαγγελματικής εκπαίδευσης, από την αρμόδια αρχή του π.δ. 231/1998 (ΦΕΚ 178 Α´), όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά.

Οι κάτοχοι των παραπάνω τίτλων κατατάσσονται σε κατηγορία εκπαίδευσης, όπως αυτή προσδιορίζεται, κάθε φορά, από τη σχετική πράξη αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας ή επαγγελματικής εκπαίδευσης.

4. Ο Οργανισμός ψηφίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο, ύστερα από γνώμη της πιο αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων και η σχετική απόφαση αφού εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το περιφερειακό συμβούλιο ψηφίζει τον Οργανισμό με βάση πλήρη μελέτη οργάνωσης των υπηρεσιών, για την κατάρτιση της οποίας λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, οι ασκούμενες αρμοδιότητες, οι διαθέσιμοι πόροι, η έκταση, ο πληθυσμός και οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της περιφέρειας.

5. Για την τροποποίηση του Οργανισμού ακολουθείται η διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου και παρέχεται η ίδια έγκριση.
6. Δεν επιτρέπεται τροποποίηση του Οργανισμού κατά το τελευταίο εξάμηνο της θτείας των αιρετών οργάνων της περιφέρειας.
7. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καταρτίζεται πρότυπος εσωτερικός οργανισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των περιφερειών. Ο ανωτέρω οργανισμός δεν επιτρέπεται να τροποποιηθεί πριν παρέλθει έτος από την εγκατάσταση των αιρετών οργάνων των περιφερειών. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται τροποποίησή του, εντός του ανωτέρω έτους, εφόσον τούτο κριθεί αναγκαίο από το περιφερειακό συμβούλιο, με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του.

Άρθρο 242 **Εκτελεστικός Γραμματέας**

1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται μία θέση μετακλητού Εκτελεστικού Γραμματέα.
2. Ο Εκτελεστικός Γραμματέας διορίζεται και απολύεται με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, παύει, δε, να ασκεί τα καθήκοντά του, όταν ο περιφερειάρχης που τον προσέλαβε απολέσει την ιδιότητά του για οποιονδήποτε λόγο.
3. α. Ο διορισμός του γίνεται κατόπιν επιλογής, στο πλαίσιο σχετικής δημόσιας προκήρυξης. Ο Εκτελεστικός Γραμματέας πρέπει να κατέχει πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. και να διαθέτει αξιόλογη διοικητική εμπειρία.

- β. Είναι επιτρεπτός, εφόσον συντρέχουν τα ανωτέρω προσόντα, ο διορισμός υπαλλήλων και λειτουργών του δημόσιου τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ισχύει, ανεξάρτητα από τη σχέση με την οποία υπηρετούν. Επίσης στις θέσεις αυτές επιτρέπεται και ο διορισμός υπαλλήλων των περιφερειών. Εξαιρούνται οι υπάλληλοι οι οποίοι υπηρετούν στην ίδια περιφέρεια. Ο χρόνος υπηρεσίας τους που διανύεται στις θέσεις αυτές λογίζεται, για όλες τις συνέπειες, ως πραγματική υπηρεσία στην οργανική τους θέση. Σε περίπτωση αποχώρησής τους από την παραπάνω θέση επανέρχονται αυτοδικαίως στη θέση που κατείχαν πριν από το διορισμό τους. Αν η θέση αυτή δεν είναι κενή, θεωρούνται ότι κατέχουν ομοιόβαθμη προσωρινή θέση, που συνιστάται αυτοδικαίως και καταργείται, επίσης, αυτοδικαίως, όταν αποχωρήσουν από την υπηρεσία.
4. Οι αποδοχές του Εκτελεστικού Γραμματέα είναι ίσες με τα δύο τρίτα (2/3) της αντιμισθίας του περιφερειάρχη. Τα πρόσωπα της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου δεν λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης.
5. Ο περιφερειάρχης μπορεί με απόφασή του να αναθέτει στον Εκτελεστικό Γραμματέα την υπογραφή με εντολή του εγγράφων και πιστοποιητικών, πλην χρηματικών ενταλμάτων.
6. Ο Εκτελεστικός Γραμματέας της περιφέρειας έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
- α. Υπογράφει τις αποφάσεις χορήγησης αδειών με ή χωρίς αποδοχές και μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό και εξωτερικό των υπαλλήλων της περιφέρειας.
- β. Παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και, γενικότερα, συντονίζει τις υπηρεσίες της περιφέρειας κατά την άσκηση του έργου τους.
- γ. Προβαίνει στη μελέτη και εισήγηση μέτρων για τη βελτίωση και προαγωγή των λειτουργιών της περιφέρειας.
- δ. Μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση ενώπιον του περιφερειακού συμβουλίου ή των οικείων Επιτροπών σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.
- ε. Παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και των οικείων επιτροπών από τις αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας.
- στ. Μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης της περιφέρειας, σύμφωνα προς τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και ενημερώνει σχετικά το περιφερειακό συμβούλιο και τις οικείες επιτροπές.

- ζ. Μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικής δράσης των υπηρεσιών της περιφέρειας, την προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της απόδοσης του στελεχικού δυναμικού και των τεχνικών μέσων της περιφέρειας.
- η. Οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στην περιφέρεια.
7. Ο περιφερειάρχης μπορεί, με απόφασή του, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος, να μεταβιβάζει την άσκηση και άλλων αρμοδιοτήτων στον Εκτελεστικό Γραμματέα.
8. Ο Εκτελεστικός Γραμματέας μπορεί να παρέχει εξουσιοδότηση υπογραφής, με εντολή του, σε προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας για την έκδοση των αποφάσεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 6².

Άρθρο 243

Ειδικοί σύμβουλοι και συνεργάτες

1. Στις περιφέρειες συνιστώνται τέσσερις (4) θέσεις ειδικών συμβούλων ή επιστημονικών ή ειδικών συνεργατών για την κάλυψη των αναγκών του περιφερειάρχη και μία (1) για κάθε αντιπεριφερειάρχη. Οι θέσεις του προηγούμενου εδαφίου είναι ενιαίες. Οι ανωτέρω πρέπει να κατέχουν πτυχίο ή δίπλωμα Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ή δίπλωμα της αλλοδαπής προσλαμβάνονται, δε, με ειδική σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου από τους περιφερειάρχες και αντιπεριφερειάρχες και υπόκεινται, απευθείας, στην ιεραρχική εξάρτηση τούτων. Διέπονται αποκλειστικά από τις διατάξεις των παραγράφων 5 έως και 13 του άρθρου 67 του ν. 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α'), όπως ισχύει³.
2. Το έργο των ειδικών συμβούλων, των ειδικών συνεργατών και επιστημο-
-
2. Η παρ. 8 προστέθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011.
3. Η παρ. 11 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Η πλήρωση μίας θέσης, εκ των θέσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 και της παραγράφου 1 του άρθρου 243 του ν. 3852/2010, μπορεί να γίνει ή με πρώην δήμαρχο ή με απόφοιτο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ειδικευση σε επαγγελματικό τομέα αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α., που αποδεικνύεται σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παρ. 3 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007. Στις περιπτώσεις αυτές η θέση που πληρούται αποτελεί θέση συνεργάτη δημάρχου ή περιφερειάρχη. Λοιπές διατάξεις που αφορούν τους ειδικούς συνεργάτες εφαρμόζονται και για το συνεργάτη δημάρχου ή περιφερειάρχη. Συμβάσεις εργασίας που συνήφθησαν με πρόσωπα κατά τις ανωτέρω διατάξεις, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες».

νικών συνεργατών δεν είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του δικηγόρου, αναστέλλει όμως την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος.

Για όσους έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία, η άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματος είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση καθηκόντων του ειδικού συμβούλου, του ειδικού συνεργάτη και επιστημονικού συνεργάτη.

Μια εκ των θέσεων της παραγράφου 1 μπορεί να πληρούται με θέση μετακλητού ιδιαίτερου γραμματέα Περιφερειάρχη, ο οποίος διορίζεται και απολύεται με απόφαση του Περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ιδιαίτερος γραμματέας παύει να ασκεί τα καθήκοντά του και απολύεται αυτοδικαίως αμέσως μόλις ο Περιφερειάρχης αποβάλλει την ιδιότητά του για οποιονδήποτε λόγο.

Στον ιδιαίτερο γραμματέα καταβάλλονται αποδοχές ειδικού συνεργάτη⁴.

3. Σε κάθε περιφέρεια συνιστώνται δύο θέσεις δημοσιογράφων, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, που διαρκεί όσο και η θητεία του περιφερειάρχη. Για την πρόσληψη δεν τηρείται η διαδικασία έγκρισης της τριμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 (ΦΕΚ 280 Α'), όπως ισχύει. Με τη λήξη της θητείας του περιφερειάρχη, η σύμβαση λύεται αυτοδικαίως και αζημίως για την οικεία περιφέρεια.
4. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται μία θέση Διευθυντή Γραφείου Περιφερειάρχη. Η θέση καλύπτεται ή με ειδικό σύμβουλο ή με επιστημονικό ή με ειδικό συνεργάτη Περιφερειάρχη ή με προσωπικό της οικείας περιφέρειας ή με το προσωπικό που αποσπάται στο Γραφείο Περιφερειάρχη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 11α του άρθρου 247. Οι αποσπώμενοι λαμβάνουν το βασικό μισθό και τα επιδόματα της οργανικής τους θέσης, που δεν συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων τους⁵.

Άρθρο 244

Πρόσληψη προσωπικού – Διαδικασία πρόσληψης

1. Η πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων του μόνιμου προσωπικού, του ειδικού επιστημονικού προσωπικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, αποφασίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο.

4. Τα τρία τελευταία εδάφια προστέθηκαν με την παρ. 3α του άρθρου 9 του ν. 4018/2011.

5. Η παρ. 4 προστέθηκε με την παρ. 3β του άρθρου 9 του 4018/2011.

Καμία πρόσληψη δεν ενεργείται χωρίς την ανωτέρω απόφαση, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση της οικείας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.), ότι έχει εξασφαλισθεί η αναγκαία πίστωση για την κάλυψη των απαιτούμενων δαπανών.

2. α) Η πλήρωση των κενών ή κενούμενων οργανικών θέσεων τακτικού προσωπικού όλων των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων των Περιφερειών διενεργείται με τη διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 18 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α΄), όπως έχει τροποποιηθεί με το ν. 3812/2009 (ΦΕΚ 234 Α΄) και όπως εκάστοτε ισχύει, εφόσον προηγηθεί έγκριση σύμφωνα με την ΠΥΣ 33/2006 (ΦΕΚ 280 Α΄), όπως αυτή ισχύει.
Η πλήρωση των κενών ή κενούμενων οργανικών θέσεων είναι δυνατόν να γίνει και κατ' εφαρμογή του άρθρου 15 του ν. 2190/1994, όπως εκάστοτε ισχύει.
- β) Η απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, για την πρόσληψη, περιλαμβάνει τις οργανικές θέσεις, για τις οποίες προορίζεται το προσωπικό, τον αριθμό των προκηρυσσόμενων θέσεων κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα και τα απαιτούμενα προσόντα.
3. α) Ο διορισμός ή η πρόσληψη του πάσης φύσεως προσωπικού ενεργείται με απόφαση του περιφερειάρχη. Η απόφαση διορισμού του τακτικού προσωπικού δημοσιεύεται, σε περίπτωση, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο.
β) Η δοκιμαστική υπηρεσία και η μονιμοποίηση διέπονται από τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει.
γ) Για τους υπαλλήλους της περιφέρειας δεν υφίσταται κώλυμα εντοπιότητας.
4. Οι μετακλητοί υπάλληλοι της κατηγορίας ειδικών θέσεων διορίζονται και απολύονται με απόφαση του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη. Παύουν να ασκούν τα καθήκοντά τους και απολύονται, αυτοδικαίως, αμέσως μόλις ο περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης που τους προσέλαβε, παύσει να ασκεί, για οποιονδήποτε λόγο, τα καθήκοντά του.
5. α) Οι θέσεις των δικηγόρων με μνηιαία αντιμισθία συνιστώνται με τον Οργανισμό. Η πρόσληψη δικηγόρων γίνεται με σχέση έμμισθης εντολής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων, όπως ισχύει κάθε φορά, με απόφαση του περιφερειάρχη.
β) Για τις αμοιβές των δικηγόρων με πάγια αντιμισθία εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 166 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (κυρωτικός ν. 3584/2007 – ΦΕΚ 143 Α΄).

- γ) Οι απασχολούμενοι, κατά τα ανωτέρω, δικηγόροι υποχρεούνται σε παροχή υπηρεσίας στο οικείο κατάστημα της περιφέρειας για χρόνο, που ανταποκρίνεται στις εκάστοτε υπηρεσιακές συνθήκες, εφόσον δεν συντρέχει ανάγκη παράστασης, ενώπιον δικαστικών ή διοικητικών αρχών.
- δ) Οι διατάξεις, που διέπουν τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των περιφερειών για τη χορήγηση και διάρκεια κανονικών και αναρρωτικών αδειών, εφαρμόζονται αναλόγως και για τους δικηγόρους.
- ε) Για τη λύση της σχέσης έμμισθης εντολής δικηγόρου απαιτείται αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου.
- στ) Οι δήμοι και οι περιφέρειες υποχρεούνται στη νομική στήριξη των υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτούς, ενώπιον των δικαστηρίων ή των δικαστικών αρχών, όταν διώκονται ποινικώς για αδικήματα, που τους αποδίδονται κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους. Οι υπάλληλοι στερούνται της νομικής κάλυψης, στην περίπτωση που η άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον τους αποτελεί συνέπεια καταγγελίας εκ μέρους της υπηρεσίας. Η εκπροσώπηση συντελείται από δικηγόρο του δήμου ή της περιφέρειας, μετά από αίτηση του υπαλλήλου προς τον οικείο δήμαρχο ή περιφερειάρχη, ύστερα από απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Σε περίπτωση που δεν υπηρετεί δικηγόρος με πάγια έμμισθη εντολή η εκπροσώπηση γίνεται από πληρεξούσιο δικηγόρο, σύμφωνα και με τις διατάξεις των άρθρων 72 και 176 του ν.3852/2010, αντίστοιχα. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και για τους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών^{6,7}.

Άρθρο 245

Προϊστάμενοι – Τοποθετήσεις – Μετακινήσεις

1. α. Ως προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης επιλέγονται υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α', εφόσον:

6. Η περίπτωση στ' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 51 του ν. 3979/2011.

7. Η παρ. 8 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Ο διορισμός των περιλαμβανομένων σε οριστικούς πίνακες διοριστέων των καταργηθεισών Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Νομαρχιακών Διαμερισμάτων, καθώς και των διοριστέων κατ' εφαρμογή ειδικών διατάξεων, γίνεται από τις ιδρυόμενες, με το άρθρο 3 του ν. 3852/2010, περιφέρειες».

- i. έχουν διατελέσει προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης ή
 - ii. έχουν διατελέσει προϊστάμενοι Διεύθυνσης για τρία (3) τουλάχιστον έτη ή
 - iii. Έχουν δέκα οκτώ (18) τουλάχιστον έτη υπηρεσίας και είναι ή έχουν διατελέσει προϊστάμενοι Διεύθυνσης για ένα (1) τουλάχιστον έτος.
Δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιος για επιλογή σε θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης υπάλληλος του οποίου το διάστημα που υπολείπεται για την αυτοδίκαιη αποχώρηση από την υπηρεσία είναι μικρότερο από δύο (2) έτη κατά την πρώτη ημέρα συνεδρίασης του Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), με εξαίρεση τους ήδη υπηρετούντες προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης, κατά τον χρόνο της πρώτης συνεδρίασης του ΕΙ.Σ.Ε.Π..
- β. Ως προϊστάμενοι Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διευθύνσεως και Τμήματος) επιπέδου οργανικών μονάδων επιλέγονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ με βαθμό Α΄, οι οποίοι έχουν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Υποδιεύθυνσης ή Προϊσταμένου Τμήματος. Αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι με τις προϋποθέσεις αυτές, επιλέγονται υπάλληλοι με βαθμό Α΄.
- γ. Ως προϊστάμενοι Τμήματος και αυτοτελούς γραφείου ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας επιλέγονται υπάλληλοι με βαθμό Α΄ που έχουν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου τμήματος ή υπάλληλοι με βαθμό Α΄. Αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν, επιλέγονται υπάλληλοι με βαθμό Β΄, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει ελάχιστο χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό Β΄ τέσσερα (4) έτη. Αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι με τις ως άνω προϋποθέσεις για την κάλυψη των θέσεων, επιλέγονται υπάλληλοι με λιγότερο χρόνο στο βαθμό Β΄.
- δ. Τον προϊστάμενο μη αυτοτελούς γραφείου ή αντίστοιχου επιπέδου μη αυτοτελούς οργανικής μονάδας ορίζει, με αιτιολογία, ο προϊστάμενος της αμέσως υπερκείμενης οργανικής μονάδας από τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτόν και έχουν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εδάφιο γ΄ της παραγράφου αυτής, χωρίς επιλογή από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο.
- ε. Δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιος για την επιλογή προϊσταμένου οποιουδήποτε επιπέδου οργανικής μονάδας υπάλληλος στον οποίο έχει επιβληθεί τελεσίδικα οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή για παράπτωμα από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 109 του ν. 3528/2007.

στ. Οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλογής πρέπει να συντρέχουν κατά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων. Η ημερομηνία αυτή λαμβάνεται υπόψη και για τη μοριοδότηση των υποψηφίων, όπου απαιτείται. Το κώλυμα επιλογής της προηγούμενης περίπτωσης δεν πρέπει να συντρέχει, τόσο κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης υποψηφιότητας, όσο και κατά την ημερομηνία τοποθέτησης από το αρμόδιο όργανο.

2. Η τοποθέτηση των προϊσταμένων γίνεται με πράξη του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη.
3. Η τοποθέτηση των υπαλλήλων σε οργανικές μονάδες και θέσεις γίνεται με απόφαση του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη.
4. Μετακίνηση προϊσταμένου οργανικής μονάδας γίνεται μόνο σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας αντίστοιχου επιπέδου, με πράξη του αρμόδιου για την τοποθέτηση οργάνου.
5. Μετακίνηση υπαλλήλου σε θέση της ίδιας Διεύθυνσης γίνεται με απόφαση του προϊσταμένου της Διεύθυνσης, σε θέση άλλης διεύθυνσης της ίδιας Γενικής Διεύθυνσης, με απόφαση του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης, και σε θέση άλλης Γενικής Διεύθυνσης με απόφαση του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη.
Η μετακίνηση γίνεται πάντοτε σε θέση της ίδιας κατηγορίας και κλάδου και εφόσον για την κατάληψή της απαιτούνται τα ίδια τυπικά προσόντα που απαιτούνται για τη θέση από την οποία γίνεται. Μετακίνηση προϊσταμένων γίνεται σε αντίστοιχης βαθμίδας οργανική μονάδα.
6. Ειδικώς για τη μετακίνηση υπαλλήλων σε οργανικές μονάδες ή θέσεις νησιωτικών περιοχών απαιτείται γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

Άρθρο 246 **Μετατάξεις**

1. α. Το προσωπικό αυτό με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη ή του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου διορίζεται σε αντίστοιχες⁸ κενές οργανικές θέσεις και, εφόσον δεν υπάρχουν, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα των περιφερειών της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας».

8. Η λέξη «αντίστοιχες» διεγράφη με την παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4018/2011.

β. Η μετάταξη γίνεται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου και δεν είναι επιτρεπτή πριν από τη συμπλήρωση της δοκιμαστικής υπηρεσίας του υπαλλήλου. Μετάταξη σε θέση για την οποία έχει εκδοθεί προκήρυξη πλήρωσης, με διορισμό, δεν είναι δυνατή.

Ο μετατασσόμενος πρέπει να έχει τα τυπικά προσόντα της θέσης στην οποία μετατάσσεται^{9,10}.

2. α. Η μετάταξη διενεργείται, κατόπιν προηγουμένης σύμφωνης γνώμης των υπηρεσιακών συμβουλίων ή των συλλογικών οργάνων διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τόσο του φορέα της οργανικής θέσης, όσο και του φορέα υποδοχής, με κοινή απόφαση των αρμόδιων προς διορισμό οργάνων. Ειδικώς το υπηρεσιακό συμβούλιο ή το συλλογικό όργανο διοίκησης του φορέα υποδοχής συνεκτιμά, τόσο την καταλληλότητα του υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων της θέσης στην οποία ζητά να μεταταγεί, όσο και τις ανάγκες της υπηρεσίας. Η μετάταξη σε υπηρεσίες του Δημοσίου διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού, μετά από σύμφωνη γνώμη, τόσο του υπηρεσιακού συμβουλίου της οικείας περιφέρειας, όσο και εκείνου του φορέα υποδοχής, καθώς και γνώμη του οικείου περιφερειάρχη.

β. Σε περίπτωση υποβολής περισσότερων αιτήσεων, για την αυτή θέση, το υπηρεσιακό συμβούλιο του φορέα υποδοχής λαμβάνει υπόψη την απόδοση των υπαλλήλων, το χρόνο συνολικής υπηρεσίας στο βαθμό και τον κλάδο, καθώς και τα λοιπά στοιχεία του προσωπικού τους μητρώου.

3. Για τις μετατάξεις από κλάδο σε κλάδο της ίδιας κατηγορίας, σε κλάδο ανώτερης κατηγορίας, καθώς και σε υπηρεσίες παραμεθόριων περιοχών, εφαρμόζονται, αναλόγως, οι σχετικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, καθώς και του άρθρου 9 παράγραφος 22 του ν. 2266/ 1994 (ΦΕΚ 218 Α'), όπως ισχύουν.

4. Για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, η μετάταξη γίνεται με μεταφορά θέσης, όταν στο φορέα στον οποίο και πραγματοποιείται δεν υφίσταται αντίστοιχη¹¹ οργανική θέση.

9. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1β προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4018/2011.

10. Η παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 246 του ν. 3852/ 2010 (Α' 87) ισχύουν και για τις μετατάξεις υπαλλήλων περιφερειών σε κενές οργανικές θέσεις υπηρεσιών άλλων περιφερειών».

11. Η λέξη «αντίστοιχη» διεγράφη με την παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4018/2011.

5. Η πράξη μετάταξης δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹².

Άρθρο 247 **Αποσπάσεις**

1. Αποσπάσεις υπαλλήλων των περιφερειών σε δημόσιες υπηρεσίες και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου διενεργούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από τις σχετικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύουν. Η σχετική απόφαση εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και τον αρμόδιο ή εποπτεύοντα Υπουργό.
Επιτρέπεται η απόσπασή τους και σε δήμους της χωρικής αρμοδιότητας της περιφέρειας, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του οικείου δημάρχου και απόφασης του περιφερειάρχη¹³.
2. Απόσπαση για προσωπικούς λόγους είναι δυνατή κατ' εξαίρεση και εφόσον οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν.
3. Η διάρκεια των ανωτέρω αποσπάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη συνολικά. Με αίτηση του υπαλλήλου, η απόσπαση μπορεί να παρατείνεται για ένα (1) ακόμη έτος.
4. Η απόσπαση παύει αυτοδικαίως όταν λήξει το χρονικό όριο της προηγούμενης παραγράφου. Ο υπάλληλος με τη λήξη της απόσπασης επανέρχεται υποχρεωτικά στη θέση του, χωρίς άλλη διατύπωση.
5. Απαγορεύεται η απόσπαση υπαλλήλου που έχει επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας. Σε περίπτωση που ο αποσπασμένος υπάλληλος επιλεγεί, ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας, επέρχεται αυτοδικαίως παύση της απόσπασης, από την τοποθέτησή του ως προϊσταμένου.
6. Η απόσπαση μπορεί να παύει οποτεδήποτε πριν από τη λήξη του χρονι-

12. Η παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου επιτρέπεται η μετάταξη προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, από ειδικότητα σε άλλη ειδικότητα της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας σε κενή οργανική θέση αντίστοιχης ειδικότητας, εφόσον κατέχουν τα αντίστοιχα τυπικά προσόντα. Αν δεν υπάρχει κενή οργανική θέση, η μετάταξη γίνεται σε προσωρινή προσωποπαγή θέση με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, η οποία συνιστάται με την ανωτέρω απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

13. Η παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 247 του ν. 3852/ 2010 ισχύουν και για αποσπάσεις υπαλλήλων περιφερειών σε άλλες περιφέρειες».

κού ορίου της παραγράφου 3 του παρόντος για λόγους αναγόμενους στην υπηρεσία.

7. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος, αποσπασμένος υπάλληλος που συμπλήρωσε τριετία συνεχώς ή διακεκομμένα, δεν επιτρέπεται να αποσπασθεί πριν να παρέλθει τριετία από τη λήξη της προηγούμενης απόσπασης. Για εξαιρετικούς λόγους επιτρέπεται απόσπαση ή παράτασή της μέχρι τεσσάρων (4) μηνών.
8. Απαγορεύεται η απόσπαση του υπαλλήλου πριν από τη συμπλήρωση της δοκιμαστικής του υπηρεσίας.
9. Με την απόφαση της απόσπασης καθορίζεται η υπηρεσία, η οποία επιβαρύνεται με τη μισθοδοσία του αποσπασμένου υπαλλήλου.
10. Επιτρέπεται η απόσπαση σε γραφεία βουλευτών ή Ελλήνων βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατά τις ισχύουσες ειδικές διατάξεις, με την επιφύλαξη της παραγράφου 8 του άρθρου αυτού.
11. α. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του εποπτεύοντος Υπουργού και σύμφωνη γνώμη του οικείου οργάνου διοίκησης νομικού προσώπου επιτρέπεται η απόσπαση ύστερα από υποβολή σχετικού αιτήματος, στα γραφεία των περιφερειάρχων και αντιπεριφερειάρχων έως επτά (7) και τριών (3), αντιστοίχως, υπαλλήλων δημόσιων υπηρεσιών και φορέων του δημόσιου τομέα, καθώς και υπαλλήλων Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού¹⁴.
β. Η διάρκεια των προηγούμενων αποσπάσεων είναι διετής με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης.
γ. Στην ανωτέρω απόφαση απόσπασης καθορίζεται ο φορέας ο οποίος επιβαρύνεται με τη μισθοδοσία του αποσπώμενου¹⁵.

Άρθρο 248 **Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων**

1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π.).

14. Η παρ. 11α αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 45 του ν. 3979/2011.

15. Η παρ. 2β του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Η πλήρωση θέσεων ειδικών συμβούλων, ειδικών συνεργατών για τη στελέχωση του γραφείου του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 2503/1997 (Α΄ 107), μπορεί να γίνει και με απόσπαση υπαλλήλων Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και υπαλλήλων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3812/2009 (Α΄ 234)».

2. Το Σ.Ε.Π. είναι αρμόδιο για την επιλογή προϊσταμένων Διευθύνσεων ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διευθύνσεως και Τμήματος) επιπέδου οργανικών μονάδων τόσο της περιφέρειας όσο και των εποπτευόμενων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.
3. Το Σ.Ε.Π. είναι πενταμελές και αποτελείται από δύο (2) προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων της οικείας περιφέρειας, από τους οποίους ο ένας (1) ορίζεται Πρόεδρος αυτού, και έναν (1) προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ. που λειτουργεί στην έδρα της οικείας περιφέρειας και δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους των εργαζομένων με βαθμό Α΄, οι οποίοι εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. ΔΙΚΠΡ/Φ.80/30/8703/19.9.1988 (ΦΕΚ 684 Β΄) απόφασης του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Στην περίπτωση που δεν επαρκούν οι προϊστάμενοι της Γενικής Διεύθυνσης της οικείας περιφέρειας ή αυτοί που υπηρετούν σε υπηρεσίες της έδρας της οικείας περιφέρειας, ορίζονται προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης από υπηρεσίες όμορων περιφερειών.
4. Τα μέλη του Σ.Ε.Π., καθώς και τα αναπληρωματικά τους ορίζονται με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη. Εισηγητής του Συμβουλίου ορίζεται ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης ή ο προϊστάμενος Διεύθυνσης Διοικητικού/Προσωπικού.
5. Χρέη γραμματέα ασκεί υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α΄ που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με την απόφαση ορισμού των μελών.
6. Η επιλογή των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων γίνεται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων του άρθρου δεύτερου του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α΄)¹⁶.

Άρθρο 249 **Υπηρεσιακό Συμβούλιο**

1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, υπηρεσιακό συμβούλιο. Ως έδρα του υπηρεσιακού συμβουλίου ορίζεται η έδρα της περιφέρειας.
2. Το υπηρεσιακό συμβούλιο είναι αρμόδιο για την επιλογή προϊσταμένων τμημάτων και αυτοτελών γραφείων ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικών

16. Βλ. σχετικά άρθρο 26 του ν. 3938/2011.

μονάδων και για την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων της περιφέρειας, με εξαίρεση την επιλογή προϊσταμένων. Το υπηρεσιακό συμβούλιο λειτουργεί και ως πρωτοβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο για όλους τους υπαλλήλους που υπάγονται στην αρμοδιότητά του.

3. Το υπηρεσιακό συμβούλιο είναι πενταμελές και αποτελείται από:
 - α. Τρεις (3) μόνιμους υπαλλήλους, προϊσταμένους Διεύθυνσης, από αυτούς που υπάγονται στην αρμοδιότητα του υπηρεσιακού συμβουλίου και υπηρετούν στην περιφέρεια. Αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν υπάλληλοι της οικείας περιφέρειας με τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις για να οριστούν μέλη του υπηρεσιακού συμβουλίου, ορίζονται υπάλληλοι που υπηρετούν σε όμορες περιφέρειες και πληρούν τις προϋποθέσεις.
 - β. Δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων με βαθμό Α΄.
4. Τα μέλη του υπηρεσιακού συμβουλίου ορίζονται από τον οικείο περιφερειάρχη. Ένα από τα υπό στοιχείο (α) μέλη της προηγούμενης παραγράφου ορίζεται ως πρόεδρος και ένα αναπληρωτής του προέδρου. Τα υπό στοιχείο (β) μέλη της προηγούμενης παραγράφου εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. ΔΙΚΠΡ/Φ.80/30 /8703/19.9.1988 (ΦΕΚ 684 Β΄) απόφασης του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
5. Τα μέλη του υπηρεσιακού συμβουλίου ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές. Αν λυθεί η υπαλληλική σχέση τακτικού αιρετού μέλους του συμβουλίου, τακτικό μέλος ορίζεται ο επόμενος στη σειρά εκλογής, για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της θητείας.
6. Εισηγητής του συμβουλίου ορίζεται ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Διοικητικού/Προσωπικού.
7. Χρέη γραμματέα ασκεί υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ με βαθμό τουλάχιστον Β΄ που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με την απόφαση ορισμού των μελών¹⁷.

17. Με την παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 3938/2011 ορίζεται ότι: "5.α) Έως τη συγκρότηση των συμβουλίων των άρθρων 248 και 249 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄), καθώς και των νέων υπηρεσιακών συμβουλίων των υπαλλήλων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων των άρθρων 158 και 159 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α΄), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α΄), η οποία δεν μπορεί να υπερβεί την 31η Δεκεμβρίου 2011, συνιστάται στην έδρα κάθε περιφέρειας, καθώς και στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πενταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη και του οικείου Γενικού Γραμματέα αντίστοιχα, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα ανωτέρω υπηρεσιακά συμβούλια είναι αρμόδια για την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των

Άρθρο 250 **Θητεία**

Τα μέλη των συμβουλίων του παρόντος και του προηγούμενου άρθρου ορίζονται για θητεία δύο (2) ετών, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τον ορισμό τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή η θητεία των μελών των ανωτέρω συμβουλίων αρχίζει από την ημερομηνία ορισμού τους και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του μεθεπόμενου έτους.

Άρθρο 251 **Εκπροσώπηση των φύλων**

Στα συμβούλια των προηγούμενων άρθρων ο αριθμός των οριζομένων από την υπηρεσία μελών κάθε φύλου ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον

υπαλλήλων της περιφέρειας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αντίστοιχα, εκτός από την επιλογή προϊσταμένων. Τα ανωτέρω υπηρεσιακά συμβούλια αποτελούνται από:

i) Τρεις (3) μόνιμους υπαλλήλους στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα προϊσταμένων Διεύθυνσης από τον οικείο Περιφερειάρχη και από τον οικείο Γενικό Γραμματέα αντίστοιχα, οι οποίοι λαμβάνονται μεταξύ των δέκα (10) υπαλλήλων που έχουν τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου Διεύθυνσης. Τα μέλη αυτά ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές.

ii) Τους δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων, οι οποίοι είχαν εκλεγεί για το υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης της έδρας της Περιφέρειας και στο υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Περιφέρειας του ν. 2503/1997 που αντιστοιχεί στην έδρα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα, των οποίων η θητεία παρατείνεται μέχρι την ανάδειξη των νέων αιρετών μελών. Η αναπλήρωση των ανωτέρω αιρετών μελών γίνεται από τα μέλη που είχαν οριστεί ως αναπληρωτές τους στο υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης της έδρας της Περιφέρειας και στο υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Περιφέρειας που αντιστοιχεί στην έδρα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα.

Εάν τα ανωτέρω αιρετά μέλη έχουν αποβάλλει την ιδιότητα υπαλλήλου της περιφέρειας και του υπαλλήλου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα, τακτικά και αναπληρωματικά μέλη ορίζονται οι αιρετοί εκπρόσωποι που είχαν εκλεγεί στο υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης του πολυπληθέστερου κατά σειρά νομού της οικείας περιφέρειας και στο υπηρεσιακό συμβούλιο της πολυπληθέστερης καταργούμενης Περιφέρειας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα.

iii) Χρέη γραμματέα ασκεί υπάλληλος της περιφέρειας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με την απόφαση ορισμού των μελών.

β) Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, καθορίζεται ο χρόνος εκλογής των αιρετών μελών των υπηρεσιακών συμβουλίων και των Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π.) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών, καθώς και τυχόν λεπτομέρειες για τη διαδικασία της εκλογής”.

με το ένα τρίτο (1/3) των οριζομένων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εφόσον στην οικεία περιφέρεια υπηρετεί επαρκής αριθμός υπαλλήλων που συγκεντρώνει τις νόμιμες προϋποθέσεις για ορισμό και εφόσον τα μέλη που ορίζονται είναι περισσότερα από ένα (1). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο τουλάχιστον με μισό της μονάδας.

Άρθρο 252 **Πειθαρχικό Δίκαιο – Δικαιοδοσία**

1. Οι διατάξεις του Πειθαρχικού Δικαίου του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως κάθε φορά ισχύουν, εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους των περιφερειών.
2. Πειθαρχική δικαιοδοσία στους υπαλλήλους ασκούν:
 - α. Οι πειθαρχικώς προϊστάμενοί τους,
 - β. Τα υπηρεσιακά πειθαρχικά συμβούλια,
 - γ. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο και
 - δ. Το Συμβούλιο της Επικρατείας, το Διοικητικό Εφετείο και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.
3. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι είναι:
 - α. Ο περιφερειάρχης σε όλους τους υπαλλήλους,
 - β. Ο προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης, ο προϊστάμενος Διεύθυνσης και ο Προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος στους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς ανεξάρτητα από το βαθμό, που αυτοί φέρουν.
4. Όλοι οι πειθαρχικοί προϊστάμενοι μπορούν να επιβάλουν την ποινή της έγγραφης επίπληξης.
Την ποινή του προστίμου μπορούν να επιβάλουν:
 - α. Ο περιφερειάρχης έως και τις αποδοχές ενός μηνός,
 - β. Ο προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης έως και το ένα τρίτο των αποδοχών ενός μηνός,
 - γ. Ο προϊστάμενος Διεύθυνσης έως και το ένα έκτο των αποδοχών ενός μηνός.
5. Η παραπομπή στο αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο γίνεται από τον περιφερειάρχη.

Άρθρο 253

Ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα

1. Για όσα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των περιφερειών δεν υφίσταται ειδική ρύθμιση στις διατάξεις του παρόντος και μέχρι την κατάρτιση Ενιαίου Κώδικα Υπηρεσιακής Κατάστασης Υπαλλήλων της Αυτοδιοίκησης, εφαρμόζονται, αναλόγως, οι οικείες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύουν, καθώς και οι διατάξεις των ν. 3839/2010, 3801/2009 (ΦΕΚ 163 Α΄) και του π.δ. 410/1988 (ΦΕΚ 191 Α΄), όπως ισχύουν.
2. Όπου στις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα προβλέπεται ως αρμόδιο όργανο ο οικείος Υπουργός ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, για τους υπαλλήλους των περιφερειών, νοείται ο περιφερειάρχης ή ο οικείος αντιπεριφερειάρχης.

Άρθρο 254

Κατάταξη προσωπικού συνενούμενων δήμων και κοινοτήτων σε νεοσύστατους δήμους

1. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των συνενούμενων δήμων ή δήμων και κοινοτήτων καθίσταται, αυτοδικαίως, προσωπικό του νεοσύστατου δήμου, με την ίδια σχέση εργασίας, και καταλαμβάνει αντίστοιχες, κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα, θέσεις.
2. Μέσα σε ένα (1) μήνα από την ανάληψη καθηκόντων από τις νέες δημοτικές αρχές εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του οικείου δημάρχου, με την οποία το ανωτέρω προσωπικό διαπιστώνεται ως προσωπικό του νέου δήμου, με την ίδια σχέση εργασίας που κατέχει, και κατατάσσεται σε αντίστοιχες συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
3. Οι θέσεις του πιο πάνω προσωπικού προβλέπονται στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των οικείων δήμων, οι οποίοι καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (κυρωτικός ν. 3584/2007-ΦΕΚ 143 Α΄), εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων από τις νέες δημοτικές αρχές. Στις ανωτέρω θέσεις κατατάσσεται το ανωτέρω προσωπικό με

απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Το ως άνω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται ως προς το υπηρεσιακό του καθεστώς, το μεν μόνιμο από τις διατάξεις του πρώτου μέρους, το δε ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από τις σχετικές διατάξεις του δεύτερου μέρους του ν.3584/2007, όπως ισχύει¹⁸.

Άρθρο 255

Μεταφορά προσωπικού Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων στις περιφέρειες

1. Το μόνιμο και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων καθίσταται αυτοδίκαια από 1.1.2011 προσωπικό των περιφερειών της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας. Με διαπιστωτική πράξη που εκδίδεται από τον οικείο περιφερειάρχη μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων του, το προσωπικό κατατάσσεται σε αντίστοιχες συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις της αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας των υπηρεσιών της έδρας και των νομών της περιφέρειας. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹⁹.
2. Οι θέσεις του κατατασσόμενου προσωπικού προβλέπονται στον Πρότυπο Ενιαίο Εσωτερικό Οργανισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας των περιφερειών, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 241 παράγραφος 7 του παρόντος. Στις θέσεις αυτές κατατάσσεται το ανωτέρω προσωπικό, με διαπιστωτική πράξη του περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις κατάταξης προσωπικού προερχόμενου από Ενιαία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή Νομαρχιακό Διαμέρισμα.

Το ως άνω προσωπικό λογίζεται εφεξής προσωπικό των περιφερειών και διέπεται ως προς το υπηρεσιακό του καθεστώς, το μεν μόνιμο από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και εκείνες του Υπαλληλικού

18. Με την παρ. 10Κ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 ορίζεται ότι: “Στις ρυθμίσεις του άρθρου 254 υπάγονται και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής, που υπηρετούσαν στους συνεοούμενους δήμους”.

19. Βλ. σχετικά άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 3899/2010 (ΦΕΚ 212 Α).

Κώδικα (ν. 3528/2007), όπως ισχύουν, το δε ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163 Α΄) και του π.δ.410/1988 (ΦΕΚ 191 Α΄), όπως ισχύει.

3. Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν από την κατάταξη του στην περιφέρεια, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (ΦΕΚ 265 Α΄).

Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές, καθώς και τα πάσης φύσεως επιδόματα διατηρούνται ως προσωπική διαφορά.

4. Μεταφέρεται, αυτοδικαίως, από 1.1.2011 στις περιφέρειες, το σύνολο των θέσεων δικηγόρων, με σχέση έμμισθης εντολής, οι οποίοι έχουν προσληφθεί σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 1649/1986 (ΦΕΚ 149 Α΄) και οι οποίοι υπηρετούν, ήδη, με σχέση έμμισθης εντολής στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή στα Νομαρχιακά Διαμερίσματα.

Με τη μεταφορά των θέσεων γίνεται, επίσης, αυτοδικαίως και η μεταφορά των δικηγόρων που τις κατέχουν, οι οποίοι διατηρούν με το νέο φορέα την ίδια σχέση έμμισθης εντολής. Οι ανωτέρω εκπροσωπούν, ενώπιον των δικαστικών και των διοικητικών αρχών, την περιφερειακή ενότητα ή τις περιφερειακές ενότητες, οι οποίες προέρχονται από τις καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις ή τα καταργούμενα νομαρχιακά διαμερίσματα, τα οποία οι δικηγόροι εκπροσωπούσαν βάσει της σύμβασης έμμισθης εντολής με αυτά.

Για το σκοπό αυτό εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως^{20,21}.

20. Το εδάφιο αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 10ιδ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

21. Η παρ. 8 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Ο διορισμός των περιλαμβανομένων σε οριστικούς πίνακες διοριστέων των καταργηθεισών Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Νομαρχιακών Διαμερισμάτων, καθώς και των διοριστέων κατ' εφαρμογή ειδικών διατάξεων, γίνεται από τις ιδρυόμενες, με το άρθρο 3 του ν. 3852/2010, περιφέρειες.

Το προσωπικό αυτό με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη ή του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου διορίζεται σε κενές οργανικές θέσεις και, εφόσον δεν υπάρχουν, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα των περιφερειών της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας.

Άρθρο 256

Μετάταξη προσωπικού σε περιφέρειες

1. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των οργανικών μονάδων (Διευθύνσεων, Τμημάτων, Αυτοτελών Τμημάτων, Γραφείων, Αυτοτελών Γραφείων) των υπηρεσιών των κρατικών περιφερειών των οποίων αρμοδιότητες απονέμονται στις περιφέρειες της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας, είτε για το σύνολο συγκεκριμένου τομέα είτε μεμονωμένως, δύναται με αίτησή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, η οποία υποβάλλεται προς το Γενικό Γραμματέα της κρατικής περιφέρειας να ζητήσει τη μετάταξή του στην περιφέρεια της αντίστοιχης κατά τόπον αρμοδιότητας. Το ως άνω προσωπικό μετατάσσεται στην περιφέρεια με απόφαση που εκδίδεται από το Γενικό Γραμματέα της κρατικής περιφέρειας εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει από 1.7.2011.
2. α. Εάν δεν καταστεί δυνατή η μετάταξη του αναγκαίου προσωπικού για την άσκηση των απονεμομένων αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, και εφόσον συντρέχει απονομή αρμοδιοτήτων για το σύνολο συγκεκριμένου τομέα, οι υπάλληλοι οι οποίοι κατέχουν οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις στην αρμόδια, αντίστοιχα, υπηρεσιακή μονάδα και σε περίπτωση ανυπαρξίας κατανομής οργανικών θέσεων, ανά υπηρεσιακή μονάδα, οι υπάλληλοι που υπηρετούσαν την 1.1.2010 στις ανωτέρω υπηρεσιακές μονάδες της κρατικής περιφέρειας, σε συναφείς κλάδους και ειδικότητες, μετατάσσονται, αυτοδικαίως, στην αντίστοιχη περιφέρεια. Η ανωτέρω μετάταξη συντελείται με διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της κρατικής περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει από 1.7.2011.
- β. Σε περίπτωση μεταβίβασης μεμονωμένων αρμοδιοτήτων, υποβάλλεται αίτημα από την Περιφέρεια προς το υπηρεσιακό συμβούλιο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εμπίπτει στα όριά της, για τη μετάταξη συγκεκριμένου αριθμού προσωπικού, το οποίο κατείχε οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις ή υπηρετούσε την 1.1.2010 στις, αντίστοιχες, από πλευράς αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακές μονάδες της κρατικής περιφέρειας και ανήκε σε συναφείς κλάδους και ειδικότητες.

Το αίτημα υποβάλλεται από τον περιφερειάρχη, εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την ανάληψη καθηκόντων των νέων περιφερειακών αρχών.

Το υπηρεσιακό συμβούλιο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αφού λάβει υπόψη κριτήρια, όπως ο τόπος κατοικίας, η οικογενειακή κατάσταση, σοβαρά προβλήματα υγείας και τα έτη υπηρεσίας, γνωμοδοτεί προς το Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τη μετάταξη υπαλλήλων στην περιφέρεια. Οι υπάλληλοι μετατάσσονται στην περιφέρεια σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδεται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την ανάληψη των καθηκόντων του και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Οι θέσεις του προσωπικού των προηγούμενων παραγράφων προβλέπονται στον Πρότυπο Ενιαίο Εσωτερικό Οργανισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας των περιφερειών, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 241 παράγραφος 7 του παρόντος. Στις θέσεις αυτές κατατάσσεται το ανωτέρω προσωπικό, με απόφαση του περιφερειάρχη η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
4. Το προσωπικό των προηγούμενων παραγράφων λογίζεται στο εξής ως προσωπικό των περιφερειών και εξακολουθεί να διέπεται ως προς το υπηρεσιακό του καθεστώς, το μεν μόνιμο από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και εκείνες του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007), όπως ισχύουν, το δε ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 3801/ 2009 (ΦΕΚ 163 Α΄) και του π.δ.410/1988 (ΦΕΚ 191 Α΄) όπως ισχύουν.
5. Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν τη μετάταξή του στην περιφέρεια, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (ΦΕΚ 265 Α΄).
6. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές, καθώς και τα πάσης φύσεως επιδόματα διατηρούνται ως προσωπική διαφορά.

Άρθρο 257

Μετάταξη προσωπικού σε δήμους

1. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου

προσωπικό των οργανικών μονάδων (Διευθύνσεων, Τμημάτων, Αυτοτελών Τμημάτων, Γραφείων, Αυτοτελών Γραφείων) των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ν.Α.) αρμοδιότητες των οποίων απονέμονται στους δήμους, είτε για το σύνολο συγκεκριμένου τομέα είτε μεμονωμένως, δύναται με αίτησή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, η οποία υποβάλλεται προς το Νομάρχη, να ζητήσει τη μετάταξή του στο δήμο της έδρας του Νομού. Το ως άνω προσωπικό μετατάσσεται στο δήμο της έδρας του Νομού με απόφαση που εκδίδεται από το Γενικό Γραμματέα της κρατικής περιφέρειας εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει από 1.1.2011. Η μετάταξη των προηγούμενων εδαφίων μπορεί να γίνει σύμφωνα και με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 95 του παρόντος.

2. α. Εάν δεν καταστεί δυνατή η μετάταξη του αναγκαίου προσωπικού για την άσκηση των απονεμομένων αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο και εφόσον συντρέχει απονομή αρμοδιοτήτων για το σύνολο συγκεκριμένου τομέα, οι υπόλοιποι οι οποίοι κατέχουν οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις στην αρμόδια, κατ' αντιστοιχία, υπηρεσιακή μονάδα και σε περίπτωση ανυπαρξίας κατανομής οργανικών θέσεων, ανά υπηρεσιακή μονάδα, όσοι υπόλοιποι υπηρετούσαν την 1.1.2010 στις ανωτέρω υπηρεσιακές μονάδες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, σε συναφείς κλάδους και ειδικότητες, μετατάσσονται, αυτοδικαίως, στον αντίστοιχο δήμο της έδρας του νομού. Η ανωτέρω μετάταξη συντελείται με διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της κρατικής περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει από 1.1.2011.
- β. Σε περίπτωση μεταβίβασης μεμονωμένων αρμοδιοτήτων, υποβάλλεται αίτημα από το δήμο της έδρας του νομού προς το Υπηρεσιακό Συμβούλιο της περιφέρειας για τη μετάταξη συγκεκριμένου αριθμού προσωπικού το οποίο κατείχε οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις στις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες της προηγούμενης παραγράφου και ανήκε σε συναφείς κλάδους και ειδικότητες. Το αίτημα υποβάλλεται, κατόπιν απόφασης του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την ανάληψη καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχών. Το ανωτέρω υπηρεσιακό συμβού-

λιο, αφού λάβει υπόψη της κριτήρια, όπως ο τόπος κατοικίας, η οικογενειακή κατάσταση, σοβαρά προβλήματα υγείας και τα έτη υπηρεσίας, γνωμοδοτεί προς τον περιφερειάρχη για τη μετάταξη υπαλλήλων στο δήμο της έδρας του νομού. Οι υπάλληλοι μετατάσσονται στο δήμο με απόφαση του περιφερειάρχη που εκδίδεται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την ανάληψη των καθηκόντων των νέων περιφερειακών αρχών, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

- γ. Η μετάταξη του προσωπικού της παραγράφου 5 του άρθρου 95 του παρόντος γίνεται στους αντίστοιχους δήμους όπου λειτουργούσαν οι καταργούμενες αποκεντρωμένες υπηρεσίες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.
3. Οι θέσεις του μεταταχθέντος, κατά τις προηγούμενες παραγράφους, προσωπικού προβλέπονται στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των οικείων δήμων, οι οποίοι καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (κυρωτικός ν. 3584/2007 – ΦΕΚ 143 Α΄), εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων από τις νέες δημοτικές αρχές. Στις ανωτέρω θέσεις κατατάσσεται το προσωπικό που μετατάχθηκε με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις μετάταξης προσωπικού από Ενιαία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και νομαρχιακό διαμέρισμα σε δήμο της έδρας του νομού.
5. Το προσωπικό των προηγούμενων παραγράφων λογίζεται στο εξής ως προσωπικό του δήμου και διέπεται ως προς το υπηρεσιακό του καθεστώς, το μεν μόνιμο από το πρώτο μέρος, το δε ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από το δεύτερο μέρος του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007).
6. Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν από τη μεταφορά του στο δήμο, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (ΦΕΚ 265 Α΄).
7. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές, καθώς και τα πάσης φύσεως επιδόματα διατηρούνται ως προσωπική διαφορά.
8. Το προσωπικό, που υπηρετούσε μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος,

με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων μετατάσσεται, με την ίδια σχέση εργασίας, στο δήμο, όπου αυτά λειτουργούσαν, κατ' ανάλογη εφαρμογή των παραγράφων 2α, 3, 4, 5, 6 και 7 του παρόντος άρθρου^{22, 23}.

22. Η παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 ορίζει ότι: «Με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου επιτρέπεται η μετάταξη προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, από ειδικότητα σε άλλη ειδικότητα της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας σε κενή οργανική θέση αντίστοιχης ειδικότητας, εφόσον κατέχουν τα αντίστοιχα τυπικά προσόντα. Αν δεν υπάρχει κενή οργανική θέση, η μετάταξη γίνεται σε προσωρινή προσωποπαγή θέση με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, η οποία συνιστάται με την ανωτέρω απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».
23. Σχετικές με τις μετατάξεις των υπαλλήλων Ο.Τ.Α. α' βαθμού είναι οι ρυθμίσεις των άρθρων 58 & 59 του ν. 3979/2011 οι οποίες, έχουν ως εξής:

« Άρθρο 58

Μετάταξη υπαλλήλων Ο.Τ.Α. α' βαθμού σε υπηρεσίες του Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ., και αντιστρόφως

1. Επιτρέπεται η μετάταξη υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού σε οργανικές θέσεις υπηρεσιών του Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ. και αντιστρόφως.
2. Για τη μετάταξη απαιτείται αίτηση του υπαλλήλου, ο οποίος πρέπει να έχει διανύσει τη διετή δοκιμαστική υπηρεσία και κάθε άλλο χρονικό περιορισμό που προκύπτει από ειδική διάταξη, γνώμη των οικείων υπηρεσιακών συμβουλίων και σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.
Ο μετατασσόμενος πρέπει να έχει τα τυπικά προσόντα της θέσης στην οποία μετατάσσεται.
3. Η μετάταξη από Ο.Τ.Α. σε υπηρεσίες του Δημοσίου και αντιστρόφως διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του αρμόδιου Υπουργού και από Ο.Τ.Α. σε Ν.Π.Δ.Δ. και αντιστρόφως με κοινή απόφαση των αρμοδίων προς διορισμό οργάνων.

Άρθρο 59

Υποχρεωτική μετάταξη πλεονάζοντος προσωπικού Ο.Τ.Α. α' βαθμού

1. Πλεονάζον μόνιμο και αορίστου χρόνου ιδιωτικού δικαίου προσωπικό των δήμων μετατάσσεται ή μεταφέρεται υποχρεωτικά σε όμορο δήμο ή άλλο δήμο του οικείου νομού και σε Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, στην οικεία Περιφέρεια και σε άλλα Ν.Π.Δ.Δ. η έδρα των οποίων βρίσκεται εντός του οικείου νομού. Το εν λόγω προσωπικό καταλαμβάνει κενές οργανικές θέσεις και αν δεν υπάρχουν καταλαμβάνει θέσεις που συνιστώνται με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου. Η μετάταξη του ανωτέρω προσωπικού γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.
2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε., καθορίζονται οι δήμοι των οποίων θέσεις καταργούνται, οι καταργούμενες θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα του πλεονάζοντος προσωπικού των δήμων, καθώς και

Άρθρο 258

Μετάταξη προσωπικού Τμημάτων Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων των Περιφερειών στο Δήμο της έδρας του Νομού

1. Το υπηρετούν κατά την 1.1.2010 μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των καταργούμενων, με το άρθρο 280 παράγραφος VII του παρόντος νόμου, Τμημάτων Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) των κρατικών περιφερειών, το οποίο κατέχει οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις κλάδων ή ειδικοτήτων τεχνικού ή γεωτεχνικού προσωπικού μετατάσσεται αυτοδικαίως σε υφιστάμενες ή ιδρυόμενες Τεχνικές Υπηρεσίες των δήμων της έδρας του αντίστοιχου νομού ή σε άλλους δήμους όπου λειτουργούσαν οι καταργούμενες Τ.Υ.Δ.Κ., σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας. Για τη μετάταξη εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της κρατικής περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει από 1.1.2011²⁴.
2. Οι θέσεις του μεταταχθέντος, κατά την προηγούμενη παράγραφο, προσωπικού προβλέπονται στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των οικείων δήμων, οι οποίοι καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (κυρωτικός ν. 3584/2007 – ΦΕΚ 143 Α'), εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων από τις νέες δημοτικές αρχές. Στις ανωτέρω θέσεις κατατάσσεται το προσωπικό που μετατάχθηκε με την προηγούμενη

οι φορείς υποδοχής της παραγράφου 1 και οι θέσεις οι οποίες συνιστώνται εφόσον δεν υπάρχουν κενές οργανικές θέσεις. Για τον καθορισμό των ανωτέρω θέσεων λαμβάνονται υπόψη πληθυσμιακά, γεωγραφικά και οικονομικά κριτήρια, καθώς και οι ασκούμενες αρμοδιότητες. Με το ίδιο διάταγμα καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία μετάταξης ή μεταφοράς του προσωπικού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

3. Το προσωπικό που μετατάσσεται ή μεταφέρεται διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3408/2005 (Α' 272), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (Α' 265)».
24. Η παρ. 9 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 ορίζει τα εξής: «Το προσωπικό των πρώην ΤΥΔΚ, που μετατάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 258 του ν. 3852/2010 σε Τεχνικές Υπηρεσίες των δήμων της έδρας του νομού ή σε άλλους δήμους όπου λειτουργούσαν οι καταργούμενες ΤΥΔΚ, μπορεί με αίτησή του να μετατάσσεται και σε άλλους δήμους με απόφαση των αρμόδιων προς διορισμό οργάνων και χωρίς γνώμη των υπηρεσιακών συμβουλίων».

παράγραφο με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Το προσωπικό των προηγούμενων παραγράφων λογίζεται στο εξής ως προσωπικό του δήμου και διέπεται ως προς το υπηρεσιακό του καθεστώς, το μόνιμο από το πρώτο μέρος, το δε ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από το δεύτερο μέρος του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007).
4. Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν από τη μεταφορά του στο δήμο, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (ΦΕΚ 265 Α΄).
5. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές, καθώς και τα πάσης φύσεως επιδόματα διατηρούνται ως προσωπική διαφορά.
6. Το προσωπικό της Τ.Υ.Δ.Κ. της κρατικής περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, κατά την ειδική καταργητική ρύθμιση του εδαφίου β΄ της παραγράφου VII του άρθρου 280, μετατάσσεται στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατά ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 256 του παρόντος²⁵.

25. Το άρθρο 52 του ν. 3979/2011 ορίζει τα εξής: «Το προσωπικό του Τμήματος Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων Πειραιά (ΤΥΔΚ) της πρώην κρατικής περιφέρειας Αττικής που μετατάχθηκε στο Δήμο Πειραιά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 258 του ν.3852/2010, μετατάσσεται στην Περιφέρεια Αττικής και καταλαμβάνει προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχες του κλάδου, της κατηγορίας και της ειδικότητάς του σε τμήμα που συνιστάται στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφερειακής ενότητας Πειραιά για την εκτέλεση έργων, μελετών και υπηρεσιών του ν. 3316/2005 στους δήμους της περιφερειακής ενότητας νήσων της Περιφέρειας Αττικής.

Για την ανωτέρω μετάταξη, εντός μνός από τη δημοσίευση του παρόντος, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Για τις θέσεις του μετασσεύμενου προσωπικού γίνεται πρόβλεψη στον ΟΕΥ της Περιφέρειας Αττικής. Η διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 205 του ν. 3852/2010 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

Στις θέσεις αυτές κατατάσσεται το προσωπικό με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 256 του ν.3852/2010 εφαρμόζονται και για το ανωτέρω προσωπικό».

ΜΕΡΟΣ Η΄ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Άρθρο 259 Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι δήμων

1. Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των δήμων προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:
 - α) το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) σε ποσοστό 20% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού¹,
 - β) το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) σε ποσοστό 12% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού,
 - γ) το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας σε ποσοστό 50% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού.
2. Το υφιστάμενο, κατά το έτος μεταφοράς, κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται με τον παρόντα νόμο στους δήμους, εφόσον είναι ανώτερο από τα έσοδα που προκύπτουν από την παραγράφο 1, καλύπτεται με αύξηση των ποσοστών των περιπτώσεων α΄ και β΄ αυτής, σε βάρος των αντιστοίχων κωδικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού, καθώς και σε βάρος των ποσοστών των πόρων των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 260, η οποία καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών.
3. Τα δύο τρίτα (2/3) των εσόδων της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 και το σύνολο των εσόδων των περιπτώσεων β΄ και γ΄ αυτής, εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς

1. Η παρ. 4 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152 Α΄) ορίζει τα εξής: «Το συνολικό ποσό των προβλεπόμενων στα άρθρα 259 και 260 του ν. 3852/2010 Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ) των Δήμων και Περιφερειών μειώνεται κατά το ποσό απόδοσης των περιλαμβανομένων στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής παρεμβάσεων, που αφορούν τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το συνολικό ποσό που μεταβιβάζεται κατ'έτος, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, από τον Κρατικό Προϋπολογισμό στους Δήμους και τις Περιφέρειες δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε δισεκατομμύρια διακόσια εκατομμύρια (5.200.000.000) ευρώ».

Πόροι των Δήμων για κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών». Η κατανομή των Κ.Α.Π. στους δήμους γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, επί τη βάσει ιδίως των δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών τους. Στα ανωτέρω χαρακτηριστικά συνεκτιμάται το στοιχείο της διοικητικής υποστήριξης που παρέχεται από δήμο προς εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών άλλων δήμων και σταθμίζονται ιδιαίτερα οι πάγιες ανάγκες εξυπηρέτησης των νησιωτικών και ορεινών δήμων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής του συνόλου των Κ.Α.Π. που εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό.

4. Το υπόλοιπο ένα τρίτο (1/3) των εσόδων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 εγγράφεται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων για κάλυψη επενδυτικών δαπανών». Η κατανομή των Κ.Α.Π. που εγγράφονται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, επί τη βάσει ιδίως των δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών κάθε δήμου. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των Κ.Α.Π. που εγγράφονται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων.
5. Η απόδοση των ανωτέρω εσόδων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό γίνεται με ισόποσες μηνιαίες προκαταβολές, βάσει των προεκτιμώμενων εσόδων του και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Η κατανομή των εσόδων της προηγούμενης παραγράφου στους δικαιούχους γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
6. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης

Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται τα κριτήρια για κάθε μορφής έκτακτη επιχορήγηση των δήμων².

Άρθρο 260 **Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι περιφερειών**

1. Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των Περιφερειών προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:
 - α) το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) σε ποσοστό 2,40% επί των συνολικών επίσιων εισπράξεων του φόρου αυτού,
 - β) το Φόρο Προσιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) σε ποσοστό 4% επί των συνολικών επίσιων εισπράξεων του φόρου αυτού.
2. Το υφιστάμενο, κατά το έτος μεταφοράς, κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται με τον παρόντα νόμο στις περιφέρειες, εφόσον είναι ανώτερο από τα έσοδα που προκύπτουν από την παράγραφο 1, καλύπτεται με αύξηση των ποσοστών των περιπτώσεων α' και β' αυτής, σε βάρος των ποσοστών των πόρων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 259, η οποία καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών.

Το υφιστάμενο, κατά το έτος μεταφοράς, κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται από τις πρώην κρατικές περιφέρειες στις περιφέρειες που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, εφόσον είναι ανώτερο από τα έσοδα που προκύπτουν από την παράγραφο 1, καλύπτεται με αύξηση των ποσοστών των περιπτώσεων α' και β' αυτής, σε βάρος του Κρατικού Προϋπο-

2. Με την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3899/2010 ορίζεται ότι: “Η μισθοδοσία του μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού, που υπηρετεί στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις την 31.12.2010 και από 1.1.2011 καθίσταται αυτοδίκαια προσωπικό των περιφερειών, ή μετατάσσεται σε δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄) και ανεξαρτήτως δημοσιεύσεως ή μη των σχετικών διαπιστωτικών πράξεων κατάταξης ή μετάταξης του, καταβάλλεται έως τον Απρίλιο του 2011 από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και ειδικότερα σε βάρος των οικείων ΚΑΕ του Ε.Φ. 07-120 του προϋπολογισμού εξόδων του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με την ίδια έως την 31.12.2010 διαδικασία.
Η τακτοποίηση των ανωτέρω πληρωμών γίνεται απολογιστικά έως την 30.6.2011, με μεταφορά στον ανωτέρω Ε.Φ. και τους σχετικούς ΚΑΕ αντίστοιχων κατά περίπτωση ποσών από τους πόρους των άρθρων 259 και 260 του προαναφερθέντος νόμου”.

λογισμού, η οποία καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών.

3. Κατά το μεταβατικό διάστημα της παραγράφου ΙΙΙ του άρθρου 186 και του άρθρου 210, το κόστος άσκησης των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων καλύπτεται με μεταφορά των αναγκαίων πιστώσεων από τους αντίστοιχους φορείς που τις ασκούσαν, κατά τις προβλέψεις του Κρατικού Προϋπολογισμού. Μετά το πέρας του μεταβατικού διαστήματος, το κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν καθορίζεται με το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα, ως ποσοστό αύξησης των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 1.
4. Τα έσοδα της παραγράφου 1 εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στους λογαριασμούς της παραγράφου 6.
5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, καθορίζεται επί του συνόλου των Κ.Α.Π. το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των περιφερειών, το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών αυτών, ποσοστό που αποτελεί έσοδο της Ένωσης Περιφερειών, καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των ποσών που αναλογούν στα ανωτέρω ποσοστά. Για την κατανομή των Κ.Α.Π. στις περιφέρειες λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του άρθρου 259 παράγραφος 4, καθώς και η άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων.
6. Το ποσό των Κ.Α.Π. των περιφερειών που σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κοινή απόφαση της προηγούμενης παραγράφου προορίζεται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών αυτών, κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών για κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών».
Το ποσό των Κ.Α.Π. των περιφερειών που σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ίδια απόφαση προορίζεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών αυτών κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών για κάλυψη επενδυτικών δαπανών».
Το ποσό των Κ.Α.Π. των περιφερειών που σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ίδια απόφαση αποτελεί έσοδα της Ένωσης Περιφερειών, κατατί-

θεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Εσοδα Ένωσης Περιφερειών»³.

7. Η απόδοση των ανωτέρω εσόδων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό γίνεται με ισόποσες μηνιαίες προκαταβολές, βάσει των προεκτιμώμενων εσόδων του και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Η κατανομή των εσόδων στους δικαιούχους γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
8. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, καθορίζονται τα κριτήρια για κάθε μορφής έκτακτη επιχορήγηση των περιφερειών⁴.

3. Με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 49 του ν. 3943/2011 ορίζεται ότι: “2. Οι λογαριασμοί του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 260 του ν.3852/2010, οι οποίοι τηρούνται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων υπό τους τίτλους «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών» και «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών για κάλυψη επενδυτικών δαπανών», αντιστοίχως, ενοποιούνται σε ένα λογαριασμό υπό τον τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών».

3. Η επιβολή κατασχέσεως κατά δήμου ή συνδέσμου δήμων ή περιφέρειας επί των Κ.Α.Π. ή επί δανείων του δήμου ή συνδέσμου δήμων ή περιφέρειας εις χείρας του Τ.Π.Δ. ως τρίτου, η προθεσμία προς υποβολή δηλώσεως από το Τ.Π.Δ. επί της κατασχέσεως, η προθεσμία ασκήσεως ανακοπής και η άσκηση ανακοπής κατά της κατασχέσεως ή της δηλώσεως του Τ.Π.Δ. δεν αναστέλλουν την απόδοση των Κ.Α.Π. ή των δανείων προς το δήμο ή το σύνδεσμο δήμων ή την περιφέρεια από το Τ.Π.Δ..

Η ικανοποίηση του κατασχόντος πραγματοποιείται, εφόσον υπάρξει τελεσίδικη δικαστική απόφαση αποδοχής της ανακοπής του, για τα ποσά, τα οποία θα αποδοθούν στον ίδιο δήμο ή σύνδεσμο δήμων ή την περιφέρεια δια του Τ.Π.Δ. μετά την έκδοση της ανωτέρω δικαστικής απόφασης”.

4. Με την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3899/2010, ΦΕΚ-212 Α/17-12-10, ορίζεται ότι: “Η μισθοδοσία του μονίμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού, που υπηρετεί στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις την 31.12.2010 και από 1.1.2011 καθίσταται αυτοδίκαια προσωπικό των περιφερειών, ή μεταάσεται σε δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α’) και ανεξαρτήτως δημοσιεύσεως ή μη των σχετικών διαπιστωτικών πράξεων κατάταξης ή μετάταξης του, καταβάλλεται έως τον Απρίλιο του 2011 από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και ειδικότερα σε βάρος των οικείων ΚΑΕ του Ε.Φ. 07-120 του προϋπολογισμού εξόδων του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με την ίδια έως την 31.12.2010 διαδικασία.

Η τακτοποίηση των ανωτέρω πληρωμών γίνεται απολογιστικά έως την 30.6.2011, με μεταφορά στον ανωτέρω Ε.Φ. και τους σχετικούς ΚΑΕ αντίστοιχων κατά περίπτωση ποσών από τους πόρους των άρθρων 259 και 260 του προαναφερθέντος νόμου”.

Άρθρο 261

Φορολογική Δημοσιονομική Αποκέντρωση

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., μπορεί να ορίζεται ποσοστό επί της επίσης αύξησης του πόρου της περίπτωσης (β) της παραγράφου 1 του άρθρου 259, όπως κάθε φορά ισχύει, ως τοπικό έσοδο των δήμων, ανάλογα με τα φορολογικά έσοδα του συγκεκριμένου πόρου στη διοικητική τους περιφέρεια. Το έσοδο αυτό θα χρηματοδοτεί αποκλειστικά υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ποσοστό 20% επί της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 259 μπορεί να ορίζεται ως τοπικό έσοδο των δήμων, ανάλογα με τα έσοδα του φόρου που εισπράττονται στη διοικητική τους περιφέρεια. Τα έσοδα του πόρου αυτού χρηματοδοτούν ιδίως δράσεις που αφορούν σε παρεμβάσεις στον πολεοδομικό ιστό και στο δομημένο περιβάλλον του δήμου.
3. Οι δήμοι δύνανται να ζητούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες στοιχεία που αφορούν στην ακίνητη περιουσία και στο εισόδημα των υπόχρεων εντός των ορίων της διοικητικής τους περιφέρειας. Οι αρμόδιες υπηρεσίες υποχρεούνται να παρέχουν στους δήμους τα στοιχεία που ζητούνται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και της δικαιοδοσίας τους.
4. Για την έκδοση των αποφάσεων του τρίτου εδαφίου, της παραγράφου 1 του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 του Υπουργού Οικονομικών για τον καθορισμό των τιμών εκκίνησης και των συντελεστών αυξομειώσεώς τους για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων, λαμβάνονται υπόψη, εκτός των εισηγήσεων των Επιτροπών του συγκεκριμένου άρθρου και γνώμη του δημοτικού συμβουλίου του δήμου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκονται τα ακίνητα.

Άρθρο 262

Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, δήμοι, συγκεκριμένες δημοτικές ενότητες που αντιστοιχούν σε συνενούμενο Ο.Τ.Α. σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος

1, και περιφέρειες, εντάσσονται σε ειδικό πρόγραμμα για την οικονομική τους εξυγίανση, μετά από σχετικό αίτημά τους. Κατ' εξαίρεση και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 3 του παρόντος, η ένταξη στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης μπορεί να γίνει χωρίς την υποβολή σχετικού αιτήματος από το δήμο ή την περιφέρεια.

2. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελεγκτική Επιτροπή αποτελούμενη από έναν Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως πρόεδρο, ο οποίος ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικαστικών Λειτουργιών, τον Γενικό Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, προκειμένου για δήμους, ή της Ένωσης Περιφερειών, προκειμένου για περιφέρειες, η οποία έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται κατωτέρω κατά τη διαδικασία ένταξης τοπικής ή δημοτικής κοινότητας, δήμου ή περιφέρειας στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης.
3. Η ένταξη τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων, δήμων και περιφερειών μετά από αίτησή τους γίνεται επί τη βάση της ακόλουθης διαδικασίας:
 - a) Η αίτηση του ενδιαφερόμενου δήμου ή περιφέρειας, της παραγράφου 1 του παρόντος, συνοδεύεται από απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μετά από εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας, του δήμου ή της περιφέρειας από ορκωτούς ελεγκτές και επιχειρησιακό πρόγραμμα εξυγίανσης, με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, μέτρα και δράσεις, το οποίο έχει εγκριθεί από το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα⁵. Στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος δήμος ή περιφέρεια δεν καταθέσει επιχειρησιακό πρόγραμμα, ή το πρόγραμμα που έχει κατατεθεί δεν πληροί τις προϋποθέσεις, οι οποίες έχουν προβλεφθεί με την απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της παραγράφου 7 του παρόντος, το πρόγραμμα εξυγίανσης συντάσσεται από την ελεγκτική επιτροπή⁶.

5. Το α' εδάφιο της περίπτωσης α' τροποποιήθηκε με την παρ. 6α του άρθρου 12 του ν. 4018/2011.

6. Το β' εδάφιο της περίπτωσης α' καταργήθηκε με το άρθρο 15 του ν. 4018/2011.

- β) Η αίτηση των ενδιαφερόμενων δήμων ή περιφερειών για την ένταξη τους στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης γίνεται αποδεκτή εφόσον συτρέχει μια από τις παρακάτω προϋποθέσεις:
- i) Οι επίσιες υποχρεώσεις του δήμου, της δημοτικής ενότητας ή της περιφέρειας, σε τοκοχρεολύσια, υπερβαίνουν το 20% των τακτικών τους εσόδων. Για την περίπτωση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων, ο δείκτης αυτός προκύπτει με βάση τα οικονομικά στοιχεία της 31.12.2010 του αντίστοιχου με την τοπική ή δημοτική κοινότητα συνενωμένου Ο.Τ.Α..
 - ii) Το συνολικό χρέος της δημοτικής ενότητας, του δήμου ή της περιφέρειας υπερβαίνουν συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών τους εσόδων. Ως συνολικό χρέος θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους. Για την περίπτωση των δημοτικών ενότητων, ο δείκτης αυτός προκύπτει με βάση τα οικονομικά στοιχεία της 31.12.2010 του αντίστοιχου με τη δημοτική ενότητα συνενωμένου Ο.Τ.Α..
 - iii) Αδυναμία κατάρτισης ισοσκελισμένου προϋπολογισμού δήμου ή περιφέρειας, λόγω ανεπάρκειας των εσόδων για την κάλυψη των ανεξόφλητων υποχρεώσεων τους.
Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση συνοδεύεται από απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μετά από έκθεση της οικονομικής υπηρεσίας του και από το αντίστοιχο επιχειρησιακό πρόγραμμα εξυγίανσης.
Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να προστίθενται νέες ή να διαγράφονται προϋποθέσεις για την ένταξη στο Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης⁷.
4. Η ένταξη δήμων ή περιφερειών στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης γίνεται χωρίς την υποβολή σχετικού αιτήματος, επί τη βάση της ακόλουθης διαδικασίας:
- a) Διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης βάσει οικονομικών στοιχείων, που παρέχονται από τη Διεύθυνση Οικονομικών Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η ανάγκη αξιολόγησης των οικονομικών στοιχείων της συγκεκριμένης

7. Το στοιχείο iii προστέθηκε στην παρ. β' με την παρ. 6β το άρθρο 12 του ν. 4018/2011.

δημοτικής ενότητας, δήμου ή περιφέρειας από ορκωτούς ελεγκτές. Με την ίδια απόφαση μπορεί να απαγορευτεί, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων των άρθρων 264 και 265 του παρόντος, η συνομολόγηση νέου δανείου και η αναστολή οποιασδήποτε πρόσληψης προσωπικού μόνιμου, τακτικού, ορισμένου χρόνου, όπως επίσης και συμβάσεων μίσθωσης έργου και να καθοριστούν κατηγορίες πράξεων των συλλογικών και μονομελών οργάνων του δήμου ή της περιφέρειας που αποστέλλονται υποχρεωτικώς προς έλεγχο νομιμότητας από τον Ελεγκτή Νομιμότητας πέραν των προβλεπόμενων στα άρθρα 226 και 229 του παρόντος.

β) Με την ανωτέρω απόφαση ορίζεται το χρονικό διάστημα εντός του οποίου συντάσσεται έκθεση αξιολόγησης από ορκωτούς ελεγκτές, η οποία υποβάλλεται στην ελεγκτική επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή εξετάζει την έκθεση αξιολόγησης των ορκωτών ελεγκτών και αποφασίζει για την υπαγωγή ή μη της δημοτικής ενότητας, δήμου ή περιφέρειας στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης ή για την άρση των απαγορεύσεων του εδαφίου α'. Επί τη βάση της ανωτέρω απόφασης της ελεγκτικής επιτροπής εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Σε περίπτωση υπαγωγής στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης, καλείται ο δήμος ή η περιφέρεια, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών, να καταθέσει το επιχειρησιακό πρόγραμμα εξυγίανσής του. Η ελεγκτική επιτροπή εγκρίνει ή σε περίπτωση που κρίνει ανεπαρκές τροποποιεί ή σε περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα καταρτίζει το επιχειρησιακό πρόγραμμα εξυγίανσης. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα που εγκρίνει η ελεγκτική επιτροπή τίθεται σε ισχύ μετά από απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

5. Η ένταξη δήμου ή περιφέρειας στο Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης συμπεριλαμβάνει⁸:

α) την πρόσβαση στις περιπτώσεις δήμων και περιφερειών στο Λογαριασμό Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης του άρθρου 263, β) την παρακολούθηση και τεχνική υποστήριξη της εξέλιξης του δημοτικού ή περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος εξυγίανσης, από την ελεγκτική επιτροπή, γ) τον περιορισμό των προσλήψεων, δ) τη

8. Το α' εδάφιο της παρ. 5 αντικαταστάθηκε με την παρ. 6γ του άρθρου 12 του ν. 4018/2011.

διάθεση μέρους ή του συνόλου των εσόδων, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από ΣΑΤΑ, του δήμου, της περιφέρειας ή εκείνων που αντιστοιχούν στη δημοτική ενότητα για έργα, δράσεις και υπηρεσίες του, προς επίτευξη των στόχων των εν λόγω προγραμμάτων, ε) το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του προγράμματος, το οποίο θα καθορίζεται ανάλογα με τη βαρύτητα και τη φύση του προβλήματος, αλλά δεν θα μπορεί να ξεπερνά μία δημοτική περίοδο και στ) τη διαβίβαση επίσημων αναφορών προόδου του δήμου ή της περιφέρειας στην ελεγκτική επιτροπή.

Επίσης αναφορές της ελεγκτικής επιτροπής κατατίθενται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και στο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο αντίστοιχα και αναρτώνται στο διαδίκτυο.

6. Το ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης διαχειρίζεται η ελεγκτική επιτροπή.
7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών, καθορίζονται οι λεπτομέρειες του προγράμματος, θέματα συγκρότησης και λειτουργίας της ελεγκτικής επιτροπής.
8. Η παράγραφος 8 του άρθρου 265 του Κ.Δ.Κ. εφαρμόζεται αναλόγως σε όλες τις κατηγορίες δημοτικών επιχειρήσεων που συστήνονται μετά την 1.1.2011^{9,10}.

9. Με την παρ. 11 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 ορίζεται ότι: “Θεωρούνται νόμιμες οι δαπάνες μίσθωσης ακινήτων προς δημιουργία χώρων στάθμευσης τροχοφόρων από τους Ο.Τ.Α., καθώς και εκείνες που αφορούν μισθώματα που καταβλήθηκαν για τη στέγαση της πυροσβεστικής υπηρεσίας. Μέχρι την έναρξη εφαρμογής του ειδικού προγράμματος εξυγίανσης του άρθρου 262 του ν. 3852/2010, δεν υπάγονται στους περιορισμούς της παραγράφου 1 του άρθρου 264 του ίδιου νόμου τα δάνεια που συννομολογούνται από δήμους, με αποκλειστικό σκοπό την εξυπηρέτηση οφειλών, εν γένει, από ήδη συννομολογηθέντα και ληφθέντα δάνεια”. Βλ. και άρθρο 49 ν. 3943/2011.

10. Η παρ. 6δ του άρθρου 12 του ν. 4018/2011 ορίζει τα εξής: «Για την επίτευξη της ισοσκελίσης του προϋπολογισμού τους, οικονομικού έτους 2012, οι δήμοι και οι περιφέρειες που έχουν υπαχθεί στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης του άρθρου 262 του ν. 3852/2010, μπορούν να εγγράψουν στο σκέλος των εσόδων και σε ανεπτυγμένη μορφή του Κ.Α. που αφορά στα δάνεια, το ποσό που αντιστοιχεί στο ύψος της διαφοράς εσόδων και δαπανών τους, συμπεριλαμβανομένων των χρεών».

Άρθρο 263

Λογαριασμός Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης

1. Συστήνεται Λογαριασμός στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ο οποίος ονομάζεται «Λογαριασμός Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης», με σκοπό τη χρηματοδότηση του προγράμματος εξυγίανσης των δήμων και περιφερειών.
2. Ο Λογαριασμός χρηματοδοτείται από τους πόρους των άρθρων 259 και 260. Το ύψος της χρηματοδότησης καθορίζεται με την απόφαση της παραγράφου 3 του παρόντος.
3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών, ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη σύσταση, τη λειτουργία και τη διαχείριση του Λογαριασμού.

Άρθρο 264

Πιστοληπτική Πολιτική - Διαδικασία συνομολόγησης δανείου από δήμους και περιφέρειες

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες μπορούν να συνομολογούν δάνεια με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση επενδύσεων και για τη χρηματοδότηση χρεών τους, εφόσον συντρέχουν, σωρευτικά, οι πιο κάτω προϋποθέσεις:
 - α) το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε δήμου ή περιφέρειας δεν υπερβαίνει το 20% των ετήσιων τακτικών του εσόδων. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών.
 - β) το συνολικό χρέος του δήμου και της περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό δεν υπερβαίνει ποσοστό των συνολικών εσόδων του, όπως αυτό καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέ-

ντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών. Ως συνολικό χρέος του θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του¹¹.

2. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 176 του ν. 3463/2006, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
3. Προπληρωμές από τους Κ.Α.Π. προς τους δήμους και τις περιφέρειες από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καταβάλλονται εφόσον συντρέχουν τα ακόλουθα κριτήρια:
 - α) ο δήμος ή η περιφέρεια έχει εξαντλήσει το σύνολο των δημοσιονομικών του δυνατοτήτων και ιδίως αυτών που έχουν σχέση με την είσπραξη ιδίων εσόδων,
 - β) το αντικείμενο της προπληρωμής αφορά στην κάλυψη ανελαστικής δαπάνης,
 - γ) υπάρχει δυνατότητα οικονομικής αναπλήρωσης εντός ενός ημερολογιακού έτους και
 - δ) η προκαταβολή δε θα υπερβαίνει το ποσοστό του 150% του ύψους της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου ή της περιφέρειας από τους Κ.Α.Π.¹².

Άρθρο 265

Προϋποθέσεις και όροι δανεισμού

1. Για να συναφθεί δάνειο για την εκτέλεση έργων ή προμηθειών, πρέπει να υπάρχει προκαταρκτική μελέτη ή προμελέτη ή οριστική μελέτη των έργων ή των προμηθειών, για τα οποία θα συνομολογηθεί το δάνειο, που να έχει συνταχθεί και εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα.
2. Απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί το δάνειο για σκοπό άλλον από εκείνον για τον οποίο συνομολογήθηκε.
3. Οι διατάξεις, που επιβάλλουν την παράσταση δικηγόρων κατά τη σύνταξη δανειστικών συμβολαιογραφικών εγγράφων, δεν εφαρμόζονται για τις περιφέρειες. Οι συμβάσεις για τη συνομολόγηση των δανείων δεν επιβαρύνονται με τέλη και δικαιώματα υπέρ τρίτων.
4. Τα συμβολαιογραφικά δικαιώματα στις συμβάσεις συνομολόγησης δανεί-

11. Βλ. προηγούμενη υποσημείωση.

12. Βλ. και άρθρο 49 ν. 3943/2011.

ων εκ μέρους περιφερειών μειώνονται στο ένα δεύτερο (1/2). Τα κάθε είδους δικαιώματα εμίσθων ή αμίσθων υποθηκοφυλάκων, για την εγγραφή υποθήκης, προσημειώσεως ή κατασκέσεως σε βάρος περιφέρειας, μειώνονται επίσης στο ένα δεύτερο (1/2).

5. Εγγυήσεις του Δημοσίου για τη σύναψη δανείων παρέχονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών. Η εγγύηση μπορεί να παρέχεται με όρους που αφορούν τη χρονική διάρκεια, τις προϋποθέσεις για την παροχή και εξόφληση του δανείου και τις ασφάλειες που πρέπει να παράσχει ο δανειζόμενος, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνεται και η εκχώρηση πόρων.
6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν εφαρμογή και για τα ιδρύματα και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που συνιστώνται από περιφέρειες.
7. Η διάρκεια και η είσπραξη των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών που είχαν εκχωρήσει οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή εκχωρούν οι περιφέρειες για την ασφάλεια και την εξυπηρέτηση των δανείων, παρατείνεται αυτοδικαίως έως την πλήρη εξόφληση των δανείων αυτών.

Άρθρο 266

Προγραμματισμός, προϋπολογισμός και θέματα οικονομικής διαχείρισης των νέων δήμων

1. Για το μεσοπρόθεσμο Προγραμματισμό των Δήμων εκπονείται πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε επίσιο Πρόγραμμα Δράσης και Ετήσιο Προϋπολογισμό. Το Τεχνικό Πρόγραμμα καταρτίζεται μαζί με το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης, το οποίο αποτελεί μέρος του και επισυνάπτεται, σε αυτό, ως παράρτημα¹³.
2. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.
3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν

13. Αντικ. της παρ. 1 του άρθρου 266 με την παρ. 10κα του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

στις δημοτικές ενότητες. Σε περίπτωση που δημοτική ενότητα έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα εξυγίανσης, ο προϋπολογισμός του συντάσσεται με βάση αυτό.

4. Η Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου για το Ε.Π.Δ. και τον προϋπολογισμό και εισηγείται το προσχέδιο του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού στην οικονομική επιτροπή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο δημοτικό συμβούλιο.
5. Έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού, καθώς και οι διαδικασίες διαβούλευσης.
6. Συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως τελικώς ψηφίστηκε από το δημοτικό συμβούλιο αναρτάται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα ή, εάν τέτοια δεν υπάρχει, σε εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια του νομού που εδρεύει ο οικείος δήμος. Η παράλειψη της ανωτέρω δημοσίευσης δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός.
7. Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας για έλεγχο. Αν διαπιστωθεί κατά τον έλεγχο, ότι δεν έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό οι υποχρεωτικές δαπάνες ή έσοδα που επιβάλλονται από το νόμο ή ότι έχουν εγγραφεί έσοδα ή έξοδα, τα οποία δεν προβλέπονται από το νόμο, ή ότι το ύψος των εσόδων υπερβαίνει ανατιολόγητα τις αποδόσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους, ο Ελεγκτής Νομιμότητας καλεί το δημοτικό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών.
8. Στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες συνιστάται πάγια προκαταβολή σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού του οικείου δήμου. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται ανά δημοτική και τοπική κοινότητα, οι δαπάνες που καλύπτονται από την πάγια προκαταβολή, καθώς και το ύψος αυτής με βάση τον πληθυσμό. Υπόλογος για τη διαχείριση της πάγιας

προκαταβολής είναι ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας.

9. Η οικονομική επιτροπή, μετά από εισήγηση του υπευθύνου οικονομικών υπηρεσιών του οικείου δήμου, υποβάλλει στο δημοτικό συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση, ως προς τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, κατά το προηγούμενο της έκθεσης τρίμηνο. Στην έκθεση διατυπώνονται και οι τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας. Η έκθεση υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη λήξη κάθε τριμήνου και αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου. Εάν με την ανωτέρω έκθεση του δεύτερου τριμήνου κάθε οικονομικού έτους, διαπιστωθεί, σύμφωνα με την πορεία και την εκτίμηση είσπραξης των εσόδων, ότι στον προϋπολογισμό έχουν εγγραφεί υπερεκτιμημένα έσοδα ή έσοδα που δεν πρόκειται να εισπραχθούν έως το τέλος της χρήσης, το οικείο συμβούλιο προβαίνει υποχρεωτικά σε αναμόρφωση αυτού, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών, μειώνοντας στο πραγματικό ύψος τα παραπάνω έσοδα και αντιστοίχως το σκέλος των δαπανών, ώστε να μην καταστεί σε καμία περίπτωση ελλειμματικός ο προϋπολογισμός. Η απόφαση αυτή υποβάλλεται στον Ελεγκτή Νομιμότητας για έλεγχο¹⁴. Τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η έκθεση καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης¹⁵.
10. Στους δήμους, από την ισχύ του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 315/1999 «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
11. Η ταμειακή λειτουργία των δήμων διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα, η οποία αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

Άρθρο 267

Μεταβατικές διατάξεις οικονομικής διαχείρισης δήμων

1. Οι δήμοι που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο καταρτίζουν τον προϋπολογισμό τους εντός του πρώτου τριμήνου του 2011.

14. Τα εδάφια δ' και ε' της παρ. 9 προστέθηκαν με την παρ. 4α του ν. 3979/2011.

15. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 9 αντικαταστάθηκε με την παρ. 4β του άρθρου 43 του ν. 3979/2011.

2. Στον προϋπολογισμό του νέου δήμου, εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των συνενομένων δήμων ή κοινοτήτων. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού του νέου δήμου και πάντως όχι αργότερα από την ανωτέρω προθεσμία, οι προϋπολογισμοί των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται, εκτελούνται ως δωδεκαμηθρία του προϋπολογισμού του 2010. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, δεν επιτρέπεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με βάση τον προϋπολογισμό των συνενομένων δήμων και κοινοτήτων, πλην αυτών που αφορούν στις αποδοχές προσωπικού και την καταβολή των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών.
Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού, είναι επιτρεπτή η πραγματοποίηση δαπανών, χωρίς τους περιορισμούς των δωδεκαμηθρίων ή των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 160 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α'), από συνενομένους ή μη δήμους, οι οποίες αφορούν τη μισθοδοσία προσωπικού που μετατάσσεται ή μεταφέρεται σε αυτούς, που προκύπτουν από την άσκηση νέων αρμοδιοτήτων που τους μεταβιβάζονται, κατά τις διατάξεις των άρθρων 94 και 95 του παρόντος, περιλαμβανομένης και της καταβολής των προνοιακών επιδομάτων, καθώς και όσες αφορούν την εκπλήρωση ανειλημμένων συμβατικών υποχρεώσεων που απορρέουν από την εν γένει εκτέλεση έργων¹⁶.
3. Οι απολογισμοί και ισολογισμοί των πρωτοβάθμιων δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται, έτους 2010 ή παλαιότερων ετών, υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο από το νέο δήμο.
4. Υφιστάμενα δικαιώματα, υποχρεώσεις, διευκολύνσεις και απαλλαγές οικονομικής και φορολογικής φύσης, φυσικών και νομικών προσώπων που κατοικούν, διαμένουν ή δραστηριοποιούνται στις τοπικές ή δημοτικές κοινότητες και οικισμούς δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την επανεξέτασή τους από τα αρμόδια όργανα του νέου δήμου εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και πάντως μέχρι την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έτους 2012.
5. Από την έναρξη λειτουργίας των νέων δήμων, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, έως την οριστική εναρμόνιση των ορίων ευθύνης των Δ.Ο.Υ. με τα όρια αυτών, αρμόδια για κάθε δήμο είναι η Δ.Ο.Υ. που εξυπηρετούσε τον πρώην δήμο, του οποίου ο οικισμός ορίζεται ως έδρα του νέου δήμου.

16. Το εδάφιο αυτό προστέθηκε με την παρ. 7 του άρθ. 26 του ν. 3938/2011.

6. Οι δήμοι, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο καταρτίζουν το επιχειρησιακό τους πρόγραμμα έως τις 30.9.2011¹⁷.
7. Μέχρι την 28.2.2011 ολοκληρώνεται η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων του νέου δήμου, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων. Η διαδικασία, ο τρόπος και η αποτύπωση της απογραφής θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι δήμοι, τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι σύνδεσμοι των Ο.Τ.Α. ενημερώνουν: α) με τα βασικά υπηρεσιακά στοιχεία του προσωπικού που απασχολούν, τη βάση δεδομένων «Ηλεκτρονικό Μητρώο εργαζομένων των δήμων», και β) με τα οικονομικά τους στοιχεία, τη βάση δεδομένων «Οικονομικά στοιχεία δήμων». Οι βάσεις δεδομένων τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης το οποίο κοινοποιεί στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας αναφορές με συγκεντρωτικά στοιχεία. Με βάση την αξιολόγηση των στατιστικών στοιχείων της βάσης δεδομένων πραγματοποιούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο έλεγχοι στους ανωτέρω φορείς, όταν δεν ικανοποιούν συγκεκριμένους αριθμο-δείκτες αξιολόγησης. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο παρέχεται ηλεκτρονική πρόσβαση στις ανωτέρω βάσεις δεδομένων. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο των στοιχείων, ο χρόνος και ο τρόπος ενημέρωσης των βάσεων δεδομένων, οι αριθμο-δείκτες αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
8. Οι διατάξεις του ν. 3230/2004 δεν έχουν εφαρμογή στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση.

Άρθρο 268

Προγραμματισμός, προϋπολογισμός – Λογιστικό σύστημα περιφερειών

1. Οι περιφέρειες που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο καταρτίζουν Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πρώτο εννιάμηνο της πρώτης περιφερειακής περιόδου. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η χρονική διάρκεια του επιχειρησιακού προγράμματος είναι τριετής¹⁸.

17. Η παρ. 6ε του άρθρου 12 του ν. 4018/2011 ορίζει ότι: «ε. Η προθεσμία της παραγράφου 6 του άρθρου 267 και της παραγράφου 1 του άρθρου 268 παρατείνεται έως την 30η Νοεμβρίου 2011».

18. Βλ. την παράταση της προθεσμίας σύμφωνα με την παρ. 6ε του άρθρου 12 του ν. 4018/2011.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται η διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των επισίων προγραμμάτων δράσης των περιφερειών, τα όργανα σύνταξης, ελέγχου και αξιολόγησής τους, καθώς και το περιεχόμενο, η δομή και ο τρόπος υποβολής τους στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.
3. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν τις μητροπολιτικές λειτουργίες της περιφέρειας Αττικής, τις αντίστοιχες της μητροπολιτικής ενότητας Θεσσαλονίκης της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, καθώς και τις περιφερειακές ενότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.
4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών καθορίζονται τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στις περιφερειακές ενότητες.
5. Η Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας για το Ε.Π.Δ. και τον προϋπολογισμό και εισηγείται το προσχέδιο του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού στην οικονομική επιτροπή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο περιφερειακό συμβούλιο.
6. Έως 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού και οι διαδικασίες διαβούλευσης.
7. Συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως ψηφίσθηκε από το περιφερειακό συμβούλιο αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας περιφέρειας και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια της οικείας περιφέρειας. Η παράλειψη της δημοσίευσης αυτής δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου με την οποία ψηφίσθηκε ο προϋπολογισμός.
8. Ο προϋπολογισμός, το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης, η εισηγητική έκθεση της περιφερειακής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας. Αν διαπιστωθεί ότι δεν έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό οι υποχρεωτικές δαπάνες ή έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από το νόμο ή ότι έχουν εγγραφεί έσοδα ή έξοδα, τα οποία δεν προβλέπονται από το νόμο, ή ότι το ύψος των εσόδων υπερβαίνει ανατιολόγητα τις αποδόσεις του προηγούμενου οικο-

νομικού έτους, ο Ελεγκτής Νομιμότητας καλεί το περιφερειακό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών.

9. Η ταμειακή λειτουργία των περιφερειών διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα που αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).
10. Η οικονομική επιτροπή, μετά από εισήγηση του υπευθύνου των οικονομικών υπηρεσιών της οικείας περιφέρειας, υποβάλλει στο περιφερειακό συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού κατά το προηγούμενο τρίμηνο. Στην έκθεση διατυπώνονται και οι τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας. Η έκθεση υποβάλλεται μέσα σε είκοσι (20) το αργότερο ημέρες από τη λήξη κάθε τριμήνου και αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας περιφέρειας. Εάν με την ανωτέρω έκθεση του δεύτερου τριμήνου κάθε οικονομικού έτους, διαπιστωθεί, σύμφωνα με την πορεία και την εκτίμηση είσπραξης των εσόδων, ότι στον προϋπολογισμό έχουν εγγραφεί υπερεκτιμημένα έσοδα ή έσοδα που δεν πρόκειται να εισπραχθούν έως το τέλος της χρήσης, το οικείο συμβούλιο προβαίνει υποχρεωτικά σε αναμόρφωση αυτού, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών, μειώνοντας στο πραγματικό ύψος τα παραπάνω έσοδα και αντιστοίχως το σκέλος των δαπανών, ώστε να μην καταστεί σε καμία περίπτωση ελλειμματικός ο προϋπολογισμός. Η απόφαση αυτή υποβάλλεται στον Ελεγκτή Νομιμότητας για έλεγχο¹⁹. Τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η έκθεση καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης²⁰.
11. Οι διατάξεις του π.δ. 315/1999 (Α΄ 302) εφαρμόζονται, κατ' αναλογία, για το Διπλογραφικό Σύστημα Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής – Κοστολόγησης των Περιφερειών²¹.
12. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη βεβαίωση εσόδων, στην ανάληψη υποχρεώσεων, στην έκδοση χρηματικών ενταλμάτων, στην ευθύνη και στον καταλογισμό σε βάρος των προσώπων που

19. Τα εδάφια δ΄ και ε΄ της παρ. 9 προστέθηκαν με την παρ. 4α του ν. 3979/2011.

20. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 9 αντικαταστάθηκε με την παρ. 4β του άρθρου 43 του ν. 3979/2011.

21. Η παρ. 11 αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 3979/2011.

τα εκδίδουν και τα προσυπογράφουν, στη διαδικασία και το περιεχόμενο του ελέγχου των χρηματικών ενταλμάτων, στη χρηματική διαχείριση της ταμειακής υπηρεσίας, στη λογοδοσία των υπαλλήλων που ασκούν καθήκοντα ταμιά, στα βιβλία που πρέπει να τηρούν οι ταμειακές υπηρεσίες και γενικά στην οικονομική διοίκηση και στο λογιστικό των περιφερειών.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, καθορίζεται ο τύπος του προϋπολογισμού των περιφερειών.

14. Οι διατάξεις των κανονιστικών πράξεων των παραγράφων 11 έως 13 εφαρμόζονται από 1ης Ιανουαρίου του επόμενου της δημοσίευσής τους έτους. Μέχρι την κατά τα ανωτέρω εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, για την οικονομική διοίκηση και διαχείριση των περιφερειών ισχύουν οι διατάξεις του π.δ. 30/1996. Όπου στις διατάξεις του εν λόγω προεδρικού διατάγματος αναφέρονται «Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση», «Νομάρχης», «Νομαρχιακή Επιτροπή», «Νομαρχιακό Συμβούλιο» και «Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας», νοούνται αντίστοιχα «Περιφέρεια», «Περιφερειάρχης», «Οικονομική Επιτροπή», «Περιφερειακό Συμβούλιο» και «Ελεγκτής Νομιμότητας».

15. Οι διατάξεις του ν. 3230/2004 δεν έχουν εφαρμογή στις περιφέρειες.

16. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να παρέχεται πάγια προκαταβολή σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού. Με την απόφαση χορήγησης πάγιας προκαταβολής ορίζονται:

α) Οι δαπάνες που θα αντιμετωπιστούν από την πάγια προκαταβολή και το ύψος τους, στα όρια των πιστώσεων που έχουν εγγραφεί στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού.

β) Το ποσό της προκαταβολής που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξάνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

γ) Ο υπάλληλος στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί το ένταλμα και ο οποίος θα ενεργεί τις πληρωμές, σύμφωνα με τις έγγραφες εντολές του περιφερειάρχη.

Ο περιφερειάρχης, μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών από την αρμόδια υπηρεσία, εκδίδει ισόποσα χρηματικά εντάλματα σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού για κάθε δαπάνη, ώστε να παραμένει πάντοτε στα χέρια του υπόλογου το αρχικό ποσό της πάγιας προκαταβολής. Τα χρηματικά εντάλματα εκδίδονται στο όνομα του δικαιούχου και σημειώνεται σε αυτά ότι η πληρωμή έγινε από την πάγια προκαταβολή.

17. Το άρθρο 165 του Κ.Δ.Κ. εφαρμόζεται αναλόγως και για τις περιφέρειες, τόσο για την υποχρέωση υποβολής των οικείων στοιχείων, όσο και για τις κωρύσεις, που προβλέπονται σε περίπτωση μη εκπλήρωσής της.

Άρθρο 269

Μεταβατικές διατάξεις οικονομικής διαχείρισης περιφερειών

1. Οι περιφέρειες, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, καταρτίζουν τον προϋπολογισμό τους μέχρι την 31.3.2011.
2. Στον προϋπολογισμό της περιφέρειας εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού της περιφέρειας και πάντως όχι αργότερα από την ανωτέρω προθεσμία, οι προϋπολογισμοί των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που καταργούνται, εκτελούνται ως δωδεκαμηθία του προϋπολογισμού του 2010. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, απαγορεύεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με τον προϋπολογισμό των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
3. Οι απολογισμοί των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που καταργούνται, έτους 2010 ή παλαιότερων ετών, υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο από την περιφέρεια.
4. Από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, έως την οριστική εναρμόνιση των ορίων ευθύνης των Δ.Ο.Υ. με τα όρια των νέων περιφερειών, αρμόδια για κάθε μία από αυτές, είναι η Δ.Ο.Υ. που εξυπηρετούσε την πρώην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, η οποία ορίζεται ως έδρα της.
5. Μέχρι την 28.2.2011 θα ολοκληρωθεί η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων περιφερειών, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων. Η διαδικασία, ο τρόπος και η αποτύπωση της απογραφής θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι περιφέρειες, τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ενημερώνουν: α) με τα βασικά υπηρεσιακά στοιχεία του προσωπικού που απασχολούν, τη βάση δεδομένων «Ηλεκτρονικό Μητρώο εργαζομένων των περιφερειών», και β) με τα οικονομικά τους στοιχεία τη βάση δεδομένων «Οικονομικά Στοιχεία περιφερειών». Οι βάσεις δεδομένων τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης το οποίο κοινοποιεί στην Ένωση Περιφερειών αναφορές

με συγκεντρωτικά στοιχεία. Με βάση την αξιολόγηση των στατιστικών στοιχείων της βάσης δεδομένων πραγματοποιούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο έλεγχοι στους ανωτέρω φορείς, όταν δεν ικανοποιούν συγκεκριμένους αριθμοδείκτες αξιολόγησης. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο παρέχεται ηλεκτρονική πρόσβαση στις ανωτέρω βάσεις δεδομένων. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο των στοιχείων, ο χρόνος και ο τρόπος ενημέρωσης των βάσεων δεδομένων, οι αριθμοδείκτες αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 270

Κόστος μεταφοράς αρμοδιοτήτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση

1. Οι αρμοδιότητες που μεταφέρονται στους δήμους και στις περιφέρειες κοστολογούνται εκ των προτέρων. Η σχετική διαδικασία ρυθμίζεται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΛΛ.Α.Δ.Α., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 281 παράγραφος 2.
2. Η αναλυτική κοστολόγηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων περιλαμβάνει: α) προσδιορισμό του κόστους λειτουργίας τους, μαζί με τις υποδομές και κάθε είδους εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται κατά το χρόνο μεταφοράς, β) προσδιορισμό του συνολικού απαιτούμενου κόστους της αρμοδιότητας κατά την άσκησή της από τους δήμους και τις περιφέρειες.

Άρθρο 271

Περιουσία των δήμων

1. Οι διατάξεις του άρθρου 180 του ν. 3463/2006 εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις συνένωσης δήμων ή κοινοτήτων κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.
2. Οι διατάξεις των άρθρων 179 και 181 του ν. 3463/ 2006 εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις προσάρτησης οικισμού τοπικής ή δημοτικής κοινότητας κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.
3. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 187 του ν. 3463/2006 εφαρμόζονται αναλόγως και για τους κατοίκους των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 272 **Μεταβατική διάταξη**

Οι αποφάσεις των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται με τον παρόντα νόμο, οι οποίες αφορούν στην εκποίηση, αγορά, ανταλλαγή, εκμίσθωση, μίσθωση ακινήτων, καθώς και στη δωρεάν παραχώρηση κυριότητας ή χρήσης αυτών, λαμβάνονται από τη δημοσίευση του παρόντα νόμου με την ειδική πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνολικού αριθμού των μελών τους, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων²².

Άρθρο 273 **Περιουσία περιφερειών**

1. Εφαρμοστές διατάξεις για τα θέματα απόκτησης, διαχείρισης, προστασίας και διάθεσης της ακίνητης και κινητής περιουσίας των περιφερειών, είναι οι αντίστοιχες διατάξεις του π.δ. 30/1996 και του π.δ. 242/1996, όπως αυτές ισχύουν και εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά με τον παρόντα νόμο. Για την εφαρμογή των ανωτέρω, όπου στις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων αυτών αναφέρεται «Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση», «Νομάρχης», «Νομαρχιακή Επιτροπή» και «Νομαρχιακό Συμβούλιο», νοούνται, αντίστοιχα, η «Περιφέρεια», ο «Περιφερειάρχης», η «Οικονομική Επιτροπή» και το «Περιφερειακό Συμβούλιο».
2. Τα δικαιώματα για αποκλειστική χρήση των ακινήτων, που προϋπήχαν υπέρ των κατοίκων κάθε Ενιαίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή Νομαρχιακού Διαμερίσματος, διατηρούνται.

Άρθρο 274 **Μεταβατική διάταξη**

Οι αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων των Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των Νομαρχιακών Διαμερισμάτων που καταργούνται με τον παρόντα νόμο, και οι οποίες αφορούν στην εκποίηση, αγορά, ανταλλαγή, εκμίσθωση, μίσθωση ακινήτων, καθώς και στη δωρεάν παραχώρηση κυριότητας ή χρήσης αυτών, λαμβάνονται από τη δημοσίευση του παρόντα νόμου με την ειδική πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3)

²². Η παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4018/2011 ορίζει τα εξής: «4. Η ισχύς των άρθρων 272 και 274 του ν. 3852/2010 έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2010».

του συνολικού αριθμού των μελών τους κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και του π.δ. 242/1996²³.

Άρθρο 275

Προληπτικός έλεγχος Ελεγκτικού Συνεδρίου

Οι δαπάνες των δήμων, των περιφερειών, των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ. ανεξαρτήτως πληθυσμού, υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις 1 έως 3 του άρθρου 169 του Κ.Δ.Κ..

Άρθρο 276

Κατασταλτικός έλεγχος Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Από το Ελεγκτικό Συνέδριο διεξάγεται υποχρεωτικά κατασταλτικός έλεγχος των λογαριασμών των δήμων, των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ.. Ο έλεγχος είναι επίσιος τακτικός και δειγματοληπτικός, εκτός εάν από το δειγματοληπτικό έλεγχο προέκυψαν λόγοι που επιβάλλουν τη γενίκευση του κατασταλτικού ελέγχου και διενεργείται μετά το τέλος κάθε οικονομικής χρήσης ή είναι έκτακτος γενικός ή ειδικός ή θεματικός και συνίσταται στον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισης.
2. Κατά τον κατασταλτικό έλεγχο ελέγχονται, ιδίως: α) η τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης β) η ορθή τήρηση του κατά περίπτωση ισχύοντος λογιστικού ή διαχειριστικού συστήματος, σύμφωνα με τους κανόνες και τις αρχές που το διέπουν, γ) η τήρηση και ενημέρωση των λογαριασμών, ώστε να απεικονίζουν με ακρίβεια το περιεχόμενο των οικονομικών πράξεων και δημοσιονομικών ενεργειών, δ) η νόμιμη καταβολή του μεριδίου τυχόν συμμετοχής ενός ή περισσότερων Ο.Τ.Α. σε κάθε φύσεως νομικά πρόσωπα αυτών ή σε προγραμματικές συμβάσεις, ε) η νόμιμη λήψη δανείων, η παροχή εγγυήσεων και η τήρηση των όρων των

23. Για το άρθρο αυτό ισχύει η ανωτέρω υποσημείωση.

- σχετικών συμβάσεων, στ) η νόμιμη διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας και ζ) η έγκαιρη και κανονική απόδοση των υπέρ τρίτων εισπραττόμενων νομίμων δικαιωμάτων και η είσπραξη και η διαχείριση των ανταποδοτικών τελών ή άλλων ειδικών εσόδων ή των εσόδων από δάνεια ή των βεβαιωθέντων εσόδων από οφειλές και πρόστιμα σε βάρος τρίτων.
3. Αρμόδιος για τον κατασταλτικό έλεγχο, είναι ο ίδιος Επίτροπος, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των υπόχρεων φορέων. Για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες αρμόδιος είναι ο Επίτροπος της έδρας τους. Ειδικά για την Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής, αρμόδιοι για τις οικείες περιφερειακές ενότητες, είναι οι Επίτροποι, που ορίζονται από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου²⁴.
 4. Ο κατασταλτικός έλεγχος πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε έξι (6) μήνες από την ημερομηνία αποστολής του αντιγράφου του απολογισμού ή ισολογισμού του υπόχρεου για κατασταλτικό έλεγχο φορέα, ο οποίος συνοδεύεται α) από τις σχετικές εκθέσεις και πράξεις των αρμοδίων οργάνων του, β) την έκθεση των ορκωτών λογιστών ελεγκτών και γ) από κάθε σχετικό με τον έλεγχο στοιχείο, που καθορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και σε κάθε περίπτωση εντός του επομένου διαχειριστικού έτους, από αυτό που αφορά ο κατασταλτικός έλεγχος.
 5. Η σχετική έκθεση, περί των αποτελεσμάτων του διενεργηθέντος κατασταλτικού ελέγχου, για το σύνολο των υπόχρεων φορέων, διαβιβάζεται στους Υπουργούς Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, καθώς και στην Επιτροπή Διαφάνειας και Θεσμών της Βουλής.
 6. Σε κάθε περίπτωση ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 277 **Έλεγχος είσπραξης εσόδων**

1. Ο αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών Επίτροπος, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους μπορεί να παρακολουθεί την κανονική είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων και να ασκεί τον έλεγχο για την είσπραξη των νομίμως βεβαιωθέντων χρεών, οφειλών ή προστίμων σε βάρος τρίτων.

²⁴ Προσθήκη των τελευταίων δύο εδαφίων με την παρ. 10κβ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

2. Σε περίπτωση που διαπιστώσει αδράνεια είσπραξης τους από τα αρμόδια όργανα διοίκησης ή τις οικονομικές υπηρεσίες καλεί τούτους, με έγγραφό του που κοινοποιείται στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στον Ελεγκτή Νομιμότητας, να ενεργήσουν μέσα σε τασσομένη εύλογη προθεσμία για την είσπραξη τούτων.
3. Εάν η αδράνεια συνεχίζεται, οφειλόμενη σε δόλο ή βαριά αμέλεια των διοικούντων τον δήμο και τα νομικά του πρόσωπα ή των προϊσταμένων των οικονομικών υπηρεσιών αυτών παραπέμπει α) τα μεν αιρετά υπαίτια πρόσωπα με αιτιολογημένη εισήγησή του στην Επιτροπή του άρθρου 232 του παρόντος²⁵ για προσωπικό καταλογισμό τούτων με το ποσό της θετικής ζημίας που προξένησαν και β) τους υπαλλήλους των ανωτέρω προσώπων που προκάλεσαν ζημία στην περιουσία του στο Ελεγκτικό Συνεδρίο για καταλογισμό τούτων.

Άρθρο 278

Προληπτικός έλεγχος συμβάσεων

1. Για τις συμβάσεις προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων και των συμβάσεων υλοποίησης των διетών προγραμμάτων δράσης των κοινωφελών επιχειρήσεων, που συνάπτουν οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, προϋπολογιζόμενης δαπάνης, χωρίς Φόρο Προσιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), ποσού εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ και μέχρι ποσού πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά προληπτικός έλεγχος νομιμότητας αυτών, πριν από τη σύναψή τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών τους.
2. Για τις συμβάσεις της προηγούμενης παραγράφου, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό, χωρίς Φ.Π.Α., των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά, πριν τη σύναψή τους, έλεγχος νομιμότητας από το καθ' ύλην αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παράγραφος 7 του π.δ. 774/1980, όπως ισχύει.

25. Το στοιχείο α' τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 43 του ν. 3979/2011.

3. Ο αρμόδιος φορέας μπορεί να ζητεί τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας και για επί μέρους φάσεις της σχετικής διαδικασίας που προηγούνται της σύναψης της οικείας σύμβασης.
4. Ο έλεγχος νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτό του σχετικού φακέλου. Εάν δεν διενεργηθεί ο έλεγχος νομιμότητας η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη.

Άρθρο 279 **Αίτηση ανάκλησης**

Κατά των πράξεων των Επιτρόπων και των Κλιμακίων, επιτρέπονται αιτήσεις ανάκλησης, σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο, οι οποίες εκδικάζονται από το αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τους όρους, προθεσμίες και τη διαδικασία που ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 2 του ν. 3060/2002 από τις φράσεις «υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμοδίου τμήματος» έως τις φράσεις «από την κατάθεση αυτής στη Γραμματεία του», που εφαρμόζονται αναλόγως.

ΜΕΡΟΣ Θ΄

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Άρθρο 280

Αρμοδιότητες Αποκεντρωμένης Διοίκησης

- I. Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ασκούν τις αρμοδιότητες των κρατικών Περιφερειών, περιλαμβανομένων και εκείνων των αντίστοιχων συλλογικών οργάνων τους, όπως αυτές καθορίζονταν στον ιδρυτικό τους νόμο 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α΄), καθώς και στους μεταγενέστερους ειδικούς νόμους και στις σχετικές κανονιστικές διατάξεις, όπως ισχύουν, με εξαίρεση τις αρμοδιότητες που περιέχονται με το άρθρο 186 του παρόντος νόμου, στις περιφέρειες.
- II. Στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις απονέμεται η άσκηση των ακόλουθων, πρόσθετων, αρμοδιοτήτων:
 1. α. Η εισήγηση για την απευθείας εκποίηση δημοσίων εκτάσεων ή για τη παραχώρηση κοινόχρηστων δημοτικών ή κοινοτικών εκτάσεων για ίδρυση ή επέκταση βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων.
 - β. Η διατύπωση γνώμης για την απαλλοτρίωση ιδιωτικών εκτάσεων για ίδρυση ή επέκταση αξίας λόγου επαρχιακής βιομηχανίας.
2. Η έκδοση απόφασης για άρση απαγόρευσης δικαιοπραξιών λατομικού ή μεταλλευτικού περιεχομένου σε παραμεθόριες περιοχές, καθώς και η έκδοση απόφασης για την απόκτηση μεταλλευτικών δικαιωμάτων επί αδειών μεταλλευτικών ερευνών σε παραμεθόριες περιοχές.
3. Η έκδοση απόφασης για την παραχώρηση ερευνητικών γεωτρήσεων του ΙΓΜΕ προς εκμετάλλευση σε δήμους.
4. Η έγκριση διενέργειας μεταλλευτικών και λατομικών εργασιών εντός δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 57 του ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α΄).
5. Η παραχώρηση αλυκών του Δημοσίου, που δεν έχουν εισφερθεί στην εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΛΥΚΕΣ Α.Ε.», στους δήμους, σύμφωνα με το άρθρο δέκατο του ν. 1822/1988 (ΦΕΚ 272 Α΄).
6. Ο έλεγχος κυκλοφορίας φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων και προϊόντων αρμοδιότητας Ε.Ο.Φ.

7. α. Η τήρηση αντιτύπου Μητρώων Αρρένων των δήμων σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία.
β. Οι εγγραφές, μεταβολές, διαγραφές και μετεγγραφές στα Μητρώα Αρρένων, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις της οικείας νομοθεσίας.
γ. Η οριστικοποίηση των Μητρώων Αρρένων και η επικύρωση του επίσιου μητρώου Αρρένων.
δ. Η εξέταση των ενστάσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία περί Μητρώων Αρρένων.
8. Η ανάθεση, παρακολούθηση και επίβλεψη της εκπόνησης, καθώς και η έγκριση μελετών Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) και των Σχεδίων Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) κατά τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του ν. 2508/1997, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν με το άρθρο 24 του ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α΄).
9. Η παραχώρηση οικοπεδικών εκτάσεων της χερσαίας Ζώνης Λιμένα για την ανέγερση κτιρίων «Στέγης Λιμενεργάτη», καθώς και γραφείων κεφαλαίου αποζημίωσης φορτοεκφορτωτών και ΕΡΦΛ σε μεταλλευτικές επιχειρήσεις.
10. Η παραχώρηση χρήσης χώρων της Ζώνης Λιμένα σε μεταλλευτικές επιχειρήσεις.
11. Η παραχώρηση ζωνών κατάληψης των εγγειοβελτιωτικών έργων για διαχείριση και εκμετάλλευση.
12. Η έγκριση της παραχώρησης από το φορέα διοίκησης λιμένα, με αντάλλαγμα και για ορισμένο χρονικό διάστημα, της χρήσης χώρων που βρίσκονται εντός της Ζώνης Λιμένα.
13. Η εξειδίκευση των γενικών κατευθύνσεων και οδηγιών στα θέματα πολεοδομικού σχεδιασμού οικιστικής πολιτικής και κατοικίας, καθώς και οικοδομικού και κτιριοδομικού κανονισμού.
14. Η παρακολούθηση, ο συντονισμός και η διατύπωση απόψεων σε ότι αφορά προγράμματα μελετών (Γ.Π.Σ.) και πολεοδομικών μελετών.
15. Η έγκριση πολεοδομικών μελετών σε περιοχές Β.Ε.ΠΕ, κατά τις διατάξεις των άρθρων 7 και 19 του ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254 Α΄), όταν υπάρχει φορέας Β.Ε.ΠΕ..
16. Η έκδοση αποφάσεων, επί ενστάσεων κατά πράξεων αναλογισμού, σύμφωνα με το άρθρο 279 του Κ.Β.Π.Ν..

17. Η έγκριση πράξεων τακτοποίησης και πράξεων αναλογισμού, εφόσον δεν έχουν γενικότερο χαρακτήρα.
18. Η κύρωση πράξης εφαρμογής πολεοδομικής μελέτης, κατά την πρόβλεψη του άρθρου 12 του ν. 1337/1983 (ΦΕΚ 33 Α')¹.
19. Η έγκριση σημειακών – εντοπισμένων τροποποιήσεων των εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων και των χρήσεων και όρων δόμησης αυτών, σε Ο.Τ. επί του Βασικού Οδικού Δικτύου των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, όπως αυτό καθορίστηκε με τις υπ' αριθμ. 62556/5073/1990 (ΦΕΚ 701 Δ') και 62555/5072/1990 (ΦΕΚ 561 Δ') αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εμπίπτουν σε ζώνη πεντακοσίων μέτρων από την ακτή, σε παραδοσιακούς οικισμούς, σε τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σε αρχαιολογικούς χώρους, σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε περιοχές προστατευόμενες βάσει διεθνών συνθηκών (π.χ. RAMSAR) ή βάσει των άρθρων 18 και 19 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει. Για τις τροποποιήσεις της παρούσας τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 29 του ν. 2831/2000 (ΦΕΚ 140 Α'), όπως ισχύει.
20. Η μέριμνα για τη σύνταξη οριζοντιογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος αποτύπωσης του υδατορέματος που βρίσκεται εντός ή εκτός ρυμοτομικού σχεδίου ή εντός οικισμών που δεν έχουν ρυμοτομικό σχέδιο και η έκδοση απόφασης επικύρωσης του καθορισμού των οριογραμμών.
21. Η κατάρτιση επίσιων και πολυετών δασικών προγραμμάτων γενικότερου ενδιαφέροντος, καθώς και η μελέτη θεμάτων δασικής ανάπτυξης.
22. Ο συντονισμός και η εποπτεία της σύνταξης των πάσης φύσεως δασικών προγραμμάτων σε επίπεδο νομού, καθώς και η εποπτεία εκτέλεσής τους.
23. Η κατάρτιση μελετών δασοτεχνικών έργων διαπεριφερειακού επιπέδου.
24. Ο συντονισμός, η παρακολούθηση και η εποπτεία εφαρμογής των μελετών για τα πάσης φύσεως δασοτεχνικά έργα.
25. Ο σχεδιασμός των αναδασώσεων και της αντικειμαρρικής προστασίας και η μέριμνα για την κατάρτιση πολυετών προγραμμάτων περιφερειακού επιπέδου.

1. Οι περιπτώσεις 17 και 18 καταργήθηκαν με την παρ. 2α του άρθ. 30 του ν. 3889/2010.

26. Η εισήγηση για τη σύσταση ή κατάργηση σταθμών δασοπροστασίας κατά τη διάταξη του άρθρου 37 παράγραφος 7 του ν. 1845/1989 (ΦΕΚ 102 Α΄).
27. Η συγκρότηση, στελέχωση και εφοδιασμός με τα αναγκαία μέσα και εφόδια και η λειτουργία του περιφερειακού Συντονιστικού Κέντρου Δασοφυλάκων (Σ.Κ.Δ.) σε συνεργασία με το κεντρικό Συντονιστικό Κέντρο Δασοφυλάκων (Κ.Σ.Κ.Δ.). Ο έλεγχος κάθε φύσεως τραπεζοκοινωνιακού εξοπλισμού της περιφέρειας, η συντήρηση και η επισκευή του σε συνεργασία με το Κ.Σ.Κ.Δ.. Η συνεργασία με το Κ.Σ.Κ.Δ. για την επιχειρησιακή αξιοποίηση των εναέριων μέσων και τη συνδρομή αυτών σε επιχειρήσεις εκτός περιφέρειας.
28. Η μελέτη των προβλημάτων και ο συντονισμός του έργου της εκμετάλλευσης των δημοσίων δασών.
29. Ο συντονισμός της διάθεσης και εμπορίας των παραγόμενων δασικών προϊόντων.
30. Η δασοπολιτική επιτήρηση επί των δημοσίων δασοπονιών. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των μελετών διαχείρισης και η παροχή οδηγιών για την αποδοτικότερη οργάνωση της παραγωγής.
31. Η μελέτη των προβλημάτων ανάπτυξης της ιδιωτικής δασοπονίας. Η μέριμνα κατανομής του μηχανικού εξοπλισμού στις αποκεντρωμένες υπηρεσίες και η παρακολούθηση της αξιοποίησης αυτού.
32. Η παροχή οδηγιών για την προστασία, ανάπτυξη και επαύξηση του θηραματικού πλούτου και της άγριας πανίδας γενικότερα.
33. Η μελέτη των προβλημάτων ανάπτυξης των δασικών βοσκοτόπων.
34. Η συγκέντρωση, επεξεργασία, πινακοποίηση και τήρηση των απολογιστικών στοιχείων των δασικών προγραμμάτων.
35. Η διάκριση και κατάταξη σε κατηγορίες οικισμών με πληθυσμό μικρότερο των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων.
36. Ο έλεγχος και εποπτεία προστατευτικών έργων και προσχώσεων σε Ζώνη Αιγιαλού.
37. Η διαχείριση Κεφαλαίων Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών (ΚΑΦ), σύμφωνα με το ν. 5167/1932 (ΦΕΚ 64 Α΄) και του άρθρου 6 του ν.δ. 1254/1949 (ΦΕΚ 288 Α΄).
38. Η άσκηση των αρμοδιοτήτων που ασκούνταν από τον ΟΑΕΔ και είναι σχετικές με την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών, κατά τις ρυθμίσεις του ν. 2643/1998 (Α΄ 220), εξακολουθούν να ασκούνται από

τον ΟΑΕΔ μέχρι την 30.6.2012, κατά παρέκκλιση του άρθρου 286 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Οι εκκρεμείς, σχετικές με το ν. 2643/1998, υποθέσεις και διαδικασίες θα ολοκληρωθούν από τον ΟΑΕΔ..

Οι πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2643/1998 μετά την ισχύ του ν. 3852/2010, δηλαδή μετά την 1.1.2011, είναι νόμιμες και ισχυρές.

Οι αρμοδιότητες οι σχετικές με την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών κατά τις ρυθμίσεις του ν. 2643/1998 που ασκούνται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης παραμένουν σε αυτό².

39. Η άσκηση παραλλήλως με τον ΟΑΕΔ αρμοδιοτήτων που προβλέπονται από το άρθρο 5 του ν.δ. 2656/ 1953 (ΦΕΚ 299 Α') όπως ισχύει και ειδικότερα εκείνες που αναφέρονται στην εγγραφή ανέργων, στην ανανέωση κάρτας ανεργίας μη επιδοτούμενων ανέργων και στον έλεγχο ανεργίας επιδοτούμενων ανέργων δια των ΚΕΠ.
40. Επιδότηση κόστους εργασίας επιχειρήσεων παραμεθωρίων περιοχών, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 1767/1988 (ΦΕΚ 63 Α'), όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 32 του ν. 1836/1989 (ΦΕΚ 79 Α') και των κατ' εξουσιοδότησή τους κανονιστικών ρυθμίσεων.
41. Η επιδότηση για πρόσθετη μαθητική, σπουδαστική και φοιτητική άδεια εργαζομένων, σύμφωνα με την κ.υ.α. 33930/1983 (ΦΕΚ 444 Β') όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
42. Η επιχορήγηση ιδιωτικών επιχειρήσεων για πρακτική άσκηση σπουδαστών ΤΕΙ- ΣΕΛΕΤΕ σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 30317/1986 (ΦΕΚ 116 Β' κ.υ.α.) όπως έχει συμπληρωθεί και ισχύει.
43. Η επιδότηση επιχειρήσεων παραμεθωρίων περιοχών για απασχόληση πτυχιούχων σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 1563/1985 (ΦΕΚ 151 Α'), καθώς και με το άρθρο 59 παράγραφος 2 του ν. 2324/1995 (ΦΕΚ 146 Α').
44. Η χορήγηση ειδικού επιδόματος σε αποφυλακισμένους κατά το άρθρο 38 του ν. 1836/1989 (ΦΕΚ 79 Α').
45. Η εκτέλεση αποφάσεων κατεδάφισης αυθαίρετων κτισμάτων ή κατασκευών, που εκδίδονται από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου, κατά ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 267/1998 (ΦΕΚ 195 Α') και της σχετικής νομοθεσίας.

2. Το στοιχείο 38 αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 90 του ν. 3996/2011.

46. Η αναγνώριση Ελλήνων τσιγγάνων ως τελικών δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής και η έκδοση της σχετικής απόφασης δικαιούχου δανείου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 της κ.υ.α. 33165/2006 (ΦΕΚ 780 Β'), όπως ισχύει³.

III. Οι αρμοδιότητες του τομέα Α' (Προγραμματισμού – Ανάπτυξης) υπ' αριθμ. 1 έως και 31, του υποτομέα Διαχείρισης Υδάτων, ο οποίος περιλαμβάνεται στον τομέα Γ' (Φυσικών πόρων - Ενέργειας- Βιομηχανίας) και οι αρμοδιότητες του τομέα ΣΤ' (Εργων – Χωροταξίας- Περιβάλλοντος) υπ' αριθμ. 1 έως 12 του άρθρου 186 του παρόντος νόμου εξακολουθούν να ασκούνται από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις μέχρι 30.6.2011.

Μέχρι 31.12.2011 εξακολουθούν να ασκούνται από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις όσες εκ των αρμοδιοτήτων του υποτομέα της Αλιείας ασκούνταν από τις κρατικές περιφέρειες και με το άρθρο 186 του παρόντος απονέμονται στις περιφέρειες.

IV. α. Η διαχείριση των εσόδων που προέρχονται από την εγκατάσταση μη δημοσίων υπηρεσιών στους χώρους των Χερσαίων Συνοριακών Σταθμών, όπως ειδικότερα ρυθμίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ν. 2647/1998 (ΦΕΚ 237 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 18 παράγραφος 8, εδάφιο γ' του ν. 2946/2001 (ΦΕΚ 224 Α') εξακολουθεί να διενεργείται από τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ρυθμίζεται ο τρόπος είσπραξης, διαχείρισης και απόδοσης των εσόδων αυτών από τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

β. Αρμόδιος για τη συγκρότηση της Επιτροπής, που γνωμοδοτεί για την άρση της απαγόρευσης κτήσεως εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί παραμεθωρίων περιοχών (άρθρο 26 παρ. 1 περ. β' ν. 1892/1990 – ΦΕΚ 101 Α') είναι ο οικείος Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος και προεδρεύει αυτής.

V. α. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθο-

3. Η παρ. 5 του άρθρου 282 του παρόντος νόμου ορίζει ότι: «Η αρμοδιότητα της παραγράφου II υπ' αριθμ. 46 του άρθρου 280 του παρόντος, από τη δημοσίευσή του και μέχρι 31.12.2010 ασκείται από τις κρατικές περιφέρειες».

ρίζονται τα αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα, καθώς και κάθε ειδικό θέμα σχετικά με δασικά έργα, μελέτες και παροχή συναφών υπηρεσιών.

β. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται τα αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα, καθώς και κάθε ειδικό θέμα σχετικό με χωροταξικές, πολεοδομικές μελέτες και υπηρεσίες στο πλαίσιο των διατάξεων του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α΄).

VI. α. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταρτίζεται ο Οργανισμός Λειτουργίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

β. Στον Οργανισμό καθορίζονται, ιδίως:

i. Οι υπηρεσιακές μονάδες και η διάρθρωσή τους (Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, αυτοτελείς Διευθύνσεις, αυτοτελή Τμήματα, Τμήματα, αυτοτελή Γραφεία και Γραφεία)⁴.

ii. Ο τίτλος, οι αρμοδιότητες και η έδρα κάθε μονάδας.

iii. Οι οργανικές θέσεις ανά Διεύθυνση, κατά κατηγορίες, κλάδους, ειδικότητες και βαθμούς του μόνιμου προσωπικού.

iv. Οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, που μπορεί να προσλαμβάνεται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

v. Οι κατηγορίες και οι κλάδοι του προσωπικού, των οποίων οι υπάλληλοι κρίνονται για την κατάληψη θέσεων Προϊσταμένων, ανάλογα με την ειδικότητα του κλάδου και το αντικείμενο των συγκεκριμένων οργανικών μονάδων και

vi. Κάθε άλλο θέμα που αφορά την οργάνωση και λειτουργία των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

VII. Τα Τμήματα Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) καταργούνται. Ο εξοπλισμός τους περιέχεται στον οικείο δήμο της έδρας του αντίστοιχου νομού, το δε προσωπικό τους μετατάσσεται στον ανωτέρω δήμο, σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου 258 του παρόντος.

4. Το στοιχείο αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 10κγ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

Προκειμένου για την καταργούμενη Τ.Υ.Δ.Κ. της κρατικής περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ο εξοπλισμός της περιέρχεται στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου στην οποία μετατάσσεται και το προσωπικό της, κατά ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 256 του παρόντος.

- VIII. 1. Τα Περιφερειακά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (ΠΙ-ΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), πλην του ΠΙΝΕΠ Θεσσαλονίκης, καταργούνται, ως αποκεντρωμένες μονάδες του ΕΚΔΔΑ, από 1.1.2011.
2. α. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου προσωπικό των καταργούμενων ΠΙΝΕΠ, που κατείχε σε αυτά οργανικές θέσεις μετατάσσεται, αυτοδικαίως, στην έδρα των οικείων, κατά τόπο, Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και καταλαμβάνει αντίστοιχες οργανικές θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, σε υπηρεσιακή μονάδα επιπέδου αυτοτελούς τμήματος που συνιστάται με τον παρόντα νόμο. Η μονάδα αυτή υπάγεται απευθείας, στον Γενικό Γραμματέα και έχει, ως αποκλειστική αρμοδιότητα, την εκπαίδευση και κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού, στο πλαίσιο των σχετικών αρμοδιοτήτων του ΕΚΔΔΑ. Για την ανωτέρω μετάταξη εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- β. Το μόνιμο προσωπικό των καταργούμενων ΠΙΝΕΠ, που κατείχε σε αυτά προσωποπαγείς θέσεις, δύναται να μετατεθεί στην Κεντρική Υπηρεσία του ΕΚΔΔΑ ή στο ΠΙ-ΝΕΠ Θεσσαλονίκης μετά από σχετική αίτηση των ενδιαφερόμενων, η οποία υποβάλλεται μέχρι 31.12.2010. Σε αντίθετη περίπτωση μετατάσσεται, αυτοδικαίως, στην έδρα των αντίστοιχων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο.
- γ. Τα καθήκοντα των υπαλλήλων, που μετατάσσονται σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, αντιστοιχούν προς εκείνα που ασκούσαν στα καταργηθέντα ΠΙΝΕΠ, οι δε πάσης φύσεως, επιπλέον μισθολογικές διαφορές και επιδόματα, που λάμβαναν εξακολουθούν να διατηρούνται, ως προσωπική διαφορά. Ο χρόνος προϋπηρεσίας τους αναγνωρίζεται για όλες τις υπηρεσιακές και μισθολογικές συνέπειες. Το ανωτέρω προσωπικό, διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς του άρθρου 4 παράγραφος 17 του ν. 3513/2006.

- δ. Οι αποσπάσεις των υπαλλήλων στα καταργούμενα ΠΙΝΕΠ λήγουν, αυτοδικαίως, από πρώτης (1ης) Ιουλίου 2010 και οι υπάλληλοι επανέρχονται στις οργανικές θέσεις, που κατείχαν στους φορείς από τους οποίους είχαν αποσπασθεί.
- ε. Σε περίπτωση κατά την οποία η έδρα της αποκεντρωμένης διοίκησης δεν ταυτίζεται με εκείνη των υφιστάμενων κρατικών περιφερειών, η μετάταξη που προβλέπεται από το εδάφιο α' της παρούσης, μπορεί να γίνει στη Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της κρατικής περιφέρειας της έδρας του νομού, όπου υπηρετούσε το προσωπικό των καταργούμενων ΠΙΝΕΠ, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, η οποία υποβάλλεται μέχρι 30.09.2010. Η μετάταξη γίνεται, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, σε κενές οργανικές θέσεις και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν σε συνιστώμενες προσωποπαγείς, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία εκδίδεται και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέχρι 31.12.2010. Ο χρόνος προϋπηρεσίας τους αναγνωρίζεται για όλες τις υπηρεσιακές και μισθολογικές συνέπειες. Το ανωτέρω προσωπικό, διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς του άρθρου 4 παράγραφος 17 του ν. 3513/2006. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές καθώς και τα πάσης φύσεως επιδόματα που ελάμβαναν ως υπάλληλοι των καταργούμενων ΠΙΝΕΠ σε σχέση με το μισθολογικό καθεστώς του φορέα μετάταξής τους, διατηρούνται ως προσωπική διαφορά. Μέχρι την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας η μισθοδοσία των μετατασσόμενων βαρύνει τον προϋπολογισμό του ΕΚΔΔΑ.
- στ. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μετά από πρόταση του ΕΚΔΔΑ-ρρυθμίζονται ειδικότερα θέματα άσκησης των αρμοδιοτήτων του ανωτέρω αυτοτελούς τμήματος, της συνεργασίας του με το ΕΚΔΔΑ, καθώς και της αξιοποίησης της υλικοτεχνικής υποδομής των καταργούμενων ΠΙΝΕΠ⁵.
- ΙΧ. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση συνιστάται συμβούλιο το οποίο αποτελείται από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ο

5. Βλ. Την υπ' αριθμ. ΔΙΕΚ/ΤΜΒ/Φ.2/64/οικ.727/2011 (ΦΕΚ 65 Β/28-1-11) απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

οποίος και προεδρεύει, από τους περιφερειάρχες των αντίστοιχων χωρικών περιφερειών και των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων. Το συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και μεριμνά για το συντονισμό των περιφερειών και των δήμων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

ΜΕΡΟΣ Ι΄
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.»

Άρθρο 281

Πρόγραμμα Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
«ΕΛΛ.Α.Δ.Α.»

1. Για την υποστήριξη των νέων δήμων και των περιφερειών που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και την άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων, καθώς και την προώθηση της διαπεριφερειακής, διαβαθμηδικής και διαδημοτικής συνεργασίας, καταρτίζεται το πρόγραμμα Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.».
2. Το πρόγραμμα Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.», διαρθρώνεται σε τρεις άξονες:
 - (α) ο άξονας με κορήμ επιχειρησιακά προγράμματα όπως «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και «Ψηφιακή Σύγκλιση» του Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013, στο μέρος που αφορούν στους δήμους και τις περιφέρειες.
 - (β) ο άξονας του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης που λειτουργεί συμπληρωματικά με το Ε.Σ.Π.Α. και χρηματοδοτεί ιδίως μη επιλέξιμα από το Ε.Σ.Π.Α. έργα και δράσεις.
 - (γ) ο άξονας για την αξιοποίηση και αναδιάρθρωση των ανθρωπίνων πόρων, με αντικείμενο την ανάδειξη και αξιοποίηση των ικανοτήτων του υπηρετούντος προσωπικού, το σχεδιασμό της στελέχωσης με επιστημονικό προσωπικό με βάση την αποτύπωση των αναγκών των νέων δήμων και περιφερειών.
3. Η χρηματοδότηση του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης προέρχεται από εθνικούς πόρους, με τους οποίους το κράτος χρηματοδοτεί δραστηριότητες αρμοδιότητας των δήμων και των περιφερειών, καθώς και από θεσμοθετημένους πόρους της Αυτοδιοίκησης. Το ποσοστό συμμετοχής της Αυτοδιοίκησης στη χρηματοδότηση του προγράμματος καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και

Ναυτιλίας και Οικονομικών, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και της Ε.Ν.Α.Ε.. Οι πόροι του προγράμματος εγγράφονται σε ειδικό κωδικό των λογαριασμών των άρθρων 259 παράγραφος 5 και 260 παράγραφος 6 του παρόντος, στον οποίον εγγράφονται και όλες οι μεταφερόμενες από 1.1.2011, πιστώσεις των υπουργείων που χρηματοδοτούν δραστηριότητες της Αυτοδιοίκησης. 4. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Οικονομικών καθορίζονται η διαδικασία μεταφοράς των πιστώσεων των υπουργείων στους ανωτέρω λογαριασμούς, καθώς και η διαδικασία αποπληρωμής των έργων, μελετών και ενεργειών που είναι σε εξέλιξη και χρηματοδοτούνται έως το τέλος του 2010. Το σύνολο των πιστώσεων που θα καταγραφούν ανά βαθμό αυτοδιοίκησης, κατά λόγο αρμοδιότητας και θα μεταφερθούν στον ειδικό κωδικό της παραγράφου 3, θα μεταφέρονται επίσης ως ποσοστό του εκάστοτε εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, βάσει του κατ' αναλογία ποσοστού συμμετοχής τους στο εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων έτους 2011 ή του έτους μεταφοράς της αρμοδιότητας.

5. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο προτείνεται από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, το οποίο εκδίδεται έως 31.12.2010, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και της Ε.Ν.Α.Ε., καθορίζονται το περιεχόμενο, οι πόροι, το σύστημα διοίκησης, οι διαδικασίες κατάρτισης, τα κριτήρια ένταξης (όπως η αντιστοιχία με τους στόχους και τις δράσεις του προγράμματος, η ωριμότητα του έργου, η προώθηση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης) και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης του προγράμματος «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.».
6. Το πρόγραμμα «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.» διαχειρίζεται Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και μέλη ορίζονται στελέχη των αρμόδιων υπηρεσιών του ιδίου Υπουργείου, των συμμετεχόντων στη χρηματοδότηση του Προγράμματος Υπουργείων και εκπρόσωποι των κεντρικών συλλογικών οργάνων της αυτοδιοίκησης. Με την ίδια απόφαση προσδιορίζεται το έργο της Επιτροπής Παρακολούθησης και ο τρόπος αξιολόγησής του και καθορίζονται θέματα λειτουργίας, υποστήριξης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

ΜΕΡΟΣ ΙΑ΄

Μεταβατικές - Τελικές - Ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων- Καταργητικές Διατάξεις - Έναρξη ισχύος

Άρθρο 282

Γενικές Μεταβατικές διατάξεις

1. α. Για τις αρμοδιότητες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που περιέχονται στις περιφέρειες του παρόντος νόμου και στους δήμους, αντιστοίχως, και για τις οποίες οι διατάξεις νόμων και κανονιστικών πράξεων, που τις οριοθετούν, προβλέπουν, ως αρμόδια όργανα άσκησής τους το Νομάρχη, το Νομαρχιακό Συμβούλιο και τη Νομαρχιακή Επιτροπή, από την έναρξη άσκησης των σχετικών αρμοδιοτήτων, για μεν τις περιφέρειες νοούνται, ως αρμόδια όργανα άσκησής τους, ο περιφερειάρχης, το περιφερειακό συμβούλιο και η οικεία οικονομική επιτροπή της περιφέρειας, για δε τους δήμους ο δήμαρχος, το δημοτικό συμβούλιο και η οικεία επιτροπή.
 - β. Για τις αρμοδιότητες των κρατικών περιφερειών οι οποίες μεταβιβάζονται στις περιφέρειες του παρόντος νόμου και των οποίων η άσκηση, από τις ειδικές διατάξεις που τις διέπουν, ορίζουν, ως αρμόδιο όργανο το Γενικό Γραμματέα της κρατικής περιφέρειας, από την έναρξη άσκησης καθηκόντων των νέων αιρετών οργάνων νοείται ο περιφερειάρχης.
 - γ. Η ρύθμιση των προηγούμενων εδαφίων ισχύει και για τη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων, κατ' αντιστοιχία, προς τις απονεμόμενες αρμοδιότητες.
2. Όπου στις διατάξεις του ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013» (ΦΕΚ 267 Α΄), όπως ισχύει, αναφέρεται «περιφέρεια» και «Γενικός Γραμματέας περιφέρειας» από την έναρξη άσκησης των σχετικών αρμοδιοτήτων νοείται η περιφέρεια του παρόντος νόμου και ο οικείος περιφερειάρχης, αντιστοίχως. Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές, ειδικές υπηρεσίες και λοιπά όργανα, τα οποία λειτουργούν, στο πλαίσιο του ν. 3614/2007, όπως ισχύει, στην κρατική περιφέρεια και καλύπτουν αντίστοιχες ανάγκες, από το ανωτέρω χρονικό σημείο, θεωρούνται ότι έχουν συσταθεί και λειτουργούν στην περιφέρεια.

3. Όπου στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας αναφέρονται ως αρμόδια όργανα ο πρόεδρος της κοινότητας και το κοινοτικό συμβούλιο, από την έναρξη άσκησης των καθηκόντων των νέων αιρετών οργάνων, νοούνται ο δήμαρχος και το δημοτικό συμβούλιο, αντιστοίχως.
4. Προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί, κατ' εξουσιοδότηση προγενέστερων διατάξεων και ρυθμίζουν θέματα σχετικά με την εφαρμογή διατάξεων του παρόντος νόμου εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων, από τον παρόντα νόμο, εφόσον δεν ανακύπτει αντίθεση με το περιεχόμενό του.
5. Η αρμοδιότητα της παραγράφου ΙΙ υπ' αριθμ. 46 του άρθρου 280 του παρόντος, από τη δημοσίευσή του και μέχρι 31.12.2010 ασκείται από τις κρατικές περιφέρειες.
6. Οι διατάξεις του παρόντος δεν θίγουν το κύρος των υφιστάμενων αδειοδοτήσεων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων μέχρι την υποκατάστασή τους από αντίστοιχες των περιφερειών.
7. Ο χρόνος έναρξης άσκησης, από τους δήμους και τις περιφέρειες, των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 94 παράγραφος 4 αριθμ. 13 και 186 παράγραφος Η' υπ' αριθμ.1 και 2 ορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι αντίστοιχοι οικονομικοί πόροι¹.
8. Από τη δημοσίευση του παρόντος αναστέλλονται οι προσλήψεις κάθε κατηγορίας και ειδικότητας προσωπικού με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στις δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού.
Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου, που καταρτίζονται από τις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν μπορεί να αφορούν αριθμό ατόμων μεγαλύτερο εκείνου που περιλάμβαναν οι συμβάσεις της ίδιας κατηγορίας κατά την 1η Ιανουαρίου 2010.
Η άρση της αναστολής γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης².
9. Για την οργανωμένη συνεργασία, προαγωγή κοινών σκοπών και εκπροσώπηση των δήμων και των περιφερειών της χώρας συνιστώνται:

1. Η παρ. 7 του άρθρου 282 καταργήθηκε με το άρθρο 30 του ν. 3879/2010.

2. Η παρ. 4 του άρθρου 51 του ν. 3905/2010 ορίζει ότι: «Δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού εξακολουθούν να λειτουργούν με το υφιστάμενο νομικό καθεστώς που τις διέπει μέχρι 30.6.2011»

- α) Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, στις οποίες συμμετέχουν υποχρεωτικά ως μέλη, δια των εκπροσώπων τους, όλοι οι δήμοι εντός της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας των περιφερειών.
- β) Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά, δια των εκπροσώπων τους, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, και
- γ) Ένωση Περιφερειών, στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά, δια των εκπροσώπων τους, οι περιφέρειες της χώρας.

Οι ανωτέρω ενώσεις είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών εποπτεύονται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης³.

Έδρα κάθε Περιφερειακής Ένωσης Δήμων είναι η έδρα της περιφέρειας, ενώ της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών είναι η Αθήνα.

Όργανα διοίκησης των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο, η Εκτελεστική Επιτροπή, ο Πρόεδρος και το Εποπτικό Συμβούλιο.

Όργανα διοίκησης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο, η Εκτελεστική Επιτροπή, ο Πρόεδρος και το Εποπτικό Συμβούλιο⁴.

Πόροι των Ενώσεων είναι οι εισφορές των μελών τους που καθορίζονται με την κοινή απόφαση της παραγράφου 3 του άρθρου 259 και της παραγράφου 5 του άρθρου 260 του παρόντος, ως ποσοστό επί του ποσού των αντίστοιχων ΚΑΠ, καθώς και έσοδα από κάθε άλλη πηγή. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ύστερα από γνώμη των ανωτέρω Ενώσεων, καθορίζονται:

- i. ο σκοπός σύστασής τους,
- ii. η εκπροσώπηση των δήμων και των περιφερειών, καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία ανάδειξης των εκπροσώπων τους σε αυτές,

3. Το β' εδάφιο της παρ. 9 αντικαταστάθηκε με την παρ. 11 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011.

4. Τα δ' και ε' εδάφια της παρ. 9 αντικαταστάθηκαν με την παρ. 11 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011.

- iii. η σύνθεση και η συγκρότηση των οργάνων διοίκησής τους και ο τρόπος ανάδειξης αυτών.
 - iv. οι αρμοδιότητες και η λειτουργία των οργάνων τους,
 - v. η περιουσία, η οικονομική διοίκηση, η διαχείριση και ο οικονομικός έλεγχος των πόρων τους,
 - vi. το προσωπικό, η οργάνωση, ο τρόπος κατάρτισης των οργανισμών λειτουργίας τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια και
 - vii. η δυνατότητα λειτουργίας των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, υπό μορφή παραρτημάτων, ανά περιφερειακή ενότητα και στις έδρες των αντίστοιχων νομών. Είναι, επίσης, δυνατή η πρόβλεψη ειδικών ρυθμίσεων για την περιφέρεια Αττικής και τις νησιωτικές περιφέρειες⁵.
10. Μέχρι την 31.12.2010 με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ύστερα από γνώμη της ΚΕΔΚΕ, εκδίδεται το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου για την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και για τις Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων. Μέχρι την ανάδειξη των νέων οργάνων διοίκησης, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος και οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος εξακολουθούν να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 197/1978 (ΦΕΚ 43 Α'), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Η θητεία των οργάνων διοίκησής τους παρατείνεται μέχρι την εκλογή και συγκρότηση των νέων.
11. Από την ανάδειξη των νέων οργάνων διοίκησης η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, αντίστοιχα, υπεισέρχονται, αυτοδικαίως, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος και των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος, περιλαμβανομένης και της ένταξης του προσωπικού τους, καθώς και των δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής⁶.
12. Μέχρι την 31.12.2010 με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ύστερα από γνώμη της ΕΝΑΕ, εκδίδεται, το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 9, για τη σύσταση και λειτουργία της Ένωσης Περιφερειών. Από την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης της Ένωσης Περιφερειών, η Ένωση Νομαρχιακών

5. Το δεύτερο, τρίτο και πέμπτο εδάφιο της παρ. 9 αντικατεστάθη με το άρθρο 58 παρ. 13 του ν. 3966/2011.

6. Η παρ. 11 αντικατεστάθη με το άρθρο 58 παρ. 11 του ν. 3966/2011.

Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας (ΕΝΑΕ) διαλύεται και η Ένωση Περιφερειών υπεισέρχεται, αυτοδικαίως, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτής, περιλαμβανομένης και της ένταξης του προσωπικού της, καθώς και των δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής.

Από 1.1.2011 και μέχρι τη διεξαγωγή των αρχαιρεσιών για την ανάδειξη των οργάνων της εξακολουθεί να λειτουργεί, προσωρινά, η Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ.13 παράγραφος 39 ν. 2307/1995, όπως ισχύει, η οποία διοικείται από επιτροπή, αποτελούμενη από τους περιφερειάρχες. Καθήκοντα προέδρου ασκεί ο περιφερειάρχης Αττικής. Η επιτροπή, διαχειρίζεται μόνο άμεσα λειτουργικά ζητήματα της Ένωσης και είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή των ανωτέρω αρχαιρεσιών.

13. Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών γνωμοδοτούν σε περίπτωση μεταβίβασης αρμοδιοτήτων σε δήμους και σε περιφέρειες, αντιστοίχως.
14. Εγκρίσεις και παροχή γνωμοδοτήσεων, που απαιτούνται στο πλαίσιο διαχείρισης των μητροπολιτικού χαρακτήρα πάρκων της περιφέρειας Αττικής και των υπερτοπικών διαδημοτικών χώρων πρασίνου παρέχονται, κατά το μεταβατικό διάστημα της παραγράφου Ι Α4 του άρθρου 210 από τους, κατά περίπτωση, αρμόδιους φορείς, σύμφωνα με τις διατάξεις που ρυθμίζουν τη λειτουργία τους.
15. Μέχρι την εγκατάσταση των αιρετών οργάνων που θα αναδειχθούν από τις εκλογές του Νοεμβρίου του 2010, οι υφιστάμενοι δήμοι, κοινότητες και νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις εξακολουθούν να λειτουργούν και να ασκούν τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
16. Ειδικά για την περίοδο 2010- 2014, όπου στις διατάξεις του παρόντος προβλέπεται πενταετής θητεία, νοείται θητεία, η οποία αρχίζει την 1.1.2011 και λήγει την 31η Αυγούστου 2014. Για όσα αιρετά όργανα προβλέπεται θητεία διάρκειας δυόμισι ετών, για την ίδια περίοδο, νοείται θητεία δύο (2) ετών, η δε δεύτερη διετία της θητείας λήγει την 31η Αυγούστου 2014.
17. Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος σταθεροποίησης και ανάπτυξης της οικονομίας της χώρας, σύμφωνα και με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, η εκκαθάριση, ο έλεγχος νομιμότητας και η εντολή πληρωμής των δαπανών των περιφερειών διενεργείται από τις υπηρεσίες δημοσιονομικού ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους), που λειτουργούν σε κάθε περιφέρεια.

Κατά το ίδιο διάστημα δεν εφαρμόζεται το άρθρο 275 του παρόντος, για τις δαπάνες των περιφερειών.

18. Η αναστολή άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 16 του παρόντος και ειδικά για τη δημοτική περίοδο 2011 – 2014 ισχύει για δήμους με πληθυσμό άνω των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) κατοίκων.
19. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 42 του ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 49 του ν. 3772/2009 (ΦΕΚ 112 Α'), ισχύουν μέχρι 31.12.2010 και καταλαμβάνουν και τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί μετά την 1.1.2010, οι οποίες σε κάθε περίπτωση παύουν να ισχύουν μετά την τριακοστή πρώτη (31η) Δεκεμβρίου 2010.
20. Η αρμοδιότητα της περιπτώσεως 19 της παραγράφου II του άρθρου 280 του ν. 3852/2010 ασκείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τα θέματα, για τα οποία γνωμοδοτεί έως τις 31.12.2010 το Κεντρικό Συμβούλιο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος^{7,8}.

Άρθρο 283 **Τελικές ρυθμίσεις**

1. Οι δήμοι που συνιστώνται με το άρθρο 1 υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας τους και χωρίς άλλη διατύπωση σε όλα τα ενοχικά και εμπράγματα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται, στα οποία περιλαμβάνονται και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από διεθνείς συνεργασίες. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδικο μέρος είναι ΟΤΑπρώτου βαθμού που

7. Η παρ. 20 προστέθηκε στο άρθρο 282 με την παρ. 2γ του άρθ. 30 του ν. 3889/2010 (ΦΕΚ 182 Α).

8. Σημειώνεται ότι η παρ. 12 του ν. 3979/2011 ορίζει τα εξής: α. Επιτρέπεται η μεταφορά υπαλλήλων των ΠΕΔ σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού σε κενές οργανικές θέσεις και εάν δεν υπάρχουν σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας.

β. Για τη μεταφορά απαιτείται αίτηση του υπαλλήλου, ο οποίος πρέπει να έχει διανύσει δύο χρόνια υπηρεσίας.

Η μεταφορά διενεργείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της ΠΕΔ, των υπηρεσιακών συμβουλίων και των αρμόδιων προς διορισμό οργάνων των Ο.Τ.Α.

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν και για δικηγόρους με έμμισθη εντολή των ΠΕΔ.

συνενώνεται, συνεχίζονται από το νέο δήμο αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

2. Από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών καταργούνται οι ενιαίες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα νομαρχιακά διαμερίσματα.

Οι περιφέρειες υπεισέρχονται, αυτοδικαίως, μετά την έναρξη ασκήσεως των αρμοδιοτήτων τους, σε όλα τα δικαιώματα, περιλαμβανομένων και των εμπραγμάτων, καθώς και στις υποχρεώσεις, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Οι εκκρεμείς, κατά την έναρξη ασκήσεως των αρμοδιοτήτων τους, δίκες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, συνεχίζονται, αυτοδικαίως, από τις ιδρυόμενες περιφέρειες, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για την κάθε μία από αυτές.

Οι δήμοι και οι περιφέρειες υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε πάσης φύσεως υποχρεώσεις και δικαιώματα, εξαιρουμένων των εμπραγμάτων, που βάσει διατάξεων νόμων και κανονιστικών πράξεων συνδέονται με αρμοδιότητες που μεταφέρονται σε αυτούς. Όταν οι υποχρεώσεις, που προέρχονται από τη μεταφορά αρμοδιοτήτων, αφορούν στην πληρωμή δαπανών, οι δήμοι και οι περιφέρειες είναι υπόχρεοι για την καταβολή τους στην περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί το προβλεπόμενο από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων σχετικό παραστατικό από τους δικαιούχους ή δεν έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση μέχρι 31.12.2010 για τους δήμους ή 30.6.2011 για τις περιφέρειες.

Ομοίως οι δήμοι και οι περιφέρειες είναι δικαιούχοι απαιτήσεων που συνδέονται με τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες, για τις οποίες δεν έχουν αποσταλεί οι χρηματικοί κατάλογοι προς ταμειακή βεβαίωση μέχρι τις ανωτέρω προθεσμίες. Στις περιπτώσεις αυτές, οι σχετικές εκκρεμείς δίκες της πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή της πρώην κρατικής περιφέρειας συνεχίζονται, αυτοδικαίως, από το δήμο ή την περιφέρεια που αφορά το αντικείμενο της δίκης, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισής τους.

Οι δήμοι και οι περιφέρειες από την έναρξη άσκησης των μεταφερόμενων σε αυτούς αρμοδιοτήτων υπεισέρχονται αυτοδικαίως στις συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων που είχαν συναφθεί για τη στέγαση των υπηρεσιών που συνδέονται με τις αρμοδιότητες αυτές, εφόσον οι οικείες υπηρεσίες εξακολουθούν να στεγάζονται στα μισθωμένα ακίνητα.

Σε περίπτωση που στο ακίνητο στεγάζονται από κοινού και υπηρεσίες

άλλων φορέων, η υπεισέλωση πραγματοποιείται και' αναλογία των χρησιμοποιούμενων ανά φορέα τετραγωνικών μέτρων. Ομοίως, αναλογικά επιμερίζονται και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες⁹.

3. Λοιπές αρμοδιότητες Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπως είχαν οριστεί και ασκούσαν με διατάξεις τυπικών νόμων και κανονιστικών πράξεων και οι οποίες δεν έχουν απονεμηθεί στις περιφέρειες με το άρθρο 186 του παρόντος, ούτε έχουν μεταβιβασθεί στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και στους δήμους ασκούνται, μετά την εγκατάσταση των οικείων αιρετών οργάνων από την περιφέρεια, με εξαίρεση θέματα διαχείρισης και προστασίας των δασών, καθώς και θέματα χωροταξίας και περιβάλλοντος, η άσκηση των οποίων περιέρχεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση.
4. Από την έναρξη λειτουργίας των αποκεντρωμένων διοικήσεων καταργούνται οι περιφέρειες που έχουν ιδρυθεί με τον ν. 2503/1997 και υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας τους και χωρίς άλλη διατύπωση σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των καταργούμενων περιφερειών συμπεριλαμβανομένων και των διεθνών τους συνεργασιών κατά το λόγο συμμετοχής τους σε αυτές. Οι εκκρεμείς δίκες, συνεχίζονται αυτοδικαίως από τις νέες αποκεντρωμένες διοικήσεις, χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών συνιστάται στην Τράπεζα της Ελλάδος λογαριασμός του Ελληνικού Δημοσίου, στον οποίο περιέρχονται τα αδιάθετα μέχρι 30.6.2011 χρηματικά ποσά με τους τυχόν τόκους που προέρχονται από τους πόρους κάθε πηγής των συσταθέντων δυνάμει του άρθρου 53 του ν. 2218/1994 (Α'90) Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, καθώς και από τις μεταβιβαζόμενες σε αυτά κάθε φορά πιστώσεις προς διαχείριση στο πλαίσιο υλοποίησης των σκοπών και αρμοδιοτήτων τους και συγκεκριμένα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 53 και της παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 2218/1994, του άρθρου 8 του ν. 3208/2003 (Α' 303) και της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 2647/1998 (Α' 237), όπως ισχύουν. Στα ποσά του προηγούμενου εδαφίου δεν συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες για τα λειτουργικά έξοδα των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης που καλύπτονται από αυτά μέχρι 30.6.2011. Οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3697/2008 (Α' 154) δεν

9. Τα εδάφια: «Οι δήμοι και οι περιφέρειες ... και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες» προστέθηκαν στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 283 με την παρ. 4 του άρθ. 49 του ν. 3943/2011.

εφαρμόζονται στον ως άνω λογαριασμό. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών κατανέμονται τα ποσά που περιέχονται στο λογαριασμό του προηγούμενου εδαφίου στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού, πλην των ποσών που διαχειρίζονται τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης δυνάμει του άρθρου 8 του ν. 3208/2003, τα οποία κατανέμονται στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Τα χρηματικά ποσά των πιστώσεων του άρθρου 8 του ν. 3208/2003, τα έσοδα της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 2647/1998 όπως ισχύει, καθώς και έσοδα από κάθε άλλη πηγή που θα περιέλθουν στο λογαριασμό αυτό μετά την 1.7.2011 διατίθενται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας του λογαριασμού και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου¹⁰.

5. Με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ύστερα από σύμφωνη γνώμη των συμβουλίων των οικείων δημοτικών κοινοτήτων και γνώμη του δημοτικού συμβουλίου μπορεί να ανακαθορίζεται ο αριθμός και τα όρια των δημοτικών κοινοτήτων στους δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο των 100.000 κατοίκων. Επίσης, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του ίδιου Υπουργού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη των οικείων συμβουλίων δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων ή εκπροσώπου τοπικής κοινότητας και γνώμη του δημοτικού συμβουλίου μπορεί να συγχωνεύονται δημοικές ή τοπικές κοινότητες ή να εντάσσονται σε άλλον όμορο δήμο ύστερα και από σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου του δήμου στον οποίον εντάσσονται.
6. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη του οικείου δημοτικού συμβουλίου, μπορεί οικισμός που έχει απογραφεί ως αυτοτελής να αποτελέσει τοπική ή δημοτική κοινότητα.
7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται μέχρι την 31η Αυγούστου 2010

10. Τα εδάφια «Με απόφαση των Υπουργών για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.» προστέθηκαν στην παρ. 4 με το άρθρο 49 του ν. 3986/2011.

εντάσσονται σε εκλογικές περιφέρειες του αντίστοιχου δήμου τα υφιστάμενα τοπικά διαμερίσματα Ελικίστρας, Μοίρας και Σουλίου του Δήμου Πατρέων, Βασιλείων, Βουτών, Δαφνέ, Σκα-λανίου, Σταυρακίων του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης και Τερψιθέας του Δήμου Λαρισαίων, καθώς και οικισμών, οι οποίοι έχουν απογραφεί ως αυτοτελείς, των δημοτικών διαμερισμάτων των εδρών των αντίστοιχων δήμων, εφόσον δεν ανήκουν σε κάποιο από τα υφιστάμενα δημοτικά διαμερίσματα¹¹.

8. Οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του παρόντος κανονιστικού χαρακτήρα πράξεις δημοσιοποιούνται και με παράλληλη ανάρτηση στο διαδίκτυο σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του αντίστοιχου ειδικού νόμου.
9. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, συστήνεται Επιτροπή για τη σύνταξη Ενιαίου Κώδικα Αυτοδιοίκησης η οποία αποτελείται από:
 - α) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ως Πρόεδρο,
 - β) δύο δικαστικούς λειτουργούς του Συμβουλίου της Επικρατείας, που ορίζονται από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου, ο αρχαιότερος των οποίων αναπληρώνει τον πρόεδρο της Επιτροπής, όταν κωλύεται ή απουσιάζει¹²,
 - γ) τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
 - δ) έως δύο μέλη ΔΕΠ¹³,
 - ε) τον Γενικό Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
 - στ) τον Γενικό Διευθυντή Αναπτυξιακών Προγραμμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
 - ζ) τον Γενικό Διευθυντή Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
 - η) τους Διευθυντές των Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,

11. Προοθ. του εδαφίου αυτού με την παρ. 10κδ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

12. Αντικατ. της περ. β με την παρ. 10κδ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

13. Αντικατ. της περ. δ με την παρ. 10κδ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

θ) τον Διευθυντή της Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Διεθνών Οργανισμών του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,

ι) έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών και έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας,

ια) δύο εκπροσώπους εργαζομένων συλλογικών φορέων της αυτοδιοίκησης. Ως μέλη της γραμματείας της Επιτροπής ορίζονται τρεις (3) υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ από τους υπηρετούντες στη Γενική Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ένας υπάλληλος της Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Διεθνών Οργανισμών του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Το σχέδιο του ανωτέρω Κώδικα, που θα συντάξει η αντίστοιχη Επιτροπή του παρόντος άρθρου, θα υποβληθεί στη Βουλή για να κυρωθεί κατά τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 76 παρ. 6 του Συντάγματος.

Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο χρόνος περάτωσης του έργου, οι ειδικοί εισηγητές και τα μέλη της γραμματείας της Επιτροπής, και ρυθμίζονται θέματα που αναφέρονται στη λειτουργία, στη διοικητική μέριμνα και τη γραμματειακή υποστήριξη της.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, η αποζημίωση των μελών της ανωτέρω επιτροπής, των ειδικών εισηγητών και των μελών της γραμματείας της, καθώς και ο τρόπος καταβολής της.

10. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συγκροτείται Επιτροπή για την σύνταξη «Κώδικα περί Εσόδων των Δήμων και Περιφερειών».

Η Επιτροπή αποτελείται από:

α) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ως πρόεδρο,

β) έναν Σύμβουλο της Επικρατείας και έναν Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι ορίζονται σύμφωνα με τον Κώδικα Δικαστικών Λειτουργιών,

- γ) τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, που υπηρετεί στη Γενική Γραμματεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
- δ) τον Γενικό Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
- ε) τον Γενικό Διευθυντή Φορολογίας του Υπουργείου Οικονομικών,
- στ) τον Διευθυντή Οικονομικών των Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
- ζ) έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας,
- η) έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών.

Η γραμματειακή υποστήριξη της επιτροπής παρέχεται από τη Διεύθυνση Οικονομικών ΟΤΑ.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, η αποζημίωση των μελών της ανωτέρω επιτροπής, των ειδικών εισηγητών και των μελών της γραμματείας της, καθώς και ο τρόπος καταβολής της.

Το σχέδιο του «Κώδικα Εσόδων Δήμων και Περιφερειών», υποβάλλεται στη Βουλή προς κύρωση, σύμφωνα με την διαδικασία του άρθρου 76 παρ.6 του Συντάγματος και καταρτίζεται εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην απόφαση συγκρότησης της Επιτροπής.

11. Όλοι οι πρωτοβάθμιοι και δευτεροβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως αυτοί προκύπτουν από τις συνενώσεις του άρθρου 1, καθώς και εκείνοι στους οποίους δεν επέρχεται καμία μεταβολή περιλαμβάνονται σε απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην απόφαση αυτή αναγράφεται ο συνολικός πληθυσμός καθενός ΟΤΑ και αναλυτικά ο πληθυσμός των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων, καθώς και ο πληθυσμός των περιφερειακών ενοτήτων. Με την ίδια απόφαση κατανέμει αναλογικά στις δημοτικές κοινότητες του άρθρου 2 παρ. 4 του παρόντος νόμου, τυχόν πληθυσμός, ο οποίος περιλαμβάνεται στην Απόφαση της παρ. 13 του παρόντος άρθρου, ο οποίος δεν είναι δυνατόν να κατανεμηθεί στις δημοτικές κοινότητες, λόγω ελλειπών στοιχείων τύπου εγκατάστασης¹⁴.
12. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, όπου γίνεται αναφορά

14. Προσθ. του τελευταίου εδαφίου με την παρ. 10κδ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

στον πληθυσμό, περιλαμβανομένης και της έκδοσης σχετικών κανονιστικών πράξεων, νοείται ο πραγματικός πληθυσμός, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

13. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών κυρώνονται και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα αποτελέσματα του πραγματικού πληθυσμού της απογραφής του 2001 για τα δημοτικά διαμερίσματα της περίπτωσης γ' του άρθρου 25 του παρόντος.

14. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τη γραμματειακή υποστήριξη των εκπροσώπων των δημοτικών και περιφερειακών αρχών στην αντιπροσωπευτική συνέλευση της Επιτροπής Περιφερειών και του Κογκρέσου Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, ορίζονται υπάλληλοι του ίδιου Υπουργείου καθώς και τα πρόσωπα που υποδεικνύονται για τα σκοπού αυτό από την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και την Ένωση Περιφερειών.

15. Το Ν.Π.Δ.Δ. «Εγχώριος Περιουσία Κυθήρων και Αντικυθήρων» (Ε.Π.Κ.Α.) εξακολουθεί να ασκεί τις αρμοδιότητές του, σύμφωνα με την ειδική νομοθεσία που καθορίζει τη λειτουργία του.

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μέχρι 31.12.2011, με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, προσαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 272/1985 (Α' 101), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν με το π.δ. 138/2004 (Α' 99), στις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 περίπτωση 5.2 Α/4 και τις λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου, που σχετίζονται με τη διοίκηση και λειτουργία, καθώς και την οικονομική διοίκηση και διαχείριση της Επιτροπής Εγχώριας Περιουσίας Κυθήρων και Αντικυθήρων και ρυθμίζονται οργανωτικές και λειτουργικές σχέσεις του Δήμου Κυθήρων με την Επιτροπή Εγχώριας Περιουσίας.

Η θητεία του προέδρου και των μελών της Επιτροπής Εγχώριας Περιουσίας και των Εκκλησιαστικών Συμβουλίων των Ιερών Προσκυνημάτων, που ορίζει το άρθρο 18 του π.δ. 272/1985, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, παρατείνεται και λήγει με την πάροδο ενός μηνός από τη δημοσίευση του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος. Οι διατάξεις που αφορούν την οικονομική διοίκηση και διαχείριση των δήμων εφαρμόζονται και για

την οικονομική διοίκηση και διαχείριση της «Επιτροπής Εγχώριας Περιουσίας»¹⁵.

16. Τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ) εξακολουθούν να λειτουργούν σύμφωνα με τη νομοθεσία που τα διέπει κατά τη δημοσίευσή του παρόντος.
17. Διατάξεις νόμων και κανονιστικού χαρακτήρα πράξεις, οι οποίες αναφέρονται στην εδαφική περιφέρεια των συνενομένων ΟΤΑεξακολουθούν να ισχύουν.
18. Οι διατάξεις του παρόντος δεν θίγουν τη λειτουργία δημόσιων υπηρεσιών και υπηρεσιών νομικών προσώπων, που εδρεύουν σε συνενούμενους δήμους και δεν στερούν τους δημότες εξυπηρετήσεων που παρείχοντο από τον καταργούμενο δήμο.
19. Για τη νόμιμη συγκρότηση της επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 26 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α΄) προς άρση απαγόρευσης δικαιωπραξιών, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 25 του ίδιου νόμου, δεν απαιτείται η συμμετοχή εκπροσώπου του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.
20. Στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις συμβάσεων κατασκευής, παραχώρησης και εκμετάλλευσης λιμένα αναψυχής, που έχουν καταρτιστεί από νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, υπεισέρχονται οι δήμοι στη χωρική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν οι οικείες εγκαταστάσεις.
21. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 165 του ΚΔΚ συνιστά για τον δήμαρχο και τον περιφερειάρχη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 17 του άρθρου 268 του παρόντος, σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.
22. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Τοπωνυμίου του άρθρου 7 του ΚΔΚ, μπορεί να ορίζεται οικισμός ως ιστορική έδρα δήμου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την έκδοση της απόφασης αυτής απαιτείται σχετικό αίτημα από το οικείο δημοτικό συμβούλιο ή αίτημα από το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και γνώμη του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

15. Τα εδάφια «Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται «Επιτροπής Εγχώριας Περιουσίας» προστέθηκαν στην παρ. 15 με την παρ. 5 του άρθρου 44 του ν. 3979/2011.

Άρθρο 284

Ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων

1. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 63, του ν. 3801/2009, «Ρυθμίσεις θεμάτων προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου κ.λπ.» (ΦΕΚ 163 Α'), καταργούνται από την έναρξη της ισχύος τους. Τα έσοδα από το φόρο ζύθου, τα τέλη διαφήμισης και ακίνητης περιουσίας που προβλέπονται στην καταργούμενη διάταξη, αποδίδονται στους Ο.Τ.Α. σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
2. Συμβάσεις που λήγουν προ της 31.12.2010 και αφορούν μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι αρμοδιότητες των οποίων περιέχονται από 1.1.2011 στους Δήμους σύμφωνα με το άρθρο 94 του παρόντος, εφόσον δεν προβλέπουν δυνατότητα παράτασης, παρατείνονται αυτοδικαίως μέχρι 31.12.2010, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του π.δ. 242/1996. Αναπροσαρμογή του μισθώματος χωρεί βάσει των κανόνων της καλής πίστης, χωρίς να θίγονται οι λοιποί όροι της σύμβασης.
3. Όσοι αναγνωρίστηκαν δικαιούχοι δημοτικών ή κοινοτικών οικοπέδων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 249 του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') και δεν έχουν εκπληρώσει, μέσα στην τασσόμενη κατά τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου προθεσμία, μέρος ή όλες τις υποχρεώσεις τους (καταβολή τιμήματος, ανέγερση οικοδομής κ.λπ.) μπορούν, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και εφόσον εξακολουθούν να είναι κάτοχοι των ανωτέρω οικοπέδων αυτοί ή οι κληρονόμοι τους, να εκπληρώσουν όλες τις υποχρεώσεις μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.
4. Στο τέλος του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α') προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής: «10. Για την απόσπαση προσωπικού από συσταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη αρχή σε οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία, σε Ν.Π.Δ.Δ. και σε νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, απαιτείται πάντοτε η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της οικείας ανεξάρτητης αρχής».
5. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν. 3094/2003 (ΦΕΚ 10Α') αντικαθίσταται ως εξής: «4. Κατά τη διάρκεια της θητείας των Βοηθών Συνηγόρων αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε δημοσίου λειτουργήματος, καθώς και η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση στις υπηρεσίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του παρόντος».

6. Δεκαπέντε από τις θέσεις ειδικών επιστημόνων με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003 (ΦΕΚ 10 Α'), οι οποίες είναι κενές κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ή κενώνονται εφεξής για οποιονδήποτε λόγο, καταργούνται. Η κατάργηση δεν καταλαμβάνει θέσεις, για την πλήρωση των οποίων έχει ήδη εκδοθεί σχετική προκήρυξη.
7. Η παράγραφος 3 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003 (ΦΕΚ 10 Α') αντικαθίσταται ως εξής: «3. Συνιστώνται στον Συνήγορο του Πολίτη 40 οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού κλάδου ΠΕ Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της ίδιας ειδικότητας. Προσόντα του κλάδου αυτού και της αντίστοιχης ειδικότητας είναι τα προβλεπόμενα στην παρούσα διάταξη. Οι θέσεις αυτές καλύπτονται αποκλειστικά με απόσπαση ή μετάταξη, κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις του παρόντος, μόνιμων ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. της περιπτώσεως ε' της παρ. 1 του άρθρου 3 που συγκεντρώνουν τα προσόντα ειδικού επιστήμονα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή είναι υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του δημόσιου τομέα με οκταετή τουλάχιστον υπηρεσία και με άριστη γνώση ξένης γλώσσας. Η επιλογή των υποψηφίων για απόσπαση υπαλλήλων γίνεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του οικείου Υπουργού μετά από πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη. Η απόσπαση διαρκεί τρία έτη, μπορεί να παρατείνεται μόνο δύο φορές για ίσο χρονικό διάστημα με διαπιστωτική πράξη του Συνηγόρου του Πολίτη και είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία του υπαλλήλου. Δύο μήνες πριν από τη συμπλήρωση της διάρκειας της δεύτερης παράταξης της απόσπασης, ο υπάλληλος μπορεί με αίτησή του να ζητήσει τη μετάταξή του στην αντίστοιχη οργανική θέση της παρούσας παραγράφου, άλλως η τρέχουσα απόσπασή του λήγει με την εκπνοή της περιόδου για την οποία είχε αποφασισθεί. Η μετάταξη διενεργείται με απόφαση του Συνηγόρου του Πολίτη και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ή οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου, με γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου της υπηρεσίας προέλευσης, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, και με παράλληλη κατάργηση της οργανικής θέσης την οποία κατείχε ο υπάλληλος στην υπηρεσία από την οποία μετατάσσεται, μετά από ειδική αξιολόγηση, η διαδικασία, ο τύπος και τα κριτήρια της οποίας καθορίζονται με τον Κανονισμό της Αρχής σύμφωνα με την

παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α΄). Σε περίπτωση που η αίτηση μετάταξης απορριφθεί, η απόσπαση λήγει αυτοδίκαια. Η διάρκεια της απόσπασης των υποψηφίων για μετάταξη υπαλλήλων παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας μετάταξής τους. Αναγκαίες μεταβατικές ρυθμίσεις για την υπηρεσιακή κατάσταση των μετατασσομένων, καθορίζονται με τον Κανονισμό της Αρχής σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α΄). Οι μετατασσόμενοι εντάσσονται με την απόφαση μετάταξής τους στο βαθμό της θέσης που μετατάσσονται με βάση τον βαθμό που κατέχουν και τον πλεονάζοντα χρόνο στο βαθμό, έως τον τελευταίο ενιαίο βαθμό της θέσης, καθώς και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχουν. Οι μετατασσόμενοι με βάση την παρούσα διάταξη διατηρούν το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπάγονταν πριν τη μετάταξή τους και όλη η εφεξής υπηρεσία τους στη νέα τους θέση θεωρείται ότι διανύεται στη θέση από την οποία προέρχονται. Η διατήρηση του προηγούμενου της μετάταξης ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού καθεστώτος γίνεται με ανέκκλητη δήλωσή τους που υποβάλλεται στον Συνήγορο του Πολίτη. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλογικά οι ρυθμίσεις της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3234/2004 (ΦΕΚ 52 Α΄). Οι μετατασσόμενοι με βάση την παρούσα διάταξη υπάγονται στο μισθολογικό καθεστώς του ειδικού επιστημονικού προσωπικού του Συνηγούρου του Πολίτη, όπως αυτό έχει καθορισθεί με την υπ’ αρ. 2/43741/0022/23.8.2007 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1673 Β΄)¹⁶. 8(7). Οι ασκούντες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καθήκοντα επιστημονικού προσωπικού με απόσπαση, υπάγονται εφεξής στο καθεστώς της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003 όπως αυτή αντικαθίσταται με την προηγούμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου και από της ισχύος του παρόντος λογίζεται ότι πληρούν αυτοδίκαια με απόσπαση αντίστοιχη οργανική θέση της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003, για την οποία εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη¹⁷. Αν έχουν ήδη συμπληρώσει δύο παρατάξεις της απόσπασης ή δύο μήνες πριν τη συμπλήρωση της διάρκειας της δεύτερης παρατάξεως της απόσπασης, μπορούν να ζητήσουν με αίτησή τους τη μετάταξή τους σε αντίστοιχη οργανική θέση της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003, άλλως

16. Η παρ. 7 με αντίστοιχη αναρίθμηση των παρ. που ακολουθούν προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3861/2010 (ΦΕΚ 112 Α).

17. Το εδάφιο αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 1γ του άρθρου 9 του ν. 3861/2010.

η τρέχουσα απόσπασή τους λήγει με την εκπνοή της περιόδου για την οποία είχε αποφασισθεί. Σε περίπτωση που η αίτηση μετάταξης απορριφθεί, η απόσπαση λήγει αυτοδίκαια.

9(8). Οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α'), όπως συμπληρώθηκαν με αυτές του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 3094/2003 (ΦΕΚ 10 Α') και της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138 Α'), ισχύουν και για τους υπηρετούντες με απόσπαση στη Γραμματεία του Συνήγορου του Πολίτη κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Η μετάταξη μπορεί να γίνει σε κενές οργανικές θέσεις ή συνιστώμενες προσωποπαγείς αντίστοιχου κλάδου ή ειδικότητας με τα τυπικά προσόντα που κατέχει ο μετατασσόμενος. Για το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς του προσωπικού που μετατάσσεται ισχύουν αναλογικά οι ρυθμίσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν. 3234/2004 (ΦΕΚ 52Α').

10 (9). Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α') η φράση «τρεις (3) συνταξιούχους Ανώτατους Δικαστικούς Λειτουργούς της Διοικητικής Δικαιοσύνης ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή συνταξιούχους Προέδρους, Αντιπροέδρους ή Νομικούς Συμβούλους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» αντικαθίσταται από τη φράση «τρεις (3) συνταξιούχους Δικαστικούς Λειτουργούς της Διοικητικής Δικαιοσύνης ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή συνταξιούχους Λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους».

11 (10). Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α') προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως: «Τα υφιστάμενα, κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, κοινά υπηρεσιακά συμβούλια Ν.Π.Δ.Δ., ανασυγκροτούνται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής.»

Οι διατάξεις της παρούσας και της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α') στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

12 (11). Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 84 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3839/2010 μετά τη φράση «επιλέγονται υπόλληλοι» προστίθεται η φράση «με βαθμό Α'».

13 (12). Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Τα ως άνω ισχύουν και για όσους υπηρετούν ήδη σε θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης σε υπηρεσία άλλη από αυτή που ανήκουν οργανικά προκειμένου να κριθούν για επιλογή στη θέση αυτή, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των διατάξεων της παραγράφου 7 του άρθρου αυτού.»

14 (13)α. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 157, 158 και 159 του

Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010, τα Υπηρεσιακά Συμβούλια της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Ε.Υ.Π), της Ακαδημίας Αθηνών, των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) και της Σιβιτανιδείου Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών, για τα οποία επιτρέπεται η υπαγωγή τους στο ΕΙ.Σ.Ε.Π. και στο Σ.Ε.Π. του εποπτεύοντος υπουργείου καθώς και η προσαρμογή τους προς τις ρυθμίσεις του άρθρου 159 με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού.

β. Ειδικές διατάξεις που αφορούν τα υπηρεσιακά συμβούλια των ανεξάρτητων αρχών δεν θίγονται.

15 (14). Οι παράγραφοι 10 και 11 του άρθρου 159 του ν. 3528/2007, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010, καταργούνται.

16 (15). Η παράγραφος 2 του άρθρου 6 του ν. 3801/2009 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Οι ειδικότητες του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των εκπαιδευτικών βαθμίδων ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ που κρίνονται για την κατάληψη θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας θα πρέπει να είναι αντίστοιχες των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων του μονίμου προσωπικού, που σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις, οι υπάλληλοί τους κρίνονται για την κατάληψη θέσης προϊσταμένου των κατά περίπτωση οργανικών μονάδων, ανάλογα με το αντικείμενο αυτών. Με τους οικείους οργανισμούς, επιτρέπεται να καθορίζονται και άλλες ειδικότητες προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από τις οποίες θα επιλέγονται προϊστάμενοι των κατά περίπτωση οργανικών μονάδων.»

17 (16). Παρατείνεται από τη λήξη της και για τριάντα (30) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος η προβλεπόμενη από την παράγραφο 4 του άρθρου 2 του ν. 3548/2007 (ΦΕΚ 68 Α'), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παράγραφο 2 του άρθρου δεύτερου του ν. 3640/2008 (ΦΕΚ 22 Α'), προθεσμία για τις νομαρχιακές και τοπικές εφημερίδες οι οποίες έχουν υποβάλει ή θα υποβάλλουν εντός της ανωτέρω προθεσμίας στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας φάκελο δικαιολογητικών για τον έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 3548/2007.

Εντός της ανωτέρω προθεσμίας οι προαναφερόμενες εφημερίδες μπορούν να προσέλθουν στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας, προκειμένου

να λάβουν γνώση για τυχόν ελλείψεις του σχετικού φακέλου τους και να συμπληρώσουν το φάκελο δικαιολογητικών τους.

Άρθρο 285 **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία είναι αντίθετη προς τις ρυθμίσεις του καταργείται.

Άρθρο 286 **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από 1.1.2011 εκτός των διατάξεων που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια Α΄ και Β΄ του πρώτου, δευτέρου και τρίτου μέρους, σε σχέση με τη διενέργεια των εκλογών, των άρθρων 94 παρ. 6 περιπτώσεις 41 και 42 100, 204 παράγραφος ΣΤ΄, 216, 219, 222, 239, 240, 256, 257, 258, 264, 265, 267 παράγραφος 7, 269 παράγραφος 5, 272, 274, 280 παράγραφοι VI και VIII, 282 παράγραφοι 7, 8, 11 και 14, 283 παράγραφοι 7, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17 και 18, 284 και 285, καθώς και των εξουσιοδοτικών διατάξεων προς έκδοση κανονιστικού χαρακτήρα πράξεων, που ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ισχύς των διατάξεων των περιπτώσεων 40 έως και 44 της παραγράφου II του άρθρου 280 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) αρχίζει από την 1η Ιουλίου 2012. Οι πράξεις που έχουν εκδοθεί από 1.1.2011, εν όψει της άσκησης των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στις ως άνω διατάξεις είναι ισχυρές και αναπτύσσουν όλες τις έννομες συνέπειες αυτών¹⁸.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους¹⁹.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2010

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2010

18. Τα εδάφια β΄ και γ΄ προστέθηκαν με την παρ. 18 του άρθρου 20 του ν. 4019/2011.

19. Η διάταξη αυτή τροποποιήθηκε με την παρ. 10ε του άρθ. 18 του ν. 3870/2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Συναφείς νομοθετικές ρυθμίσεις με τον Ν. 3852/2010

1. Ν. 3840/2010 (ΦΕΚ 53 Α΄/ 31-3-2010):

Αποκέντρωση, απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 και άλλες διατάξεις

Άρθρο 7

.....
11. Η περίπτωση δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«(δ) Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ του ΚΠΣ 2000-2006 ασκεί αρμοδιότητες και για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Ειδικότερα ασκεί καθήκοντα σχεδιασμού στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων, συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ ή από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του άρθρου 34 παρ. 2 του Κανονισμού. Επίσης, συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί με βάση τα στοιχεία που καταχωρούνται στο ΟΠΣ την πορεία υλοποίησης των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης για τα επιχειρησιακά προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ ή από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του άρθρου 34 παρ. 2 του Κανονισμού και ενημερώνει εγγράφως κάθε δύο μήνες την Εθνική Αρχή Συντονισμού.»

12. Η περίπτωση ζ΄ της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«(ζ) Οι ειδικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα Υπουργεία Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ασκούν αρμοδιότητες και για τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ.

Η Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικού Σχεδιασμού, Συντονισμού και Εφαρμογής Προγραμμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης

και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μετονομάζεται σε Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικού Σχεδιασμού και Εφαρμογής Προγραμμάτων και ασκεί καθήκοντα στρατηγικού σχεδιασμού σε τομείς αρμοδιότητας του Υπουργείου, καθώς και καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4, στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση», εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων της παραγράφου 3.»

13. α) Η περίπτωση γ' της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Η ειδική υπηρεσία διαχείρισης του επιχειρησιακού προγράμματος ΚΠ Leader +, η οποία συστάθηκε δυνάμει του ν. 2860/2000 μετονομάζεται σε «Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Διαφοροποίηση». Η ειδική υπηρεσία διαχείρισης του προγράμματος: «Εγγραφο Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης», η οποία συστάθηκε δυνάμει του ν. 2892/2001 μετονομάζεται σε «Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Περιβάλλον». Η ειδική υπηρεσία «Εφαρμογής συγχρηματοδοτούμενων ενεργειών από το ΕΓΤΠΕ-Π», η οποία συστάθηκε δυνάμει του ν. 3156/2003 μετονομάζεται σε «Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα». Με τις κοινές υπουργικές αποφάσεις της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 5 οι ειδικές υπηρεσίες του προηγούμενου εδαφίου αναδιαρθρώνονται προκειμένου να ασκήσουν και αρμοδιότητες διαχείρισης του ΠΑΑ σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 75 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 ή και εφαρμογής. Η ειδική υπηρεσία συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων του ΕΓΤΠΕ-Π, η οποία συστάθηκε δυνάμει του ν. 3156/2003 καταργείται μετά την έκδοση των κοινών υπουργικών αποφάσεων οργάνωσης και προσδιορισμού αρμοδιοτήτων των ειδικών υπηρεσιών του πρώτου εδαφίου. Οι αποφάσεις απόσπασης ή μετακίνησης του προσωπικού της ειδικής υπηρεσίας συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων του ΕΓΤΠΕ-Π λογίζονται μέχρι τη λήξη τους ως απόσπαση ή μετακίνηση στην ειδική υπηρεσία διαχείρισης του ΠΑΑ.»

β) Η περίπτωση δ' της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 3614/2007 καταργείται.

14. Η παρ. 10 του άρθρου 5 του ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίνεται κανονι-

σμός λειτουργίας των ειδικών υπηρεσιών του παρόντος νόμου, ο οποίος καταρτίζεται με μέριμνα της ΜΟΔ Α.Ε.»

2. Ν. 3854/2010 (ΦΕΚ 94 Α/23-6-2010):

Τροποποίηση της νομοθεσίας για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων και τον Εθνικό Οργανισμό Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.) και άλλες διατάξεις

Άρθρο 9

(Ρυθμίσεις σχετικές με Φο.Δ.Σ.Α.)

1. Η ετήσια εισφορά των δήμων και κοινοτήτων, προς τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), που προβλέπονται στο άρθρο 12 παρ.2 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 του ν.3536/2007 (ΦΕΚ 42 Α´) και την παράγραφο 2 του άρθρου 7 της ΚΥΑ 50910/2727/2003 (ΦΕΚ 1909 Β´), καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου των Φο.Δ.Σ.Α., με βάση το κόστος των παρεχόμενων προς τους δήμους και κοινότητες υπηρεσιών, ήτοι ευρώ ανά τόνο, και ανάλογα με τις ποσότητες στερεών αποβλήτων που αντιστοιχούν σε κάθε δήμο ή κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων και των αντίστοιχων υπολειμμάτων τους από τα Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.). Η ετήσια εισφορά των δήμων και κοινοτήτων, καταβάλλεται σε τέσσερις ισόποσες τριμηνιαίες δόσεις. Η πληρωμή κάθε τριμηνιαίας δόσης γίνεται εντός του πρώτου δεκαπέντε του αντίστοιχου τριμήνου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5 της υπ’ αριθ. 2527/7.1.2009 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΦΕΚ 83 Β´), εκτός από εκείνες που καταργούνται με το άρθρο 10.
2. Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής από δήμο ή κοινότητα τριμηνιαίας δόσης της ετήσιας εισφοράς προς τον οικείο Φο.Δ.Σ.Α. πέραν του ενός μηνός, το οφειλόμενο ποσό παρακρατείται υποχρεωτικά από τη Δ.Ε.Η. Α.Ε., από τα έσοδα του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού που αναλογούν στον οφειλέτη δήμο ή κοινότητα, κατόπιν αποστολής στη Δ.Ε.Η. Α.Ε. σχετικού αιτήματος του οι-

κείου Φο.Δ.Σ.Α., συνοδευόμενου από την αντίστοιχη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, και αποδίδεται σε αυτόν.

**3. Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ 112 Α/13-7-2010):
Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση
νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και
αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο
«Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις**

**Άρθρο 2
Πεδίο εφαρμογής**

1. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε νόμους, προεδρικά διατάγματα, αποφάσεις και πράξεις που εκδίδουν ο Πρωθυπουργός, το Υπουργικό Συμβούλιο και τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα, οι Υπουργοί, Αναπληρωτές Υπουργοί, Υφυπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, τα όργανα διοίκησης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, τα όργανα διοίκησης φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στον παρόντα νόμο, καθώς και τα όργανα των φορέων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται επίσης και σε πράξεις ή αποφάσεις που εκδίδουν όργανα, στα οποία τα αναφερόμενα στην παράγραφο αυτή όργανα έχουν χορηγήσει εξουσιοδότηση προς υπογραφή ή έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα νοούνται: α) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους και β) οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005.
3. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως φορείς των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού νοούνται τα αιρετά όργανα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και

δεύτερου βαθμού και τα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α..

4. Στο διαδίκτυο αναρτώνται:

- 1) νόμοι που εκδίδονται και δημοσιεύονται κατά το Σύνταγμα,
- 2) πράξεις νομοθετικού περιεχομένου του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος,
- 3) τα προεδρικά διατάγματα κανονιστικού χαρακτήρα,
- 4) λοιπές πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα με εξαίρεση τις κανονιστικές πράξεις που αφορούν την οργάνωση, διάρθρωση, σύνθεση, διάταξη, εφοδιασμό και εξοπλισμό των Ενόπλων Δυνάμεων της Χώρας, καθώς και κάθε άλλη πράξη, η δημοσιοποίηση της οποίας προκαλεί βλάβη στην εθνική άμυνα και ασφάλεια της χώρας,
- 5) ερμηνευτικές εγκύκλιοι και εγκύκλιοι για την εφαρμογή της νομοθεσίας,
- 6) οι προϋπολογισμοί, απολογισμοί, ισολογισμοί και οι επί μέρους δαπάνες Υπουργείων, κεντρικών και περιφερειακών δημόσιων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού,
- 7) πράξεις διορισμού μονομελών οργάνων και συγκρότησης συλλογικών οργάνων διοίκησης των φορέων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και των φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτών,
- 8) πράξεις διορισμού, αποδοχής παραίτησης, αντικατάστασης ή παύσης Γενικών Γραμματέων Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, μελών συλλογικών οργάνων διοίκησης φορέων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού,
- 9) πράξεις συγκρότησης αμειβόμενων ή μη επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας, ανεξαρτήτως αν τα μέλη τους αμείβονται ή όχι,
- 10) πράξεις καθορισμού των αμοιβών και αποζημιώσεων των μελών μονομελών και συλλογικών οργάνων διοίκησης, μελών επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας,
- 11) προκηρύξεις πλήρωσης θέσεων με διαγωνισμό ή με επιλογή, στις

- οποίες περιλαμβάνονται και οι προκηρύξεις για επιλογή και πλήρωση θέσεων διευθυντικών στελεχών των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, και των επιχειρήσεων και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και οι προκηρύξεις εξετάσεων υποψηφίων δικηγόρων, συμβολαιογράφων και άμισθων υποθηκοφυλάκων,
- 12) προκηρύξεις πλήρωσης θέσεων διδακτικού ερευνητικού προσωπικού (ΔΕΠ) του πανεπιστημιακού τομέα και του εκπαιδευτικού προσωπικού (ΕΠ) του τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης,
 - 13) πίνακες επιτυχόντων, διοριστέων και επιλαχόντων των προκηρύξεων επιλογής προσωπικού, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η δημοσίευση τους προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία,
 - 14) περιλήψεις πράξεων διορισμού, μετάταξης, διαθεσιμότητας, αποδοχής παραίτησης, λύσης της υπαλληλικής σχέσης ή υποβιβασμού υπαλλήλων, μόνιμων και μετακλητών, και διευθυντικών στελεχών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και αντιστοίχων πράξεων που αφορούν δημόσιους λειτουργούς, των οποίων η δημοσίευση απαιτείται κατά την κείμενη νομοθεσία, και περιλήψεις πράξεων διορισμού και συμβάσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή συμβάσεων έργου στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού,
 - 15) το σύνολο των συμβάσεων και των πράξεων που αναφέρονται σε αναπτυξιακούς νόμους, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι πράξεις υπαγωγής επενδύσεων σε διατάξεις αναπτυξιακών νόμων και οι αποφάσεις έναρξης παραγωγικής λειτουργίας επενδύσεων,
 - 16) περιλήψεις διακηρύξεων, αποφάσεις και πράξεις κατακύρωσης και ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού,
 - 17) πράξεις αποδοχής δωρεών στο Ελληνικό Δημόσιο, στα Ν.Π.Δ.Δ., σε φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή σε φορείς των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και συμβάσεων πολιτιστικών χορηγιών του ν. 3525/2007 (ΦΕΚ 16 Α'),

- 18) πράξεις δωρεών, επιχορηγήσεων, παραχώρησης χρήσης περιουσιακών στοιχείων από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους φορείς των Ο.Τ.Α. ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα σε φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,
- 19) οι πράξεις: α) παραχώρησης δημόσιων και δημοτικών κτημάτων, καθορισμού χρήσης γης παραχωρούμενου δημόσιου κτήματος, αλλαγής χρήσης γης κοινόχρηστου κτήματος, β) καθορισμού εθνικών δρυμών, δασών και δασικών εκτάσεων, γ) χαρακτηρισμού εκτάσεων ως αναδασωτέων, δ) καθορισμού αιγιαλού, παραλίας, λιμνών, ποταμών, ρεμάτων και χειμάρρων, ε) καθορισμού βιομηχανικών ζωνών, στ) καθορισμού λατομικών ζωνών, ζ) σύνταξης και έγκρισης πολεοδομικών μελετών και Γενικού Πολεοδομικού σχεδίου, έγκρισης και τροποποίησης χωροταξικών και ρυμοτομικών σχεδίων, προσδιορισμού ή τροποποίησης ορίων οικισμού και έγκρισης της μεταφοράς αυτού, η) σύνταξης και έγκρισης Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ), θ) καθορισμού και τροποποίησης όρων δόμησης, ι) χορήγησης, αναστολής χορήγησης, τροποποίησης οικοδομικών αδειών, ια) χωροθέτησης, ιβ) καθορισμού αρχαιολογικών χώρων, ιγ) χαρακτηρισμών κτιρίων ως διατηρητέων και αποχαρακτηρισμών αυτών. Αναρτώνται επίσης οι πράξεις ανάκλησης και ακύρωσης των παραπάνω πράξεων,
- 20) οι γνωμοδοτήσεις και τα πρακτικά γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,
- 21) οι πράξεις και γνωμοδοτήσεις των ανεξάρτητων και ρυθμιστικών διοικητικών αρχών, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία,
- 22) ατομικές διοικητικές πράξεις, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου.

**4. Ν. 3879/2010 (ΦΕΚ 163 Α/21-9-2010):
Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις**

**Άρθρο 7
Η Δια Βίου Μάθηση στις Περιφέρειες**

1. Η Περιφέρεια καταρτίζει, στο πλαίσιο του περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματός της, το περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, με βάση το αντίστοιχο εθνικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4. Το περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης περιλαμβάνει ιδίως επενδύσεις, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης σε περιφερειακό επίπεδο.
2. Οι δράσεις του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης μπορεί να χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό και το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, μέσω της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, από επιχορηγήσεις και από ίδιους πόρους της Περιφέρειας.
3. Η Περιφέρεια εφαρμόζει το περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης και διαχειρίζεται την εφαρμογή της πολιτικής και των κανόνων της παραγράφου 2 του άρθρου 4 που αφορούν την επαγγελματική κατάρτιση στην περιφέρειά της. Στις αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται ιδίως:
 - α) Η συγκρότηση, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης, με αρμοδιότητα τη διατύπωση εισηγήσεων στο Περιφερειακό Συμβούλιο για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης και σύνδεσής της με την αγορά εργασίας και ιδίως για τη διερεύνηση και εκτίμηση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας και την ιεράρχηση των επαγγελματικών ειδικοτήτων που πρέπει να λειτουργήσουν στα Ι.Ε.Κ., στα Κ.Ε.Κ. και γενικότερα στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης. Οι σχετικές αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνηση του Εθνικού Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης και του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχουν εκπρόσωποι των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών και των λοιπών κοινωνικών φορέων που αντιστοιχούν στους αναπτυξιακούς τομείς της Περιφέρειας,

εκπρόσωπος της αντίστοιχης Περιφερειακής Ένωσης Δήμων και εκπρόσωπος των Κ.Π.Α. της Περιφέρειας που ορίζεται από τον Ο.Α.Ε.Δ..

- β) Η λειτουργία και η διαχείριση των δημόσιων Ι.Ε.Κ. που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12.
4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, μπορεί να μεταβιβάζονται στις Περιφέρειες αρμοδιότητες του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και των φορέων διοίκησης της δια βίου μάθησης των περιπτώσεων δ', ε' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 3, εφόσον εξυπηρετούν αναπτυξιακού και λειτουργικού χαρακτήρα περιφερειακές ανάγκες και δεν αφορούν θέματα άσκησης γενικής κρατικής πολιτικής. Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζεται και η απόδοση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων για την άσκησή τους.

Άρθρο 8

Η Δια Βίου Μάθηση στους Δήμους

1. Ο Δήμος καταρτίζει, στο πλαίσιο του τοπικού αναπτυξιακού προγράμματός του, το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, με βάση το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 και το αντίστοιχο περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 7. Το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης περιλαμβάνει, ιδίως, επενδύσεις, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης σε τοπικό επίπεδο, όπως είναι:
- α) οι δραστηριότητες σύνδεσης των σχολικών μονάδων με την κοινωνία,
- β) οι δράσεις επιμόρφωσης ενηλίκων, ιδίως σε τομείς της δημόσιας υγείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού, του περιβάλλοντος, της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και οι δράσεις επιμόρφωσης της νέας γενιάς και της τρίτης ηλικίας, καθώς και η δημιουργία σχολών γονέων και
- γ) οι δράσεις προώθησης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας μέσω της σύνδεσης με την τοπική οικονομία.
2. Στο τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, σε ιδιαίτερο κεφάλαιο, μπορεί

να εντάσσονται και δράσεις συλλογικού χαρακτήρα, οι οποίες υποστηρίζονται οικονομικά, επιστημονικά ή διοικητικά από το Δήμο, των δημοσίων, των κοινωνικών και των ιδιωτικών φορέων που έχουν την έδρα τους ή ασκούν δραστηριότητες στην περιφέρεια του Δήμου και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Φορέων του Δικτύου που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 17.

3. Οι δράσεις του τοπικού προγράμματος δια βίου μάθησης μπορεί να χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό και από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων απευθείας από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, μέσω της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης ή μέσω της αντίστοιχης Περιφέρειας, από επιχορηγήσεις και από ίδιους πόρους του Δήμου.
4. Ο Δήμος εφαρμόζει το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης και διαχειρίζεται την εφαρμογή των πολιτικών και των κανόνων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 που αφορούν τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων στην περιφέρεια του Δήμου. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται ιδίως:
 - α) η ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Δια Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) που οργανώνονται στο πλαίσιο της υπηρεσιακής μονάδας που ασκεί αρμοδιότητες δια βίου μάθησης ή νομικού προσώπου του Δήμου και εφαρμόζουν το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης,
 - β) η λειτουργία και διαχείριση τοπικών δομών και η εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων, κατά τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 6 του άρθρου 21 και
 - γ) η εφαρμογή προγραμμάτων των Κ.Π.Ε. του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων, κατά τις διατάξεις της περίπτωσης β' της ίδιας παραγράφου.
5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, μπορεί να μεταβιβάζονται στους Δήμους αρμοδιότητες του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και των φορέων διοίκησης της δια βίου μάθησης των περιπτώσεων δ', ε' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 3, εφόσον εξυπηρετούν αναπτυξιακού και λειτουργικού χαρακτήρα τοπικές ανάγκες και δεν αφορούν θέματα άσκησης γενικής κρατικής πολιτικής. Με το ίδιο

διάταγμα ρυθμίζεται και η απόδοση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων για την άσκησή τους.

Άρθρο 21 **Προγραμματικές Συμβάσεις Δια Βίου Μάθησης**

1. Για την πραγματοποίηση επενδύσεων, την εφαρμογή προγραμμάτων και την υλοποίηση δράσεων που περιλαμβάνονται σε εθνικό ή περιφερειακό ή τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, για την παροχή υπηρεσιών δια βίου μάθησης κάθε είδους και για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και οι φορείς διοίκησης της δια βίου μάθησης μπορούν να συνάπτουν, μεμονωμένα ή από κοινού, προγραμματικές συμβάσεις μεταξύ τους ή και με φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α'), περιλαμβανομένων των φορέων παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης, εφόσον αυτοί ανήκουν στο δημόσιο τομέα ή και με τους λοιπούς φορείς της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010. Στις προγραμματικές συμβάσεις δια βίου μάθησης μπορεί το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων να εκπροσωπείται από τον Γενικό Γραμματέα Δια Βίου Μάθησης. Οι ανωτέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 19 του π.δ. 774/1980 (ΦΕΚ 189 Α').
2. Στις προγραμματικές συμβάσεις επιτρέπεται και η συμμετοχή των φορέων της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010.
3. Στις προγραμματικές συμβάσεις δια βίου μάθησης επιτρέπεται και η συμμετοχή κοινωνικών και ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 3 του άρθρου 3, εφόσον δεν χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των συμβάσεων αυτών και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Φορέων του Δικτύου.
4. Στις προγραμματικές συμβάσεις δια βίου μάθησης επιτρέπεται και η συμμετοχή κοινωνικών και ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 3 του άρθρου 3, για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των συμβάσεων αυτών, εφόσον είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Φορέων του Δικτύου και έχει προηγηθεί, από συμβαλλόμενο στην προγραμματική

σύμβαση φορέα διοίκησης της δια βίου μάθησης των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 3, δημόσια προκήρυξη, αξιολόγηση και επιλογή τους για την παροχή των υπηρεσιών αυτών, κατά τις διατάξεις της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων.

5. Στις προγραμματικές συμβάσεις δια βίου μάθησης εφαρμόζονται και οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010.
6. Με προγραμματικές συμβάσεις που συνάπτουν ως κυρίως συμβαλλόμενοι το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και ο Δήμος, ο δεύτερος αναλαμβάνει: α) τη λειτουργία και τη διαχείριση των τοπικών δομών και την εφαρμογή των προγραμμάτων γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και β) την εφαρμογή προγραμμάτων δια βίου μάθησης των Κ.Π.Ε. του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Στις προγραμματικές συμβάσεις ορίζονται και οι όροι ένταξης των δομών αυτών σε Κ.Δ.Β.Μ.. Στο πλαίσιο των προγραμματικών συμβάσεων μπορεί να συγκροτείται συλλογικό όργανο σε επίπεδο Δήμου, που αποτελείται από εκπροσώπους επιστημονικών, επαγγελματικών, κοινωνικών και πολιτιστικών φορέων και παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη στο σχεδιασμό και την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος δια βίου μάθησης και, ειδικότερα, των προγραμμάτων ή δράσεων της προγραμματικής σύμβασης. Η διαχείριση των προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο μπορεί να γίνεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23 και 24 της 5067/30.12.1985 απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Πολιτισμού και Οικονομικών (ΦΕΚ 794 Β'), οπότε στην προγραμματική σύμβαση ορίζονται ο διατάκτης των δαπανών και ο υπόλογος διαχειριστής, εφαρμοζόμενων ως προς τον έλεγχο των δαπανών των διατάξεων που ισχύουν για τον προληπτικό έλεγχο των Δήμων.

Άρθρο 22

Συμμετοχή της σχολικής κοινότητας και της τοπικής κοινωνίας

1. Στο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα που εκπονεί ο Δήμος, κατά τις διατάξεις των άρθρων 70 έως 74 (Δημοκρατικός Προγραμματισμός) του ν. 1622/1986, περιλαμβάνεται το τοπικό πρόγραμμα υποστήριξης της εκπαί-

δευσης και δια βίου μάθησης. Το τμήμα του προγράμματος αυτού που αφορά τις επενδύσεις, τα προγράμματα ή τις επί μέρους δράσεις δια βίου μάθησης είναι το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης που προβλέπεται στο άρθρο 8.

2. Στην αρχή της δημοτικής θτείας, το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει τους τρόπους διαβούλευσης για την εκπόνηση του τοπικού προγράμματος υποστήριξης της εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και τους τρόπους διασφάλισης της διαφάνειας και της κοινωνικής λογοδοσίας κατά την εφαρμογή του. Στις διαδικασίες αυτές συμμετέχουν τα όργανα της σχολικής κοινότητας (Σχολικά Συμβούλια, Σχολικές Επιτροπές, Σύλλογοι Γονέων) και οι φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 8. Κατά την εκπόνηση του τοπικού προγράμματος υποστήριξης της εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης λαμβάνονται υπόψη οι εκθέσεις αξιολόγησης και τα προγράμματα δράσης που προβλέπονται στο άρθρο 32 του ν. 3848/2010.
3. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν το ρόλο και τη διαδικασία συμμετοχής στην εκπόνηση και την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος υποστήριξης της εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης των Σχολικών Συμβουλίων, των Σχολικών Επιτροπών και των Συλλόγων Γονέων των σχολικών μονάδων της περιφέρειας του Δήμου, καθώς και τα θέματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία των Σχολών Γονέων.

Άρθρο 23

Ρύθμιση θεμάτων λαϊκής επιμόρφωσης και επαγγελματικής κατάρτισης

1. Από 1.1.2011, η υπηρεσιακή μονάδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που ασκεί αρμοδιότητες λαϊκής επιμόρφωσης ή γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων μεταφέρεται ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων και προσωπικού στο Δήμο που αποτελεί την πρωτεύουσα του αντίστοιχου Νομού και εντάσσεται στην υπηρεσιακή μονάδα που ασκεί αρμοδιότητες σε θέματα δια βίου μάθησης. Αν δεν υπάρχει μονάδα με αρμοδιότητες σε θέματα δια βίου μάθησης, η παραπάνω μονάδα εντάσσεται σε άλλη συναφή

υπηρεσιακή μονάδα του Δήμου, που ορίζεται με απόφαση του Δημάρχου. Κατ' εξαίρεση, το προσωπικό που υπηρετεί στην παραπάνω μονάδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, το οποίο ασχολείται με προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ή με προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, μπορεί με αίτησή του, η οποία υποβάλλεται στον Νομάρχη μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, να ζητήσει την ένταξή του στην υπηρεσία της Περιφέρειας που ασκεί αρμοδιότητες δια βίου μάθησης. Η αίτηση αυτή εγκρίνεται με απόφαση του Νομάρχη μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

2. Σε περίπτωση που υπάρχει αποκεντρωμένη δομή της παραπάνω υπηρεσιακής μονάδας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε περιφερειακό Δήμο που δεν αποτελεί πρωτεύουσα του Νομού, η δομή αυτή μεταφέρεται στον περιφερειακό Δήμο με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1, 5, 6, 7 και 9.
3. Οι αρμοδιότητες των Νομαρχιακών Επιτροπών Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.) που αφορούν θέματα επαγγελματικής κατάρτισης μεταφέρονται στην Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 7 και οι αρμοδιότητες που αφορούν θέματα λαϊκής επιμόρφωσης ή γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων μεταφέρονται στα συλλογικά όργανα που προβλέπονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 21.
4. Τα πιστοποιημένα Κ.Ε.Κ. των Ν.Ε.Λ.Ε. των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων μετονομάζονται σε Κ.Ε.Κ. της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας, διατηρούν την υποδομή και τα μέσα και λειτουργούν με τους όρους και τις προϋποθέσεις που πιστοποιήθηκαν από το Ε.ΚΕ. ΠΙΣ. και διοικούνται από τον αρμόδιο αντιπεριφερειάρχη, στο πλαίσιο των προγραμματικών κατευθύνσεων του περιφερειακού συμβουλίου και των οδηγιών του περιφερειάρχη.
5. Από 1.1.2011 η περιουσία, η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί των κινήτων και ακινήτων των Ν.Ε.Λ.Ε., πλην των περιουσιακών στοιχείων των Κ.Ε.Κ. της προηγούμενης παραγράφου, περιέρχονται χωρίς την τήρηση οποιοδήποτε τύπου, πράξης ή συμβολαίου και χωρίς αντάλλαγμα, στο Δήμο, με την επιφύλαξη των κειμένων διατάξεων περί δωρεών, κληρονομιών και κληροδοσιών. Ο Δήμος έχει στο εξής την αποκλειστική χρήση και διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων αυτών και την ευθύνη για τη διαφύλαξη και τη διαχείριση του υπάρχοντος αρχείου

της υπηρεσιακής μονάδας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που μεταφέρεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 και της Ν.Ε.Λ.Ε.. Έως 30.6.2011 το δημοτικό συμβούλιο υποχρεούται στη διενέργεια απογραφής όλων των κινητών και ακινήτων που κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου περιέρχονται στην κυριότητα του Δήμου. Η έκθεση απογραφής εγκρίνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Απόσπασμα της εγκεκριμένης έκθεσης, που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από το Δήμο ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, με την περίληψη που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 του β.δ. 533/1963 (ΦΕΚ 147 Α´), καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου. Ομοίως ατελώς πραγματοποιούνται οι απαιτούμενες κτηματολογικές εγγραφές.

6. Από 1.1.2011 το προσωπικό της υπηρεσιακής μονάδας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που μεταφέρεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 λογίζεται ως προσωπικό του Δήμου και διέπεται ως προς το υπηρεσιακό του καθεστώς, το μεν μόνιμο από το πρώτο μέρος, το δε ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από το δεύτερο μέρος του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, ΦΕΚ 143 Α´). Το προσωπικό αυτό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν από τη μεταφορά του στο Δήμο, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, εκτός αν με αίτησή του επιλέξει την υπαγωγή του στο καθεστώς του προσωπικού του Δήμου.
7. Από 1.1.2011 το προσωπικό που υπηρετεί με απόσπαση στην υπηρεσιακή μονάδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που μεταφέρεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 επιστρέφει στις υπηρεσίες από τις οποίες προέρχεται.
8. Η υπηρεσιακή μονάδα του Δήμου, η οποία ασκεί αρμοδιότητες σε θέματα δια βίου μάθησης και στην οποία έχει μεταφερθεί η υπηρεσιακή μονάδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1, ασκεί τις σχετικές αρμοδιότητες και παρέχει τις αντίστοιχες υπηρεσίες στη διοικητική περιφέρεια όλων των Δήμων του Νομού, έως ότου συσταθούν και λειτουργήσουν στους Δήμους αυτούς αντίστοιχες υπηρεσιακές μονάδες, κατά τρόπο που να διασφαλίζονται οι οργανωτικές προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αφορούν τα θέματα του νόμου αυτού. Η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών διαπιστώνεται με απόφαση των

Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

9. Οι πόροι που καλύπτουν τις δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού και της λειτουργίας των υπηρεσιακών μονάδων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που μεταφέρονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Από τους πόρους αυτούς επιχορηγούνται κάθε χρόνο, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με σχετικό σύστημα κριτηρίων, οι Δήμοι στους οποίους μεταφέρονται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 οι υπηρεσιακές μονάδες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και οι Δήμοι για τους οποίους διαπιστώνεται κατά την προηγούμενη παράγραφο η λειτουργία υπηρεσιακής μονάδας με αρμοδιότητες σε θέματα δια βίου μάθησης, για να καλύπτουν τις σχετικές δαπάνες μισθοδοσίας και λειτουργίας τους.
10. Η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης εποπτεύει, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 4 και 6, τις λειτουργίες των υπηρεσιακών μονάδων που ασκούν αρμοδιότητες σε θέματα δια βίου μάθησης των Δήμων.
11. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι οργανωτικές προϋποθέσεις και η διαδικασία υποβολής της πρότασης και διαπίστωσης των προϋποθέσεων αυτών σύμφωνα με την παράγραφο 8, ο τρόπος υπολογισμού των δαπανών και το σύστημα κριτηρίων για την κατανομή των επιχορηγήσεων της παραγράφου 9 και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

5. Ν. 3887/2010 (ΦΕΚ 174 Α/30-9-2010): Οδικές εμπορευματικές μεταφορές

Άρθρο 16 (Ρυθμίσεις σχετικές με μεταφορά μαθητών)

Ειδικά για το τετράμηνο από 1.9.2010 έως 31.12.2010, η μεταφορά των μαθητών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εφόσον με πράξη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας διαπιστώνεται ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικοί διαγωνισμοί μέχρι 13.9.2010, θα πραγματοποιείται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις κατόπιν παράτασης των συμβάσεων που είχαν συναφθεί για το σχολικό έτος 2009-2010, ύστερα από διαπραγμάτευση προς απομείωση του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. Με την ανάδειξη των νέων μειοδοτών λύονται αυτομάτως και αζημίως οι υπάρχουσες συμβάσεις.

Στις σχολικές μονάδες που θα λειτουργήσουν για πρώτη φορά κατά το σχολικό έτος 2010-2011, καθώς και σε περιπτώσεις που δεν υφίστανται συμβάσεις μεταφοράς μαθητών σύμφωνα με αντίστοιχες διαπιστωτικές πράξεις του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, η μεταφορά των μαθητών ανατίθεται απευθείας με απόφαση της οικείας Νομαρχιακής Επιτροπής και μόνο για το χρονικό διάστημα από 13.9.2010 μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών που βρίσκονται σε εξέλιξη και την ανάδειξη των νέων μειοδοτών. Με την ανάδειξη των νέων μειοδοτών οι συμβάσεις αυτές λύονται αυτομάτως και αζημίως¹.

1. Με την παρ. 6 του άρθρου 49 του ν. 3943/2011, ΦΕΚ-66 Α/31-3-11, ορίζεται ότι: “Οι ρυθμίσεις του άρθρου 16 του ν. 3887/2010 (ΦΕΚ 174 Α΄) εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την 31η Δεκεμβρίου 2010 έως τη λήξη του τρέχοντος σχολικού έτους, εκτός αν ολοκληρωθούν έως τότε οι σχετικοί διαγωνισμοί προς ανάδειξη νέων μειοδοτών. Δαπάνες οι οποίες αφορούν στη μεταφορά μαθητών μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, για την οποία δεν τηρήθηκε η διαδικασία του ανωτέρω άρθρου, θεωρούνται νόμιμες εφόσον ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης διαπιστώσει με σχετική πράξη του την εκτέλεση του μεταφορικού έργου και το ύψος της σχετικής δαπάνης”.

**6. Ν. 3897/2010 (ΦΕΚ 208 Α/10-12-2010):
Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας
και Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, εποπτεία και
βελτίωση του θεσμού του τεχνικού ελέγχου οχημάτων για
την προαγωγή της Οδικής Ασφάλειας και την προστασία
του περιβάλλοντος, κύρωση Σύμβασης μεταξύ Ελληνικού
Δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ. και άλλες διατάξεις**

Άρθρο 22

**(Ρυθμίσεις σχετικές με θέματα πολεοδομίας που συμπληρώνουν
αντίστοιχες πολεοδομικές φύσεως ρυθμίσεις του ν.3852/2010)
Ρύθμιση θεμάτων του ν. 3843/2010**

1. Η περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3843/ 2010 (ΦΕΚ 62 Α΄) αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«β. Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 εις διπλούν, στην οποία περιλαμβάνονται τα ατομικά στοιχεία, ο αριθμός φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.), η δημόσια οικονομική υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) φορολογίας του κυρίου του ακινήτου, ο αριθμός και το έτος της οικοδομικής άδειας, το εμβαδόν και η χρήση του χώρου, η ημερομηνία μετατροπής της χρήσης του, η οποία πρέπει να είναι προγενέστερη της δήλωσης αυτής, καθώς και εάν πρόκειται για ακίνητο πρώτης κατοικίας, άλλης κατοικίας ή ακίνητο άλλης χρήσης. Η δήλωση συνοδεύεται από τεχνική έκθεση μηχανικού. Στην έκθεση αυτή περιλαμβάνονται αποκλειστικά και μόνο η περιγραφή του χώρου, το εμβαδόν του, η χρήση του, καθώς και η έκταση γης που προκύπτει από τη διαίρεση του εμβαδού του δηλούμενου χώρου με τον ισχύοντα συντελεστή δόμησης του ακινήτου. Στην τεχνική έκθεση επισυνάπτονται αντίγραφα του στελέχους της οικοδομικής άδειας, του τοπογραφικού διαγράμματος της άδειας και της κάτοψης του ορόφου, όπου εμφανίζεται ο χώρος για τον οποίο ζητείται η υπαγωγή του στη ρύθμιση αυτή.»
2. Η παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3843/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«4. Το ειδικό πρόστιμο καταβάλλεται εντός τριάντα (30) μηνών για τα ακίνητα κατοικίας και εντός τριάντα δύο (32) μηνών για τα ακίνητα άλλης χρήσης (πλνν κατοικίας) από την έναρξη ισχύος του ν. 3843/2010, ολόκληρο ή τμηματικά σε δέκα (10) και οκτώ (8) ισόποσες δόσεις αντίστοιχα,

εκ των οποίων η πρώτη δόση καταβάλλεται εντός προθεσμίας δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του ίδιου ως άνω νόμου. Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής κατά το χρόνο καταβολής της πρώτης δόσης παρέχεται έκπτωση 10%.»

3. Η παρ. 8 του άρθρου 6 του ν. 3843/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«8. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, οι πολεοδομικές υπηρεσίες αποστέλλουν χωρίς καθυστέρηση σε ηλεκτρονική μορφή στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συγκεντρωτικά στοιχεία ανά πρωτοβάθμιο Ο.Τ.Α. για το σύνολο των δηλώσεων που υποβλήθηκαν, τη συνολική επιφάνεια των χώρων που διατηρούνται, τη συνολική αναγκαία γη, τα συνολικά ποσά των ειδικών προστίμων, καθώς και ακριβή αντίγραφα του ηλεκτρονικού αρχείου ή ειδικού βιβλίου όπου καταχωρήθηκαν οι δηλώσεις.»
4. Η προβλεπόμενη στην παρ. 3 του άρθρου 5 του ν.3843/2010 (ΦΕΚ 62 Α΄) προθεσμία των έξι (6) μηνών, για την υποβολή των δικαιολογητικών της παρ. 2 του άρθρου 5 του ίδιου ως άνω νόμου με συστημένη επιστολή στην πολεοδομική υπηρεσία παρατείνεται αφότου έληξε κατά δύο (2) μήνες.
5. «α.Για τους χώρους που διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3843/2010 δεν οφείλονται αναδρομικά οποιοσδήποτε φόρος, καθώς και οποιασδήποτε μορφής τέλη και πρόστιμα. Τυχόν ήδη καταβληθέντες φόροι, τέλη και σχετικά πρόστιμα δεν αναζητούνται.»²
β. Οι χώροι που διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3843/2010 δεν λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων της κείμενης ασφαλιστικής νομοθεσίας. Ειδικά ως προς το φόρο ακίνητης περιουσίας και για την υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων, οι τακτοποιούμενοι χώροι συνεχίζουν να λαμβάνονται φορολογικά υπόψη όπως ήταν προ της τακτοποίησής τους.
«γ. Η αλλαγή της χρήσης του ακινήτου που επέρχεται με την υπαγωγή στις διατάξεις του ν. 3843/2010 δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του τέλους του άρθρου 24 του ν. 2130/1993, καθώς και των τελών του ν. 25/1975 και του άρθρου 25 του ν. 1828/1989, όπως ισχύουν.»³
Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου ισχύουν αναδρομικά από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 3843/2010.

2. Το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 33 του Ν.3937/2011.

3. Το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ.2 του άρθρου 33 του Ν.3937/2011.

7. Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α/31-3-2011): Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις

Άρθρο 25

Το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Διοίκησης και Διαχείρισης Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνη Τρίτση», το οποίο συστάθηκε με το π.δ. 184/2002 (ΦΕΚ 172 Α'), κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 15 παρ. 9 του ν. 2742/1999, ως φορέας διαχείρισης, χρηματοδοτείται, εκτός των άλλων πόρων που προβλέπονται στο άρθρο 6 του ίδιου διατάγματος και από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Άρθρο 29

1. Στην παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 3208/2003 προστίθεται η φράση: «Από τη χρηματοδότηση καλύπτονται και οι κάθε είδους δαπάνες της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος και του προσωπικού της που σχετίζονται με την υλοποίηση των έργων, εργασιών και δραστηριοτήτων του προηγούμενου εδαφίου.»
2. Τυχόν αδιάθετα υπόλοιπα πιστώσεων που υπάρχουν στις 31.12.2010 στα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης και τα οποία έχουν κατανεμηθεί με σχετικές αποφάσεις έγκρισης του ΔΣ του ΚΤΓΚ και Δ στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 8 παρ. 6 του ν. 3208/2003, για την υλοποίηση έργων και εργασιών και δραστηριοτήτων των Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών που θα υπάγονται πλέον στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μεταφέρονται στην επόμενη χρήση του Πράσινου Ταμείου και διατίθενται και χρησιμοποιούνται από τις ίδιες δασικές υπηρεσίες για τους ίδιους σκοπούς.
3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 13 του άρθρου 57 του ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 14 του άρθρου 6 του ν. 2240/1994 (ΦΕΚ 153 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:
«Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μετά από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 28 του π.δ. 323/1989 για τη μελέτη, κατασκευή, εκτέλεση έργων, εργασιών και προμηθειών από τα αναφερόμενα στο άρθρο 16 του ν. 998/1979 όταν:

- α. Το ύψος της προγραμματικής σύμβασης υπερβαίνει το ποσό των 500.000 ευρώ για την περιοχή ευθύνης του κάθε δασαρχείου.
- β. Τα ως άνω έργα, μελέτες και προμήθειες αφορούν δασικού χαρακτήρα δημόσιες εκτάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 1650/ 1986 (ΦΕΚ 160 Α΄) ή προστατευόμενες δασικές περιοχές των δικτύων NATURA 2000 και RAMSAR.

Ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να συνάψει προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 28 του π.δ.323/1989 για τη μελέτη, κατασκευή, εκτέλεση έργων, εργασιών και προμηθειών από τα αναφερόμενα στο άρθρο 16 του ν. 998/1979 εφόσον δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω α΄ και β΄ περιπτώσεις.»

4. Οι διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 3147/2003 και του άρθρου 4 του ν. 2538/1997, όπως ισχύει, που αφορούν τους πτυχιούχους των Τμημάτων Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος και των Σχολών Τεχνολογίας Γεωπονίας – Τμήμα Δασοπονίας εφαρμόζονται πλέον κατά το μέρος που αφορά την Ειδική Γραμματεία Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και τις Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Πόροι του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που προορίζονταν για την κάλυψη των δαπανών που προέκυπταν από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών και αφορούν τους πτυχιούχους των παραπάνω σχολών, μεταφέρονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Για την τοποθέτηση των παραπάνω πτυχιούχων σε ινστιτούτα του ΕΘΙΑΓΕ απαιτείται και συνυπογραφή του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην αντίστοιχη κοινή υπουργική απόφαση.

5. α. Καταργείται το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης θ΄ του τμήματος ι΄ του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 και η παράγραφος 10 του άρθρου 21 του ίδιου νόμου.

β. Δασικοί χάρτες που έχουν καταρτισθεί με βάση τις καταργούμενες διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου θεωρούνται και αναρτώνται ως έχουν, κατά τις διατάξεις του ν. 3889/2010.

Εκτάσεις, οι οποίες στους αναρτώμενους δασικούς χάρτες αποτυπώνονται ως μη δασικές, κατ' εφαρμογή των καταργούμενων διατάξεων, υπόκεινται υποχρεωτικά στις αντιρρήσεις του άρθρου 15 του ν. 3889/2010, αν κατά την κρίση της οικείας Διεύθυνσης Δασών έχουν δασικό χαρακτήρα.

Οι αντιρρήσεις υποβάλλονται ατελώς από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

γ. Εκτάσεις ή τμήματά τους που απώλεσαν το δασικό χαρακτήρα από επεμβάσεις, οι οποίες έγιναν σε εκτέλεση διοικητικών πράξεων εκδοθεισών κατ' εφαρμογή των καταργούμενων διατάξεων, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας μόνο ως προς το μέρος τους που καταλαμβάνεται από τις πράξεις αυτές.

6. Στο άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 3818/2010 προστίθεται εδάφιο γ' ως εξής:
«γ) η έκδοση οικοδομικών αδειών για τις εκτάσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί τελεσίδικη πράξη χαρακτηρισμού και δεν πρόκειται για δάσος ή δασική έκταση».

Άρθρο 30

Εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων αφαλάτωσης για την εξυπηρέτηση των υδρευτικών αναγκών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης των νησιών του Αιγαίου

1. Για την εγκατάσταση και λειτουργία, σε νησιά αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής του Υπουργείου Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας, όπως καθορίζεται με το άρθρο 1 του π.δ.1/1986 (ΦΕΚ 1 Α'), μονάδων παραγωγής νερού ύδρευσης μέσω αφαλάτωσης που εγκαθιστά, λειτουργεί ή αναθέτει την εγκατάσταση και λειτουργία τους η Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής δεν απαιτείται οικοδομική άδεια, αλλά έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας από την αρμόδια Διεύθυνση Πολεοδομίας και δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της ΚΥΑ 13727/724/5.8.2003 (ΦΕΚ 1087 Β'), όπως ισχύει.
Για τις ανωτέρω μονάδες αφαλάτωσης ισχύουν οι ακόλουθοι περιορισμοί:
α) Η ημερήσια παραγωγή τους να μην υπερβαίνει τα 1.500 κυβικά μέτρα νερού.
β) Η εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς του συστήματος παραγωγής νερού, μη συμπεριλαμβανομένης της ισχύος των αντλιοστασίων μεταφοράς θαλασσινού νερού, πόσιμου νερού και αλμολοίπου, να μην υπερβαίνει τα 300 Kw.
γ) Το παραγόμενο νερό να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αντιμετώπιση των υδρευτικών αναγκών των οικείων Ο.Τ.Α..
2. Για την εγκατάσταση των μονάδων αφαλάτωσης της παραγράφου 1, την επέκταση, την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων,

καθώς και των συνοδών έργων αυτών (δεξαμενές, αντλιοστάσια κ.λπ.) έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 209 του ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114 Α΄), της παραγράφου 1 του άρθρου 3 και της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του ν. 3851/2010 «Επιτάχυνση της Ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και άλλες διατάξεις σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.» (ΦΕΚ 85 Α΄). Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η ισχύουσα διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Για τα ανωτέρω τεχνικά έργα απαιτείται γνωμοδότηση του αρμόδιου Συμβουλίου Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος.

3. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές διάθεσης του αλμολοίπου, οι ειδικότεροι όροι λειτουργίας των μονάδων αφαλάτωσης για κάθε περιοχή, η αντιστοίχιση των έργων και δραστηριοτήτων της παραγράφου 1 με τους βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στα πολεοδομικά διατάγματα, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις του άρθρου 22 του ν. 3897/2010

1. Η περίπτωση α΄ της παρ. 5 του άρθρου 22 του ν. 3897/2010 (ΦΕΚ 208 Α΄) αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«α. Για τους χώρους που διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3843/2010 δεν οφείλονται αναδρομικά οποιοσδήποτε φόρος, καθώς και οποιασδήποτε μορφής τέλη και πρόστιμα. Τυχόν ήδη καταβληθέντες φόροι, τέλη και σχετικά πρόστιμα δεν αναζητούνται.»
2. Η περίπτωση γ΄ της παρ. 5 του άρθρου 22 του ν. 3897/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«γ. Η αλλαγή της χρήσης του ακινήτου που επέρχεται με την υπαγωγή στις διατάξεις του ν. 3843/2010 δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του τέλους του άρθρου 24 του ν. 2130/1993, καθώς και των τελών του ν. 25/1975 και του άρθρου 25 του ν. 1828/1989, όπως ισχύουν.»

Άρθρο 34

1. Οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3843/2010 (ΦΕΚ 62 Α΄) στις πολεοδομικές υπηρεσίες για την υπαγωγή ακινήτων στις διατάξεις των διατηρούμενων χώρων του ίδιου ως άνω νόμου παρατείνονται αφότου έληξαν μέχρι την 30ή Ιουνίου 2011. Για τις από 1.1.2011 υποβαλλόμενες αιτήσεις η προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης του ειδικού προστίμου, που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3843/2010, όπως ισχύει, παρατείνεται μέχρι τις 31.10.2011.
2. Τα συλλογικά όργανα που προβλέπονται από την πολεοδομική νομοθεσία (Ε.Π.Α.Ε., Επιτροπές Κρίσης Αυθαιρέτων, Επιτροπές Κρίσης Ετοιμόρροπων Κυρίων, Συμβούλια Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος -Σ.Χ.Ο.Π.) συνεχίζουν να λειτουργούν και μετά την 1.1.2011 με την ίδια σύνθεση και χωρική αρμοδιότητα, μέχρι την εκ νέου συγκρότησή τους ή τη σύσταση νέων Οργάνων με αντίστοιχες αρμοδιότητες βάσει των ρυθμίσεων του ν. 3852/2010.

8. Ν. 3938/2011 (ΦΕΚ 61 Α/31-3-2011): Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις

Άρθρο 26 Ειδικές ρυθμίσεις

5. α) Έως τη συγκρότηση των συμβουλίων των άρθρων 248 και 249 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄), καθώς και των νέων υπηρεσιακών συμβουλίων των υπαλλήλων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων των άρθρων 158 και 159 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α΄), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α΄), η οποία δεν μπορεί να υπερβεί την 31η Δεκεμβρίου 2011, συνιστάται στην έδρα κάθε περιφέρειας, καθώς και στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πενταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη και του οικείου Γενικού Γραμματέα αντίστοιχα, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνή-

σεως. Τα ανωτέρω υπηρεσιακά συμβούλια είναι αρμόδια για την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων της περιφέρειας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αντίστοιχα, εκτός από την επιλογή προϊσταμένων. Τα ανωτέρω υπηρεσιακά συμβούλια αποτελούνται από:

- i) Τρεις (3) μόνιμους υπαλλήλους στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα προϊσταμένων Διεύθυνσης από τον οικείο Περιφερειάρχη και από τον οικείο Γενικό Γραμματέα αντίστοιχα, οι οποίοι λαμβάνονται μεταξύ των δέκα (10) υπαλλήλων που έχουν τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου Διεύθυνσης. Τα μέλη αυτά ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές.
 - ii) Τους δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων, οι οποίοι είχαν εκλεγεί για το υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης της έδρας της Περιφέρειας και στο υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Περιφέρειας του ν. 2503/1997 που αντιστοιχεί στην έδρα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα, των οποίων η θητεία παρατείνεται μέχρι την ανάδειξη των νέων αιρετών μελών. Η αναπλήρωση των ανωτέρω αιρετών μελών γίνεται από τα μέλη που είχαν οριστεί ως αναπληρωτές τους στο υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης της έδρας της Περιφέρειας και στο υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Περιφέρειας που αντιστοιχεί στην έδρα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα. Εάν τα ανωτέρω αιρετά μέλη έχουν αποβάλλει την ιδιότητα υπαλλήλου της περιφέρειας και του υπαλλήλου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα, τακτικά και αναπληρωματικά μέλη ορίζονται οι αιρετοί εκπρόσωποι που είχαν εκλεγεί στο υπηρεσιακό συμβούλιο της καταργούμενης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης του πολυπληθέστερου κατά σειρά νομού της οικείας περιφέρειας και στο υπηρεσιακό συμβούλιο της πολυπληθέστερης καταργούμενης Περιφέρειας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα.
 - iii) Χρέη γραμματέα ασκεί υπάλληλος της περιφέρειας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντίστοιχα, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με την απόφαση ορισμού των μελών.
- β) Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, καθορίζεται ο χρόνος εκλογής των αιρετών

μελών των υπηρεσιακών συμβουλίων και των Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π.) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών, καθώς και τυχόν λεπτομέρειες για τη διαδικασία της εκλογής.

**9. Ν. 3943/2011 (ΦΕΚ 66 Α/31-3-2011):
Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση
των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας
Υπουργείου Οικονομικών**

**Άρθρο 21
Λοιπές διατάξεις εισοδήματος**

11. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση ιβ' ως εξής:

«ιβ) η χορήγηση στοιχείων σε δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και σε δημόσιες επιχειρήσεις που υπάγονται στο Κεφάλαιο Α' ή Β' του ν. 3329/2005 (ΦΕΚ 314 Α'), εφόσον το Δημόσιο στην περίπτωση αυτή συμμετέχει σε ποσοστό άνω του 50% του μετοχικού τους κεφαλαίου, και μόνο για την ταυτοποίηση φορολογουμένων ή διασταύρωση ή επαλήθευσή της, η οποία είναι αναγκαία για την εκτέλεση καθηκόντων ή την άσκηση αρμοδιοτήτων ή την παροχή υπηρεσιών που ορίζει ο νόμος.»

**Άρθρο 28
Συμπλήρωση διατάξεων για το αποδεικτικό ενημερότητας χρεών
και φορολογικών υποχρεώσεων προς το Δημόσιο**

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 26 του ν. 1882/1992 (ΦΕΚ 43 Α') προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών τις οφειλές προς αυτούς, που συνεπάγονται τη μη χορήγηση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερι-

κών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζονται τα στοιχεία που διαβιβάζονται, ο υπεύθυνος για τη διαβίβαση των στοιχείων, η ειδικότερη διαδικασία, ο χρόνος και κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.»

2. Στο άρθρο 26 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α΄) προστίθενται παράγραφοι 8 και 9, ως εξής:

«8. Αν ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 για τη χορήγησή του, ούτε συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 83 του ν.δ.356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.) περί συμψηφισμού, εκδίδεται από την υπηρεσία στην οποία είναι βεβαιωμένη η οφειλή, βεβαίωση οφειλής προς το Δημόσιο, η οποία κατατίθεται αντί του αποδεικτικού ενημερότητας στην υπηρεσία ή τον οργανισμό πληρωτής. Με βάση τη βεβαίωση αυτή αποδίδεται το προς είσπραξη ποσό και μέχρι του ύψους της οφειλής, στην εκδούσα τη βεβαίωση υπηρεσία.

Η βεβαίωση εκδίδεται:

- α) μετά από αίτημα της Διεύθυνσης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, ή
- β) οίκοθεν, από την υπηρεσία στην οποία είναι βεβαιωμένη η οφειλή, όταν εντοπιστεί απαίτηση του οφειλέτη για την είσπραξη της οποίας απαιτείται η κατάθεση αποδεικτικού ενημερότητας ή
- γ) μετά από αίτημα της υπηρεσίας ή του φορέα που διενεργεί την εκκαθάριση ή την πληρωμή προς τον οφειλέτη του Δημοσίου, όταν ο δικαιούχος της πληρωμής οφειλέτης αμελεί ή αδυνατεί να προσκομίσει αποδεικτικό ενημερότητας.

Για κάθε τίτλο πληρωμής εκδίδεται χωριστή βεβαίωση οφειλής, η οποία έχει διάρκεια ισχύος ενός μήνα από την έκδοσή της και επισυνάπτεται στον τίτλο πληρωμής αντί του αποδεικτικού ενημερότητας. Για την απόδοση τυχόν επιπλέον ποσού που αποδίδεται στον δικαιούχο, απαιτείται κατάθεση αποδεικτικού φορολογικής του ενημερότητας. Εάν δεν είναι δυνατή η έκδοση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας λόγω οφειλής προς Ο.Τ.Α., προσκομίζεται στην υπηρεσία ή τον οργανισμό πληρωμής σχετική βεβαίωση οφειλής προς τον Ο.Τ.Α., στον οποίο και αποδίδεται το προς είσπραξη ποσό και μέχρι του ύψους της οφειλής.

Η βεβαίωση οφειλής χορηγείται όταν μεταβιβάζεται ακίνητο, υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά:

- α) από το προϊόν του τιμήματος εξοφλούνται πλήρως οι βεβαιωμένες κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε. οφειλές και

β) δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι μη έκδοσης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας παρά μόνο οι ανωτέρω βεβαιωμένες οφειλές.

Η βεβαίωση οφειλής επισυνάπτεται στην πράξη μεταβίβασης, αντί του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η ειδικότερη διαδικασία και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

9. Για την καταβολή των εκκωρημένων χρηματικών απαιτήσεων κατά των φορέων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 ή των προϊόντων των πράξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 2, το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται τόσο από τον εκκωρητή ή ενεχυράσαντα, όσο και από τον εκδοχέα ή ενεχυρούχο δανειστή. Στην περίπτωση αυτή η έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας του εκκωρητή ή ενεχυράσαντα μπορεί να ζητηθεί και από τον εκδοχέα ή ενεχυρούχο δανειστή, στους οποίους χορηγείται, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής του, λόγω οφειλών, τα προς είσπραξη χρήματα αποδίδονται στο Δημόσιο μέχρι το ύψος της βεβαιωμένης οφειλής κατά το χρόνο της απόδοσης αυτών.»

Άρθρο 49

Άλλες διατάξεις

1. α. Κατόπιν αιτήσεων των ενδιαφερομένων το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.) δύναται να ρυθμίζει εν γένει οφειλές από χορηγηθέντα από αυτό δάνεια σε δήμους, πρώην κοινότητες ή στους καθολικούς διαδόχους τους, που προκύπτουν από την εφαρμογή του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 81 Α'), καθώς και στις περιφέρειες, που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνομολόγησης δανείων του άρθρου 264 του ν.3852/2010 και των σε εκτέλεση αυτών εκδοθεισών υπουργικών αποφάσεων ή που εντάσσονται στο ειδικό πρόγραμμα για την οικονομική τους εξυγίανση του άρθρου 262 του ίδιου νόμου. Η διάρκεια αποπληρωμής των οφειλών αυτών μπορεί να παρατείνεται μέχρι τα είκοσι πέντε έτη από την ημερομηνία της παρούσας ρύθμισης και με λοιπούς ειδικότερους όρους και ειδικό κατά περίπτωση επιτόκιο που θα καθορίζεται από το Δ.Σ. του Τ.Π.Δ.. Οι κατά τα ανωτέρω οφειλές μπορούν να εξοφληθούν και με συνομολόγηση νέου δανείου από το Τ.Π.Δ. με διάρκεια μέχρι τα είκοσι πέντε έτη από τη συνομολόγηση, με ειδικότερους όρους, επιτόκιο και προϋποθέσεις που θα καθορίζονται από το Διοικητικό

Συμβούλιο του Τ.Π.Δ., καθώς και από τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 11 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

β. Η δυνατότητα του Δ.Σ του Τ.Π.Δ. της προηγούμενης περίπτωσης παρέχεται και για τη ρύθμιση:

i. των εν γένει οφειλών των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ν.Π.Ι.Δ. των Ο.Τ.Α. και των Περιφερειών, των Συνδέσμων Ο.Τ.Α., των Δημοτικών εν γένει Επιχειρήσεων, με οικονομική αδυναμία ομαλής εξυπηρέτησης των οφειλών τους από τους ίδιους και από τους εγγυητές αυτών,

ii. των εν γένει οφειλών των Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. κοινωφελούς χαρακτήρα, Δημοσίων Οργανισμών, Δημοσίων Επιχειρήσεων, Φιλανθρωπικών και άλλων Κοινωφελών Ιδρυμάτων, με οικονομική αδυναμία ομαλής εξυπηρέτησης των οφειλών τους.

γ. Τα πάσης αιτίας υφιστάμενα στο Τ.Π.Δ., έως τη δημοσίευση του παρόντος, χρεωστικά ανοίγματα των δήμων και πρώην κοινοτήτων δύναται να ρυθμιστούν άπαξ με συνομολόγηση ισόποσων δανείων από το Τ.Π.Δ., εντός αποκλειστικής προθεσμίας μέχρι 31.12.2011, κατόπιν αιτήσεων των δήμων. Τα δάνεια αυτά χορηγούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 11 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010. Με την παρέλευση άπρακτος της παραπάνω προθεσμίας, τα χρεωστικά ανοίγματα, όπως εμφανίζονται στα βιβλία του Τ.Π.Δ., βεβαιώνονται ή επαναβεβαιώνονται στην Κεντρική Υπηρεσία του Τ.Π.Δ. από 1.1.2012 οίκοθεν υπέρ του Τ.Π.Δ. με βάση τα σχετικά στοιχεία που διαθέτει, κατά του οικείου δήμου και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.. Η τυχόν αρχική βεβαίωση των ποσών αυτών σε Δ.Ο.Υ. δεν θίγεται αλλά εξακολουθεί να παράγει όλα τα αποτελέσματα από τη βεβαίωση αυτή σύμφωνα με το νόμο.

Τα χρεωστικά ανοίγματα που ρυθμίζονται σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια απαλλάσσονται από τόκους υπερημερίας και άλλες προσαυξήσεις μέχρι την ημέρα της ρύθμισης.

Οι όροι και τα κριτήρια δανειοδότησης κατά την περίπτωση αυτή καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Τ.Π.Δ. και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 176 του ν.3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α΄). Τα δάνεια αυτά επιβαρύνονται με κυμαινόμενο επιτόκιο, αναπροσαρμόζόμενο ανά εξάμηνο, ίσο με αυτό της εκάστοτε προηγούμενης έκδοσης εξαμηνων τίτλων Ελληνικού Δημοσίου προσαυξημένου κατά μια μονάδα (1%), η δε διάρκεια αποπληρωμής τους δεν υπερβαίνει τα είκοσι πέντε έτη.

Οι ρυθμίσεις των περιπτώσεων α΄, β΄ και γ΄ της παρούσας παραγράφου δεν θίγονται από την τυχόν ένταξη του οφειλέτη στο ειδικό πρόγραμμα οικονομικής εξυγίανσης του άρθρου 262 του ν. 3852/2010.

δ. Τα εδάφια γ' και δ' της παραγράφου 7 του άρθρου 17 του ν.3491/2006 (ΦΕΚ 207 Α') καταργούνται.

Το χρεωστικό υπόλοιπο, καθώς και το εναπομείναν χρέος από την κεφαλαιοποίηση της παρ. 12 του άρθρου 17 του ν.2744/1999 (ΦΕΚ 222 Α'), όπως εμφανίζεται οριστικά στο λογαριασμό του Τ.Π.Δ. ως απαίτηση κατά το κλείσιμο του έτους 2006 και το οποίο ανέρχεται σε ύψος 23.055.765,94 ευρώ, εξοφλείται σε πέντε συνεχείς, ισόποσες, ετήσιες και άτοκες δόσεις με παρακράτηση από τα καθαρά κέρδη που αποδίδει το Τ.Π.Δ. στο Ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται από τα κέρδη της οικονομικής χρήσης 2011.

Το ανωτέρω συνολικό ποσό θα συμψηφιστεί με παρακράτηση σε πέντε ετήσιες ισόποσες δόσεις, αρχής γενομένης από την οικονομική χρήση 2012, από την απόδοση των οφειλών του Ελληνικού Δημοσίου προς τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, όπως αυτές προσδιορίστηκαν στο άρθρο 27 του ν.3756/2009 (ΦΕΚ 53 Α').

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

ε. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζονται ειδικές προϋποθέσεις με τις οποίες οι Ο.Τ.Α. μπορούν να προβαίνουν σε δανειακές συμβάσεις για τη χρηματοδότηση χρεών στις περιπτώσεις που καθίσταται αδύνατη η εξασφάλιση της υποχρέωσής τους περί κατάρτισης ισοσκελισμένου προϋπολογισμού, λαμβανομένων υπόψη και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 5 του π.δ.113/2010 (ΦΕΚ 94 Α').

2. Οι λογαριασμοί του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 260 του ν.3852/2010, οι οποίοι τηρούνται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων υπό τους τίτλους «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών» και «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών για κάλυψη επενδυτικών δαπανών», αντιστοίχως, ενοποιούνται σε ένα λογαριασμό υπό τον τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών».
3. Η επιβολή κατασχέσεων κατά δήμου ή συνδέσμου δήμων ή περιφέρειας επί των Κ.Α.Π. ή επί δανείων του δήμου ή συνδέσμου δήμων ή περιφέρειας εις χείρας του Τ.Π.Δ. ως τρίτου, η προθεσμία προς υποβολή δηλώσεως από το Τ.Π.Δ. επί της κατασχέσεως, η προθεσμία ασκήσεως

ανακοπής και η άσκηση ανακοπής κατά της κατασχέσεως ή της δηλώσεως του Τ.Π.Δ. δεν αναστέλλουν την απόδοση των Κ.Α.Π. ή των δανείων προς το δήμο ή το σύνδεσμο δήμων ή την περιφέρεια από το Τ.Π.Δ..

Η ικανοποίηση του κατασχόντος πραγματοποιείται, εφόσον υπάρξει τελεσίδικη δικαστική απόφαση αποδοχής της ανακοπής του, για τα ποσά, τα οποία θα αποδοθούν στον ίδιο δήμο ή σύνδεσμο δήμων ή την περιφέρεια δια του Τ.Π.Δ. μετά την έκδοση της ανωτέρω δικαστικής απόφασης.

4. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 283 του ν. 3852/2010 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι δήμοι και οι περιφέρειες υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε πάσης φύσεως υποχρεώσεις και δικαιώματα, εξαιρουμένων των εμπραγμάτων, που βάσει διατάξεων νόμων και κανονιστικών πράξεων συνδέονται με αρμοδιότητες που μεταφέρονται σε αυτούς. Όταν οι υποχρεώσεις, που προέρχονται από τη μεταφορά αρμοδιοτήτων, αφορούν στην πληρωμή δαπανών, οι δήμοι και οι περιφέρειες είναι υπόχρεοι για την καταβολή τους στην περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί το προβλεπόμενο από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων σχετικό παραστατικό από τους δικαιούχους ή δεν έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση μέχρι 31.12.2010 για τους δήμους ή 30.6.2011 για τις περιφέρειες.

Ομοίως οι δήμοι και οι περιφέρειες είναι δικαιούχοι απαιτήσεων που συνδέονται με τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες, για τις οποίες δεν έχουν αποσταλεί οι χρηματικοί κατάλογοι προς ταμειακή βεβαίωση μέχρι τις ανωτέρω προθεσμίες. Στις περιπτώσεις αυτές, οι σχετικές εκκρεμείς δίκες της πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή της πρώην κρατικής περιφέρειας συνεχίζονται, αυτοδικαίως, από το δήμο ή την περιφέρεια που αφορά το αντικείμενο της δίκης, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισής τους.

Οι δήμοι και οι περιφέρειες από την έναρξη άσκησης των μεταφερόμενων σε αυτούς αρμοδιοτήτων υπεισέρχονται αυτοδικαίως στις συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων που είχαν συναφθεί για τη στέγαση των υπηρεσιών που συνδέονται με τις αρμοδιότητες αυτές, εφόσον οι οικείες υπηρεσίες εξακολουθούν να στεγάζονται στα μισθωμένα ακίνητα.

Σε περίπτωση που στο ακίνητο στεγάζονται από κοινού και υπηρεσίες άλλων φορέων, η υπεισέλωση πραγματοποιείται κατ' αναλογία των χρησιμοποιούμενων ανά φορέα τετραγωνικών μέτρων. Ομοίως, αναλογικά επιμερίζονται και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες.»

5. Στις υποχρεωτικές δαπάνες της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 158

του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α'), περιλαμβάνονται και οι δαπάνες που αφορούν αποζημίωση για την υπερωριακή απασχόληση προσωπικού, καθώς και εκείνες που απορρέουν από την εκτέλεση των συμβάσεων έργου.

6. Οι ρυθμίσεις του άρθρου 16 του ν. 3887/2010 (ΦΕΚ 174 Α') εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την 31η Δεκεμβρίου 2010 έως τη λήξη του τρέχοντος σχολικού έτους, εκτός αν ολοκληρωθούν έως τότε οι σχετικοί διαγωνισμοί προς ανάδειξη νέων μειοδοτών. Δαπάνες οι οποίες αφορούν στη μεταφορά μαθητών μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, για την οποία δεν τηρήθηκε η διαδικασία του ανωτέρω άρθρου, θεωρούνται νόμιμες εφόσον ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης διαπιστώσει με σχετική πράξη του την εκτέλεση του μεταφορικού έργου και το ύψος της σχετικής δαπάνης.
7. Στο τέλος του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:
 - «7. α) Από 1.1.2011 η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Μείζονος περιοχής Βόλου (ΔΕΥΑΜΒ) διέπεται σχετικά με την εν γένει λειτουργία της από τις σχετικές διατάξεις του ν. 1069/1980. Οι αντίστοιχες διατάξεις του ν. 890/1979 καταργούνται. Η θητεία του παρόντος διοικητικού συμβουλίου λήγει με την εγκατάσταση του νέου, το οποίο ορίζεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 1069/1980.
β) Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού είναι επιτρεπτή η πραγματοποίηση δαπανών, χωρίς τους περιορισμούς των δωδεκατημορίων, από δήμους και περιφέρειες, οι οποίες αφορούν την εκπλήρωση ανειλημμένων συμβατικών υποχρεώσεων.»
8. α. Κενές ή κενούμενες οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, καθώς και με θητεία δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου σε οργανική θέση με δυνατότητα ανανέωσης, των φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3812/2009, καλύπτονται μετά από προηγούμενη έγκριση της ΠΥΣ 33/2006 (ΦΕΚ 280 Α'), όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικά για τις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς των Κεφαλαίων Α' και Β' του ν. 3429/2005 (ΦΕΚ 314 Α'), προηγείται εισήγηση της Ειδικής Γραμματείας Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών.
β. Κάθε γενική και ειδική διάταξη αντίθετη προς τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης, καθώς και οι εξαιρέσεις που ορίζονται στο αρ-

θρο 4 της ΠΥΣ 33/2006, όσον αφορά στο προσωπικό της προηγούμενης περίπτωσης, καταργείται.

γ. Η παρ. 2 του άρθρου 205 του ν. 3584/2007 (ΦΕΚ 143 Α΄) καταργείται. Οι διατάξεις της περίπτωσης δ΄ της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3899/2010 (ΦΕΚ 212 Α΄) δεν ισχύουν για το προσωπικό ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, που προσλαμβάνεται στους Ο.Τ.Α. για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα.»

9. Καθιερώνεται από 1ης Ιανουαρίου 2011 η υποχρέωση των οικείων Διευθύνσεων Διοικητικού/Προσωπικού των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3812/2009, για την τήρηση των στοιχείων για το διορισμό/πρόσληψη προσωπικού ή μεταφορά από τους φορείς των περιπτώσεων στ΄ έως θ΄ του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3812/2009, καθώς και την αποχώρηση, μόνιμου, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού και υπαλλήλων επί θητεία, εφόσον παρέχεται δυνατότητα ανανέωσης, στην Κεντρική Βάση Δεδομένων Ανθρώπινου Δυναμικού της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Τα στοιχεία της απόφασης διορισμού/πρόσληψης, μεταφοράς ή αποχώρησης του προσωπικού αυτού πριν τη δημοσίευση της σχετικής πράξης ή της έκδοσής της, όπου δεν απαιτείται δημοσίευση αυτής, καταγράφονται υποχρεωτικά με ευθύνη της οικείας Διεύθυνσης Διοικητικού/Προσωπικού, στο ηλεκτρονικό προσωπικό μητρώο της ανωτέρω βάσης δεδομένων.

Για την ως άνω καταγραφή εκδίδεται σχετική βεβαίωση η οποία αποτελεί ουσιώδη τύπο του κύρους της διαδικασίας πρόσληψης/διορισμού, μεταφοράς ή αποχώρησης του ανωτέρω προσωπικού.

Η παράλειψη της ανωτέρω διαδικασίας συνιστά το πειθαρχικό παράπτωμα της περίπτωσης β΄ της παρ. 1 του άρθρου 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α΄).

10. Όλες οι ατομικές πράξεις διορισμού ή πρόσληψης του τακτικού προσωπικού των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.3812/2009, πριν από την έκδοση ή τη δημοσίευσή τους, όπου αυτή απαιτείται, αποστέλλονται για τον έλεγχο της τήρησης του λόγου μία πρόσληψη ανά πέντε αποχωρήσεις στο σύνολο των φορέων στη Διεύθυνση Προσλήψεων Προσωπικού της

Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Ο έλεγχος αφορά στη διασφάλιση της τήρησης των οριζόμενων στην απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3833/2010, όπως ισχύει. Για την τήρηση των ανωτέρω εκδίδεται σχετική βεβαίωση η οποία αποτελεί ουσιώδη τύπο του κύρους της διαδικασίας διορισμού ή πρόσληψης.

11. α) Στο τέλος της παραγράφου 1 περίπτωση α.ι του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 (ΦΕΚ 138 Α΄) προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Το ανωτέρω προσωπικό, κατά το χρονικό διάστημα που δεν λειτουργούν οι σχολικές μονάδες, απασχολείται για τον καθαρισμό υπηρεσιών του οικείου Δήμου, καθώς και Ν.Π.Δ.Δ. αυτού.»

β) Η παράγραφος 1 περίπτωση β΄ του ίδιου άρθρου αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Για την κάλυψη του κόστους μισθοδοσίας του εν λόγω προσωπικού, το ποσοστό των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) των Δήμων της παραγράφου 1, περίπτωση α΄ του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄) που εγγράφεται στον τακτικό προϋπολογισμό αυξάνεται από 1.1.2011 σε 21,3 %. Ειδικά για το έτος 2011, η αναλογούσα αύξηση των Κ.Α.Π. των Δήμων διενεργείται με μεταφορά των αντίστοιχων πιστώσεων από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.»

10. Ν. 3961/2011 (ΦΕΚ 97 Α/29-4-2011):

Τροποποίηση του ν. 3126/2003 για την ποινική ευθύνη των Υπουργών και άλλες διατάξεις

Άρθρο 8

1. Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) τηρεί Εθνικό Μητρώο Παιδικής Προστασίας και λειτουργεί Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας, προς εκπλήρωση των σκοπών του Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Θυματοποίησης και της Εγκληματικότητας Ανηλίκων (Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α.).

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα, που αφορά στην τήρηση του Μητρώου και στη λειτουργία της Γραμμής.

2. Συστήνεται Εθνική Συντονιστική Ομάδα Προστασίας Ανηλίκων, με κύριο έργο την προώθηση και το συντονισμό των δράσεων του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α. και του Ε.Κ.Κ.Α. Η Ομάδα αποτελείται από πέντε (5) μέλη. Πρόεδρος της είναι ο Πρόεδρος του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α. και στη σύνθεσή της μετέχουν από δύο (2) εκπρόσωποι των Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η συμμετοχή των μελών στην Ομάδα είναι τμητική και άμισθη, η δε θητεία τους είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται.
Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζονται αντίστοιχα τα μέλη της Ομάδας και καθορίζονται ειδικότερα οι ενέργειες και οι δράσεις της.
3. Συστήνεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 12 του ν. 3860/2010 (Α' 111), Δίκτυο που οργανώνεται από το Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α. Στο Δίκτυο εντάσσονται και διασυνδέονται ηλεκτρονικά όλες οι υπηρεσίες αρμοδιότητας των Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που παρέχουν κοινωνική μέριμνα, φροντίδα, αλληλεγγύη και προστασία στους ανήλικους σε κίνδυνο και στους ανήλικους παραβάτες.
Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται ειδικότερα η συγκρότηση, η οργάνωση, η λειτουργία και οι δράσεις του ανωτέρω Δικτύου. Το Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α. συγκροτεί, σε συνεργασία με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' βαθμού, Ομάδες Προστασίας Ανηλίκων, οι οποίες αποτελούνται από κοινωνικούς λειτουργούς των οικείων Ο.Τ.Α. και εντάσσονται στο κατά τα ανωτέρω Δίκτυο υπηρεσιών που οργανώνει αυτό.

11. Ν. 3965/2011 (ΦΕΚ 113 Α/18-5-2011):

Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, σύσταση Γενικής Γραμματείας Δημοσίας Περιουσίας και άλλες διατάξεις

Άρθρο 1

Λειτουργικός διαχωρισμός δραστηριοτήτων

1. Συνιστάται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων κλάδος εμπορικών δραστηριοτήτων, στον οποίο εντάσσονται οι δραστηριότητες της χορήγησης δανείων σε ιδιώτες (φυσικά και νομικά πρόσωπα), κατά την εκάστοτε διέπущα το Ταμείο νομοθεσία, και των καταθέσεων, εξαιρουμένων των πάσης φύσεως εκ του νόμου υποχρεωτικών καταθέσεων.
2. Τα επί μέρους στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κάθε δραστηριότητας που εντάσσεται στον κλάδο εμπορικών δραστηριοτήτων προσδιορίζονται, επί τη βάση αναλυτικής οικονομοτεχνικής μελέτης, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
3. Ο κλάδος εμπορικών δραστηριοτήτων υπόκειται σε διακριτή λογιστική παρακολούθηση. Η σύνταξη των προσωρινών και οριστικών οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου και των διακριτών λογαριασμών του κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης που υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 3 και 6 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Ιουλίου 2002. Ο έλεγχος των πιο πάνω καταστάσεων διενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές.

Άρθρο 2

Κανόνες λειτουργίας

1. Δεν επιτρέπεται η σταυροειδής επιδότηση ή οποιασδήποτε άλλης μορφής άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση του κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων από πόρους, οι οποίοι προέρχονται από τις λοιπές λειτουργίες του Ταμείου. Η ίδια απαγόρευση ισχύει και για τη χρηματοδότηση της εταιρείας

- στην οποία εισφέρεται ο κλάδος μετά την απόσχισή του κατά το άρθρο 3.
2. Ο κλάδος εμπορικών δραστηριοτήτων του Ταμείου οφείλει να τηρεί τα ελάχιστα όρια των υποχρεωτικών δεικτών ρευστότητας και κεφαλαιακής επάρκειας, όπως αυτά ορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία περί πιστωτικών ιδρυμάτων. Μέχρι την απόσχιση του κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων του Ταμείου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 και το ανώτερο μέχρι δύο έτη από την ψήφιση του παρόντος νόμου, σε περίπτωση σημαντικής, σύμφωνα με την παραπάνω νομοθεσία, επί έλαττον απόκλισης από το ελάχιστο όριο των εφαρμοστέων δεικτών ρευστότητας, η οποία πιστοποιείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, το Ταμείο μπορεί να κάνει χρήση πόρων του από παρακαταθήκες, με το σκοπό να επανέλθει ο δείκτης ρευστότητας του κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων εντός του επιτρεπόμενου ελαχίστου ορίου.
 3. Το Ταμείο εκτός του κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων μπορεί να χορηγεί δάνεια μόνο προς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), συνδέσμους και ενώσεις αυτών, καθώς και προς νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου υπό τον όρο ότι τα δάνεια αυτά έχουν ως αποκλειστικούς σκοπούς την εξυγίανση των ΟΤΑ ή την εκτέλεση έργων υποδομής για την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας, με ή χωρίς τη σύμπραξη του ιδιωτικού τομέα ή την εκτέλεση έργων γενικού συμφέροντος. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, ορίζονται οι προϋποθέσεις, οι όροι και η διαδικασία χορήγησης από το Ταμείο των πιο πάνω δανείων. Μέχρι την έκδοση του ως άνω διατάγματος εξακολουθούν να ισχύουν οι κείμενες διατάξεις ως προς τη χορήγηση δανείων στους φορείς της παραγράφου αυτής.
 4. Το Ταμείο μπορεί να αναθέτει σε πιστωτικά ιδρύματα, με συμβάσεις που συνάπτονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τη διενέργεια της παραλαβής παρακαταθηκών, οι οποίες στη συνέχεια αποδίδονται στο Ταμείο, υπό όρους που καθορίζονται με τον κανονισμό που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 4.
 5. Δεν θίγεται η ισχύς των όρων δανείων που συνομολογήθηκαν από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων πριν τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου. Δάνεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, για τα οποία οι αιτήσεις υποβλήθηκαν ή εγκρίθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, χορηγούνται σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 3

Απόσχιση κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, η οποία εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ο κλάδος εμπορικών δραστηριοτήτων του Ταμείου αποσχίζεται και εισφέρεται σε ανώνυμη εταιρεία ιδρυόμενη από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, κατόπιν αποτίμησης που διενεργείται από ανεξάρτητο εκτιμητή. Με την εισφορά του κλάδου στην πιο πάνω εταιρεία επέρχεται καθολική διαδοχή σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις του Ταμείου σχετικά με τον κλάδο. Η απόσχιση και εισφορά του κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων του Ταμείου ολοκληρώνεται εντός είκοσι τεσσάρων μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος.
2. Η εταιρεία της παραγράφου 1 απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, επιβάρυνση ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου αναφορικά με την απόσχιση και εισφορά του κλάδου, τη μεταβίβαση και μεταγραφή κάθε εμπράγματος δικαιώματος, την τυχόν προκύπτουσα υπεραξία και τυχόν αφορολόγητα ή φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο αποθεματικά που μεταφέρονται στην εταιρεία ως μέρος του κλάδου. Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στο προηγούμενο εδάφιο, δεν θίγεται η εφαρμογή των διατάξεων περί φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων (άρθρα 17 επ. του ν.1676/1986, Α' 204). Για την εταιρεία δεν ισχύουν οι ατέλειες και τα προνόμια πάσης φύσεως (δικαστικά, διοικητικά, οικονομικά ή άλλα) του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.
3. Τα δικαιώματα του συμβολαιογράφου για τη συμβολαιογραφική πράξη απόσχισης και εισφοράς του κλάδου και το καταστατικό του νέου νομικού προσώπου ορίζονται σε πάγιο ποσό δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ και δεν οφείλονται αναλογικά δικαιώματα.
4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις, οι όροι και η διαδικασία της απόσχισης και εισφοράς κλάδου του παρόντος άρθρου και κάθε σχετικό θέμα.
5. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό του Ταμείου, καθώς και οι δικηγόροι που απασχολούνται στο Ταμείο με σχέση έμμισθης εντολής, μετά την απόσχιση και εισφορά του κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων στην ανώνυμη εταιρεία της παραγράφου 1, παραμένουν ή εντάσσονται αυτοδίκαια στο δεσμευμένο τομέα του Ταμείου, διαφορετικά μετατάσσονται και μεταφέρονται αυτοδίκαια με

την ίδια σχέση εργασίας στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών και καταλαμβάνουν αντίστοιχες κατά κατηγορία, κλάδο, βαθμό και ειδικότητα κενές οργανικές θέσεις για τις οποίες κατέχουν τα τυπικά προσόντα και, αν δεν υπάρχουν, προσωποπαγείς θέσεις που συνιστώνται με την πράξη μετάταξης και μεταφοράς.

**12. Ν. 3966/2011 (ΦΕΚ 118 Α / 24.05.2011):
Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων,
Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση
του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων
‘ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ’ και λοιπές διατάξεις**

Άρθρο 58

**Λοιπά θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών,
Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης**

3. Στο άρθρο 9 του ν. 3854/2010 (Α΄ 94) προστίθεται παράγραφος 3 ως ακολούθως:
«3. Μέχρι την έκδοση της Απόφασης της παραγράφου 4 του άρθρου 211 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) το οφειλόμενο ποσό της τριμηνιαίας δόσης της ετήσιας εισφοράς των Ο.Τ.Α. μελών του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. προς αυτόν, μπορεί να παρακρατείται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) των υπόχρεων δήμων, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η απόφαση εκδίδεται μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου, που συνοδεύεται, είτε από απόφαση που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών τους ή κατόπιν ομόφωνης απόφασης της Εκτελεστικής Επιτροπής του, εφόσον έχει μεταβιβαστεί σε αυτήν η αντίστοιχη αρμοδιότητα.»
4. Στο τέλος του ν. 3459/2006 «Κώδικας Νόμων για τα Ναρκωτικά» (Α΄ 103), προστίθεται ακροτελεύτιο νέο άρθρο με αριθμό 61, το οποίο έχει ως εξής:

Άρθρο 61

1. Οι αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τις οποίες έχουν συ-

στίσει ή συστήνουν οι Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού ή μετέχουν σε αυτές, με αποκλειστικό σκοπό τη, σε συνεργασία με τον ΟΚΑΝΑ, λειτουργία Κέντρων Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών, διέπονται από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα και τις ρυθμίσεις του παρόντος. Στις ανωτέρω αστικές εταιρείες μπορεί να μετέχουν και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα τοπικοί και κοινωνικοί φορείς που οι σκοποί τους σχετίζονται με την πρόληψη των εξαρτήσεων και την προαγωγή της ψυχοκοινωνικής υγείας. Τα ανωτέρω Κέντρα επεκτείνουν τη δραστηριότητά τους πέραν της πρόληψης της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών στην πρόληψη των εν γένει εξαρτήσεων (διαδίκτυο, τζόγος κ.λπ.) που, μέσα από τις ενδεδειγμένες κατά περίπτωση δράσεις, έχει ως σκοπό, αποτέλεσμα και συνέπεια την περαιτέρω ισχυροποίηση της προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας και μετονομάζονται σε «Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας».

Τα Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, από άποψη ουσιαστική, συμβάλλουν και συντελούν με τη λειτουργία τους και την παροχή των υπηρεσιών τους στην υλοποίηση και στην επίτευξη των ιδρυτικών σκοπών του ΟΚΑΝΑ που αφορούν και στην πρόληψη των εξαρτήσεων που, μέσα από τις ενδεδειγμένες κατά περίπτωση δράσεις, έχει ως σκοπό, αποτέλεσμα και συνέπεια την περαιτέρω ισχυροποίηση της προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας.

Τα Κέντρα Πρόληψης που λειτουργούν με τη μορφή διαδημοτικής επιχείρησης του π.δ. 410/1995 μετατρέπονται, σε ότι αφορά την πρόληψη της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών και μόνον, σε αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με τους ίδιους εταίρους και με σκοπό την πρόληψη των εξαρτήσεων που, μέσα από τις ενδεδειγμένες κατά περίπτωση δράσεις, έχει ως σκοπό, αποτέλεσμα και συνέπεια την περαιτέρω ισχυροποίηση της προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας. Οι εργαζόμενοι που απασχολούνται για την εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού, μεταφέρονται αυτοδίκαια από τη διαδημοτική επιχείρηση στην εν λόγω αστική εταιρεία με την ίδια σχέση εργασίας και σε αντίστοιχη ειδικότητα, ύστερα από διαπιστωτική απόφαση του διοικούντος αυτήν οργάνου.

2. Δυνατότητα συμμετοχής στις εν λόγω αστικές εταιρείες έχουν οι δήμοι, οι περιφέρειες και τοπικοί κοινωνικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Διοικούνται από επαγγελματίες διοικητικό συμβούλιο, μέλος του οποίου είναι υποχρεωτικά ο αιρετός εκπρόσωπος των εργαζομένων σε κάθε Κέντρο Πρόληψης.

3. Για τη σύσταση νέου Κέντρου ή τη λύση υφιστάμενου Κέντρου απαιτείται προηγουμένη σύμφωνη γνώμη του ΟΚΑΝΑ και, σε περίπτωση που μετέχουν δήμοι ή και περιφέρειες, σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας ή και της Ένωσης Περιφερειών, αντίστοιχα.
4. Η χρηματοδότηση της λειτουργίας των Κέντρων αυτών πραγματοποιείται από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ισόποσα και ταυτόχρονα. Η χρηματοδότηση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης προέρχεται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους και καταβάλλεται μέσω της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., μετά από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας. Η χρηματοδότηση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης πραγματοποιείται με πίστωση που αναγράφεται στον τακτικό προϋπολογισμό του, σε ειδικό κωδικό, και καταβάλλεται μέσω του ΟΚΑΝΑ. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης χρηματοδοτεί τα Κέντρα αυτά μόνον εφόσον μετέχουν σε αυτά δήμοι ή και περιφέρειες.
5. Το πάσης φύσεως προσωπικό, το οποίο, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, εργάζεται στα εν λόγω Κέντρα με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, εξακολουθεί να εργάζεται σε αυτά με την ίδια σχέση εργασίας και σε αντίστοιχη ειδικότητα.
6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που εκδίδεται μετά από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου του ΟΚΑΝΑ, καταρτίζεται Ενιαίος Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας. Στον Ενιαίο Εσωτερικό Κανονισμό, ρυθμίζονται ιδίως: α) οι όροι και ο τρόπος οργάνωσης, διοίκησης, διαχείρισης και λειτουργίας των ως άνω Κέντρων, β) ο τρόπος άσκησης της επιστημονικής παρακολούθησης, εποπτείας και ελέγχου τους από τον ΟΚΑΝΑ, γ) ο αριθμός των θέσεων, τα προσόντα και οι αρμοδιότητες του προσλαμβανόμενου προσωπικού, δ) ο τρόπος κατάρτισης και εκπαίδευσης του προσωπικού των ως άνω Κέντρων, ε) ο τρόπος άσκησης του οικονομικού-διαχειριστικού ελέγχου των εν λόγω Κέντρων, στ) η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης και πιστοποίησης της λειτουργίας του επιτελούμενου έργου, καθώς και των εργαζομένων των Κέντρων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»
7. Στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3812/2009, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ιθ' ως εξής:
«ιθ. το προσωπικό του άρθρου 211 του ν. 3584/2007».

8. Στο τέλος της παραγράφου 9 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 (Α' 143) προστίθεται ως εξής ερμηνευτική διάταξη:
«Κατά την αληθή έννοια της παραγράφου αυτής, στους αντικαταστάτες δημάρχων και προέδρων συνδέσμων περιλαμβάνονται και όσοι εκλέγονται σε νέα δημοτική περίοδο.»
9. Το άρθρο πέμπτο του ν. 3893/2010 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:
«9. Έως την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται στο τελευταίο εδάφιο της υποπερίπτωσης (5) της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, στο τελευταίο εδάφιο της υποπερίπτωσης (5) της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 και στο τελευταίο εδάφιο της υποπερίπτωσης (4) της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 85 του Υπαλληλικού Κώδικα όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο πρώτο, η επιλογή των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων της Ακαδημίας Αθηνών, των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι. γίνεται βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στο ως άνω άρθρο, με εξαίρεση τη γραπτή εξέταση.»
10. Παρατείνεται από τη λήξη της και μέχρι τις 29.5.2011 η προβλεπόμενη από την παράγραφο 4 του άρθρου 2 του ν. 3548/2007 (Α' 68), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προθεσμία για την υποβολή φακέλου για τον έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 3548/2007.
11. Οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 93 και της παραγράφου 10 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 δεν εφαρμόζονται για τους εκπαιδευτικούς που προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Άρθρο 59 **Λοιπές διατάξεις**

- 21.α) Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 2 του ν. 349/1976 (Α' 149) όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 8 του ν. 2740/1999 (Α' 186) αντικαθίσταται ως εξής:
- «3. Το σώμα των εκλεκτόρων συγκροτείται από τους κατωτέρω:
- α) Τον επικώριο Μητροπολίτη
- β) το Δήμαρχο και τα τακτικά μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Τήνου, ανεξάρτητα από τη δημοτική εκλογική περιφέρεια από την οποία εξελέγησαν

- γ) οι Πρόεδροι των Συμβουλίων των Δημοτικών Κοινοτήτων, καθώς και οι Πρόεδροι των Συμβουλίων και οι εκπρόσωποι των Τοπικών Κοινοτήτων του Δήμου Ήνιου
- δ) οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της εκλογικής περιφέρειας της Περιφερειακής Ενότητας Ήνιου και
- ε) τα επτά πρώτα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας Ήνίων εν Αθήναις.
4. Όλα τα μέλη του σώματος των εκλεκτόρων είναι υποχρεωτικός Ήνιοι Χριστιανοί Ορθόδοξοι, άλλως αντικαθίσταται κατά τη νόμιμη τάξη των αναπληρωτών τους, εφόσον υπάρχουν. Ειδικότερα οι Πρόεδροι των Συμβουλίων των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων, αν δεν είναι Ήνιοι Χριστιανοί Ορθόδοξοι, αντικαθίστανται από τον επόμενο κατά σειρά σύμβουλο του οικείου Συμβουλίου και μέχρι την εξάντληση του όλου αριθμού των Συμβούλων της αντίστοιχης Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας. Οι εκλέκτορες δεν επιτρέπεται να είναι και εκλόγιμοι.».....

**13. Ν. 3979/2011 (ΦΕΚ 138 Α΄ / 16-6-2011):
Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και άλλες διατάξεις**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

Άρθρο 41

Ώρες εργασίας υπαλλήλων Δημοσίου, Ο.Τ.Α. και λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.

Η παρ. 5 του άρθρου 1 της πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου του Προέδρου της Δημοκρατίας «περί καθιέρωσης πενήτημερου εβδομάδας εργασίας των δημοσίων εν γένει υπηρεσιών και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1157/1981 (Α΄ 126), αντικαθίσταται ως εξής:

- «5. α) οι εβδομαδιαίες ώρες εργασίας ορίζονται σε σαράντα (40):
αα) για του μόνιμους υπάλληλους και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των οργανισμών τοπι-

κής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και όσων κατηγοριών προσωπικού υπηρεσιών και φορέων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα ακολουθούν το ωράριο αυτών.

- ββ) για τους μόνιμους υπαλλήλους και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των υπηρεσιών και φορέων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, οι οποίοι απασχολούνται σε υπηρεσίες και φορείς που λειτουργούν σε 24ωρη βάση ή με τη μορφή εργοστασίου ή εργοταξίου ή συνεργείου ή που επιτελούν εργασίες υπαίθρου.
- γγ) για τους μόνιμους υπαλλήλους και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των κλάδων ή ειδικοτήτων ΠΕ Πληροφορικής, ΤΕ Πληροφορικής, ΔΕ Πληροφορικής ή Προσωπικού Η/Υ με ειδικότητα προγραμματιστών Η/Υ και των χειριστών των μηχανών προετοιμασίας στοιχείων Η/Υ (διατρηκικών-επαληθευτικών μηχανών ή μαγνητικών μέσων εισόδου στοιχείων), που υπηρετούν στις υπό στοιχ. (αα) υπηρεσίες και φορείς, ανεξάρτητα από το αν απασχολούνται σε Μηχανογραφικά Κέντρα ή Υπηρεσίες πληροφορικής ή σε υπηρεσίες που διαθέτουν συστήματα Η/Υ ή εξοπλισμό προετοιμασίας στοιχείων Η/Υ.
- δδ) για το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό που υπηρετεί στους παιδικούς και βρεφικούς σταθμούς των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού των κλάδων ή ειδικοτήτων Νηπιαγωγών, Βρεφονηπιοκόμων και των συναφών κλάδων Κοινωνικών Λειτουργιών, βοηθών Βρεφοκόμων-Παιδοκόμων και Αδελφών Νοσοκόμων, εφόσον ασκούν καθήκοντα των κλάδων ή των ειδικοτήτων Νηπιαγωγών ή Βρεφονηπιοκόμων.
- β) Η κατά τα ανωτέρω αύξηση των εβδομαδιαίων ωρών εργασίας δεν αποτελεί υπερωριακή ή άλλης μορφής πρόσθετη εργασία και δεν συνεπάγεται την αύξηση με οποιονδήποτε τρόπο των αποδοχών ή απολαβών ή των ειδικών επιδομάτων με οποιαδήποτε ονομασία.
- γ) Οι ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης και διδασκαλίας του εκπαιδευτικού προσωπικού όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης δεν θίγονται από την ρύθμιση της παραγράφου αυτής, καθώς και για όσες άλλες κατηγορίες προσωπικού προβλέπεται ειδικός εβδομαδιαίος χρόνος εργασίας από ειδικές διατάξεις.
- δ) Οι διατάξεις της παρ. 1 του δεύτερου άρθρου του ν. 1157/1981 έχουν εφαρμογή και στο προσωπικό της υποπερίπτωσης (ββ) της περίπτωσης (α) της παρούσας παραγράφου.

ε) Με την παρούσα διάταξη καταργούνται η παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 3584/2007 (Α' 143), η παρ. 1 του άρθρου μόνου του Π.Δ/τος 588/1988 (Α' 284), η παρ. 5 του άρθρου 1 της αριθ. ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/οικ/1692/27.6.2006 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών (Β' 769), η παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 1400/1983 (Α' 156)»

Άρθρο 42

Θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Ειδικά στις διαχειριστικές ενότητες, κατά τις διατάξεις του ν. 3536/2007, στις οποίες περιλαμβάνονται νησιά, επιτρέπεται η θαλάσσια μεταφορά των ΑΣΑ. Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι διαχειριστικές ενότητες, για τις οποίες επιτρέπεται η θαλάσσια μεταφορά των ΑΣΑ καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις της θαλάσσιας μεταφοράς όπως είναι: οι αρμόδιοι φορείς ανάθεσης, η διαδικασία αδειοδότησης, η χάραξη χειρσαίων και ναυτιλιακών γραμμών και δρομολογίων, η διαμόρφωση των απαιτούμενων χώρων φορτοεκφόρτωσης στα σημεία υποδοχής, οι τεχνικές προδιαγραφές των μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς, η τιμολόγηση και η διακομιδή εντός ή εκτός μιας διαχειριστικής ενότητας. Αποκλίσεις σχετικές με την επιχορήγηση θαλάσσιων γραμμών μεταφοράς είναι επιτρεπτές σύμφωνα με το ειδικό καθεστώς που απολαμβάνουν οι λιγότερο ευνοημένες νησιώτικες περιοχές κατά το άρθρο 107 παρ.3 α) και γ) της ΣυνθΕΕ. Περιορισμοί σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της εγγύτητας επιτρέπονται εφόσον η θαλάσσια μεταφορά επιτυγχάνεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και αξιολογούνται υπό το πρίσμα της αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας του άρθρου 191 της ΣυνθΕΕ.

Άρθρο 43

Ρυθμίσεις οικονομικών θεμάτων Ο.Τ.Α.

1. α. Όπου στις διατάξεις των νόμων 25/1975 (Α' 74), 429/1976 (Α' 235), 1080/1980 (Α' 94) αναφέρεται η ΔΕΗ νοούνται οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή η ΔΕΗ ή ο εκάστοτε εναλλακτικός προμηθευτής πλιακής ενέργειας.

β. Τα δημοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 25/1975, ο φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων του άρθρου 10 ν. 1080/1980 και το τέλος ακίνητης περιουσίας του άρθρου 24 ν. 2130/1993, βαρύνουν τον υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού καταναλισκόμενου ηλεκτρικού ρεύματος και συνεισπράττονται από τη ΔΕΗ ή από τον εναλλακτικό προμηθευτή ηλεκτρικού ρεύματος, σε δόσεις ίσες με τον αριθμό των ετήσιων λογαριασμών. Για το σκοπό αυτό εκδίδεται ενιαίος λογαριασμός για κάθε υπόχρεο.

Για λογαριασμούς που εκδίδονται για χρονικό διάστημα μικρότερο ή μεγαλύτερο της εκάστοτε ορισμένης χρονικής περιόδου, που προσδιορίζεται από τους νομίμως υπόχρεους, ενεργείται από τη ΔΕΗ ή από τον εναλλακτικό προμηθευτή ανάλογη χρέωση των εν λόγω ποσών. Οι πραγματοποιούμενες από την ΔΕΗ ή τον εκάστοτε εναλλακτικό προμηθευτή εισπράξεις αποδίδονται στο δικαιούχο δήμο, βάσει σχετικής εκκαθαριστικής κατάστασης εντός του δευτέρου μήνα από τη λήξη του μήνα στον οποίον λογιστικών ανήκουν οι λογαριασμοί. Οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας μπορούν να παρέχουν στο δικαιούχο δήμο χρηματικές προκαταβολές έναντι των προς απόδοση εισπραττόμενων τελών.

Αν ο υπόχρεος δεν καταβάλλει τα ανωτέρω συνεισπραττόμενα ποσά, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας προβαίνει σε διακοπή της παροχής του ηλεκτρικού ρεύματος και δεν το επανασυνδέει μέχρι να εξοφληθεί το οφειλόμενο ποσό. Αν δεν ζητηθεί από τον υπόχρεο η επανασύνδεση του ρεύματος μέσα σε τρεις μήνες από τη διακοπή του, ο προμηθευτής της ηλεκτρικής ενέργειας γνωστοποιεί στον οικείο δήμο τα στοιχεία των οφειλών του, προκειμένου αυτός να προβεί στην είσπραξή του. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι ρυθμίσεις των νόμων 25/1975, 429/1976, 1080/1980 και 2130/1993.

γ. Ο διαχειριστής του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και η ΔΕΗ υποχρεούνται να παρέχουν στους εναλλακτικούς προμηθευτές τα στοιχεία τιμολόγησης και εν γένει τα δεδομένα που αφορούν στους αντισυμβαλλόμενους των ανωτέρω προμηθευτών και τα οποία τηρούνται για την συνείσπραξη των ποσών της παραγράφου β. Οι ανωτέρω υποχρεούνται να ενημερώσουν τα στοιχεία που τηρούνται για την συνείσπραξη των ποσών της περίπτωσης β, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, κατόπιν σχετικής γνωστοποίησης στους δήμους.

Ο διαχειριστής του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και οι

προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμελλητί τα ανωτέρω στοιχεία τιμολόγησης, και εν γένει τα δεδομένα των υπόχρεων που τηρούνται για τη συνείσπραξη των ποσών της παραγράφου β, προς τους οικείου δήμους, κατόπιν αιτήματος των τελευταίων.

Άρθρο 44 **Θεσμικά Ζητήματα Ο.Τ.Α.**

2. Για την υποστήριξη τυφλού αντιδημάρχου επιτρέπεται η πρόσληψη ιδιαίτερου γραμματέα-βοηθού για όσο διάστημα ο αντιδήμαρχος ασκεί τα καθήκοντά του. Για την πρόσληψή του και την υπηρεσιακή του κατάσταση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 162 του ν. 3584/2007 (Α' 143).
6. Κατά την αληθή έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 259 του ν. 3463/2006 στη χρηματοδότηση κοινωφελών επιχειρήσεων για δραστηριότητες και παρεχόμενες υπηρεσίες περιλαμβάνονται και όλες εν γένει οι λειτουργικές δαπάνες, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι δαπάνες μισθοδοσίας για την εκτέλεση των ανωτέρω δραστηριοτήτων.
9. στ. Η περίπτωση β της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του ν. 3905/2010 (219 Α) απαλείφεται.

Άρθρο 45 **Ρυθμίσεις θεμάτων προσωπικού Ο.Τ.Α.**

1. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ισχύουν και για τις μετατάξεις υπαλλήλων Περιφερειών σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις υπηρεσιών άλλων Περιφερειών.
3. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 247 του ν. 3852/2010 ισχύουν και για αποσπάσεις υπαλλήλων Περιφερειών σε άλλες Περιφέρειες.
4. Όπου στις διατάξεις του ν. 3584/2007 (Α' 143) αναφέρεται η Δημαρχιακή Επιτροπή, στο εξής νοείται η Εκτελεστική Επιτροπή και όπου δεν υπάρχει Εκτελεστική Επιτροπή νοείται η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου.
5. Με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου επιτρέπεται η μετάταξη προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των ΟΤΑ α' βαθμού από ειδικότητα σε ειδικότητα της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας σε κενή οργανική θέση αντίστοιχης ειδικότητας, εφόσον κατέχουν τα αντίστοιχα τυπικά προσόντα. Αν δεν υπάρχει κενή οργανική θέση, η μετάταξη γίνεται σε προσωρινή προσωποπαγή θέση με σχέση

ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, η οποία συνίσταται με την ανωτέρω απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

8. Ο διορισμός των περιλαμβανομένων σε οριστικούς πίνακες διοριστέων των καταργηθεισών Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Νομαρχιακών Διαμερισμάτων, καθώς και των διοριστέων κατ' εφαρμογή ειδικών διατάξεων, γίνεται από τις ιδρυόμενες, με το άρθρο 3 του ν. 3852/2010 Περιφέρειες.

Το προσωπικό αυτό με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη ή του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου διορίζεται σε κενές οργανικές θέσεις και εφόσον δεν υπάρχουν σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα των περιφερειών της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας.

9. Το προσωπικό των πρώην ΤΥΔΚ που μετατάχτηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 258 του Ν.3852/2010 σε Τεχνικές Υπηρεσίες των δήμων της έδρας του νομού ή σε άλλους δήμους όπου λειτουργούσαν οι καταργούμενες ΤΥΔΚ, μπορεί με αίτησή του να μετατάσσεται και σε άλλους δήμους απόφαση των αρμοδίων προς διορισμό οργάνων και χωρίς τη γνώμη των υπηρεσιακών συμβουλίων.

10. Με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου επιτρέπεται σε υπαλλήλους ΚΕΠ, κλάδου Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών, τα οποία λειτουργούν σε δημοτικές ενότητες με πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκους να ανατίθενται καθήκοντα συναφή με τον κλάδο τους για την αντιμετώπιση υπηρεσιακών αναγκών του δήμου.

11. Η πλήρωση μιας θέσης εκ των θέσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 και της παραγράφου 1 του άρθρου 243 του ν. 3852/2010, μπορεί να γίνει ή με πρώην δήμαρχο ή με απόφοιτο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ειδίκευση σε επαγγελματικό τομέα αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ, που αποδεικνύεται σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. γ της παρ. 3 του άρθρου 163 του ν. 3854/2007. Στις περιπτώσεις αυτές η θέση που πληρούται αποτελεί θέση συνεργάτη δημάρχου ή περιφερειάρχη. Λοιπές διατάξεις που αφορούν τους ειδικούς συνεργάτες εφαρμόζονται και για τους συνεργάτες δημάρχου ή περιφερειάρχη. Συμβάσεις εργασίας που συνήφθησαν με πρόσωπα κατά τις ανωτέρω διατάξεις μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος θεωρούνται νόμιμες.

12. α. Επιτρέπεται η μεταφορά υπαλλήλων των ΠΕΔ σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού σε κενές οργανικές θέσεις και εάν δεν υπάρχουν σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας.

β. Για τη μεταφορά απαιτείται αίτηση του υπαλλήλου, ο οποίος πρέπει να

έχει διανύσει δύο (2) χρόνια υπηρεσίας.

Η μεταφορά διενεργείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και σύμφωνα γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της ΠΕΔ, των υπηρεσιακών συμβουλίων και των αρμοδίων προς διορισμό οργάνων των ΟΤΑ.

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν και για δικηγόρους με έμμισθη εντολή των ΠΕΔ.

Άρθρο 46

1. Η αίτηση συμμετοχής των υποψηφίων για διορισμό στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, στην ειδική γραπτή δοκιμασία (τεστ δεξιότητων) που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 2190/1994 όπως ισχύει, συνοδεύεται από παράβολο Δημοσίου σαράντα (40) ευρώ, το οποίο αποτελεί έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού. Το ποσό του παραβόλου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών.
2. Με τη συγκρότηση του Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙΣΕΠ) λήγει η θητεία των μελών του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου (ΕΥΣ) της παρ. 3 του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010. Όλες οι εκκρεμότητες υποθέσεις, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, που δεν εξετάστηκαν από το ΕΥΣ εξετάζονται από το ΕΙΣΕΠ. Για τα εκκρεμή ερωτήματα που αφορούν επιλογές προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο υποβολής του ερωτήματος στο ΕΥΣ. Μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου όλες οι θέσεις προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων των δημοσίων υπηρεσιών και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα προκηρύσσονται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 84-86 του ανωτέρω Κώδικα όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου πρώτου του ν. 3839/2010.
3. Το πρώτο εδάφιο της παρ 7 του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 αντικαθίσταται ως εξής:
«Όσοι επιλέγονται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού τοποθετούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου ως προϊστάμενοι σε αντίστοιχου επιπέδου οργανικές μονάδες και υπηρετούν έως την επιλογή και τοποθέτησή των προϊσταμένων που θα επιλεγούν από το ΕΙΣΕΠ τα ΣΕΠ και Υπηρεσιακά Συμβούλια κατά περίπτωση με τις διατάξεις των άρθρων 84, 85

και 86 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο πρώτο του παρόντος νόμου».

4. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 γ (5), το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 2.γ.(5) και το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 3.γ.(4) του άρθρου 85 του ν. 3839/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«Η γραπτή δοκιμασία αποσκοπεί στη διακρίβωση των γνώσεων του υποψηφίου για το νομοθετικό πλαίσιο της Διοικητικής Δράσης στο Δημόσιο (Υπαλληλικός Κώδικας, Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, κανονισμοί προμηθειών κλπ), τις γενικές αρχές οργάνωσης και διοίκησης καθώς και τις γενικές γνώσεις και δεξιότητες του υποψηφίου (επικαιρότητα, συνθετική και αναλυτική σκέψη, κατανόηση γραπτού λόγου κλπ)».

5. Στο εδάφιο γ. της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1299/1982 (Α' 129), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 3613/2007 (Α' 263) η φράση «σε υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών» αντικαθίστανται με τη φράση «σε δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ΟΤΑ α' και β' βαθμού, με βάση τις ανάγκες των υπηρεσιών, όπως αυτές προκύπτουν από τον ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων, με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού, του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού». Η διάταξη αυτή ισχύει από 1.12.2010.

6. Οι διατάξεις της παρ. 15 του άρθρου 21 του ν. 2738/1999 (Α' 180) και της παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 1832/1989 (Α' 54) έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους Γραμματείς των ΑΕΙ.

Η διάταξη ισχύει από τη δημοσίευση του ν. 3594/2007 (Α' 69).

Άρθρο 47

Θέματα Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης

1. Η περίπτωση α' και το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3074/2002 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. α. Η πλήρωση των θέσεων των Επιθεωρητών-Ελεγκτών γίνεται με απόσπαση κατά την παρέκκλιση κάθε γενική ή ειδικής διάταξης με επιφύλαξη μόνο των διατάξεων που επιβάλλουν υποχρέωση παραμονής των υπαλλήλων για ορισμένο χρονικό διάστημα σε υπη-

ρεσίες παραμεθόριων ή νησιωτικών περιοχών, στις οποίες διορίστηκαν ή μετατάχθηκαν, μονίμων υπαλλήλων του Δημοσίου ΝΠΔΔ και δευτεροβάθμιων και πρωτοβάθμιων ΟΤΑ κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α΄ ή αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης ή της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με τετραετή τουλάχιστον υπηρεσία, οι οποίοι έχουν διακριθεί για την επαγγελματική τους κατάρτιση, την υπηρεσιακή επίδοση και το ήθος τους.

β. Η πλήρωση των θέσεων των Βοηθών Επιθεωρητών Ελεγκτών γίνεται με απόσπαση, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης με επιφύλαξη μόνο των διατάξεων που επιβάλλουν υποχρέωση παραμονής των υπαλλήλων για ορισμένο χρονικό διάστημα σε υπηρεσίες παραμεθόριων περιοχών στις οποίες διορίστηκαν ή μετατάχθηκαν, μονίμων υπαλλήλων του Δημοσίου, ΝΠΔΔ και δευτεροβάθμιων και πρωτοβάθμιων ΟΤΑ κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α και Β βαθμού ή αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης με διετή, τουλάχιστον υπηρεσία, οι οποίοι έχουν διακριθεί για την επαγγελματική τους κατάρτιση, την υπηρεσιακή επίδοση και το ήθος τους».

2. Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3074/2006, προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Οι Βοηθοί Επιθεωρητές Ελεγκτές που συμπληρώνουν, κατά το χρόνο της υπηρεσίας τους στο Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, τα τυπικά προσόντα που προβλέπονται στο νόμο για τους Επιθεωρητές-Ελεγκτές, δύνανται να κατατάσσονται σε υφιστάμενες κενές θέσεις Επιθεωρητών-Ελεγκτών για το υπόλοιπο του χρόνου απόσπασής τους στο ΣΕΕΔΔ. Η επιλογή των βοηθών Επιθεωρητών-Ελεγκτών για κατάταξη σε θέσεις Επιθεωρητών-Ελεγκτών γίνεται μετά από συνέντευξη ενώπιον της τριμελούς Επιτροπής της περίπτωσης γ του άρθρου 3 του ν. 3074/2002 (Α΄ 296), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Για το συγκεκριμένο έργο τα μέλη της επιτροπής δεν λαμβάνουν αμοιβή».

3. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 3 του ν. 3074/2002 τροποποιείται ως ακολούθως:

«Ο Ειδικός Γραμματέας, οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές και οι Βοηθοί Επιθεωρητές-Ελεγκτές, εφόσον διώκονται ενώπιον ποινικών δικαστηρίων για αποδιδόμενες σε αυτούς πράξεις ή παραλείψεις στις οποίες προέβησαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή ενάγονται ενώπιον πολιτικών δικαστηρίων για την ίδια αιτία, μπορούν να παρίστανται και να εκπροσωπούνται

ενώπιον των ποινικών ή πολιτικών δικαστηρίων από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ύστερα από προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης».

4. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 3074/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές και οι Βοηθοί Επιθεωρητές-Ελεγκτές μπορούν για την εκπλήρωση του έργου τους να επισκέπτονται χωρίς ή με προειδοποίηση τις υπηρεσίες ή φορείς όπου γίνεται ο έλεγχος, να μελετούν επί τόπου την εξεταζόμενη υπόθεση να ενεργούν αυτοψίες και να εξετάζουν πρόσωπα».

5. Στο τέλος της περίπτωσης γ.ii της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 3074/2002 προστίθεται περίπτωση iii ως ακολούθως:

«iii. Εάν κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί ύπαρξη ελλειμμάτων αυτά καταλογίζονται με αιτιολογημένη απόφαση των Επιθεωρητών-Ελεγκτών ή Βοηθών Επιθεωρητών-Ελεγκτών, σε βάρος των υπευθύνων υπολόγων. Εφαρμοζόμενων των διατάξεων του άρθρου 56 του ν. 2362/1995 «περί δημόσιου λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α' 247). Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές και οι Βοηθοί Επιθεωρητές-Ελεγκτές μπορούν να θέτουν εκτός διαχείρισεως οποιονδήποτε δημόσιο υπόλογο κατά τις προβλέψεις των διατάξεων των άρθρων 3 παρ. στ και 7 του νδ 1264 της 16/25.4.1942 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί Οικονομικής Επιθεωρήσεως» εφαρμοζόμενων αναλόγως».

Άρθρο 48

Καταργούμενες διατάξεις

1. Το άρθρο 26 του ν. 3731/2008 «Αναδιοργάνωση της δημοτικής αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών» (Α' 263) καταργείται.
2. Το άρθρο 32 του ν. 3536/2007 «Ειδικές ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής και λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσια Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (Α' 42) καταργείται.
3. Η παρ. 8 του άρθρου 10 του ν. 3230/2004 «Καθιέρωση συστήματος διοίκησης με στόχους μέτρησης της αποδοτικότητας και άλλες διατάξεις» (Α 44) καταργείται.
4. Το εδάφιο 2 της παρ. 3 και οι παράγραφοι 7,16,17,18,19,20,22,23 και 24 του άρθρου 14 του ν. 2672/1998 «Οικονομικοί πόροι της Νομαρχιακής

Αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις» (Α' 290) καταργούνται.

5. Το ΠΔ 342/2002 «Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών, ΝΠΔΔΔ και ΟΤΑ ή μεταξύ αυτών και των φυσικών ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και ενώσεων φυσικών προσώπων» (Α 284) καταργείται.

Άρθρο 49

Κατά προτεραιότητα καταβολή αποδοχών προσωπικού των δήμων

1. Δημιουργείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ιδιαίτερος λογαριασμός με τίτλο «Αποδοχές προσωπικού δήμων» από τον οποίον καταβάλλονται:
 - A) Οι αποδοχές, όπως αυτές καθορίζονται με τις διατάξεις του ν. 3205/2003 (ΦΕΚ 277 Α) και τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας καθώς και τα κατ' αποκοπήν έξοδα κίνησης του άρθρου 5 του ν. 2686/1999 (Α 35), όπως ισχύει, του μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού των δήμων.
 - B) Οι αποδοχές και τα κατ' αποκοπήν έξοδα κίνησης του προσωπικού ειδικών θέσεων, όπως αυτές καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία.
2. Ο λογαριασμός της προηγούμενης παραγράφου πιστώνεται κατά προτεραιότητα κάθε μήνα από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους των Δήμων που προορίζονται για κάλυψη λειτουργικών και λοιπών δαπανών τους.
3. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος των ανωτέρω διατάξεων και ρυθμίζονται αναγκαίες λεπτομέρειες για τη εφαρμογή τους.
4. Οι αποδοχές και τα κατ' αποκοπήν έξοδα κίνησης του λοιπού προσωπικού δήμων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και όσων εργάζονται για παροχή ανταποδοτικών υπηρεσιών κατά την κείμενη νομοθεσία, καταβάλλονται κατά προτεραιότητα πριν από κάθε άλλη δαπάνη από τους οικείου δήμους και τα νομικά τους πρόσωπα.
5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης οι αποδοχές και τα κατ' αποκοπήν έξοδα κίνησης του προσωπικού της παραγράφου 4 δύναται να καταβάλλονται κατά τη διαδικασία των ανωτέρω διατάξεων.

Άρθρο 50
Αναγνώριση προϋπηρεσίας για βαθμολογική εξέλιξη
του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου
που μεταφέρθηκε στους ΟΤΑ α΄ βαθμού

Η προϋπηρεσία του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που μεταφέρεται στους ΟΤΑ α βαθμού από ΝΠΙΔ αυτών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, αναγνωρίζεται για την βαθμολογική του εξέλιξη και την κατάταξή του σε βαθμούς με τη διαδικασία που προβλέπουν οι διατάξεις του νόμου 3801/2009 (163 Α).

Άρθρο 52
Μετάταξη προσωπικού πρώην ΤΥΔΚ από Δήμο Πειραιά
σε περιφερειακή ενότητα Πειραιά

Το προσωπικό του Τμήματος Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων Πειραιά (ΤΥΔΚ) της πρώην κρατικής περιφέρειας Αττικής που μετατάχθηκε στο Δήμο Πειραιά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 258 του ν. 3852/2010, μετατάσσεται στην Περιφέρεια Αττικής και καταλαμβάνει προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχες του κλάδου, της κατηγορίας και της ειδικότητας του σε τμήμα που συνιστάται στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφερειακής Ενότητας Πειραιά για την εκτέλεση έργων, μελετών και υπηρεσιών του ω. 3316/2005 στους Δήμους της περιφερειακής ενότητας νήσων της Περιφέρειας Αττικής.

Για την ανωτέρω μετάταξη, εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τις θέσεις του μετατασσόμενου προσωπικού γίνεται πρόβλεψη στον ΟΕΥ της Περιφέρειας Αττικής. Η διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 205 του ν. 3852/2010 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

Στις θέσεις αυτές κατατάσσεται το προσωπικό με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 256 του ν. 3852/2010 εφαρμόζονται και για το ανωτέρω προσωπικό.

Άρθρο 53
Μετατάξεις, μεταφορές, αποσπάσεις υπαλλήλων ΚΕΠ
που πάσχουν από δυσίατα ή ανίατα νοσήματα

Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του ν. 3448/2006 (ΦΕΚ 57^Α) προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Σε περιπτώσεις υπαλλήλων ΚΕΠ οι οποίοι πάσχουν από δυσίατα ή ανίατα νοσήματα ή έχουν αναπηρία 67% και άνω, είναι δυνατή η εκούσια μετάταξη, μεταφορά ή απόσπασή τους σε άλλο ΚΕΠ της επιλογής τους, χωρίς την προϋπόθεση της αμοιβαιότητας, εφόσον το νόημα ή η αναπηρία αποδεικνύεται από γνωμάτευση της οικείας υγειονομικής επιτροπής. Η μετάταξη ή μεταφορά ή απόσπαση γίνεται με την ίδια σχέση εργασίας σε κενή θέση της ίδιας κατηγορίας ή με μεταφορά της θέσης που κατέχει ο μετατασσόμενος – μεταφερόμενος – αποσπασμένος με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης».

Άρθρο 54
Διαδικασία καταβολής κύριας οφειλής
και προστίμων τρίτων προς δήμους

1. Δύνανται να ρυθμίζονται και να εξοφλούνται κατόπιν αιτήσεως του υπόχρεου οι εξής οφειλές προς τους δήμους, εξαιρουμένων των προστίμων αυθαίρετων κατασκευών:
 - Α) Πάσης φύσεως οφειλές που γεννήθηκαν ή βεβαιώθηκαν από 1-9-2009 και μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφόσον έχει καταβληθεί μέχρι την υποβολή της αιτήσεως εκ μέρους του υπόχρεου ποσό ίσο με το 30% του συνόλου αυτών.
 - Β) Πάσης φύσεως οφειλές που γεννήθηκαν ή βεβαιώθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφόσον μέρος ή το σύνολο αυτών είχαν υπαχθεί στη ρύθμιση του άρθρου 66 του ν. 3801/2009 και έχει καταβληθεί το 30% της ρυθμισθείσας οφειλής.
 - Γ) Πάσης φύσεως οφειλές που γεννήθηκαν ή βεβαιώθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφόσον μέρος ή το σύνολο αυτών είχαν τύχει διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής κατά το άρθρο 170 του ν. 3463/2006 και έχει καταβληθεί το 30% του διακανονισθέντος ποσού.
2. Οι οφειλές της παραγράφου 1 ρυθμίζονται και εξοφλούνται ως εξής:

Α) Εφάπαξ, με καταβολή της κύριας οφειλής, του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των προστίμων που αναλογούν σε αυτή καθώς και του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής,

Β) με καταβολή της κύριας οφειλής του τριάντα τοις εκατό (30%) των προστίμων που αναλογούν σε αυτή, καθώς και του τριάντα τοις εκατό (30%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, σε ισόποσες δόσεις. Προκειμένου περί αυτοτελών προστίμων, καταβάλλεται η κύρια οφειλή και το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) ή το τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα, των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, ανάλογα με τον ανώτερο τρόπο καταβολής.

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται αποκλειστικά εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος μπορεί να ορίζεται το ανώτερο ποσό οφειλής για το οποίο ισχύει υποχρεωτικά η εφάπαξ καταβολή, ο αριθμός των δόσεων, ανάλογα με το ύψος των οφειλών και με ανώτατο όριο τις είκοσι (20) ισόποσες δόσεις.

3. Η υπαγωγή στη ρύθμιση της προηγούμενης παραγράφου γίνεται ύστερα από αίτηση που υποβάλλει ο οφειλέτης προς τον δήμο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου. Μαζί με την αίτηση, η οποία συνοδεύεται από βεβαίωση του δήμου για το ποσόν της οφειλής, δηλώνεται ο τρόπος καταβολής της οφειλής. Στην περίπτωση που δηλώνεται εφάπαξ καταβολή, ο οφειλέτης μπορεί να εξοφλήσει την οφειλή του εντός προθεσμίας έξι μηνών από την υποβολή της αίτησης, με ταυτόχρονη προκαταβολή ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) της ρυθμιζόμενης οφειλής του. Μετά την πάροδο του εξαμήνου, εάν δεν καταβάλλει το υπόλοιπο ποσό της οφειλής χάνει το ευεργέτημα της ρύθμισης. Στην περίπτωση που αιτείται την καταβολή με δόσεις, η πρώτη δόση καταβάλλεται με την υποβολή της αίτησης, ενώ οι επόμενες καταβάλλονται ως την τελευταία εργάσιμη ημέρα καθενός εκ των επομένων μηνών. Η μη καταβολή δύο δόσεων, καθώς και η μη καταβολή της τελευταίας δόσης, εντός 2 μηνών από την ημερομηνία λήξης έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια του ευεργετήματος της ρύθμισης.

4. Στις ληξιπρόθεσμες οφειλές της παρούσας παραγράφου συμπεριλαμβάνονται και οι ακόλουθες:

Α) Οφειλές από μισθώματα συμπεριλαμβανομένων των τόκων υπερημερίας ή προβλεπόμενων από τις συμβάσεις μίσθωσης ρητρών.

Β) οφειλές που έχουν βεβαιωθεί με απόφαση δικαστηρίου οποιουδήποτε

βαθμού ή αυτές για τις οποίες έχουν ασκηθεί προσφυγές στα δικαστήρια και εκκρεμεί, έως τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της αίτησης της παραγράφου 3 του παρόντος.

Γ) οφειλές για τις οποίες έχει περατωθεί η διαδικασία ενώπιον των επιτροπών επίλυσης φορολογικών διαφορών και έχουν εγκριθεί από το οικείο δημοτικό συμβούλιο, με απόφαση που λαμβάνεται έως της αναφερόμενη στην παράγραφο 3 προθεσμία υποβολής της αίτησης.

Άρθρο 56

Δημοσιοποίηση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης υπόχρεων προσώπων – Ψηφιακή διακίνηση της δημοσιευτέας ύλης προς το Εθνικό Τυπογραφείο

1. α. Η παρ. 3 του άρθρου του ν. 3213/2003 αντικαθίσταται ως εξής:
«Η δημοσίευση στον τύπο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης που υποβάλλουν ετησίως τα πρόσωπα που ορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 1 περιπτώσεις α-ε του παρόντος επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι δημοσιεύεται ολόκληρο το κείμενο τους.
Σε κάθε περίπτωση δεν είναι επιτρεπτή η επιλεκτική δημοσιοποίηση ονομαστικών στοιχείων. Οι ανωτέρω δηλώσεις αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής με μέριμνα του Προέδρου της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2003 (ΦΕΚ 146 Α) όπως ισχύει, ο οποίος καθορίζει τη μορφή, τον τύπο, τη χρονική διάρκεια της ανάρτησης και κάθε άλλα αναγκαία λεπτομέρεια».

Άρθρο 58

Μετάταξη υπαλλήλων ΟΤΑ α' βαθμού σε υπηρεσίες του δημοσίου και ΝΠΔΔ και αντιστρόφως

1. Επιτρέπεται η μετάταξη υπαλλήλων των ΟΤΑ α' βαθμού σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις υπηρεσιών του δημοσίου και ΝΠΔΔ και αντιστρόφως.
2. Για τη μετάταξη απαιτείται αίτηση του υπαλλήλου, ο οποίος πρέπει να έχει διανύσει τη διετή δοκιμαστική υπηρεσία και κάθε άλλο χρονικό περιορισμό που προκύπτει από ειδική διάταξη, γνώμη των οικείων υπηρεσιακών συμβουλίων και σύμφωνη γνώμη του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου των ΟΤΑ α' βαθμού.

3. Η μετάταξη από ΟΤΑ σε υπηρεσίες του δημοσίου και αντιστρόφως διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του αρμοδίου Υπουργού και από ΟΤΑ σε ΝΠΔΔ και αντιστρόφως με κοινή απόφαση των αρμοδίων προς διορισμό οργάνων.

Άρθρο 59

Υποχρεωτική μετάταξη πλεονάζοντος προσωπικού ΟΤΑ α΄ βαθμού

1. Πλεονάζον μόνιμο και αορίστου χρόνου ιδιωτικού δικαίου προσωπικό των Δήμων μετατάσσεται ή μεταφέρεται υποχρεωτικά σε όμορο Δήμο ή άλλο Δήμο του οικείου νομού και σε ΝΠΔΔ αυτών, στην οικεία Περιφέρεια και σε άλλα ΝΠΔΔ, η έδρα των οποίων βρίσκεται εντός του οικείου νομού. Το εν λόγω προσωπικό καταλαμβάνει κενές οργανικές θέσεις και αν δεν υπάρχουν καταλαμβάνει θέσεις που συνιστώνται με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου. Η μετάταξη του ανωτέρω προσωπικού γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.
2. Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, μετά από γνώμη της ΚΕΔΕ, καθορίζονται οι Δήμοι των οποίων οι θέσεις καταργούνται, οι καταργούμενες θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα του πλεονάζοντος προσωπικού των Δήμων καθώς και οι φορείς υποδοχείς της παραγράφου 1 και οι θέσεις οι οποίες συνιστώνται εφόσον δεν υπάρχουν κενές οργανικές θέσεις. Για τον καθορισμό των ανωτέρω θέσεων λαμβάνονται υπόψη πληθυσμιακά, γεωγραφικά και οικονομικά κριτήρια καθώς και οι ασκούμενες αρμοδιότητες. Με το ίδιο διάταγμα καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία μετάταξης ή μεταφοράς του προσωπικού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.
3. Το προσωπικό που μετατάσσεται ή μεταφέρεται διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν.3408/2005 (Α' 272) όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 17 του άρθρου 4 του Ν.3513/2006 (Α' 265).

Άρθρο 61

Σύναψη δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας

1. Για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών, καθαριότητας κοινόχρηστων χώρων και δημοτικών κτιρίων, ακολουθείται η διαδικασία για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών που προβλέπεται στις διατάξεις του ΠΔ 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α'), σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 209 και 273 του ΚΔΚ (Ν.3463/2006). Με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών, τεκμηριώνεται η αδυναμία εκτέλεσης συγκεκριμένων υπηρεσιών με ίδια μέσα του Δήμου και καθορίζονται, ιδίως, το αντικείμενο των παρεχόμενων υπηρεσιών, η διάρκεια και η περιοχή, εντός της οποίας αυτές παρέχονται.
2. Συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί από Δήμους, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, με τις οποίες έχει ανατεθεί σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου η καθαριότητα κοινόχρηστων χώρων και η αποκομιδή και διαχείριση αποβλήτων, θεωρούνται νόμιμες μέχρι τη λήξη τους.

Άρθρο 62

Καταργείται η θέση μετακλητού Ειδικού Γραμματέα του Εθνικού Τυπογραφείου που συνεστήθη με την αριθμ. ΓΥ 1613/11.11.1985 κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών (ΦΕΚ 670 Β' 11.11.1985) και περιελήφθη στο άρθρο 1 του ΠΔ 166/1989 (ΦΕΚ 177 Α') «Οργανισμός Εθνικού Τυπογραφείου» και επαναφέρεται σε ισχύ το ΠΔ 401/1995 (ΦΕΚ 226 Α') «Σύσταση Γενικής Γραμματείας Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και καθορισμός αρμοδιοτήτων της» που καταργήθηκε με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 30 του Ν.3613/2007 (ΦΕΚ 263 Α').

**14. Ν. 3982/2011 (ΦΕΚ 143 Α΄ / 17-6-2011):
Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών, επαγγελματικών και
μεταποικιακών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων
και άλλες διατάξεις**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΡΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ**

**Άρθρο 58
Διοίκηση και διαχείριση**

....3. Ο.Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, στα διοικητικά όρια του οποίου είναι εγκατεστημένη η ΕΑΝΕΠ ή η ΕΔΕΠ, παρέχει στις εγκατεστημένες επιχειρήσεις στο χώρο του ΕΠ τις ίδιες υπηρεσίες που παρέχει και στις λοιπές περιοχές που βρίσκονται στα διοικητικά του όρια, όπως υπηρεσίες καθαριότητας, φωτισμού κοινοχρήστων χώρων, συλλογής απορριμμάτων, ανταποδοτικά με τα εισπραττόμενα δημοτικά τέλη. Κατ' εξαίρεση η ΕΑΝΕΠ ή η ΕΔΕΠ μπορεί να συνάπτει συμβάσεις με τον οικείο Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού, με βάση τις οποίες μέρος ή το σύνολο των ως άνω υπηρεσιών να ανατίθεται σε αυτήν με μεταβίβαση ανάλογου μέρους των δημοτικών τελών. Οι συμβάσεις κοινοποιούνται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Σε κάθε περίπτωση, η χρέωση δημοτικών τελών ανα τ.μ. στεγασμένης επιφάνειας για τις επιχειρήσεις που έχουν εγκατασταθεί εντός Επιχειρηματικού Πάρκου δεν πρέπει να υπερβαίνει τη μέση χρέωση για την αντίστοιχη εκτός του Επιχειρηματικού Πάρκου χρήση. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζεται ο τύπος των πιο πάνω συμβάσεων και η απόδοση των τελών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

15. Ν. 4015/2011 (ΦΕΚ 210 Α΄ / 21-9-2011):
Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς,
τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα
του αγροτικού κόσμου - Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους

Άρθρο 9
Αγροδιατροφικές συμπράξεις της Περιφέρειας

1. Με πρωτοβουλία των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων της Χώρας μπορεί να συνιστώνται αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες με σκοπό:
 - α) Την ανάδειξη, προβολή και προώθηση των διατροφικών προϊόντων που παράγονται στα διοικητικά όρια της κάθε Περιφέρειας.
 - β) Την παροχή υπηρεσιών τεκμηρίωσης, υποστήριξης και προώθησης των «καλαθιών της περιφέρειας».Οι εταιρείες του άρθρου αυτού φέρουν επωνυμίες στις οποίες περιλαμβάνονται οπωσδήποτε ο όρος «Αγροδιατροφική Σύμπραξη», συνοδευόμενος από το όνομα της οικείας Περιφέρειας. Σε νησιά, η πρωτοβουλία ίδρυσης μπορεί να ανήκει στον αντίστοιχο Δήμο, οπότε στην επωνυμία της αντίστοιχης εταιρείας, μετά τον όρο «Αγροδιατροφική Σύμπραξη», αναφέρεται το όνομα της νήσου.
2. Για την ίδρυση των εταιρειών του άρθρου αυτού μπορεί να συμπράττουν:
 - α) Οι δήμοι της οικείας κάθε φορά Περιφέρειας.
 - β) Οι Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις της Περιφέρειας.
 - γ) Φορείς της βιομηχανίας, του εμπορίου, του τουρισμού, της εστίασης και των καταναλωτών (νομικά και φυσικά πρόσωπα), που δραστηριοποιούνται στην οικεία Περιφέρεια και στο χώρο των διατροφικών αγροτικών προϊόντων
 - δ) Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα, τα οποία εδρεύουν στην οικεία Περιφέρεια ή δραστηριοποιούνται σε γνωστικά και ερευνητικά πεδία σχετικά με το σχετικό κάθε φορά «καλάθι της περιφέρειας».
3. Το Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας μπορεί με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του, να χρηματοδοτεί αγροδιατροφικές συμπράξεις της Περιφέρειας, που υποβάλουν σχετικό αίτημα, με σκοπό την ενίσχυση του έργου τους.

